Proprietatea Bibliotecii
Universității Iași
III -7028

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

363/903

101

CUVINTARI BISERICESTI

PENTRU

DUMINICI, SERBATORI ŞI DIFERITE OCASIUNI

DE

CEL INTRE PREOŢI FRATE MAI MIC

ICONOM ILIE TEODORESCU

STAVROFOR, LICENTIAT IN TEOLOGIE SI PAROH AL BISERICEI AMZA DIN CAPITALA
FOST PROTOIEREU AL JUDETULUI PRAHOVA.

BUCURESCI

STABILIMENTUL DE ARTE GRAFICE ALBERT BAER

STRADA NUMA-POMPILIU, 7-9

1903

BCU SIBIU CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

350/1903

101
CUVINTARI BISERICESTI

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

350.
1903.

101

CUVINTARI BISERICESTI

PENTRU

DUMINICI, SERBATORI ŞI DIFERITE OCASIUNI

DE

CEL INTRE PREOŢI FRATE MAI MIC

ICONOM ILIE TEODORESCU

STAVROFOR, LICENTIAT IN TEOLOGIE SI PAROH AL BISERICEI AMZA DIN CAPITALA
FOST PROTOIEREU AL JUDETULUI PRAHOVA.

BUCURESCI

STABILIMENTUL DE ARTE GRAFICE ALBERT BAER

STRADA NUMA-POMPILIU, 7-9

1903

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

REÎNREGISTRAT
Biblioteca Universității Iași
350 | 1903

«De predic Evanghelia nu 'mĭ este mie laudă, căcĭ datoria mĕ sileşte; iar amar 'mĭ este mie de nu voiŭ predica.»
(I Corint IX. 16)

BCU IAȘI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

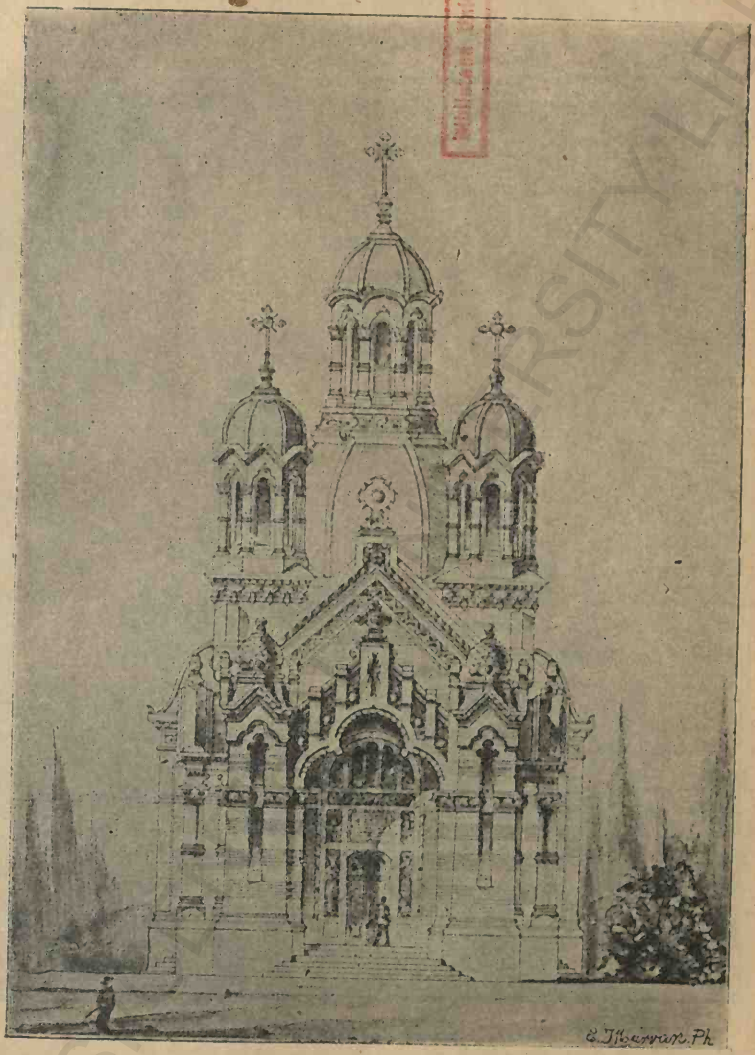

BISERICA AMZA
VEDERE DIN FAŢĂ

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

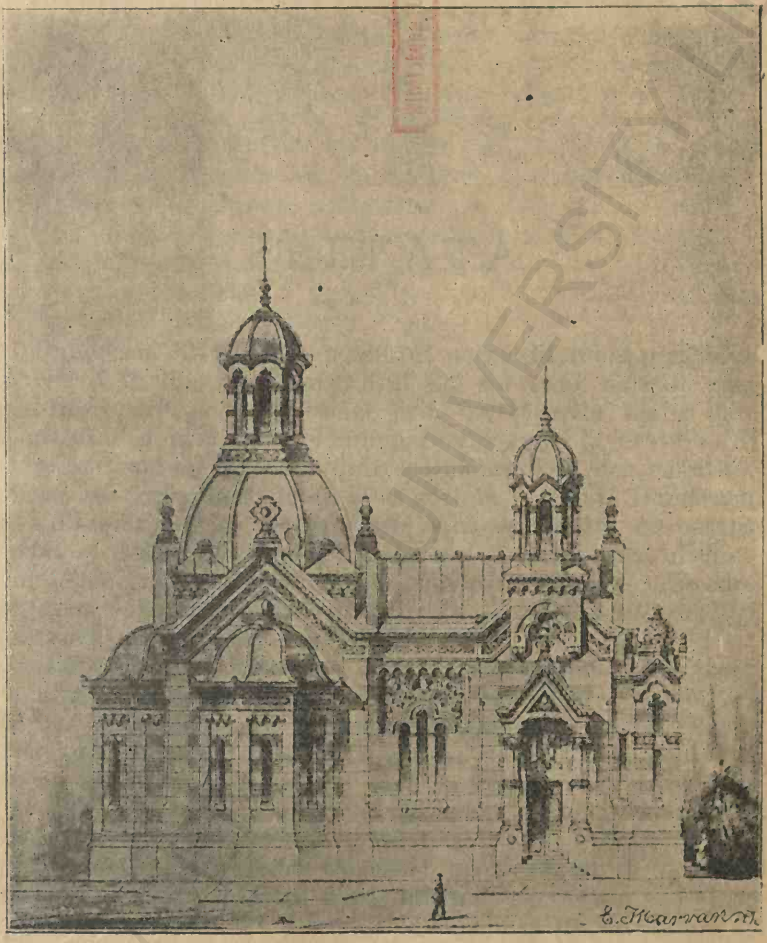

BISERICA AMZA

VEDERE DIN PARTEA DESPRE MIAZĂ NÓPTE

BCU IAȘI UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PREFAŢĂ

Dumnezeŭ Tatăl, spre a mântui pe om din robia pĕcatuluĭ, a trimis în lume pe însuşĭ Fiul sĕŭ cel unul născut, care s'a descoperit pe sine lumeĭ prin învĕţăturile înalte date poporuluĭ şi prin faptele minunate săvêrşite la arătare. El a reînoit ast-fel legătura dintre Dumnezeŭ şi om, mântuindu-ne pe toţĭ şi făcêndu-ne fiĭ aĭ aceluiaşĭ Părinte Dumnezeŭ.

„Să mergem în cetăţile cele maĭ apropiate ca să vestim şi acolo, că pentru acésta am venit“ [1]) zice el sfinţilor sĕĭ ucenicĭ şi Apostolĭ şi în altă parte adaogă: *„Se cade mie ca să vestesc împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ şi altor cetăţĭ, că spre acésta sunt trimis“* [2]).

Din acestea cu înlesnire vedem, că Domnul prin graiŭ, luminătorul celor din întuneric şi din umbra morţeĭ s'a arătat şi lumină spre descoperirea neamurilor a fost. Vestirea adevĕruluĭ divin de către însuşĭ Mântuitorul lumeĭ, formézĕ aşa dar misiunea cu care se completézĕ şi se încoronézĕ opera sa mântuitóre şi ne arată scopul pentru care el s'a pogorît din cer.

Domnul nostru Iisus Christos apoĭ, precum a orînduit succesiunea la cele-lalte douĕ misiunĭ exercitate de el pe pĕmênt, tot ast-fel a făcut şi cu misiunea de învĕţător, de luminător al genuluĭ uman, instituind de urmĕtorĭ aĭ sĕĭ pe acéstă cale pre sfinţiĭ şi dumnezeescĭĭ Apostolĭ, cărora după învierea sa din morţĭ, arătându-li-se pe muntele Galileeĭ, li-a zis: *„Datu-mi-s'a tótă puterea în cer şi pre pĕmênt. Drept aceia, mergênd învĕţaţĭ tóte neamurile bote-*

1) Marcu I. 38.
2) Luca IV. 43.

zându-i în numele Tatăluĭ şi al Fiuluĭ şi al Sfîntuluĭ Duh, învĕţându-i să păziască tóte câte am poruncit voue“ [1]) şi în alt loc: „*Mergeţi în tótă lumea, vestiţi Evanghelia la tótă făptura, cela ce va crede şi se va boteza mântui-se-va; iar cel ce nu va crede osîndi-se-va*“ [2].

Acéstă poruncă s'a îndeplinit cu zel de către Sfinţiĭ Apostolĭ şi de către toţĭ păstoriĭ şi dascăliĭ ceĭ marĭ aĭ Bisericeĭ, la carĭ a trecut de la dênşiĭ şi carĭ asemenea s'aŭ ilustrat prin elocinţa amvonuluĭ şi prin frumósele învĕţăturĭ, rĕspândite de aci turmeĭ încredinţate lor.

Biserica Creştină dar, încă de la întemeierea eĭ de către Domnul nostru Iisus Christos, se deosebia prin partea sa educativă în spiritul înţelegereĭ drepte a preceptelor evangelice. Partea acésta de la înălţimea amvonuluĭ s'a tot desvoltat în timpurile posterióre şi eĭ în mare parte se datoreşte acea mare mulţime de credincioşĭ, carĭ înfruntaŭ cu bărbăţie persecuţiunile cele înfricoşate şi în mase îmbrăţişaŭ Religiunea Chreştină.

Amplificându-se maĭ târziŭ cultul dumnezeesc în biserică, predica nu a rĕmas câtuşĭ de puţin maĭ pre jos, ci din contră ea tot maĭ mult s'a desvoltat, ajungêndu-şĭ perfecţiunea cu Sf. Ión Gură de aur, Grigore de Nazianz, Vasile cel Mare şi alţĭ sfinţĭ Părinţĭ.

Prin predică deci, a strălucit Biserica în trecutul sĕŭ şi tot prin predică creştiniĭ s'aŭ distins prin frumósa lor viaţă morală, care şi azĭ ne stă înainte ca pildă vrednică de urmat.

Iar dacă ne întórcem privirile către noĭ în particular, găsim că strămoşiĭ noştrĭ din cele maĭ vechĭ timpurĭ, aŭ primit Religiunea Creştină Ortodoxă, aŭ susţinut-o cu tărie, mărturisind şi ţiind în tot-d'a-una învĕţătura Bisericeĭ neschimbată după cum s'a aşedat de către Sfinţiĭ Apostolĭ, de Sinódele ecumenice şi de Marĭĭ Învĕţătorĭ sfinţiţĭ aĭ Ortodoxieĭ.

In Biserică, cu un cuvênt, pe temeiul adevĕrurilor ce 'ĭ staŭ la temelie şi prin zelul şi destoinicia cleruluĭ român în rĕspândirea cuvêntuluĭ dumnezeesc, s'a păstrat credinţa, limba şi naţionalitatea şi ni s'a dat prilegiul bine-cuvêntat d'a trăi azĭ într'o Românie independentă şi cu o Biserică autocefală. Preoţiĭ românĭ dându-şĭ sémă de înalta lor chiemare după putere şi potrivit cu cunoştinţele lor, aŭ lucrat în trecut cu multă tragere de inimă în direcţiunea apostolatuluĭ ce aŭ de la Mântuitorul lumeĭ. Eĭ pe de-o parte aŭ

1) Mateiŭ XXVIII. 18.
2) Marcu XVI. 15.

administrat misterele; iar pe de alta prin sfaturi părintești și predică s'aŭ ostenit în a păstra credința dréptă și obiceiurile nóstre religióse, desvoltând gustul pentru practicarea lor și urmarea în viață dupĕ preceptele morale, predate de Domnul nostru Iisus Christos.

Prin predică mai ales, pe de-o parte s'a putut arăta necredincioșilor, cât sunt de nedrepte acusațiunile aduse de ei creștinilor; iar pe de alta, s'a pus în evidență adevĕrata învĕțătură a bisericeĭ față cu diferitele născociri ale rĕŭ credincioșilor.

Tóte acestea ne daŭ putința de a cunóște importanța cea mare, pe care predica a avut-o în biserică, formând chiar partea esențială a cultuluĭ sĕŭ.

Ast-fel a fost socotită predica în trecut și tot ast-fel, dacă nu și mai mult, urméză a se socoti ea în timpul de față. Nepăsarea nóstrĕ către tot ce este sfînt și mare, neîmplinirea datorielor creștinești, cum și puțina grije ce se pune în instrucțiunea și educațiunea morală a poporuluĭ, ne îndreptățește pe toți a crede în însemnĕtatea cea mare, pe care suntem datorĭ a o da prediceĭ.

Noĭ astă-zĭ nu mai predicăm și fie-mĭ îngăduit a crede, că tocmaĭ din acéstă pricină, se observă printre noĭ acele scăderĭ amintite mai sus, cum și acea pronunțată rătăcire din calea moralităței și marea slăbire a sentimentuluĭ religios.

Prin urmare, în present necesitatea prediceĭ, este cu mult mai mult simțită ca în trecut, acésta mai ales, dacă se socotește și rĕspunderea cea mare pe care clerul o are față de sufletele creștinilor pușĭ sub conducerea sa pastorală.

Iată dar în puține cuvinte, motivul de care am fost călăuzit, când m'am hotărît a publica aceste cuvîntărĭ ale mele rostite în biserica Amza în majoritatea lor, unele încă de când eram diacon la acéstă biserică, căria servesc de 12 anĭ numaĭ cu o mică întrerupere de o lună.

Cunosc din experiență greutățile ce se interpun în calea preotuluĭ cu dragoste de înalta sa chiemare și cu dor de a lucra în via Domnuluĭ, luminând poporul în calea mântuireĭ.

Eŭ personal, eram pătruns de cuvîntul Domnuluĭ *„învețațĭ popórele“* și *„predicațĭ evanghelia la tótă făptura“*, ascultam pe Sfîntul Apostol Pavel cum pregătește pe Timoteiŭ în cele ale Bisericeĭ, mĕ măguliam cu cuvintele sale: *„Presviteriĭ ceĭ ce 'șĭ țin bine diregătoria de îndoită onóre să se învrednicéscă, maĭ ales ceĭ ce se ostenesc în cuvînt și în învĕțătură“* [1]) dar 'mĭ lipsia curagiul și

1) Tim. V, 17.

unele mijlóce de fortificare, pe carĭ în parte le dă celor ce voesc să se ostenéscă, acéstă carte.

Prin stăruinţă şi ostenéla însă, am căutat ca să acoper o parte din aceste scăderĭ şi resultatul a fost îmbucurător pentru mine maĭ micul şi cel maĭ de jos dintre fraţĭ.

Cu credinţa dar, că voiŭ înlesni pe mulţĭ fraţĭ doritorĭ de a predica cuvîntul Domnuluĭ şi că le voiŭ procura o parte din materialul de care aŭ nevoe în susţinerea credinţeĭ şi în combaterea pricinelor care provócă rătăcirea moravurilor şi slăbirea sentimentuluĭ religios, public aceste cuvîntărĭ, fără nicĭ o altă pretenţiune, lăsând altor bărbaţĭ maĭ competenţĭ, grija de a îmbogăţi literatura nóstră bisericéscă în acéstă direcţiune, cu alte opere maĭ de valóre.

Totuşĭ, m'aşŭ mângâia cu sufletul când aş putea să aduc printr'acéstă carte un serviciŭ cât de mic Sfinteĭ nóstre Biserici Creştine Ortodoxe Naţionale şi mult iubiteĭ nóstre Patrii, scumpa Românie, pe altarul cărora depun ca prinos şi înalt omagiŭ aceste modeste încercărĭ ale mele.

Iconom Ilie Teodorescu.

1902 Noembrie 8.
Ziua intrăreĭ mele în cler.

ARĂTARE
DE CELE CE CUPRINDE CARTEA

Prefața. . . . . pag. IX

PARTEA I
CUVÎNTĂRI DUMINICALE

SECȚIUNEA I

Cuprinḑênd Cuvîntări pentru Duminecile de la luminata zi a Învierei Domnului până la Dumineca Pogorârei Duhului Sfînt.

Pagina

Cuvîntare pentru luminata zi a Învierei Domnului 3
„ „ „ „ „ „ „ „ 8
„ „ II Duminecă după Paști a Sf. Apostol Toma . . 13
„ „ III „ „ „ a Mironosițelor . . . 18
„ „ IV „ „ „ a Slăbănogului 23
„ „ V „ „ „ a Samarinencei . . . 29
„ „ VI „ „ „ a Orbului 34
„ „ VII „ „ „ a Sf. Părinți 39

SECȚIUNEA II

Cuprinḑênd Cuvîntări pentru Duminecile de la Pogorârea Duhului Sfînt până la Dumineca Vameșului și a Fariseului.

Pagina

Cuvîntare pentru Dumineca Pogorârei Duhului Sfînt 46
„ „ I Duminecă după Pogorârea Duhului Sfînt 51
„ „ II „ „ „ „ „ 56
„ „ III „ „ „ „ „ 61
„ „ IV „ „ „ „ „ 65
„ „ V „ „ „ „ „ 70
„ „ VI „ „ „ „ „ 74
„ „ VII „ „ „ „ „ 79
„ „ VIII „ „ „ „ „ 84
„ „ IX „ „ „ „ „ 88
„ „ X „ „ „ „ „ 92

	Pagina
Cuvintare pentru XI Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt	97
» » XII » » » » »	102
» » XIII » » » » »	107
» » XIV » » » » »	112
» » XV » » » » »	117
» » XVI » » » » »	122
» » XVII » » » » »	127
» » XVIII » » » » »	133
» » XIX » » » » »	138
» » XX » » » » »	143
» » XXI » » » » »	148
» » XXII » » » » »	154
» » XXIII » » » » »	159
» » XXIV » » » » »	164
» » XXV » » » » »	169
» » XXVI » » » » »	173
» » XXVII » » » » »	177
» » XXVIII » » » » »	181
» » XXIX » » » » »	186
» » XXX » » » » »	191
» » XXXI » » » » »	194
» » XXXII » » » » »	200

SECȚIUNEA III

Cuprinḑênd Cuvintări pentru Duminecile de la Dumineca Vameșuluĭ și a Fariseuluĭ până la luminata zi a Invierei Domnuluĭ.

	Pagina
Cuvintare pentru Dumineca Vameșuluĭ și a Fariseuluĭ	207
» » » Fiuluĭ risipitor	212
» » » Lăsatuluĭ de carne	217
» » » » » brânză	222
» » » I din Postul cel Mare	227
» » » II » » » »	232
» » » III » » » »	237
» » » III » » » »	242
» » » IV » » » »	247
» » » V » » » »	252
» » » VI » » » »	257
» » » VI » » » »	263

SECȚIUNEA IV

Cuprinḑênd cuvintări pentru Duminecile dinaintea și după Înălțarea Sf. Crucĭ, a Nașterei și a Botezuluĭ Domnuluĭ

	Pagina
Cuvintare pentru Dum. d'inaintea Înălțăreĭ Sf. Crucĭ	271
» » » după » » » »	276
» » » d'inaintea Nașterei Domnuluĭ	280
» » » după » »	285
» » » d'inaintea Botezuluĭ Domnuluĭ	290
» » » după » »	295

PARTEA II

CUVINTARI LA SERBATORI

ŞI LA

DIFERITE OCASIUNI

SECŢIUNEA I

Cuprinđênd cuvintări pentru sĕrbătorile cele mai de căpetenie de peste an.

	Pagina
Cuvintare la Naşterea Maicei Domnului	302
„ „ Înălţarea Sf. Crucĭ	306
„ „ Sf. Cuv. Paraschiva	310
„ „ Sf. M. Dimitrie	314
„ „ Sf. Voevodĭ	319
„ „ „ „	323
„ „ Intrarea in Biserică	328
„ „ Sf. Nicolae	333
„ „ „ „	338
„ „ Sf. Spiridon	343
„ „ Naşterea Domnului	347
„ „ Sf. Ştefan	352
„ „ Anul Nou	356
„ „ Tăierea împrejur	359
„ „ Sf. Vasile	364
„ „ Botezul Domnului	369
„ „ Sf. Ioan Botezătorul	373
„ „ Sf. Treĭ Erarhĭ	377
„ „ Întâmpinarea D-luĭ	381
„ „ Buna Vestire	386
„ „ Sf. Gheorghe	391
„ „ Înălţarea Domnului	396
„ „ Sf. Împĕraţi Constantin şi Elena	401
„ „ Naşterea Sf. Ioan	406
„ „ Sf. Apostoli Petru şi Pavel	410
„ „ Sf. Profet Ilie	414
„ „ „ „	420
„ „ Schimbarea la Faţă	424
„ „ Adormirea Maicei Domnului	427

SECŢIUNEA II

Cuprinđênd cuvintări la diferite ocasiuni.

Cuvintare la Botez	435
„ „ Cununie	437
„ „ Instalare de Paroh	441
„ „ „ „ „ Protoiereŭ	444
„ „ Sfinţirea Bisericeĭ Amza din Capitală	447
„ „ Serbarea Patronilor Societ. Clerului Român «Ajutorul»	451

BCU IASI

Pagina

Cuvintare pronunţată in ziua de Inălţare in bis. Tabacu din Buc. 456
„ pronunţată ca protoiereŭ în biserica Catedrală Sf. Ión din Ploeşti, în ziua de 10 Maiu 1900 460
„ pronunţată ca protoiereu în biserica Catedrală Sf. Ion din Ploeşti, in ziua de înălţare când s'a serbat a XX-a aniversare de la Incoronare 10 Maiŭ 1901 463
„ funebră la înmormântarea Economuluĭ Ión Rusescu, paroh al biserieĭ Precupeţiĭ-Nouĭ din Capitală 467
„ funebră pronunţată în faţa hiserieĭ Amza la mórtea Arhitectuluĭ numiteĭ biserieĭ 473
„ funebră pronunţată în Biserica Amza, cu ocasiunea amintireĭ pióse de treĭ luni a arhitectuluĭ Alexandru Săvulescu . 475
„ Funebră la mormântul Dómneĭ Ana Z. Ionescu 478
Indreptarea greşelilor strecurate în cuprinsul cărţeĭ. 482
Lista abonaţilor 483

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

PARTEA I

CUVÎNTĂRI DUMINICALE

SECȚIUNEA I-A

CUPRINDÈND CUVÎNTARĂ PENTRU DUMINICILE DE LA LUMINATA ZI A ÎNVIEREI DOMNULUI PÂNĂ LA DUMINICA POGORÂREI DUHULUI SFÎNT.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru luminata zi a Invierei Domnului.

«Acésta este ziua pe care a făcut-o «Domnul, să ne bucurăm şi să ne «veselim într'însa». (Ps. 117 2 st.)

Fraţi Creştini,

n casa bogatului ca şi în a săracului, pretutindenea între creştini, răsună azi în glasuri de bucurie cuvintele *„Christos a înviat"* şi răspunsul de *„adevĕrat a înviat"*. Bucuria nóstrĕ ca creştini este deplină astă-zi, când mormîntul care ţinea pe Stĕpânitorul lumei se deschide şi când îngerii din cer pogorîndu-se, vestesc omenirei întregi, învierea lui Christos.

Invierea Domnului, pe care se întemeiază credinţa creştină, este minunea cea mai însemnată, fără de care totul s'ar zădărnici, este argumentul cel mai tare, prin care se vĕdeşce învĕţătura fundamentală a Creştinismului, cum că Domnul nostru Iisus Christos este în adevĕr Fiul lui Dumnezeu şi Mesia cel promis.

Astă-zi cu învierea Domnului, încuĕtorile iadului s'au sfărîmat; iar omul căđut odată din pricina pĕ-

catului, este primit din nou în raiul fericirei prin graţia lui Dumnezeu.

Domnul s'a sculat din morţi, înviind cu puterea sa cea Dumnezeiască şi arătând prin acésta, că el este stăpînitor peste viaţă şi peste mórte; iar Apostolii prin învierea sa, s'au întărit în credinţă şi din sfiicioşi cum eraŭ, s'aŭ făcut curagioşi şi aŭ plantat credinţa în Christos, răspândită astă-zi peste tot pământul.

Iată pentru-ce Biserica cântă: *„Unde'ţi este mórte boldul tĕŭ? „Unde'ţi este iadule biruinţa ta?“* Mórtea nu ne mai înspăimântă, căci fie-care din noi ştie fórte bine, că acela care a sculat pe Domnul Iisus şi pe noi ne va scula printr'însul. Prin învierea Domnului ni se arată, că şi trupurile nóstre vor învia şi vor trece din stricăciune la nestricăciune, precum ne încredinţéză Marele Apostol Pavel, care zice: «*Aşa «este învierea morţilor, se sémănă în stricăciune, scula-«se-va în nestricăciune... şi precum am purtat chipul ce-«lui pământesc, vom purta şi chipul celui ceresc*».

Bucuria învierei Domnului a cuprins pe tótă lumea. «Bucuraţi-vĕ dreptilor în Domnul, bucuraţi-vĕ şi vĕ «veseliţi, că acésta este ziua pe care a făcut'o Dom-«nul, să ne bucurăm şi să ne veselim într'însa», strigă Biserica cu glasul sĕŭ cel duios către fiii sĕi. Cuprinşi de acéstă bucurie şi noi, în acéstă sfîntă şi mare zi, este bine ca să vedem în ce stă adevĕrata bucurie demnă de Mîntuitorul lumei pe temeiul probelor ce avem, despre adevĕrata sa înviere din morţi.

Fraţilor,

Noi în timpul petrecerei nóstre pământesci, avem întristări, dar avem şi bucurii. Unul se bucură de onóre, altul de mărire; unul se silesce ca să'şi adune averi şi altul că să se îngrădiască cu tot felul de deşertăciuni.

Tóte aceste bucurii însă, sunt trecĕtóre şi într'o

clipélă se prefac în întristare şi amărăciune, pe când bucuria în care ne găsim azĭ este eternă, pentru că se nasce din biruinţa celuĭ etern asupra morţeĭ şi pentru-că printr'însa dobîndim mântuirea şi ne asigurăm fericirea cea adevĕrată. Mulţĭ, în urma învierei din morţĭ a Mîntuitoruluĭ nostru, şĭ-aŭ părăsit demnităţile, averile şi tóte plăcerile lumeşcĭ şi luându-şĭ crucea, aŭ suferit tot felul de muncĭ şi aŭ murit primindu-şĭ cununa mucenicéscă, câştigată adesea cu multe lacrime şi rugăciunĭ.

Domnul nostru Iisus Christos, în întréga sa viaţă dupĕ pămênt, atât cu cuvîntul, cât şi cu fapta, a predicat numaĭ dreptatea şi adevĕrul, pe carĭ jidoviĭ în tot-d'a-una le-aŭ urît şi pentru care aŭ uneltit şi aŭ câştigat uciderea luĭ. Eĭ aŭ omorît pe Christos, credênd că vor nimici împreună cu el şi învĕţătura sa, dar s'aŭ înşelat amar, căcĭ Christos călcând mórtea şi învingênd-o, a înviat şi împreună cu el pe toţĭ ceĭ adormiţĭ din véc.

Adam prin greşéla sa, adusese în lume întunericul şi rătăcirea, blestemul şi tótă durerea; iar Christos ca un noŭ Adam, prin patimile şi învierea sa, a risipit întunerecul şĭ rătăcirea şi a şters tótă lacrima şi tótă durerea, vestind la toţĭ bucurie, pentru-că învingênd boldul morţeĭ, ne-a dăruit viaţă.

Astă-zĭ Dumnezeescul Sóre, a eşit din mormînt, sfărîmând legăturile morţeĭ; iadul geme şĭ omenirea se bucură cu bucurie mare, căcĭ bunul şi blândul Iisus a ridicat virtutea în locul viciuluĭ şi a predicat dreptatea şi adevĕrul în locul minciuneĭ.

Să ne bucurăm dar, Fraţilor, pentru-că astă-zĭ s'a făcut mântuire la tótă lumea. Astă-zĭ, se pare că vedem pe Domnul şi'l auḑim, când vorbesce sfinţilor sĕĭ apostolĭ zicênd: «*Pentru-ce sunteţĭ turburaţĭ? Pentru-ce «se sue gânduri în inimile vóstre? Vedeţi mâinile şi «piciórele mele, că însumĭ eŭ sunt, pipăiţi-mĕ şi vedeţĭ, «că duhul carne şi óse nu are, precum mĕ vedeţĭ pe mine «avênd*» (Luca XXIV, 39). Din acestea se vede, că

Apostolii nu erau aşa lesne credĕtorĭ, precum ar voi unii să susţină, ci din potrivă aŭ cercetat şi maĭ ales Toma, ca să se încredinţeze cu adevĕrat despre învierea Invĕţătorului lor.

Faptul învierei Domnului se întăreşce şi din purtarea poporului Iudeŭ şi maĭ ales a Sinedriului lor, compus din arhiereĭ şi bătrânĭ. «*Eĭ adunându-se şi «consultându-se aŭ dat multĭ arginţĭ ostaşilor zicându-le, «spuneţĭ că învĕţăceiĭ luĭ venind nóptea l'aŭ furat, dor-«mind noĭ şi de se va audi acésta la Diregătorul, noĭ «îl vom îmblîndi pe el şi vĕ vom face fără de grije*». Prin urmare, se vede în mod lămurit, că sinedriul în uimirea sa, învĕţând ostaşiĭ ca să spună neadevĕruri, întăresce credinţa în învierea Mântuitorului lumeĭ, căcĭ cum se putea ca custodia să scie că Apostolii aŭ furat trupul luĭ Iisus din mormînt, dacă a dormit? Şi apoĭ când se scie cât eraŭ de simplĭ şi de fricoşi Apostolii, cine ar fi putut să crédă în cuvintele ostaşilor? Este de ajuns a ne gândi la Petru, că s'a lepădat de frică de treĭ orĭ, înainte de a cânta cocoşul şi susţinerile Iudeilor să cadă de la sine.

Şi apoĭ, chiar admiţêndu-se acésta, cine a putut să rupă peceţile şi să ridice piatra după mormînt şi cât de greu a fost somnul ostaşilor, ca să nu pótă simţi sgomotul ce s'ar fi făcut cu ridicarea pĭetreĭ şi cu scóterea trupului din grópă?

Prin urmare, Fraţilor, astă-zĭ când încrederea nóstră în învierea Domnului este deplină, cu toţiĭ să ne bucurăm împrejurul meselor nóstre şi îndulcindu-ne din ospăţul pregătit cu atâta ostenélă, să nu uităm de ospăţul credinţeĭ, al dragosteĭ şi al nădejdeĭ în Dumnezeŭ.

Pacea şi bucuria, date nouĕ de bunul nostru Mântuitor, după învierea sa, să ne îmbărbăteze tot maĭ mult în acéstă viaţă a nóstrĕ vremelnică, spre a ne curăţi inimile nóstre de poftele cele rele şi de tóte deşertăciunile lumeşcĭ.

Să lăsăm în urma nóstră trecutul cu tóte pĕcatele

şi de aci înainte, să ne dedăm cu totul la fapte adevĕrat creştineşcĭ. Când greutatea zileĭ şi viclenele ispite ne-ar eşi în cale, când virtutea şi adevĕrul s'ar ascunde tot maĭ mult de la cercetarea nóstră, atuncĭ de îndată, să ne gândim la acéstă mare minune a învierei Domnuluĭ şi întăriţĭ cu adevĕrata credinţă, să fim siguri, că ne vom curăţi de tótă ispita şi nevoia.

Să ne deschidem inima la învĕţătura Dumnezeiască a aceluia care pentru noĭ a suferit să fie judecat, batjocorit şi omorît pe cruce şi toţĭ în acéstă luminată zi a învierei sale, să căutăm a învĕţa cum trebue să ne bucurăm.

Să ne îmbrăţişem frăţeşte unii pe alţii, în acéstă, zi de triumf a creştinătăţeĭ şi împreună bucurându-ne, să prea mărim pe Domnul şi Mântuitorul nostru zicêndu-i: *O, Prea bune şi sfinte Iisuse, fă ca acéstă zi a biruinţeĭ tale asupra legăturilor iaduluĭ, să fie şi ziua nóstrĕ de biruinţă în orĭ-ce nevoĭ, spre a putea să ne păstrăm în curăţenie şi a cânta cu vrednicie imnul prea mărirei tale, împreună cu sfînta nóstră Biserică zicênd: «Christos a înviat din morţĭ, cu mórtea pre mórte călcând şi celor din mormînturĭ viaţă dăruindu-le».* Amin.

CUVINTARE

Tot pentru luminata zi a Invierei Domnului.

«Christos a înviat din morţi
«cu mórtea pre mórte călcând
«şi celor din mormînturi viaţă
«dăruindu-le».

Fraţi Creştini,

Invierea Domnului este minunea cea mai minunată pe care se întemeiază credinţa creştină despre Dumnezeu şi despre mântuirea omului. De aceea şi Sărbătórea învierei, pentru noi creştinii, este luminată, plină de strălucire şi aducătóre de nepreţuite bucurii. Ziua Invierei este sărbătórea, care aminteşce omenirei cum Mântuitorul lumei a învins mórtea şi cum a umplut el cu strălucirea sa cerul şi pământul de bucurie mare. Sf. Ión Gură de aur se rostesce cu mult foc sacru despre luminata zi a învierei Domnului când zice: «Acésta sărbătóre atât de mare şi atât de strălucită, în care Domnul a înviat, să o serbăm cu bucurie şi cu bună credinţă, căci Domnul a înviat şi cu dênsul tótă lumea, fiind-că sculându-se el din morţi, sfărâmatu-s'a legăturile morţei».

Invierea din morţi a Domnului nostru Iisus Christos, este actul miraculos prin care omenirea a eşit de sub puterea morţei şi a trecut la viaţa cea adevĕrată. Pe acest netăgăduibil adevĕr întemeindu-se Sf. Apostol Pavel zice: «*Dacă nu a înviat Christos, deşartă este propovĕduirea nóstră, deşartă este şi credinţa nóstră şi ne aflăm şi noi mărturiĭ mincinóse ale luĭ Dumnezeŭ, că a înviat pre Christos, pe care nu l-a înviat, dacă nu înviază morţiĭ, căcĭ dacă nu înviază morţiĭ, nicĭ Christos nu a înviat; iar dacă Christos nu a înviat, deşartă este credinţa vóstră şi încă sunteţi întru pĕcatele vóstre*» (Corint. XV, 14). Şi ca să întărească şi mai mult convingerea în Invierea Domnuluĭ, adaogă mai departe: «*Inghiţitu-s'a mórtea întru învingere; unde'ţĭ este mórte boldul tĕŭ? Unde'ţĭ este iadule biruinţa ta?*» (Corint XV, 54).

Pe aceste sfinte şi înalte adevĕruri întemeindu-ne, să alergăm la glasul duios al Bisericeĭ, care strigă către fiiĭ sĕĭ: «Bucuraţi-vĕ dreptilor în Domnul, bucuraţi-vĕ şi vĕ veseliţi că acésta este ziua pe care a făcut'o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într'însa şi unul altuia ca adevăraţi fraţi vorbind, să zicem: «*Christos a înviat din morţi, cu mórtea pre mórte călcând şi celor din mormînturi viaţă dăruindu-le*».

Fraţilor,

Prin învierea luĭ Christos, puterea diavoluluĭ, vrăjmaşul cel împotrivitor al neamuluĭ nostru s'a biruit şi însuşi el a căḑut robit şi celor din mormînturi viaţă s'a dăruit. Biruinţa Mântuitoruluĭ nostru, a fost cu atât mai deplină şi desăvârşită, cu cât cu puţine zile înainte, a primit să fie batjocorit, spînzurat pe lemn şi înmormîntat. A ascultat vorbele necuviincióse rostite de jidovi, carĭ strigaŭ: «*Da! cela ce ziceaĭ, spargeţi Biserica acésta şi în treĭ zile o voiŭ zidi*» şi «*de eştĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ pogóră-te de pe cruce*»; a privit la cruce şi a zis: «*Părinte Sfinte, de este cu putinţă,*

trécă paharul acesta de la mine»; a mirosit şi a gustat din oţet amestecat cu fiere; a suferit împungere cu suliţa în cósta sa şi pironindu-şĭ mânile pre cruce a murit pentru mântuirea nóstră. A stat în mormînt cu trupul, în iad cu sufletul şi în raiŭ cu tâlharul; iar la miezul nopţeĭ s'a sculat din morţĭ, începătură celor adormiţĭ făcêndu-se şi tótă făptura de bucurie s'a umplut. Christos ca un Dumnezeŭ a tot puternic înviind a treia zi, acul morţeĭ s'a têmpit şi boldul eĭ s'a frânt; iar noĭ am dobândit puterea de a ne mântui numaĭ cu singura voinţa nóstră.

Că Christos a înviat, nimenĭ nu se maĭ póte îndoi azĭ, când se ştie că Sf. Apostolĭ pe convingerea tare despre învierea luĭ Iisus aŭ pus basa adevărateĭ credinţe creştine. Este cunoscută grija Sf. Apostolĭ de a nu fi înşelaţĭ asupra învĭereĭ Domnuluĭ şi faptul, că n'aŭ creḑut femeilor, ce aŭ adus prima veste despre înviere, întăresce acéstă afirmaţiune împreună cu neîncrederea lor, când aŭ vĕḑut pe Domnul în mijlocul lor stând. In particular Apostolul Toma auḑind de la ceĭ-l'alţĭ apostolĭ, cum că aŭ vĕḑut pe Domnul, n'a voit să crédă şi a zis lor: «*De nu voiŭ vedea în mânile luĭ semnele cuelor şi de nu voiŭ pune mâna mea în ranele cuelor şi degetul meŭ în cósta luĭ, nu voiŭ crede*» (Ión XX, 25). Din acestea se vede, că Apostoliĭ nu eraŭ aşa lesne creḑătorĭ, precum ar voi unĭĭ să susţină, ci din potrivă, aŭ cercetat cu de-amĕnuntul şi aŭ suferit, prin acéstă lipsă de credinţă, mustrărĭ din partea învĕţătoruluĭ. «*Iisus a imputat necredinţeĭ lor şi împetrireĭ inimeĭ, pentru că celor ce 'l-aŭ vĕḑut pre el că a înviat, n'aŭ creḑut*» (Marcu XVI, 14). In adevĕr, numaĭ după ce s'aŭ convins pe deplin şi după ce 'şĭ-aŭ manifestat acéstă convingere prin cuvintele: «*Noĭ nu putem să nu grăim aceia ce am vĕḑut şi am auḑit*», (Fapt. Apost. IV, 20) aŭ început să predice peste tot locul învierea Domnuluĭ.

Spre a proba învierea din morţĭ a Mântuitoruluĭ

lumeĭ se maĭ găsesc nenumĕrate doveḑĭ, dintre carĭ purtarea poporuluĭ Iudeŭ merită tótă atenţiunea.

La cincĭ ḑecĭ de ḑile după învierea luĭ Iisus, Apostoliĭ sĕĭ aŭ început şi chiar de la Ierusalim, locul în care se găsiaŭ sălăşluiţĭ pârâşiĭ şi uciḑĕtoriĭ luĭ, ca să predice învierea aceluia pe care Iudeiĭ 'l-aŭ crucificat, pentru că s'a numit pre sine Mesia, Fiul cel adevĕrat al luĭ Dumnezeŭ. La acéstă învĕţătură a apostolilor, nu numaĭ că nu s'a opus nimenĭ, dar încă chiar în Ierusalim pe temeiul celor douĕ cuvîntărĭ ale luĭ Petru peste 8000 de ómenĭ, între carĭ mulţĭ preoţĭ Iudeĭ, aŭ primit credinţa în Domnul nostru Iisus Christos. Maĭ mult de cât atât, Sinedriul Iudeilor, compus din Arhiereĭ şi bătrânĭ, silindu-se cu minciunĭ ca să înşele lumea, aŭ întărit prin purtarea lor adevĕrul, cum că Christos a înviat cu adevĕrat. «*Eĭ adunându-se şi consultându-se, aŭ dat multĭ arginţĭ ostaşilor, zicêndu-le, spuneţĭ, că învĕţăceiĭ luĭ venind nóptea 'l-aŭ furat dormind noĭ şi de se va auḑi acésta la diregătorul, noĭ îl vom îmblânḑi pre el şi vĕ vom face fără de grije. Iară eĭ luând arginţiĭ aŭ făcut cum îĭ învĕţase şi s'a vestit cuvîntul acesta între Iudeĭ până în ziua de astă-zĭ*». Cu înşelătorie şi făgăduelĭ aŭ voit să ascundă adevĕrul, dar s'aŭ amăgit singurĭ pe dênşiĭ. Lumina a cuprins întunerecul şi credinţa în învierea Domnuluĭ, ca şi fulgerul de iute, s'a rĕspîndit.

Din acestea orĭ-cine póte să înţelégă că în adevĕr Iisus Christos, cel ce de bună-voe a primit cruce şi mórte, a treia zi a înviat din morţĭ ca un Stĕpânitor asupra morţeĭ.

El a învins mórtea şi a dat lumeĭ puterea de a eşi învingĕtóre în grijile lumeştĭ şi a păstra curăţia cea adevĕrată, prin care în mod sigur, se póte ajunge la limanul fericireĭ vecînice.

In faţa acestora, Fraţilor, bucuria nóstrĕ este mare şi creşte tot maĭ mult la cugetarea, că creḑênd într'însul vom primi de la Părintele Ceresc rĕsplata cu-

venită. Să ne îndulcim dar din ospățul credinței, văzând adeverirea luminei cerești, aduse de Domnul în lume prin mărită învierea sa, împreună iubindu-ne frățesce și iertând totul pentru Inviere. Unul pe altul să ne îmbrățișăm în această zi a învierei, pe care Domnul a făcut-o, spre a ne bucura și a ne veseli într'însa și apoi cu toții din inime curate să zicem: «*Christos a înviat din morți, cu mórtea pre mórte călcând și celor din mormînturi viață dăruindu-le.*» Amin.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru a II Duminică după Paști, a Sfîntului Apostol Toma.

«Adu degetul tĕŭ incóce și vedĭ «mânele mele și adu mâna ta și o pune în cósta mea și nu fĭĭ ne- «credincios, ci credincios» (Ión XX. 27).

Frați Creștinĭ,

Dacă omul ar fi judecat tot-d'a-una drept și dacă mintea sa, ar fi fost tot-d'a-una luminată și liberă de cugetărĭ deșerte, ar fi putut singur, prin sine însuși, să cunóscă adevĕrul și n'ar fi maĭ fost nevoie ca Dumnezeŭ să se pogóre pe pămînt și să se descopere pe sine omuluĭ.

Tot așa, dacă Apostoliĭ Mîntuitoruluĭ nostru, ar fi fost deplin convinși de puterea Dumnezeiască a Învĕțătoruluĭ lor, ar fi putut să predice omenireĭ întregĭ învierea Domnuluĭ cu multă credință și n'ar maĭ fi fost nevoe ca însuși Christos, după învierea sa, să se arate pe sine lor, fiind ușile încuete și să le dea spre pipăire corpul sĕŭ, însîngerat de ranele cuelor.

Dar nu, omul este slab și adesea supus de patimĭ și de aceea Domnul nostru Iisus Christos, a venit în lume, ne-a dat legea cea nouĕ a dragosteĭ sale, ne-a

poruncit să o păzim şi ne-a arătat prin sine însuşi calea cea bună, care duce la fericirea cea neîmpuţinată.

Mai mult de cât atât, spre a întări legea sa, a fost nevoe ca să îmbărbăteze pe învĕţăceii sĕi şi după învierea sa din morţi. El, cu puterea sa cea Dumnezeiască, a sfărîmat legăturile morţei şi a înviat a treia zi din grópă, începĕtură celor adormiţi făcêndu-se şi ei credeaŭ, că nisce făcĕtori de rele aŭ furat corpul sĕŭ. Cu aceste cugetări Apostolii se arătaŭ slabi, fapt pentru care însuşi Domnul a pătruns la dînşii în casa luĭ Ión grăitorul de Dumnezeŭ, unde se ascunseseră de frica jidovilor şi le-a arătat mânele şi cósta sa; iar luĭ Toma 'ĭ-a zis: «*Adu degetul tĕŭ încóce şi vedĭ mânele mele şi adu mâna ta şi o pune în cósta mea şi nu fiĭ necredincios, ci credincios*». (Ión XX. 27).

Pentru noĭ creştinii, este bine, ca să ne împrospătăm în minte, după Sf. Evangelie, arătarea Mîntuitoruluĭ nostru Iisus Christos, după învierea sa din morţi, spre a vedea cu ce ne putem folosi în acéstă viaţă din purtarea Apostoluluĭ Toma, pe care Biserica ni-l înfăţişéză azĭ în cântările şi învĕţătura sa.

Fraţilor,

Maria Magdalina venind la mormînt, a vĕzut piatra rĕsturnată şi înfricoşindu-se, a alergat la Simon-Petru şi la Ión, spuindu-le, că «*aŭ luat pre Domnul din mormînt şi nu ştiŭ unde l'aŭ pus pre dînsul*». Cuvinte după care amândoui Apostolii vin la mormînt, intră maĭ întâĭ Petru înlăuntru, vede giulgiurile şi măhrama singură învăluită într'un loc, spune luĭ Ión cele vĕzute, se pogóră în urmă şi el în mormînt, se încredinţéză de adevĕr şi plécă împreună la ceĭ-l'alţi apostoli.

Iar Maria plângênd afară, a fost întrebată de ceĭ douĭ îngerĭ, pe care i-a vĕzut strălucind la mormînt, «*de ce plângĭ*»? şi pre când rĕspundea: «*Aŭ luat pe*

Domnul şi nu ştiŭ unde l'aŭ pus pre dênsul», de odată vede pe Iisus stând, fără să ştie că Iisus este.

Întrebată apoĭ de dînsul pentru ce plânge şi părându-se că este grădinarul, cercetéză despre corpul Domnuluĭ? I se ţice pe nume şi ea îĭ rĕspunde: «*Învĕţătorule*». Voeşte a se atinge de dênsul şi este oprită cu cuvintele: «*Nu te atinge de mine, că încă nu m'am suit la Tatăl meŭ*».

Către séră, tot în acea zi, pe când învĕţăceiĭ sĕĭ convorbiaŭ asupra celor întâmplate, Iisus vine în mijlocul lor şi le zice: «*Pace voue*» arătându-le mâna şi coasta sa.

La acéstă arătare, Toma nu era împreună cu ceĭ-l'alţĭ apostolĭ şi când 'i s'a spus, că Domnul a înviat şi s'a arătat lor a zis: «*De nu voiŭ vedea în mâinele luĭ semnele cuelor şi de nu voiŭ pune degetul meŭ în semnele cuelor şi mâna mea în cósta luĭ, nu voiŭ crede*».

Păstorul cel bun a venit şi óia umbla rătăcită, apostolul nu era de faţă; acésta numaĭ pentru ca necredinţa luĭ Toma să se prefacă apoĭ în mamă a credinţeĭ nóstre.

Iar la 8 ţile după înviere, ţice Sf. Evanghelie, Iisus a venit iarăşĭ la ucenicĭĭ sĕĭ, fiind uşile încuete, şi Toma cu dênşiĭ şi le-a zis: «*Pace voue*» ca şi cum le-ar fi zis, eŭ sînt învĕţătorul vostru şi vĕ iubesc cu aceiaşĭ dragoste cu care v'am iubit fiind cu voĭ. Le arătă mânile şi semnele cuelor, spre a-ĭ convinge că este acelaş corp, care a pătimit ucidere fără de lege şi a'ĭ învĕţa cum trebue să lucreze săvârşirea crestinéscă.

Prin mâna sa cea străpunsă de piróne, Adam s'a ridicat din robia pĕcatuluĭ şi noĭ am fost îndupleca ţĭ pe calea fapteĭ celeĭ bune, iar prin cósta sa cea însuliţată, cu sângele ce a curs din ea, s'a mântuit Eva şi s'a curăţit prin apa ce a curs iarăşĭ de acolo şi noĭ am dobândit isvorul mântuireĭ nóstre în sfântul botez.

Prin cósta sa, s'a vindecat rana şi pĕcatul Eveĭ,

luată din cósta luĭ Adam. Se ştie de noĭ toţĭ aprópe, că din cósta luĭ Adam a venit blestemul în lume şi acum cu toţiĭ vedem, că din cósta nouluĭ Adam, a Domnuluĭ nostru Iisus Christos, a isvorât balsam fără de preţ, prin care s'a gonit blestemul şi s'a dat lumeĭ bine-cuvîntare.

In mijlocul ucenicilor sĕĭ fiind Domnul, se adresézĕ apoĭ luĭ Toma şi îĭ zice: «*Adu degetul tĕŭ încóce şi vedĭ mâinile mele şi adu mâna ta şi o pune în cósta mea şi nu fiĭ necredincios, ci credincios*» voind a-l încredinţa, cum că cu adevĕrat a înviat, precum a zis: «*Şi a treia zi voiŭ învia*».

El îĭ zice fiĭ credincios şi cercetézĕ 'mĭ mânele pe care le-am întins pe cruce, pentru ca apoĭ, să pot a le întinde ţie şi întreguluĭ neam omenesc în calea mântuireĭ. Priveşte şi vedĭ, fără să fiĭ necredincios, căcĭ acestea sunt mânele pe carĭ jidoviĭ le-aŭ pironit şi din care în loc de sânge, a isvorât scăparea din robia celuĭ rĕŭ.

Prin acestea, în adevĕr Toma de-o dată din necredincios, cum era, se umple de Dumnezeiasca credinţă şi dice: «*Domnul meŭ şi Invĕţătorul meŭ*», cuvinte după care Mântuitorul i-a zis: «*Fericiţĭ ceĭ ce n'aŭ vĕdut şi aŭ creḑut*».

Iată dar, iubiţĭ creştinĭ, pentru ce Biserica, cu cântărĭ de laudă, serbézĕ azĭ amintirea Sfântuluĭ Apostol Toma. Ea ne arată necredinţa apostoluluĭ, faptele petrecute pentru întórcerea sa, precum şi mustrarea pe care i-a făcut-o Domnul, numind fericiţĭ pe ceĭ ce n'aŭ vĕḑut şi aŭ creḑut. Necredinţa apostoluluĭ Toma s'a făcut nouĕ credinţă adevĕrată. Noĭ, cu tóte că n'am vĕḑut pe Christos, ne închinăm luĭ şi cu tóte că nu l'am pipăit îl lăudăm, întăriţĭ fiind în credinţa, că este adevĕrat Fiŭ al luĭ Dumnezeŭ, pe încrederea apostolilor şi maĭ ales pe amănunţita cercetare a luĭ Toma.

Avem dar credinţa, că Christos este Dumnezeŭ adevĕrat şi punem mare preţ întru acésta pe mărtu-

risirea apostolului Toma care zice: «*Domnul meŭ şi Invĕţătorul meŭ*». Să căutăm acum a împlini şi poruncile sale, spre a putea fi numiţi cu numele Mântuitorului nostru.

Să ne deprindem a merge mai des la biserică, unde se predică cuvîntul lui Dumnezeŭ şi de unde ne înapoiem cu sufletele încălḑite de focul dumnezeirei şi de dragostea către aprópele nostru.

Să căutăm a face bine şi celor ce ne fac rĕŭ şi să nu întórcem privirea de la ceĭ ce suferă din diferite împrejurări.

Pe toţi să-ĭ ajutăm şi către toţi, cu credinţă în Iisus Christos, Domnul nostru, să ne întindem dragostea nóstră cea creştinească, ca să putem auḑi cuvinte de mângâĭere din gura Mântuitorului lumeĭ, căruĭa se cuvine mărire şi laudă în vecĭ. Amin.

CUVINTARE

Pentru a III Duminică după Paști, a Mironosițelor.

«Și trecênd Sâmbăta, Maria Mag-«dalina și Maria luĭ Iosif și Salo-«mia, aŭ cumpărat miresme, și fórte «de diminéță în intâia zi a sĕptămâ-«neĭ, aŭ venit la mormînt, rĕsărind «sórele, spre a unge corpul sĕŭ» (Marcu XVI).

Frați Creștinĭ,

Christos, Mântuitorul lumeĭ, judecat și osândit morțeĭ a fost pironit pe cruce de nemiloșiĭ jidovi. A fost batjocorit cu necuviință, a fost adăpat cu oțet și fiere și cu suliță împuns în coastă ; iar în ora a noua a strigat cu glas tare : «*Dumnezeul meŭ, Dumnezeul meŭ, căcĭ maĭ lăsat*» și îndată și-a dat duhul.

Cu mórtea sa, cerul s'a întunecat și catapeteasma templuluĭ judaic s'a rupt în douĕ de sus și până jos, fapt pentru care sutașul, cel ce era de pază, a strigat : «*cu adevĕrat omul acesta, fiŭ al luĭ Dumnezeŭ a fost*».

In tot timpul acestor suferințe, Maria Magdalena, Maria luĭ Iosef și Salomia, n'aŭ părăsit pe Christos. Ele chiar în momentul când Mântuitorul și-a dat

duhul, erau împreună cu alte multe femei, privind de departe şi aŭ rămas acolo până când Iosif din Arimateia şi cu Nicodim aŭ pogorât corpul de pe cruce, ca să vadă unde-l pun pe dînsul.

Sciind locul unde a fost îngropat Domnul, fórte de diminéţă în întâia zi a sĕptĕmâneĭ, aŭ venit la mormînt cu miresme, spre a unge corpul sĕŭ şi aci aŭ fost întâmpinate de un înger care le-a zis: «*Nu vĕ spăimântaţĭ, căutaţi pe Iisus Nazarineanul cel rĕstignit? S'a sculat, nu este aicea. Iată locul unde l'aŭ pus pe dînsul*».

Fraţilor,

Femeile mironosiţe, carĭ în Galileea urmaŭ şi serviaŭ Mântuitorului, aŭ voit şi după îngroparea sa, să-şĭ facă cea din urmă datorie, faţă de învĕţătorul lor. Ele aŭ venit la mormînt ca să ungă corpul luĭ Iisus şi pe când se întrebaŭ, cine să le ridice piatra de pe mormînt, sunt întâmpinate de înger cu cuvintele: «*S'a sculat nu este aicea*».

Ele decĭ, aŭ fost cele d'întâiŭ carĭ aŭ primit vestea despre învierea luĭ Christos şi cărora li s'a poruncit a o spune apostolilor şi prin eĭ la tóta lumea. Iată dar, pentru ce astăzĭ serbăm amintirea lor şi iată pentru ce Biserica, punêndu-le în rândul primilor martorĭ despre învierea luĭ Christos, ne îndeamnă a le lăuda ca pre unele ce s'aŭ învrednicit de mare har înaintea Mântuitorului.

Mironosiţele femeĭ aŭ fost şapte la numĕr şi anume: Maria Magdalena din care Domnul nostru Iisus Christos scosese şapte dracĭ şi care a urmat luĭ ca doctorului sĕŭ. Ea, după înălţarea Domnului, s'a dus la Roma, la împĕratul Tiberie şi 'l-a vindecat de durerea ochiului de care suferea. I-a spus tóte cele făcute de Domnul nostru Iisus Christos pe pămînt, după care împĕratul a hotărât pedepsirea cu mórte a archiereilor, carĭ 'l-aŭ judecat şi a luĭ Ponţiu Pilat,

căruia i-a găsit vină în faptul, că a aprobat uciderea luĭ, fără ca să-l întrebe şi pe dînsul.

Acéstă mironosiţă a murit în Efes, de unde împĕratul Leon Filosoful a adus sfintele sale móşte la Constantinopol.

A doua mironosiţă a fost Salomia, soţia luĭ Zevedeiu şi mamă a luĭ Ión şi Iacob.

A treia a fost Ioana, soţia luĭ Hoza, ispravnicul şi epitropul luĭ Irod.

A patra a fost Maria, sora luĭ Lazăr, care a uns cu miresme pre Domnul în ziua în care a înviat din morţĭ pre Lazăr.

A cincia a fost Marta, sora Marieĭ şi a luĭ Lazăr, care a servit Domnuluĭ şi care 'l-a întâmpinat şi 'l-a primit cu mult respect în casa lor.

A şasea a fost Maria, soţia luĭ Cleopa, care împreună cu Prea Sfânta Născĕtóre de Dumnezeŭ, a stat lângă crucea luĭ Iisus.

A şaptea a fost Suzana, care asemenea s'a devotat servireĭ Mântuitoruluĭ nostru şi de departe a privit la corpul sĕŭ spânzurat pe cruce.

In afară de aceste şapte femeĭ, aŭ maĭ fost şi altele multe, carĭ împreună cu acestea, saŭ singure în diferite împrejurărĭ, aŭ servit Mântuitoruluĭ Christos, dar despre carĭ sfinţiĭ Evanghelişti nu ne spun nimica în Evangheliele lor.

Cugetând la aceste mironosiţe, pe carĭ Biserica le laudă în cântările sale, ne umplem de uimire şi de mirare. Ele, slabe din fire, aŭ putut să înfrunte tóte neajunsurile şi s'aŭ întărit. Aŭ slujit tainelor celor marĭ şi Dumnezeeştĭ şi s'aŭ făcut minunate în ochiĭ noştri. Aŭ urmat luĭ Iisus la judecata sa, aŭ fost martore la pironirea luĭ pe cruce, aŭ privit la locul care a închis în el viaţa lumeĭ şi apoĭ tot ele aŭ mers maĭ înainte la mormînt, unde aŭ vĕḑut îngerul care a prăvălit piatra de pe uşa mormîntuluĭ şi care le-a spus, că Domnul a înviat din morţĭ.

Pentru dragostea lor cea mare şi pentru ca plân-

gerea şi tânguirea lor să se prefacă în bucurie, însuşi Domnul s'a arătat lor de mai multe ori după învierea sa. Acésta pe de o parte, iar pe de alta s'a arătat lor ca unui vas slab, care nu póte ţine nimic ascuns, spre a vesti la tótă lumea minunea învierei Domnului.

Ei bine, Fraţilor, din acestea cu uşurinţă putem cunósce, cât este de mare puterea lui Dumnezeŭ şi cât este de folositóre credinţa şi devotamentul pentru o causă sfântă a femeilor în genere.

Ele aŭ chemarea de a fi pentru tótă viaţa tovarăşe nedespărţite ale soţilor lor, de a lucra cu demnitate şi cu tótă curăţia în căminul şi în cercul familiei din care fac parte. Ele sunt chemate de a cresce micile odrasle cu cari Dumnezeŭ i-a dăruit în căsnicie şi de a se îngriji de aprópe de educaţia lor. De la crescerea pe care mamele o vor da fiilor lor, atârnă fericirea caseĭ lor şi a neamuluĭ din care fac parte. Cinstea neamuluĭ şi gradul de moralitate al uneĭ naţiunĭ se judecă tot-d'a-una după sârguinţa şi devotamentul religios al femeilor din ţara aceia. Dacă femeia este religiósă, din convingere, iubesce mai mult Biserica şi dumnezeescile sale învĕţăturĭ, de cât luxul şi lenevirea şi este privită ca o corónă preţiósă pentru soţ şi pentru casnicii sĕĭ; iar naţiunea compusă din asemenea femeĭ este scutită de criminalĭ şi hrăpitorĭ, simţimîntul de onóre, de ruşine şi de pedépsă din partea ómenilor şi a luĭ Dumnezeŭ, fiind ca o a doua natură în fiiĭ sĕĭ, prin mijlocul crescereĭ trainice ce li s'a dat de mamele lor.

Din acestea luând învĕţătură şi privind la sârguinţa femeilor mironosiţe, să căutăm şi noĭ în acéstă zi a serbăreĭ lor, a ne lumina mintea şi a gândi numaĭ la cele ce se cere în acéstă viaţă pentru mântuirea nóstră trupéscă şi sufletéscă.

Să ne sârguim în dobândirea bunătăţilor de care avem nevoie pentru viaţa cea fericită, către care se cuvine a îndrepta paşiĭ femeilor şi aĭ fiilor noştri în

această viaţă de pe pământ, care este trecătóre şi plină de încercărĭ şi neajunsurĭ.

Omul virtuos şi moral este lăudat de tótă lumea şi aduce folos tuturor persónelor, cu cari vine în atingere. El este sufletul familieĭ şi al neamuluĭ din care face parte, este viaţa şi viitorul, este locul de întărire în care ceĭ presenţĭ îşĭ depun tesaurele strînse cu multă ostenială.

Prin urmare mamele, asemenea femeilor mironosiţe fiind în sîrguinţa datorielor ce aŭ, să se siliască a face din fiiĭ lor, ómenĭ religioşĭ şi moralĭ.

Şi aşa să mărim pe Dumnezeŭ care a înviat, călcând mórtea şi lăudându-l să păzim poruncile sale întocmaĭ ca femeile mironosiţe, spre a ne face împreună cu ele vrednicĭ împărăţieĭ sale. Amin.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru a IV Duminică după Paști, a Slăbănogului

«Iată te-aĭ făcut sănĕtos, de acum «să nu maĭ greşeştĭ, ca să nu-ţĭ fie «ceva maĭ rĕŭ». (Ioan V, 14).

Fraţĭ Creştinĭ,

În Ierusalim, lângă fântâna Bitesda se afla de 38 de anĭ un slăbănog, care zăcea pe patul sĕŭ şi aştepta mişcarea apeĭ.

Intr'un timp aşa de lung, acest nenorocit n'a fost de nimenĭ întrebat măcar, dacă voesce să fie sănĕtos, căcĭ toţĭ ceĭ de acolo se îngrijiaŭ de eĭ şi de bolnaviĭ lor şi aşa suferinţa acestuĭ slăbănog s'ar fi putut continua până la sfârşitul vieţeĭ sale, dacă nu venia Iisus, căcĭ el singur nu se putea mişca după patul sĕŭ, ca să intre întâĭ în apă.

Vrednic de plâns era paraliticul din Capernaum, care purtat pe un pat de patru ómenĭ, a fost adus înaintea luĭ Christos şi vindecat de el, dar maĭ multă milă inspira acest slăbănog.

Acela avea ómenĭ ca să 'l îngrijiască, acesta însă n'avea pe nimenĭ din atâta mulţime de ómenĭ ce era

acolo, şi după un timp de 38 de ani nu se găsia un om ca să 'l ridice şi să 'l bage în acea apă vindecătóre.

Pe acest nenorocit slăbănog, văḑêndu-l Christos îi ḑice: «*Vreĭ să fiĭ sănĕtos?*» Da răspunse el, dar nu am om, ca să mĕ arunce în apă când se va turbura. Atuncĭ Christos, văḑênd starea luĭ şi făcêndu-i-se milă de el l'a vindecat, ĭertându-ĭ întâiŭ păcatele şi apoĭ poruncindu-ĭ să se scóle, să-şĭ ia patul şi să umble.

In urma îndeplinireĭ acesteĭ fapte minunate, suntem ţinuţĭ a cugeta la suferinţa cea îndelungată a bolnavuluĭ şi la puterea cea mare a doctoruluĭ.

Aceste două lucrurĭ, adică greutatea bóleĭ care arată mărimea păcatuluĭ şi uşurinţa cu care se vindecă bóla, care arată ĭertarea de păcat, vor forma subiectul cuvîntăreĭ mele pe care, vĕ rog, să 'l ascultaţĭ cu luare aminte.

Fraţilor.

Nimic nu se face maĭ uşor şi nimic nu se póte înţelege maĭ cu anevoie ca păcatul şi acésta este cauza pentru care noĭ ómenĭĭ, fórte lesne păcătuim şi fórte cu greŭ ne îndreptăm.

Viaţa nóstră e înconjurată de o mulţime de rele, dar cel maĭ mare este păcatul şi tocmaĭ acela, care îngreuiază maĭ mult starea nóstră faţă de Dumnezeŭ, pentru că din el isvorăsc tóte nemulţumirile şi suferinţele ce îndurăm în acéstă lume, ca şi în cea-l'altă. Păcatul! Ce cuvînt amar! De nu ar fi fost păcatul nu ar fi fost nicĭ bólele, nicĭ osînda vecĭnică.

Şi ca probă să cercetăm istoria vieţeĭ umane din care putem cunósce cum a fost omul înainte de păcat. El era liniştit, vesel, sănĕtos şi fericit.

Tot aşa este el şi după cădere? Nu, el a devenit trist; nemulţumirea şi greutatea aŭ coprins sufletul sĕŭ. Viaţa luĭ chiar îĭ pare nesuferită.

De unde a provenit certele, insultele, omorurile, dacă nu din păcat, care a stricat firea nóstră, ce fusese zidită bună de Dumnezeŭ? Păcatul necontenit este urmărit de mustrarea cugetului şi de pedépsa Dumnezeĭască. Mulţumirile lumeĭ aceştia nu sunt în stare ca să scape pe om de suferinţele provenite din păcat şi ca exemplu putem avea pe Cain ucigătorul de frate, pe Iuda vînzătorul Stĕpînuluĭ, pe avutul ce suferia în flacărĭ şi pe alţĭ păcătoşĭ, carĭ n'aŭ avut un moment de linişte în tótă viaţa lor. Pildele acestea ne arată în deajuns cât este de amară mustrarea păcatuluĭ şi cât de tristă este viaţa păcătosuluĭ.

Păcatul dar, este un rĕŭ mare pentru omenire. Prin păcat, omul insultă pe Dumnezeŭ şi de bună voe 'şĭ pregătesce pedépsa munceĭ de veci. Pĭerde graţia luĭ Dumnezeŭ şi printr'ênsa nădejdea de a se mântui.

Şi cu tóte acestea, noĭ păcătuind, ni se pare saŭ că nu facem nimic, saŭ că greşim atât de puţin, în cât nicĭ nu se cuvine a ne îngriji despre sine şi despre urmările sale. Un distins predicator al Bisericeĭ Ortodoxe, Ilie Miniat, relativ de săvêrşirea păcatuluĭ şi de pedépsa ce atrage după sine, se exprimă cu multă autoritate şi zice: «*In ora în care săvêrşim păcatul, ar fi maĭ bine să piară soarele de la ochiĭ noştri, saŭ să se deschidă pămîntul sub piciórele nóstre şi să ne înghiţă de viĭ, fiind-că în ora aceĭa insultăm pe Dumnezeŭ, Creatorul şi Mântuitorul nostru, insultăm dreptatea luĭ cu o îndrăsnéţă călcare a perceptelor luĭ, aprindem urgia luĭ, pierdem graţia luĭ şi cădem în disgraţie*».

Din acestea vedem, că cel ce păcătueşte, săvêrşesce un rĕŭ maĭ mare de cât se póte descrie şi înţelege de minte.

Dar, pentru un ast-fel de rĕŭ, nu există vre-un mijloc, prin care să ne putem vindeca? Da există. Este puterea luĭ Dumnezeŭ, pe care apoĭ a dat'o prin sfinţiĭ Apostolĭ preoţilor Bisericeĭ luĭ. El le-a dat putere ca să lege şi să deslege orĭ-ce fel de păcat, când le-a zis: «*Luaţĭ Duh Sfînt şi orĭ-câte veţĭ lega pe*

pământ vor fi legate în cer şi orĭ-câte veţĭ deslega pre pământ vor fi deslegate şi în cer».

Prin urmare, când cine-va este legat de păcat se póte deslega de el în două moduri: nemijlocit, într'un mod mai pre sus de fire, cum s'a întâmplat cu slăbănogul, despre care ne-a vorbit sfînta evanghelie de astăzĭ şi mijlocit, în mod firesc.

Uşa împărăţieĭ cerurilor este încuiată pentru un păcătos şi se póte deschide în două moduri: nemijlocit, fără cheĭe, aşa o deschide numaĭ Dumneḑeŭ cu puterea sa şi mijlocit, adică prin mijlocirea cheilor, pe care Christos în persóna Sfîntuluĭ Apostol Petru, a dat-o tuturor sfinţilor Apostolĭ: «*Şi'ţĭ voĭ da ţie cheile împărăţieĭ cerurilor*». Ast-fel deschide cerurile şi preoţiĭ, cu cheile puterei ce aŭ luat de la Christos.

Acum, Fraţilor, după ce am văḑut ce este păcatul şi mijlócele prin care se póte şterge, să cercetăm în trécĕt şi cât se póte de scurt, faptele nóstre şi să vedem dacă în viaţă putem păcătui.

Ca să ajungem la deslegarea cestiuneĭ ce ne impunem e fórte uşor. Fie-care din noĭ ştie, că pe lângă faptele nóstre bune, carĭ de ordinar sunt prea puţine, facem şi multe fapte rele, care aduc după sine pedépsă. Aşa, de multe orĭ ne lăsăm a fi conduşĭ de patimĭ şi de pofte, precum şi de alte interese materiale şi mergem înainte pe acéstă cale, fără să ne maĭ uităm în lăturĭ, făcêndu-ne surḑĭ la vocea Bisericeĭ, care ne chiamă la pocăinţă în fie-care zi.

Nu ne temem în acéstă cale de nimica şi numaĭ când pierdem orĭ ce speranţă de plăcerile cele vanitóse ale lumeĭ aceştia, începem a cugeta, dacă ne-a maĭ rĕmas vre-o speranţă şi numaĭ atuncĭ, ne aducem aminte de o altă viaţă, de eternitate.

Aşa dar suntem păcătoşĭ. Acéstă cugetare ne isbesce ca un trăsnet şi ne întunecă mintea, pentru că am zis-o suntem păcătoşĭ, căcĭ am călcat preceptele Fiuluĭ luĭ Dumneḑeŭ, care va veni pre noriĭ ceruluĭ, ca să

ne judece după faptele nóstre, atunci când paharul rĕutăţilor acestei omeniri va da pe din afară.

Aşa dar, Fraţilor, pentru că suntem pĕcătoşi să facem pocăinţă, să ne căim şi să mergem la doctorul sufletelor, orînduit de Domnul nostru Iisus Christos prin sfinţii sĕi Apostoli şi să ne mărturisim cerênd printr'însul iertare de pĕcatele ce am făcut.

Dar se póte nasce întrebarea, când trebue să facem acéstă mărturisire? La acéstă întrebare eŭ rĕspund: Un om nobil a întrebat o dată pe Diogen, când se cade să prânziască cine-va, adică la ce oră a zilei. El i-a rĕspuns cu fireşcile sale cugetări: «*De este avut când vrea, iar de este sărac când are*», voind să zică că ora este nehotărîtă. Rĕspund şi eŭ la întrebarea, când se cade să se mărturiséscă un creştin: De este bătrîn astă-zi, de este tênăr mâine. Dar încă nu ḑic bine. Ori bătrîn, ori tênăr se cade sĕ se mărturiséscă cât mai curând. Póte să întrebe însă cine-va, dar să nu aştepte până la nisce zile de pocăinţă? Apoi când este bolnav, nu aştéptă până la zile de pocăinţă ca să chieme medicul şi când este pĕcătos să aştepte până la nisce ast-fel de ḑile ca să cheme pe preot spre a-l mărturisi?

Acésta ar fi o rĕtăcire din partea nóstră. Rĕspunsul meŭ la întrebarea, până când să aştepte cine-va ca să se mărturiséscă este: Până când este sigur că póte trăi. Dar ce siguranţă putem avea pentru o viaţă, care este supusă pe tótă ora la pericole? Ziua de astă-zi e a mea, dacă pot zice şi acésta, cea de mâine nu se scie. De mĕ pocăesc, Dumnezeŭ mi-a făgăduit iertare, dar nu mi-a zis ca să mĕ pocăiesc mâine. Din contră Dumnezeŭ 'mi zice, că nu sciŭ nici ziua, nici ora morţei mele. Şi apoi ne mulţumim noi a lăsa să se afle în aşa mare pericol sufletul nostru? Nu, şi iar nu, căci una póte cugeta cine-va şi alta'i se póte întâmpla.

Prin urmare, Fraţilor, mare este greutatea pĕcatului dar mare este şi uşurinţa cu care se iartă el. Să cău-

tăm dar, a duce o viaţă virtuósă şi când se întâmplă să păcătuim, să arătăm părere de rĕŭ de fapta sĕvêrşită şi să ne ferim de a o mai săvêrşi.

Să ne cercetăm pe noi înşine, să ne cercetăm viaţa nóstră, să ne întrebăm conştiinţa nóstră şi în cazul când va fi pătată să ne silim ca prin înfrînare şi pocăinţă să ne-o curăţim. Cu inimă sdrobită şi plină de căinţă numai, putem să ne curăţim de urmările cele înfricoşate ale păcatului. Indurarea şi dragostea lui Dumnezeŭ ne aştéptă, numai voinţă să avem. Să ne folosim de aceste daruri şi să înoim legătura firéscă dintre noi şi Dumnezeŭ, ca să nu avem a ne teme nici acum nici în vecie de dreptatea lui cea pedepsitóre. Şi aşa, precum slăbănogul a fost vindecat de Domnul, după ce 'şi a curăţit sufletul, vom fi şi noi vindecaţi prin virtute, şi precum fiul cel pierdut a fost primit de părintele sĕŭ în casa şi în bunurile sale, tot aşa şi noi prin fapte bune şi în cazul când greşim prin mărturisire înaintea preotului duhovnic, să îngrijim a fi primiţi de Părintele ceresc în împĕrăţia sa, şi să ne îndulcim de bunurile lui, căruia dinpreună cu Fiul şi cu Duhul Sfînt, 'i se cuvine cinste şi mărire şi în vecii vecilor. Amin.

CUVINTARE

Pentru a V-a Duminică după Paști, a Samarinencei.

«Va veni timpul și acum este «când închinătorii cei adevărați «se vor închina Tatălui cu duhul «și cu adevărul...
«Duh este Dumnezeu și cei ce «se închină lui, se cuvine a se «închina cu duhul și cu adevĕrul» (Ioan IV 23—25).

Frați Creștini,

Domnul nostru Iisus Christos, în timpul săvêrșirei lucrărei sale ceĭ mântuitóre, trecênd prin Galilea a mers și în cetatea Samarieĭ, vestită în vechime prin bogăția sa, dar acum urîtă de jidovĭ, pentru că nu tîlcuia bine legea luĭ Moisi.

In acéstă cetate se afla un puț, numit al luĭ Iacob. Aci Mântuitorul a ședut și venind o Samarinéncă să ia apă i-a dis: «*Dă-mĭ să beaŭ*». Minunat lucru! El, Creatorul celor vĕdute și al celor nevĕdute, el care adapă tot pămîntul și rĕsare iarba spre îndestularea nóstră și hrana vieţuitórelor de pe pămînt, cere să bea. Este însetat, nu însă de apă, ci de întórcerea ómenilor către adevĕr, de cunoscința adevĕratuluĭ Dumnezeŭ și de mîntuirea nóstră, de care s'a arătat pre sine

iarăşĭ însetat, când spânzurat pre cruce fiind, cu glas dulce a zis «*mi-e sete*».

Iată ce a cerut Christos de la femeia samarinéncă, credinţă în adevĕratul Dumnezeŭ, arătat eĭ în însuşĭ Fiul sĕŭ, ca apoĭ să'ĭ dea eĭ apa vieţeĭ şi iată pentru ce, învaţă, unde şi cum trebue cine-va să se închine luĭ Dumnezeŭ, când 'ĭ zice: «*Inchinătoriĭ ceĭ adevĕraţĭ se vor închina Tatăluĭ cu duhul şi cu adevĕrul şi cel ce se închină luĭ, se cuvine a 'i se închina cu duhul şi cu adevĕrul*»

Pe aceste cuvinte întemeindu-ne şi noĭ astă-zĭ, este bine ca să ne cercetăm viaţa nóstră şi să vedem dacă în adevĕr ne închinăm luĭ Dumnezeŭ cu duhul şi cu adevĕrul, aşa precum ni-a poruncit el nouĕ.

Fraţilor,

A fi om şi a trăi în lume, fără a crede în Dumnezeŭ, este cu neputinţă, cu tóte că s'aŭ găsit ómenĭ carĭ să se numiască fără Dumnezeŭ, numire fórte înşelătóre de alt-fel.

Până la venirea Domnuluĭ nostru Iisus Christos, omenirea se găsia cu totul în rătăcire, în ce privesce ideia despre Dumnezeŭ.

Eraŭ popóre care se închinaŭ la lemne şi pietre, la sóre şi lună, la animale şi la tot felul de idolĭ. Pentru eĭ totul era Dumnezeŭ, simţind necesitatea de divinitate, dar lipsindu-le putinţa de a o cunóşte cu adevĕrat.

Pentru înlesnirea nóstră în cunóscerea adevĕratuluĭ Dumnezeŭ, a trebuit ca însuşĭ el să se descopere pre sine nouĕ, trimiţênd în lume pe Fiul seŭ cel unul născut, care ni-a învĕţat cum trebue să cunóscem pre Dumnezeŭ şi cum trebue să ne închinăm luĭ.

El adevĕrul, lumina, mintea şi cunoscinţa a venit în lume şi descoperind în persóna sa pe adevĕratul Dumnezeŭ, ne-a poruncit a ne închina luĭ cu duhul

şi cu adevĕrul, spre a putea să ne numim fiĭ aĭ sĕĭ după faptele nóstre isvorâte din iubire.

Noĭ zilnic ascultăm cuvîntul sĕŭ în sf. Evanghelie şi cunóscem dintr'însul care este voia Părinteluĭ ceresc pentru noĭ şi carĭ sunt datoriile nóstre pentru dobândirea bunătăţilor celor făgăduite.

Asemenea cunóscem, că avem corp şi suflet şi că cu amândouĕ se cuvine a ne închina luĭ Dumnezeŭ, de unde reiese, că închinarea către Dumnezeŭ este de douĕ feluri, vĕḑută şi nevĕḑută.

Cea nevĕḑută, saŭ lăuntrică se cuprinde în credinţa, dragostea şi nădejdea către Dumnezeŭ; iar cea vĕḑută, saŭ dinafarică se cuprinde în actele nóstre, din carĭ se dă pe faţă virtuţile de maĭ sus, precum şi împlinirea tuturor formelor vĕḑute, aşeḑate în Biserică de sfinţiĭ Părinţi, adunaţi în Sinóde.

Prima formă de închinare, numită de noĭ nevĕḑută, saŭ a duhuluĭ o avem fie-care în sufletul nostru şi credincioşi fiind, rĕmîne cu noĭ pururea şi pretutindenea, pe când în forma vĕḑută, trebue manifestată închinarea, în anumite locurĭ, cum este biserica, casa nóstră şi orĭ-carĭ alt loc potrivit pentru acésta.

Locul consfinţit de Dumnezeŭ, spre a ne închina luĭ în mod vĕḑut, este biserica. Aci suntem datorĭ a veni, cel puţin în zile de Dumineci şi sĕrbătorĭ marĭ şi a ne ruga luĭ Dumnezeŭ cu inimă curată, arătându-ĭ mulţumirĭ şi recunoscinţă pentru bine-facerile primite de la dînsul şi descoperindu-ĭ cu smerenie şi curăţie suferinţele şi nenorocirile în care ne găsim, cerîndu-ĭ îndelunga sa milostivire pentru noĭ pĕcătoşiĭ.

Aci ascultăm cuvîntul şi poruncile luĭ Dumnezeŭ; ne împărtăşim cu tainele sale, spre a ne sfinţi şi dovedim unii altora, că suntem cu adevĕrat fiĭ aĭ aceluiaşi Părinte-Dumnezeŭ şi toţi împreună fraţi, uniţi într'o credinţă şi într'un botez, prin dragostea unuia către altul şi cu nădejdea în fericirea eternă.

Aci ne luminăm mintea şi ne curăţim sufletul, închinându-ne cu duhul şi lucrând după voia luĭ Dum-

nezeŭ faptele legĭ, şciind bine că credinţa numaĭ cînd este însoţită şi de fapte folosesce.

Cunoscênd acestea, cunóscem şi însemnătatea cuvintelor Mântuitorul Christos, care ne îndémnă a ne închina Tatăluĭ cu duhul şi cu adevĕrul. Aşa este voia luĭ Dumnezeŭ către noĭ şi aşa ne învaţă Biserica la orĭce ocasiune, punêndu-ne înainte dragostea către Dumnezeu şi către aprópele nostru şi învĕţându-ne a păzi prin fapte, tainele şi cele-l'alte aşeḑăminte bisericescĭ, pentru mîntuirea nóstră sufletéscă şi trupéscă.

Aşa ar trebui să ne purtăm noĭ şi de aceea este bine acum, după ce am vĕḑut acestea, ca să ne cercetăm pre noĭ înşine în viaţa şi purtarea nóstră şi să vedem dacă ne potrivim cel puţin cu Samarineniĭ, carĭ aŭ primit cuvîntul Mântuitoruluĭ şi l-aŭ rugat să maĭ rămâe la dînşiĭ.

Dacă ne privim cu atenţiune şi ne cercetăm noĭ între noĭ, găsim că suntem rĕĭ. Credinţa s'a împuţinat, evlavia şi dragostea către Biserică aprópe nu maĭ este; iar Dumnezeŭ şi poruncile sale, se pare multora ca de prisos. Ca în timpul de faţă, nu cred să fi fost părăsită Biserica cînd-va cu atîta înverşiunare şi nesocotinţă.

«Eŭ suut Mesia» a zis Christos Samarinencei şi ea umplêndu-se de credinţă, a alergat în cetate de a vestit poporuluĭ descoperirea Cuvîntuluĭ; iar noĭ în tot-d'auna avem cuvîntul descoperit în biserică şi nu mergem ca să'l ascultăm. Samarineniĭ, numaĭ pe spusele uneĭ femeĭ, aŭ întrerupt lucrările lor şi aŭ alergat către Christos ca către apa vieţeĭ, primindu-l întru ale sale şi rugându-l a maĭ rĕmâne la eĭ; iar noĭ ne facem surḑĭ la glasul Bisericeĭ şi nu primim pe nimenĭ în locaşurile nóstre.

Eĭ aŭ avut pe Christos în cetatea lor numaĭ puţin timp şi aŭ creḑut luĭ ca Mântuitoruluĭ lumeĭ, iar noĭ îl avem pururea de faţă în biserică, fără a urma sfintelor sale învĕţăturĭ, pe care tot-d'auna, le ascultăm, dar de multe orĭ, fără luare aminte şi greşim pierḑênd nădejdea fericireĭ vecînice.

Să rechemăm dar în mintea nóstră timpurile de mărire şi de strălucire în care se găsia Biserica Creştină şi gândindu-ne la evlavia primilor creştini, cari îşi făceaŭ rugăciunile prin peşteri şi prin crăpăturile munţilor să părăsim necredinţa şi să apucăm iarăşi drumul bisericeĭ, singura nóstră mângâere în tóte nevoile.

Să lăsăm la o parte nepăsarea şi dispreţul către Religiunea strămoşilor noştri şi cu cugetul la marea bunătate şi milostivire a luĭ Dumnezeŭ către noĭ, să iubim Biserica, să respectăm şi să ajutăm pe aprópele nostru, dovedind ast-fel că iubim pe Dumnezeŭ.

Şi aşa, adunaţĭ în Biserica cea sfîntă a sa, să urmăm samarineneeĭ şi samarinenilor de care ne vorbesce sfînta Evanghelie de azĭ, primind pe Domnul în locaşurile nóstre cele din lăuntru şi mărindu-l cu cântărĭ de laudă în tóte zilele vieţeĭ nóstre.

Printr'o ast-fel de purtare, ne facem vrednicĭ de numele ce purtăm, care este al Mântuitoruluĭ nostru şi probăm că ne închinăm luĭ, dupĕ cum se cade, cu duhul şi cu adevĕrul. Amin.

CUVINTARE

Pentru a VI-a Duminică după Paşti, a orbului din nascere.

«Tină a pus pe ochiĭ meĭ şi «m'am spălat în apa Siloa- «mului şi văd». (Ión IX. 15)

Fraţi Creştinĭ,

Dumnezeŭ numaĭ cu cuvîntul a zis şi tóte s'aŭ făcut şi s'aŭ aşeḑat dupĕ anumite regulĭ şi într'o desăvîrşită armonie, arătîndu-şĭ prin acésta neţărmurita sa putere şi deplina înţelepciune.

Ar fi de ajuns, ca cine-va să priviască lumea cu tot ce cuprinde ea şi să înţelégă cît este de mare Dumnezeŭ şi n'ar trebui mai mult pentru luminarea omuluĭ în cunóscerea luĭ Dumnezeŭ şi a puterei sale, de cât să se uite la cer şi la mare şi din făpturĭ să înţelégă totul. Dar ce folos? Omul este slab, se încércă să afle totul şi nicĭ odată nu scie nimic. Voesce să cunóscă pre Dumnezeŭ, dar nu cercetéză lucrurile mânelor sale. Se ia dupĕ filosofiĭ ceĭ mincinoşi şi în loc să se închine adevĕratului Dumnezeŭ îl defaimă. Inlocuesce adevĕrul cu minciuna şi îşĭ lasă frîŭ liber patimilor, în loc să practice virtutea.

In acéstă stare de multe orĭ s'a găsit omul şi de acea vedem din sfînta Scriptură, că în anumite timpurĭ Dumnezeŭ a trimis în lume bărbaţĭ aleşĭ, cum aŭ fost judecătoriĭ şi profeţiĭ, cu însărcinarea de a le arăta drépta credinţă şi de a'ĭ întórce pe calea cea netedă a faptelor bune. Cu ajutorul puterei luĭ Dumnezeŭ, bărbaţiĭ aceştia aŭ făcut ce aŭ putut, dar omenirea tot rea a rămas, pînă când în fine s'a pogorît din cer însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ, spre a ne învăţa pre noĭ tot adevĕrul. El a venit în lume, ca om asemenea nouĕ făcêndu-se, a crescut în faţa tuturor şi a dat probe de o neîntrecută înţelepciune, a învĕţat pe ómenĭ cum să cunóscă pe Dumnezeŭ şi cum trebue să împlinéscă faptele legeĭ şi la arătare, numaĭ cu cuvîntul, a întărit învĕţătura sa prin semne şi minunĭ, pe carĭ vĕdêndu-le ómeniĭ, măreaŭ puterea sa cea dumnezeiască.

Între multele minunĭ făcute de el pe pămînt, este şi minunea vindecăreĭ unuĭ orb din nascere, care a vĕdut îndată şi despre care ne vorbesce sfînta Evanghelie de astă-zĭ.

Fraţilor,

Vindecarea acestuĭ orb numaĭ cu cuvîntul Domnuluĭ nostru Iisus Christos, este un fapt minunat, este o lucrare dumnezeiască. Când ne gândim la uşurinţa cu care a fost vindecat orbul, numaĭ decât găsim că doctorul a fost Dumnezeŭ şi când ascultăm cuvîntul evangelic prin care ni se amintesce acest fapt, par'că simţim cum ni se înalţă sufletul şi cum ni se luminéză mintea.

«*Pînă când sunt în lume*», a zis Domnul *şi scuipând jos a făcut tină şi a uns ochiĭ orbuluĭ şi ĭ-a zis: mergĭ de te spală în lacul Siloamuluĭ şi ducêndu-se s'a spălat şi a venit vĕdênd*».

Ochiĭ luĭ s'aŭ luminat şi a vĕdut îndată, numaĭ prin tină şi prin apă, cu tóte că puterea era a luĭ Christos, care a poruncit vindecarea.

Prin cuvîntul Mîntuitorului lumeĭ, multe şi marĭ minunĭ s'aŭ săvîrşit, el a însănĕtoşat pe bolnavĭ şi pe ceĭ ce suferiaŭ de duhurĭ necurate şi a înviat pe morţĭ; iar jidoviĭ în loc să-ĭ mulţumiască şi să se închine luĭ ca adevĕratuluĭ Dumnezeŭ, îl defăimaŭ şi strigaŭ în contra luĭ, că este călcător de lege şi împotrivitor luĭ Dumnezeŭ, pentru că tămăduia pe bolnavĭ şi învia pe morţiĭ lor în ziua Sîmbetei.

El cu tină a uns ochiĭ orbuluĭ, adică cu puterea sa a ridicat vălul care îĭ acoperea ochiĭ şi apoĭ l-a trimis la apa Siloamuluĭ ca să se spele, spre a ne arăta nouĕ, că numaĭ prin botez se póte în mod deplin căpăta mîntuirea «*De nu se va nasce cine-va din apă şi din Duh nu va putea să intre în împărăţia luĭ Dumnezeŭ*», ne învaţă Domnul şi prin minunea vindecăreĭ acestuĭ orb ne încredinţézĕ despre adevĕrul înalt cuprins în acéstă învĕţătură. De treĭ orĭ l'aŭ întrebat jidoviĭ, ca să le spună cine l-a vindecat şi el curăţit în totul de pĕcatele sale trupescĭ şi sufletescĭ a zis întîia óră: «*Tină a pus pe ochiĭ meĭ şi m'am spălat şi vĕd*», a doua óră le-a rĕspuns: «*De este pĕcătos cel ce m'a vindecat, nu sciŭ, una sciŭ, că am fost orb şi acum vĕd*», şi în fine a treia óră le-a zis: «*Profet este cel ce m'a vindecat şi mĕ minunez, că cu tina luĭ Christos vĕd acum*».

Din tóte acestea, douĕ lucrurĭ ni se arată. Pe de o parte vedem cum orbul prea măresce pe vindecătorul sĕŭ şi'l numesce asemenea luĭ Moisi, care a desfăcut marea, asemenea luĭ Ilie, care a înviat pe fiul văduveĭ şi asemenea luĭ Isaia care a isvorât apă; iar pe de alta ni se înlesnesce cunóscerea de aprópe a poporuluĭ Iudeŭ şi maĭ ales a fariseilor, conducĕtoriĭ acestuĭ popor, care ajunsese în timpul din urmă într'o stare vrednică de jale.

Eĭ voesc a înşela pe acest nenorocit, care prin graţia dumnezeiască este tămăduit de suferinţa în care se afla din nascere, dându-i-se vederea şi se încércă a'l face ca să nu'şĭ arate recunoscinţa către mântuitorul sĕŭ.

Precum atunci, tot aşa şi astă-zi sunt omeni asemenea fariseilor şi cărturarilor, chiar între creştini, cari nesocotesc pe Dumnezeu şi puterea lui cea mare şi se silesc a ne înstreina de la Biserica lui cea sfîntă şi a ne pierde sufletul. Ei au pierdut cunoscinţa de ce sunt şi au şters din lăuntrul lor imaginea dumnezeirei. Se conduc de patimi, de plăcerile şi bucuriile lumei *şi 'şi uită de nădejdea fericirei vecinice*, îndemnând şi pe alţii ca să le urmeze pe acéstă cale a pierdĕrei. Şi cum din fire, omul înclină mai mult spre rĕu de cât spre bine, am ajuns azi, în mare parte, a fi orbiţi de patimi şi de necredinţă şi aprópe numai scim, că avem datorii de împlinit în calea mântuirei. Mulţi îşi uită de Dumnezeu, de la care ne vine tot binele şi se dau cu trupul şi cu sufletul numai lumei. Mărturisesc de faţă şi către toţi ómenii, că n'au credinţa şi tótă agoniséla lor o risipesc pentru lucruri trecĕtóre.

Ei bine, Fraţilor, nisce ast-fel de omeni sunt orbiţi de patimi şi de pĕcate şi nici odată nu vor intra în împĕrăţia lui Dumnezeu, dacă nu se vor lumina la ochii minţei, înţelegêndu-şi starea de decădere în care se găsesc şi dacă nu se vor întórce la Dumnezeu, pe care suntem datori a'l prea mări şi a'l mărturisi pretutindenea ca şi orbul vindecat.

Cunoscênd acestea, se cuvine nouĕ creştinilor, pentru a căror mântuire Dumnezeu s'a făcut om, ca să ne silim prin drépta credinţă şi fapte bune a ne face vrednici de acéstă mare bunătate cu care s'a arătat către noi. Să practicăm credinţa mergênd la biserică şi ascultând cuvîntul lui Dumnezeu şi la tótă ocasiunea, să ne rugăm Părinteluĭ ceresc. Să'ĭ mulţumim pentru hrana şi îndestularea nóstră, care ne vine de la el şi cu stăruinţă să'ĭ cerem ajutorul sĕu în tóte nevoile vieţei nóstre. Să urmăm virtutea şi să fugim de viţiŭ, arătându-ne semenilor şi fiilor noştri ca buni creştini, vrednici de acest nume, atât cu cuvîntul cât şi cu fapta.

Când noĭ vom crede cu adevĕrat în Dumnezeŭ şi vom păzi poruncile sale, mergênd la biserică şi ascultând cuvîntul Dumnezeiesc şi când ne vom face cuvenitele rugăciunĭ de mulţumire şi de ajutor, atuncia suntem siguri că fiiĭ noştrĭ nu vor petrece în orbire şi prin ea în lipsă şi nefericire. Din contră, eĭ vor vedea faptele nóstre bune, vor vedea credinţa nóstră şi vor ajunge la fericire practicându-le; iar noĭ vom bine-merita de la Părintele luminilor adevĕrata strălucire a ochilor noştrĭ şi spălaţĭ cu apa sfîntuluĭ botez, nicĭ odată nu vom pierde calea mântuireĭ.

Să urmăm dar orbuluĭ vindecat de Domnul şi pretutindenea mărturisindu-l împreună cu el, să lucrăm numaĭ faptele legeĭ după învĕţăturile Bisericeĭ, spre a ni se lumina ochiĭ în calea adevĕruluĭ şi a ne face vrednicĭ de împĕrăţia cerească. Amin.

CUVINTARE

Pentru a VII Duminică după Paști, a celor 318 Sfinți Părinți ce aŭ luat parte la primul Sinod de a tótă lumea ținut la Niceia, în anul 325 după Christos.

«Aĭ tĕĭ sunt și eŭ i-am ales
«și m'am prea mărit întru din-
«șiĭ». (Ioan XVII: 11)

Frați Creștinĭ,

Sfinții Apostolĭ, învĕțăceĭ aĭ Domnuluĭ, aŭ fost aleșĭ ca să continue și maĭ departe opera de scăparea némuluĭ omenesc din robia pĕcatuluĭ, pentru care Mântuitorul însuși venise între noĭ.

Ĕĭ aŭ urmat întocmaĭ după voința învĕțătoruluĭ lor, predicând credința în Fiul luĭ Dumnezeŭ. Maĭ mult de cât atât, mulțĭ dintr'înșiĭ și-aŭ jertfit viața și aŭ sigilat cu scumpul lor sânge, adevĕrul predicat de eĭ în lume, întărind prin acésta cuvîntul Domnuluĭ nostru Iisus Christos, care i-a ales și s'a prea mărit întru dênșiĭ.

Pe urmele lor aŭ mers apoĭ Sfinții Părinți, așeḑați de dênșiĭ ca păstorĭ și dascălĭ. Eĭ aŭ păstrat întocmaĭ adevĕrurile primite și aŭ predicat și mărturisit aceiași credință ca și Sf. Apostolĭ, pentru care aŭ luat aceiași mórte și aŭ suferit aceleași mucenii. Persecuțiunele și suferințele îndreptate în potriva lor ar fi ținut și

mai mult, dacă nu venia la mijloc economia divină, care a dat conducerea imperiului Roman Mareluĭ şi întocmaĭ cu Apostolii Impĕrat Constantin. Primind credinţa în Christos acest Marĕ Impĕrat, a oprit gónele pornite în contra creştinilor şi le-a dat libertate ca să se închine adevĕratuluĭ Dumnezeŭ; iar păstorilor le-a îngăduit păstorirea Bisericeĭ, dupĕ vrednicia luată de la sfinţiĭ Apostolĭ.

Eĭ aŭ condus în pace şi unire turma încredinţată lor până când Arie, cel ales de satana, a început să înveţe poporul în contra Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ.

Precum între Apostolĭ, unul s'a făcut vînzĕtor Stĕpânuluĭ, tot aşa şi acum Arie din îngâmfare şi pretinzând că scie totul şi-a format partidă, a produs împerechere între sfinţiĭ Părinţĭ, ceĭ iubitorĭ de Dumnezeŭ şi a început să răspândiască otrava învĕţăturei sale printre creştinĭ. Faptul a hotărât pe învĕţătoriĭ şi părinţiĭ însemnaţĭ aĭ Bisericeĭ ca să se întruniască împreună şi să discute învĕţătura răspândită de Arie.

Adunarea s'a ţinut la Niceia în anul 325 dupĕ Christos, din îndemnul Mareluĭ Impĕrat Constantin şi aŭ luat parte la dânsa 318 sfinţĭ Părinţĭ.

Modul cum aŭ lucrat aceştĭ sfinţĭ Părinţĭ, învĕţătura ce aŭ dat Bisericeĭ, precum şi viaţa lor, ne obligă pe toţĭ la o adâncă veneraţiune şi de aceia a şéptea Duminică dupĕ sfînta Inviere, a fost consfinţită de Biserică în amintirea lor.

Fraţilor,

Astă-zĭ serbăm ziua în care 318 sfinţĭ Părinţĭ, s'aŭ adunat în Niceia şi aŭ puş, prin învĕţătura stabilită aci, basa fundamentală a credinţeĭ nóstre în Fiul luĭ Dumnezeŭ.

Astă-zĭ Biserica prin glasul păstorilor sĕĭ a mustrat pe Arie şi a lepădat învĕţătura luĭ ca a unuĭ defăimător de Dumnezeŭ.

Astă-zĭ am primit adevĕrata cunoscinţă despre Dumnezeŭ adorat în sfînta Treime şi am învĕţat cum se cuvine ca să credem despre Christos, Mântuitorul nostru.

Pe învĕţătura stabilită la acéstă adunare de Părinţi ca şi pe aceia dată nouĕ la cele-l'alte adunări, se întemeiază adevĕrata Biserică Creştină, care le păstrézĕ spre luminarea şi înţelegerea adevĕrurilor descoperite de însuşi Fiul luĭ Dumneḑeŭ şi sfinţiĭ Apostoli.

Adevĕrata Biserică, numaĭ aceia póte să fie, care a păstrat şi păstrézĕ tainele şi învĕţăturile Mântuitoruluĭ Christos, aşa precum i s'a predat de el şi învăţăceiĭ sĕĭ. Persónele însărcinate cu paza acestor învĕţăturĭ atuncĭ, eraŭ aceştĭ sfinţi Părinţi, iar azĭ sunt Sinódele şi toţi păstoriĭ Bisericeĭ, carĭ aŭ obligaţiunea de a priveghia ziua şi nóptea asupra credincioşilor încredinţaţi păstorieĭ lor şi a'ĭ feri de orĭ-ce încercare, prin care s'ar rătăci din calea mîntuireĭ.

«*Pentru aceştia mĕ rog*» a zis Mântuitorul, ştiind că de la tăria lor atârnă reuşita opereĭ sale mântuitóre, pentru care a venit în lume şi rugăciunea sa a fost folositóre întregului ném omenesc, ferit prin puterea păstorilor Bisericeĭ de tóte cursele vrăjmaşuluĭ.

Prin mijlocirea luĭ Christos, care a luminat mintea tuturor s'a făcut acéstă adunare de sfinţi Părinţi, iar Impĕratul pătrunḑêndu-se de o adâncă veneraţiune pentru dênşiĭ şi luând în sémă ranele cu care trupurile lor eraŭ însângerate, când a intrat în mijlocul lor li s'a închinat până la pământ, numindu-ĭ adevĕraţi păstorĭ, care îşĭ puṇ sufletul lor pentru turmă. In faţa acestor luptătorĭ, a căror lepădare de sine ajunsese până la rane şi moarte, nu se putea ca inimicul să nu fie învins şi Biserica să nu scape de uneltirĭ şi neajunsurĭ.

Cugetând la acestea şi privind la cetele de necredincioşĭ, carĭ s'aŭ înmulţit azĭ ca şi nisipul, ne coprinde turburarea şi nu scim ce trebue să credem despre dênşiĭ şi despre glasul aprópe întunecat al nostru, luptătoriĭ de azĭ.

Sînt printre noĭ uniĭ, carĭ nu vor să crédă n Dumnezeŭ şi învĕţăturile sale; iar alţiĭ merg cu nebunia până acolo, că tăgăduesc şi existenţa luĭ Dumnezeŭ şi a sufletuluĭ lor, punêndu-se în rând cu tóte animalele.

Dacă vorbesc acestea, să credeţĭ că le vorbesc cu amărăciune şi mi se umple inima de durere, când mĕ gândesc la păstoriĭ Bisericeĭ de azĭ, carĭ se pare că nu pun destulă stăruinţă în lupta pentru credinţă. Creştinismul a preschimbat lumea, el a ridicat sclavia şi neegalitatea femeeĭ, puind la basa societăţeĭ nóstre moralitatea şi noĭ azĭ în loc să ne într'armăm cu crucea, semnul biruinţeĭ şi să urmăm luĭ Christos, tăgăduim pe Dumnezeŭ şi învĕţătura sa cea mântuitóre şi suferim din acéstă pricină tóte neajunsurile venite asupra nóstră.

Avem în faţa nóstră pe Arie şi pe sfinţiĭ Părinţĭ. Cel dintâĭ pentru necredinţa sa s'a blestemat şi pedepsit; iar părinţiĭ, ca uniĭ ce aŭ ascultat de Dumnezeŭ şi de poruncile sale sunt cinstiţĭ şi lăudaţĭ de tótă Biserica drept măritóre. După apostolĭ, ceĭ d'intâĭ carĭ ne-aŭ învĕţat credinţa şi ne-aŭ arătat adevĕrul, predicând lumeĭ pe adevĕratul Dumnezeŭ sunt aceştĭ 318 sfinţi Părinţĭ, pe care Biserica 'ĭ serbéză astă-zĭ.

Pentru acésta şi noĭ, privind la viaţa şi faptele lor, să căutăm a nutri credinţa creştină, a păzi în tótă curăţia învĕţăturile Bisericeĭ şi a ne feri de împerecherĭ şi încălcărĭ făcute legeĭ Domnuluĭ. Să ne purtăm în viaţă asemenea lor, rugându-ne neîncetat luĭ Dumnezeŭ, spre a păzi credinţa dréptă şi a săvârşi numaĭ fapte creştinescĭ.

Şi precum Biserica, din cele maĭ vechĭ timpurĭ serbéză cu veneraţiune amintirea acestor Sfinţĭ Părinţĭ, tot aşa şi noĭ împreună cu eĭ să venerăm şi să respectăm pe preoţiĭ şi învĕţătoriĭ noştri de azĭ, carĭ sunt următoriĭ lor legiuiţĭ şi aleşĭ de Domnul în calea străbătută de părinţĭ. Să ascultăm de glasul preoţilor, primind învĕţăturile lor şi urmând sfaturile ce ne vor da, când ne abatem de la învĕţăturile Bisericeĭ nóstre, spre a fi curaţĭ cu sufletul înaintea Dumnezeuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos, căruia se cuvine laudă şi mărire în vecĭĭ vecilor. Amin.

SECȚIUNEA II-A

CUPRINDÊND CUVÎNTĂRI PENTRU DUMINICILE DE LA POGORÂREA DUHULUI SFÎNT PÂNĂ LA DUMINICA VAMEȘULUĬ ȘI A FARISEULUĬ

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru Duminica Pogorârei Duhului Sfînt, saŭ a Cinzecimei.

«Iar când va veni Mângi-«itorul pe care'l voiŭ trimite «de la Tatăl, Duhul adevĕru-«luĭ, carele de la Tatăl pur-«cede, acela va mărturisi de «mine». (Ión XV. 26).

Fraţi Creştinĭ,

În Betleemul Iudeeĭ, pe timpul domnieĭ Impĕratuluĭ August, femeia cea curată şi sfîntă, prezisă odată de Dumnezeŭ, vine în lume şi sdrobeşte capul şérpeluĭ celuĭ înşelător. Duhul sfînt se pogóră peste dênsa şi umbrită de puterea celuĭ Prea Inalt, nasce pe Domnul şi Mântuitorul lumeĭ, care cresce în înţelepciune şi ale căruĭ învĕţăturĭ şi minunĭ umple în curând lumea de uimire şi de mirare. El îşĭ alege dintre ómenĭ simpli şi modeştĭ, ca stare socială, doĭ-spre-zece ucenicĭ, pe care 'ĭ face Apostolĭ şi cărora le dă puterea de a predica evangelia sa pentru întărirea şi lăţirea Creştinismuluĭ.

In timp de treĭ anĭ, îşĭ împlinesce misiunea sa divină pentru mântuirea întreguluĭ neam omenesc, móre crucificat de nemulţămitorĭĭ jidovĭ, învĭază a treĭa zi, se

înalţă la cer şi după zece ḑile, trimite apostolilor sĕĭ pe Mângîitorul, Duhul adevĕruluĭ cel făgăduit, spre deplina lor luminare la predică şi la vestirea lucrurilor viitóre (Ión XVI. 13.) După 50 de zile dar, de la învierea sa, pe când ucenicii eraŭ la un loc adunaţĭ, spre a se sfătui, «*fără de veste, s'a făcut sunet din cer ca de un vînt ce vine cu vifor şi a umplut tótă casa unde şedeaŭ. Şi li s'a arătat limbĭ împărţite ca de foc şi a şedut pe fie-care din eĭ. Şi s'aŭ umplut toţi de Duhul Sfînt şi aŭ început a vorbi într'alte limbĭ, precum le da lor Duhul a vorbi*» (Fapt. Apost. II 1—4.)

Astă-zĭ Biserica nóstră, cu mare solemnitate serbéză acest fapt însemnat şi ne înfăţişéză în sublimele sale învĕţăturĭ puterea Duhuluĭ Sfînt de a căruĭa tărie într'armându-se Apostolii, nu s'aŭ înfricoşat nicĭ de mórte, nicĭ de viaţă, nicĭ de principi, nicĭ de puterile presinte şi viitóre şi nicĭ de orĭ-ce altă împrejurare prin care se încerca deslipirea lor de la dragostea luĭ Dumnezeŭ, care este în Iisus Christos, Domnul nostru. (Rom. VIII. 30.)

Pentru acésta, este bine ca să vedem cu prilegiul acesteĭ sĕrbătorĭ, care a fost succesul repurtat şi activitatea desfăşurată de Apostolĭ în rĕspândirea Creştinismuluĭ după pogorîrea Duhuluĭ Sfînt asupra lor şi apoĭ să examinăm în trécăt viaţa nóstră de tóte zilele şi să judecăm asupra pregătireĭ nóstre de a înlesni revărsarea darurilor Duhuluĭ Sfînt peste noĭ, ca mijlóce sigure pentru deplina nóstră fericire. Din acestea vom vedea apoĭ, că adunarea nóstră sub aceste bolte sfinte astă-zĭ, are de scop nu numaĭ de a da ascultare Bisericeĭ venind la prasnic, dar încă de a dobîndi învĕţăturĭ necesare nouĕ, ca creştinĭ şi bunĭ patrioţĭ.

Fraţilor,

Perfecţiunea morală a creştinuluĭ care practică virtutea şi se conduce de învĕţătura coprinsă în Sf. Evangelie se ajunge prin lucrarea Duhuluĭ Sfînt, a Du-

huluĭ Mângâitor, care transformă pe adevĕratul creştin, perfecţionându-ĭ facultăţile sale sufletescĕ şi împărtăşindu-ĭ graţia sa mântuitóre. La acéstă perfecţiune aŭ fost Apostoliĭ şi am vĕdut din cuprinsul scrierilor sfinte citite în biserică azĭ, cum din pescarĭ s'aŭ făcut vânătorĭ de ómenĭ, din neînvĕţaţĭ s'aŭ făcut învĕţaţĭ, din necărturarĭ aŭ vorbit în limbĭ, din slabĭ tarĭ şi din fricoşĭ curagioşĭ în predicarea evangelieĭ.

Tótă lumea creştină ştie, că sfinţiĭ Apostolĭ eraŭ simpli şi neînvĕţaţĭ, aleşĭ dintre pescarĭ şi ómeniĭ de rând şi că prin pogorîrea Duhuluĭ Sfînt asupra lor s'aŭ transformat în totul. Eĭ carĭ nu sciaŭ de cât limba lor, vorbesc într'o zi într'o mulţime de limbĭ şi din fricoşĭ cum eraŭ de odată se fac curagioşĭ.

Sf. Apostol Petru plin de curagiŭ păşesce înaintea mulţimeĭ şi printr'o cuvîntare plină de elocinţă şi atrăgătóre, convertesce în acéstă zi peste 3000 de persóne (Fap. Apost. II. 14—42) şi cu altă ocaziune aduce în sânul Creştinismuluĭ încă 4000 de persóne împreună şi pe Cornelie centurionele roman.

Ceĭ-l'alţĭ apostolĭ, de asemenea fără a se teme de persecuţiunĭ şi de mórte, cu care eraŭ ameninţaţĭ la fie-care moment, încongiură pământul şi pretutindenĭ predică adevĕrul evangelieĭ şi anunţă popórelor mântuirea, adusă în lume prin întruparea Dumnezeŭ-Omuluĭ Iisus Christos.

Prin pogorîrea Duhuluĭ Sfînt asupra lor, Apostoliĭ aŭ căpătat nu numaĭ darul de a vorbi în limbĭ şi de a fi curagioşĭ, dar încă aŭ fost înzestraţĭ şi cu puterea de a face minunĭ, acte maĭ pre sus de fire, neapărat trebuitoare pentru convingerea celor necredincioşĭ şi pentru îndreptarea lor la credinţa în cel rĕstignit şi în evangelia sa.

Ast-fel sfîntul Apostol Petru numaĭ prin cuvintele: «*In numele luĭ Iisus Nazarineanul scólă şi umblă*» vindecă pe un olog şi-l făcu într'un minut să sară ca o căprioară (Fap. Apost. III, 67), în Lida prin cuvintele: «*Eneia vindecă-te Iisus Christos, scólă-te şi-ţĭ aşterne*»

tămădui pe acest slăbănog ce zăcea de 8 anĭ pe patul sĕŭ în bólă şi suferinţă şi în Ioppe înviază pe Tavita, care murise de curînd.

Sfîntul Apostol Pavel apoĭ, înviază pe un tînăr anume Eutih, care căzuse din al treilea rînd al unor case şi murise.

Acestea sunt minunĭ, sunt fapte în afară de puterile omuluĭ, fapte suprafirescĭ prin care se glorifică numele luĭ Dumnezeŭ printre noĭ, sunt daruri revĕrsate de Duhul Sfînt asupra Apostolilor şi prin puterea cărora s'a încredinţat omenirea de veritatea evangelieĭ predicată de eĭ. Darurile Sfîntuluĭ Duh sunt scumpe pentru noĭ ómenĭ şi am fi fórte fericiţĭ când prin sentimente nobile şi sfinte ca creştinĭ ne-am ridica la idealul vieţeĭ religióse predicată în lume de Domnul nostru Iisus Christos şi de sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ.

Ştiind acestea şi din ele, vĕdĕnd, pe cât ne-a fost posibil, curajul şi succesul repurtat de Sfinţiĭ Apostolĭ prin revĕrsarea darurilor Duhuluĭ Sfînt asupra lor, în predicarea evangelieĭ, să trecem maĭ departe şi să cercetăm viaţa nóstră morală, spre a ne convinge şi maĭ mult despre puterea cu care Duhul Sfînt lucréză chiar azĭ în creştiniĭ pioşĭ şi plinĭ de fapte bune.

In acest scop, să ne întórcem privirile asupra creştinilor din timpurile primitive, din epoca în care a luat început creştinismul, pe care apoĭ comparându-o cu societatea nóstră de azĭ, să vedem ce ne lipsesce până la deplina stare de mulţumire sufletéscă şi de adevĕrată fericire la care fie-care din noĭ este dator a tinde.

Faptele Apostolilor ne înlesnesce calea şi ne arată că ceĭ d'intâĭ creştinĭ, ducéŭ o viaţă simplă şi plină de fapte de iubire. Dacă unul nu avea cele de trebuinţă, cel-l'alt era dator să'l ajute şi dacă unul avea prea mult nu aştepta să i se céră, ci singur umbla din casă în casă ajutând pe cel lipsit, îmbrăcând pe cel gol, cercetând pe cel sărac şi bolnav ca arătare în afară a dragosteĭ frăţescĭ, predicată de religiunea creş-

tină şi ca mijloc de mântuire şi de înaintare pe calea virtuţeĭ.

Mergerea la biserică apoĭ, era pentru dênşiĭ momentul cel maĭ plăcut din viaţă şi se simţiaŭ ceĭ maĭ fericiţĭ, când puteaŭ ca să petrécă aci în rugăciune şi în fapte plăcute luĭ Dumnezeŭ.

Eĭ formaŭ biserica luĭ Dumnezeŭ prin legătura dragosteĭ către Creatorul lor şi prin iubirea reciprocă cu care se nutriaŭ şi care ĭ inspira în tóte lucrările lor.

Astă-zĭ însă, suntem departe de frumósa viaţă a primilor credincioşĭ creştinĭ. Astă-zĭ în locul iubireĭ desăvârşite, în locul moravurilor sfinte, vedem luxul, necumpătarea, corupţia, ura, invidia şi alte patimĭ, pe cât de urâte şi josnice, pe atât de periculóse şi vătămătóre.

Astă-zĭ, în loc să iubim pe aprópele nostru şi să'l ajutăm când se află în nevoĭ şi supărărĭ, noĭ îl urâm şi-l dispreţuim, căutăm a face bine numaĭ celor ce ne fac asemenea şi ne întórcem faţa de la văduvă, de la orfan şi chiar de la fratele nostru, care are nevoe de ajutorul şi intervenirea nóstră.

Astă-zĭ, dacă vedem pe fratele nostru că se distinge în societate printr'o viaţă corectă şi că prin pricepere şi-a format un nume bun, ne silim a'ĭ compromite numele făcênd intrigĭ pe séma sa şi împiedicându'l cu tot felul de născocirĭ în calea progresuluĭ.

Când e vorba de a merge la biserică, să ne uităm într'însele şi vom vedea, că mulţĭ dintre noĭ, nu dăm pe aci cu lunile, ba chiar şi cu anĭ, pentru că patimile şi pornirile rele ne opresc.

Astă-zĭ, maĭ uşor cercetăm localurile cu rea reputaţie şi nedemne pentru un creştin, de cât sfîntul şi divinul locaş, unde se propagă virtutea şi moralitatea.

Astă-zĭ, mulţĭ şi încă în majoritate, ceĭ ce vin la biserică, vin aicĭ de formă şi în loc să se róge luĭ Dumnezeŭ din inimă, cu umilinţă şi pietate, eĭ se desfătéză pe socotéla celor ce fac aşa şi ĭes din biserică tot rĕĭ şi chiar maĭ pĕcătoşĭ de cum aŭ venit.

Astă-zĭ tineretul prin crescerea ce primesce, în mare

parte, este în biserică ca un element de desordine. El vine aci ca la un tétru, ca la un loc de distracţie, în loc să caute a deştepta în sine virtuţile, ce pot aduce fericirea sa, a familiei din care face parte şi a mareluĭ ném, a patriei care'şi aştéptă înălţarea de la fiiĭ sĕĭ.

Eĭ bine, Fraţilor, acéstă stare este degradatóre pentru noĭ şi mi se umple inima de durere, când mĕ gândesc la nenorocirile ce decurg dintr'ênsa. Biserica sufere, Patria se tânguesce cu amar de nemernicia fiilor sĕĭ şi noĭ ne facem a nu pricepe greutatea unor ast-fel de urmărĭ. O atare stare stă contră a tot binele şi împedică înaintarea Bisericeĭ şi a Patrieĭ, mama nóstră a tuturor.

Noĭ însă cugetând la aceste rele, cugetând la fericirea cu care s'aŭ încununat creştiniĭ din timpurile primitive, cugetând la efectele salvatóre obţinute prin revărsarea darurilor Duhuluĭ Sfînt peste noĭ, să ne reculegem şi gândindu-ne serios asupra decădereĭ morale în care lâncezim, să părăsim calea greşită pe care am apucat şi să ne întórcem către bine, către virtute şi către fericire. Cu aceste calităţĭ fiind împodobiţĭ, ne vom face cu adevĕrat vase ale Duhuluĭ Sfînt asemenea cu sfinţiĭ Apostolĭ.

Duhul Sfînt, care s'a purtat pe deasupra apelor la facerea lumeĭ şi care a învĕţat pe Apostolĭ tot adevĕrul, se pórtă şi azĭ peste adâncul cel fără fund al fireĭ nóstre şi prin purtarea sa de grije ne îndreptéză către adevĕrata nóstră renaştere din robia pĕcatuluĭ.

Să ne silim dar, a lucra faptele duhuluĭ celuĭ dumnezeesc, să ne curăţim firea nóstră cea stricată prin pĕcat, să ne iubim unĭĭ cu alţiĭ şi să ne conducem în viaţă ca adevĕrate vase ale Duhuluĭ Sfînt.

Către dênsul ridicându-ne cugetele nóstre, să ne părăsim de poftele cele rele şi curaţi cu inima, să-l chemăm din starea de decădere în care ne aflăm şi să-l rugăm ca să se pogoare peste noĭ şi prin darul sĕŭ, pe care l'am câştigat prin mijlocirea Rĕscumpărătoruluĭ nostru, să cureţe, să lumineze şi să mântuiască sufletele nóstre. Amin.

CUVINTARE

Pentru întîia Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt, a tuturor sfinților.

«Tot cel ce mărturisesce de «mine înaintea ómenilor şi «eŭ voiŭ mărturisi de dênsul «înaintea Tatâluĭ meŭ, carele «este în ceruri». (Mat. X 32).

Fraţi Creştinĭ,

Cine a răsturnat cultul zeilor celor mincinoşĭ şi cine a învĕţat lumea, ca să se închine adevĕratuluĭ Dumnezeŭ cu duhul şi cu adevĕrul?

Cine a lucrat la prea mărirea adevĕratuluĭ Dumnezeŭ printre némurĭ în tóte timpurile?

Fie-care din noĭ la aceste simple întrebărĭ va rĕspunde de sigur: *Sfinţiĭ ceĭ bine plăcuţĭ luĭ Dumnezeŭ şi aleşĭ de dênsul ca modele sfinte în calea mântuireĭ.* Eĭ sunt organele Dumnezeireĭ celeĭ pline de drépтă credinţă, prin care cuvîntul luĭ Dumnezeŭ bine se vestesce lumeĭ. Eĭ sunt luminătoriĭ lumeĭ şi vitejiĭ dreptelĭ credinţe şi de aceia Biserica din cele maĭ vechĭ timpurĭ îĭ serbézĕ, precum se cuvine, ca pe nişte adevĕraţĭ prietenĭ aĭ luĭ Christos.

Fie-care ném îşĭ are bărbaţiĭ sĕĭ de valóre, pe

care îĭ stimézĕ şi îĭ dă ca pildă în tot-d'a-una urmaşilor sĕĭ, fie-care popor îşĭ are eroiĭ sĕĭ, la care priveşte cu mândrie şi ale căror acte marĭ naţionale, le eterniséză în mijlocul fraţilor lor din ném în ném.

Tot aşa şi Biserica îşĭ are între membriĭ carĭ o compun bărbaţĭ, carĭ prin cuvênt şi faptă s'aŭ făcut vrednicĭ de neţărmurite darurĭ şi pe carĭ Biserica în tot-d'a-una îĭ dă ca pildă creştinilor din tóte timpurile şi serbézĕ cu cântărĭ de laudă amintirea lor. In fie-care zi serbăm amintirea sfinţilor celor bine plăcuţĭ luĭ Dumnezeŭ, totuşĭ nu este cu putinţă ca pe fie-care să-i cinstim cu aceiaşĭ solemnitate, abătuţĭ fiind de ocupaţiunile nóstre zilnice de la acéstă datorie şi de aceia în curgerea unuĭ an, în anumite zile, serbăm pe căpeteniile acestor sfinţĭ. Datoria însă, de a serba pe toţĭ eroiĭ credinţeĭ nóstre cu aceiaşĭ manifestare de bucurieĭ, rămâne neclintită şi de aceia Biserica, azĭ serbézĕ amintirea tuturor sfinţilor şi ne îndémnă pe toţĭ să 'ĭ cinstim şi să 'ĭ lăudăm ca pe unĭĭ carĭ aŭ strălucit cu virtuţile cele înalte ale credinţeĭ şi dragosteĭ luĭ Christos. Iată dar pentru ce azĭ serbăm amintirea tuturor sfinţilor, a strămoşilor, patriarhilor, profeţilor, apostolilor, mucenicilor, cuvioşilor şi a tuturor mucenicelor şi cuvióselor femeĭ şi fecióre, carĭ împreună se îndulcesc de privirea luĭ Dumnezeŭ.

Cu prilegiul acesteĭ sĕrbătorĭ aşa de însemnată, este bine socotesc, ca să ne gândim asupra datorielor nóstre creştineştĭ şi să ne împrospătăm în minte ideia, că venerând pe sfinţĭ venerăm pe Dumnezeŭ, luminîndu-ne maĭ bine asupra acesteĭ cestiunĭ.

Fraţilor,

Mîntuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos, a zis sfinţilor sĕĭ apostolĭ şi ucenicĭ: «*Cel ce vĕ primeşte pre voĭ, pe mine mĕ primeşte şi cel ce mĕ primeşte pre mine, primeşte pe cel ce m'a trimis pe mine,*» şi

în altă parte iarăşi zice: «*Cel ce vĕ ascultă pre voĭ pe mine mĕ ascultă şi cel ce sĕ leapădă de voĭ, de mine se leapădă; iar cel ce se leapădă de mine, se leapădă de cel ce m'a trimis pe mine*». (Mat. X. 40. Luca 10).

Din acestea, cu uşurinţă putem cunóşte, că venerînd pe sfinţĭ, venerăm şi prea mărim pe Dumnezeŭ, după cum tot asemenea putem învăţa, că toţĭ ceĭ ce nu primesc în lăuntru lor pe sfiinţi, insultă pe Dumnezeŭ şi se lépădă de dînsul.

Căcĭ, cine a făcut pe sfinţĭ şi cine a pus în eĭ atîta putere în cît aŭ putut să biruiască lumea şi să facă pămîntul aşternut picióreloř lor? Oare nu puterea şi darul luĭ Iisus Christos sunt frămîntătura, care 'ĭ-a pătruns şi 'ĭ-a schimbat formîndu-i în totul după voia luĭ Dumnezeŭ? Christos este isvorul sfinţenieĭ, iar sfinţiĭ sunt pâraele. Christos este rădăcina şi tulpina; iar sfinţiĭ sunt ramurile şi vlăstarele. Christos este via, iar sfinţiĭ sunt mlădiţele. Christos este capul; iar sfinţiĭ sunt trupul şi membrele luĭ. El s'a făcut începĕtură celor adormiţĭ din veac şi ne-a arătat nouĕ calea vieţeĭ şi a dreptăţeĭ; iar sfinţiĭ aŭ primit harul luĭ şi aŭ lucrat virtutea, pretutindenea mărturisind pe Dumnezeŭ. Bunul şi blândul Iisus, prin Duhul sĕŭ cel sfânt, a descoperit némuluĭ omenesc bogăţia dragosteĭ sale şi nesfârşita sa milostivire; iar sfinţiĭ în puterea acestuĭ duh se supuseră voinţeĭ sale, rĕspunseră cu dragoste curată şi părăsind lumea şi plăcerile eĭ se închinară apostolatuluĭ la care 'ĭ chiamă dragostea luĭ Christos şi produseră îndestulătóre roduri duhovniceştĭ. Iată dar cum s'aŭ format sfinţiĭ şi iată dar cum s'a aprins în aceştĭ plăcuţĭ aĭ Domnuluĭ acel foc sacru al dragosteĭ celeĭ Dumnezeeştĭ, care pentru lauda şi prea mărirea luĭ Dumnezeŭ, 'ĭ-a făcut să nesocotiască tóte piedicile şi tóte suferinţele.

Prin urmare, meritul este al luĭ Christos-Dumnezeŭ, care a purtat grije de eĭ şi căruia 'ĭ se cuvine adoraţiune din partea nóstră odată cu veneraţiunea pe care suntem datorĭ a o da sfinţilor sĕĭ.

Iată motivul pentru care Biserica serbéză azi amintirea tuturor sfinţilor, împletind din micile mănunchiuri de flori pe care le aduce în tóte zilele în amintirea sfinţilor serbaţi în fie-care zi, o cunună mare plină de tot ce noi creştinii avem mai curat în sufletele nóstre, spre a o închina Dumnezeuluĭ-Impĕrat, Stĕpînitorul acestor eroi aĭ credinţeĭ, carĭ s'aŭ luptat pentru prea mărirea şi lauda sa.

Acéstă mare sĕrbătóre, la care Biserica ne-a adunat azĭ, pe lângă că ne înlesnesce prea mărirea şi lauda luĭ Dumnezeŭ şi a sfinţilor, dar încă ne uşuréză calea virtuţeĭ şi a desăvârşireĭ nóstre, punêndu-ne înainte pre toţi sfinţii şi faptele lor, atâtea modele şi atâtea isvóre de adâncă învĕţătură.

In cântările bisericeştĭ, am audit că sfinţii aŭ fost ómenĭ asemenea nouĕ trăind şi luptându-se cu nevoile vieţeĭ întocmaĭ ca şi noĭ. Aŭ fost neputincioşĭ şi adesea ispitiţi de cursele vrăjmaşuluĭ, totuşĭ s'aŭ ridicat şi prin fapte virtuóse şi cu ajutorul haruluĭ divin aŭ suferit adesea ostenelĭ, prigoniri şi suferinţe şi aŭ păstrat credinţa. Aceştĭ sfinţi s'aŭ luptat puţin timp pre pământ şi aŭ dobândit de la Dumnezeŭ viaţa cea fericită şi vecinică, aŭ iubit pe Dumnezeŭ mărturisindu-l şi împlinind poruncile sale şi s'aŭ făcut iubiţi de dênsul în împĕrăţia sa.

Avem dar în persóna lor modelele vieţeĭ nóstre şi suntem datorĭ a ne purta în viaţă asemenea lor, dacă voim a trece către fericirea cea adevĕrată.

Să umblăm dar pre calea credinţeĭ şi a fapteĭ bune întocmaĭ ca şi sfinţii a căror amintire serbăm astă-zĭ, să ne luptăm lupta cea bună, fugind de plăcerile lumeştĭ şi căutînd bunurile pe carĭ nicĭ rugina, nicĭ moliile nu le strică şi nicĭ furiĭ nu le sapă şi le fură.

Să avem în apropiată petrecere cu noĭ pe sfinţii ceĭ bine plăcuţi luĭ Dumnezeŭ şi tot d'a-una în necazurile şi suferinţele nóstre să le cerem ajutorul lor, ştiind că prin rugăciunile lor, carĭ staŭ în apropierea tronuluĭ Dumnezeiesc, vom dobîndi bunătăţile de carĭ avem nevoe.

Cu rugăciunile lor, păcătoşii se îndreptéză, drepţii se întăresc, ceĭ căduţi se ridică şi celor întristaţi şi neputincioşi se dă mângîere şi alinare durerilor.

Ştiind acestea şi luând învĕţătură din viaţa tuturor sfinţilor, să mulţumim luĭ Dumnezeŭ pentru tóte cele date nouĕ pînă azĭ şi de aci înainte să nu lucrăm de cât tot ce este bun şi drept, spre a dobîndi adevĕrata nóstrĕ fericire trupéscă şi sufletéscă.

Să urmăm în totul sfinţilor, spre a fi pregătiţi la chiemarea luĭ Dumnezeŭ. Eĭ aŭ dat trupul lor foculuĭ şi aŭ biruit văpaia, aŭ suferit mult şi s'aŭ încununat, iar noĭ să biruim patimile şi pornirile spre rĕŭ şi să suferim defăimările oamenilor. Eĭ aŭ murit pentru numele luĭ Christos, iar noĭ să vieţuim împlinind poruncile sale, venerând amintirea tuturor sfinţilor şi prea mărind pre Dumnezeŭ, căruia se cuvine mărire şi cinste în vecĭ vecilor. Amin.

CUVINTARE

Pentru a doua Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt.

«Dumnezeŭ alege pre ceĭ simpli din lume, ca să rușineze pre «ceĭ înțelepți și pe slabĭ a luat, «ca să biruiască pe ceĭ puternicĭ». (I. Corint. I. 27).

Frați Creștinĭ,

Fie-care din noĭ știe, că omenirea înainte de venirea Mântuitoruluĭ nostru, căduse cu totul sub stăpânirea păcatuluĭ, uitându-și de Dumnezeŭ și de poruncile sale și iarăși fie-care cunósce, că numaĭ prin puterea și dragostea luĭ Christos a putut să dobândiască mântuirea. Christos a venit la plinirea timpuluĭ, întocmaĭ ca un împĕrat a tot puternic și liberator al némuluĭ omenesc. El însă, în loc să ia cu sine oștire numerósă și puternică, își alege două-spre-zece persóne simple și sărace cu totul și în loc să-ĭ armeze cu puștĭ și săbiĭ spre a pierde lumea, le dă sabia Duhuluĭ, Cuvîntul luĭ Dumnezeŭ, spre a mântui lumea. Ĭi trimete ca pe nisce oĭ în mijlocul lupilor, 'ĭ lasă să sufere temnițe și chinurĭ și din neînvĕțațĭ și slabĭ se fac înțelepți și tarĭ. Din oĭ se fac leĭ, biruesc îm-

pĕrăţii, pustiesc capiştele idoleşti şi întorc la adevĕrata credinţă mai tóte popórele pe unde a pătruns învĕţătura lor.

Ei rĕspund cu acésta chemăreĭ luĭ Christos, care 'ĭ alege, 'ĭ chiamă la sine şi le dă ogor de muncă Biserica sa, în persoana celor ce o compun, când zice: «*Veniţĭ după mine şi vĕ voiŭ face vînătorĭ de ómenĭ*».

Minunat este Dumnezeŭ în lucrurile sale şi mare este în ochiĭ noştri biruinţa lor în calea mântuireĭ nóstre, numaĭ cu puterea cuvîntuluĭ luĭ Dumnezeŭ.

Inarmaţĭ cu acest cuvînt dumnezeesc, rĕsună cu rostul gureĭ lor mai tare de cât trâmbiţa şi daŭ lumeĭ daruri pline de bucurii, cinstindu-se de Biserică azi ca stâlpiĭ ceĭ neclintiţĭ aĭ credinţeĭ şi ca căpeteniile daruluĭ, care ţin cheile împĕrăţieĭ celeĭ de sus.

Cunoscênd acestea, să căutăm acum a înţelege şi unde se află depus azi cuvîntul cel dumnezeesc, să căutăm dacă se mai propovĕduesce şi dacă noĭ îl maĭ ascultăm, ca apoĭ să putem cunósce şi urmările carĭ ne aştéptă când îl ascultăm şi când nu 'l ascultăm.

Fraţilor,

Cuvîntul dumnezeesc a fost spus nouĕ de însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ, a fost rĕspândit de sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ şi se află azi în sfînta Evanghelie, rostindu-se de preoţiĭ bisericeĭ, următoriĭ sfinţilor Apostolĭ.

Să ascultăm în tot-de-auna cu luare aminte acéstă sfîntă carte şi vom vedea, că cuprinde în sine adevĕrul şi viaţa, lumina şi mintea, fericirea şi mântuirea nóstrĕ. Ascultând cărţile sfinţilor Evangheliştĭ, ascultăm pe însuşĭ Dumnezeŭ şi ne întărim tot maĭ mult în cunóscerea slăbiciuneĭ nóstre şi a putereĭ Duhuluĭ celuĭ sfînt, care cu prisosinţă a lucrat în lume prin glasul pescarilor celor simpli, veneraţĭ azi de tótă Biserica, ca aleşĭ aĭ Domnuluĭ.

Cuvîntul dumnezeesc, pentru noĭ creştiniĭ este hrană

sufletéscă cu care se îndestuléză sufletele flămânde de credinţa în adevěratul Dumnezeŭ şi prin care némul omenesc s'a ridicat din starea de înjosire, în care 'l adusese păcatul şi urmările sale, îndreptându-se pe calea adevěrateĭ fericiri.

Veniţĭ după mine şi vě voiŭ face vênătorĭ de ómenĭ, a zis Domnul Apostolilor sěĭ şi eĭ lăsându-şĭ mrejele aŭ mers după dênsul.

Veniţĭ după mine, zice şi azĭ Christos prin cuvintele sale cele dulcĭ din sfînta Evanghelie, către omenire, lăsaţĭ mrejele păcatuluĭ care vě légă şi fiţĭ feriţĭ. Domnul ne chiamă, dar noĭ se pare că nu-l maĭ auzim. Stăm în păcatele nóstre şi primim maĭ bine a muri în fără de legĭ, de cât a asculta chemarea Evangheliei şi a lucra la mântuirea nóstră şi a semenilor noştri.

Este fórte adevěrat însă, că mulţĭ din noĭ nu cunosc cuvêntul luĭ Dumnezeŭ, pentru că nu voesc să 'l audă şi mulţĭ nu 'l cunosc pentru că nu citesc sfînta Evanghelie şi nicĭ nu merg la biserică ca să audă pe alţiĭ citind.

Acésta pe de o parte, iăr pe de alta, isvorul de unde adesea porneşte neascultarea cuvîntuluĭ luĭ Dumnezeŭ, se găseşte în faptul, că n'are cine să ne facă cunoscut azĭ acest cuvînt şi puterea sa cea mîntuitóre.

Veniţĭ după mine şi vě voiŭ face vînătorĭ de ómenĭ, a zis Mîntuitorul apostolilor sěĭ şi aŭ ascultat de dînsul, 'şi-aŭ lăsat mrejile pescărieĭ şi şi-aŭ luat pe ale cuvîntuluĭ.

Veniţĭ dupe mine, zice şi azĭ Christos păstorilor Bisericeĭ, ca unor următorĭ aĭ sfinţilor apostolĭ şi eĭ în loc să'şĭ lase mrejile lor din lume cu carĭ aŭ crescut şi să apuce pe ale cuvîntuluĭ, de multe orĭ, se lasă în stěpînirea grijilor lumeĭ şi în loc de vînětorĭ de ómenĭ se fac vînătorĭ de smintélă prin neîndreptarea celor păcătoşĭ. Christos ieri şi astă-zĭ acelaşĭ este. A chemat pe Apostolĭ atuncĭ, iar azĭ ne chiamă pe noĭ cu aceiaşĭ

dragoste, spre a ne face fiĭ aĭ sĕĭ şi moştenitorĭ aĭ bunurilor cereştĭ.

Ne chiamă ca să ieşim din haosul deşertăciunei şi al pierdĕreĭ şi ne îndémnă ca să vînăm virtutea; ne chiamă la smerenie şi milostenie şi ne îndémnă ca să părăsim trufia şi avariţia. Ne arată cu cuvîntul sĕŭ cel sfînt cît este de mare rĕsplata celor ce fac bine şi urméză adevĕrul şi dreptatea. Ne pune inainte urmările desfrînăreĭ şi ale patimilor nóstre şi ne povăţuesce la calea mîntuireĭ în Dumnezeŭ, către care se cuvine a ne îndrepta nădejdea, cunoscênd că el, ca un prea bun, aştéptă întórcerea nóstrĕ şi ca un drept judecător, ne va pedepsi dupĕ faptele nóstre rele, dacă nu ne vom îndrepta.

Pentru acésta, cu purtarea nóstrĕ din acéstă viaţă, să căutăm a rĕspunde chiemăreĭ Mântuitoruluĭ nostru.

Dacă suntem preoţĭ, păstorĭ de suflete, saŭ credincioşĭ, să căutăm fie-care după chiemarea nóstrĕ a ne face datoria.

Preoţiĭ, la tot prilegiul să înveţe pe credincioşĭ cuvêntul luĭ Dumnezeŭ, alegênd calea cea maĭ dréptă şi maĭ uşóră a exemplului bun şi întrebuinţând iubirea părintéscă şi tot focul Dumnezeesc al apostolatuluĭ ce aŭ primit de la Impĕratul mărireĭ.

Să caute eĭ înşişĭ a se pătrunde de chiemarea lor, întru tot asemenea chiemăreĭ celor patru pescarĭ de la marea Tiberiadeĭ fiind. Preoţiĭ aŭ chiemarea de a vâna pre ómenĭ cu cuvêntul cel Dumnezeesc încredinţat lor ca unor următorĭ aĭ sfinţilor Apostolĭ; iar credincioşiĭ aŭ datoria ca să urmeze cu dragoste sfaturile şi învĕţăturile lor, spre a lua parte cu toţĭ ceĭ bine cuvântaţĭ la masa cea mare a Stĕpânului.

Să ne supunem şi să ascultăm în tot-d'a-una de cuvêntul Dumnezeesc, prin care ne vindecăm de tóte ranele nóstre trupeştĭ şi sufleteştĭ şi cu care ne întărim în calea mântuireĭ.

Să urmăm după legile luĭ Dumnezeŭ împlinindu-le cu consciinţă, curăţindu-ne şi desbrăcându-ne cu totul

de patimi, carĭ ne orbesc şi ne afundă în întunecimile pierdĕreĭ.

Să plinim chiemarea cuvêntuluĭ evangelic, îndreptând faptele nóstre cele rele şi rugându-ne Dumnezeuluĭ nostru cu credinţă dréptă, să aşteptăm cu bucurie împărăţia sa cea cerésca, unde în deplină fericire petrec toţĭ oştaşiĭ ceĭ vitejĭ aĭ luĭ Christos. Amin.

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru a III-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

»Luminătorul trupului este »ochiul, decĭ de va fi ochiul tĕŭ »curat, tot trupul tĕŭ va fi lumi»nat, iar de va fi ochiul tĕŭ rĕŭ, »tot trupul tĕŭ va fi întunecat». (Mat. VI. 22.)

Fraţĭ Creştinĭ,

Aşa cum se vede, corpul nostru are o podóbă internă, care se numesce suflet şi care este cu totul deosebit de dênsul. Cu corpul suntem legaţĭ de pămînt şi cu sufletul de cer.

Să ne întrebăm acum, care din ele este maĭ de preţ pentru noi creştinii? Corpul şi pămîntul saŭ sufletul şi cerul? Este sciut aprópe de toţĭ, că sufletul şi cerul sunt maĭ de valóre şi pentru ele ar trebui maĭ mult să ne îngrijim, dar ordinea acésta, nu sciŭ cum se face, că de cele maĭ multe orĭ se răstórnă şi noĭ adesea ne îngrijim maĭ mult de corp de cît de suflet şi în multe casurĭ, lucrăm aşa ca şi cum n'am avea de cât corp.

Adesea ne gândim la viitor, făcênd planurĭ peste planurĭ şi zidind hambare, peste hambare, de carĭ în cele maĭ multe casurĭ alţiĭ se folosesc. Prea marea în-

grijire numaĭ de corp şi de bunătăţile de pe pămînt este fórte dăunătóre pentru noĭ, căcĭ de multe orĭ ne duce la rĕŭ în loc de bine, fapt în care găsim motivul pentru care Domnul nostru Iisus Christos în Evanghelia de astă-zi ne vorbesce învĕţându-ne cum trebue să ne ferim de acéstă mare greşélă.

Fraţilor,

Am audit învĕţătura Domnuluĭ din sfînta Evanghelie, că luminătorul corpuluĭ este ochiul, înţelegêndu-se că ochiul pentru corp este ca şi mintea pentru suflet. *Dacă ochiul tĕŭ este curat, tot corpul tĕŭ va fi luminat*; *iar de va fi ochiul tĕŭ rĕŭ, tot corpul tĕŭ va fi întunecat*, a zis Domnul şi noĭ luminându-ne cunóscem însemnătatea învĕţătureĭ. Când ochiul ne este curat vedem bine şi când luăm în mână ceva şi când călcăm cu piciorul pe unde-va, după cum asemenea vedem bine cum trebue să lucrăm şi cum trebue să ne purtăm în viaţă. Iar când ochiul nostru nu este curat, nicĭ vederea nu ne este bună. De alt-fel fie-care ştie, că tótă fapta saŭ lucrul făcut pe dibuite nu este sigur şi nu are trăinicie.

Mare şi de folos este dar ochiul pentru corp, după cum iar, mare şi de folos este mintea pentru suflet. Dacă mintea este curată şi sănĕtósă, sufletul se luminéză şi apucă calea dreptăţeĭ către cer, pe când din potrivă, dacă mintea este întunecată şi sufletul se va întuneca şi va apuca calea pĭereĭ.

Omul cu mintea întunecată aleargă adesea numaĭ după aur şi argint, pescuesce bunurile trecĕtóre şi se foloseşte pentru isbândire, aprópe numaĭ de înşelăciune şi de nedreptate. El uită adesea, că Creatorul nostru Dumnezeŭ pórtă grije de noĭ pĕcătoşiĭ şi nu voeşte ca să-şĭ arate dragostea şi recunoscinţa sa către dênsul şi perde astfel vrednicia vieţeĭ vecinice.

«*Nimeni nu póte servi la doŭ domnĭ, căcĭ saŭ pe unul va urî şi pe altul va iubi, saŭ de unul se va lipi şi pe altul va despreţui*» a zis Domnul adăogând: «*Nu*

puteţi servi luĭ Dumnezeŭ şi luĭ Mamona». Din aceste cuvinte se înţelege că este greŭ şi chiar peste putinţă, ca cine-va să împartă dragostea sufletuluĭ sĕŭ între Dumnezeŭ şi lume şi să tindă către cer, când s'a lipit cu totul de pământ. Omul intră în serviciul luĭ Dumnezeŭ chiar de la botez, când prin rostul gureĭ naşuluĭ sĕŭ, se lépădă de cel rĕŭ şi de tóte lucrurile luĭ şi se împreună numaĭ cu Christos, căruia făgăduesce că 'ĭ va servi cu duhul şi cu adevĕrul. Aşa ar trebui să fie şi aşa ar urma ca să ne purtăm în viaţă.

Noĭ însă, fórte adesea, ne uităm de aceste marĭ şi sfinte datoriĭ şi în loc să ne închinăm luĭ Christos şi să servim luĭ, îmbrăţişăm lumea cu tóte desmierdările sale cele atât de dulcĭ, pentru o clipélă şi atât de amare pentru viaţa cea nouĕ în care trebue fără întârdiere ca să trecem. Ne uităm adesea că suntem creştinĭ şi prin acésta ne lipsim sufletul de credinţa, de nădejdea şi de dragostea către Dumnezeŭ. Ne îngrijim de pânea de tóte zilele pentru a hrăni corpul şi lăsăm sufletul să móră de fóme, căutăm plăcerile lumeĭ pierdêndu-ne timpul în pĕcate şi fără de legĭ şi stăm departe de Biserică, pe care de multe orĭ, nu o vedem cu anĭ.

Cunoscênd neputinţa fireĭ omeneştĭ d'a servi luĭ Dumnezeŭ şi lumeĭ, Christos Mântuitorul nostru, prin dumnezeeştile sale cuvinte, ne ridică grija de la lucrurile cele de pe pământ şi ne îndemnă a căuta pe cele din cer, când zice: «*Nu vĕ îngrijiţĭ ce veţĭ mânca saŭ ce veţĭ bea, saŭ cu ce vĕ veţĭ îmbrăca, căcĭ aceste tóte le caută păgâniĭ. Ştie Părintele vostru cel ceresc c'aveţĭ trebuinţă de tóte acestea, căutaţĭ dar maĭ întâiŭ împărăţia luĭ Dumnezeŭ şi dreptatea luĭ şi tóte cele alte se vor adaoge vouĕ*». Din aceste cuvinte învĕţăm, că Dumnezeŭ, care ne-a dat viaţa, de sigur că ne va da şi mijlócele pentru păstrarea eĭ, după cum el care ne-a dat corpul, ne va da şi cele necesare pentru acoperirea luĭ. Prin acésta nu trebue să înţelegem însă, că trebue să aşteptăm totul numaĭ de la Dumnezeŭ. El ne dă tot ce cerem ru-

gându-ne, urmézá dar să avem grije unii de alţii şi să ne ajutăm, gândindu-ne la rĕŭ când suntem bine şi în zilele bune din viaţa nóstrĕ de pre pămînt, să ne gândim la cele rele.

Despre alt-fel de ómeni ne vorbesce Mântuitorul. El ne pune înainte pe aceia dintre noi, cari sunt aşa de mult legaţi de lume şi de grijele ei, în cât nici când sunt în biserică, la rugăciune, nu'şi iaŭ gândul de la afacerile şi de la locurile lor de desmerdare.

Prin urmare, din Sfînta Evangelie pe care am ascultat-o citindu-se azi şi pe care în părţile sale cele mai însemnate am cercetat-o acum reïese, că tot creştinul ca să fie fericit şi cetăţean al împărăţiei ceresci trebue mai întîi să aibă curaţi ochii minţei, spre a putea ca să vadă pe Dumnezeŭ, isvorul a tot binele şi a tótă fericirea duhovnicéscă. Şi apoi să caute a servi numai luĭ Dumnezeŭ şi a urma dreptatea luĭ, neîngrijindu-se de lume şi de grijile cu care ea légă pe tot omul slab şi impresionat de bunurĭ trecĕtóre, ştiind că acestea sunt veninul cu care se otrăveşte sufletul nostru.

Cu credinţă în învĕţătura cea sfîntă pe care am ascultat-o în sfînta Evangelie, cu nădejde în fericirea pregătită celor bunĭ şi drepţi şi cu dragoste către Dumnezeŭ şi către aprópele, să căutăm mai întâiŭ isvorul luminei, al iubirei şi al dreptăţei, care este Dumnezeŭ, să căutăm împărăţia sa şi tóte cele-l'alte se vor da nouĕ, cele de sus şi cele de jos.

Să nu uităm, că lumea este trecĕtóre şi înşelătóre şi să nu pierdem din vedere, că cine se îngrijesce mai mult de pămînt de cât de cer, perde şi pămîntul, perde şi cerul; iar cine se îngrijesce mai întâiŭ de cer, câştigă şi cerul şi pămîntul.

Bogăţia de ar curge ca şi rîul, să nu ne lipim inima de dênsa, căci este primejdiósă pentru fericirea nóstrĕ, ci să o întrebuinţăm ajutând pe alţii.

Ast-fel gândind şi lucrând în viaţă ne vom face cu adevĕrat părtaşi ai împărăţiei ceĭ de sus şi vom prea mări pe Dumnezeŭ, căruia se cuvine închinăciune în vecĭ vecilor. Amin.

CUVINTARE

Pentru a IV Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«S'a minunat Iisus şi a zis celor «ce 'l urmaŭ: Adevĕr zic vouĕ, «nicĭ în Israel n'am vĕḑut atîta «credinţă». (Mar. VII. 10).

Fraţĭ Creştinĭ,

Sfînta Evanghelie de azĭ, ne arată că un păgîn, centurione roman, avea atîta credinţă în cât Mântuitorul nostru 'l-a dat pildă celor de faţă. El din învĕţătura şi multele minunĭ pe care Christos le săvîrşia, s'a convins de puterea dumnezeiască cu care era îmbrăcat, căcĭ bolnăvindu-i-se servitorul sĕŭ a mers la dênsul şi 'l-a rugat zicêndu-ĭ: «*Dómne, servitorul meŭ zace în casă bolnav, rĕŭ chinuindu-se*", la care Domnul îĭ răspunde: «*Eu viind îl voiŭ vindeca*». La aceste cuvinte, sutaşul în loc să se bucure, maĭ rĕŭ s'a întristat şi cunoscênd cu ochiĭ ceĭ luminoşĭ aĭ credinţeĭ sale, cât este de mare puterea sa cea mântuitóre, s'a umplut de curagiu şi a zis luĭ: «*Nu sunt vrednic să intri sub acoperemântul caseĭ mele, ci zi numaĭ cu cuvêntul şi se va tămădui servitorul meŭ*».

Cum nu era să se minuneze Iisus dar, când un închinător la idolĭ ca acesta are în el atâta credinţă? Şi cum nu era să zică deci, *că nicĭ în Israil n'am vĕdut atâta credinţă*, când evreiĭ în mijlocul cărora zilnic săvârşia minunile, nedreptăţiaŭ pe servitoriĭ lor şi plătiaŭ pe ceĭ vindecaţi de dênsul, învĕţându-ĭ să spună neadevĕruri?

Două lucruri de căpetenie vedem la acest Sutaş, din cele ce ne-a arătat cuvêntul Evangheliei ază şi anume, pe de o parte vedem credinţă tare în doctorul cel a tóte mântuitor al întregeĭ omeniri; iar pe de alta o deosebită dragoste şi grije pentru servitoriĭ sĕĭ.

Invĕţătura este venită la timp pentru noĭ, carĭ în mare parte ază, atât în ce priveşte credinţa cât şi în ce priveşte grija pentru servitorĭ, suntem fórte departe de acest Sutaş, şi de aceea se cuvine ca despre ele să vorbim acum.

Fraţilor,

Creştiniĭ, ca uniĭ ce sunt renăscuţi prin apă şi prin Duh, ca uniĭ ce s'aŭ luminat de către însuşi Domnul şi ca uniĭ ce primesc sfintele taine, aŭ fórte de aprópe cunoştinţă despre Dumnezeŭ şi ar trebui să fie maĭ credincioşi de cât fiiĭ luĭ Israel, prin care s'a păstrat ideia despre adevĕratul Dumnezeŭ şi despre Mesia cel făgăduit şi chiar de cât Sutaşul, care cunoştea pe Christos numaĭ din câte-va minunĭ pe care le făcuse maĭ înainte.

Noĭ cunóştem puterea credinţeĭ din faptele minunate ale Creştinismuluĭ şi în afară de el avem pildă întréga istorie a legeĭ vechĭ. Moisi, Isus al luĭ Navi, Ilie şi alţĭ bărbaţi trimişi în lume cu însărcinarea de a pregăti calea Domnuluĭ, aŭ lucrat pe pământ ca aleşi aĭ sĕĭ, ni-aŭ lăsat încredinţarea că prin puterea luĭ Dumnezeŭ aŭ săvârşit minunile; iar acéstă putere s'a înţeles şi noĭ am cunoscut-o numaĭ prin credinţă, întru cât mintea omenească n'a avut puterea ca să judece o faptă, care nu era propie natureĭ omeneştĭ.

Avem dar la îndemână multe ajutóre spre a cunósce puterea şi folósele credinţei şi cu multă părere de rĕŭ vedem că credinţa nóstră în Dumnezeŭ şi în puterea sa adesea şovăesce şi ne arătăm din acésta pricină, cu mult mai puţin credincioşi de cât Sutaşul, de care ne vorbesce sfînta Evanghelie de azi.

Dar dacă vom socoti nelinişţea, mişcarea până la lacrămi şi smerenia acestui Sutaş, care dintr'o înaltă poruncă a datorieĭ sale de bun stĕpân, alérgă ostenindu-se cu multă credinţă înaintea lui Christos, şi cu multă umilinţă şi respect se rógă lui, ca să vindece pe servitorul sĕŭ, ce trebue să mai gândim de noi, cari lăsăm adesea pe servitorii noştri în voia lor, nu ne interesăm de eĭ, de multe ori ne purtăm rĕŭ cu dênşii şi îi alungăm pe drumuri când sunt bolnavi, fără nici un pic de milă? Şi luând în băgare de sémă încrederea pe care acest Sutaş o avea în servitorul sĕŭ, care se purta ca şi un înger faţă de stĕpânul sĕŭ, ce vom zice de servitorii noştri, cari nu sunt credincioşi, care ne înşală şi cari se fac adesea vinĝĕtorii noştri?

Aprópe toţi, stĕpâni şi servitori, azi nu nutrim credinţă şi nici nu ne purtăm dupĕ datoria ce avem fiecare unii către alţii; iar neajunsurile cari isvorăsc de aci, tot noi le suferim. Sutaşul a fost plin de credinţă, s'a rugat şi a dobândit mulţumirea sa, iar servitorul sĕŭ scăpat din mrejele morţeĭ, s'a închinat lui şi din servitor 'i s'a făcut sclav. Pe când acum modele de asemenea fel sunt fórte rari, dacă nu chiar cu neputinţă de vĕdut. Stĕpânii între eĭ, se plâng de servitori şi aceştia se tânguesc în potriva stĕpânilor, de unde se înţelége că şi unii şi alţii sunt cu pretenţiuni, adică se socotesc numai cu drepturi, nu şi cu datorii.

Sfîntul Apostol Pavel zice către stĕpâni: «*Ce este cu dreptate şi ce este tocmélă servitorilor să dăţi, ştiind că şi voi aveţi stĕpân în ceruri*»; iar Biserica prin frumósele sale învĕţături, ne îndémnă a ne purta cu dênşii ca şi cu semenii noştri, lăudând faptele lor virtuase şi mustrîndu-i pentru cele rele. A ne purta cu dênşii ca cu

nişte ómenĭ, a nu'ĭ înjosi şi a nu cere de la eĭ aceia ce nimenĭ n'ar cere de la noĭ, este de datoria nóstră creştinéscă; iar a ne îngriji de eĭ şi a'ĭ ajuta în suferinţele şi neajunsurile lor, este o obligaţiune impusă nouĕ prin legea morală. Să ne gândim la noĭ şi la Dumnezeŭ. El este îndelung răbdător şi tot-dea-una, când ne mustră, când ne pedepsesce şi chiar când ne răsplătesce, de-a pururea dragostea nu lipsesce. Cu dragoste dar şi noĭ să ne purtăm cu dênşiĭ. Chipul să ne fie blând, iar starea nóstră în faţa lor, să fie linişţită, sigură şi cuviinciósă. Purtarea stĕpânilor, în tóte actele lor să fie plină numaĭ de virtute şi moralitate şi atunci de sigur servitoriĭ vĕdênd faptele lor se vor maĭ lumina şi înţelepţi, fiind credincioşĭ stĕpânilor lor şi servindu'ĭ cu tótă buna cuviinţă.

Este fórte adevĕrat, că servitoriĭ luaţĭ aprópe tot-dea-una din poporul de jos, nu aŭ o creştere alésă. Viind în serviciŭ, aduc cu eĭ în casa stĕpânuluĭ lor şi obiceiurile cu carĭ aŭ crescut şi de multe orĭ sunt stângacĭ, murdarĭ şi leneşĭ, ba unĭĭ sunt mincinoşĭ, rĕspund la cuvêntul stĕpânuluĭ şi în multe casurĭ îl şi fură. Alţiĭ în ascuns vorbesc de rĕŭ pe stĕpân şi în faţă îl laudă, sunt vicleni, lăudătorĭ de sine, flecarĭ şi batjocoritorĭ, de unde se póte înţelege, că în partea lor cea mare, sunt aşa precum i-aŭ format stĕpânii. Vorbele, mişcările şi faptele nóstre trec maĭ tot-dea-una la servitoriĭ noştrĭ şi de aceia când dăm peste un servitor bun, să ştim că stĕpânul sĕŭ a fost bun şi l-a format după frumósa luĭ purtare.

De la hărnicia, bunătatea inimeĭ şi de la îngrijirea lor de stĕpân, atârnă adesea economia şi starea acestuia. De multe orĭ copiiĭ cresc sub îngrijirea lor, iar în nenorocirĭ când unĭĭ prietenĭ nu ne maĭ cunosc, ajunge să ne mângâem suferinţa numaĭ cu devotamentul servitorilor noştrĭ.

Din aceste zise, Fraţilor, să luăm pildă de invĕţătură şi tot-dea-una cu credinţa în Dumnezeŭ să fim nutriţĭ. Exemplu avem pe sutaş, care s'a pătruns de

adevărata credinţă şi urmând datorielor sale de stĕpân, a venit cu smerenie înaintea Dumnezeuluĭ vieţeĭ şi a cerut vindecarea servitoruluĭ sĕŭ numaĭ cu cuvêntul.

Să urmăm acestuĭ sutaş şi să ne silim a face din servitoriĭ noştrĭ ómenĭ religioşĭ şi cinstiţĭ.—Să 'ĭ deprindem cu temerea şi cinstirea de Dumnezeŭ, dându-le voe ca să mérgă la biserică şi obligându-i a'şĭ face datoriile creştineştĭ, cel puţin în posturĭ.

In neînţelegerile nóstre casnice, să ne ferim de vorbe urâte şi nepotrivite şi dacă se póte, să nu ne dăm privelişte în faţa servitorilor şi a lumeĭ cu ast-fel de purtărĭ.

Dacă ne vom purta ast-fel şi dacă vom duce o viaţă în totul după voia luĭ Dumnezeŭ, mărturisind puterea luĭ şi fiind credincioşĭ către stĕpânĭ şi bunĭ cu servitoriĭ noştrĭ, atuncĭ ne vom bucura de bunurile împĕrăţieĭ celeĭ de sus, al căruia Impĕrat şi Stĕpânitor a tóte, ne va zice: *Veniţĭ de moşteniţĭ împĕrăţia cea de sus, care este gătită voue de la întemeierea lumeĭ, ca uniĭ se v'aţĭ întrecut în credinţă şi fapte bune. Amin.*

CUVINTARE

Pentru a V-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt

«Nu tot cel ce mĭ zice: Dómne, «Dómne, va intra în împĕrăţia «cerurilor, ci acela care va face «voia Tatăluĭ meŭ, care este în «cerurĭ». (Mat. VII, 21).

Fraţĭ Creştinĭ,

Diavolul este duh rĕŭ şi necurat. El ca un tiran intră în omul stĕpânit de patimĭ, îl munceşte şi 'l rătăceşte din calea mântuireĭ.

Ar trebui să înţelégă ceĭ ce cred în farmece şi descântece, că duhul necurat pe care îl caută şi 'l chiamă, le servesce numaĭ pentru ca să pună stĕpânire pe eĭ şi apoĭ să pótă cu uşurinţă a'ĭ arunca în focul cel nestins al Gheeneĭ.

In contra diavoluluĭ, duhul cel necurat, numaĭ Dumnezeŭ are putere. El 'l mustră şi îl alungă cu puterea sa cea dumnezeiască, fapt care se întăresce din cuprinsul Sfinteĭ Evangheliĭ de azĭ, în care am vĕdut, că numaĭ cu cuvêntul, a scos duhurile rele din ceĭ douĭ ómenĭ ieşiţĭ din mormânturĭ şi le-a poruncit să intre în turma porcilor, iar acestia stĕpâniţĭ de ele, s'aŭ înecat în mare.

In faţa acesteĭ fapte minunate, Gherghesenii, în loc să-l róge ca să maĭ rămâie în hotarele lor, din potrivă, vĕdênd pierderea porcilor s'aŭ întristat şi l-aŭ rugat ca să iasă de la dênşiĭ, lipsindu-se ast-fel de bucuria vindecăreĭ bolnavilor şi de nepreţuitul dar al mântuireĭ lor.

S'aŭ rugat, dar aŭ greşit prin rugăciunea lor, nesciind ce cer, greşală care se repetesce adesea şi între noĭ. Se vĕd ómenĭ, carĭ cu lacrimĭ fierbinţi şi cu genunchele plecate, se rógă luĭ Dumnezeŭ în biserică şi în casele lor, întind mâinele lor, suspină şi arată multă durere şi cu tóte acestea, rugăciunea lor în loc să le folosiască, le aduce pierderea lor sufletéscă. Voesc să dobândiască lumea şi'şĭ pierd sufletul.

Este bine dar, ca să vedem şi să cunóscem maĭ de aprópe modul cum pĕcătueşte cine-va rugându-se şi cum ar trebui să ne rugăm noĭ, spre a fi auḑiţi de Domnul.

Fraţilor,

A ne plânge în suferinţele nóstre şi a cere ajutorul luĭ Dumnezeŭ, este nu numaĭ a ne împlini o datorie, dar încă a ne da pe faţă şi o înaltă virtute.

A ne ruga luĭ Dumnezeŭ, în necazurile sufletuluĭ nostru însemnézĕ, că suntem creştinĭ buni şi nutrim în noĭ dorinţa fericireĭ de vecĭ.

Nu tot ast-fel însă stă lucrul, când rugându-ne luĭ Dumnezeŭ îĭ cerem în loc de iertarea pĕcatelor nóstre, pedepsirea fraţilor şi a semenilor noştrĭ, pe care îĭ socotim inimicii noştrĭ.

Să cunóscem dar, că dispreţul pentru rugăciune şi răcéla nóstră pentru cele sfinte, este de o potrivă cu rugăciunea rĕŭ întrebuinţată, care nimicesce mântuirea nóstră. Când nu ne rugăm şi când dispreţuim Biserica şi pe Intemeietorul eĭ, atunci ne arătăm slabĭ, uşorĭ la minte şi în afară de adunarea bunilor creştinĭ; iar când ne rugăm cu aprindere şi cerem lucrurĭ nedrepte, necinstim pe Dumnezeŭ, necinstim bunătatea şi dreptatea sa.

Şi într'un cas şi în altul rĕspunderea nóstră este

mare, şi urmările sunt nemulţumitóre pentru noĭ, dar tot maĭ grele se par pentru ceĭ ce întrebuinţézá rĕŭ rugăciunea lor.

Aŭ cerut Gherghesenii să plece mântuirea de la eĭ şi aŭ dobândit pedépsa; aŭ cerut să iasă nepreţuitul doctor din ţinutul lor şi aŭ pierdut mărgăritarul cuvêntuluĭ şi al nemurireĭ.

Iar noĭ azĭ, ne rugăm, cerând luĭ Dumnezeŭ, ca să ne răsbune în patimile nóstre şi să pedepsiască pe inimiciĭ noştrĭ.

Ne arătăm mânioşĭ în loc de bucuroşĭ şi adesea furioşĭ în loc de liniştiţĭ şi aşezaţĭ. Cerem pedepsirea inimicilor, fără să ne gândim, că necinstim prin acésta pre Ţiitorul lumeĭ, care ne învaţă ca să ne rugăm şi pentru vrăjmaşiĭ noştrĭ.

Avem lege întru acésta de la Dumnezeŭ, Inaltul dătător al legeĭ şi când 'ĭ cerem luĭ, care ne-a oprit de la rĕŭ şi de la ură învăţându-ne să facem bine şi să iubim şi pe ceĭ ce ne urăsc, ca să pedepsiască pe semeniĭ noştrĭ cu care nu ne avem bine, uităm de noĭ şi de datoriile nóstre.

In casul acesta noĭ nu ne maĭ rugăm, ci batjocorim pe dătătorul legeĭ şi înfruntăm pe Părintele nostru bun, care ne-a adus pe lume şi ne dă tot lucrul de folos, cerut de noĭ cu smerenie şi cu sdrobire de inimă.

Să ne amintim de robul cu talanţiĭ, căruia Domnul sĕŭ milostivindu-se, i-a iertat zece miĭ de talanţĭ şi el n'a voit să ierte soţuluĭ sĕŭ de robie nicĭ una sută de dinarĭ, fapt pentru care a fost aruncat în temniţă după porunca stĕpânuluĭ sĕŭ.

Să cumpănim pe acest abătut cu ceĭ ce se rógă pentru rĕul altora şi vom vedea că aceştia întrec în cruzime pe cel d'întâiŭ. Acela singur a cerut datoria sa, iar aceştia aŭ curagiul ca să céră de la însuşĭ Dumnezeŭ, stând la rugăciune, o faptă nelegiuită şi care nu se iartă.

Cela ce încércă o ast-fel de cerere, pĕcătuesce şi într'un mod aşa de grav, în cât cu anevoie se maĭ póte mântui.

La rugăciune să fim cuviincioşi, căci vorbim cu Dumnezeŭ şi să arătăm căinţă pentru păcatele nóstre, spre a dobândi milostivire şi iertare. Când ne rugăm să cerem vindecarea ranelor nóstre şi să fugim de mânie şi ură, întrebuinţând în locul acestora milă şi pace, lacrime şi iubire.

Păcatele nóstre, la rugăciune, să ocupe locul cel dintâĭ şi tótă grija să ne fie numaĭ, spre a scăpa de osânda ce ne aştéptă. Inima înfrântă şi smerită iubesce Domnul şi acesta să fie prinosul cererilor nóstre către dênsul.

Dacă nu vom fi ast-fel, să fim deplin încredinţaţĭ, că am alunecat din calea mântuireĭ şi am apucat pe a pierdĕreĭ.

Fie-care păcat naşte maĭ târziu o patimă şi fie-care patimă câte un duh necurat, un diavol, la om. Când cineva este surprins de patima mâncĭeĭ de pildă, are în el de sigur un diavol, cu mult maĭ rĕŭ ca acela care stĕpânia pe ceĭ vindecaţĭ de Domnul nostru Iisus Christos şi despre care ne vorbesce sfînta evanghelie de astă-zĭ.

Asemenea duhurĭ necurate stĕpânesc nu numaĭ pe mânioşĭ, ci şi pe sgârciţĭ, pe intriganţi şi pe vorbitoriĭ de rĕŭ, pe lacomĭ, leneşi şi desfrânaţĭ, precum şi pe toţĭ aceia carĭ se dedaŭ la tot felul de fapte urâte luĭ Dumnezeŭ.

Prin ast-fel de fapte ne facem în totul asemenea Gherghesenilor, carĭ n'aŭ primit pe Domnul în ţinutul lor şi aŭ lăsat să trécă de la dênşiĭ mântuirea.

Să cugetăm la tóte acestea şi să ne îndreptăm viaţa pentru tóte mulţumind luĭ Dumnezeŭ şi împlinind voinţa luĭ. Să nu ne descurajem de bólele şi ispitele ce vin asupra nóstră, că *Dumnezeŭ pe care iubesce îl şi ciartă*, zice Marele Pavel *şi pedepsind m'a pedepsit Domnul, iar morţeĭ nu m'a dat*, ne învaţă profetul.

Să lepădăm dar de la noĭ tótă rĕutatea, care se încuibă în inimile nóstre şi tot-d'auna rugându-ne luĭ Dumnezeŭ, cu credinţă şi cu dragoste să căutăm fericirea cea neîmbătrânitóre, gătită celor ce se închină luĭ cu duhul şi cu adevĕrul. Amin.

CUVINTARE

Pentru a VI Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt

«Pentru ce cugetaţi viclene în-«tru inimele vóstre? Căci ce este «mai lesne a zice: iartă-se ţie «păcatele tale, saŭ a zice: Scólă «şi umblă». (Mat. IX, 5-6.)

Fraţi Creştini,

Din istoria vieţei de pe pămînt a Domnului nostru Iisus Christos, nu putem găsi un loc măcar, din care să se vadă că el s'a făcut judecătorul cui-va. El nu a judecat pe nimeni, nici chiar pe ceĭ doĭ fraţi carĭ se priceaŭ şi carĭ aŭ venit înaintea sa.

Noĭ ómeniĭ însă judecăm, şi ce este maĭ isbitor pentru noĭ, este că nu toţi judecăm în acelaş chip. Sunt uniĭ între noĭ carĭ judecă cum vĕd şi alţiĭ după cum vor să vadă. Soţul îşi judecă femeea sa şi acésta pe bărbatul sĕŭ, tineriĭ judecă pe ceĭ maĭ bătrânĭ şi aceştia pe ceĭ maĭ tineri, săraciĭ pe ceĭ bogaţi şi aceştia pe ceĭ săraci, drepţiĭ pe păcătoşi şi păcătoşiĭ pe ceĭ drepţi. Aşi putea duce până la neterminat aceste pilde, dar mĕ opresc cu cugetarea, că din toţi aceştia prea puţinĭ sunt carĭ judecă adevĕrat şi bine, iar ceĭ-l'alţi aŭ o judecată vicléna şi rea.

Urmările carí se trag din o ast-fel de judecată, sunt vătămătóre şi drept pildă ne póte servi cuprisul Sfinteĭ Evangeliĭ de azĭ.

Mântuitorul a zis slăbănoguluĭ: «*Indrăsnesce fiule, iartă-ţi-se ţie pĕcatele tale*» şi unií, ceĭ maĭ puţinĭ la numĕr, aşteptaŭ ridicarea bolnavuluĭ cunoscênd puterea doctoruluĭ, iar alţiĭ cugetând rele în inimile lor, începură a'l defăima. Şi când a auḑit pre Iisus zicênd: «*Ci ca să sciţĭ că Fiul omuluĭ are putere a ĭerta pĕcatele pe pământ*», când l-aŭ auḑit zicênd bolnavuluĭ: «*Scólă ia-ţĭ patul tĕŭ şi umblă*», şi în sfârşit, când aŭ vĕḑut că bolnavul se scólă dupĕ patul sĕŭ de suferinţă şi merge vindecat cu desăvârşire către casa sa, aŭ cunoscut ceĭ rĕĭ cât de nedrept aŭ judecat despre Iisus şi despre puterea sa cea dumnezeiască.

Şi când te gândescĭ, că de cele maĭ multe orĭ, de la judecata nóstră atârnă binele şi rĕul, viaţa şi mórtea nóstră şi a fraţilor noştrĭ, nu scim ce să maĭ zicem de inima nóstră cea atât de înveninată de patimĭ şi de mintea nóstră cea atât de întunecată de rătăcirĭ.

Cunoscêndu-ne aceste slăbiciunĭ, se cuvine dar a şti cum trebue să umblăm în viaţa nóstră cea de pe pământ, prĕcum şi cum trebue să ne purtăm cu semeniĭ noştri, spre a nu judeca cu nedreptate despre nimenĭ.

Fraţilor,

In afară de scaunele legiuite pentru judecată, nu ştiŭ cum se face, că maĭ tot omul este judecător. De este cine-va avut saŭ sărac, înţelept saŭ neînţelept, sîrguincios saŭ leneş, saŭ de este cine-va frumos saŭ urît la chip, cuviincios saŭ necuviincios, stĕpân saŭ servitor, tóte aceste calităţi şi defecte, bune şi rele sunt judecate şi rĕspândite pretutindenea de ómenĭ şi ce este maĭ de îngrijit unií judecă pe cele bune ca fiind rele şi din potrivă.

Douĕ lucrurĭ se pare, că daŭ loc la ast-fel de ju-

decăţi nedrepte şi anume judecarea altora după purtarea şi scăderile nóstre şi părtinirea unora care întunecă drépta judecată în aflarea adevĕrului şi darea dreptăţeĭ.

Măsura nóstră adesea o întrebuinţăm când judecăm pe vr'un frate al nostru şi nu socotim că este o mare slăbiciune în firea nóstră, iubirea de sine, care ne face a judeca pe ceĭ maĭ buni de cât noĭ ca pre ceĭ maĭ rĕĭ ómenĭ, numaĭ şi numaĭ ca aceştia să nu tréca vre'o dată d'asupra nóstră.

Intre noĭ se găsesc ómenĭ şi buni şi rĕĭ. Ceĭ buni judecă pe fraţiĭ lor tot d'auna bine, pe când ceĭ rĕĭ judecă rĕŭ chiar şi pe fraţiĭ lor buni. «*Omul cel bun din vistieria cea bună a inimeĭ sale scóte cele bune, iar omul cel rĕŭ din vistieria cea rea a inimeĭ sale scóte cele rele*», a zis Mântuitorul şi aşa este, căcĭ cel bun păstrézĕ cumpăna dreptăţeĭ, pe când cel rĕŭ nu o păstrézĕ, de témă de a nu se zice că este întrecut de altul. Acesta numaĭ pe sine se iubesce şi numaĭ luĭ îşĭ părtinesce.

Dar ce vom zice despre ceĭ ce pismuesc şi urăsc pe alţiĭ? Aceştia aŭ mintea întunecată şi sufletul înveninat cu adevĕrat şi când judecă câte ceva despre alţiĭ tot-d'auna îĭ clevetesc pismuindu-ĭ, pentru că cuvêntul lor nu póte nicĭ să fie audit, dacă nu va fi împodobit cu clevetirĭ şi neadevĕrurĭ.

Pentru deplina nóstră încredinţare întru acestea, să ne aducem aminte de cuvintele Mântuitorului care zice: «*Tu vedĭ stercul din ochiul fratelui tĕŭ, iar bârna din ochiul tĕŭ nu o simţi. Scóte maĭ întîĭ bîrna din ochiul tĕŭ făţarnice şi atuncĭ veĭ vedea să scoţi stercul din ochiul fratelui tĕŭ*». Acestea sunt cuvintele cu carĭ Christos a înfruntat pe Iudeiĭ pismătareţĭ, carĭ judecaŭ cu rĕutate, clevetind pe fraţiĭ lor.

Ca iubirea prea mare de sine, care naşte precum am vĕdut ură şi pismă pentru alţiĭ, ba póte şi maĭ de dispreţuit, este părtinirea unora în paguba altora.

Prin acéstă patimă, mintea se întunecă şi nu judecă

nicĭ odată cu dreptate despre alţiĭ. Dacă suntem puşi să judecăm între două persóne, care din ele are merit şi care este vinovat de pildă, de vom părtini pe unul, nu vom nemeri cumpăna cea dréptă, căcĭ saŭ pe cel cu merite îl vom nedreptăţi, saŭ pe cel vinovat îl vom face curat.

Némurile saŭ legătura de rudenie, prietenia, rugămintele, darurile şi altele asemenea se pun adesea în cale şi aplécă de cele maĭ multe orĭ cumpăna dreptăţeĭ.

Dar, amar acelora carĭ sunt chemaţi ca să judece sórta némurilor, amar ómenilor de stat, amar celor aleşĭ ca să facă dreptate pe pământ şi să lasă a fi conduşĭ de nişte încercărĭ înşelătóre ca cele arătate, spre a se face părtinitorĭ şi a băga prin rĕutatea lor nenorocirea în ţara şi în familia nedreptăţită de dênşiĭ.

Ceĭ ce judecă pre alţiĭ cu nedreptate îşĭ vor lua plata lor maĭ curând saŭ maĭ târdiŭ. Blestemele celor năpăstuiţĭ îĭ vor ajunge. Cinstea lor va fi pusă la încercare, iar pacea şi liniştea lor, vecinic vor fi turburate.

Printr'o judecată nedréptă dată din scaunul dreptăţeĭ, mulţĭ ómenĭ îşĭ perd avuţiile, posiţiunea şi chiar viaţa lor, iar prin clevetirile rĕspândite cu intenţiune şi pornire rĕutăciósă de către unĭĭ, mulţĭ îşi perd numele cel bun, suferă certe şi insulte şi primesc legăturĭ şi temniţe.

Pentru fiĭ nedreptăţeĭ, carĭ fac nişte ast-fel de fără de legĭ varga luĭ Dumnezeŭ îĭ va bate şi blestemele urgisiţilor îĭ vor umili, cu totul ruşinându-ĭ.

Tot ce aŭ făcut fraţilor sĕĭ se va întórce cu adaos asupra lor şi turburarea liniştei cuĭ-va şi amărăciunea sufletuluĭ sĕŭ, ca şi impilarea vĕduvelor şi a orfanilor.

Să ne gândim la acestea şi la sórta ce ne aştéptă. Să cugetăm la dreptul judecător, Mântuitorul lumeĭ, care a judecat cele din lăuntru slăbănoguluĭ şi ĭ-a dat iertarea pĕcatelor, poruncindu-ĭ apoĭ ca să se scóle şi să umble şi să nu uităm de judecata cea fățarnică a cărturarilor şi a fariseilor, carĭ se îndoiaŭ de puterea

Aceştia în rĕutatea inimeĭ lor, cuprinşĭ de ură fără margiuĭ, în loc să prea măriască pe Dumnezeŭ, îl judecaŭ ca pe un defăimător de cele sfinte şi aŭ pierdut prin purtarea lor calea mântuireĭ şi a fericireĭ celeĭ adevĕrate.

Mântuitorul a vindecat pe slăbănog şi ómeniĭ pe pământ îl clevetiaŭ, pe când îngeriĭ din cer îl lăudaŭ.

Cât de mare este bunătatea luĭ Dumnezeŭ pentru noĭ şi cât de pĕcătoşĭ şi nemulţămitorĭ suntem noĭ ómeniĭ, ne încredinţăm în destul din cuvintele sfinteĭ Evangelii ce ni s'a citit astă-zi, pentru întórcerea şi înţelepţirea nóstrĕ.

Cu ele hrănindu-ne dar, să ne deşteptăm din amorţirea patimilor în care lâncedim şi tot-d'auna să căutăm a lăuda pe Dumnezeŭ şi a cunósce, că atunci vom fi iubiţi de dênsul, când din buni ne vom face şi maĭ buni şi când ne vom întórce la pocăinţă, şciind că Dumnezeŭ pre pământ este milostiv; iar în cer va fi înfricoşat şi cel maĭ drept judecător.

Să judecăm bine despre fraţiĭ noştrĭ, dându-le dreptatea după faptele lor şi mângâindu-ĭ în necadurile inimeĭ lor, spre a ne face vrednicĭ chemăreĭ celeĭ de sus a Mântuitoruluĭ nostru. Amin.

CUVINTARE

Pentru a VII Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt.

«Că ochiĭ orbilor şi urechila «surdilor se vor deschide, ceĭ ologĭ «vor sălta ca cerbiĭ şi limba celor «muţĭ va grăi». (Isaia XXXV, 5-6).

Fraţĭ Creştinĭ,

Când se bolnăveşte cine-va azĭ între noĭ, grija cea d'intâiŭ pe care o are este de a se arăta mediculuĭ şi acesta la rêndul sĕŭ îĭ dă băuturĭ pe din 'năuntru saŭ unsorĭ pe din afară. Doctorul îĭ dă bolnavuluĭ medicamente, aceasta·e un lucru sciut; nu tot aşa însă se ştie dacă se face saŭ nu sănĕtos bolnavul.

Pe când faţa cu Mântuitorul lumeĭ din potrivă se da vindecarea de orĭ-ce bólă, orĭ cât de învechită ar fi fost, numaĭ voinţă să aibă cel ce suferă şi numaĭ Christos să zică cu cuvîntul sĕŭ cel a tot puternic. Prin cuvîntul luĭ ochiĭ orbilor s'aŭ deschis, urechile surdilor s'a destupat, picióre le ologilor s'aŭ îndreptat, limba muţilor s'aŭ deslegat şi morţiĭ aŭ înviat.

Aceste lucrărĭ ale Mântuitoruluĭ lumiĭ, precum atunci la ceĭ ce le-aŭ vĕ̆ut, aşa şi acum înaintea nóstră

sunt fapte minunate, sunt minunĭ dumnezeeştĭ, carĭ nu sunt date omuluĭ a le face. Incredinţaţĭ prin ele mărturisim, că Iisus Christos, săvîrşitorul unor ast-fel de minunĭ, este Dumnezeul nostru şi Mântuitorul lumeĭ. Părerea aceasta convingĕtoare o aŭ oameniĭ ceĭ binecredincioşĭ, pe când ceĭ rĕĭ şi stĕpâniţĭ de pismă şi de ură, nu vor să crédă în adevĕr şi născocesc cuvinte de batjocură pe séma Dumnezeuluĭ vieţeĭ.

Din Sfînta Evanghelie de azĭ, vedem că Christos a deschis ochiĭ la douĭ orbĭ şi a deslegat limba unuĭ mut, ĭar fariseiĭ în loc să prea-măriască pe Dumnezeŭ, se silesc a întuneca gloria Fiuluĭ sĕŭ, grăind cu rĕutate şi ură, că Domnul dracilor scóte draciĭ.

Eĭ aŭ recunoscut, că omuluĭ nu 'ĭ stă în puterĭ de a face o atare minune, dar întunecându-li-se ochiĭ minţeĭ de patima cea rea a ureĭ, s'aŭ lăsat pe calea bîrfiriĭ şi a clevetiriĭ şi aŭ perdut rĕsplata celor bunĭ şi mântuirea ce li se da în dar cu atâta uşurinţă.

Ura este patima cea maĭ rea, care pierde pe omul slab şi care se lasă în stĕpânirea eĭ, fapt pentru care socotesc ca fórte de folos pentru noĭ a o cunóşte maĭ de aprópe, spre a şti apoĭ cum să ne ferim de ea în viaţă.

Fraţilor,

Ceĭ d'întêiŭ ómenĭ, Adam şi Eva, călcătorĭ de poruncă făcêndu-se, s'aŭ abătut de la calea cea dréptă a dragosteĭ întunecându-li-se mintea şi trecênd veninul ureĭ la urmaşiĭ sĕĭ.

Ast-fel vedem pe Cain că se aprinde de ură şi ucide pe fratele sĕŭ Abel ; Isaac goneşte pe fratele sĕŭ Iacob care fuge în Haran, iar fiul acestuia Iosif, tot din ură, este vîndut de fraţiĭ sĕĭ.

Ura a împerechiat şi a distrus popórele şi prin ea Israelteniĭ s'aŭ făcut rĕtăcitorĭ pe faţa pămîntuluĭ.

Din ură, Mântuitorul lumeĭ, a suferit batjocurĭ, păl-

muirĭ peste obraz, lovire cu trestia, chinurĭ amare şi cea maĭ durerósă mórte prin rĕstignire.

Cât de rĕĭ aŭ fost jidoviĭ şi cât aŭ urît eĭ pe Mesia, se vede din pornirile lor cele atât de pătimaşe. Christos a venit între ómenĭ cu chipul celeĭ maĭ desăvêrşite blândeţĭ şi încongiurat numaĭ de dragoste. El 'şĭ-a vĕrsat scumpul sĕŭ sânge pentru mântuirea nóstrĕ, dar n'a fost cu putinţă ca omenirea să înţelégă nemărginita sa dragoste pentru noĭ şi nu s'a lăsat de rĕutate şi de fără de lege.

Lupta acésta grósnică, nicĭ astă-zĭ nu este terminată dintre ómenĭ. Dacă privim lumea, găsim pretutindenea luptă între bine şi rĕŭ, între lumină şi întunerec, şi între dragoste şi ură. Pretutindenĭ găseştĭ ómenĭ întunecaţĭ la suflet, carĭ umblă clevetind pe fraţiĭ lor şi daŭ loc ast-fel la ură şi la desbinare.

Prin ura unora ca aceştia, faptele bune se pĭerd dintre noĭ şi scânteea dragosteĭ se nimiceşte. Din ură se nasc certele, din certe bătăile şi din ele uciderile de fraţĭ, precum fórte bine glăsuesce Sirach când zice: „*Sfada grabnică aprinde focul şi cérta grabnică varsă sânge*“.

Aceasta este icóna vie a omuluĭ stĕpânit de ură şi noĭ cu tóte că 'ĭ cunóscem tristele şi înfricoşatele sale urmărĭ, nu căutăm a ne îndrepta. Uĭtăm de poruncile luĭ Dumnezeŭ, uĭtăm de bunătatea şi de blândeţea luĭ şi nu căutăm de cât certele, intrigele, uciderile, cu care se pare că ne răcorim inima.

Mântuitorul a zis: «*Auḑit-aţĭ că s'a zis celor de demult: Să nu uciḑĭ şi cine va ucide, vinovat va fi judecăţeĭ. Iar eŭ vĕ zic vouĕ, că tot cel ce se mânie asupra frateluĭ sĕŭ, vinovat va fi judecăţeĭ*», voind prin aceste cuvinte să ne întórcă de la ură la iubire.

Şi noĭ, în loc să ne îndreptăm, maĭ rĕĭ ne facem. Pentru un cuvênt zis cu uşurinţă, pentru o bucată de pămênt, pentru un gard saŭ pentru o vită şi o călcare de iarbă, vecinul şi prietenul cel maĭ bun se face rĕŭ, te urăşte şi nu maĭ poţĭ cu nimica în lume

ca să-l împacĭ. Porneşte judecată şi în loc de câştig şi unul şi altul ajung la sapă de lemn, căcĭ grele şi costisitóre sunt judecăţile astă-zĭ.

Unde maĭ pui apoĭ viaţa casnică, în care numaĭ iubire trebue să fie. In fórte multe casurĭ, soţiĭ necredincioşĭ, se sfădesc unul cu altul, se urăsc şi ajung în cele din urmă la despărţire şi ruină.

Iată ce este ura şi iată cât de sfâşietóre sunt urmările sale. Oamenĭĭ cuprinşĭ de ură, adesea se răsboesc şi asupra fraţilor lor, cari le fac bine. Işĭ înveninéză sufletul lor cu ura, lucréză în potriva binefăcătorilor lor şi când păcatele lor îĭ ajunge, încep a batjocori pe Dumnezeŭ şi tóte lucrurile sfinte ca crucea, evangelia şi Biserica Domnuluĭ.

Şi când Biserica, prin rostul preoţilor îĭ sfătueşte a se lăsa de tóte acestea şi a se ferĭ de ură, care îĭ sărăceşte şi le pregăteşte osênda vecĭnică, eĭ în loc să se bucure şi să se îndrepteze maĭ rĕŭ se fac, defaimă pe Dumnezeŭ şi necinstesc pe învĕţătorĭĭ lor, luând în râs morala ce li se dă.

Eĭ bine, Fraţilor, să cugetăm adânc asupra acestora şi cu toţiĭ să părăsim lumea şi să lucrăm numaĭ din iubire. Ochiĭ noştri să nu priviască cu mândrie la fraţiĭ noştri, limba nóstră să nu rostiască neadevĕrul şi mâĭnile nóstre, să nu facă fără de legĭ. Inima nóstră să nu uneltiască gânduri rele şi cu picĭórele nóstre să nu umblăm în căile oprite de Domnul.

Să fugim de rĕutatea fariseilor, carĭ stĕpâniţĭ de ură şi de vicleşug, în loc să mulţumiască şi să dea mărire luĭ Dumnezeŭ pentru vindecarea orbilor şi a mutuluĭ, de care ne vorbesce sfînta Evanghelie de astă-zĭ, îl batjocoriaŭ, pierdênd bogăţia daruluĭ şi să ne îndreptăm. Să aruncăm ura din inimile nóstre şi să ne iubim între noĭ, împărtăşind acéstă iubire şi vrăjmaşilor noştri.

Să trăim în linişte, în pace şi în dragoste desĕvârşită ; ĭar când puterea celuĭ rĕŭ va tinde ca să înveninеze inima nóstră cu ura cea atât de rea şi vătămă-

tóre, să ne rugăm Domnului, ca să ne scape de o ispită ca acésta.

Tot-d'a-una să fim cu dragoste şi dupĕ putinţă să ajutăm pe fraţiĭ noştri.

Lumina adevĕrului să nu ne lipsiască, luând pildă de la ceĭ douĭ orbĭ vindecaţi de Domnul. Eĭ eraŭ orbĭ cu ochiĭ trupului şi aŭ suferit amar până la vindecare, dar cât maĭ amară va fi suferinţa acelora, cari sunt coprinşi de întunericul pĕcatului şi se lasă a fi orbiţi de ochiĭ sufletului?

Să ne luminăm dar sufletul cu strălucirea cea dumnezeiască a dragosteĭ, făcêndu-ne fiĭ aĭ zileĭ şi să lepădăm de la noĭ ura, tótă patima şi tótă neputinţa ce ĭese dintr'însa, mărind pre Dumnezeŭ, care s'a făcut minunat prin faptele sale, întru sfinţiĭ sĕĭ. Amin.

CUVINTARE

Pentru a VIII-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Şi sêră făcêndu-se, s'aŭ apropiat de «dênsul ucenicii sĕĭ zicêndu-ĭ: Dómne, «locul este pustiŭ şi timpul înaintat, libe«réză poporul ca să-şĭ cumpere de mîn«care. Iar Iisus le-a zis: Nu trebue să «mérgă eĭ, ci daţi-le voĭ să mănince». (Mat. IX. 13).

Fraţi Creştinĭ,

Iubirea este cea maĭ înaltă virtute creştinéscă. Ea este necesară pentru noĭ şi cu atât maĭ folositóre, cu cît vom şti să o întrebuinţăm maĭ bine.

De iubire s'aŭ condus Apostolii şi tot de iubire, pentru persóna luĭ Christos a fost pătruns poporul, când fără a se maĭ gândi la adăpost şi hrană, aŭ urmat luĭ până şi în pustie.

Eĭ aŭ lăsat bunurile pămînteşti şi s'aŭ lipit de Christos, singura dragoste statornică şi neperitóre; iar Biserica dându-ne acéstă pildă prin sfînta Evanghelie de azĭ, ne îndémnă pe de o parte, a stărui în acéstă dragoste şi a face faptele carĭ resar din ea, şi pe de alta, a întreţine în mod viŭ legătura dragosteĭ acesteia între Christos şi sufletul nostru.

Óre Maria Magdalena nu s'a sculat de grabă din

locul de jale în care sta, când Marta i-a spus că învĕţătorul a venit şi o chiamă? Ba da, căci cuvîntul lui Christos era cel mai alinător balsam şi dragostea pentru dênsul era adevĕratul raiŭ al desfătărei.

Tot aşa poporul nu se putea despărţi uşor de mult preţiosul şi prea dulcele sĕŭ glas şi nici nu putea să se înstreineze de la dragostea lui Christos Mântuitorul lumei, care cunoscênd pornirea sa, porunceşte ucenicilor sĕi ca să le dea de mâncare zicênd: «*Nu trebue să mérgă ei, ci daţi-le voi să mănânce*».

Le-a zis acestea, ca să înţelégă dragostea poporuluĭ pentru dênsul şi să ştie că numaĭ prin milostenie şi prin bine-facere se póte dobândi fericirea cea adevĕrată.

Poporul din dragoste a urmat luĭ Christos, nesocotind tóte neajunsurile şi acesta tot din dragoste către popor, a poruncit Apostolilor sĕi, ca să fie milostivi cu dênsul şi să le dea să mănânce.

Să vedem dar, cum trebue să socotim milostenia în viaţa acésta de pe pământ.

Fraţilor,

Dacă iubirea de prietenĭ şi de némurĭ este socotită ca cea mai înaltă virtute, cu cât mai mare şi mai de folos va fi pentru noi iubirea de Christos? El este pentru noi comóra de mult preţ şi limanul mântuireĭ nóstre. A'l pierde pre dênsul, este mai greŭ ca cum am pierde tótă lumea.

Dacă Christos este cu noi, vrăjmaşul nu va putea să aibă nicĭ o putere asupra nóstră, după cum iarăşi, dacă Christos nu va fi cu noi, tóte necazurile, lipsa şi sărăcia, vor cădea asupra nóstră.

Ca Christos însă să fie cu noi, se cere din partea nóstră, o neţĕrmurită dragoste şi deplină înţelepciune, pe care tot-d'auna să le întreţinem cu smerenie, cu iubire de pace şi cu pietate. Cuvintele apostolului Pa-

vel: «*Celor ce iubesc pe Dumnezeŭ, tóte li se lucréză spre bine*», să ne fie spre învĕţătură şi îndreptare.

Să ne aducem aminte de vĕduva din Sarepta Sidonuluĭ, care a primit cu dragoste pe trimisul Domnuluĭ şi s'a îmbogăţit de mult grîŭ şi unt-de-lemn. Să cugetăm la marea minune, făcută cu învierea fiuluĭ sĕŭ, şi când ne aflăm în necazurĭ cumplite şi supĕrărĭ, de îndată să ne întórcem mintea la Christos, să-l iubim şi cu credinţă să ne rugăm luĭ.

Să iubim pe Christos, iubind pre prietenĭĭ şi pre vrăjmaşiĭ noştri şi tot-d'auna pe altarul luĭ Dumnezeŭ, să aducem numaĭ inimă curată şi duh drept. Să ne supunem cu blândeţe la voia luĭ şi să suferim totul pentru dragostea luĭ Christos, ca astfel să fim siguri de neţĕrmurita sa milostivire către noĭ.

Să urmăm cuvîntul sĕŭ şi tot-d'auna să facem bine celor ce aŭ nevoe de ajutorul nostru şi cu milostivire să ne întórcem către ceĭ lipsiţĭ şi în suferinţă.

Milostenia isvorăşte din iubire şi este pentru cel ce o face, un câştig sufletesc maĭ mare de cât orĭ-ce plăcere pămîntéscă.

Dăm pâine şi câştigăm nutrimêntul vieţeĭ de vecĭ, dăm haine şi câştigăm vestmîntul nemurireĭ, cu un cuvînt, dăm lucrurĭ trecĕtóre şi stricăcióse şi dobândim bunurĭ vecînice, carĭ ne înlesnesc agonisirea împĕrăţieĭ celeĭ de sus. Prin milostenie ajutăm pe ceĭ săracĭ şi mulţumim pe Dumnezeŭ, care ne-a dat avere. Christos a bine-cuvîntat cele cincĭ pâinĭ şi s'a săturat 5000 de ómenĭ şi cum credem noĭ, că nu se vor înmulţi averile nóstre, când bine-cuvîntarea luĭ Dumnezeŭ nicĭ o dată nu lipseşte din casa celuĭ milostiv? Să ne învĕţăm dar şi să avem milostenia ca adevĕratul mijloc prin care numaĭ, se póte dobândi mântuirea.

Milostenia se judecă după dragostea şi buna-voinţă celuĭ ce o face şi nicĭ o dată nu se socotesce după multul saŭ puţinul ce se dă. Văduva din sfînta Evanghelie, a pus pentru biserică douĭ dinarĭ, singurĭĭ pe

care 'i avea, şi cea din Sarepta Sidonului, a primit în casa sa şi a dat să mănânce luĭ Ilie, omul luĭ Dumnezeŭ, cu tóte că nu avea de cât o mână de făină şi puţin unt-de-lemn. Bogatul dar, să dea din prisosul bogăţieĭ sale şi cel sĕrac, să dea din puţinul ce are, ştiind şi unul şi altul că cu un ban se dobândeşte cerul şi cu un pahar de apă se câştigă plată de la dreptul judecător.

«*Cel ce miluĕşte pe sĕrac,* a zis Solomon, *împrumută pe Dumnezeŭ,* şi *Dumnezeŭ iubeşte pe dătătorul de bună-voe*» a zis sfîntul apostol Pavel.

Pe aceste sfinte şi creştineşti învĕţăturĭ întemeindu-ne şi cu cuvêntul Mântuitoruluĭ lumeĭ într'armându-ne, să căutăm a ne face lege din iubire şi milostenie.

«*Daţi-le voĭ să mănînce*» a zis Christos ucenicilor sĕĭ atuncĭ şi tot aşa se rostesce el şi azĭ către păstoriĭ Bisericeĭ. Atuncĭ Apostolii nu eraŭ destul de bine întăriţĭ în credinţă şi azĭ se pare, că noĭ nu ne facem datoria după tótă cuviinţa.

Să luăm pildă de la acea mare mulţime de popor, care însetată de cuvîntul luĭ Dumnezeŭ, a mers după dênsul până şi în pustie, lăsându-şĭ casele, femeile şi copiĭ, numaĭ ca să se mântuiască cu învĕţătura cea curăţitóre a Mântuitoruluĭ lumeĭ. Să mergem la biserică şi să ascultăm cuvîntul cel asemenea mărgăritaruluĭ de mult preţ, care isvorăşte din muntele Evangelic şi îmbogăţiţĭ cu virtuţile predicate printr'ênsul să iubim pe Christos Dumnezeul nostru, întocmaĭ ca poporul ce 'ĭ-a urmat prin pustie şi cu milostivire către sĕracĭ purtându-ne, să prea mărim pe Dumnezeŭ, căruia se cuvine cinste şi mărire în vecĭĭ vecilor. Amin.

CUVINTARE

Pentru a IX-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt.

«Dómne mintueşte-mĕ». (Mat. XIV 30)

Fraţi Creştinĭ,

În viaţa nóstră de pe pământ, orĭ în ce stare ne-am găsi, este cu neputinţă ca să nu simţim o durere, saŭ ca să nu suferim de ceva. Acésta, este fórte adevĕrat, provine din pricina firei nóstre slabe şi adesea pornită din patimĭ către pĕcat, care ne aduce turburărĭ şi multă nelinişte.

Lumea, în mijlocul căreia furnică tot felul de vieţuitóre este asemenea mărei pe care plutea corabia uşóră şi fără cârmă a sfinţilor Apostolĭ. Lumea are în ea necredinţa, patimile, pĕcatul şi maĭ presus de tóte, stăruinţa în aceste abaterĭ, care ne aduc peirea nóstră; iar marea se isbeşte adesea de furtună şi aduce naufragiul.

Pe mare, într'un timp nepotrivit şi într'o nópte întunecósă, Stĕpânitorul lumeĭ se plimba pe de-asupra apeĭ, ne spune sfînta Evanghelie de azĭ; iar ucenicĭi

sĕĭ, stĕpâniţĭ de slăbiciunea omenéscă, ziceaŭ că nălucă este.

E adevĕrat, că marea era furiósă şi sgomotul ce se făcea din isbirea valurilor era asurdĭtor. Negura noptĕĭ arăta spaţiul dintre apă şi cer ca un haos fără sfîrşit şi vêntul suflând cu furie, făcea pericolul cu neputinţă de înlăturat.

Şi cu tóte acestea, când Mîntuitorul a zis: «*Îndrăsniţĭ, eŭ sunt, nu vĕ temeţĭ*», Petru, luând voe de la dênsul a pornit pe apă şi a mers până ce în faţa valurilor ameninţătóre ale măreĭ a perdut încrederea şi era aprópe ca să se înece.

Vĕdênd pericolul s'a luminat la minte şi a strigat: «*Dómne mîntueşte-mĕ*»; iar Iisus apucându-l de mînă l-a urcat în corabie, după care a încetat vêntul şi toţĭ ceĭ ce eraŭ împreună cu dênsul viind, s'aŭ închinat luĭ zicênd: «*Cu adevĕrat Fiul luĭ Dumnezeŭ eşti Tu*».

Pe mare, Petru a fost încercat, afundându-se în apă. El însă a strigat: *Dómne mîntueşte-mĕ* şi a scăpat. Să vedem acum, dacă noĭ ómeniĭ suntem feriţĭ în lume de atarĭ încercărĭ şi dacă loviţĭ de ele, ne întórcem pe calea cea dréptă a mîntuireĭ, alergând către limanul scăpăreĭ nóstre strigând: *Dómne mîntueşte-ne.*

Fraţilor,

A şti să preţuim sfîrşitul şi a cunósce urmarea lucrurilor din lume, este sarcina cea mai grea pentru om şi datoria nóstră cea d'întâiŭ. Dacă am avea mai multă tărie şi mai mult curagiŭ, fie-care din noĭ, ar simţi mai puţin la durerile ce vin asupră-ne şi ar rĕmâne statornic în credinţa luĭ Dumnezeŭ, singura alinătóre a tótă suferinţa. Dar nu ştiŭ cum să face, că noĭ în mare parte, nu socotim necazurile din viaţă ca încercărĭ, ci la cel mai mic neajuns ne turburăm, perdem curagiul şi credinţa şi în loc să zicem: Dómne mîntueşte-ne, facem pe Dumnezeŭ responsabil de cele

ce ni se întîmplă şi batjocorim dreptatea şi bunătatea sa.

Noi adesea cârtim în potriva lui Dumnezeŭ, fără ca singuri să ştim pentru ce. De suntem bogaţi saŭ săraci, de avem copii saŭ de nu avem, de suntem însemnaţi saŭ neînsemnaţi, noi tot nemulţumiţi suntem, fapt care întăresce credinţa, că numai omul singur este vinovat. Omul adesea se desbracă, fără să ştie chiar, de darurile cu cari Dumnezeŭ 'i-a împodobit sufletul sĕŭ şi atunci, fără să vrea, se învĕlueşte în valurile cele furióse ale lumeĭ şi pĕcătueşte. Şi ce amară este apoi viaţa omului pĕcătos? Totul în faţa sa se arată ca un foc vecinic arzĕtor. Intristarea şi lipsa, nici odată nu-'l mai părăsesc, iar viaţa sa întrégă, lui însuşi îi este nesuferită. I se pierde trupul şi mórtea îi ia în stĕpînire sufletul.

Astă-zi, mai ales, în locul uneĭ vieţi frumóse şi cumpătată, nu ştiŭ cum se face, că ducem o viaţă neregulată şi plină de sbuciumări. Unii pe alţii ne omorîm cu gândul şi cu cuvîntul. Unii ne dăm privelişte de desfrînare şi fapte necurate în faţa altora şi alţii ne întinăm, prin cugetări deşarte, curăţia sufletului nostru.

Ne bucurăm pentru un minut de plăcerea de a ne mulţumi pornirile şi uităm, că acéstă dulcéţă este cea mai cumplită amărăciune. Ne amăgim de flori, le mirosim şi de o dată ne trezim cu nasul însîngerat şi înveninat de ghimpii ceĭ ascunşi în flóre. Aşa este şi pĕcatul, îţi pare că te mulţumeşte când îl faci şi apoi de urmările lui, nu mai scapi în tótă viaţa din acéstă lume şi din cea-l'altă.

Dar ce este mai rĕŭ şi mai trist pentru noi, este că fórte adesea ne facem a nu înţelege grozăvia pornirilor nóstre şi când turburarea şi suferinţa ni se ridică d'asupra capului, în loc să ne cuminţim şi să ne întórcem căindu-ne, mai rĕi ne facem, socotind pe Dumnezeŭ de vinovat şi îndepărtându-ne pentru tót-d'a-una de la marea sa milostivire către noi.

Să ne gândim dar, Fraţilor, asupra patimilor şi asupra datoriilor nóstre creştineşti şi asemenea luĭ Petru să ne facem.

Când valurile lumeĭ se vor ridica ca să ne înghiţă, noĭ să ne întórcem la Dumnezeŭ, de la care porneşte tot binele şi cu sdrobire de inimă să-'ĭ zicem : *Dómne mîntueşte-ne.*

Să ascultăm cuvîntul cel Dumnezeesc al Mîntuitoruluĭ nostru şi cu el într'armându-ne să ne curăţim sufletul de tot felul de patimĭ, părăsindu-ne de gânduri rele şi cugete deşerte.

Să privim lumea cu tóte ale sale lucruri înşelătóre şi să cunóştem că în necazurĭ şi grele nenorociri, singura mângâiere care ne rămâne este Dumnezeŭ. Prietenii şi toţi aceia cu carĭ am împărţit bunurile în viaţă, în asemenea momente nu maĭ sunt.

Eĭ te privesc de departe, fără ca să se apropie şi în loc să deplîngă cu tine în nenorocirea ta, eĭ te batjocoresc şi te clevetesc către tótă lumea.

Singura nóstră mîngâiere în nenorocirĭ şi suferinţe, nu este alta în afară de bunătatea luĭ Dumnezeŭ.

Către dênsul dar, să ne îndreptăm atuncĭ când pericolul naufragiuluĭ lumeĭ ne ameninţă şi întorcêndu-ne cu inimă îmfrîntă din calea de şovăire, în care adesea ne aflăm, împreună cu Petru să strigăm : *Dómne mîntueşte-ne.* Amin.

CUVINTARE

Pentru a X-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Adevĕr zic vouĕ, de veţĭ avea «credinţă cât un grăunte de muş- «tar, veţĭ zice munteluĭ acestuia «mută-te de aicĭ colo, se va muta «şi nimic nu va fi vouĕ cu nepu- «tinţă». (Mat. XVII. 20).

Fraţĭ Creştinĭ,

Apostolii Mîntuitoruluĭ nostru avéŭ credinţa că Christos va birui lumea şi va întemeia o împărăţie nouĕ pe pămînt, dând fie-căruia dintr'ênşĭ câte un scaun de diregătorie.

Este îndreptăţită dar mişcarea ce se face printre eĭ, când aud din gura luĭ Iisus, că fiul omuluĭ se va da în mâinele omenilor şi-'l vor omorî. Pentru întâia óră, aud eĭ aceste cuvinte şi îndată înţeleg deşertăciunea nădejdeĭ lor în măririle şi fericirea pămîntéscă. Eĭ credéŭ lucrurĭ zadarnice şi se îndoiaŭ de puterea ce aveaŭ numaĭ prin cuvêntul învĕţătoruluĭ lor, şi de aceea Domnul nostru Iisus Christos le zice: De veţĭ avea credinţă ca un grăunte de muştar, veţĭ zice munteluĭ acestuia mută-te şi se va muta, arătîndu-le mărirea minunelor ce pot să facă cu credinţa în Dumnezeŭ.

Prin credinţă, fericirea nóstră şi tot binele se dobîndeşte cu uşurinţă. Când vom avea credinţă vom muta şi munţii, după cum Mîntuitorul ne vorbeşte prin sfînta Evanghelie de astă-zi şi după cum ne putem lumina din purtarea sfinţilor Apostoli în răspîndirea învăţăturei Domnului nostru Iisus Christos.

Credinţa dar, precum şi folosul ce ne aduce ea când este vie în sufletul nostru, va forma obiectul cuvîntărei mele, în legătură cu învăţătura Mîntuitorului nostru din sfînta Evanghelie, pe care am ascultat-o azi.

Fraţilor.

Credinţa în Dumnezeŭ este pentru sufletul omului ca şi balsamul ceresc, care alină suferinţa şi răcorésce văpaia. Puterea credinţei este mare, resultatele obţinute prin ea sunt minunate şi folosul pe care 'l dobîndim dintr'însa este fără margini.

Puterile sufletului nostru se desvoltă şi se perfecţionéză prin tăria credinţei. Mintea se luminéză învederat, voinţa se hotărăşte uşor, iar inima se pătrunde de dragoste înflăcărată. Numai cu ajutorul credinţei putem cunósce şi înţelege acele lucruri ascunse nouĕ şi nelămurite prin luminele sciinţelor, cele atât de întunecate.

Ea este neapărat trebuinciósă pentru mîntuirea nóstră, ca basă a Biserice Creştine şi ca liman de scăpare în viforul înspăimântător al lumei, cu plăcerile sale cele atât de atrăgĕtóre.

Când omul nu are credinţă în Dumnezeŭ, este sciut, că-i lipseşte viaţa, cuprins fiind de răcélă şi de mórte şi când îşi dă pe faţă necredinţa, se vede într'ênsul o totală rătăcire, care îl goneşte tot mai departe de calea mîntuirei.

«*Cel ce va crede şi se va boteza, mîntui-se-va*» a a zis Domnul, voind să ne arate prin acéstă înalta învăţătură, că singura cale care duce la mîntuire şi la adevĕrata fericire este credinţa.

Spre a ne da şi mai bine sémă de puterea cea mare a credinţeĭ, n'avem de cât să ne întórcem privirile la minunile săvêrşite de Domnul nostru Iisus Christos în faţa poporuluĭ aprópe zilnic şi numaĭ pentru credinţa ce i-se mărturisea de ceĭ suferinzĭ, saŭ de ceĭ ce veniaŭ să'l róge în numele lor. Şi apoĭ, ce temeiŭ maĭ tare ne trebue în afară de înaltele cuvinte pe care cu toţiĭ le-am auzit din sfînta Evangheliе de azĭ?

Mântuitorul lumeĭ a zis ucenicilor sĕĭ: «*De veţĭ avea credinţă ca un grăunte de muştar veţĭ zice munteluĭ acestuia mută-te de aicĭ colo şi se va muta*», cuvinte carĭ ni se repetă şi nouĕ în tot-de-auna, spre a cunóşte, că cel ce are credinţă aprinsă ca muştarul, are puterea de a face minunĭ şi de a muta şi munţiĭ în mare, precum Domnul se rostesce în altă parte, când zice: «*Că orĭ-cine ar zice munteluĭ acestuia ridică-te şi te aruncă în mare şi nu se va îndoi în inima sa, ci va crede, că cele ce va zice vor fi, va fi luĭ orĭ-ce va zice*».

Din aceste cuvinte, ştim în mod lămurit puterea credinţeĭ ca sentiment sădit de Dumnezeŭ în inima omuluĭ, spre a ne descoperĭ tóte tainele nepătrunse cu mintea şi cu judecata nóstră. Prin credinţă admirăm ceea-ce nu putem pricepe şi cunóscem mărirea luĭ Dumnezeŭ.

Cine merge pe calea credinţeĭ, adică cine lucréză din credinţă, este fericit cu adevĕrat, atât în acéstă viaţă cât şi în cea viitóre, pe când necredinciosul, orĭ câte bunătăţĭ pământescĭ va avea în viaţă, tot nemulţumit şi nefericit va fi, pierdênd pe lîngă liniştea vremelnică şi nădejdea vieţeĭ vecinice.

Ca să cunóscem şi maĭ bine puterea credinţeĭ şi cât ne este ea de folositóre, n'avem de cât să ne amintim cuvintele Mîntuitoruluĭ «*tóte sunt cu putinţă credinciosuluĭ*», precum şi diferitele fapte minunate, săvêrşite prin credinţă de sfinţiĭ ceĭ bine plăcuţĭ luĭ Dumnezeŭ.

Prin credinţă, Ilie a încuiat şi descuiat cerul trei ani şi luni şése. Toţi sfinţii mucenici apoi, tot prin credinţă aŭ stat cu curagiŭ înaintea muncitorilor, biruind cu bărbăţie ameninţările şi schingiuirile.

Ei alergaŭ la muncĭ ca la adevĕrata desfătare şi nu arătaŭ nicĭ un fel de rĕutate către muncitoriĭ lor. Pentru credinţă eĭ aŭ suferit insulte, ciuntire şi mórte fiorósă, sigilând credinţa cu scumpul lor sînge şi încununându-se cu cununa mărireĭ.

Credinţa dar, este limanul de scăpare în acéstă viaţă de pe pămînt şi singura nóstrĕ mîngîere pentru fericirea vecinică către care trebue să tindem.

Să cugetăm, Fraţilor, cu luare aminte asupra acestora şi tot-d'a-una să nutrim sufletul nostru cu balsamul credinţeĭ.

Să credem în Dumnezeŭ, aşa precum ne-a arătat el însuşĭ prin Fiul sĕŭ şi aşa precum ne învaţă Biserica pe temeiul descoperireĭ Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ şi al păstrăreĭ eĭ prin sfinţiĭ sĕĭ apostolĭ şi ucenicĭ. Să luăm pildă de la primiĭ creştinĭ şi să facem numaĭ faptele credinţeĭ. Să ne ferim de credinţa fariseică a acelor care zic numaĭ din gură că cred, şi acésta numaĭ pentru ajungerea scopuluĭ ce urmăresc, defăimînd în colo pe Dumnezeŭ.

Să căutăm, a pătrunde cu adevĕrat preceptele religiuneĭ creştine, ca să putem la timp a ne da în cunoscinţă de causă sémă, de puterea şi de folosul credinţeĭ în Dumnezeŭ.

Când vom practica faptele legeĭ şi vom fi credincioşĭ cu adevĕrat, atuncĭ vom fi învingĕtorĭ aĭ tuturor ispitelor ce se ivesc în calea nóstrĕ şi gata pentru desĕvîrşirea nóstrĕ sufletéscă.

Să mergem dar, pe calea credinţeĭ şi să facem faptele care isvorăsc din ea, ca să putem auzi glasul cel dulce al Domnuluĭ nostru Iisus Christos, care ne va zice: «*credinţa ta te-a mîntuit*».

Să căutăm mîntuirea în credinţă şi prin puterea eĭ, să ne asigurăm fericirea vecinică.

Este adevĕrat, că drumul este greŭ şi cu anevoinţă de străbătut, din pricina grijelor vieţeĭ şi a patimilor cari ne împresóră, dar voinţa este mare şi omul cu credinţă tot rĕul îl birueşte.

Să fim credincioşĭ Dumnezeuluĭ nostru, să fim credincioşĭ Bisericeĭ nóstre şi tot binele va fi cu noĭ în viaţa acésta; iar în cea viitóre ni se va găti loc de-a drépta Părinteluĭ ceresc. Amin.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru a XI-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt

«Aşa şi Părintele meŭ cel ce-
«resc va face vouĕ de nu veţi
«ĭerta din inimă fie-care fratelŭi
«sĕŭ greşalele sale».
(Mat. XVIII. 35).

Fraţi Creştinĭ.

Dumnezeŭ precum în tóte însuşirile sale, aşa şi cu bunătatea sa este nemărginit. El ne mustră şi ne pedepseşte, când lucrăm fără de legea şi tot el ne ĭartă şi ne dă cele de folos, când ne rugăm luĭ cu căinţă şi cu sdrobire de inimă.

El ne ĭartă, precum şi Domnul de care ne vorbeşte sfînta Evangelie de azĭ, a ĭertat ceĭ 10000 de talanţĭ servitoruluĭ sĕŭ, dar noĭ întocmaĭ ca acest servitor, care n'a vrut să ĭerte unuĭ frate d'al sĕŭ ceĭ 100 de talanţĭ ce-'ĭ datora, nu voim, de multe orĭ, să ĭertăm pe fraţiĭ noştri, carĭ ne-aŭ supărat cu ceva şi adesea ne împetrim inimile şi rĕmânem cu ura anĭ întregĭ, dacă nu şi până la mórte.

Din ură se aprinde mânia şi din ea pornesc asuprelile între noĭ. Cunoştinţa acestuĭ adevĕr, ne lumi-

néză mintea şi ne povăţueşte ca să ne împăcăm cu vrăjmaşii noştri şi să ĭertăm greşalele fraţilor noştri, ca şi Părintele nostru cel ceresc să ĭerte greşalele nóstre. Este adevĕrat, că Dumnezeŭ ne-a dat o inimă care se aprinde şi se întărită uşor, dar care şi maĭ uşor se domoleşte. Luând în de aprópe băgare de sémă acéstă calitate deosebită a sufletuluĭ nostru şi întemeiaţĭ pe sfînta Evangelie, care ni s'a citit astă-zĭ, să căutăm a cunóşte în mod temeinic datoriele ce ni se impun atît de mintea sănĕtósă, cât şi de Cuvîntul luĭ Dumnezeŭ, de a ĭerta celor ce ne greşesc şi de a ne împăca grabnic şi din tot sufletul cu ceĭ ce ne-aŭ supĕrat pe noĭ.

Fraţilor,

Prin greşala unuĭ om, prin abaterea luĭ de la porunca luĭ Dumnezeŭ, a intrat pĕcatul în lume şi prin pĕcat, mórtea a cuprins némul omenesc întreg. Şi a trebuit ca însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ să se pogóre din cer, să ia firea nóstră şi să ne rĕscumpere din căderea nóstră cu scumpul sĕŭ sânge. Am călcat porunca luĭ Dumnezeŭ şi însuşĭ Dumnezeŭ ne-a mîntuit, dar când supĕrăm şi greşim contra fratelui nostru? O, atunci este maĭ uşor, numaĭ întórcere şi bunăvoinţă să avem.

Întórcere de la rĕŭ şi domolire a aprindereĭ şi întăritĕreĭ sufletuluĭ nostru, iată ce se cere.

Ca copil, omul se alipeşte de toţi ceĭ ce-'l mângâe şi iubeşte pe tótă lumea, probă că sufletul sĕŭ este bun. Viclenia, rĕutatea şi împietrirea inimeĭ, nu găsesc loc în sufletul sĕŭ. El iute se mânie, plânge în supărarea sa şi numaĭ de cât se întórce şi îmbrăţişéză pe cel ce l-a supărat.

Firea pruncilor, să fie idealul nostru în tóte supĕrările şi neajunsurile din viaţă şi urmând sfaturilor Mîntuitoruluĭ nostru, să nu ţinem nicĭ odată minte

rĕul, ci tot-d'a-una să căutăm pacea iertând noĭ maĭ întâiŭ celor ce ne-aŭ supĕrat nouĕ.

Nicĭ odată omul nu este maĭ turburat, ca atuncĭ când ţine mânie cu cine-va şi nicĭ odată nu este maĭ satisfăcut sufleteşte, ca în momentul când s'a împăcat cu vrăjmaşiĭ sĕĭ.

Acela este creştin şi fericit cu adevĕrat, care iartă pe ceĭ ce l-a supĕrat şi care se rógă să fie ĭertat de fratele sĕŭ, nedreptăţit saŭ supĕrat de dênsul. Să judecăm asupra acestuĭ fapt şi vom vedea că aşa este.

Căcĭ ce foloseşte omuluĭ mânia pe care o pórtă asupra aprópeluĭ sĕŭ şi la ce bine duce încercarea de a se rĕsbuna contra celora ce ĭ-aŭ făcut rĕŭ?

Cu cugetul turburat, gândindu-se la lacrimile celor loviţĭ de dênsul din rĕsbunare şi cu frica d'a fi din noŭ lovit de ceĭ întărîtaţĭ asupra sa, îşĭ petrece viaţa fără linişte şi fără pace. Iată folosul pe care ni-l aduce mânia şi neimpăcarea.

Maĭ bine este omuluĭ a se smeri pre sine, cerându-şĭ iertare de la semeniĭ sĕĭ supĕraţĭ, de cât să sufere grija şi temerea şi să nu aibă pace nicĭ odată în viaţa sa. Printr'o ast-fel de purtare, pe de o parte, ceĭ rĕĭ se vor îndrepta şi la bine se vor întórce; iar pe de alta, ceĭ ce practică acéstă virtute a împăcăreĭ, pe lângă că vor îndrepta pe vrăjmaşiĭ lor, dar vor dobândi şi iertarea deplină de la Dumnezeŭ.

Aceste învĕţăminte, pe carĭ ni le dă mintea sănĕtósă, le găsim desvoltate cu prisosinţă în sfînta Scriptură.

Aşa, Mântuitorul nostru povăţueşte ca să fim împăcaţĭ cu semeniĭ noştri şi apoĭ să cerem iertare pĕcatelor nóstre, când zice: «*Şi ne iartă nouĕ greşalele nóstre, precum şi noĭ iertăm greşiţilor noştri.*» (Mat. VI. 12) Şi în altă parte adaogă: «*De veţi ierta voĭ ómenilor greşalele lor şi Tatăl vostru cel ceresc, va ierta greşalele vóstre; iar de nu veţĭ ierta ómenilor greşalele lor, nicĭ Tatăl nostru cel ceresc, nu va ierta greşalele vóstre*». (Mat. VI. 15).

Mai lămurite cuvinte ca acestea nici nu se póte şi apoi de ce să mai cercetăm aiurea scriptura, când sfînta Evanghelie de azi ne luminézā în destul.

Sluga datora zece mii de talanţi domnului sĕu, cu alte cuvinte, avea asupra sa, un mare numĕr de greşale şi rugându-se a dobândit iertare; iar uitându-şi de pĕcatele sale, n'a voit să ierte pe ale aprópelui sĕu, care eraŭ de zece ori mai puţine ca ale sale pierdênd ast-fel graţia şi supuindu-se pedepsei.

Prin rugăciune s'a mântuit şi prin învîrtoşarea inimei sale la rugăciunea fratelui sĕu, a pierdut comóra câştigată şi a fost dat muncitorilor, până ce va plăti tótă datoria sa. Pentru că a pĕcătuit în potriva sa, Dumnezeŭ, căci el este Stĕpânitorul cel atât de bogat şi de milostiv, l'a iertat, dar pentru că s'a aprins de mânie în potriva fratelui sĕu, nu l'a iertat, ci l'a dat muncitorilor ca să-l pedepsiască.

Din acestea învĕţăm, că pĕcatul neîmpăcărei este unul din cele mai mari şi care nu se iartă nici o dată, fiind în acelaşi timp şi condiţiunea neapĕrat trebuitóre a mântuirei nóstre.

Dacă voim dar ca să fim liniştiţi în viaţă şi să căpătăm iertarea pĕcatelor nóstre, să nu lăsăm ca sórele să apue pe mânia nóstrĕ, ci de grabă să ne întórcem şi să ne împăcăm cu aceia carí ne-aŭ făcut, saŭ cărora le-am făcut rĕŭ.

Prin stăruinţa în mânie pierdem mila luí Dumnezeŭ şi bucuria raiului. Să ne ferim dar de o învârtoşare a inimei ca acésta şi să ne silim chiar, a nu ne supĕra dacă se póte.

Să ne aducem aminte de cuvintele Mântuitoruluí, când alţii ne supĕră şi să-i iertăm. Intrebat de Petru dacă póte să ierte fratelui sĕu până de şépte orí greşalele, Iisus 'i-a rĕspuns: «*Nu până la şépte, ci până de şépte-zeci de orí câte şépte*», lăsând să înţelégă că tot-d'auna trebue să ierte celor ce greşesc.

O pildă de acest fel găsim în cuvintele Mântuitoruluí: *Părinte iartă-le lor, că nu ştiŭ ce fac*, rostite

când jidovii îl pironeaŭ pe cruce şi în purtarea cea atât de pacinică şi liniştită a mucenicilor, carî primiaŭ loviturile de suliţă, bine-cuvîntând pe muncitorî şi rugându-se pentru iertarea pĕcatelor lor. Sfîntul Marele Mucenic şi Arhidiacon Ştefan, pe când jidovii îl ucideaŭ cu pietre, se ruga zicênd: *«Dómne nu le pune lor pĕcatul acesta»*..

Să lepĕdăm dar de la noĭ orĭ-ce rĕutate şi să ne impodobim sufletul cu iubirea. Să iubim pre ceĭ ce ne urăsc şi să facem bine celor ce ne fac nouĕ rĕŭ.

Să avem de-a-pururea înainte învĕţătura Mântuitoruluĭ despre pace, să cugetăm la pilda datornicilor din sfînta Evanghelie de azĭ şi să nu îndrăsnim a ne apropia de sfînta Biserică, când vom fi certaţĭ saŭ mânioşi pe vre-unul din fraţiĭ noştri. Să ne împăcăm cu dênşiĭ şi cu aceia ce ne fac nouĕ rĕŭ, ca să nu ne apuce sfîrşitul neîmpăcaţĭ. Să tămăduim ranele acelora pe carĭ 'ĭ-am supĕrat, spre a fi deplin împăcaţĭ cu pămîntul, când vom cere iertarea greşalelor nóstre la cer.

Şi dacă acela căruia îĭ cerem iertarea, nu voesce să ne-o dea, noĭ să 'ĭ-o maĭ cerem şi altă-dată, spre a'l întórce şi pre dênsul din calea rătăcireĭ, în care se află şi atuncĭ maĭ mare merit vom dobândi.

Şi aşa, cu sufletul liniştit, să ne rugăm Părintelui Ceresc pentru iertarea pĕcatelor nóstre. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XII-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«De vreĭ să fiĭ desăvirşit, mergĭ «de vinde averile tale, dă-le să- «racilor şi veĭ avea comóră în «cer». Mat. XIX, 22).

Fraţĭ Creştinĭ,

Preceptul şi exemplul sunt tot-d'auna strîns legate în Evangelia Mântuitoruluĭ lumeĭ. Fie-care fapt cuprins în ea, este o învĕţătură pentru noĭ şi adesea un rĕspuns la cugetarea cuĭ-va.

Prin citirea şi ascultarea eĭ dar, ne luminăm mintea şi învĕţăm cum trebue să ne purtăm în viaţă. Din sfînta Evanghelie putem învĕţa, că toţĭ suntem de o potrivă fiĭ aĭ aceluiaşĭ Părinte-Dumnezeŭ şi citind-o cu atenţiune putem cunóşte, că prin ea legile s'aŭ îndulcit, obiceiurile nóstre în ce privesce morala s'aŭ schimbat în bine, lanţurile aŭ căḑut, femeia a căpĕtat egalitatea şi respectul în inima bărbatuluĭ; iar caritatea, facerea de bine şi ajutarea celor sĕracĭ şi neputincioşĭ tot dintr'ênsa aŭ isvorât.

Cu cuvîntul evangelic predicat în lume, s'a surpat

rătăcirile şi cu dreptul se póte zice, că tot progresul pe care l'a făcut lumea creştină până azi, nu se datoreşte de cât puterii sale celei atât de mari.

Ea ne opreşte de a rămânea în bine şi ne îndémnă tot-d'auna la mai bine, precum fórte lămurit ni se arată chiar din sfînta Evanghelie de azi. Tînérul, care a venit înaintea lui Iisus ca să-l întrebe ce să facă ca să moşteniască viaţa de veci, precum singur mărturiseşte, păzise legea şi poruncile şi de aceia Mântuitorul l'a sfătuit la mai bine, spre a ajunge la desăvîrşire, îndemnându-l ca să-şi împartă averea sa săracilor.

Să ne gândim asupra acestui îndemn la milostivire şi să căutăm a pătrunde învăţătura Mântuitorului din sfînta Evanghelie pe care am ascultat-o azi, ca apoi în deplină cunoscinţă să o urmăm după cum se cade, pentru mântuirea nóstră sufletéscă.

Fraţilor,

Atunci când Dumnezeŭ a creiat pe om, pe lângă dragoste, bunătate şi bine-facere, a plantat în inima lui şi sémînţa milostivirei, care trebue să fie cu atât mai mare, cu cât este mai bogat cine-va.

Milostivirea dar este înăscută în firea nóstră şi este de mirare, cum unii din noi îşi învîrtoşiază inima până într'atâta, că ascultă plânsul şi tânguirea vecinului séŭ, vede pe sărac că n'are îmbrăcăminte şi de mâncare şi trece nepăsător, fiind preocupat numai de gândirea cum să-şi înmulţiască mai mult avutul lor.

De partea acestora stă şi tînérul bogat, de care ni se vorbesce în sfînta Evanghelie de azi şi de aceia el s'a întristat, când Mântuitorul 'i-a zis: «*Vinde-ţi averea ta şi o dă săracilor şi vino după mine*», căci ar fi vrut să dobândiască viaţa de veci, dar de averea sa n'ar fi vrut să se despartă nici o dată.

Ca acest tênĕr şi azĭ sunt mulţi ómenĭ în lume, carĭ copleşiţi de iubirea de sine şi de avutul lor, uită că sunt numaĭ nişte economĭ orênduiţi de Dumnezeŭ pentru administrarea avereĭ ce aŭ şi nu lasă să trécă din mâna lor un ban măcar pentru sĕracĭ.

Greşala unora ca acestora mare este, căcĭ Mântuitorul, la arătare a vorbit nouĕ, zicênd: «*Fiţĭ milostivĭ, că şi Tatăl vostru cel din ceruri milostiv este*». Cuvîntul acesta ar trebui să afle rĕsunet în inimele celor avuţi şi să caute a da flămândului pâine, celuĭ însetat să bea, celuĭ gol îmbrăcăminte şi celuĭ fără adăpost găzduire. «*Vouĕ vi s'a lăsat sĕracul şi voĭ să fiţĭ luĭ ajutor*», sunt cuvintele cu care psalmistul întêmpină pe ceĭ bogaţi şi cu care voeşte a le spune: pentru acésta Dumnezeŭ v'a dat maĭ mult vouĕ, ca să puteţĭ da şi voĭ la alţiĭ; iar nu pentru a vĕ strânge comorĭ pe pământ.

Să luăm pildă de la însuşĭ Dumnezeŭ, care în totd'auna 'şĭ-a arătat milostivirea sa spre noĭ şi să lucrăm faptele, la carĭ ne obligă acéstă virtute creştinéscă cugetând că toţĭ, bogaţi şi sĕracĭ, suntem fraţi şi fiĭ aĭ aceluiaşĭ Părinte-Dumnezeŭ.

Cu adevĕrat, Dumnezeŭ e îndurat şi milostiv şi în ce chip miluéşte tatăl pe fiiĭ sĕĭ, aşa a miluit Domnul pre ceĭ ce se tem de dênsul.

Noĭ suntem fraţi şi să înţelegem o dată, că Părintele nostru care este în cerurĭ, nu ne va întreba la judecată dacă suntem bogaţi saŭ sĕracĭ, stĕpânĭ saŭ servitorĭ, ci ne va întreba despre faptele nóstre, dacă aŭ fost bune saŭ rele şi dacă am întrebuinţat bine saŭ rĕŭ bunătăţile, pe carĭ dênsul ni le-a dat.

Şi apoĭ dacă cugetăm la mulţumirea sufletéscă pe care o are omul milostiv, nu maĭ pot înţelege abaterea de la acéstă virtute.

Orĭ-ce faptă virtuósă este un isvor de multă bucurie pentru cel ce o face.

Conştiinţa omuluĭ care ajută pe cel sĕrac, care mângâe pe cel întristat, care liniştéşte pe cel turbu-

rat şi care întăresce pe cel slab, este singura sa mângâiere în suferinţele şi necazurile sale.

Omul milostiv şi cu suflet nobil este iubit de tótă lumea, pe când sgârcitul, cu inima lipită numai de comorile sale, este din potrivă urît şi despreţuit.

Să facem milostenie, dar cum se cuvine să o facem, spre a bine plăcea luĭ Dumnezeŭ? Iată o chestiune pe care urméză a o cunósce.

Să nu socotim, că cel ce ajută pe sĕrac, spre a scăpa de el, este milostiv, saŭ acela care înainte de a da ceva, cercetéză cu amănuntul pre cel ce cere dacă în adevĕr e sĕrac, dacă este rudă saŭ strĕin, dacă îĭ este prieten saŭ vrăjmaş. Nu, acesta nu póte fi milostiv, după cum iarăşĭ nu este ast-fel cel ce întrébă la ce 'ĭ folosesce ajutorul pe care 'l cere şi cu ce 'ĭ va rĕsplăti binele pe care i-l face. De felul acestora sunt şi aceia carĭ 'şĭ aruncă banul lor la arătare, ca să fie vĕḑut de toţĭ ómenii, spre a fi vĕḑuţĭ şi lăudaţĭ de tótă lumea.

Aceştia nu sunt milostivĭ, după cuvîntul Domnuluĭ nostru Iisus Christos, care ne-a poruncit a fi milostivĭ asemenea Părinteluĭ ceresc, care rĕsare sórele sĕŭ peste ceĭ drepţĭ şi peste ceĭ pĕcătoşĭ şi care dă plóie peste ceĭ bunĭ şi peste ceĭ rĕĭ.

Milostivĭ cu adevĕrat sunt aceia, carĭ suferă împreună cu aprópele sĕŭ şi carĭ se pĕtrund de lacrămile sale, întocmaĭ ca şi cum eĭ ar fi aceia carĭ suferă.

Asemenea milostivĭ sunt şi aceia carĭ ajută pe sĕrac din datorie şi carĭ primesc pe vĕduve şi pe orfanĭ, îĭ hrănesc şi îĭ îmbracă întocmaĭ ca pe rudele şi copiiĭ sĕĭ, fără să aştepte rĕsplată saŭ mulţumire.

Dacă vom fi milostivĭ, Dumnezeŭ ne va rĕsplăti cu prisosinţă, după cum iarăşĭ de nu vom fi milostivĭ, ne va pedepsi atât în acéstă viaţă, cât şi în cea-l'altă. Exemple de felul acestora s'aŭ vĕḑut multe pe acest pămînt.

Mulţĭ din ceĭ ce aŭ avut averĭ marĭ, aŭ ajuns să

n'aibă pâine, mulţi din cei cu moşii şi palate aŭ ajuns să n'aibă unde să 'şi plece capul şi mulţi din cei cu stare mare şi strălucire luméscă, aŭ ajuns să fie uitaţi de tótă lumea şi trecuţi cu totul în umbra morţei. Nu mai vorbesc de cea-l'altă viaţă, căci pilda cu Lazăr şi bogatul cel nemilostiv, acea a tênĕrului din Evanghelia de azi, a Samarinénului cu cel căduţ în tâlhari şi altele multe ne staŭ faţă ca dreptar al purtărei nóstre dupĕ pământ.

Să pătrundem dar, Fraţilor, înaltele învĕţături date nouĕ de Mântuitorul lumei şi păstrate azi în sfînta Evanghelie, să luăm pildă de la milostivul Iob care a fost ochiŭ orbilor, picior celor schiopi şi părinte al săracilor.

Să ne amintim de milostenia lui Tobia, care a hrănit pe cei flămânzi şi a îmbrăcat pe cei goli şi fără adăpost.

Şi nici o dată să nu uităm de milostivirea Domnuluĭ nostru Iisus Christos, care n'a lăsat printre noi de cât fapte de iubire şi de milostivire, luând asupra sa bătăile cu trestia, pălmuirile, cununa de spini şi cea mai ruşinósă mórte, numai ca să ne mântuiască pe noi.

Să facem milostenie şi să ne ferim de purtarea tênĕruluĭ, care nu s'a îndurat cu săracii şi a rĕmas lipit cu inima de comorile sale.

Şi ast-fel, îndreptându-ne viaţa dupĕ poruncile luĭ Dumnezeŭ, să fim milostivi, spre a auzi la timpul hotărât pe Impĕratul mărireĭ zicênd: «*Veniţi binecuvîntaţiĭ Părinteluĭ meŭ de moşteniţĭ împĕrăţia gătită voue de la întemeierea lumeĭ*» şi a moşteni viaţa cea vecinică, dorită de tênĕrul nemilostiv şi câştigată de noi, prin comóra ce ne vom strânge în cer. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XIII Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt.

«Mai pre urmă a trimis la ei «pe fiul său zicênd: Se vor rușina «de fiul meu». (Mat. XX 37).

Frați Creștini,

Dumnezeu încă de la întemeirea lumei, s'a descoperit pe sine omului. El a voit ca să fie văḑut şi cunoscut de om, pentru ca legătura dintre sine şi creatura sa, să fie mai trainică şi întreţinută viu, cu conştiinţă şi libertate.

Pe acésta descoperire a Creatorului lumei s'a păstrat ideia despre un singur şi a tot puternic Dumnezeu.

Cu trecerea timpului însă, ómenii tot înmulţindu-se, aŭ început din pricina firei lor slăbite prin păcat, ca să piardă adevărata ideie despre un singur Dumnezeu şi să se închine la zei mincinoşi, îndumnezeind pe animale şi prosternându-se până şi la lemne şi pietre.

Era nevoie dar, ca să se alégă un popor în care să se întreţie ideia despre unul şi adevăratul Dumnezeu şi s'a ales ast-fel poporul Iudeu.

Acest popor adesea a căḑut şi el în idolatrie, pentru care Dumnezeŭ a ridicat într'ênsul bărbaţi, cari să'l întórcă la adevĕrata credinţă.

A trimis întâiŭ pe patriarhĭ şi judecătorĭ, apoĭ pe profeţĭ şi în fine pe însuşĭ Fiul sĕŭ, pe Domnul nostru Iisus Christos, cel unul născut, plin de dar şi de adevĕr. Şi poporul acesta rĕŭ, în loc să se îndrepteze, s'a făcut tot maĭ rĕŭ, bătênd şi uciḑênd pe trimişiĭ luĭ Dumnezeŭ şi pe Fiul sĕŭ pe cruce rĕstignindu-l, spre a-ĭ răpi moştenirea.

Iată, Iubiţĭ Creştinĭ, înţelesul sfinteĭ Evangheliĭ, care s'a citit în acest sfînt locaş azĭ, poporul Iudeu cu fariseiĭ şi cărturariĭ fiind lucrătoriĭ, gardul legea luĭ Moisi, téscul sinagoga lor, slugile trimise judecătoriĭ şi profeţiĭ; iar fiul stĕpânuluĭ de casă, care este Dumnezeŭ, fiind însuşĭ Mântuitorul lumeĭ.

Prin acéstă învĕţătură, Domnul nostru Iisus Christos arată poporuluĭ, pe de o parte, rĕutatea fiilor luĭ Israil, cari aŭ ucis pe profeţĭ, iar pe de alta descopere faptul crucificărĭ sale şi blestemul care va cădea peste acest ném învĕrtoşat la rele, de la care se va lua via şi se va da altor lucrătorĭ, cari vor da Stĕpânuluĭ rodurile sale la timp.

Faptul în sine, s'a petrecut întocmaĭ. Mântuitorul a fost omorît de nemiloşiĭ jidovĭ şi în locul templuluĭ Iudaic s'a înălţat strălucitóre Biserica Creştină. In locul legeĭ vechĭ, care a fost numaĭ o umbră, înainte mergĕtóre a adevĕruluĭ s'a întemeĭat legea nouĕ, credinţa în adevĕratul şi singurul nostru Dumnezeŭ, închinat în treĭ feţe Tatăl, Fiul şi sfîntul Duh.

Credinţa creştină este dar via, pe care Dumnezeŭ ni-a dat-o spre lucrare nouĕ.

Să vedem acum, dacă noĭ creştiniĭ, lucrătoriĭ vieĭ Domnuluĭ, ne înplinim saŭ nu datoriele la cari ne obligă Stĕpânul nostru, care ne-a adus în lume ca lucrătorĭ harnicĭ şi bunĭ, spre a-'ĭ da la timp, rodurile vieĭ sădite şi fórte des cercetată de dênsul.

Fraţilor,

Precum atuncĭ aşa şi azĭ omul, tot om este. Inclină maĭ mult la rĕŭ de cât la bine şi adesea copleşit de plăcerĭ, cari de alt-fel ţin prea puţin, se lasă de adevĕratul drum al mântuireĭ ca să apuce pe acela al pierdĕreĭ. Aşa că şi în mijlocul nostru al creştinilor de azĭ, se găsesc mulţĭ asemenea lucrătorilor din via luĭ Israel, vrednicĭ de pedépsa de a fi pierduţĭ cu rĕŭ şi d'a li se lua via, spre a fi dată altor lucrătorĭ.

Se găsesc mulţĭ abătuţĭ de la adevĕrata credinţă în Dumnezeŭ şi depărtaţĭ cu totul de la poruncile Bisericeĭ, vătămând binele obştesc şi fericirea aprópeluĭ sĕŭ, prin ideile vrednice de pedépsă rĕspândite în popor.

Şi vinovaţi pentru aceste abaterĭ, nu sunt numaĭ eĭ, ci aprópe toţĭ suntem vinovaţĭ. Sunt vinovaţĭ părinţiĭ, cari nu se îngrijesc de crescerea morală şi în frica de Dumnezeŭ a fiilor lor, lăsându-ĭ să umble dupĕ voĭa lor ; sunt vinovaţĭ învĕţătoriĭ, cari daŭ tineretuluĭ spoială în loc de învĕţătură şi le înlesnesc ast-fel otrava nesocotireĭ de cele sfinte, a desfrâuluĭ, a nerespectăreĭ celor maĭ bătrânĭ de cât eĭ şi a pierdĕrĭ.

Sunt vinovaţĭ judecătoriĭ, carĭ pedepsesc pe cel drept şi daŭ dreptate celuĭ pĕcătos şi rĕŭ, încorajîndu-ĭ la maĭ rĕŭ prin părtinire şi interes; sunt vinovaţĭ stĕpânitoriĭ şi ceĭ maĭ marĭ de cât noĭ, cari fac din supuşiĭ lor unelte în scopurile lor, împovărându-ĭ cu sarcinĭ grele şi obligându-ĭ să facă fără de legĭ.

Sunt vinovaţĭ păstoriĭ bisericeĭ, preoţiĭ însărcinaţĭ cu conducerea turmeĭ luĭ Christos, carĭ nu luminézĕ cu cuvîntul şi cu fapta în mijlocul poporuluĭ şi cari nu se îngrijesc de sufletele credincioşilor, fugind şi lăsând lupul să vie şi să răpiască oile; sunt vinovaţĭ în fine toţĭ aceia cari nu păzesc legea şi nu-'şĭ împlinesc cu conştiinţă datoriele.

Din pricina unora, cari formézĕ viţele vieĭ şi din slăbiciunea altora lăsaţĭ cu grija lucrăreĭ, aprópe în fie-care loc găsim tînguirea, că timpurile sunt rele.

Şi cum să nu ne tînguim, când frate pe frate să asupreşte şi să nedreptăţesce? Când sluga se face mai mare ca stĕpânul şi când copiiĭ aŭ ajuns să porunciască părinţilor?

Precum vedem, atât viţele vieĭ, cât şi lucrătoriĭ eĭ nu sunt de loc bunĭ, şi dacă vom mai merge pe acéstă cale de rĕtăcire, se póte ca pedépsa: «*pe ceĭ rĕĭ cu rĕŭ îĭ va pierde şi via o va da altora*» să ni se dea şi nouĕ.

Cu toţiĭ cunóscem starea de decădere a Israeliţilor şi nemulţumirea ce 'ĭ-a isbit prin rĕspândirea lor peste tot pământul.

Dumnezeŭ li-a dat îndestulare şi eĭ s'aŭ dedat la fapte destrăbălate şi de ruşine.

A cerut de la dênşiĭ fapte bune şi eĭ aŭ săvêrşit ucidere fără de lege cu însuşĭ fiul sĕŭ, Domnul nostru Iisus Christos, pentru care mânia luĭ Dumnezeŭ 'ĭ-a ajuns. Via pe care aŭ avut-o eĭ, s'a luat de la dênşiĭ şi s'a încredinţat nouĕ, îngrădindu-se cu zidurile credinţeĭ, ale nădejdeĭ şi ale dragosteĭ şi punêndu-se în mijlocul eĭ turnul celĭ înalt al sfinteĭ Evangheliĭ, care străluceşte lumina mântuireĭ.

Cunoscênd acestea, să căutăm noĭ lucrătoriĭ vieĭ, a ne lumina mintea cu credinţa în unul şi adevĕratul Dumnezeŭ, spre săvêrşirea faptelor bune, a ne întări nădejdea în viaţa de vecĭ şi fericirea viitóre şi a înmulţi dragostea între noĭ.

Fructele Creştinismuluĭ, din aceste marĭ virtuţĭ aŭ isvorît şi de ele ne va întreba Stĕpânul nostru, când ne va cere socotélă de cele ce am lucrat în via sa.

Să luăm séma la învĕţătura cuvîntuluĭ dumnezeesc din sfînta Evanghelie de azĭ şi cu înţelepciune să ne adăpăm dintr'ênsa.

Cu credinţa, cu nădejdea şi cu dragostea către Dumnezeŭ să ne într'armăm şi pe aprópele nostru iubind, să ne îndeletnicim la plinirea slujbeĭ, făcênd roduri vrednice de pocăinţă.

Să ne întórcem către Domnul, părăsindu-ne de de-

prinderile rele şi de tóte faptele urâte, cari pornesc dintrênsele.

Să iubim pre Dumnezeŭ, împlinindu-ne cu sfinţenie datoriele nóstre creştineşti şi nici o dată să nu părăsim Biserica, ştiind că cel ce nesocoteşte Biserica, pre Dumnezeŭ nesocotesce şi singur pe sine s'a scos din via sa.

Să nu ne împietrim inima in faţa faptelor bune, zicênd că nu putem face binele. Să lăsăm corpul, lumea şi pe satana, căruia adesea servim, spre a lucra în via Domnuluĭ, ca vrednicĭ lucrătorĭ. A gândi, că posiţiunea şi împrejurările din viaţa cui-va, sunt piedicĭ de îndreptare, este a insulta pe Dumnezeŭ şi a se înşela pe sine. Tâlharul cel bine voitor şi pe cruce a găsit timpul ca să se îndrepteze, pe când Iuda vîndĕtorul Stĕpânuluĭ a pierit îndemnat de patima iubireĭ de argint.

Prin urmare, Fraţilor, gândind la acestea, ca adevĕrate viţe ale vieĭ Mântuitoruluĭ lumeĭ, trimis maĭ în urmă din sînul Părinteluĭ Ceresc, să ne ruşinăm de dênsul şi să lepădăm din inimile nóstre tótă patima şi fără de legea, ca la timpul cuvenit, împodobiţĭ cu cununa faptelor bune, să ne împărtăşim de chiemarea Stĕpânuluĭ nostru, care ne va zice: «*Intră întru bucuria Domnuluĭ tĕŭ*». Amin.

CUVINTARE

Pentru a XIV-a Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt

«Că mulţi sunt chemaţi, dar «puţini aleşi». (Mat. XXII. 14).

Fraţi Creştini,

Împĕratul împĕraţilor şi Domnul domnilor, Dumnezeul părinţilor noştri, îndelung răbdător, bun şi mult milostiv cum este cu făpturile mâinilor sale, a voit ca omul să se mîntuiască şi la cunoştinţa adevĕrului să se întorcă. El a pus mîntuirea nóstrĕ ca taină a nunţei şi a trimis pe profeţi ca să cheme poporul ales să vie la nuntă. Vĕdênd mai apoi, că unii se duc la ţarina lor, alţii la neguţătoria lor, alipindu-se de bunurile cele trecĕtóre ale lumei şi alţii că prind, batjocoresc şi ucid pe trimişii sĕi şi pe însuşi Fiul sĕŭ prin care s'a lucrat mîntuirea, s'a mîniat, a trimis poporul Roman cu oştiri şi i-a împrăştiat peste tot locul, stricând cetatea lor. Mîntuirea, nunta cea tainică însă, era gata, trebuiaŭ óspeţi în locul celor goniţi şi împrăştiaţi peste tot pămîntul, pentru care

Dumnezeŭ a trimis pe sfinţiĭ Apostolĭ cu porunca, ca să cheme nuntaşĭ. Eĭ aŭ adunat pe toţĭ ómeniĭ, găsiţĭ în calea apostolatuluĭ lor şi prin botez le-aŭ înlesnit putinţa de a participa la nuntă. Intre aceştia însă, unul nu avea haina de nuntă a faptelor bune, pentru care Impĕratul a poruncit, ca să fie aruncat în întunericul cel maĭ din afară, unde va fi plînsul şi scrîşnirea dinţilor, *că mulţĭ sunt chemaţĭ, dar puţinĭ aleşĭ.*

Prin urmare, Apostoliĭ ca servitorĭ credincioşĭ aleşĭ de Dumnezeŭ, aŭ predicat lumeĭ mîntuirea şi uniĭ, Iudeiĭ şi păgîniĭ, aŭ rămas în rătăcire; iar alţiĭ aŭ venit la masa Creştinismuluĭ prin sfîntul botez. Din aceştia sunt mulţĭ, carĭ nu meritĕ numele de creştin prin necurăţirea sufletuluĭ şi prin lipsa de fapte bune, singura haină de nuntă cerută de împĕratul nostru cel ceresc, în calea mîntuireĭ.

Cunoscênd acum înţelesul sfinteĭ Evangheliĭ, pe care am ascultat-o astă-zĭ, să căutăm a cunósce, dacă în adevĕr haina nóstrĕ este de nuntă, adică dacă suntem vrednicĭ de numele Mîntuitoruluĭ Christos şi dacă ne putem, în cas contrar, îmbrăca cu acéstă haină în viaţă, pentru a ajunge la mîntuire.

Fraţilor,

Dacă privim lumea şi dacă ne cercetăm noĭ între noĭ, vom ajunge de sigur la cunoscinţa, că partea cea maĭ mare dintre noĭ îşĭ petrece timpul gătindu-se, împodobindu-se cu fel de fel de haine scumpe şi căutând să se presinte cât se póte de luxos. Este bine şi cuviincios, ca omul să fie curat şi bine îmbrăcat, dar acésta nu este de ajuns şi nu foloseşte cu nimic, dacă nu are şi haina sufletuluĭ sĕŭ curată şi împodobită cu fapte bune.

«*Inimă curată zideşte întru mine Dumnezeule şi duh drept înoeşte întru cele din lăuntru ale mele*», se ruga David şi aşa se cuvine şi noĭ să ne rugăm. Numaĭ când vom avea inima curată, vom fi primiţĭ la nuntă

în casa Domnului şi ne vom împărtăşi de vederea Stăpânului. «*Fericiţi ceĭ curaţi cu inima, că aceia vor vedea pre Dumnezeŭ*». Dar cum să ne curăţim haina pentru ca inima nóstră să fi curată? Să căutăm ca haina sufletului nostru să fie ţesută cu credinţa, cu nădejdea şi cu dragostea către Dumnezeŭ şi aprópele nostru şi apoĭ să o împodobim cu blândeţea şi facerea de bine. O dată ţesută şi împodobită ast-fel haina, să o ferim de necumpătare, de ură, de intrigă şi răsbunare, carĭ sunt ghimpiĭ ceĭ maĭ periculoşĭ cu care se sfâşie şi se murdăreşte sufletul.

Stăpînirea patimilor, învingerea lăcomieĭ, a pismeĭ, a poftireĭ de cele deşerte şi a tótă răutatea sunt asemenea podóbe pentru suflet, pe când supunerea la patimĭ şi dedarea la tot felul de plăcerĭ şi alte fapte oprite sunt mijlóce puse la îndemîna celuĭ abătut pentru necurăţia sufletuluĭ sĕŭ.

Curăţia sufletuluĭ nu se cumpără cu banĭ şi nicĭ nu se dobândeşte cu ochiŭ viclén şi cu diferite meşteşugurĭ; ea se caută cu multă răbdare şi să capătă cu anevoinţă, tot-de-ûna făcênd fapte bune.

Pilde vrednice de urmat avem în persóna sfinţilor celor bine plăcuţi luĭ Dumnezeŭ şi maĭ ales în persóna iubituluĭ sĕŭ Fiu, care a luat fire omenéscă, asemenea nouĕ făcêndu-se şi care a îndeplinit tóte poruncile, până şi pe cele maĭ aspre.

A fost pălmuit de sluga arhiereuluĭ şi el în loc să caute a se răsbuna, a răspuns cu blândeţe: *De am grăit rĕŭ mărturiseşte de rĕŭ; iar de nu, de ce mĕ baţĭ?* El a fost lovit de o slugă şi s'a arătat aşa de blînd şi aşa de smerit, în cât toţĭ s'aŭ mirat. A suferit clevetirĭ, că este domnul demonilor şi a răbdat, gonind duhurile rele dintr'ênşiĭ. A fost pironit pe cruce şi el se ruga pentru dênşiĭ zicênd: „*Iartă-le lor, că nu ştiŭ ce fac*“.

Acestea şi aprópe tóte faptele din viaţă sa, aŭ fost modele pentru noĭ ómeniĭ, spre a ne curăţĭ sufletul în calea mântuireĭ.

Mântuirea să fie singura nóstră grije şi tot-de-una să ne purtăm aşa, ca haina sufletuluĭ să ne fie curată, spre a nu fi scoşĭ afară din cămara nuntală şi aruncaţĭ în întunerecul cel maĭ din afară.

Plină de suferinţă şi de amărăciune este sórta iudeilor şi a păgînilor, carĭ n'aŭ primit credinţa în Christos, fugind de mântuire şi uciḑênd pe trimişiĭ luĭ Dumnezeŭ, dar mult maĭ amară va fi sórta nóstră a creştinilor, când nu ne vom îndeplini datoriile nóstre creştineştĭ şi ne vom necurăţi sufletul cu fapte păgîneştĭ.

Este adevĕrat, că iudeiĭ şi păgînii şi azĭ sunt tot sub stĕpînirea pĕcatuluĭ, de care noĭ prin botez neam mântuit îmbrăcându-ne cu haina nevinovăţieĭ. Pe eĭ îĭ aştéptă iadul şi pe noĭ cerul, către care ni s'a deschis calea de către însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ.

Pe noĭ, Christos ne îmbracă în haina plină de dar a Duhuluĭ Sfînt şi ne luminéză, ca să cunóştem voia luĭ Dumnezeŭ, întărindu-ne ca să urmăm poruncilor celor mîntuitóre, pe când pe eĭ i-a părăsit cu totul aceste neţărmurite bunurĭ.

Din acestea, orĭ şi cine uşor póte să înţelégă cât va fi de mare rĕspunderea nóstră a creştinilor, când vom lăsa neîndeplinite poruncile luĭ Dumnezeŭ şi ne vom întina haina sufletuluĭ nostru cu fără de legĭ şi fapte de ruşine.

Să ne gândim dar la tóte acestea şi să căutăm a ne feri curată haina sufletuluĭ nostru, aşa precum am primit-o la sfîntul botez.

Pe lângă acésta, prin ajutorul darurilor Duhuluĭ Sfînt, să îmbrăcăm şi haina faptelor bune.

Dreptatea, milostivirea şi tóte virtuţile creştineştĭ să fie hainele nóstre pentru nuntă şi atuncĭ vom fi siguri, că vom fi primiţĭ împreună cu toţĭ sfinţiĭ în cămara luĭ Christos.

Să ne grăbim dar, a ne îmbrăca cu tótă buna cuviinţă, ca nu fără de veste să vie judecătorul şi împĕratul nostru Christos şi găsindu-ne fără de haina

cuvenită celuĭ ce doreşte să ia parte la nuntă, să ne scótă afară şi să ne arunce în întunericul cel maĭ din afară, cum a făcut cu omul de care ne vorbeşte Sfînta Evanghelie de azĭ.

Să ne pocăim, şi numaĭ fapte bune să facem pe acest pămînt, spre a fi fericiţĭ în cer şi primiţĭ cu bucurie între óspeţiĭ chemaţĭ de Dumnezeŭ la nuntă. Amin.

BCU IAŞI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru a XV-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt

«Să iubeşti pre Domnul Dumne-«zeul tĕŭ cu tótă inima ta, cu tot «sufletul tĕŭ şi cu tot cugetul «tĕŭ... şi pe aprópele tĕŭ ca in-«suţi pre tine».
(Mat. XXII. 37—40).

Fraţi Creştinĭ,

Intre virtuţile creştineştĭ, carĭ împodobesc sufletele nóstre, şi cea maĭ însemnată chiar, este dragostea. Fără acéstă virtute, omul nu aĭe isteţimea minţeĭ şi este lipsit de darul cel maĭ scump, pe care Dumnezeŭ l-a plantat în inima omuluĭ.

Dragostea este maĭ mare de cât credinţa şi de cât nădejdea, precum ne învaţă sfîntul Apostol Pavel, care zice: «*Acum rĕmâne credinţa, nădejdea, dragostea aceste treĭ; iar maĭ mare dintre acestea este dragostea*».

Cine iubeşte pe Dumnezeŭ, se uneşte cu dînsul, după cum cine crede în el, îl vede în tótă strălucirea sa.

Dragostea dar, este prima şi cea maĭ de căpetenie dintre virtuţĭ şi aceea prin care creştinul îşĭ póte împlinĭ cu uşurinţă datoriile sale.

Prin dragostea către tot ce este bun şi prin cea

către aprópele nostru, ne dăm pe faţă inima nóstră şi prin cea către Dumnezeŭ lăsăm a se cunóşte credinţa nóstră.

De unde înţelegem, că dragostea firei nóstre omeneşti isvorăşte din inimă; iar dragostea către Dumnezeŭ isvorăşte din credinţă.

Cea firéscă se întăreşte cu dorinţe şi slăbeşte cu timpul, pe când cea către Dumnezeŭ tot mai mult se întăreşte şi însoţeşte sufletul până în viaţa cea viitóre.

Mare este puterea dragostei şi de aceia vedem pe Mântuitorul nostru, că zice fariseului de care ne vorbeşte Sfânta Evanghelie de astă-zi: «*Să iubeşti pre Domnul Dumnezeul tĕŭ cu tótă inima ta, cu tot sufletul tĕŭ şi cu tot cugetul tĕŭ şi pe aprópele tĕŭ ca însuţi pre tine*»; iar sfinţilor sĕi ucenici şi Apostoli, le dă învĕţătura «*că întru acésta vor cunóşte toţi că voi sunteţi ucenicii mei, de veţi avea dragoste între voi.*»

Să ne folosim dar de prilegiul învĕţăturilor despre dragoste, pe carĕ cuvîntul evangelic ni le înfăţişéză astă-zi şi să vedem ce este dragostea şi cum trebue a o înţelege noi creştinii, spre a ne mântui.

Fraţilor,

Spre a înţelege lămurit ce este dragostea, n'avem de cât să deschidem sfînta Evanghelie şi ne vom lumina cu prisosinţă.

«*Cel ce are poruncile mele şi le păzeşte, acela este, care mĕ iubeşte*» a zis Domnul şi în altă parte a zis către Apostoli «*Voi prietenii mei veţi fi, dacă veţi face cele ce poruncesc vouĕ*».

Printr'o ast-fel de purtare omul împlineşte fapta dragosteĭ, care ne uneşte cu Dumnezeŭ. «*Dumnezeŭ dragoste este şi cine petrece întru dragoste, întru Dumnezeŭ petrece*».

Sfîntul Evanghelist Ioan, în evanghelia sa adesea ne arată puterea dragosteĭ şi cât ne este ea de folosi-

tóre ; iar sfîntul Apostol Pavel numeşte dragostea plinirea legeĭ şi stărueşte asupra eĭ în mod cu totul deosebit, în învĕţătura pe care în scris o dă creştinilor din Corint. «*Dragostea*, zice el, *îndelung rabdă, se milostiveşte, dragostea nu pismueşte, nu se pórtă cu necuviinţă, nu caută ale sale, nu se întărâtă, nu gândeşte rĕu, nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevĕr ; tóte le suferă, tóte le crede, la tóte nădejde are, tóte le rabdă. Dragostea nicĭ odată nu cade*».

Dragostea nóstră creştinéscă, urméză a nu avea capĕt. Trebue să cuprindă fiinţa luĭ Dumnezeŭ, pe aprópele nostru, pe noĭ înşine şi pe cele-l'alte fiinţe, carĭ ne înconjóră.

Prin dragostea către Dumnezeŭ descoperim cele din lăuntru ale nóstre şi mărim laudând pre Tatăl ceresc ; iar prin cea către aprópele, către noĭ înşine şi către vieţuitórele din jurul nostru, ne răcorim sufletul cu dulcéţa faceriĭ de bine şi ne asigurăm mântuirea.

Pe Dumnezeŭ se cuvine ca să'l iubim cu tot sufletul şi cu tot cugetul nostru. El este maĭ luminos de cât tótă lumina, maĭ bun de cât toţĭ sfinţiĭ şi decĭ cu dragostea nóstră, să căutăm de el a ne apropia maĭ întîĭ. După cum cu dragostea, tot aşa şi cu datoriele nóstre, pe cele către Dumnezeŭ să căutam a le împlini maĭ întâiŭ. Inima nóstră să nu fie lipită maĭ mult de pământ de cât de cer şi tot-deauna să servim maĭ mult luĭ Dumnezeŭ de cât ómenilor. Să iubim pre Dumnezeŭ, dându-ĭ cinstea cea maĭ mare şi făcênd orĭ-ce slujbă maĭ întâiŭ pentru dênsul ; acesta fiind singurul mijloc, prin care omul póte sta cu vrednicie înaintea luĭ.

Suferinţele şi neajunsurile din viaţa nóstră sunt încercărĭ şi nicĭ odată să nu le socotim ca mijlóce de a cădea în rătăcire şi a ne înstreina de dragostea luĭ Dumnezeŭ. Să ne amintim cuvintele Sfinţilor Apostolĭ : «*Cine ne va despărţi de dragostea luĭ Dumnezeŭ? Necazul saŭ îmbulzéla, aŭ góna, aŭ fómetea, aŭ golătatea, aŭ peirea, aŭ sabia*» ? şi să rĕmânem în dragoste, orĭ câte şi

ori cât de grele încercări vom suferi în viaţă. De dragostea luĭ Dumnezeŭ să nu ne despartă nicĭ binele, nicĭ rĕul, nicĭ bogăţia şi nicĭ sărăcia. Tot-d'a-una să facem voia luĭ şi atuncea cu adevĕrat iubim pe Dumnezeŭ cu tótă inima, cu tot sufletul şi cu tot cugetul nostru, împlinind pe cea d'întâĭ şi maĭ mare poruncă.

După cum dragostea către Dumnezeŭ, tot aşa şi dragostea către aprópele nostru. Pe ea s'a stabilit ordinea în lume, căcĭ prin ea se uneşte om cu om, familie cu familie şi popor cu popor.

Cine iubeşte pe aprópele sĕŭ, nu este supus patimelor şi pĕcate grele nu face. A iubi pe aprópele nostru şi a face bine celor ce ne cunosc pe noĭ, este poruncă dumnezeĭască şi semnul, prin care creştinul se deosibeşte şi se cunóşte. Prin acéstă dragoste idoliĭ s'aŭ ruşinat şi mulţĭ bărbaţĭ aleşĭ şi filosofĭ aŭ primit credinţa creştină.

Adevĕrata dragoste către aprópele se póte vedea din faptele nóstre.

Mâncând tu, nu lăsa pe fratele tĕŭ flămând, îmbrăcându-te pe tine, nu lăsa pe fratele tĕŭ gol, bucurându-te tu, nu lăsa pe fratele tĕŭ să plângă, luminându-te tu, nu lăsa pe fratele tĕŭ în întuneric; mîntuindu-te tu, nu lăsa pe fratele tĕŭ să piară; ci tóte cele bune şi fericite pe care le facĭ ţie, fă-le şi aprópeluĭ tĕŭ, că aşa veĭ împlini legea luĭ Dumnezeŭ, zice Apostolul.

Iată, Iubiţĭ Creştinĭ, în ce stă dragostea către aprópele nostru şi iată cum trebue să ne purtăm, ca cu dreptul să ne numim fraţĭ, şi fiĭ aĭ aceluiaşĭ Părinte-Dumnezeŭ.

Să cercetăm acum în trécăt, dacă noĭ astă-zĭ ne purtăm aşa, în cât să fim cu adevĕrat următorĭ aĭ cuvêntuluĭ luĭ Dumnezeŭ, prin care ni se porunceşte a avea dragoste între noĭ.

Dacă privim lumea şi pe noĭ înşine, vedem că focul dragosteĭ către aprópele nostru aprópe s'a stins. Trebue rĕscolită cenuşa, ca să poţĭ găsi icĭ şi colea câte o sçânteie, gata a se stinge şi ea.

Oamenii nu se mai iubesc, ci numai se prefac, adesea îndemnaţi de scopuri cu urmări rele. Cei mai mulţi privesc cu lăcomie la averea fratelui, pismuesc posiţiunea sa şi lucrézá spre a'l ruina şi compromite. Alţii cu mândrie şi necuviinţă ascund adevĕrul şi dreptatea şi'şi fac rĕsbunare cu aceia pe care este dator a'i ĭerta şi a'i iubi. Şi toţi aprópe nu mai mergem la biserică, spre a asculta frumósele învĕţături ale Mântuitorului lumei şi hulim sfânta nóstrĕ Religiune moştenită de la părinţii noştrii, care aŭ păstrat'o cu sacrificii şi cu viaţa lor.

Faptul în sine este dureros, dar aşa este. De la noi atârnă îndreptarea şi întórcerea nóstrĕ. Prin fapte se arată dragostea cea adevĕrată către Dumnezeŭ şi către aprópele nostru. Numai faptele dragostei să lucrăm dar în viaţa nóstrĕ, dacă voim a fi fericiţi cu adevĕrat.

Sufletul nostru să fie împodobit cu dragoste şi nimeni să nu fie lipsit de bunătatea nóstrĕ.

Să reînoim legătura nóstrĕ cu Dumnezeŭ. Să-l iubim mai pre sus de cât ori-cine şi să facem voia lui. Din dragoste Dumnezeŭ s'a pogorât pe pământ şi a suferit patimi, pentru mântuirea nóstrĕ şi noi acum tot din dragoste să ne înălţăm cu faptele până la dênsul, spre a primi răsplata făgăduită tuturor celor ce'l ascultă şi păzesc poruncile sale. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XVI-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Că tot celuĭ ce are ĭ se va da «şi ĭ va prisosi, iar de la cel «ce nu are şi ceea ce are se «va lua de la dînsul.»
(Mat. XXV. 28—29).

Fraţĭ Creştinĭ,

Omul creiat de Dumnezeŭ ca un împĕrat făptureĭ, a primit şi primeşte de la dînsul multe daruri. I s'a dat aceste dăruri după puterile sale şi cu însărcinarea d'a le înmulţi. S'ar părea cuĭ-va, când va asculta sfînta Evanghelie care s'a citit în biserică azĭ, că Dumnezeŭ luînd socotélă slugilor sale, n'a fost drept cu acela care n'a înmulţit talantul sĕŭ.

Şi gîndindu-se întru sine, va zice de sigur, cum cere Dumnezeŭ dobîndă de la slugile sale, cînd pe noĭ ne opreşte de a lua dobîndă de la ceĭ carĭ aŭ nevoie de ajutorul nostru.

E mare deosebire însă, între darurile cele marĭ pe carĭ omul le primeşte de la Dumnezeŭ, ca chivernisire a sa întru acéstă viaţă şi între ajutorul pe care noĭ îl facem aprópeluĭ nostru, cu scopul de a primi dobîndă de la dênsul.

Prin înmulţirea darurilor dumnezeeşti, se pregăteşte tot mai mult fericirea nóstră şi ni se deschide calea mîntuireĭ, pe când prin înmulţirea averilor nóstre materiale şi maĭ ales prin luare de dobîndă, ne îndepărtăm de la poruncile luĭ Dumnezeŭ şi ne facem unelţă a celuĭ rĕŭ, care de îndată pune stĕpînire peste sufletele nóstre.

Să vedem dar, carĭ sunt talanţiĭ vieţeĭ nóstre, şi apoĭ cunoscêndu-ĭ să învĕţăm şi cum se cuvine d'aĭ face să se înmulţiască, spre a bine merita de la Domnul şi Stĕpînitorul nostru, când ne va cere socotélă.

Fraţilor,

Talanţiĭ vieţeĭ nóstre sunt darurile pe carĭ omul le primeşte de la Dumnezeŭ.

Este bătător la ochĭ însă faptul, că noĭ în mare parte nu cunóştem aceste daruri şi nu ne dăm bine sémă despre valórea lor, de cât când ni se ia pentru un timp de la noĭ.

Un om bolnav de pildă, cunóşte cât este de folositor talantul sănĕtăţeĭ care 'ĭ lipseşte. Ciungul şi ologul preţuesc talantul serviciilor pe carĭ le primeşte omul de la mâinĭ şi de la picióre, după cum orbul simte cât este de mare bogăţia lumineĭ şi mutul cunóşte cât de nepreţuit dar, este limba pentru om.

Aceştia sunt talanţiĭ puterilor şi simţirilor corpuluĭ nostru, daţĭ de Dumnezeŭ spre a lucra cu eĭ, binele nostru şi al semenilor noştrĭ şi fie-care din noĭ cunoscênd valórea lor, ar trebui să ţie sémă de eĭ şi să ştie să şi'ĭ preţuiască cât trăeşte în viaţă.

Talanţiĭ primiţĭ de noĭ de la Dumnezeŭ, în afară de ceĭ arătaţĭ, sunt aşa de mulţĭ, în cât este cu neputinţă a'ĭ arăta pe toţi acum şi de aceea voiŭ vorbi numaĭ de ceĭ maĭ însemnaţĭ şi de cari, fie care om póte să-şĭ dea séma.

Dumnezeŭ ne-a dat talantul cugetăreĭ şi al înţele-

gerei prin înzestrarea nóstră cu minte, bogăţia cea mare, prin care stăpînim peste cele-l-alte făpturi după pămînt. Cu mintea se luminézá cărările vieţei şi nici odată nu rătăcim cînd o întrebuinţăm bine.

Ea este cheia sufletului, cu care se deschid ascunsurile întregei firi şi scara pe care ne suim până la cunóşterea lui Dumnezeŭ.

Prin minte, omul póte să alégă binele de rĕŭ, aceia ce este folositor de ce este vătămător şi adevĕrul de minciună.

Alt talant cu care ne-a înzestrat Dumnezeŭ, este talantul inimei şi al voinţei nóstre. Din inimă isvoráşte iubirea şi tóte înclinările nóstre către virtute şi din libertatea voinţei nóstre se nasc faptele bune.

De la voinţa nóstră atîrnă valórea lucrărilor nóstre, ştiindu-se că ce se lucrézá contra voinţei saŭ fără voe bună, este o lucrare zadarnică şi se asémănă cu un spic fără grăunte, cu un cărbune stins, saŭ cu un sâmbure fără miez.

Ne-a mai dat în fine Dumnezeŭ şi talantul vieţei, prin care omul este înfesnit la câştigarea cunoştinţelor din care se învaţă cum trebue să se pórte în calea mântuirei.

Privim la lucrurile lui Dumnezeŭ şi ni se luminézá şi deştéptă mintea; întâmpinăm în cursul vieţei, bine şi rĕŭ şi ne formăm simţirea. Şi apoi prin practica vieţei, călătorind încóce şi în colo, câte nu învaţă şi câte nu vede şi deprinde omul?

Aceştĭ talanţĭ, Iubiţĭ Creştinĭ, sunt avuţii mari pentru noi şi toţĭ avem datoria de a 'i întrebuinţa bine şi cu folos.

Dar nu numai cu inima, cu mintea şi cu voinţa a fost omul dăruit de Dumnezeŭ. Nu, el 'i dă adesea stare, loc de onóre şi tot ce are în stăpânirea sa. La unii Dumnezeŭ dă mult şi la alţii puţin, la unii un fel de daruri şi la alţii alt-fel de daruri, fie-căruia însă după puterile şi meritele sale. Dumnezeŭ dă talanţĭ la tot omul cu îndatorirea de a'i înmulţi. Fe-

rice dar de aceia care înmulţesc darurile primite şi amar de aceia carĭ îngrópă talantul, întrebuinţând rĕŭ darurile luĭ Dumnezeŭ.

Am avut pildă despre acésta în Sfânta Evanghelie pe care am ascultat-o azĭ şi am auḑit pe Stĕpân zicênd servitorului: «*Se cuvenea ţie să fi dat argintul meŭ schimbătorilor şi viind eŭ aşĭ fi luat al meŭ cu dobândă*».

Noĭ suntem ceĭ ce primim darurile şi tot noĭ suntem schimbătorĭĭ. Dumnezeŭ voeşte ca să facem ródă, cu darurile sale printre semenĭĭ noştrĭ, împărtăşind şi lor din produsul darurilor nóstre.

Că primim darurĭ de la Dumnezeŭ am arătat, să vedem acum şi cum trebue să înmulţim aceste darurĭ.

Când cine-va este luminat la minte şi cunóşte multe lucrurĭ, să nu închidă învĕţătura sa în ladă, ci să o împărtăşască şi altora şi când vedem pe fratele nostru că se abate din calea binelui, să'ĭ dăm talantul nostru, cuvêntul învĕţăturei, spre a'l mântui.

Dumnezeŭ ne-a dat darurĭ şi ne va cere socotélă de modul cum le-am întrebuinţat. N'avem apoĭ îndreptare înaintea sa şi nicĭ n'avem cuvênt când va lua de la noĭ darurile sale şi le va da acelora, carĭ aŭ ştiut să înmulţiască pe ale lor. Se póte ca cine-va să găsiască greŭ a înbunătăţi un popor întreg, dar Dumnezeŭ nu cere acésta.

Este deajuns ca cine-va să ştie a'şĭ conduce casa, familia şi casniciĭ sĕĭ şi să fie pus în rîndul slugeĭ cu cincĭ şi cu doĭ talanţi.

Dacă se va face maĭ mult, maĭ mult merit vom avea şi îndoită plată vom lua de la Dumnezeŭ.

Nimenĭ să nu se plîngă că darul sĕŭ este mic, că talantul ce a primit de la Dumnezeŭ este neînsemnat, căcĭ acela va avea merit maĭ mare, care din puţin póte să facă mult. Să plîngă însă şi încă cu amar acela, care nu'şĭ dă sémă de valórea talantuluĭ sĕŭ, îl ingrópă în pământ şi nu este cumpătat în dorinţele sale.

Prin urmare, Fraţilor, conduşi de sfatul învĕţăturei evangelice, să căutăm a ne purta în viaţă aşa, ca darurile luĭ Dumnezeŭ să dea roduri cu îmbelşugare. Să mulţumim cu recunoştinţă bunuluĭ Dumnezeŭ, pentru că ne-a dat viaţă, mişcare, simţire, voinţă, libertate, ne-a dat corp şi suflet şi tot ce póte face fericirea cuĭ-va şi să căutăm a le întrebuinţa bine, spre a fi lăudaţi şi rĕsplătiţi de Dumnezeŭ, iar nu certaţi şi pedepsiţi, cum a făcut cu sluga care n'a înmulţit talantul sĕŭ.

Să ne ferim de a ascunde darurile luĭ Dumnezeŭ şi de a le întrebuinţa rĕŭ, ci tot-d'auna cu timp şi fără timp, să căutăm prilejul de a le înmulţi spre folosul semenilor noştrĭ, spre lauda luĭ Dumnezeŭ şi spre mântuirea nóstrĕ.

Să urmăm cu sârguinţă dar învĕţăturilor Mântuitoruluĭ lumeĭ, ca să putem sĕvârşi călătoria vieţeĭ cu bine şi să ne asigurăm împărăţia sa, căcĭ «*tot celuĭ ce are 'ĭ se va da şi 'ĭ va prisosi; iar de la cel ce nu are şi ceea ce are se va lua de la dênsul*». *Amin.*

CUVINTARE

Pentru a XVII-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt.

«O femeie! Mare este credința «ta, fie ție precum voești!» (Mat. XV. 28).

Frați Creștini,

Așa a zis, doctorul neamului omenesc întreg, către femeia chananiencă, când acésta 'l-a rugat zicêndu'i: «*Milueşte-mĕ Dómne, Fiule al luĭ David, fiica mea rĕŭ se îndrăceşte*» şi îndată, chiar *din ora aceia, fiica eĭ s'a vindecat.*

Cât este de mare puterea Mântuitoruluĭ lumeĭ, care cu voința sa birueşte rânduiala fireĭ şi cât de mare a fost fericirea care prin venirea sa în lume s'a revĕrsat cu îmbelşugare asupra nóstrĕ.

El faţă către faţă, ne-a învĕţat adevĕrul şi ne-a arătat calea mântuireĭ. Pe orbĭ 'ĭ-a făcut să vadă, pe surdĭ să audă, pe muţĭ să vorbiască, pe slăbănogĭ să umble, duhurĭ necurate din ómenĭ a scos şi morţĭ a înviat.

Şi ce anume îndatoriri punea el, ca să dea aceste marĭ daruri, celor ce veniaŭ înaintea sa? Póte că cerea sclavie pe viaţă, saŭ cine ştie ce alte lucrurĭ

grele şi cu anevoe de îndeplinit? O, nu. El cerea faptele dragosteĭ către Dumnezeŭ şi către aprópele, cerea credinţă în puterea sa cea dumnezeiască. *Mare este credinţa ta, fie ţie precum voeştĭ*, a fost cuvîntul Domnuluĭ către dênsa şi îndată fiica eĭ s'a vindecat.

Acest fapt minunat ne arată, că prin singură credinţa femeeĭ chananience aşa de aprinsă, unită cu dragostea sa de mamă, Domnul 'ĭ-a tămăduit pe fiica eĭ.

Gândindu-ne la sacrificiul pe care mama din dragoste îl făcea pentru fiica sa şi la bunătatea cea nemărginită a luĭ Dumnezeŭ, neapărat ni se impune ca să cunóştem, cel puţin în trécĕt, dacă mamele azĭ îşĭ împlinesc datoriile ce aŭ ca să 'şĭ créscă pe fiiĭ lor în moralitate şi religiositate.

Fraţilor,

O mamă bună, este o bogăţie mare pentru soţ, pentru familia sa, pentru copilaşiĭ sĕĭ şi maĭ ales pentru neamul din care face parte. Ea trăeşte pentru fericirea altora şi este nespus de mulţumită, când vede pe iubiţiĭ sĕĭ că sunt bine, că sunt onoraţĭ şi că lucréză pentru folosul obştesc.

Câte sacrificiĭ nu face ea pentru creşterea copiilor şi la câte lipsurĭ şi neajunsurĭ nu se supune ea, în acéstă sarcină grea pe care singură 'şi-o impune. O mamă bună, când 'şĭ vede copilul bolnav, nu maĭ are un minut de linişte. Priveghiază zi şi nópte la căpătâiul sĕŭ şi cu lacrămĭ ferbinţĭ, se rógă luĭ Dumnezeŭ pentru însănătoşirea sa. Dar în urmă, după ce Dumnezeŭ a ascultat-o şi 'ĭ-a tămăduit copilul. Durerĭ, suferinţe şi neodihnă, ca prin minune trec; îĭ rĕmâne numaĭ grija de a mulţumi luĭ Dumnezeŭ, doctorul cel a tóte ştiutor şi care a fost martor la lacrămile şi suferinţele sale.

O mamă bună, nu se opreşte aci, ci merge maĭ de-

parte. Ea învaţă pe copil credinţa în Dumnezeŭ şi în adevĕrurile păstrate de Biserică, 'l deprinde cu frumósele şi sublimele învĕţăturĭ ale Religiuneĭ şi 'l conduce pe calea faptelor bune, la virtute, la adevĕr şi dreptate, la curăţie şi onestitate, cu un cuvênt, la fericirea care nicĭ odată nu se sfârşeşte. Ea îl învaţă respectul şi iubirea către părinţĭ şi către ceĭ maĭ în vêrstă de cât dênşiĭ, îl învaţă iubirea către Dumnezeŭ şi către sine şi cu dibăcie deştéptă în el simţimîntul datorieĭ şi 'i împodobeşte sufletul cu virtuţile credinţeĭ şi ale moraleĭ. Ea îl duce de mână către scopul vieţeĭ şi pregăteşte ast-fel fericirea poporuluĭ şi propăşirea naţiuneĭ, din care face parte, către un ţel maĭ înalt. Prin urmare, aşa se cuvine ca să fie mama şi aşa trebue să fie româncа. Chemarea eĭ este mare şi înaltă, ea are datoria de a pregăti Românieĭ, scumpa nóstră Patrie, fiĭ sănĕtoşĭ, religioşĭ, înţelepţĭ şi virtuoşĭ, ca să fie vrednicĭ urmaşĭ aĭ strămbunilor noştri, carĭ cu preţul vieţeĭ lor, aŭ luptat cu bărbăţie pentru susţinerea şi apĕrarea religiuneĭ în care s'aŭ născut şi aŭ crescut şi a acestuĭ pămînt mănos, udat cu sângele lor.

Pentru întărirea acestuĭ adevĕr, să ne aducem aminte de trecutul glorios al neamuluĭ nostru, în care femeia inspirată de o sfîntă şi nobilă iubire de ţară, sfătuia şi încuragia pre bărbat şi pre fiĭ în tóte actele marĭ naţionale.

Ast-fel mama luĭ Ştefan cel Mare, înăbuşindu-şĭ sentimentul de mamă, nu a dat voe fiuluĭ sĕŭ rănit ca să intre în cetatea Neamţuluĭ, aducêndu-ĭ aminte de datoria sa către ţară şi făcêndu-l ast-fel ca să câştige cea maĭ gloriósă victorie la Rĕsboienĭ.

Soţia luĭ Vasile Lupu, prin sfaturile sale înţelepte, face ca timpul domnieĭ soţuluĭ sĕŭ, să fie un timp de înavuţire şi de fericire pentru popor.

Dómna Stanca, soţia luĭ Mihaiŭ Viteazul, în multe împrejurărĭ grele a susţinut şi inspirat curagiul acestuĭ mare şi brav domnitor, singurul care a realisat unirea

tuturor Românilor, aşa de scumpă şi de dorită azi de fie-care din noi.

Femeile boierilor şi ale neguţătorilor apoi, nu aŭ fost câtuşi de puţin mai jos. Cu credinţa în Dumnezeŭ aŭ încălţit sufletele copiilor lor, făcêndu-i religioşi şi cu modestia vieţeĭ lor 'i-aŭ învĕţat să fie economi şi harnici.

Aşa a fost mama română în trecut şi de aceia religiositatea şi patriotismul eraŭ strîns unite de inima fie-căruĭ român, pe când azĭ, cu durere trebue să o spunem, aceste virtuţĭ religióse şi cetăţeneştĭ sunt fórte rare. Mulţĭ dintre noĭ nicĭ nu le cunosc, dar să le maĭ ştie şi însemnătatea lor, tocmaĭ pentru că mamele azĭ, nu maĭ sunt aşa precum eraŭ în trecut.

Astă-zĭ mamele s'aŭ schimbat, sufletele lor s'a ofilit. In locul idei despre Dumnezeŭ şi despre mântuirea nóstră prin religiune, la dênsele vedĭ azĭ nepăsare către tot ce este sfînt şi dumnezeesc. Şi în locul patriotismuluĭ ales şi mare, cununa cea nevestejită ce împodobia creştetul sĕŭ în trecut, vedĭ azĭ o înclinare prea bătătóre la ochĭ către tot ce este strein.

Dorinţa de a lucra pentru gloria Patrieĭ şi ţinta către un ideal înalt, către care popórele civilizate tind, nu se maĭ vede încolţind în rîndurile tinerilor de azĭ.

Acésta pentru că cea maĭ mare parte din femeile nóstre aŭ părăsit obiceĭul de a merge la biserică şi d'a vorbi limba românéscă. Pentru că azĭ mama română nu 'şĭ maĭ creşte singură copilul sĕŭ, nu maĭ voeşte ca să veghieze la capul sĕŭ şi nicĭ nu maĭ vrea să 'l vadă când este bolnav, dar să se maĭ róge pentru însănătoşirea luĭ.

Astă-zĭ cea maĭ mare parte dintre mame, aprópe nu ştiŭ cum se creşte un copil, dar cer când copilul se măresce ca să le respecte. Unele citesc şi scriŭ, altele se plimbă; iar pentru copiĭ sunt anume crescĕtóre, maĭ tóte streine de biserică ca şi de ném.

Acestea îi cresc aşa cum cred ele, dar numaĭ în

adevĕrata înţelepciune nu ştie ca să-'i créscă. Ele nu învaţă pe copil credinţa şi nici nu 'l sfătueşte ca să păziască datoriele creştineşti şi deci mare respundere aŭ mamele, cari să pórtă în aşa mod şi se supun ast-fel la cea mai mare pedépsă din partea luĭ Dumnezeŭ şi la neîncetate mustrărĭ de consciinţă, care urméză mai târdiŭ din faptele fiilor sĕĭ.

Copiiĭ lăsaţĭ de mamă cu totul în grija altora, numaĭ buniĭ şi folositorĭ nu pot ca să fie. Inbătrînesc de tinerĭ, batjocoresc adevĕrurile religióse, nu aŭ mĕsură imoralităţeĭ lor şi pe de asupra, risipesc cu amândouĕ mâinile bunurile moştenite de la părinţĭ.

In multe casurĭ însă, ceĭ maĭ mulţĭ copiĭ, maĭ ales din ceĭ daţĭ afară din casă spre creştere, mor fără ca să fie căutaţĭ şi fără ca să fie mângâiaţĭ cu dulcéţa, de care numaĭ o mamă este în stare.

Acestea sunt adevĕrurĭ pe cari zilnic le întîmpinăm şi cu tóte acestea, se pare, că tot nu voim a ne îndrepta.

Cât de mare este deosebirea între niştе ast-fel de mame şi între femeia chananiancă despre care ne vorbeşte sfînta Evanghelie de azĭ. Ea lăcrămând şi cu sufletul sdrobit de întristare, mergea în urma Mântuitoruluĭ strigând: «*Miluеşte-mĕ Dómne, fiule al luĭ David*». Ea ardea de dragostea ficeĭ sale şi cu încredere în puterea cea nemărginită a Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ, cerea vindecarea sa şi a dobândit-o de îndată, odată cu mângâierea «*Mare este credinţa ta, fie ţie precum voeştĭ*».

O pildă maĭ strălucită pentru mame, ar fi cu greŭ de găsit şi de aceia cu tot sufletul să o urmăm.

Cuvîntul Domnuluĭ din sfînta Evanghelie de astă-zĭ, este dreptarul cel preţios către lumină şi mântuire.

Să ne folosim de înalta sa învĕţătură şi să îndemnăm pe femeile nóstre ca să lase nepăsarea de până acum şi să'şĭ închine întreaga fiinţă la creşterea fiilor sĕĭ.

Să 'ĭ créscă şi să 'ĭ deprindă încă de micĭ cu adevĕrurile religióse şi cu iubirea de fraţĭ şi de neam.

Să le arate, că Dumnezeŭ ne este părinte şi acela care se îngrijeşte de noĭ în necazurĭ, în bóle şi supărărĭ şi tot-d'auna se cuvine a'l pomeni în rugăciunile nóstre.

Asemenea să le planteze în inimĭ, dragostea de ţara în care s'aŭ născut şi aŭ crescut şi tot-deauna, împreună cu sfinţiĭ ceĭ bine plăcuţĭ Domnuluĭ, să le pună înainte spre venerare şi pe eroiĭ némuluĭ nostru carĭ s'aŭ luptat vitejeşte, spre a ne lăsa drept moştenire pămîntul mănos al ţĕreĭ şi limba nóstrĕ românéscă cea atât de dulce.

Şi aşa, fie-care din noĭ, să se siliască a sădi în fiiĭ lor simţimîntul religios, odată cu iubirea de fraţĭ şi de ném, ştiut fiind faptul că omul religios este şi om cum se cuvine, fără care calitate cine-va nu póte să fie bun creştin şi nu póte să se bucure de cuvîntul Mântuitoruluĭ «*Fie ţie precum voeştĭ*» când se vor ruga către dênsul. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XVIII-a Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt

«Nu te teme, de acum veĭ vina ómenĭ». (Luca V 10).

Fraţĭ Creştinĭ,

Biserica este asemenea unuĭ corp omenesc. Are membre ca şi acesta şi stă pe legătura dintre aceste membre fiinţând regulat, maĭ ales atuncĭ, când fie-care din ele îşĭ face datoria. Adevĕrul acesta se întăreşte deplin dacă cercetăm corpul nostru, cu care am zis că se asémănă Biserica luĭ Christos.

Aşa, dacă am lua de pildă capul saŭ stomacul şi am considera că din ce a primit unul saŭ altul nu a împărtăşit şi celor-l'alte membre ale corpuluĭ, ci a oprit totul pentru sine, vom vedea că corpul întreg se va pierde. După cum iarăşi membriĭ Bisericeĭ, dacă nu vor împărtăşi între eĭ darurile şi învĕţăturile primite de la Dumnezeŭ, Biserica se va învenina de rătăcirĭ şi se va pierde.

Mântuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos

însă, este întemeĭetorul Bisericeĭ şi el ca un Dumnezeŭ ce este, a cunoscut acestea şi'şĭ-a clădit Biserica pe credinţa, *că Christos este fiul luĭ Dumnezeŭ celuĭ viŭ.*

Iată pentru ce el pune la încercare credinţa şi ascultarea pescarilor, iată pentru ce porunceşte ca mréja lor să se umple cu peştĭ şi iată pentru ce îmbărbătézĕ pe Petru spunêndu-ĭ «*De acum vei vâna ómenĭ*». S'aŭ deschis ochiĭ minţeĭ acestor pescarĭ şi aŭ cunoscut puterea luĭ Dumnezeŭ, cu care aŭ vênat maĭ târziŭ popórele pentru credinţa în unul şi adevĕratul Dumnezeŭ.

Să luăm în de aprópe băgare de sémă învĕţătura divinuluĭ Mântuitor din sfânta Evanghelie de azĭ şi să căutăm a o cunóşte şi a o urma ca adevĕrate membre ale Bisericeĭ luĭ Christos.

Fraţilor,

Lumea vĕḑută cu necazurile şi greutăţile eĭ, închipueşte de minune marea cu valurile şi pericolele sale. In mijlocul măreĭ întinse fără ţărmurĭ, se călătoreşte cu anevoinţă şi greutate. Acolo totul este trudă şi nimic fără grije nu se săvêrşeşte. Tot aşa este şi lumea, o mare fără fund, în care omul cu corpul sĕŭ înótă ca cu o corabie pe luciul sĕŭ. Este lovit de valurĭ şi adesea se înécă, când mintea care serveşte de cârmă a corăbieĭ corpuluĭ, este întunecată şi când înclinările la rĕŭ, biruesc pe cele către bine, după cum asemenea se înécă aceia ce călătoresc pe mare fără pânze şi fără pricepere.

Apostolii eraŭ pe mare spre a vêna peşte, trecuseră o nópte întrégă, plină de pericole, fără să vîneze un peştişor măcar şi după cuvêntul Mântuitoruluĭ aruncând mréja, aŭ prins peşte din destul. Le-a zis apoĭ, veniţĭ cu mine, spre a vêna ómenĭ şi eĭ îndată lăsându'şĭ mrejile aŭ mers după dênsul.

Aŭ ascultat de cuvêntul sĕŭ şi aŭ scăpat de fur-

tună prin încrederea ce aŭ arătat Mântuitoruluĭ lumeĭ, făcêndu-se vase ale Duhuluĭ Sfînt şi pregătind lumea pentru fericirea cea neîmbătrânitóre. S'aŭ încredinţat de puterea Mieluluĭ şi a Păstoruluĭ şi îndată şi-aŭ lăsat mrejele pescărieĭ şi aŭ luat pe ale cuvêntuluĭ. Iĭ avem pildă vie şi ar trebui să urmăm calea străbătută de dênşiĭ fără şovăire. Avem legea cea nouĕ, avem Biserica cea sfîntă, întărită cu scumpul sânge al Mântuitoruluĭ nostru, avem păstoriĭ ceĭ legiuiţĭ, lăsaţĭ de Domnul. Să'ĭ ascultăm şi nu maĭ avem grije de pericole în calea mântuireĭ; iar dacă suntem aleşĭ de Domnul ca următorĭ sfinţilor Apostoli, saŭ dacă avem pricepere şi înţelegem cele de folos să nu le ascundem, şi cu pornire să le descoperim semenilor noştri neştiutorĭ, spre a ne lua plata şi a scăpa pe rătăciţĭ de la peire.

A vorbi despre Dumnezeŭ este prima datorie a orĭ-căruĭ creştin; iar a învĕţa credinţa şi dragostea către Dumnezeŭ şi nădejdea în fericirea cea vecinică, este maĭ de laudă de cât a îmbrăca pe cel gol şi a sătura pe cel flămând.

A învĕţa poporul, luminând pe ceĭ cu mintea întunecată şi îndreptând pe ceĭ cu viaţa rătăcită, sunt fapte care aduc după ele cea maĭ mare plată, dându-ne starea sfinţilor Apostoli şi fericirea de care eĭ s'aŭ făcut părtaşĭ înaintea Învĕţătoruluĭ lumeĭ. Precum toţĭ ăm urmat luĭ Christos primind botezul sĕŭ, tot aşa şi acum, toţĭ se cuvine a ne face apostolii sĕĭ. Să semĕnăm sămânţa dreptеĭ credinţe în inimile celor maĭ tinerĭ şi cu cuvîntul şi fapta să îndreptăm pe ceĭ rătăciţĭ

Păstoriĭ Bisericeĭ care predică cuvêntul spre zidirea credincioşilor şi aceia dintre creştinĭ, care luminézĕ prin învĕţătura lor mintea semenilor lor, sunt cu adevĕrat apostoliĭ luĭ Christos.

Să ne amintim cuvîntul sfînteĭ Evangheliĭ şi de îndată vom înţelege puterea minuneĭ. Pescariĭ aŭ aruncat mréja şi atotputernicia luĭ Dumnezeŭ a stră-

lucit prin mulţimea peştilor carĭ s'aŭ prins şi prin hotărârea momentană a acestor pescarĭ de a urma glasul celuĭ ce'ĭ chema ca să vêneze ómenĭ. Nişte neînvĕţaţĭ părăsesc ocupaţiunea lor, nu se gândesc la nevoile vieţeĭ şi urmézĕ calea cea grea a vênăreĭ de ómenĭ, în timpul unor marĭ turburărĭ şi imediat după ce Mielul, care ridică păcatele lumeĭ a fost pironit pe cruce de tiranĭĭ şi păcătoşiĭ jidovĭ.

Eĭ în calea cea grea a apostolatuluĭ lor, aŭ avut învĕţătura luĭ Christos cu eĭ, aŭ fost conduşĭ de Mângâitorul, Duhul adevĕruluĭ, carele de la Tatăl se purcede şi aŭ biruit lucrările celuĭ rĕŭ, mântuind lumea şi vênând mulţĭ ómenĭ pentru credinţa luĭ Christos.

Tot aşa şi noĭ, dacă vom fi tarĭ în credinţă şi dacă vom asculta de învĕţăturile Bisericeĭ, vom putea cu uşurinţă să fim apostolĭ şi vrednicĭ de cununa, pregătită aleşilor luĭ Dumnezeŭ.

Biserica pentru credincioşĭ este limanul de scăpare şi locul în care ascultăm pe Apostolĭ şi ne mântuim.

Corabia lăsată singură pe mare, supusă furieĭ valurilor şi fără să aibă un conducĕtor bun şi priceput, se isbeşte de stâncĭ şi se sfăramă saŭ se răstórnă şi se înécă. Ca corabia este şi omul. Dacă porneşte în călătoria vieţeĭ fără credinţă şi învĕţătură, dacă nu merge la biserică şi nu ascultă de cuvîntul luĭ Dumnezeŭ se împresóră de nenorocirĭ, este isbit de valurile cele grele ale lumeĭ şi se înécă în adâncul cel maĭ de jos, pierdênd nădejdea mântuireĭ.

Nu are talantul învĕţătureĭ cel atât de scump şi de plăcut înaintea luĭ Dumnezeŭ şi este pedepsit, dacă nu va asculta de păstoriĭ Bisericeĭ, carĭ grăiesc cuvîntul Evangheliei şĭ carĭ îndémnă pe credincioşĭ ca să se pórte după voia luĭ Dumnezeŭ.

Păstoriĭ Bisericeĭ ne învaţă adevĕrăta cale a mântuireĭ şi neîncetat ne chiamă la isvorul cel limpede şi îndestulător al sfintelor scripturĭ.

Rămâne numaĭ, ca noĭ să cugetăm la datoriile nóstre

şi să ne luminăm unii pe alţii cu credinţa în Iisus Christos.

Când ne vom pătrunde de adevĕrata învĕţătură a Rĕscumpĕrătorului lumei şi când vom căuta a lucra fie care ca apostolii ai lui Christos, după posiţiunea ce ocupăm, atunci nu vom mai eşi cu mrejile góle din marea vieţei, ci ne vom asigura cununa cea neveştejită de la Părintele Ceresc.

Să luăm pildă de la sfinţii Apostoli şi să urmăm apostolatului Domnului nostru Iisus Christos. Să lăsăm mrejile, cu cari adesea ne prindem noi singuri de pĕcate şi să învĕţăm sfintele rugăciuni, urmând poruncilor legei. Mergerea la biserică apoi să nu ni se pară că este lucru greu. Cel ce merge la biserică se împrieteneşte cu Dumnezeu, onorând pe sfinţi şi adorând pe Fiul sĕu cel unic, care 'şi-a vĕrsat scumpul sĕu sânge pe muntele Golgota.

Iată, Fraţi Creştini, cât este de înaltă chemarea la apostolatul lui Christos şi iată câtă lumină se revarsă în inimele nóstre de învĕţătura ascultată în sfînta Evanghelie de azi, despre corabie şi despre pescarii din Galilea. Să ducem faptul acesta minunat la viaţa nóstră de tóte zilele şi să căutăm a ne purta în totul asemenea sfinţilor Apostoli.

Să ascultăm de glasul cel dulce al lui Christos, aşa precum aŭ ascultat pescarii şi toţi sfinţii şi tot-de-a-una asemenea acestor modele sfinte în tóte faptele şi încercările nóstre să avem încredere în Dumnezeu.

Cu ascultarea şi încrederea în Dumnezeŭ pescarii s'aŭ făcut vînători de ómeni, iar noi vom scăpa de multe rele şi vom dobândi adevĕrata fericire.

Să urmăm aşa dar chemărei Stĕpânitorului lumei, împlinindu-ne datoriile la cari ne obligă drépta sa credinţă, spre a auzi cuvîntul de încuragiare de la Părintele Ceresc, care ne va zice la ziua judecăţei: «*Nu vĕ temeţi, căci aţi vînat mântuirea şi fericirea vecinică.*» Amin.

CUVINTARE

Pentru a XIX-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt

«Precum voiţi să vĕ facă vouĕ «ómenii, faceţi şi voi lor asemе- «nea». (Luca VI 31).

Fraţi Creştini,

Dacă omenirea, din tótă legea cea Dumnezeiască, primită de la Mântuitorul nostru, ar fi urmat în amănuntul eĭ, numaĭ acéstă poruncă, ar fi fost de ajuns pentru desăvârşirea sa în calea mântuireĭ.

Invĕţătura este înaltă şi omul este obligat a o urma, ştiind că este dată de Fiul luĭ Dumnezeŭ, care nimic n'a vorbit apostolilor sĕĭ şi poporuluĭ, până n'a dat pildă cu însăşĭ faptele sale.

El, înţelepciunea şi bunătatea, el adevĕrul cel ceresc, după care lumea era aşa de însetată, a luat chipul omuluĭ şi s'a supus ómenilor şi suferinţelor fireĭ sale, numaĭ ca să-l pótă mântui.

A probat Dumnezeirea sa săvârşind fapte minunate, a întemeiat Biserica sa, el însuşĭ fiind piatra cea din capul unghiuluĭ şi a dat legea sa cea sfîntă, nutrită

numaĭ de dragoste şi lăsată omenireĭ în Sfînta Evanghelie, spre a se conduce spre calea mântuireĭ.

Tot cuvîntul sĕŭ respiră mântuire, rămâne numaĭ ca omul să pricépă comóra învĕţăturei sale şi să o urmeze.

«*Precum voiţĭ să vĕ facă voue ómeniĭ, faceţĭ şi voĭ lor asemenea*», a zis Domnul atunci şi ne repetă nouĕ Sfînta Evanghelie azĭ.

Cuvintele sunt puţine, porunca este scurtă, dar multe sunt adevĕrurile ce cuprinde şi tari sunt hotărârile ce isvorăsc din o asemenea poruncă.

A zice maĭ mult asupra acestor cuvinte, este de prisos şi de aceia voiŭ căuta în cuvêntarea mea de azĭ, ca să vorbesc numaĭ de modul cum trebue să se pórte omul în viaţă, spre a fi iubit de Dumnezeŭ şi a primi răsplata cerésca, condus de legea cea nouĕ şi în particular; de porunca Mântuitoruluĭ cu care am început vorbirea mea.

Fraţilor,

Omul virtuos şi bun creştin, face bine vrăjmaşuluĭ ca şi prietenuluĭ şi nu socoteşte lucru de ruşine a se pogorâ până în cele maĭ de jos locuinţe, spre a alina durerea şi suferinţa şi a schimba miseria în înlesnire şi bucurie. El face milostenie cu tot nevoiaşul şi toţĭ îl pomenesc cu respect, îl salută cu bucurie şi-l îmbrăţişéză cu dragoste.

Când cine-va se pórtă ast-fel, se conduce după porunca luĭ Dumnezeŭ şi este bun creştin. Dacă la acestea maĭ adaogă şi alte asemenea faceri de bine, atunci este desăvârşit şi în deajuns de pregătit pentru adevĕrata fericire.

Să ne închipuim, că fratele nostru călătorind pe mare saŭ pe uscat, este isbit de pericole cu urmări triste pentru sine şi familia sa, saŭ că este bolnav şi n'are cine să-l ajute, saŭ că a fost cuprins de foc

şi apă şi a rămas pe drumuri, saŭ că este asuprit şi în năpaste. Cum trebue să ne purtăm noi, spre a fi cu adevĕrat următori ai poruncei Dumnezeeşti din Sfînta Evanghelie de azi? Răspunsul este uşor de dat la acéstă întrebare, cercetându-ne pe noi.

Când vom fi noi în pericole, când vom striga şi nu va voi nimeni să ne dea mână de ajutor, atunci durere mare ne va cuprinde. Iar când vom fi în suferinţă şi în nevoi cumplite, când suspinul şi sărăcia ne va ameninţa mai rĕŭ şi în mijlocul desnădejdei va veni un om şi ne va ajuta, atunci sufletul nostru se va bucura şi mulţumirea va lua locul întristărei cumplite.

Precum voiţi să vĕ facă vouĕ ómenii, faceţi şi voi lor asemenea şi veţi fi fericiţi.

Şi apoi, binele nu trebue făcut numai acelora cari, la un anumit timp, pot a ne face şi ei asemenea, ci urmând poruncei Mântuitorului nostru, să'l facem tuturor cari aŭ nevoie.

«*De iubiţi numai pre ceі ce vĕ iubesc ce dar veţi avea? Şi pĕcătoşii iubesc pe ceі ce'i iubesc pe dînşii*» a zis Domnul, spre a deschide ochii acelora cari ajută numai pe prietenii şi pe rudele sale, întorcêndu-şi faţa de la ceі streini.

Invĕţătura acésta a fost întemeiată pe dragostea cea adevĕrată, care nu caută ale sale şi care nici odată nu scade. A face bine şi a ajuta pe ceі streini, a mângâia pe ceі necunoscuţi şi a iubi pe vrăjmaşi, este datoria cea mai de căpetenie a orі-căruі creştin.

Şi apoi nimeni nu póte să zică, că nu póte să o îndeplinéscă, întru cât este fórte uşóră şi póte cea mai lesne de împlinit.

Nu se cere pentru acésta nici forţă, nici mijlóce şi nici un fel de alte ajutóre, în afară de inima nóstră. Ca să nu postéscă cine-va, spre a se îndreptăţi de acéstă călcare de poruncă, zice că nu póte, după cum cel ce nu voeşte a'şi face rugăciunea şi a se duce la biserică, strigă că e slab şi nu póte ca să stea mult la rugăciune. Dar a spune că nu póte să iubéscă, este

tot una cu a fi viŭ şi a spune că este mort. Să iubim dar pe vrăjmaşiĭ noştrĭ şi din inimă să iertăm celor ce ne-aŭ greşit nouĕ, căcĭ numaĭ atuncĭ Părintele nostru cel din cerurĭ va ierta pĕcatele nóstre.

Trebue o deslușire în acéstă privinţă însă. Sunt uniĭ dintre noĭ, carĭ sub cuvînt că iubesc pe aprópele lor şi vor ca să-l ajute, îĭ împrumută banĭ cerînd dobîndă, saŭ îĭ fac un óre-care bine, aşteptând într'un timp apropiat un alt bine maĭ mare.

Aceştia sunt plinĭ de făţărie şi nicĭ odată ducênd viaţa ast-fel nu vor dobîndi fericirea cea făgăduită celor ce petrec în curăţie şi în adevĕrate fapte de iubire. Despre uniĭ ca aceştia, Domnul nostru Iisus Christos a zis: «*De faceţĭ bine celor ce vĕ fac asemenea bine, ce dar veţĭ avea? căşi pĕcătoşiĭ fac aşa. Şi de daţĭ împrumut de la carĭ aşteptaţĭ a lua, ce dar veţĭ avea? căşi pĕcătoşiĭ dau împrumut pĕcătoşilor, ca să ia întocmaĭ*».

Prin aceste înalte cuvinte ale Mîntuitoruluĭ lumeĭ, se biciuesc aceia carĭ numaĭ pentru interes personal întind mînă de ajutor celor aflaţĭ în nevoĭ şi suferinţe şi care se lipesc de corpul celuĭ pentru care se zice că'ĭ daŭ sprijinul întocmaĭ ca lipitórea, numaĭ spre a'ĭ suge ultima picătură de sânge.

Noĭ însă Fraţilor, cugetând la aceste sfinte învĕţăturĭ ale Mîntuitoruluĭ lumeĭ, să căutăm a ne petrece, viaţa după ele, iubind pe semeniĭ noştrĭ cu adevĕrată iubire frăţiască şi făcênd pentru dînşiĭ tot ce am dori ca alţiĭ să facă pentru noĭ.

Dacă voim ca alţĭ să ne iubiască pe noĭ, să căutăm a iubi şi noĭ pe alţiĭ şi dacă nu dorim ca cunoscuţiĭ noştrĭ să se scóle cu vrăjmăşie asupra nóstră, nicĭ noĭ să nu ne sculăm cu vrăjmăşie asupra semenilor noştrĭ. Dacă vorbirea de rĕŭ, când este îndreptată asupra nóstră ne loveşte şi ne răpune cu atât maĭ mult trebue a ne gîndĭ la greutatea suferinţeĭ fratelui nostru şi să ne ferim de a lovĭ în onórea şi în numele sĕŭ cel bun.

Rĕul pe care n'am dori ca alţii să ni-l facă nouĕ, nicĭ noĭ să nu-l facem altora şi de voim ca alţii să ne onoreze şi să ne laude pe noĭ, se cuvine ca şi noĭ să onorăm şi să lăudăm pe alţii.

Şi în fine, tot ce nouĕ nu ne place ca alţii să ne facă, nicĭ noĭ să nu facem altora şi tot ce vedem că este rĕŭ şi că se face de alţii, noĭ să nu facem.

Iată înţelesul înaltelor şi edificatórelor cuvinte din sfînta Evanghelie de azĭ şi iată drumul pe care trebue să mergem, spre a primi răsplata cerească.

Să vorbim de bine pe ceĭ ce ne clevetesc, să apĕrăm pe ceĭ ce se scólă asupra nóstrĕ, să urmăm faptele Mîntuitoruluĭ, care pe cruce fiind ne-a dat modelul cel maĭ înalt de milostivire, rugându-se pentru iertarea pĕcatelor uciḑĕtorilor sĕĭ, precum şi tuturor mucenicilor, carĭ s'aŭ încununat în ceruri pentru drépta credinţă, mărturisită de dînşii împreună cu isvorul de lacrămĭ vărsate şi cu rugăciunile cele atât de înfocate, înălţate la cer pentru iertarea muncitorilor.

Şi aşa nedorind nimănuĭ rĕŭ, să facem fraţilor noştri, aceia ce am voĭ ca şi eĭ să ne facă nouĕ. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XX-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Ţie îţi zic scólă-te, şi s'a scu-
«lat mortul şi şedênd a început
«a grăi». (Luca VII 14.)

Fraţi Creştini,

Christos Mântuitorul lumei, cu grăbire s'a apropiat de patul pe care zăcea mort fiul văduvei din Nain şi ca un Stăpân asupra morţei a zis tênărului: scólă-te şi îndată mortul a înviat.

Faptul acesta este minunat în ochii noştri şi închipueşte cu deplinătate actul mântuirei întregei omeniri, prin venirea în lume a Dumnezeu-omului Iisus Christos

Lumea şi toţi păcătoşii ar trebui să pătrundă mai mult învăţătura cuvêntului din sfînta Evangelie de astă-zi. Ar trebui să cunóscă, că fiul văduvei din Nain era mort şi a înviat la glasul lui Iisus, după cum némul omenesc întreg era mort din pricina păcatului lui Adam şi a înviat cu venirea lui Mesia.

La plinirea timpului, Domnul viind, a zis omeni-

reĭ scólă, şi îndată s'a deşteptat din somnul morţeĭ în care păcatul o aruncase şi a înviat. A trecut puţin timp numaĭ şi iarăşĭ stăpânită de patimĭ, lumea s'a supus morţeĭ. A crucificat şi a batjocorit pe Mântuitorul şi n'a cunoscut calea cea dréptă a fericireĭ.

Mórtea cea nemilósă, care nu caută la vêrstă şi avuţie, răpise pe fiul văduveĭ, după cum mórtea păcatuluĭ răpeşte azĭ pe ceĭ abătuţĭ şi maĭ ales pe tineret, care, în mare parte, se dedă la fapte de ruşine şi lasă a se întrevedea în viitorul lor maĭ multă tristeţe şi mórte de cât bucurie şi viaţă.

Atuncĭ Mântuitorul a zis mortuluĭ scólă şi acesta a şedut drept şi a început a grăi, pe când azĭ Evangelia, Biserica, familia, şcóla şi societatea, zic celor abătuţĭ pe calea cea greşită a fără de legeĭ, sculaţi-vĕ şi eĭ în loc să se cuminţéscă, de multe orĭ, maĭ rĕĭ se fac.

Să vedem dar, cum a înviat Iisus pe fiul văduveĭ din Nain şi cum am putea şi noĭ să înviem din robia păcatuluĭ urmând cuvîntul sfinteĭ Evangeliĭ.

Fraţilor,

Blândul şi bunul Iisus vĕdênd tânguirea şi lacrămile văduveĭ, 'ĭ s'a făcut milă de ea şi a zis: *Nu plânge.* S'a apropiat apoĭ de mort zicêndu-ĭ: *Tînĕrule ţie zic scólă,* şi adevĕrată minune, mortul a înviat şi a început să vorbiască.

Am zis, că acest tînĕr, unic fiŭ al uneĭ văduve, închipueşte lumea supusă patimelor şi păcatuluĭ şi că tot ce a făcut Mântuitorul pentru învierea sa, face azĭ pentru întórcerea şi învierea din robia păcatuluĭ a némuluĭ omenesc.

Mântuitorul a avut milă de suferinţa mameĭ, s'a apropiat de mort, a oprit pe ceĭ ce'l purtaŭ şi apoĭ 'ĭ-a zis scólă şi tînĕrul a înviat.

Tot aşa şi azĭ Mântuitorul se apropie de ceĭ păcă-

toşi, nevoind mórtea lor, ci să se întórcă şi să fie vii. Acéstă apropiere a Doctorului celui prea înalt, aduce omului, pornit cu inima la rele, mustrarea conştiinţei sale şi'l scapă de rĕŭ, îndreptându-l mai întâiŭ de pĕcatul sĕŭ. Şi apoi, îndrumarea omului pe calea cea laudabilă a virtuţei, aducerea lui la simţiminte mai bune, prin mijlocirea altor ómeni cu viaţa curată şi cu un trecut onorabil, prin supunerea lor la încercări cu urmări triste, ca pedépsă a săvêrşirei unei fapte rele, nu arată óre o apropiere a Mântuitorului nostru?

Ba da, Iubiţi Creştini. El se apropie de noi în multe feluri, atât în biserică, unde ne învaţă cum trebue să ne purtăm spre a fi vii, cât şi afară din biserică, unde ne dă pilde de fericire şi nefericire, ca şi cum ne-ar zice: Inaintea vóstră foc şi apă, întindeţi mâna la care din două voiţi. El la tot pĕcatul săvârşit de noi, ne strigă: «*Scuiaţi-vĕ*» şi noi în loc să facem ca tênĕrul din Nain, de cele mai multe ori rămânem în pĕcatul nostru şi deci sub stĕpânirea morţei.

Mântuitorul s'a atins de patul pe care se purta mortul şi ceĭ ce'l duceaŭ îndată s'aŭ oprit.

Eĭ bine, Fraţilor, câţi din noi ómenii nu se fac şi azi purtătorii unor pĕcătoşi şi nu duc la nefericire, prin mijlócele ce le pun la îndemână, pe mulţi din fraţii lor.

Aceştia vĕd atingerea lui Dumnezeŭ, în suferinţele ce îndură şi nu se îndreptézĕ. Odată cu plăcerea momentană pe care le-o aduce pĕcatul, se isbesc de o îndouită şi desgustătóre supĕrare.

Eĭ pierd adesea onórea şi numele cel bun. Sunt coprinşi de bóle cumplite şi ruinându-se sufleteşte şi trupeşte, mor înainte de timp tot nepocăiţi.

Mulţi dar dintre noi, rĕmân surdi la glasul cel dulce al Blândului Iisus, stăruiesc în fără de legi şi se înstreinézĕ ast-fel de la fericirea cea neînbătrînitóre.

Scólă-te, a zis Domnul şi îndată tînĕrul a stat drept şi a început a vorbi, bine înţeles, arătându-şi recunoştinţa către mântuitorul sĕŭ.

Astă-zĭ însă ca şi atunci, Domnul zice celor păcătoşĭ: Sculaţi-vĕ din păcatul aducĕtor de mórte în care vĕ aflaţĭ şi vĕ ridicaţĭ din starea de înjosire în care aţĭ căḑut şi eĭ găsesc maĭ bine a rămâne morţĭ şi împresuraţĭ de miserie şi suferinţă, de cât a asculta de glasul Stĕpînuluĭ şi a se îndrepta.

A vorbit tênĕrul mulţumind cu recunoscinţă pentru lucrarea minunată săvîrşită cu dînsul, fapt care ne luminézĕ şi nouĕ mintea, învĕţêndu-ne a fi în tot deauna recunoscĕtorĭ celor ce ne ajută şi ne fac bine.

Sunt rarĭ casurile însă, când cine-va să fie îndreptat de păcatul sĕŭ şi să se îndepărteze pentru tot deauna de dînsul, mulţumind bine făcĕtorilor sĕĭ.

Din contră, ceĭ maĭ mulţĭ în loc să mulţumiască celor ce 'ĭ-aŭ ajutat în nevoĭ şi supărărĭ, saŭ celor ce le-aŭ arătat calea mîntuireĭ, le rĕspund cu rĕŭ, saŭ tac ca şi cum nicĭ un bine n'aŭ primit de la dênşiĭ.

Iar alţiĭ, ascultă cum sfînta nóstrĕ Biserică ne propoveduşte minunile luĭ Christos, dar nu cred cum se cuvine, le trec cu vederea şi păcătuiesc amar.

Şi aşa, maĭ toţĭ arătăm nesupunere la poruncile Bisericeĭ şi stăruim în fapte necreştinesc, amărându-ne astfel sufletul de bună voia nóstrĕ.

Iată care este resultatul neascultăreĭ şi al nerecunoştinţeĭ.

Să vedem acum şi ce s'a făcut tînĕrul după ce a înviat. Sfînta Evanghelie ne spune, că Mântuitorul l-a dat mameĭ sale.

Tot aşa se întîmplă şi cu noĭ. Când se pocăeşte cine-va, când póte scăpa din ghiarele morţeĭ cu sufletul sĕŭ, atunci Mântuitorul îl încredinţézĕ Bisericeĭ care, ca o mamă adevĕrată şi bună, se sileşte cu stăruinţă mare ca să-ĭ păstreze acéstă nouĕ viaţă şi să-l ţie viu pentru eternitate.

Biserica este care ne dă sfaturĭ, care ne susţine prin sfintele sale modele şi care ne întăreşte în sfintele sale mistere.

La dînsa să alergăm dar în necazurile şi suferinţele nóstre şi tot deauna cu sfinţenie să ascultăm de înaltele învĕţăturĭ predicate de dînsa.

Să ascultăm cuvîntul, prin care ni se descopere marea milostivire a iubitorulŭĭ de ómenĭ Domnul, care a mîngâiat pe vĕduva din Nain şi a înviat din morţi pe fiul eĭ.

Dacă rugăciunea nóstră va fi din inimă, atunci şi cererea nóstră se va îndeplini. El care a tîmpit acul morţeĭ şi a înfrînt puterea iadulŭĭ, când ne va vedea îndreptaţi de pĕcate, va mângâia sufletele nóstre şi ne va dărui uşurare la ciasul morţeĭ.

Să ne lăsăm în îngrijirea luĭ Christos şi a Bisericeĭ sale, şi urmând poruncilor luĭ, să facem voia sa mulţumindu-ĭ după vrednicie.

Să ascultăm de dulcele glas al Mîntuitorulŭĭ nostru, să ne ridicăm din robia pĕcatulŭĭ, şi să aruncăm de la noĭ lanţul cel atât de greŭ al plăcerilor trecĕtóre.

Să ne ridicăm din tina pĕcatulŭĭ arătând căinţă şi sdrobire de inimă, ca ast-fel să ne facem părtaşĭ Dumnezeeşteĭ Impĕrăţiĭ. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXI Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt.

«Sĕmînţa, cuvîntul luĭ Dumnezeŭ «este». (Luca VIII. 11).

Fraţĭ Creştinĭ,

Plină de greutăţĭ este viaţa omuluĭ pe acest pămînt.

Maĭ multă turburare şi nelinişte, de cât pace şi bine.

Rĕul însă, vine maĭ ales de acolo, că n'avem tărie şi bărbăţie. Omul pe cât trăeşte, maĭ nicĭ odată nu este mulţumit. Se tînguesţe chiar cînd este bine; iar în supărărĭ şi necazurĭ, maĭ nicĭ o dată nu are rĕbdare.

In vederea acesteĭ slăbiciunĭ din partea nóstră, Domnul ne întâmpină cu cuvîntul sĕŭ din sfînta Evanghelie de azĭ, în care ne vorbeşte de semănător, de sĕmînţă şi de rodul pe care 'l-a dat sĕmînţa, după pămîntul în care a căḑut.

Semănătorul a eşit să samene sĕmînţa sa, *care este cuvîntul luĭ Dumnezeŭ* şi numaĭ cea care a căḑut pe pămînt bun, a dat rodul după cum se cuvine.

Ce înţelegem noĭ din acésta parabolă a Domnuluĭ şi cum trebue să ne purtăm în viaţă ca să fim pămîntul cel bun, primitor de cuvîntul cel dumnezeesc

Despre acésta să vorbim acum.

Fraţilor,

Ostaşul nu are frică de vrăjmaşul ţĕreĭ sale, el nu ştie de fóme, de căldură şi de frig, precum nu vrea să ştie de mórte, cu care isteţ se măsóră, numaĭ pentru că se gândeşte la isbândă, după care se aştéptă ca să primiască mulţumirĭ din partea şefilor sĕĭ. El se gândeşte la fericirea Patrieĭ, care 'l-a trimis la luptă şi neclintită 'ĭ stă înaintea ochilor cununa de laurĭ neperitorĭ, care se pune pe capul celor vitejĭ şi semnele strălucitóre ale biruinţeĭ, care împodobesc piepturile celor aleşĭ şi oţeliţĭ la luptă.

Asemenea ceĭ ce umblă cu corăbiele pe mare, despreţuesc valurile cele întărătate ale eĭ, îşĭ rîd de înspăimîntătórele sale mugete şi cu tărie înfruntă săgeţile cele ascuţite ale vîntuluĭ şi furtuneĭ, numaĭ pentru că se gândesc la limanurĭ, vĕd vecinic în ochiĭ lor porturile de debarcare şi se nutresc cu nădejdea unuĭ mare câştig.

Ca negustorul călător pe mare şi ca ostaşul este şi plugarul. El sapă din greŭ pămîntul, sfarămă bulgăriĭ marĭ, seamănă sĕmînţa şi dacă are mijlóce la îndemână o şi udă. Suferă arşiţa sóreluĭ lucrând pămîntul şi nu se dă nici o dată biruit, numaĭ pentru că se vede înbărbătat de belşugul la care se aştéptă. Luĭ 'ĭ se pare, că vede câmpiile înverdite de mănóse lanurĭ şi că aude sunând la lucru secera şi cósa. Şirele formate din mulţimea snopilor şi făina gata pentru hrană îl întinereşte.

Am adus aceste pilde, pentru ca fie-care din noĭ să pótă înţelege maĭ cu uşurinţă, cât de înaltă este dragostea pentru o misiune şi cât de folositóre este

nădejdea în reuşită, singură care hotărăşte de alt-fel despre vrednicia cuĭ-va.

Mântuitorul lumeĭ, de bună voe, spre a ne lumina pe noĭ în calea mântuireĭ, a ĭeşit întocmaĭ ca semănătorul, spre a'şĭ semăna sĕmînţa sa. A suferit tóte neajunsurile cari însoţesc acéstă sarcină şi pe de asupra n'a avut sfîrşit rĕbdăreĭ sale, ci cu gândul de a plini lucrul pentru care a fost trimis de Tatăl, a aruncat într'una sĕmînţa, până ce a căḑut şi pe pămînt bun. Acésta a dat rod însutit, de care folosindu-se némul omenesc, a scăpat de sub stĕpânirea celuĭ rĕŭ şi s'a mântuit.

Sĕmînţa pe care Fiul a semănatu-o este cuvîntul luĭ Dumnezeŭ, iar pămîntul suntem noĭ ómeniĭ.

Cuvîntul acesta al luĭ Dumnezeŭ, cu prisosinţă şi astă-zĭ se sémănă. El este încredinţat Bisericeĭ şi în tóte zilele se rĕspândeşte tuturor ómenilor, prin rostul persónelor sfinţite din cler. Cuvîntul luĭ Dumnezeŭ, cel atât de folositor tuturor se predică, dar nu toţĭ voiesc ca să-'l primiască. Rĕŭ făcĕtorul nu are nevoe de lumină, căcĭ i se descoperă faptele întunereculuĭ, pe cari le lucréză. Cuvîntul luĭ Dumnezeŭ se sémănă în mintea tuturor ómenilor, spre a rodi faptele bune prin credinţă dréptă şi ast-fel să pótă a se învrednici de dulceaţa raiuluĭ şi de desfătările cereştĭ.

Dar nu tótă sĕmînţa se prinde, pentru că nu tot pămîntul este bun.

Este un pămînt călcat, adică sunt ómeniĭ cari 'şĭ-aŭ învărtoşat mintea cu poftele cele arḑĕtóre ale lucrurilor trecĕtóre şi sĕmînţa nu póte pătrunde bine întrînsul ca să încolţiască şi decĭ nu rodeşte.

Un alt pămînt este pietros, adică inima celor ce primesc cuvîntul este înpietrită şi fără credinţă tare. Uniĭ ca aceştia umblă numaĭ după împlinirea de dorinţe adesea neîngăduite şi acoperiţĭ ast-fel de ele, nu maĭ pot judeca şi pătrunde însemnătatea cuvîntuluĭ dumnezeesc.

Sunt apoĭ ómeniĭ stĕpâniţĭ de pofte şi de felurite

patimĭ ca rĕutatea, mânia, vorbirea de rĕŭ, mândriea şi altele asemenea, potrivindu-se ast-fel cu un pământ acoperit de spinĭ, cari se întind repede şi acoperă cuvîntul cel dumnezeesc, ce nu póte ast-fel ca să crésc̆ă şi să se desvolte.

Din acestea înţelegem, că sunt mulţĭ ómenĭ cari nu sunt pământ bun. Nu urméză de aci însă, că nu sunt şi din aceia cari primesc cuvîntul şi rodesc, îndreptându-şĭ viaţa cu nădejdea vieţeĭ vecînice.

Să ne amintim de sgomotul ce s'a produs în lume la rĕspândirea cuvîntuluĭ dumnezeesc şi este de ajuns a pricepe cele ce am ascultat până acum.

In potriva cuvîntuluĭ luĭ Dumnezeŭ, s'aŭ ridicat puternicii pământuluĭ. Satele şi oraşele eraŭ într'o mare fierbere, scaunele dreptăţeĭ aŭ pornit cu nedreptate, armele s'aŭ ascuţit şi legile s'aŭ înăsprit. Ceĭ ce primiaŭ cuvîntul eraŭ aruncaţĭ în temniţă, târâţĭ la judecată, schingiuiţĭ şi ucişĭ cu cruzime.

Mare laudă se cuvine acestora şi vrednică de cunună a fost isbânda lor. Cuvîntul dumnezeesc le făgăduia fericire neînpuţinată în vecĭ şi îĭ îndemna ca să nădĕjduiască către împărăţia cerésc̆ă, unde nu este durere, nicĭ întristare, nicĭ suspin, ci viaţă fără de sfîrşit, pururea îndulcindu-se de bunătăţĭ, carĭ covêrşesc tótă mintea şi tótă înţelepciunea lumeĭ.

La aceste bunurĭ, primiĭ creştinĭ nădĕjduiaŭ ca să ajungă, dar eraŭ ameninţaţĭ cu torturĭ îngrozitóre, pe care le vedeaŭ şi le simţiaŭ. Cuptóre înroşite, suliţe, roţĭ ţintuite, pieĭ de animale şi smólă eraŭ de îndată întrebuinţate, spre a hotărî pe ceĭ ce primiseră cuvîntul, ca să-'l părăsiască şi să se întórcă pe căile rătăcireĭ.

Zadarnice încercărĭ însă, căcĭ semănătoriĭ eraŭ pătrunşĭ de nădejdea cununilor cereştĭ, iar pământul era bun şi ródele multe şi înbelşugate. Ranele şi călăiĭ, cuptórele şi focurile aprinse pe la rĕspântiĭ, fómea şi înstreinarea avereĭ, legăturile şi temniţa nu eraŭ în stare ca să cumpăniască mântuirea omuluĭ din robia

pĕcatuluĭ, care a adus dupĕ sine sfărămarea porţilor iaduluĭ şi deschiderea uşilor raiuluĭ.

Acelea eraŭ trecĕtóre şi acestea veciuice; acelea isvoraŭ din rĕutatea ómenilor şi acestea din marea luĭ Dumnezeŭ bunătate şi de aceia, cele din urmă aŭ biruit şi cuvîntul cu înbelşugare şi-a dat rodurile sale.

Dar azĭ, când suntem în afară de torturĭ şi de tótă persecuţiunea, cum este pămîntul cel gătit pentru primirea semînţeĭ cuvîntuluĭ dumnezeesc?

O, astă-zĭ pămîntul se pare, că este maĭ rĕŭ ca tot-de-auna. Călcat şi bătătorit, pietros şi plin de pălămidă şi de ciulinĭ. Bisericele sunt góle de credincioşĭ; iar cuvîntul luĭ Dumnezeŭ nu se maĭ propovedueşte.

Preoţiĭ, fără ca să fie torturaţĭ şi fără ca să sufere măcar a mia parte din cele ce aŭ suferit Mântuitorul lumeĭ şi sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ, ci fiind în linişte şi pace, se tem ca să semene cuvîntul. Eĭ nu arată poporuluĭ imoralităţile, nedreptăţile şi fără de legile la cari se dedă zilnic şi lasă ast-fel ca pămîntul să se bătătoriască, să se împietriască şi să se umple cu tot felul de ciulinĭ. Mare este rĕspunderea lor înaintea luĭ Dumnezeŭ şi mare va fi pedépsa nóstrĕ, dacă nu ne vom îndrepta şi nu ne vom pocăi.

Fraţilor, acestea pentru învĕţătura nóstră le-am spus vouĕ. Să ne lăsăm de pĕcate, curăţindu-ne sufletul maĭ întâiŭ şi apoĭ să tindem către cuvîntul luĭ Dumnezeŭ. Preotul are puterea de a curăţi pămîntul de spinĭ şi de a semăna într'ênsul sĕmînţa adevĕruluĭ. Să mergem la dênsul fără sfială dar, să 'ĭ arătăm spiniĭ care ne turbură şi să primim cu bună voinţă măsurile luate de el, pentru stârpirea lor şi pentru pregătirea ogoruluĭ de muncă.

Să ne gândim la cer şi cu nădejdea fericireĭ de vecĭ, să ascultăm cuvîntul luĭ Dumnezeŭ, să ne dăm rodurile la timp şi cu bucurie să mărim pe făcĕtorul nostru.

Avem pildă pe profeţĭ, pe Apostolĭ şi pe mucenicĭ,

cunóştem vitejia lor pentru rĕspândirea dreptei credinţe şi ştim de câte daruri înalte se bucură în cer.

Să mergem dar pe urmele lor, rĕbdând în necazurile şi supărările ce vin asupra nóstrĕ şi îndulcindu-ne de nădejdea cea neînbătrânitóre a vieţei vecinice.

Să ne silim a dobândi harurile Domnului cele bogate şi ast-fel întăriţi cu cuvîntul sĕu şi îndreptaţi prin credinţă, să ne facem părtaşi împreună cu toţi sfinţii locaşurilor cereşti şi împărăţiei celei fără de sfârşit. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXII-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Şi a murit săracul şi s'a dus «de ingerĭ în sînul lui Avraam, iar bogatul în iad».
(Luca XVI 22,23)

Fraţĭ Creştinĭ,

Mulţĭ din noĭ, vĕdênd bunurile pământeştĭ şi trăind cât se póte de îndestulător în acéstă viaţă trecătóre, nu se maĭ gândesc la viaţa viitóre. Mănîncă din belşug, se îmbracă cu gust, locuesc în palate, se plimbă şi petrec, ca fericirea lor după pământ să fie deplină, fără ca să-şĭ agoniséscă măcar o mică parte, care să le asigure fericirea vieţeĭ de vecĭ. Pe sărac îl gonesc în loc să-l cerceteze şi 'şĭ întorc privirea cu dispreţ de la dînsul. Aşa a făcut bogatul, despre care ne vorbeşte sfînta Evanghelie de astăzĭ, şi aşa a fost trecut cu vederea săracul Lazăr.

Şi ca urmare a acesteĭ purtărĭ din partea bogatuluĭ şi a răbdăreĭ săraculuĭ, vedem pe bogat că este trecut la stânga şi pe sărac la drépta de către judecătorul cel nemitarnic, care nu caută în faţa nimănuĭ. Vedem

pe bogat că este luat şi aruncat în iad spre a se munci amar; iar pe sărac pentru suferinţa şi răbdarea lui, că este luat de îngeri şi dus în raiul adevăratei desfătări, întru bucuria cerului.

Tocmai atunci când el a văḑut adevărata bogăţie, care nici odată nu se perde, şi-a adus aminte de viaţa de pre pământ şi de purtarea lui cea atât de neomenósă faţă de săracul Lazăr şi a putut să-şi dea sémă de păcatele sale.

S'a pocăit, a cerut milă, dar acum era prea târziu, căci dreptatea lui Christos luase deja locul milei, iar némurile sale nesocotind legea şi profeţii, nu se rugaŭ pentru dênsul şi nu făceaŭ milostivire pentru uşurarea sa.

Pentru el, nu s'a găsit nici mila de-a i se da o picătură de apă, fiind-că a nesocotit profeţii şi n'a urmat în viaţă după învăţătura lor, dar pentru noi, cari avem însăşi învăţătura lui Christos, cel ce s'a dat pe sine jertfă pentru mântuirea nóstră, cât de mică va fi mila, dacă rudeniile nóstre nu se vor ruga şi nu vor face milostivire pentru păcatele nóstre, când vom trece din acésta viaţă amăgitóre.

Să luăm pildă de aci şi să vedem dar, dacă sufletele celor răposaţi primesc vre-o uşurare prin rugăciunile şi faptele nóstre de milostivire, făcute pentru dênşii.

Fraţilor,

Corpul omului după mórte, se preface în pământ din care a fost alcătuit, după cum fie-care din noi póte şti, din cele ce vede cu ochii. Nu tot aşa însă se întâmplă cu sufletul. El după ce părăseşte corpul se află în aşteptarea celei din urmă judecăţi, primind o răsplată saŭ o pedépsă timporală, după cum a fost purtarea omului în viaţă, bună saŭ rea. «*După trecerea din viaţa acésta, sufletele se duc într'un loc, de unde nu se mai pot întórce şi aşteptă ziua cea înfricoşată*» zice sfîntul Ion gură de aur.

Prin urmare, sufletele se duc într'un loc necunoscut nouĕ, întru cât nu ni-a fost descoperit de Christos şi acolo, dacă aŭ fost curate, află mângăiere şi dacă aŭ fost abătute, află mâhnire. Aducerea aminte de cele făcute în viaţă şi aşteptarea judecăţeĭ şi a resultatuluĭ eĭ sunt acelea, carĭ uşurézĕ saŭ apasă sufletele în locul acesta de aşteptare.

Din sfînta Evanghelie citită azĭ, lucrul acesta se adeveréză cu prisosinţă. Sufletul bogatuluĭ îndată după mórte, a fost cuprins de amărăciune şi de focul gheeneĭ; iar al săraculuĭ Lazăr, a fost cuprins de uşurare, ca o răsplată a tuturor necazurilor şi suferinţelor sale din viaţă.

Sufletele părinţilor, fraţilor, surorilor şi ale tuturor rudenielor nóstre ce aŭ rĕposat, se bucură dar şi se mângâe, saŭ se întristézĕ şi se mîhnesc, fără ca noĭ să putem şti acésta şi de aceea, datoria nóstrĕ de a ne ruga şi a face milostivire pentru uşurarea sufletelor lor.

In adevĕr, mare este uşurarea şi mângâerea, care se aduce sufletelor celor răposaţĭ, când ne aducem aminte de dênşiĭ în rugăciunile şi faptele nóstre de milostenie. De la rugăciunile celor viĭ, de la cât maĭ multa pomenire a celor morţĭ la sfânta Liturgie şi de la miluirea celor săracĭ în numele lor, se aşteptă apropierea lor tot maĭ mult de Dumnezeŭ, care le împărtăşeşte, la mijlocirea nóstrĕ, tot maĭ multă mângâere şi uşurare.

Din cele d'întîiŭ timpurĭ ale Creştinismuluĭ, din vechimea cea maĭ îndepărtată de alt-fel, Biserica Creştină conducêndu-se de luminile Mîngâitoruluĭ, Duhul adevĕruluĭ, care de la Tatăl purcede, a învĕţat a se face pomenirĭ pentru ceĭ răposaţĭ, însoţite de rugăciunĭ şi milostenie pentru uşurarea sufletelor lor, carĭ cu îngrijare mare aşteptă înfricoşata zi a judecăţeĭ.

Acestea se întăresc şi de sfiinţiĭ Părinţĭ, dintre carĭ, sfîntul Ioan gură de aur zice: «*Nu în zadar se fac liturghiile pentru ceĭ ce s'aŭ dus din viaţă, nu în*

zadar rugăciunile, nu în zadar milosteniile. Acestea tóte. Duhul le-a rînduit, vrînd să ne folosim noĭ unĭ prin alţiĭ». Sfinţiĭ Apostoli dar, aŭ aşezat ca la sfînta liturgie să se pomeniască ceĭ răposaţi, eĭ înşişi fiind nouĕ întru mărturie plină de mîngâiere.

La săvêrşirea darurilor, mai ales când cetele îngereşti împreună cu sufletele profeţilor, apostolilor şi ale tuturor sfinţilor iaŭ parte în mod nevĕdut, este de datoria nóstră a celor vii, ca să pomenim pe răposaţiĭ carĭ aŭ adormit în drépta credinţă şi în nădejdea vieţeĭ de veci.

Strămoşiĭ noştri, cu părere de rĕŭ, dar trebue să o spunem, eraŭ maĭ buni creştini ca noĭ şi-'şi căutaŭ maĭ mult de suflet, de cât de lucrurile trecĕtóre, din carĭ adesea ne îndulcim noĭ azĭ.

Eĭ din bogăţia lor, lăsaŭ pentru asiluri şi spitale, aceste fructe ale Religiuneĭ lui Christos, spre a se ajuta săracul şi bolnavul şi ridicaŭ biserici, în care să fie pomeniţi la sfintele rugăciuni atât în viaţă, cât şi după trecerea dintr'ênsa.

Acesteĭ desăvêrşite credinţe a lor despre milostenie şi pomeniri, se datoreşte mulţimea bisericilor din ţara nóstră şi bogăţia cea mare ce aŭ legat cu ele pentru pomenirea lor.

Astă-zĭ însă, ne-am schimbat aprópe cu totul. Bisericile ne par prea multe, le luăm averea şi la milostenie şi pomeniri nici nu ne maĭ gândim. Morţii nu mănâncă pe lumea cea-laltă, saŭ aŭ mâncat destul pe lumea asta şi ast-fel mulţi duc motivat banul şi bogăţia, spre a le risipi pe plăceri şi îndestulare de pofte, fără ca să ajute pe sărac şi fără ca să facă rugăciuni şi pomeniri pentru uşurarea sufletelor celor răposaţi.

Ceĭ ce se dedaŭ la o ast-fel de credinţă deşartă şi nu-şi împlinesc datoriele lor creştineşti vor vedea. Sórta bogatului de care sfînta Evanghelie ne vorbeşte azĭ vor avea şi numaĭ amărăciune şi foc vor primi sufletele lor.

Noĭ însă, Fraţilor, luminaţi în deajuns prin învĕţătura

ascultată din sfînta Evangelie, să căutăm a ne împlini datoria către rudeniele nóstre, pomenindu-ĭ la sfînta liturgie.

In biserică, saŭ în casă, la tótă rugăciunea nóstră, să ne aducem aminte de fraţiĭ şi părinţiĭ noştrĭ şi să-ĭ pomenim, dând milostenie pentru dînşiĭ.

Să dăm noĭ pentru răposaţiĭ noştrĭ şi vom dobîndi milă pentru dînşiĭ.

Să facem milostenie cu ceĭ săracĭ, căcĭ pentru noĭ facem, dăm o bucată de pâine şi un pahar de apă şi primim răcorirea sufletuluĭ nostru.

Mîngâierea pe care noĭ o aşteptăm de la fiiĭ noştri să o dăm fără întîrziere pentru părinţiĭ noştri, rugându-ne pentru dînşiĭ şi făcênd milostenie şi pomenirĭ în numele lor. Iată ce se cere de la noĭ, ca să putem fi părtaşĭ împreună cu săracul Lazăr şi să dobândim viaţa cea fericită, întru împărăţia ceruluĭ. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXIII-a Duminică după Pogorîrea Duhului Sfînt

«Intórce-te în casa ta, şi povesteşte câte ţi-a făcut ţie Dumnezeŭ». (Luca VIII. 29).

Fraţi Creştini,

Dumnezeŭ mângâie pre omul pe care îl iubeşte, dar adesea îl şi ciartă. Cine nu'şi aduce aminte de încercarea ce a făcut Domnul iubituluĭ sĕŭ Iob şi cine nu cunóşte suferinţele cele atât de crude, pe carĭ sfinţiĭ Apostolĭ le-aŭ îndurat?

Judecăţile luĭ Dumnezeŭ sunt înalte şi nu se pot pătrunde cu mintea nóstră cea mărginită.

Lucrul acesta se póte vedea şi din cele ce am auzit vorbindu-se în sfînta Evanghelie de azĭ.

Indrăcitul, după ce s'a muncit cumplit de către Satana, după ce nu a maĭ cunoscut măsură suferinţelor sale s'a întors la calea cea dréptă şi cu umilinţă a alergat înaintea Mântuitoruluĭ lumeĭ şi din inimă rugându-l, striga în urma luĭ: «*Fiule al luĭ David miluĕşte-mĕ*».

A vĕzut Fiul luĭ Dumnezeŭ sdrobire de inimă, că-

inţă şi mărturisire a adevĕruluĭ înalt şi 'l-a vindecat îndată, scoţênd dintr'ênsul duhurile necurate numaĭ cu cuvêntul şi în urmă 'i-a zis: «*Intórce-te în casa ta şi povesteşte câte ţi-a făcut ţie Dumnezeŭ*».

Douĕ învĕţăturĭ alese reiese pentru noĭ din cuvintele acestea.

Maĭ întâiŭ noianul cel nemăsurat al bine-facerilor sale şi apoĭ îndemnul de a asculta din gura celuĭ vindecat darurile, ce 'ĭ s'a dat pentru că s'a îndreptat şi îndemnul de a ne pocăi şi a ne ruga luĭ Dumnezeŭ ca şi dînsul în nevoile nóstre.

Precum atuncĭ tot aşa şi azĭ, puterea luĭ Dumnezeŭ lucréză printre ómenĭ. Noĭ însă nefiind destul de tarĭ în credinţă, adesea remânem nepătrunşĭ de milostivirea luĭ Dumnezeŭ şi nu socotim, după cum se cade, faptele minunate pe care le săvêrşeşte cu noĭ şi nenumĕratele daruri pe carĭ le primim de la dînsul.

Asupra acestuĭ adevĕr, cred că este folositor pentru noĭ a vorbi cu prilegiul acesta şi de aceia, vĕ rog, a fi cu maĭ multă luare aminte.

Fraţilor,

Multe fapte minunate a săvêrşit Dumnezeŭ cu noĭ. Este de ajuns ca să cugetăm la acea mare mulţime de nenorociţĭ, carĭ cu lacrămĭ şi cu sdrobire de inimă alergaŭ după Mântuitorul lumeĭ strigând: «*Dómne miluește-ne*» şi la grabnica lor tămăduire numaĭ cu cuvêntul Domnuluĭ, ca sĕ înţelegem după cum se cade adevĕrul acesta. Firea întrégă a lumeĭ asculta de porunca sa, morţiĭ înviaŭ, duhurile rele eşiaŭ din ceĭ stĕpêniţĭ de ele, orbiĭ vedéŭ, paraliticiĭ umblaŭ şi toţĭ ceĭ pedepsiţĭ pierdĕreĭ de ştiinţa lumeĭ, se sculaŭ mărind pe Dumnezeŭ, care a făcut milă cu dênşiĭ. Ce este maĭ mult încă, odată cu tămăduirea trupéscă se da acestor suferinḑĭ şi vindecarea sufletéscă, ridicarea din starea pĕcatuluĭ, pentru care chiar Domnul a venit în lume şi a primit mórtea cea amară a cruceĭ.

Faptele aceste minunate s'aŭ vĕdut săvêrşindu-se pe timpul şederei Mântuitorului la noi. Sunt însă altele carî s'aŭ săvêrşit d'atuncî încóce şi carî zilnic se săvêrşesc. Acestea aŭ început după mórtea, învierea şi înălţarea Domnului la cer.

Pe timpul în care Domnul era printre ómenî, a făcut multe minunî, dar acestea sunt cu mult mai micî, ca cele făcute după mórtea sa. Atuncî vindeca pe câte un bolnav, iar acuma vindecă neamul omenesc întreg. Atuncî a scos demonii dintr'un om, iar acum a sfărâmat cu desĕvêrşire puterea celui rĕŭ şi a risipit stĕpânirea lui d'asupra lumei întregi.

Atuncî a înviat pe Lazăr, a făcut pe orbî să vadă şi cu multe daruri a înbogăţit lumea; iar acum némul omenesc întreg, din mórtea cea vecinică a fost adus la viaţa cea vecinică şi cu lumina cunoştinţei de Dumnezeŭ, pe toţi 'i-a luminat şi din întunerecul neştiinţei 'i-a scos.

Minunile acestea se săvêrşesc şi azî cu noi şi se vor săvêrşi încă, până când Biserica Domnului nostru Iisus Christos, zidită pe piatra credinţei şi întărită cu scump sîngele sĕŭ va fi, adică până la sfîrşitul vécurilor.

Domnul a zis Sfinţilor sĕi Apostoli şi printr'ênşii preoţilor ca următori aî lor: *«Luaţi Duh sfînt, cărora veţi ierta păcatele se vor ierta lor şi cărora le veţi ţinea, vor fi ţinute»*. Şi în altă parte: *«Orî câte veţi lega pe pământ, vor fi legate şi în cer şi orî câte veţi deslega pe pământ, vor fi deslegate şi în cer»*. (Mat. XVI 16—19).

Duhul Sfînt, Mângâitorul cel făgăduit nouĕ, purces de la Tatăl, economiseşte şi azî pe om şi în tot minutul face minunî cu dênsul; iar persónele sfinţite din cler, se rógă pentru vindecarea trupéscă şi sufletéscă a celui ce suferă, primeşte mărturisirile sale şi întemeiat pe căinţă şi pe făgăduiala, că nu va mai greşi în viitor, 'î dă deslegare de pĕcatele sale.

Prin urmare, bine-facerile şi minunile lui Dumnezeu

n'aŭ încetat în lume cu reîntórcerea Fiuluĭ sĕŭ în locaşurile cereştĭ. Ele se fac şi azĭ, dar din lipsă de credinţă, sunt mulţĭ carĭ nu pot să le înţelégă. Asemenea minunĭ se vĕd cu ochiĭ ceĭ sufleteştĭ aĭ credinţeĭ şi să pricep numaĭ de creştiniĭ adevĕraţĭ.

Domnul nostru Iisus Christos a zidit Biserica sa. Intr'ênsa prin sfîntul botez, fiiĭ întunereculuĭ se fac fiĭ aĭ luminеĭ şi prin cuvêntul sĕŭ, cuprins în sfînta Evanghelie, ni s'a descoperit adevĕrul şi am învĕţat calea virtuţeĭ. Prin puterea cuvêntuluĭ luĭ Dumnezeŭ, am putut descoperi cu mintea lumina, cu inima frumuseţea ceruluĭ şi cu voinţa binele şi fericirea vecinică.

Dar prin tainele cele Dumnezeeştĭ, cu care zilnic Biserica ne hrăneşte sufletul, câte bine-faceriĭ şi câte daruriĭ nu se revarsă asupra nóstrĕ?.

Pĕcatele ni se iartă, prin taina pocăinţeĭ, sufletul cu pâinea nemuririeĭ ni se hrăneşte prin comunicare şi din douĕ persóne, un corp singur se face prin legătura nunţeĭ.

Bolnaviĭ prin credinţa lor în Dumnezeŭ şi prin rugăciunea preoţilor de grab se tămăduesc, după cuvêntul Sfîntuluĭ Apostol Iacob, care zice: «*De este cine-va bolnav între voĭ să chieme preoţiĭ bisericeĭ, ca să se róye pentru dênsul*».

Din marea luĭ Dumnezeŭ purtare de grije dar, şi azĭ multe minunĭ săvârşeşte Dumnezeŭ în lume şi nenumĕrate bine-faceriĭ revarsă asupra némuluĭ omenesc întreg, din care nutrindu-ne sufletul, cu uşurinţă ne putem agonisi cerul, cu tóte bunătăţile sale.

Pentru omul credincios, cu frica luĭ Dumnezeŭ şi cu viaţa religiósă şi morală, azĭ pămêntul este ca şi cerul. El nu se teme de iad, fiind-că lucréză faptele raiuluĭ şi 'şĭ aştéptă în linişte sfîrşitul vieţeĭ sale, spre a trece în viaţa cea vecinică şi neînbătrânitóre.

Pentru cel necredincios însă, nimic nu este minune şi bine-facere din partea luĭ Dumnezeŭ, precum nimic sfînt nu este în viaţa sa întrégă. El tăgăduesţe lumina şi adevĕrul, fuge de faptele virtuóse şi tot

mai mult se pierde în întunerec. Nesocotește pe Dumnezeŭ și puterea lui cea mare, nu alérgă la dînsul în nevoi cu căință și sdrobire de inimă și nici nu caută mângâerea sa în misterele, pe care Biserica în dar, le dă celor credincioși.

Și așa, sub înboldul duhurilor necurate cari 'l stăpânesc, trăește într'o stare deplină de întunerec în acéstă viață și se alege cu iadul și cu muncile sale cele amare, în locul raiului cel plin de fericire.

Prin urmare, Fraților, să ne gândim la tóte acestea să alungăm tóte încercările cari vin asupra nóstră și cu credință în Dumnezeŭ și în nețărmurita sa putere, să nădějduim că vom fi partași împreună cu dînsul în împărăția cea de sus.

Dacă păcatele cu rĕutatea lor, se înmulțesc și ne cuprind sufletul, ca óre când Satana pe îndrăcitul despre ce ne vorbește sfînta Evanghelie de azi, noi să ne pocăim ca și dînsul și cu umilință să venim în Biserica sa cea sfîntă strigând «*Dómne miluește-ne*». Cu rugăciunea către Domnul, duhurile necurate și înșelătóre se alungă și noi scăpați de dînsele vedem lumina, înțelegem puterea cea minunată a lui Dumnezeŭ și cunóștem cât de mărit și de lăudat se cuvine ca să fie el.

Și apoi dupĕ ce primim darul minunilor sale, să nu facem ca sluga care a îngropat talantul ce 'i s'a încredințat de Domnul sĕŭ, ci să ne întórcem la frații noștri, în casa și în țara nóstră, pretutindenea rostind minunile lui Dumnezeŭ.

Să nu ne fie frică de bârfitorii celor sfinte, să nu ne rușinăm de îndrăsnéla celor necredincioși și de multa lor vorbire de rĕŭ, ci să'i înfruntăm cu faptele cele îngăduite de lege și mărind pe Dumnezeŭ, care vecinic face minuni cu noi.

Să urmăm drépta credință, să ascultăm de poruncile Bisericei către care să alergăm în necazurile inimilor nóstre și tuturor de față să vestim minunile lui Dumnezeŭ, învrednicindu-ne astfel de împreună ședere cu dînsul, în locașurile cele cerești. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXIV Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Nu plângeţi, că n'a murit, ci «doarme». (Luca VIII 52).

Fraţi Creştini,

Multe şi înalte sunt adevărurile cu care Domnul a luminat pe om în calea mântuirei şi a vieţei, care nici odată nu se sfîrşeşte.

Invăţătura pe care ne-o dă Cuvêntul în sfînta Evangelie de astă-zi, este tocmaĭ o întărire a acestor adevăruri.

Prin credinţă, trecem pragul suferinţelor şi al necazurilor din acéstă lume şi cu uşurinţă ajungem la mântuire, iar prin trecerea din acéstă viaţă vremelnică adormim, spre a ne deştepta pentru viaţa cea vecînică.

«*Şi încă vorbind el*, ne spune sfînta Evangelie de azĭ, *a venit unul de la maĭ marele sinagogeĭ, zicêndu-ĭ: A murit fica ta, nu maĭ supĕra pe învĕţătorul. Iar Iisus audind, a rĕspuns luĭ zicênd: nu te teme, crede numaĭ şi se va mântui*». Acestea, cu privire la puterea cea

mare a credinței, care ajută celui ce are nevoie și prin care ori și ce dorință cu scop bun se îndeplinește.

In ce privește adevĕrul, că mórtea este un somn, tot sfînta Evangelie pe care am ascultat-o astă-zi, ne spune: «*Iar el intrând în casă, n'a lăsat pe nimenia să intre, fără numaĭ pe Petru și pre Iacob și pre Ión și pre tatăl copilei și pre muma eĭ. Și plângeaŭ toți și se tânguiaŭ de dênsa, iar el a zis: Nu plângeți, că n'a murit, ci dórme*».

Să cercetăm dar maĭ de aprópe înțelesul acestor cuvinte, ca să cunóștem învĕțătura pe care ne-o dă Mântuitorul nostru cu prilegiul acesta, ca să știm apoĭ și cum trebue să umblăm în calea mântuireĭ.

Fraților,

Sfîntul și Marele Apostol Pavel în cărțile sale, pe carĭ în chip de scrisorĭ le-a trimis diferitelor comunităț creștine, vorbește adesea despre învierea morților și se silește prin tăria cuvintelor sale, ca să înbărbăteze în suferințe pe luptătoriĭ pentru Christos. «*Intru tóte necaz pătimind, dar nu strîmtorându-ne, lipsiț fiind, dar nu de tot desnădĕjduindu-ne, goniț fiind, dar nu părăsiț, surpaț fiind, dar nu prăpădiț! Noĭ știm, că cel ce a ridicat pe Domnul Iisus și pre noĭ prin Iisus ne va ridica, pentru aceia nu slăbim*». (II Corint. IV 8—16).

Și în alt loc: «*Noĭ știm, că de se va strica casa nóstră cea pământească, a cortuluĭ acestuia, zidire de la Dumnezeŭ avem casă nefăcută de mână în ceruri*». (II Corint.V 1).

Prin urmare, din aceste cuvinte se înțelege, că toțĭ ceĭ ce aŭ murit vor învia, precum maĭ departe întărește acestea Apostolul când zice: «*Toț vor învia, fie care întru a sa rânduială*». (I Corint XV 22).

Drepț saŭ pĕcătoș toț vor învia, uniĭ și anume ceĭ drepț, spre a primi rĕsplata faptelor celor bune și alțiĭ, ceĭ pĕcătoș, spre a primi osânda faptelor celor rele.

Cuvintele sfântului Apostol Pavel, se razimă însă pe însăşi învĕţătura Domnului nostru Iisus Christos, care zice: «*Şi vor eşi ceĭ ce aŭ făcut cele bune întru învierea vieţeĭ, iar ceĭ ce aŭ făcut cele rele întru învierea judecăţeĭ*». (Ion V. 28.)

De aci şi frica care coprinde pe pĕcătos când sosesţe mórtea. Pĕcătosul ştie, că prin mórte legăturile dintre pământ şi cer se întăresc, dar se teme de grozăvia faptelor sale şi se înfricoşază când se gândeşte la dogórea foculuĭ ce'l aştéptă pentru vecie.

Puţinĭ sunt, de alt-fel, ceĭ ce nu se cutremură de înfricoşata oră a morţeĭ, pentru că iarăşĭ puţinĭ sunt şi ceĭ ce lucréză în acéstă viaţă trecĕtóre, cele bune dupĕ porunca luĭ Dumnezeŭ.

Ceĭ maĭ mulţĭ deprinşĭ cu bunurile lumeĭ aceştia se îngrijesc numaĭ de corp, uitându-şĭ cu totul de suflet şi-'şĭ fac ast-fel din mórtea lor o viaţă vecĭnică de pedépsă. Unĭĭ ca aceştia, în viaţa lor casnică, nu caută o unire a spiritului şi a inimeĭ, ci maĭ mult unirea corpului; iar în legăturile lor cu ceĭ-l'alţĭ ómenĭ pun trebuinţele lor maĭ presus de cât pe cele ale neamului sĕŭ, saŭ ale serviciului ce'ĭ este încredinţat şi nu se serveşte de adevĕr şi dreptate, ci maĭ mult de viclenie, lucrând tótă fără de legea.

Aceştia cu dreptul dar, se tem de înfricoşata zi a morţeĭ, pe când drepţiĭ şi ceĭ ce aŭ credinţă în Dumnezeŭ se bucură, cu nădejdea fericireĭ ce le este pregătită în viaţa viitóre.

Se bucură aceştia precum s'a bucurat Iair şi soţia sa, când Domnul le-a înviat pe fica lor. Eĭ s'aŭ spăimântat întâiŭ vĕdĕnd pe fica lor moartă că înviază, dar apoĭ cunoscênd minunea cu mintea lor cea luminată prin credinţă, s'aŭ bucurat cu bucurie mare şi tuturor o aŭ propoveduit. Mărirea luĭ Dumnezeŭ, săvêrşitorul minuneĭ, de eĭ maĭ întâiŭ a fost răspândită, cu tóte că Domnul dătătorul de viaţă, îĭ opreşte de la acésta şi le porunceşte ca să nu spue la nimenĭ aceia ce făcuse.

Inviind Domnul pe fiica lui Iair, mórtea s'a surpat, iar noi toţi am cunoscut puterea cea Dumnezeiască a Mântuitorului nostru şi harul sĕu, care lucréză cu tărie pentru mântuirea celui ce se rógă lui cu credinţă.

Din faptul acesta minunat, se vede că mórtea nu póte să aibă stĕpânire asupra celor ce ascultă cuvîntul lui Dumnezeŭ şi'l păzesc pe dênsul. Aceştia cred în Dumnezeŭ, care a înviat pre Domnul din morţi şi vii vor fi, trecênd din mórte la viaţă prin Iisus Christos, Domnul nostru. Sfîntul Apostol Pavel întăreşte adevĕrul acesta, când zice: «*Că de credem că Iisus a murit şi a înviat, aşa şi Dumnezeŭ pe cei adormiţi întru Iisus aduce'i-va împreună cu el*».(I Tes. IV. 13)

Iar cu privire la cei drepţi adaugă în altă parte: «*Petrecerea nóstră în ceruri este, de unde şi pre Mântuitorul aşteptăm, pre Domnul nostru Iisus Christos, care va schimba corpul smereniei nóstre, ca să'l facă în chipul corpului mărirei luĭ.*» (Filip. III 20).

Corpul nostru cel muritor dar, se va îmbrăca în nemurire şi va învia cu putere. Mărirea cea cerească cu care la înviere se îmbracă cel drept, covêrşeşte ori-ce altă mărire şi este fără de sfârşit. Atunci el nu se mai înspăimântă de putrejiune, nu mai sufere de fóme şi de sete, de căldură şi de frig, ci în pace desăvêrşită petrece o viaţă vecinică.

Pe acéstă nădejde a învierei, sfinţii Apostoli şi toţi sfinţii mucenici nu se temeaŭ de chinuri, de săbii, de suliţe şi de mórte, pecetluind mărturia învierei prin vĕrsarea sângelui lor. Ei aŭ primit mai bine a'şi jertfi viaţa acésta trecĕtóre, spre a dobândi pe cea neperitóre şi cu bucurie rugându-se pentru iertarea pĕcatelor celor ce'i torturaŭ, aŭ părăsit pământul, spre a se face părtaşi ai cerului.

Să luăm pildă de la dênşii şi tot-d'a-una cu credinţa în Dumnezeŭ, să nădĕjduim în sprijinul harului sĕu, căci numai aşa ne putem asigura locul celor drepţi şi credincioşi în viaţa cea vecinică.

Când simţim, că se apropie mórtea, să ne ferim de lacrime şi de suspinuri, cari vin adesea prin imboldul

corpului, ci să reculegem în minte trecutul cu tóte faptele sale şi pocăindu-ne, cu căinţă şi cu sdrobire de inimă să primim iertare şi deslegare de tóte păcatele nóstre, prin mărturisirea lor înaintea duhovnicului.

In acéstă viaţă însă, în mijlocul bucurielor de tot felul, cu carî ne silim a ne împresura, să nu ne uităm de suflet şi de tóte faptele bune, la carî porunca luî Dumnezeŭ ne îndémnă.

Să privim la ceî morţi şi să ne aducem aminte de păcatele nóstre. Ródele pocăinţeî nóstre să le aducem ca prinos luî Dumnezeŭ, îndreptându-ne viaţa înainte de sosirea oreî celeî înfricoşate a morţeî.

Biserica ca o mamă bună, cu glasul sĕŭ cel dulce, pe toţî ne chiamă la dênsa. Ea este limanul de scăpare al celor păcătoşî şi prin ascultarea cuvêntuluî predicat de dênsa tot sufletul se mângêie.

Să alergăm la dênsa dar în tóte necazurile inimilor nóstre, mărturisind credinţa dréptă ca lair şi din adîncul sufletuluî rugându-ne luî Dumnezeŭ pentru iertarea păcatelor nóstre. Numaî prin religiune, prin acéstă unire a omuluî cu Dumnezeŭ, se alină orî şi ce grije şi numaî îndeplinind cerinţele eî, putem aştepta în linişte, sfârşitul acesteî vieţî plină de griji şi suferinţe. Numaî prin ea cunóştem pe Dumnezeŭ şi sórta ce ne aştéptă dupĕ mórte şi numaî prin ea putem îndepărta orî şi ce neajuns carî ne împiedecă de a trece împreună cu dreptiî în viaţa cea vecînică.

La Dumnezeŭ nu este mórte, el însuşî fiind viaţa. Adevĕrul acesta îmbărbătându-ne pre noî, fie-care să ne silim a strânge tot maî mult legătura dintre noî şi Dumnezeŭ, creḑênd într'însul, făcênd voile sale, iubindu-l cu dragostea ajutăreî de aprópele nostru şi nădĕjduind întru învierea şi viaţa de vecî.

Cu acestea cunoscênd învĕţătura Mântuitoruluî Christos din cuvintele «*că n'a murit ci dórme,*» să căutăm în viaţa acésta a lucra numaî fructele virtuţilor creştine, ca să putem apoî a ne bucura de dênsele în viaţa cea-l'altă, care nu se sfăreşte în vecî. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXV-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt

«Şi apropiind-se a legat rănile lui, turnând unt de lemn şi vin». (Luca X 34).

Fraţi Creştini.

Dumnezeŭ dragoste este şi cine petrece în dragoste, petrece în Dumnezeŭ, zice sfîntul Ioan Evanghelistul.

Dragoste este Dumnezeŭ, căci de nu ne-ar fi iubit el pre noi, nu ne ar fi dat ochi ca să vedem frumuseţele ce ne înpresóră şi urechi ca să auḑim cele de folos şi să ne ferim de primejdii.

Nu ne-ar fi dat mirosul cel atît de necesar nouĕ şi nici gura ca să putem rosti cuvinte şi să învĕţăm pe alţii tóte cele cunoscute de noi.

Acésta în ce priveşte dragostea luĭ Dumnezeŭ către noi, rămâne acum ca să cercetăm cuvîntul Mîntuitoruluĭ din sfînta Evanghelie de azĭ, spre a cunóşte cu adevĕrat, dacă petrecerea nóstrĕ de pe pămînt este în dragoste saŭ nu, ca apoĭ să ştim cum să ducem viaţa, pentru ca dragoste să fie.

Fraţilor,

Intre Ierusalim şi Ierihon era un loc pustiŭ cu tufiş pe el. Locul acesta era numit *locul sângeluĭ*, pentru-că tâlhariĭ se adăpostiaŭ aci şi păziaŭ calea trecĕtorilor, spre a-ĭ prăda, uciḑându-ĭ adesea. Pe acest drum, ne spune Mântuitorul, trecênd un om, a căḑut în tâlharĭ, cari desbrăcându-l, s'aŭ dus, lăsându-l abia viŭ. Din întâmplare trece pe lângă dênsul un preot, îl vede şi merge înainte, fără să-ĭ dea vre-un ajutor. Asemenea trece un levit, care face ca şi preotul.

Douĭ învĕţătorĭ aĭ legeĭ, amândoĭ jidovĭ, trec pe lângă jidovul rănit şi vĕḑându-l în acéstă tristă stare, nu-ĭ daŭ nicĭ o mînă de ajutor. Douĭ, un preot şi un levit, carĭ aveaŭ însărcinarea d'a citi poporuluĭ, aprópe în fie-care zi, sublimele cuvinte: «*Să iubeştĭ pe apópele tĕŭ ca şi pe tine însuţĭ*», calcă acéstă poruncă şi nu se îngrijesc de aprópele lor, căḑut în tîlharĭ.

Din întîmplare «*un samarinean mergênd pe cale, a venit la el şi vĕḑêndu-l, 'i s'a făcut milă de dênsul şi apropiindu-se a legat ranele luĭ, turnând unt-de-lemn şi vin, punêndu-l apoĭ pe dobitocul sĕŭ, l-a dus la o casă de óspeţĭ şi a purtat grije de el*».

Ce vedem din aceste înalte cuvinte? Pe de o parte vedem, că legea iubireĭ se nesocoteşte de ceĭ puşĭ să o păziască, iar pe de alta, că mila şi adevĕrata iubire se lucréză de un strein al legeĭ. Acestea în legea veche, la jidovĭ, dar la noĭ în legea cea nouĕ a luĭ Christos, cum credem că se petrece lucrul?

Aprópe tot aşa, să nu ne fie nouĕ a ne ruşina. Trecem pe lângă casa săraculuĭ şi ştim că alăturĭ de noĭ este bolnav şi în agonie vecinul nostru, lipsit până şi de puţina hrană ce ar putea să ia, fără a privi saŭ a ne interesa măcar, de unul ca şi de cel-lalt.

Gonim pe vĕduvă şi pe orfan şi în loc să-ĭ ajutăm cu ce am putea, îĭ trimitem ca să munciască, fără să căutăm a şti dacă pot. De multe orĭ aşa facem noĭ, fără a ne gândi la cuvîntul Dumnezeesculuĭ Mîntuitor,

din care în tot-d'auna a răsărit numaĭ iubire şi ne asemănăm ast-fel în totul preotuluĭ şi levituluĭ, nemiloşĭ şi tiranĭ.

Mare va fi osînda preotuluĭ şi a levituluĭ, pentru că aŭ nesocotit legea iubireĭ şi îndoit de mare va fi rĕsplata samarineanuluĭ, care cu vinul ce avea la el a spălat ranele celuĭ căḑut în tîlhari şi cu unt-de-lemn le-a uns.

Mare rĕsplată în adevĕr va primi de la bunul şi dreptul judecător, pentru nespusa sa iubire către aprópele sĕŭ. El nu numaĭ că a adus la viaţă pe cel ce era lăsat abia viu, dar s'a îngrijit încă şi de vindecarea sa deplină, ducêndu-l la o casă de óspeţĭ şi plătind gazdeĭ ca să-l caute, obligându-se a plăti la întórcerea sa, orĭ ce se va cheltui maĭ mult.

Prin acéstă pildă a omuluĭ căḑut în tîlharĭ, Mântuitorul nostru, ne arată în mod viŭ cât de frumósă şi de înaltă este adevĕrata dragoste către aprópele şi ne învaţă a o urma în viaţă cu toţĭ aceia, carĭ aŭ nevoe de sprijinul nostru.

In ţara în care iubirea se nutreşte în faptă, va fi tot d'auna pace şi unire printre locuitorĭ. Bogaţiĭ mulţumiţĭ că aŭ putut face binele; iar sĕracii în neajunsurile lor, bucurându-se şi rugându-se cu căldură pentru bine-făcĕtoriĭ lor.

Iată adevĕrata fericire după pămênt şi pregătitóre a celeĭ din cerurĭ.

Dragostea predicată de Christos este legătura cea maĭ trainică, care porneşte din inimă şi uneşte pre ómenĭ. Fără dragoste şi maĭ ales către fratele nostru, nicĭ nu ne putem numi creştinĭ. «*De zice cine-va că iubeşte pre Dumnezeŭ şi pe fratele sĕŭ urăşte, mincinos este, căcĭ cel ce nu iubeşte pe fratele sĕŭ pe care îl vede, cum póte iubi pre Dumnezeŭ pe care nu l'a vĕḑut*», zice sfîntul Apostol Ioan în întâia sa epistolă.

Să iubim pe fratele nostru dar şi tot-d'a-una prin faptele iubireĭ nóstre către semenii noştrĭ să ne arătăm ca adevĕraţĭ fiĭ aĭ luminei luĭ Christos.

Să ascultăm cuvîntul Mîntuitorului, care zice: «*Tóte câte voiţĭ să vĕ facă ómeniĭ, faceţi şi voĭ lor*», şi în altă parte: «*Să vĕ iubiţĭ unul pe altul, precum eu v'am iubit; întru acésta vor cunóşte toţĭ, că sunteţĭ ucenicii meĭ, de veţĭ avea dragoste între voĭ*».

Tóte câte voiţĭ să vĕ facă ómeniĭ, faceţi şi voĭ lor, adică precum voim ca alţii să ne iubiască, să ne onoreze şi să ne ajute pre noĭ, tot aşa şi noĭ să iubim, să onorăm şi să ajutăm pre alţii. Să facem ca samarineánul de care ne vorbeşte sfînta Evanghelie de azĭ, dând aprópelui nostru aflat în necazurĭ şi supărărĭ, aceléşĭ îngrijirĭ pline de adevĕrata iubire, pe care el le-a dat celuĭ căḑut în tîlharĭ.

Să ne iubim apoĭ, precum Christos ne-a iubit pre noĭ, adică precum el şi-a dat sufletul sĕŭ pe cruce, drept rescumpărare pentru noĭ, tot aşa şi noĭ unul pentru altul să ne dăm, nu viaţa, dar cel puţin sprijinul pentru ajutarea fratelui nostru, căḑut în supărărĭ, în bóle şi în sĕrăcie.

Aceea ce dăm cu dragoste şi voe bună fratelui nostru, se primeşte de judecătorul sufletelor nóstre, căcĭ: «*ceea-ce aţĭ făcut unuia din aceştĭ maĭ micĭ, mie aţĭ făcut*», ne va zice el când îl vom întreba: Când aĭ flămânḑit şi ţi-am dat de aĭ mâncat, saŭ când aĭ însetat şi ţi-am dat de aĭ bĕut, saŭ când aĭ fost gol şi te-am îmbrăcat, etc.?

Prin dragostea către aprópele nostru dar, ne pregătim împĕrăţia ceruluĭ şi adevĕrata dragoste a luĭ Dumnezeŭ către noĭ.

Să ne iubim unii cu alţiĭ şi în tóte faptele nóstre numaĭ dragoste să fie, căcĭ dragoste este Dumnezeŭ şi cine petrece în dragoste, în Dumnezeŭ petrece. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXVI-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Nebune într'acéstă nópte va «fi cerut de la tine sufletul tĕŭ «şi ale cuĭ va fi atuncia cele ce «tu aĭ gătit?» (Luca XII 20).

Fraţĭ Creştinĭ,

Cu greŭ şi adesea maĭ nicĭ odată, omul în viaţă nu póte să fie deplin mulţumit. Când ’ĭ se pare că a dobândit lumea, atuncĭ în grópă se sălăşlueşte şi când cugetă maĭ mult la fericirea sa pentru care se trudeşte, de odată, o mică întâmplare din viaţa acésta, îl nemulţumeşte şi-l face să-şĭ piardă ori-ce nădejde, că va fi fericit cu adevĕrat. Se supune la lipsurĭ de bună voe, trăeşte de multe orĭ cu prea mare cumpănă, adună averĭ ca să fie îndestulat, spre mulţumirea sa personală şi când se socoteşte la adăpostul ori-căruĭ neajuns, vine mórtea şi tóte cele gătite de el cu atîta anevoinţă, luându-i-se sufletul, rămân pentru desfătarea celuĭ d’întâiŭ venit.

Acestea, în mod lămurit ni se arată şi de bunul nostru Mântuitor, care ne îndémnă a ne feri de lăco-

mie, ştiind *că viaţa cui-va nu stă în prisosinţa avereĭ sale.* El ne dă prin sfînta Evanghelie de azĭ, cea maĭ înaltă probă despre valórea bogăţieĭ pentru viaţa pămîntéscă. Ne pune înainte un bogat, căruia îĭ rodise ţarina atât de mult, în cât se gândia la zidirea din noŭ a grânarelor sale, pregătindu-se a zice sufletuluĭ sĕŭ : «*Suflete, aĭ multe bunătăţĭ strânse pentru mulţĭ anĭ, odihneşte-te, mănâncă, bea şi te veseleşte*» şi căruia Dumnezeŭ 'i-a zis : «*Nebune într'acéstă nópte sufletul tĕŭ, va fi cerut de la tine*». Bogatul acesta în lăcomia luĭ, uitase că aicea pe pămînt nu este de cât un trecĕtor şi că peste averea sa, nu este pus de cât ca un econom credincios al luĭ Dumnezeŭ, stĕpânul avereĭ sale. El îşĭ uitase de tóte acestea, îşĭ uitase că are datoriĭ către vecinul sĕŭ, lipsit până şi de existenţă şi în loc să se gândiască cum să-şĭ păstreze sufletul, el se pregătia ca să se desfăteze.

Despre suflet şi despre datoriile nóstre către dênsul dar, se cuvine a vorbi acum, spre a şti apoĭ cum să ne purtăm în viaţă, ca să fim mulţumiţĭ şi cum să putem a ne asigura adevĕrata fericire care nicĭ o dată nu piere.

Fraţilor,

Sufletul nostru ne este de mare preţ, fiind acea parte a omuluĭ prin care se lucréză cele sufleteştĭ spre mântuire.

Bogat saŭ sĕrac, stĕpân saŭ servitor, mare saŭ mic, fie-care om are în el un dar dumnezeesc, maĭ pre sus de cât tóte bunurile de pe pământ. Acesta este sufletul. El este spirit nemuritor, necompus, este o licărire pogorîtă din lumina cea nepătrunsă a ceruluĭ ; cu sufletul sĕŭ, omul este asemenea luĭ Dumnezeŭ.

Sufletul şi puterile sale, ne staŭ povĕţuitorĭ aĭ faptelor celor bune, din care se naşte fericirea nóstră.

Cu puterile sufletului gonim faptele întunericului, stingênd văpaia gândurilor şi potolind năvala poftelor şi a patimilor nóstre.

Dacă sufletul nostru este curat, atunci şi faptele lucrate de noi prin el, curate vor fi, căci omul cu sufletul curat, nu doresce cu ochii ce nu este al său, nu vorbesce de rĕu cu gura pe fratele său, nu ascultă cu urechile calomniile la adresa aprópelui său, nu umblă cu piciórele prin locuri oprite şi nu răpesce cu mâinele aceea ce nu este al său.

Prin urmare, cèa d'întâiŭ şi cea mai de căpetenie, datorie a nóstră către suflet, este ca să'l păstrăm în curăţenie, ferindu-ne mintea de mândrie, întorcêndu-ne ochii de la invidie şi oprindu-ne limba de la defăimare.

Bogatul despre care ne vorbeşte sfînta Evanghelie de azi, numai curat cu sufletul nu a fost, căci de era aşa nu s'ar fi gândit ca să-şi măriască jitniţele sale, spre a petrece în desfătare apoi, ci 'i s'ar fi deschis ochii, luminându-i-se mintea la sărăcia semenilor săi, cari aveaŭ casele lor góle şi cari póte nu mâncaseră de multe zile.

El se îngrijea de produsul ţarinelor sale, care nu'i încăpea în jitniţe şi nu se gândea la săraci, cari abia aşteptaŭ mila sa.

Dar ce era el să se gândiască la acestea, când póte tocmai prin asupréla şi nedreptăţirea celor săraci se îmbogăţise? Câte grijî şi ostenele, câte vicleniĭ şi jafuri nu întrebuinţase el, pentru ca să facă acea nesocotită şi neîncăpută avere? Atâtea mijlóce dar, cari ne arată în tótă goliciunea sa necurăţia sufletului său.

Aşa este cel ce-şi strânge lui-şi comóră, mai nici odată nu se îmbogăţeşte în Dumnezeŭ.

Prin acestea să nu înţelegem însă, că omul nu trebue să munciască, ci să aştepte totul de la ceĭ bogaţi. Departe de la noi o atare gândire. Când tóte fiinţele în natură lucréză, cum am putea noi a ne da la o parte de la împlinirea acestei datorii?.

Să mergem la furnică, a zis înţeleptul Solomon şi

să urmăm ei şi în adevĕr, cine din noi nu admiră ostenéla, cu care acéstă mică fiinţă îşi adună vara hrana sa pentru tot timpul ierneĭ.

Dar apoĭ albina, care pe lângă hrana sa maĭ adună şi pentru noĭ ómeniĭ dându-ne miere şi céră ? Ce sunt tóte acestea dacă nu pilde şi îndemnurĭ către o viaţă de muncă şi de îndestulare ?.

Firea nóstrĕ aşa precum ni s'a dat ea de Dumnezeŭ, ne îndemnă la muncă şi agonisire în aniĭ frumoşĭ aĭ vieţeĭ nóstre, pentru ceĭ întunecaţĭ aĭ neputinţeĭ nóstre.

Nu pentru muncă şi economie în averea nóstrĕ vom suferi pedépsa mustrăreĭ bogatuluĭ pornit la desfătărĭ, de care ne vorbeşte sfînta Evanghelie, ci pentru necurăţia sufletuluĭ nostru.

Să căutăm dar, Fraţilor, a fi uniţĭ cu sufletul, iubind pe aprópele nostru, voindu-í binele şi cugetând la împlinirea cu sfinţenie a datorielor nóstre către dênsul.

Dacă avem avere, să nu cugetăm rele în sufletul nostru, ci să ne gândim că noĭ suntem niştе iconomĭ aĭ acesteĭ averĭ.

Să dăm şi celor ce n'aŭ din acéstă avere, căcĭ pentru acésta ne-a pus Dumnezeŭ în serviciul acesta.

Când averea nóstrĕ este maĭ mare de cât ne trebue nouĕ, să nu tindem a o grămădi într'un loc ascuns, nicĭ să căutăm a pregăti şi alte locurĭ pentru păstrarea eĭ, ci să ajutăm pe săracĭ, pe vĕduve şi pe orfanĭ.

Să ajutăm pe tineriĭ meritoşĭ şi lipsiţĭ de mijlóce ca să 'şĭ îmulţiască cunoştinţele în folosul Patrieĭ, să dăm mână de ajutor fetelor sărace şi cinstite pontru a trece în căsnicie şi să facem milostenie cu tot fratele nostru lipsit de cele necesare.

Acestea să fie hambarele nóstre, în care să depunem aceia ce prisoseşte din bogăţia nóstrĕ, agonisită prin muncă cinstită şi economie şi apoĭ înarmându-ne sufletul curăţit astfel cu rugăciunĭ către Dumnezeŭ, să petrecem acéstă viaţă cu liniştea omuluĭ, care îşĭ aşteptă fericirea, ce nu se sfîrşesce nicĭ o dată. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXVII-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfânt.

«Mai marele sinagogei mîniin-«du-se pentru că o vindecase Iisus «Sâmbăta, a răspuns şi a zis po-«poruluĭ : Şase zile sunt în carĭ «se cade a lucra, decĭ într'acestea «venind vĕ vindecaţĭ, iar nu în «ziua Sâmbetei. Atunci Domnul «I-a răspuns : Făţarnice, care din «voĭ nu-şĭ desleagă Sâmbătă boul «saŭ asinul de la iesle, spre a-l «duce să-l adape». (Luca XIII. 14—16).

Fraţĭ Creştinĭ,

Sâmbăta în legea veche, era zi de sĕrbătóre şi se ţinea de toţĭ. Era o zi de repaos pentru corp şi timpul hotărât, când fie-care putea să-şi descopere simţimintele religióse, prin rugăciunĭ şi diferite acte de-ale cultuluĭ. Într'însa dar, se aduce laudă luĭ Dumnezeŭ printr'o purtare curată şi sfântă.

Aşa urma a se păzi Sîmbăta, iar nu cum cereaŭ fariseiĭ şi cărturariĭ în timpul Mîntuitoruluĭ, când opreaŭ şi de la facerea de bine. Faptul acesta ne arată cât de mult se rătăciseră Iudeiĭ, în acest din urmă timp.

Ceĭ necunoscĕtorĭ aĭ legeĭ, urmaŭ învĕţăturilor pline de rătăcire ale celor numiţĭ cărturarĭ, iar aceştia una învĕţaŭ şi alta făceaŭ, curată prefăcĕtorie saŭ faţarnicie.

Mântuitorul când a auzit învĕţătura mai marelui sinagogeĭ în privinţa Sâmbeteĭ, 'i-a cunoscut gândul

sĕŭ înţelător şi îndată 'l-a mustrat numindu-l *făţarnic*.

Dar nu numaĭ atunci, ci şi azĭ sunt unii carĭ se pórtă cu făţărnicie şi nu ştiŭ cum să serbeze Dumineca, ziua Domnului, şi cele-l'alte sĕrbătorĭ de peste an, împrejurare, care mĕ face ca să vorbesc azĭ, despre modul cum se cuvine ca să serbăm aceste zile, spre a nu fi făţarnicĭ, pĕcat pe care îl vom cercetа asemenea în trécăt.

Fraţilor,

Dumínicile şi sĕrbătorile de peste an, sunt aşeḑate de Biserică pentru noĭ creştinĭ, în amintirea Învierei Domnului, a mucenicĭei sfinţilor şi a altor împrejurărĭ din viaţa lui Iisus şi a Prea Sfintei Născĕtóre de Dumnezeŭ.

Acestea sunt zilele nóstre de sĕrbătóre, în care se cere de la noĭ numaĭ evlavie şi curăţie sufletéscă, singurile mirésme cu ḫun miros, carĭ ca tămîia se rídică la cer, de unde aduc bine cuvêntarea lui Dumnezeŭ asupra nóstră.

Cu venírea lui Christos s'a pus început Duminecíĭ, ziua în care Domnul a înviat, fiind cea maĭ de căpetenie dintre zile. Dumineca a început Dumnezeŭ a zidi lumea cea firéscă, Dumineca a înoit lumea darului, Dumineca s'a născut Domnul Christos, Dumineca a înviat din morţĭ, Dumineca s'a pogorât Duhul Sfînt peste Apostolĭ; Dumineca dar este cea maĭ însemnată dintre zile, este ziua darului şi a bucurieĭ desăvêrşite.

In afară de Dumínecă, sfinţiĭ Părinţĭ aŭ maĭ aşeḑat ca zile de serbare şi pe acelea carĭ nè amintesc cele maĭ importante fapte din viaţa Mîntuitorului, a Prea Sfintei Născĕtóre de Dumnezeŭ, a Sfinţilor Apostolĭ, Profeţĭ, Ierarchĭ, Cuvioşĭ şi Mucenicĭ.

Aceste zile, sunt aşezate pentru cultivarea vieţeĭ nóstre sufleteşti şi pentru lucrarea faptelor iubireĭ lui

Christos; iar nu pentru vătămarea sfinţirei acestor sĕrbătorĭ, trecênd cu vederea cele ce ni se cuvin, precum învĕţaŭ fariseiĭ şi cărturariĭ în legea veche şi precum fac azĭ mulţĭ dintre noĭ creştiniĭ.

In an sunt multe zile de lucru, în care omul se cuvine a'şĭ îndeplini lucrările sale, odihnindu-se în zilele de sĕrbătóre.

Şase zile în sĕptămână, corpul se osteneşte muncind şi pentru odihna sa chiar, se cere a se ţine sĕrbătorile, în afară de îndulcirea, care se dă sufletuluĭ în aceste zile.

Intr'însele ni se aminteşte de actele minunate ale mântuireĭ nóstre şi de viaţa sfinţilor celor bine plăcuţĭ luĭ Dumnezeŭ, carĭ ne fac a cugeta la suflet şi la adevĕrata fericire, care nicĭ odată nu piere.

Să ne odihnim cu corpul, dar să lucrăm cu sufletul, făcênd binele şi tot lucrul de folos nouĕ şi aprópeluĭ nostru în calea mântuireĭ.

Să mergem la biserică în zile de sĕrbătorĭ, spre a ne lumina mintea cu strălucirea Evangheliei şi a primi uşurare în necasurile inimeĭ nóstre şi mângâiere prin nădejdea vieţeĭ de vecĭ, care ni se dă.

Apoĭ să petrecem aceste zile sfinte în curăţie, pază de orĭ-ce ispită, în înfrânare şi în sfinţenie, căcĭ arătarea faptelor bune, cucernicia şi cumpătarea fac adevĕrata sĕrbătóre.

Invĕţătura mareluĭ sinagogeĭ. să fie departe de la noĭ, căcĭ este făţarnică oprind de la bine, care urméză a se face în tot-d'a-una şi maĭ ales în sĕrbătorĭ, tocmaĭ ca o încoronare a virtuţilor sufletuluĭ, care se desfătéză în aceste zile prin faptele dragosteĭ către Dumnezeŭ şi către aprópele nostru.

Făţărnicia este arma cea maĭ tare a Sataneĭ. Prin făţărnicie strămoşiĭ noştri aŭ fost înşelaţi în Eden şi cu făţărnicie se răspîndeşte uşor minciuna şi înşelăciunea printre ómenĭ. Ea strică cugetul, simţirea, vorbirea şi mintea nóstrĕ, ne îndeamnă la vicleşug, la amăgirĭ, înşelăciunĭ şi ne preface chipul şi obiceiurile nóstre.

Fățărnicia este o patimă, care se formézĕ cu timpul şi mai ales în omul care petrece printre vicleni şi înşelători.

Omul prefăcut saŭ fățarnic se arată smerit, se acoperă cu podóba nevinovăţiei şi a curăţiei; iar în ascuns se bucură de mândrie şi'şi trece timpul în desfrînare şi necuviinţe. Se arată lumei, că este bun, drept, cinstit şi temător de Dumnezeŭ, pe când în fapt, este cu totul închinat corpului şi poftelor sale.

Acéstă purtare a fățarniculuĭ, nu póte fi de cât pedépsă pentru el, căcĭ grije şi neodihnă, înfruntare şi dispreţ 'i cuprind întréga sa fiinţă şi îl fac a se pedepsi prin sine însuşĭ.

Aşa sunt ómenii fățarnicĭ şi aşa a fost maĭ marele sinagogeĭ.

Noĭ însă, Fraţilor, cugetând la tóte acestea, cugetând la însemnătatea sĕrbătorilor şi la marile nenorociri ce se nasc din fățărnicie, să căutăm a ne îndeplini datoriile nóstre creştineştĭ, serbând Duminicile şi sĕrbătorile de peste an cu psalmĭ şi cântărĭ de laudă şi ferindu-ne de prefăcĕtorie, care porneşte numaĭ de la spiritul cel rĕŭ. Să petrecem sĕrbătorile cu evlavie şi fără de prihană în pace, întru înfrânarea poftelor şi ascultarea poruncilor luĭ Dumnezeŭ.

Să fim cu mintea întrégă, întrebuinţând ostenéla nóstrĕ de peste sĕptămână, pentru folosul nostru şi binele aprópeluĭ, iar nu cheltuind-o în desfrânărĭ, mâncare şi bĕutură peste măsură, căcĭ acestea nu le iubeşte Domnul.

Să fim curaţĭ cu inima şi cu mintea şi tot-d'auna fără fățărnicie, să iubim pe Dumnezeŭ şi legea sa cea sfîntă, iubind pe aprópele nostru şi iubindu-ne pre noĭ. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXVIII-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt

«Fericit este cel ce va prînzi în «împărăția lui Dumnezeu» (Luca XIV. 15)

Fraţi Creştini,

Isvor nesecat de învĕţătură este pentru noi sfînta Evanghelie.

Orĭ în ce parte o vom deschide şi o vom citi, un adevĕr vom descoperi şi o lumină mare ne va coprinde.

Să ne gândim puţin asupra coprinsului sfinteĭ Evangheliĭ de azĭ şi vom pricepe în deajuns folosul, pe care ni-l aduce cuvêntul evanghelic.

Un óre care om a făcut cină mare, la care chemase pe mulţĭ şi când totul era gata, a trimes slugile sale ca să'ĭ vestiască.

Dar, unul a spus că a cumpĕrat moşie şi se duce ca să o vadă, altul că a cumpĕrat boĭ şi vrea ca să'ĭ încerce şi altul că şĭ-a luat femee şi nu póte să o lase pre ea. Acestea aŭ supĕrat pe Domnul caseĭ şi îndată a poruncit, ca să'ĭ adune la masa sa pe sĕracĭ şi nevoiaşĭ, pre schiopĭ şi orbĭ.

Două sunt învĕţăturile mai de căpetenie, pe carĭ le putem scóte noĭ din aceste cuvinte şi anume:

La masa nóstră, să nu chemăm pe ceĭ sătuĭ şi avuţi, ci pe ceĭ flămînzi şi săracĭ, căcĭ avuţiĭ carĭ aŭ tot ce le trebue, saŭ că nu vin, saŭ că îţĭ vorbesc de rĕŭ masa ta când vin, pe când săracii cu bucurie se îndulcesc din masa ta, pomenindu-ţi neamul şi rugându-se pentru sănĕtatea ta.

Şi al doilea, învĕţăm, că omul care a făcut masă este însuşi Dumnezeŭ, masa este mîntuirea, la care tot neamul omenesc a fost şi este chemat, bucatele date óspeţilor la masă, sunt cele treĭ marĭ virtuţĭ creştineştĭ: credinţa, nădejdea şi dragostea şi în cele din urmă însuşi corpul şi sîngele sĕŭ, în sfînta cuminicătură.

Prin credinţă, omul cunóşte pe Dumnezeŭ, prin nădejde se sprijineşte pe ajutorul luĭ Dumnezeŭ şi prin dragoste petrece în ascultarea poruncilor luĭ Dumnezeŭ, după carĭ primind întréga învĕţătură a cuvêntului, se împărtăşeşte cu însuşi corpul şi sîngele sĕŭ şi se mîntueşte.

Să cercetăm dar cuvêntul asupra acesteĭ mese Dumnezeeşti, ca să putem apoĭ cunóşte folosul, pe care îl dobîndesc ceĭ ce se învredniceşc de masa stĕpînuluĭ.

Fraţilor,

Stĕpînul ne chiamă la masă. Ospăţul ni se arată minunat, căcĭ mâncarea ce ni se pregăteşte este aşa, în cât cel ce va mânca dintr'însa, nu va flămînzi în veci şi viŭ va fi în împĕrăţia cerului. *«Cel ce mănâncă corpul meŭ şi bea sîngele meŭ, întru mine petrece şi eŭ întru dênsul şi viŭ va fi în veci».*

El ne chiamă la masă şi noĭ fugim. Trimete asupra nóstră diferite încercări şi nu înţelegem. Ne vorbeşte prin trimişiĭ sĕĭ slujitorĭ: *«In mâna mea este viaţa vóstră, fericirea vóstră şi mîntuirea vóstră, cunóşteţĭ pe Dumnezeŭ şi faceţĭ voia luĭ».*

Prin profeţĭ apoĭ ne sfătueşte, ne luminéză, ne ameninţă, ne încércă şi noĭ ómeniĭ în loc să venim la masa credinţeĭ, a nădejdeĭ şi a dragosteĭ, ne cumpĕrăm moşie, cum aŭ făcut păgâniĭ, saŭ boĭ, cum aŭ făcut jidoviĭ, saŭ ne luăm femeie, punênd ast-fel trupul cu poftele şi desmerdările sale, maĭ presus de sufletul şi de virtuţile sale.

Vine în cele din urmă însuşĭ Fiul şi cuvêntul luĭ Dumnezeŭ, îşĭ dă pe cruce trupul sĕŭ rescumpĕrare pentru noĭ şi ast-fel gătită masa noĭ încă nu intrăm, pentru că avem moşie, avem boĭ, avem femeie.

La toţĭ ne zice: *„Luaţĭ mâncaţĭ, acesta este corpul meŭ“* şi pe toţĭ ne îndeamnă: *„Beţĭ dintru acesta toţĭ, acesta este sîngele meŭ“* şi noĭ în loc să ascultăm de dulcele sĕŭ glas şi să nutrim mântuirea prin iertarea pĕcatelor, care în dar ni se propune, stăruim în rătăcire.

Vrem bogăţie, ne place mândria şi o facem uitându-ne cu totul de căderea luĭ lucifer, maĭ mare al duhurilor necurate.

Vrem îndestulare, ne lăcomim în tóte, fără a ne aminti măcar de strămoşul nostru Adam, care pentru lăcomie a fost pedepsit şi gonit din raĭ.

Vrem desmerdărĭ şi în tóte lucrările nóstre nu urmărim de cât pofte şi plăcerĭ, care încetul cu încetul ne cuprind sufletul şi ne pregătesc suferinţe trupeştĭ şi sufleteştĭ.

Dumnezeŭ singur din cer s'a pogorît, om ca noĭ făcêndu-se, spre a ne descoperi mărirea şi frumuseţea ceruluĭ. El ne chiamă la cina cea de taină şi noĭ fugim, de multe orĭ defăimând chiar un dar aşa de mare, pentru pĕcatele nóstre.

Cina este scumpă. La masa stĕpinuluĭ ni se dă spre mâncare însuşĭ prea curat corpul sĕŭ şi spre bĕutură însuşĭ scump sîngele sĕŭ şi dar cel ce se apropie de dînsa, să fie curat cu sufletul şi să se apropie cu temere şi cu frică multă, căcĭ acéstă mâncare foc este, arḑênd pe ceĭ nevrednicĭ.

Corpul şi sîngele luĭ Christos sunt în faţa nóstră pe sfînta Masă, să ne apropiem dar, căcĭ acolo este viaţa şi mântuirea nóstră, unde este corpul şi sîngele sĕŭ.

Bogăţia şi tóte bunurile lumeĭ, să ne fie ca mijlóce prin carĭ cu uşurinţă să ne apropiem la ospăţ, iar nu ca piedice în calea mîntuireĭ. Să ne deslegăm de pĕcatele nóstre prin pocăinţă şi mărturisire şi din cele ce avem, dând la sĕracĭ şi ajutând pre ceĭ în neputinţe şi nevoĭ, să ne facem bunĭ către Dumnezeŭ.

Să ne curăţim simţirile şi aşa să ne apropiem de mărgăritarul cel de mult preţ, care se află pe masa luĭ Christos în corpul şi sîngele sĕŭ şi apoĭ aşa curăţiţĭ şi mîntuiţĭ, să căutăm a duce viaţa nóstră cu tótă buna cuviinţă.

La cină, cu cele sfinte ne sfinţim şi ca niştе sfinţĭ urmézĕ a ne purta. Cel ce ia parte la cină, să fie curat şi eşind de aci să se ferésckă de a cădea iarăşĭ în necurăţie, ca vrednic de chemarea Stĕpînuluĭ să se facă. Să cunóştem o dată, că cel ce nu merge pregătit la cină, maĭ rĕŭ se pedepseşte de cât se foloseşte, pe când cel ce 'şĭ îngrijeşte haina sufletuluĭ sĕŭ, ia bine-cuvêntare de la Dumnezeŭ şi dobîndeşte iertare de pĕcatele sale.

Acésta pentru ceĭ ce fug de masa luĭ Christos şi pentru ceĭ ce cu viclenie se apropie, numaĭ pe din afară curăţiţĭ, ca după trecerea săvîrşireĭ actuluĭ, la care adesea sunt siliţĭ, să încépă iarăşĭ necuviinţele şi viaţa lor necurată în care aŭ trăit.

Dar ce vom zice de aceia, carĭ ştiŭ bine despre abaterile de la poruncile luĭ Dumnezeŭ ale fraţilor şi părinţilor lor, carĭ cunosc abisul formaţ între Dumnezeŭ şi eĭ prin neascultare şi necredinţă şi totuşĭ sub cuvêntul că se vor sperіa, nu lasă pe ceĭ ce suferă niciĭ la césul morţiĭ, a primi sfinţirea şi curăţirea ce li se dă în dar prin împărtăşire.

Aceştia nu sunt destul de luminaţĭ asupra învĕţăturеĭ luĭ Christos. Eĭ nu vor să intre în împĕrăţia luĭ

Christos şi nicĭ pe alţiĭ, nu vor să lase ca să intre. Eĭ nu ştiŭ că cel ce gustă din masa Stĕpânuluĭ, pe lângă că se sfinţeşte, dar şi se vindecă de bóla sa cea trupéscă şi ast-fel împiedică cu neştiinţa lor pe mulţĭ de la mîntuire.

Noĭ însă, Fraţilor, să ne ferim de sfatul unor aşa de puţin credincioşĭ şi necunoscĕtorĭ aĭ puterei ce se dă celuĭ credincios, când se împărtăşeşte cu corpul şi sângele Domnuluĭ.

Să alergăm tot-d'a-una şi maĭ ales în ziua necazuluĭ nostru către Domnul, căutând maĭ întâĭ cele vecĭnice, după carĭ tóte cele lumeştĭ şi de folos se vor adaoge nouĕ.

Credinţa nóstrĕ să fie vie, nădejdea statornică şi dragostea nefăţarnică către Dumnezeŭ şi aşa pregătiţĭ prin lucrarea faptelor ce isvorăsc dintr'ênsele să ne apropiem cu vrednicie de masa luĭ Dumnezeŭ şi de ospăţul mântuireĭ nóstre.

Când vom lua parte cu curăţie la cină şi când ne vom sfinţi viaţa prin faptele dragosteĭ către Dumnezeŭ şi către aprópele nostru, vom moşteni viaţa de veci şi ne vom face óspeţĭ la masa luĭ Dumnezeŭ, după cuvêntul sĕŭ, «*fericit este cel ce va prânzi în împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ.*» Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica a XXIX-a dupĕ Pogorârea Duhului Sfînt.

«Aŭ nu zece s'aŭ curăţit, dar «ceĭ nouĕ unde sunt? Nu s'aŭ «aflat să dea mărire luĭ Dum- «nezeŭ, fără numaĭ acest strein». (Luca XVII. 17.18).

Fraţĭ Creştinĭ,

Multe şi marĭ sunt bine-facerile luĭ Dumnezeŭ către noĭ ómeni. El ne-a creat, ne-a dat tóte cele de folos şi ne-a pus în lume, ca stĕpânĭ peste cele-lalte fâpturĭ ale sale. Şi atuncĭ, când din pricina firel nóstre stricată prin pĕcat, ne întinasem peste tot cu necurăţia, atuncĭ când prea multa iubire de sine, mândria, nedreptatea şi iubirea de argint, luase loc în sufletul omuluĭ şi atuncĭ când lenea, pârâciunile pricinuitóre de zavistie, vorbirea de rĕŭ, mânia, lăcomia, beţia şi alte patimĭ, pe cât de multe pe atât de rele, cuprinsese pe om, atuncĭ zic, Fiul luĭ Dumnezeŭ, fiul Feciórel se face, ca pe toţĭ să ne mântuiască. Cu sângele sĕŭ cel atât de preţios, ce a curs din ranele cuelor şi ale suliţeĭ, némul omenesc s'a curăţit. Prin batjocorirea sa, prin pălmuirile şi scuipările în faţă, prin judecarea şi osândirea sa la mórte şi încă

mórte pe cruce, némul omenesc a fost mântuit şi scăpat din ghiarele morţeĭ veciníce. Iar prin sfîntul botez pe toţĭ curăţindu-ne, după cum se cade, ne-a dat pre îngeriĭ sĕĭ ca însoţitorĭ în viaţă şi ne-a dăruit tóte frumuseţile şi bunătăţile raiuluĭ, în carĭ cei buní şi drepţĭ se învrednicesc şi de vederea luminei celeĭ prea strălucitóre şi neapropiate. Pentru noĭ toţĭ, s'aŭ făcut acestea şi nu ştiŭ câţĭ din noĭ s'aŭ aseměnat şi se maĭ aséměnă cu samarinénul lepros, de care ne vorbeşte sfînta Evanghelie de azĭ? Acesta curăţindu-se, singur din cei zece vindecaţĭ împreună cu el, carĭ eraŭ Iudeĭ, a venit înaintea luĭ Christos, ca cu recunoştinţă să'ĭ mulţumiască, mărind pre Dumnezeŭ.

Astă-zĭ însă, prea puţinĭ sunt la numĕr aceia, carĭ să fie recunoscĕtorĭ şi mulţămitorĭ luĭ Dumnezeŭ, cum a fost samarinénul, maĭ mulţĭ se asémănă celor nouĕ Iudeĭ, asemenea curăţiţĭ, dar carĭ n'aŭ venit să dea mărire luĭ Dumnezeŭ.

Acesta este un rĕŭ, cu urmărĭ fórte triste pentru noĭ şi care se vede adesea, nu numaĭ în ce priveşte legătura nóstrĕ cu Dumnezeŭ, dar şi în raporturile nóstre personale şi sociale, fapt care mĕ îndémnă a vorbi azĭ despre recunoştinţa şi mulţumirea, pe care suntem datorĭ a o da luĭ Dumnezeŭ şi bine făcătorilor noştri.

Fraţilor.

Din sfînta Evanghelie pe care am ascultat-o azĭ, vedem o înaltă şi înălţătóre pildă de a face binele, când ne stă prin putinţă şi un îndemn către recunoştinţă şi mulţumire.

Mântuitorul, cu puterea sa cea fără margini, vindecă pre cei zece leproşi, face acéstă mare minune, ca să ne înveţe pre noi datoria bine-facerei şi a dragostei către aprópele nostru; iar purtarea celor curăţiţi, carĭ nu s'aŭ aflat ca să'ĭ aducă mărire, în afară

de un strein, ne arată starea cea atât de slabă a omuluĭ, cu privire la recunoştinţă şi mulţumire.

A face binele, este partea cea maĭ potrivită cu înaltele învĕţăturĭ ale Creştinismuluĭ, carĭ în rândul întâĭ recomandă dragostea către ceĭ maĭ micĭ, socotind cele ce se dă acestora ca date luĭ Dumnezeŭ, «*căcĭ cel ce zice că iubeşte pe Dumnezeŭ şi pe aprópele sĕŭ urăşte, acela mincinos este*».

Dar recunoştinţa şi mulţumirea care urméză după o facere de bine, cum se cuvine a le socoti?

Mulţumirea este în fórte apropiată legătură cu facerea de bine. Ea se arată prin cuvinte şi fapte ca manifestare a recunoştinţeĭ ce încolţesce în sufletul nostru din bucuria şi satisfacerea care ne cuprinde, când ne împărtăşim de bine-facerea cuĭ-va. Dumnezeŭ este bine-făcĕtorul nostru, lucru de care nimenĭ nu se póte îndoi, iar noĭ primitoriĭ bine-facerilor sale şi aceia care 'ĭ datorăm mulţumirea nóstră.

Dumnezeŭ ne-a dăruit corp format cu tóte cele de folos şi cu tărie, ne-a dăruit înţelepciune, avere, mărire, ne-a dăruit sănĕtate şi ne-a ridicat din patul durereĭ şi al suferinţeĭ.

Acestea sunt o parte din bine-facerile sale către noĭ, pentru care cel ce le primesce este dator a 'şĭ arăta recunoştinţa şi mulţumirea sa prin ajutarea semenilor sĕĭ, carĭ sunt în necazurĭ şi suferinţe.

Pre aceia dintre fraţiĭ sĕĭ, carĭ sunt slabĭ, neputincioşĭ şi lipsiţĭ de óre-carĭ părţĭ din corpul lor, ca ochĭ, mâinĭ, picióre saŭ alte membre, carĭ 'ĭ împedică d'a munci şi a se hrăni să 'ĭ ajute şi să 'ĭ sprijinească. Pe ceĭ slabĭ la minte şi necunoscĕtorĭ să-ĭ lumineze cu învĕţătura câştigată, cu înţelepciunea pe care a primit-o de la Dumnezeŭ. Pre ceĭ sĕracĭ să-ĭ miluiască, căcĭ pentru aceia 'ĭ a dat Dumnezeŭ avere şi pre ceĭ împilaţĭ şi părăsiţĭ prin temniţe, să 'ĭ cerceteze, dacă aŭ stĕpânire şi putere. Pre ceĭ bolnavĭ să 'ĭ caute şi cu ajutorul lor, să le îndulciască suferinţa, căcĭ amară este viaţa când cine-va este bolnav

şi n'are nicĭ mijlóce ca să se caute. Acestea se cuvine ca să le facem fraţilor noştri, în semn de mulţumire către Dumnezeŭ, ştiind *«că tot ce vom face unuia din aceştĭ maĭ micĭ, luĭ Dumnezeŭ am făcut.»*

Recunoscinţa şi adevĕrata mulţumire dar, prin aceea se arată ca să cunóştem bunurile primite, să ne bucurăm de ele în sufletul nostru şi să fim mulţumiţĭ noĭ înşine, când le întrebuinţăm pentru binele nostru şi al semenilor noştri.

Cunoscênd acestea, să ne întórcem puţin privirile şi asupra nóstră, a celor carĭ astă-zĭ ne fălim cu numele luĭ Christos şi cu darurile primite de la el şi să vedem, care este recunoştinţa şi mulţumirea nóstră către dênsul şi către aceia dintre noĭ, carĭ ne fac nouĕ bine şi ne ajută.

Intre omul de azĭ şi între cel din timpul Mântuitoruluĭ se zice, că în acéstă privinţă nu este maĭ nicĭ o deosebire. Zece s'aŭ vindecat atuncĭ şi numaĭ unul şi-a arătat mulţumirea sa, mărind pe Dumnezeŭ. Toţĭ primim daruri de la Christos, care cu răbdare suferă nedreptăţile şi pĕcatele nóstre şi cu bunătate aşteaptă întórcerea şi căinţa nóstrĕ. Azĭ, toţĭ voim ca alţiĭ să ne facă nouĕ bine, dar noĭ după ce ne împărtăşim din darurile primite, fie de la Dumnezeŭ, fie de la fraţiĭ noştri, îndată uităm. Dacă ar fi numaĭ atât, póte că nu am fi aşa de vinovaţĭ, dar ce vom face când vom privi la aceia dintre noĭ, carĭ după ce 'şĭ uită de binele primit, cu îngâmfare trece pe lângă bine-făcĕtorul sĕŭ şi adesea, în loc de mulţumire îl vorbeşte, defăimându-l, şi-ĭ întórce cu rĕŭ cele bune. Caută cu ură asupra bine-făcĕtorilor sĕĭ şi pretutindenĭ se laudă cu darurile cu care este împodobit, fără să recunóscă meritul celuĭ ce i le-a dat şi să-ĭ mulţumiască.

Noĭ însă, Fraţilor, să fim credincioşi Bisericeĭ, mama nóstră a tuturor, să ne purtăm după înaltele sale învĕţăturĭ, aşeḑate într'însa de însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ şi să nutrim în sufletele nóstre recunoştinţa către ceĭ ce ne faç bine şi ne ajută. Să ne smerim, să iubim

pacea, să practicăm fapta bună şi pretutindenĭ în viaţă, nu vom culege de cât bucurie. Dumnezeŭ chiar va bine-cuvênta ostenelele nóstre şi va căuta cu milă asupra celor ce vor lucra binele către ceĭ ce aŭ nevoe de el şi îşĭ vor arăta mulţumirea, către ceĭ ce le fac lor asemenea.

Să urmăm cuvintele Sfîntuluĭ Apostol Pavel, care ziçe: «*Mulţumiţĭ tuturor pentru tóte... mulţumiţĭ celor ce vĕ fac vouĕ bine şi vĕ rugaţĭ pentru dênşiĭ, iar nu-ĭ blestemaţĭ*», şi tot-d'auna în viaţă cu cuvîntul şi cu fapta să arătăm că suntem următorĭ învĕţăturei sale. Să mulţumim luĭ Dumnezeŭ care ne mângâie cu darurile sale şi ca Samarinénul curăţit de ranele sale, să-ĭ aducem mărire. Să punem inima, isvorul tuturor sentimentelor nóstre, maĭ presus de tóte şi cu recunoştinţă să ne arătăm mulţumirea nóstră, către Dumnezeŭ şi către toţĭ bine-făcătoriĭ noştri, spre a lua răsplata cuvenită în împĕrăţia cea viitóre. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXX-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Mai lesne este a trece funia «corăbiei prin urechile acului, de «cât a intra bogatul în împărăţia «lui Dumnezeu». (Luca XVIII, 28).

Fraţi Creştini,

Între ómenĭ sunt unĭi, carĭ vorbesc numaĭ despre bogăţie, pe care o doresc şi de multe orĭ se silesc a o dobîndi cu orĭ-ce preţ şi prin orĭ-ce mijlóce. Eĭ pun bogăţia maĭ pre sus de cât tótă fericirea. Eştĭ bogat, aĭ tot ce doreştĭ, cu bogăţia poţĭ rĕscumpĕra totul, zic unĭi ca aceştia, dar se înşélă cu amar.

Ceĭ ce zic şi cugetă ast-fel, sunt streinĭ de adevĕrata învĕţătură a Cuvîntuluĭ luĭ Dumnezeŭ şi nu cunosc adevĕrata bogăţie, care nicĭ odată nu piere.

Am împlinit tóte aceste porunci *«şi ce 'mĭ maĭ lipseşte, ca să moştenesc viaţa de vecĭ»*, a rĕspuns tênĕrul Invĕţătoruluĭ bun, când 'l-a sfătuit să urmeze cele cuprinse în lege.

Şi apoĭ, când Invĕţătorul 'i-a spus *«ca să'şĭ vîndă averea şi să o dea sĕracilor»*, el s'a întristat şi a plecat neîndreptat.

Se póte óre, o abatere mai mare ca acésta din calea adevěrateĭ fericiri? Iubirea de argint 'ĭ-a întunecat mintea şi 'i-a depărtat inima de la Dumnezeŭ, încuindu-ĭ împěrăţia cerului.

A găsit cu cale, că este mai bine a se lipi cu inima de bogăţie, de cât a'şĭ pune nădejdea în Dumnezeŭ. Iată dar, că nu tot-d'auna prin bogăţie se dobîndeşte totul şi iată iar, pentru ce Mântuitorul nostru, ne spune prin sfînta Evanghelie de azĭ, *«că mai lesne este a trece funia corăbieĭ prin urechile aculuĭ, de cât a intra bogatul în împěrăţia luĭ Dumnezeŭ»*.

Să căutăm dar, a cunóşte mai de aprópe acéstă învěţătură ca apoĭ să ştim şi cum se cuvine să întrebuinţăm bogăţia nóstră, spre a putea ast-fel să ne asigurăm împěrăţia luĭ Dumnezeŭ cea neîmbătrînitóre.

Fraţilor,

Dumnezeŭ-Părintele, a împărţit lumea la aşedarea sa în douě părţĭ. O parte formézĕ lumea vědută, în care totul se pipăe şi se simte şi o alta pe cea nevědută, spirituală, ascunsă privirilor nóstre, dar descoperită nouě în chip suprafiresc de Stěpînitorul a tóte. O lume în care se póte cerceta şi cunóşte şi alta în care se póte pătrunde numaĭ prin credinţă şi pe care fie-care om trebue să o dorésca, nădějduind spre dînsa, ca către cel mai înalt ţel de perfecţiune şi fericire.

In lumea vědută, unde viaţa este aşa de scurtă prin alegere şi prin anumite virtuţĭ, prin ostenelĭ şi bună întrebuinţare a bunurilor primite de la Dumnezeŭ, se pregăteşte rěsplata, care se aştéptă în lumea nevědută, unde viaţa este vecinică.

Pilda cu tîněrul din Sfînta Evangelie de azĭ, ne arată însă, că de cele mai multe orĭ omul schimbă fericirea cea vecnică pe care nu o vede, cu fericirea cea trecětóre a acesteĭ vieţĭ, fără să'şĭ dea séma cât de mare

greşélă face. Acest tînĕr a cerut să i se spue, ce trebue să facă ca să moşteniască viaţa vecinică şi când a vĕdut, că i se cere sacrificarea avereĭ, fericirea sa din acéstă lume, s'a întristat şi n'a voit să se despartă de dînsa.

«*Celor bogaţĭ să le porunceştĭ a nu nădĕjdui spre averĭ nestătătóre*», a zis sfîntul Apostol Pavel ucenicului sĕŭ Timoteiŭ, voind a înţelege prin aceste cuvinte, că bogăţia peste măsură şi prea marea trudire în dobîndirea eĭ, îndepărtéză de la Dumnezeŭ.

Bogăţia în sine însă, nu este un rĕŭ, mai ales dacă se socoteşte ca ca un mijloc de ajutare al altora; rĕŭ este numaĭ lipirea de ea, lăcomia de a aduna cât maĭ mult şi sgîrcenia, care se întinde până şi la persóna lor. Între bogăţie şi pornirea de a aduna într'una şi pe orĭ-ce cale este mare deosebire.

Avraam, Iob, David şi câţĭ alţĭ bărbaţĭ bogaţĭ n'aŭ dat probă în viaţă de adevĕrate milostenĭ. Eĭ primiaŭ pe streinĭ, ajutaŭ pre ceĭ neputincioşĭ şi din tótă averea lor, îndestulaŭ pre ceĭ săracĭ.

Mai mult, eĭ şĭ-aŭ dat suferinţeĭ însuşĭ trupurile lor, cum a făcut Iob şi aŭ bine cuvêntat pre Dumnezeŭ, când s'a cerut sacrificiĭ de la dînşiĭ. Pildă avem pe Avraam care a primit a jertfi pe însuşĭ fiul sĕŭ.

Acésta este bogăţie care nu piere nicĭ odată, pe când lăcomia de averĭ face pe om sărac, chiar când nu are unde să'şĭ maĭ pună cele agonisite.

Un om lacom şi sgârcit este robul şi nicĭ odata stĕpânul banilor sĕĭ. El ar da maĭ uşor viaţa sa de cât un ban din ceĭ puşĭ de dînsul la o parte.

De alt-fel comorile sale sunt stĕpânite de duhurile rele, căcĭ nu póte să fie el stĕpân peste aceste bunurĭ, din care nicĭ odată n'a gustat.

Socotind acestea şi luând seamă la bogăţia tînĕrului robit de dînsa, găsim că bine a zis Mîntuitorul, «*că cu anevoe va intra bogatul în împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ*».

Şi apoĭ, când ne gândim cât de înşelătóre este bogăţia şi cât de trecĕtóre este fericirea în acéstă lume

vĕdută, cine mai póte rămâne în stĕpânirea patimei de a aduna averi, numai pentru ca să se uite la ele?

Aceştia adună comori, fără să ştie cine se va îndulci din ele şi perd comóra vieţei vecinice. De multe ori de agoniséla unor aşa bogaţi, se folosesc chiar vrăjmaşii lor, care se desfătéză cu îmbelşugare dintr'ênsa, batjocorind amintirea lor.

Aşa se întâmplă cu strângĕtori de averi şi aşa perd ei adevĕrata fericire, care este numai în Dumnezeŭ.

Prin urmare, Fraţilor, noi să fugim de sfaturile lor şi să urmăm cuvîntul luĭ Dumnezeŭ.

Să întrebuinţăm cu înţelepciune averea, cu care ne-a înzestrat vistierul bunătăţilor, ştiind că este bogat cu adevĕrat acela care dă mult, nu acela care are mult.

Bogăţia nóstră, să o socotim ca dată nouĕ în dar de la Dumnezeŭ, pentru folosul nostru şi al semenilor noştri.

Când vre unul din fraţii noştri este în lipsă, noi fiind bogaţi să'l ajutăm şi împlinim ast-fel porunca *împărţireĭ avereĭ la sĕracĭ.*

Prin acestea, pe de altă parte, scăpăm şi de multe ispite, căci şi păstrarea bogăţieĭ este o greutate pentru cine o are. Umblă din loc în loc bogatul, ca că-'şĭ ascundă bogăţia sa, fără să priviască la Christos, care abia aştéptă mila sa.

Noi să nu facem ca acest bogat nesocotit, ci să dăm din averea nóstră sĕraculuĭ, asigurându-ne viaţa cea vecinică prin bine-facerile şi milostenia nóstră.

Bogăţia este trecĕtóre, azi o avem şi mâne nu, pe când împărţirea la sĕracĭ este comóra neperitóre, încredinţată în mâinile luĭ Christos, care ne va împărtăşi dintr'ênsa cu îmbelşugare întru împĕrăţia sa.

Să ne aducem dar aminte de tóte binefacerile primite de la Dumnezeŭ şi să-ĭ mulţumim cu faptele nóstre către semenii noştri. Să cercetăm pre cei bolnavi, alinându-le durerea prin cuvinte de mângâiere şi lucrând pururea faptele dragosteĭ creştineşti, ca ast-fel să putem face fericiţi cât mai mulţi fraţi d'ai noştri, spre a putea să ne agonisim şi noi adevĕrata fericire a vieţeĭ vecinice, cerută de tînĕrul din Evanghelia de azi şi pe care a pierdut-o din dragostea către bogăţie. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXXI-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Şi îndată orbul a văḑut şi a «mers după Iisus, mărind pe Dum- «nezeŭ» (Luca XVIII 43).

Fraţi Creştinĭ,

Mai folositóre ca lumina pentru om, nu póte să fie alt-ceva în lume. Ochiul este luminătorul corpuluĭ, precum mintea este luminătórea sufletuluĭ şi deci când mintea este sănĕtósă, sufletul se luminéză; iar omul apucă pe calea dreptăţeĭ, ajunge la cer şi intră în rîndul sfinţilor celor bine plăcuţi luĭ Dumnezeŭ.

Pe când din contră, dacă mintea este întunecată, sufletul asemenea se întunecă, iar omul apucă pe calea faptelor rele şi se trezeşte de odată în afară de împărăţia luĭ Dumnezeŭ.

Orbul de care ne vorbeşte sfânta Evanghelie de azĭ, ni se arată lipsit de lumina trupuluĭ, lipsit de ochĭ, dar dovedeşte în acelaşĭ timp o minte sănĕtósă şi o strălucitóre lumină a sufletuluĭ. Fără să vadă cu ochiĭ sĕĭ trupeştĭ, carĭ eraŭ întunecaţĭ, el

simte cu partea sa lăuntrică puterea luĭ Dumnezeŭ şi într'una strigă în urma doctoruluĭ cel neîntrecut şi mântuitor: «*Dómne Iisuse miluĕşte-mĕ*».

Acestea ne arată, că orbul cu ochiĭ corpuluĭ, era liber de orbirea patimelor şi a pĕcatelor de tot felul, cunoştea calea adevĕruluĭ şi vedea cu ochiĭ sufletuluĭ curat şi lămurit, şi de aceea fără să asculte de ceĭ ce îl mustraŭ şi îl certaŭ ca să tacă, el gândind cu crédinţă la adevĕr într'una striga: «*Iisuse miluĕşte-mĕ*».

Din tótă acea mare mulţime, care urma Mântuitoruluĭ, nu s'a găsit măcar un singur prieten al acestuĭ nenorocit, lipsit de vederea corpuluĭ. Şi cine se îndoieşte, că n'a avut şi el în viaţa sa vre-un prieten şi maĭ ales, când nu era orb şi avea îndestulare? Dar aşa e lumea şi cu anevoe se găsesc adevĕraţiĭ prietenĭ; eĭ nu se pot cunóşte bine, de cât atuncĭ, când noĭ ne găsim în necazurĭ şi nenorocirĭ.

Să vedem dar, ce este adevĕrul şi cu ce se póte proba adevĕrata prietenie.

Fraţilor,

Natura cu tot ce cuprinde ea, nu vorbeşte de cât de Dumnezeŭ şi stă mărturie, împreună cu sfânta Scriptură şi cu tóte scrierile şi învĕţăturile sfinţilor Părinţi, a voinţeĭ dumnezeeştĭ, care chiamă la lumina adevĕruluĭ şi la cunoştinţa şi urmarea luĭ, pe tot omul ce vine în lume. Dar ce este adevĕrul? Iată o întrebare pe care 'şĭ-aŭ pus-o înainte de Christos, mulţĭ filosofĭ, fără să o pótă deslega, cu tóte acestea.

Cu Christos însă lumina adevĕruluĭ a coprins pe mulţĭ. Dar ce este adevĕrul? Adevĕrul este cunoştinţa dréptă despre Dumnezeŭ şi despre tóte lucrurile sale, căpătată din relaţiunile nóstre cu fiinţa divină. Pentru a se ajunge la cunoştinţa acésta dréptă despre Dumnezeŭ, se cere ca noĭ să avem o pregătire. Din copilărie chiar, se impune acéstă pregătire. Părinţiĭ

mai întâi să obicinuiască pe fiii lor cu cuvinte frumóse, să le sădiască în inimă credința despre adevěratul Dumnezeŭ, desvoltându-le tot mai mult sentimentul religios și prin exemple în ce privește dragostea către aprópele, să'i facă prielnici pentru un țel mai înalt.

Educatorii apoi, învěțătorii și profesorii prin metoade lesnicióse și cu gândul curat, să lumineze mintea copiilor, înlesnindu-le înțelegerea lucrurilor mici și prin acésta și a celor mari la timpul cuvenit.

Și în fine preoții, păstorii de suflete, prin predicarea cuvêntului dumnezeiesc, să lumineze poporul în cunóșterea adevěrului despre Dumnezeŭ și despre lumea darului. Tot omul printr'însii să se mântuiască și gata tot-d'a-una să fie pentru fericire, atât aci pe pământ în acéstă viață, cât și în cer după mórte.

Așa se póte ajunge la cunoștința adevěrului dumnezeiesc, căci numai așa se luminéză mintea, se nutrește credința în Dumnezeŭ și se ajunge la adevěrata fericire.

Dar prietenia ce este și cum putem cunóște noi pe adevěrații prieteni? Despre acésta să vorbim acum.

Omul fără prieteni este ca și mort, prin urmare scump lucru este prietenia la om. E greŭ însă de cunoscut adevěratul prieten și nu se póte înțelege așa de ușor adevěrata prietenie.

Ca să cunoști pe adevěratul prieten, nu este nevoie a te osteni ca să-i ghicești gândurile, saŭ să-i citești în inimă, căci acésta greŭ și anevoios de aflat lucru este.

Să căutăm la faptele lui, în diferite împrejurări din viață, să-i cerem sfat în necazurile inimei nóstre și ajutor în nevoile nóstre. Atîrnă de la purtarea sa în niște ast-fel de împrejurări, că să cunóștem gradul prieteniei sale și pe prietenul nostru cel adevěrat.

Prietenul adevěrat, când te vede că greșești te sfătuește, la nevoie te și mustră, dar te îndreptéză. El te cruță pe tine și onórea ta și nici odată nu face folosință de iubirea ta, ca să te ruineze. Te vor-

beşte de bine, se bucură când înaintezĭ şi-şĭ pune chiar viaţa sa, ca să te scape pe tine.

Prietenul adevĕrat tot prieten rămâne, te mângâie în supărărĭ, te scóte din nepaste şi te ajută, când aĭ sĕrăcit.

Ferice dar, de omul care şĭ-a dobîndit un aşa prieten şi vaĭ de acela, care a căḑut în mrejile uneĭ prieteniĭ făţarnice şi viclene.

Un aşa prieten, este cu mult maĭ primejdios ca un duşman cunoscut, căcĭ de acesta te fereştĭ, pe când de cel-l'ait nu.

Prietenul viclén vorbeşte mângâios, te linguşeşte, are dulcéţă pe buze şi fiere în inimă. El ca şi lipitórea îţĭ suge sîngele, îţĭ ruinéză averea, te îndémnă şi te încuragiază la rĕŭ, iar când eştĭ în marginea prăpastieĭ îţĭ dă brîncĭ în ea şi apoĭ fuge şi te lasă.

Cunoscênd acestea despre adevĕr şi prietenie, să căutăm în viaţa nóstrĕ după pământ, a urma credinţa orbuluĭ din sfînta evanghelie, luminându-ne ochiĭ sufletuluĭ şi fugind de prietenia acelora, carĭ înconjuraŭ pe orb şi 'ĭ strigaŭ ca să tacă.

Să ne îngrijim dar, de buna creştere a fiilor noştri şi să le punem înainte pe Dumnezeŭ şi marea sa bunătate către noĭ. Să 'ĭ învĕţăm apoĭ moralitatea şi religiositatea şi să întreţinem viŭ în mintea şi în inima nóstră focul Dumnezeireĭ, prin ascultarea cuvêntuluĭ dumnezeĭesc.

Să venim maĭ des la biserică şi să primim lumina cunoştinţeĭ de Dumnezeŭ, vărsând înaintea altaruluĭ lacrime de pocăinţă pentru faptele nóstre rele, spre a primi nădejdea fericireĭ căpătate de orb, prin lumina sufletuluĭ sĕŭ, care 'ĭ descoperise adevĕrul, strigând: *«Iisuse miluește-mĕ»*.

Şi apoĭ, bine întemeiaţĭ în cunoştinţa adevĕratuluĭ Dumnezeŭ, să căutăm a ne înconjura numaĭ de prietenĭ buniĭ, fugind de prietenĭ viclenĭ şi făţarnicĭ. In necasurĭ se cunóşte prietenul adevĕrat şi cu asemenea prilegiurĭ să 'ĭ facem.

Să punem la încercare pe prietenii noştri, spre a'i cunóşte bine şi să fugim de aceia, care aŭ viclenia în inimile lor.

Să ne uităm la faptele şi nicĭ odată la vorbele lor, căcĭ fapta rĕmâne, iar vorbele trec întocmaĭ ca umbra.

Să căutăm în inimă şi nicĭ odată în faţa lor, căcĭ făţarnicul când este vesel cu faţa, este plin de întristare cu sufletul şi aşa póte să ne înşele şi în momente grele, vom păţi întocmaĭ ca orbul, care simţia adevĕrul, alerga la mântuire şi ceĭ ce-l înconjuraŭ îĭ strigaŭ să tacă.

Toţĭ dar, să urmăm orbuluĭ în căutarea adevĕruluĭ şi a mântuireĭ şi cu grija de a găsi prietenĭ buniĭ, să prea mărim pe Dumnezeŭ, spre a ne deschide ochiĭ în calea fericireĭ vecĭnice. Amin.

CUVINTARE

Pentru a XXXII-a Duminică după Pogorârea Duhului Sfînt.

«Că fiul omului a venit să caute «şi să mântuiască pre cel ce era «pierdut» (Luca XIX 10)

«Cel ce a întors pe păcătos de «la rătăcirea căeĭ luĭ, va mântui «suflet de mórte şi va acoperi «mulţime de păcate». (Iacob V. 20

Fraţi Creştinĭ,

Omul de şi a fost ales de Dumnezeŭ ca să stĕpâniască peste cele-l'alte făpturĭ, de şi a fost înzestrat cu puterĭ sufletescĭ marĭ, de şi a fost creiat după chipul şi asemĕnarea luĭ Dumnezeŭ, este cu tóte acestea slab, fórte înclinat cu firea către dorinţe neîngăduite şi adesea cugetă la lucrurĭ aducĕtóre de osândă şi mórte vecinică.

Aşa, că este peste putinţă ca să fie cine-va fără de pĕcat. Nu este om care să vieţuiască şi să nu greşiască, ne învaţă Biserica. Dar ce folos, căcĭ se găsesc între noĭ unĭĭ, carĭ se ocupă numaĭ de pĕcatele altora, fără să se gândiască maĭ întâiŭ la ale sale. Petrec pe socotéla altora, rîdĕnd de scăderile lor şi de multe orĭ, născocind de la eĭ multe rele pe séma fraţilor lor. Iĭ vorbesc de rĕŭ către alţiĭ, în ascuns însă

petrec cu ei şi tot-d'auna se ridică în potriva acelora, carî se încércă la arătare ca să-i îndrepteze, spunênd în gura mare, că este pĕcat a intra şi a vorbi cu cei ce fac pĕcate.

Unii ca aceştia uită, că se mântuesce suflet de la mórte, când pĕcătosul se va întórce din rĕtăcirea sa şi se aséměnă în totul fariseilor din timpul Mântuitoruluĭ, care 'í strigaŭ că petrece cu vameşii şi cu pĕcătoşii, când încerca întórcerea acestora, între carî era şi Zacheŭ, de care ne vorbeşte sfânta Evanghelie de azĭ.

Să luăm dar în de aprópe băgare de sémă învĕţătura sfinteĭ Evangheliĭ, pe carî am ascultat'o azĭ şi să vedem, cum am putea noĭ maĭ bine, să ne împlinim datoria de a mântui pre cel pierdut şi de a întórce pre cel pĕcătos către viaţa cea sfântă, predicată nouĕ de Domnul mărireĭ.

Fraţilor,

Zacheŭ era maĭ mare peste vameşĭ, făcuse în viĕţa sa multe nedreptăţĭ, dar nu'ĭ lipsea bună voinţa d'a se îndrepta.

El avea dragoste de a se întórce pe calea binelui şi a virtuţeĭ desăvêrşite, dar nu avea cine să'l sfătuiască şi să'l câştige. Fariseiĭ îl numiaŭ în faţă pĕcătos şi învĕţaŭ pe tótă lumea ca să fugă de dênsul, nemulţumindu-l astfel maĭ mult şi înmulţind pĕcatul, prin ura ce se desvolta în el.

Sătul dar de aceşti învĕţătorĭ înşelătorĭ, când aude de Iisus Nazarineanul şi încă că trece prin ţinutul acela, se umple de dorinţa de a'l vedea şi mic fiind de stat, se suie într'un dud, numaĭ ca să pótă să-l vadă.

Dacă mulţumirea sa, că 'l-a vĕdut a fost mare, apoĭ cu cât maĭ mare a fost bucuria sa, când acest blând şi bun învĕţător a venit în casa sa. Acésta se vede de acolo, că el îndată se pocăeşte, se întórce

şi cu mare bună voinţă zice: «*Dómne, iată jumătate din averea mea o dau săracilor şi de am nedreptăţit pe cine-va cu ceva, întorc împătrit*».

Fiul luĭ Dumnezeŭ, n'a găsit lucru necuviincios, a intra şi a cina împreună cu vameşiĭ şi cu păcătoşiĭ. El care păcat n'a făcut şi viclenie n'a scos vre-odată din gura luĭ, a biruit clevetirile fariseilor şi a mântuit suflet de mórte. S'a dat pe sine pildă vie şi ne-a învĕţat, cum trebue să luptăm în potriva păcatuluĭ, care uşor se face şi cu anevoie se îndreptéză.

Mare este răsplata celuĭ ce tămăduesţe pe bolnav de suferinţele sale, dar mult maĭ mare va fi răsplata aceluia, care va tămădui pe păcătos de ranele cele adâncĭ ale păcatuluĭ.

Cel ce intră în casa omuluĭ desfrânat, ca să'l înveţe înfrânarea, cel ce caută prilej de a comunica cu făcătoriĭ de rele, spre a'ĭ abate de la furtişaguri şi în genere tot cel ce caută pe păcătos, spre a'l îndrepta este înger păzitor, razem de mântuire şi adevĕrat sfătuitor şi părinte.

Acestea în faptă ni le-a arătat Mântuitorul nostru, când a intrat în casa luĭ Zacheŭ, pe care 'l-a îndreptat şi cu uşurinţă pe calea mântuireĭ 'l-a adus.

Era neîntemeiată dar purtarea fariseilor, carĭ vorbiaŭ de rĕŭ pe Iisus, pentru că a intrat în casa unuĭ păcătos şi este cu totul vrednică de pedépsă purtarea acelora dintre noĭ, carĭ nu încetează cu clevetirile la adresa de-aprópeluĭ lor.

Limba este ca şi o sabie care străpunge inima cui-va, când este lăsată fără frâŭ în voia sa. De la neînfrânarea limbeĭ pornesc vorbele deşarte, ponósele, clevetirile, pârâciunile, intrigele, jurămintele falşe şi călcarea făgăduelilor. Din neînfrânarea limbeĭ, se nasc certele între fraţĭ şi între soţĭ, vorbele de ruşine, bătăile şi chiar crimele, de cât carĭ nu póte fi alt păcat maĭ mare.

Neînfrânată era limba fariseilor, când aţâţaŭ poporul în potriva luĭ Iisus şi plină de rĕutate era inima

lor, când cugetaŭ cele viclene, cum că a intrat la un păcătos să găzduiască.

Eĭ, în loc să laude cu mulţumire, milostivirea aceluia, care cu supunere vine la un păcătos, spre a'l mântui, îl vorbesc de rĕŭ, şi caută să îndepărteze poporul de la învĕţătura sa.

Mântuitorul însă, cunoscênd rĕutatea inimeĭ lor, ĭĭ înfruntă zicêndu-le: «*Fiul omenesc a venit să caute şi să mântuiască pre cel ce era perdut, căcĭ mare bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte*», luminându-ne şi nouĕ calea, cu acéstă învĕţătură asupra purtăreĭ nóstre cu ceĭ păcătoşi.

Prin purtarea şi învĕţătura sa, blândul Iisus ne-a deschis ochiĭ minţeĭ şi ne-a dat bunătatea, mila şi drĕptatea ca arme, cu carĭ putem birui păcatul şi prin carĭ cu înlesnire se întórce un păcătos.

Din purtarea sa, putem cunóşte până unde se póte întinde legătura nóstrĕ cu ceĭ întinaţi de păcat şi din cuvintele sale, putem înţelege bucuria care se face în cer şi cât de mare va fi meritul nostru, când vom aduce pe păcătos la căinţă şi mântuire.

Să luăm pildă dar de la purtarea Mântuitoruluĭ nostru şi când vedem că vre-unul din fraţiĭ noştri, a căḑut în păcate şi fără de lege, să nu fugim de dênsul, ci să'ĭ întindem mână de ajutor şi neîncetat cu îndemnul şi cu sfatul nostru cel înţelepţesc, să nu încetăm până nu'l vom îndrepta. Să nu vorbim la arătare de păcatele altora şi nicĭ să căutăm a lovi în numele cel bun al fraţilor noştri, căcĭ printr'o ast-fel de purtare se distruge unirea şi iubirea dintre noĭ şi cu ele se pierde tot binele şi ajutorul, pe care suntem datorĭ a'ĭ da unĭĭ altora.

Cu acestea, să nu socotim însă că am terminat lucrul, la care învĕţătura Domnuluĭ nostru Iisus Christos ne îndeamnă. Singurĭ ceĭ buni şi cu viaţă morală, să caute a se apropia de ceĭ cu viaţa abătută şi printr'o neîncetată şi cumpănită observare, să se siliască a 'ĭ îndrepta şi a 'ĭ întórce de la rĕŭ la bine.

Deci dar, Fraţilor, să nu cruţăm timpul, să nu cruţăm ostenéla, ci tot-deauna cu timp şi fără timp, când este vorba de a mustra, de a sfătui şi de a îndrepta pe fratele nostru rătăcit, să nu stăm la îndoială.

Să ne ferim de vorbire deşartă şi să lucrăm la mântuirea celui ce a păcătuit, căci numai aşa ne vom face iubiţi de Dumnezeu şi vrednici de împărăţia cea de sus. Amin.

SECȚIUNEA III-A

CUPRINDÊND CUVÊNTĂRĬ PENTRU DUMINICILE DE LA DUMINICA VAMEȘULUĬ ȘI A FARISEULUI PÂNĂ LA LUMINATA ZI A ÎNVIEREĬ DOMNULUĬ.

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru Duminica Vameșului și a Fariseului

«Mai indreptat s'a pogorît «acesta la casa sa, de cât a- «cela, că tot cel ce se înalță «pe sine, se va smeri și cel «ce se smerește, se va înălța.» (Luca XVIII 14).

Frați Creștini,

Doui ómeni aŭ intrat în biserică ca să se róge, unul fariseŭ și altul vameș, am auḑit că ne spune Sfînta Evangelie de azĭ.

«*Fariseul stând, așa se ruga în sine: Dómne mulțumescu-ți, că nu sunt ca ceĭ-l'alți ómeni, jefuitorĭ, nedrepți, prea curvarĭ saŭ și ca acest vameș, postesc de două orĭ pe săptămână, daŭ zeciuială din tóte câte am. Iar vameșul de departe stând, nu voia nici ochiĭ să-ĭ ridice către cer, ci 'și bătea pieptul zicênd: Dumnezeule fiĭ milostiv mie păcătosuluĭ!*»

Pe când dar, fariseul se socotea numaĭ pe sine bun și pe toți ceĭ-l'alți ómeni rĕĭ și abătuți de la legea luĭ Dumnezeŭ, vameșul se socotea pre sine cel maĭ păcătos dintre toți ómeniĭ. Fariseul stĕpânit de patima mândrieĭ se înalță pe sine maĭ pre sus de cât tóte legile, se numește sfânt, judecă și disprețuește cu de

la sine putere pe vameş, pe când acesta umilindu-se stă tocmaĭ la uşa bisericeĭ, în cel maĭ de pe urmă loc, 'şĭ recunóşte greşalele sale, arată căinţă pentru tóte nedreptăţile şi fără de legile ce a făcut în viaţă şi bătându-şĭ pieptul, se rógă milostivuluĭ Dumnezeŭ ca să 'i ĭerte luĭ păcatele sale.

Pilda acéstă şi învĕţătura ce se scóte dintr'ênsa, este fórte folositóre pentru noĭ. Precum în timpul Mântuitoruluĭ, aşa şi azĭ sunt mulţĭ printre noĭ, carĭ se socotesc fără de păcat şi cu orĭ cine se întâlnesc, nu fac de cât să spună că postesc, că fac milostenie, că merg la biserică şi că ţin sĕrbătorile, purtându-se cu mândrie, întocmaĭ ca şi fariseul.

Mândria este patimă, este păcat mare şi aceea prin care omul pierde prietenia ómenilor şi dragostea luĭ Dumnezeŭ; iar smerenia este virtutea cea maĭ alésă şi aceea cu care se câştigă bunătatea judecătoruluĭ a tóte şi împĕrăţia cerurilor, *căcĭ tot cel ce se înalţă se va smeri şi cel ce se smereşte se va înălţa.*

Pătrunşĭ dar, de însemnătatea învĕţătureĭ pe care Sfînta Evangelie ne-o dă azĭ despre mântuire şi smerenie, să căutăm a le trece şi noĭ cu vorba spre luminarea nóstră deplină, asupra rĕuluĭ care isvorăşte din mândrie şi a binelui care isvorăşte din smerenie, îndreptându-ne apoĭ pe calea smereniceĭ, singura prin care putem ajunge la pocăinţă şi mântuire.

Fraţilor,

Fariseul venise în biserică ca să se róge luĭ Dumnezeŭ pentru mântuirea sa şi în loc să capete îndreptare a luat osândă, pentru că în loc să se róge, el s'a lăudat pe sine şi a vorbit de rĕŭ pe vameş. A stat cu îngâmfare înaintea luĭ Dumnezeŭ, căruia nu 'i-a arătat respectul cuvenit şi a osândit purtarea vameşuluĭ, în aprinderea mâniei sale, când a zis: «*Mulţumescu-ţĭ ţie Dómne, că nu sunt ca ceĭ-l'alţĭ ómenĭ*

şi nicĭ ca acest vameş». El s'a înălţat şi Dumnezeŭ, 'l-a umilit.

Aşa s'a purtat fariseul şi aşa se pórtă şi astă-zĭ mulţĭ dintre noĭ. Uniĭ ca aceştia ar trebui să ĭa pilda acésta, ca dreptar al vieţeĭ lor şi să fugă de mândrie, care tot-d'a-una sfârşeşte cu umilinţă deplină.

Mândrul se înalţă pre sine singur şi aşteaptă ca toţĭ asemenea să-l înalţe. Cuprins apoĭ de mrejile cele atât de încurcate ale acesteĭ patimĭ, apucă pe drum greşit şi întrebuinţéză tot în rĕŭ darurile cu care Dumnezeŭ 'l-a împodobit. Cércă a pătrunde cu mintea sa judecăţile luĭ Dumnezeŭ şi pedepseşte amar pe acela dintre supuşiĭ sĕĭ, care nu se închină luĭ, mărindu-l ca pe un idol ce este.

De are avere, o risipeşte în fapte carĭ trec limita cumpătăreĭ şi nicĭ odată, nu este aşa de mulţumit în inima sa, ca atuncĭ când a batjocorit pe fratele sĕŭ, amărât din pricina greutăţilor prin care trece.

Din acésta se vede lămurit, că mândria este o tulpină din care rĕsar o mulţime de alte pĕcate. Vorbirea de rĕŭ, clevetirile, intrigile şi pisma sunt atâtea pĕcate, cari numaĭ din mândrie isvorăsc. Omul mândru chiar când vine la biserică, caută locul cel maĭ de frunte, spre a fi vĕdut de toţĭ şi când se mărturiseşte la duhovnic, spune că n'a făcut nicĭ un pĕcat întocmaĭ ca şi fariseul.

Amar însă unuia ca acesta, căcĭ mândria după cuvêntul luĭ Sirah este urâtă înaintea luĭ Dumnezeŭ şi a ómenilor şi'l depărtéză de dragostea luĭ Dumnezeŭ, care stă în potriva celor mândri şi de prietenia ómenilor, care fug de clevetirile lor.

Mândrilor le lipseşte smerenia, cea maĭ înaltă dintre virtuţĭ şi aceea care este plăcută luĭ Dumnezeŭ şi care înalţă pe cel ce o are. Smerenia este ca şi un pom, care cu fructele sale îndulceşte de o potrivă pre toţĭ. Cel smerit cu inima, cunóşte nedesăvârşirea sa şi înţelege, că tot ce póte face şi el, este un dar cu care Dumnezeŭ 'l-a înzestrat.

Recunóşte meritele altora şi nici o dată prin vorbele şi purtarea sa, nu tinde la întunecarea lucrărilor marĭ şi a faptelor bune, ce sunt legate de persóna aprópeluĭ sĕŭ. Prin smerenie, mulţimea scăderilor nóstre se acoperă şi faptele nóstre bune, tot maĭ mult se luminéză. Pe faţa omuluĭ smerit se zăreşte mulţumirea deplină, pentru tot ce 'ĭ-a dat Dumnezeŭ, împăcarea cu puţin şi răbdare în nevoile sale. El este blând cu toţĭ ómenĭĭ şi ascultă cu supunere de poruncile şi înaltele învĕţăturĭ ale Bisericeĭ, creḑênd, nădĕjduind şi iubind pe Dumnezeŭ ca pe adevĕrul cel adevĕrat, fericirea cea neîmbătrânitóre şi bunătatea cea fără de asemĕnare.

Fără smerenie dar, nu putem fi plăcuţĭ luĭ Dumnezeŭ, iar faptele nóstre bune pierd din preţul lor, când sunt făcute la arătare şi cu gândul de a vorbi lumea de ele şi de noĭ.

Fie-care din noĭ cunóşte acestea şi totuşĭ, nu ştiŭ câţĭ am putea găsi printre noĭ, la fel cu vameşul. Astă-zĭ cine-va nu face un bine, orĭ cât de mic, fără să nu fie trâmbiţat în tóte părţile. Se laudă el, îl laudă prietenĭĭ şi cunoscuţĭĭ, îl laudă ómenĭĭ plătiţĭ şi dintr'o laudă se pomeneşte în alta, până ce ajunge cu timpul, ca să spună el singur, că fără el nu se maĭ póte face nimic în lumea acésta. Dacă ar fi numaĭ atât, dar nu. Pe lângă lipsa de smerenie, la unĭĭ ca aceştia, încep a încolţi ghimpiĭ ceĭ atât de vătămătorĭ aĭ mândrieĭ. Vorbesc de rĕŭ pe alţiĭ, cum a făcut fariseul, ca numaĭ eĭ să fie bunĭ, pismuesc, intrighéză şi jupóe pe sărac şi pe tot fratele sĕŭ, care 'ĭ cade în mână, ca să pótă îndestula pe laudătoriĭ sĕĭ. Iată unde ne duce mândria şi iată pentru ce mulţumirea şi îndestularea aŭ pierit de mult din casele nóstre. Biserica aprópe zilnic ne spune: Dumnezeŭ stă în potrivă mândrilor după fără de legile lor şi noĭ în loc să ne îndreptăm, adesea maĭ rĕĭ ne facem.

«*Cela ce se înalţă pre sine se va smeri şi cela ce se smereşte se va înălţa*», ne învaţă Mântuitorul nostru prin rostul sfinteĭ Evangheliĭ de astăzĭ. Cuvintele acestea nutresc în ele numaĭ mântuire şi fericire. Să

le săpăm pe lespedile inimeĭ nóstre şi după ele să urmăm în viaţă.

Să fugim de mândrie şi podóba nóstră cea maĭ de preţ smerenia să fie. Cu smerenia să ne într'armăm, ca cu uşurinţă să trecem prin valurile cele atât de înfuriate ale acesteĭ lumĭ.

Să luăm pildă de la vameş şi cu smerenie să ne mărturisim păcatele nóstre; să luăm pildă de la sfinţiĭ Apostolĭ şi Mucenicĭ, carĭ aŭ suferit bătăĭ şi góne pentru învĕţătura Dumnezeesculuĭ Invĕţător şi carĭ în muncĭ şĭ-aŭ dat viéţa pentru dragostea luĭ Chrístos, smerindu-ne în faptele înălţătóre de ném şi de biserică, pe carĭ cu sârguinţă tot-d'a-una să le facem. Să luăm pildă de la însuşĭ Maĭ Marele Păstorilor, care până acolo s'a smerit pe sine, în cât a primit de bună voe a se face miel şi a se junghia pe cruce, întocmaĭ ca dênsul smerindu-ne.

Să ne smerim înaintea luĭ Dumnezeŭ şi înaintea ómenilor, dacă voim să ne înălţăm împreună cu vameşul şi să fugim de patima mândrieĭ, dacă nu voim a cădea împreună cu fariseul.

Prin mândrie îngeriĭ şi ómeniĭ aŭ căḑut şi prin smerenie s'aŭ ridicat, *căcĭ tot cel ce se înalţă se va smeri şi cel ce se smeresce se va înălţa.*

Să ne curăţim dar simţurile şi cu smerenia ca cu o platoşe încingêndu-ne, să începem postul, pocăindu-ne pentru păcatele nóstre.

Să ne batem piepturile la durerea însângerăreĭ sufletuluĭ nostru cu veninul abaterilor nóstre celor multe de la legea luĭ Dumnezeŭ şi cu smerenie adâncă, să ne rugăm Dumnezeuluĭ nostru zicêndu-ĭ: «*Dumnezeule, fiĭ milostiv nouĕ păcătoşilor*». Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica Fiului risipitor.

«Scula-mĕ-voiŭ şi mĕ voiŭ duce «la tatăl meŭ şi-ĭ voiŭ zice: Tată «greşit'am la cer şi înaintea ta «şi de acum, nu sunt maĭ mult «vrednic a mĕ chema fiul tĕŭ. «Fă-mĕ ca pe unul din argaţii tĕĭ». (Luca XV. 18—19).

Fraţi Creştinĭ,

În timpul Mântuitoruluĭ, omul pentru a căruĭ mântuire, cuvîntul trup s'a făcut, nu era de loc deosebit de omul din ziua de astă-zĭ. Erĭ şi azĭ acelaş. Cu aceeaşĭ fire, cu aceleaşĭ apucăturĭ. Atuncĭ tînĕrul risipitor şi azĭ icóna purtăreĭ sale, ni se înfăţişéză la cea maĭ mare parte din tinerĭĭ noştrĭ fiĭ.

Atuncĭ puţinĭ şi azĭ mulţĭ, carĭ se despart de dragostea şi de purtarea de grije a părinţilor, părăsesc adevĕrul, desbracă haina cea atât de curată a virtuţeĭ şi atraşĭ de înşelătórele plăcerĭ ale lumeĭ, petrec în necurăţie şi desfrânărĭ, ca apoĭ să sfârşiască cu desnădejdea.

Mântuitorul lumeĭ, ca un Dumnezeŭ ce este, a cunoscut urmările unuĭ pĕcat mare ca acesta şi ne-a dat pilda fiuluĭ risipitor ca să înţelegem, că Dumnezeŭ,

Părintele nostru, care este bunătatea nemărginită, se va milostivi către toţi păcătoşii, când se vor căi şi se vor întórce. Pentru acelaş cuvînt şi Biserica, acum cu apropierea postuluĭ mare, ne pune înainte acéstă învĕţătură, spre a ne feri de urmările cele atât de rele ale păcatuluĭ. Ea ne îndémnă la căinţă şi ne încredinţézà despre dragostea şi bunătatea luĭ Dumnezeŭ, care ne va primi cu deosebită bucurie. *Mare bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăeşte, căcĭ unul ca acesta pierdut a fost şi s'a aflat, mort a fost şi a înviat.*

Prin căinţă şi întórcere dar, găsim casa Părinteluĭ nostru cel din Ceruri şi ne ridicăm din tina păcatuluĭ, prin marea luĭ Dumnezeŭ milostivire.

Cunoscênd acestea, să vedem acum şi care este învĕţătura, pe care ne-o dă sfînta Evanghelie de azĭ, cu privire la căinţa nóstră şi la milostivirea luĭ Dumnezeŭ către noĭ, despre care voiŭ vorbi în cuvîntarea mea de azĭ.

Fraţilor,

Tînĕrul risipitor, despre care ne vorbeşte sfînta Evanghelie, stĕpânit de plăcerile cele deşerte ale lumeĭ s'a împotrivit părinteluĭ sĕŭ, n'a voit să'l asculte când l'a sfătuit cu înţelepciune şi în păcate grozave 'şĭ-a cheltuit avuţia sa, ajungênd a nu maĭ avea nicĭ ce să mănânce. Acestea ne arată păcatul şi starea de plâns în care ajunge cine-va din pricina păcatuluĭ.

Nu s'a desnădĕjduit însă, ci s'a întors, s'a pocăit, a venit înapoĭ la părintele sĕŭ şi 'şĭ-a cerut iertare. Acestea ne arată pocăinţa, după care a urmat iertarea părinteluĭ şi primirea sa cea plină de bucurie în casa părintéscă.

Precum atunci, tot aşa şi azĭ şi încă în mĕsură maĭ mare, se vĕd printre noĭ tineri fără minte şi neascultători de sfaturile părinţilor, carĭ cer împărţirea avereĭ pe care apoĭ, o risipesc în desmerdări şi necuviinţe.

Se vĕd apoĭ ómenĭ în tótă firea, carĭ alunecaţĭ odată pe povârnişul pĕcatuluĭ, stăruesc într'ênsul, orĭ şi cât de mare le va fi neplăcerea ce le pricinueşte. Pentru tînĕrul risipitor, lipsa în care căduse şi bunătatea părintelui sĕŭ, la care s'a gândit în necazul inimeĭ sale, a fost de ajuns ca să-l întórcă la căinţă şi mântuire, pe când pentru ceĭ ce se abat azĭ de la poruncile luĭ Dumnezeŭ şi nu ascultă de învĕţătura pe care le-o dă părinţiĭ, se petrece lucrul cu totul din potrivă.

Cugetul îĭ mustră, conştiinţa îĭ pedepseşte, nelinişte şi turburare le cuprinde sufletul şi eĭ singurĭ se ruşinézĕ de faptele lor. Vĕd dispreţul cu care semeniĭ lor îĭ întâmpină, aştéptă sfârşitul vieţeĭ lor dupĕ pământ cu înfiorare şi cu cutremur şi o turburare amară îĭ cuprinde, când se gândesc la focul Gheeneĭ, care este pregătit pentru uniĭ ca aceştia şi totuşĭ, nu vor ca să se îndrepteze.

Eĭ stăruesc în pĕcatele lor şi li se pare lucru greŭ chiar ascultarea de învĕţătura Bisericeĭ. Fug de biserică, părăsesc calea cea atât de dréptă şi de uşóră a mântuireĭ şi când nevoia şi varga luĭ Dumnezeŭ, îĭ loveşte maĭ cu tărie dupĕ relele lor apucăturĭ, eĭ tot nu se căesc, ci din potrivă la alte lucrurĭ neîngăduite se dedaŭ. Vorbesc de rĕŭ pe ceĭ avuţĭ şi cumpĕtaţĭ, insultă pe Dumnezeŭ şi îl necinstesc, în loc să se gândiască la căinţă şi îndreptare. Pilda fiuluĭ risipitor, le stă în faţă şi eĭ în loc să se căiască şi să zică: «*Tată, greşit-am la cer şi înaintea ta*», se întemeĭază pe marea luĭ Dumnezeŭ răbdare şi părăsesc lumea, fără să se îndrepteze şi fără să capete iertare.

Dumnezeŭ îndelung rabdă şi tot-d'a-una cu milostivire caută spre noĭ, aşteptând întórcerea nóstrĕ.

A răbdat pĕcatele din timpul luĭ Noe, pe ale celor din Sodoma şi Gomora, pe ale Ninevitenilor şi nu 'ĭ-a pedepsit de cât atuncĭ, când trimişiĭ sĕĭ aŭ fost batjocoriţĭ, în loc să fie ascultaţĭ de dênşiĭ, prefăcêndu-se ast-fel în mânie dréptă bunătatea sa.

S'a milostivit la pocăinţa luĭ David şi l'a ĭertat de

ucidere şi de desfrânare. Asemenea când Manasi, după 40 de anĭ, s'a întors de la închinarea idolilor la adevĕrata închinare de Dumnezeŭ, a fost iertat şi mântuit de dênsul.

Este de ajuns dar, ca cine-va să se căiască de pĕcatele sale, să se róge cu sdrobire de inimă Părinteluĭ ceresc şi cu bucurie mare va fi primit în casa sa, căcĭ nu este pĕcat, care să biruiască milostivirea luĭ cea mare către noĭ.

Maĭ mult chiar, Dumnezeŭ ca bun părinte ce este, nu aştéptă ca pĕcătosul să se întórcă, ci el singur îl caută şi'l îndémnă la îndreptare. Pilda pe care Mântuitorul ne-a dat-o în persóna fiuluĭ risipitor, ne adevereşte în totul acestea. Fiul acesta neascultător şi desfrânat, adică omul căḑut în pĕcate grele, n'a apucat să intre în casa părinteluĭ sĕŭ, socotindu-se Tatăl ceresc, părintele tuturor celor buni şi al celor rĕĭ şi acesta cu bucurie mare, plin de milostivire îĭ ese înainte, îl îmbrăţişézĕ, îĭ dă inel în drépta luĭ, îl îmbracă curat şi cuviincios, îl ospătézĕ şi către toţĭ porunceşte ca să se gătiască a'l primi, *«căcĭ pierdut a fost şi s'a aflat, mort a fost şi a înviat»*.

Şi apoĭ, cine maĭ póte ca să se îndoiască de marea luĭ Dumnezeŭ milostivire către noĭ ómenii, când are în faţă purtarea Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ, care ca un bun păstor în tot-de-auna, a căutat a întórce la pocăinţă pe pĕcătoşĭ. El intra şi mânca cu vameşiĭ şi cu pĕcătoşiĭ şi tuturor celor rĕĭ le rĕspundea, *că nu trebue celor sănĕtoşĭ doctor, ci celor bolnavĭ.*

Să preţuim aşa dar, după cum se cuvine, dragostea, îndelunga răbdare şi neîntrecuta luĭ Dumnezeŭ milostivire către noĭ ómenii şi să căutăm a ne trezi din adêncul rătăcireĭ în care ne-a aruncat pĕcatul. Să ne întórcem cu pocăinţă în calea mântuireĭ, căcĭ numaĭ când ne va părea rĕŭ că am greşit, numaĭ când vom arăta căinţă şi sdrobire de inimă pentru pĕcatele săvêrşite şi vom făgădui a nu le maĭ face, Dumnezeŭ

va asculta de rugăciunile nóstre, primindu-ne la ospĕţul sĕŭ cel atât de îmbelşugat şi ne va ierta.

Bunătatea luĭ Dumnezeŭ birueşte mulţimea greşalelor nóstre, numaĭ întórcerea nóstrĕ să fie din inimă şi cu hotărâre d'a nu maĭ greşi.

Pentru acésta, să luăm aminte la acéstă înaltă învĕţătură şi tot-de-auna la căinţă şi îndreptare cugetând, cu umilinţă să ne rugăm Părinteluĭ Ceresc zicêndu-ĭ: *Mult milostive Dómne şi bunule Părinte, caută cu îndurare asupra nóstrĕ a pĕcătoşilor, carĭ am greşit la cer şi înaintea ta, în cât nu maĭ suntem vrednicĭ a ne chema fiiĭ tĕĭ, fă-ne ca pe unul din argaţiiĭ tĕĭ şi ne mileşte dupĕ mare mila ta.* Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica Lăsatului de carne

«Când Fiul omenesc va veni «intru mărirea sa şi toţi sfinţii «ingerĭ cu dênsul, atunci el va «şedea pe scaunul mărireĭ sale şi «se vor aduna înaintea luĭ tóte «popoarele». (Mat. XXV.31—32).

Fraţi Creştinĭ,

Judecata cea de pe urmă şi înfricoşată, când Fiul omenesc va veni întru mărirea sa, ca să judece viĭ şi morţiĭ, ocupă mintea fiecăruia şi îngrijeşte adesea pe tot creştinul, care-şĭ dă sémă de sine şi de faptele sale din viaţă.

Maĭ mult chiar, Biserica care ca o mamă duiósă se îngrijeşte de fericirea nóstră, amintindu-ne tóte cele de folos, nicĭ învĕţătura despre acéstă judecată, nu a trecut-o cu vederea. Ea, prin rostul sfinteĭ Evangheliĭ care s'a citit azĭ, ne pune înainte judecata cea de pe urmă, şi ne arată prin cântările rînduite de ea a se zice în acéstă Duminică şi neliniştea precum şi cutremurul ce va cuprinde atunci pe toţi.

«*O ce frică va fi atunci, când se vor pune scaunele şi se vor deschide cărţile şi Dumnezeŭ va şedea la jude-*

cată.... tótă firea omenéscă se va cutremura». Aşa ne învaţă Biserica, spre a ne mântui şi a întórce la pocăinţă, până şi pe ceĭ maĭ împietriţĭ la inimă. In Duminicile trecute, ne-a dat pilda vameşuluĭ şi fariseuluĭ şi a fiuluĭ risipitor, ca să ne aducă pe calea faptelor bune ; iar azĭ socotind firea nóstră, care adesea ne face a tot amâna întórcerea nóstră, pe motivul că bun e Dumnezeŭ, mare este a luĭ milostivire către noĭ, saŭ că n'avem nevoe de dênsa, ne înfăţişază judecata, spre a înfricoşa pe asemenea păcătoşĭ împietriţĭ şi a'ĭ aduce la căinţă şi mântuire.

Judecata acésta dar, care ni se arată din cântările şi întréga învĕţătură a Bisericeĭ azĭ, va forma şi obiectul cuvêntăreĭ mele.

Să fim cu luare aminte decĭ şi să ascultăm.

Fraţilor,

Când mulţimea păcatelor nóstre, ameninţa marea bunătate a luĭ Dumnezeŭ către noĭ, când paharul vieţeĭ era să dea p'afară de rĕutăţile fireĭ noastre, atât de abătută de la poruncile Dumnezeeştĭ şi când sabia pierdĕreĭ sta ameninţătóre d'asupra capuluĭ nostru, atuncĭ zic, plinindu-se timpul, însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ s'a pogorât din cer, şi om asemenea cu noĭ făcêndu-se, ne-a mântuit. A venit atuncĭ cu milostivire, cu multă blândeţe şi s'a smerit până la mórte şi încă mórte de cruce.

Iar acuma, când va veni pentru a doua óră în loc de smerit, va fi înconjurat de tótă mărirea sa şi în loc d'aşĭ da corpul sĕŭ morţeĭ, va trimite în focul de vecĭ spre osândă pe toţĭ aceia, carĭ s'aŭ abătut de la poruncile sale şi ale Bisericeĭ sale.

La glasul sĕŭ, toţĭ ceĭ ce sunt în mormînturĭ vor învia şi de îngerĭ vor fi aduşĭ înaintea scaunuluĭ de judecată, spre a rĕspunde şi a'şĭ da séma de tóte faptele lor. El, Fiul luĭ Dumnezeŭ, ca un Impĕrat peste

tóte ale sale făpturĭ, va sta cu strălucire mare pe scaunul ce'ĭ este pregătit şi va da fie-căruia răsplătire saŭ pedépsă, aşa precum singur 'şĭ-a agonisit în viaţă.

Acésta va fi judecata cea înfricoşată şi plină de fiorĭ, la care tot sufletul va sta şi înaintea căreia toţĭ viĭ şi morţiĭ, vor fi chemaţĭ a'şĭ da sémă de faptele lor.

Credinţa, că va fi o ast-fel de judecată a lumeĭ, este fórte veche în omenire. Păgâniĭ chiar, cum aŭ fost Egiptenii şi Perşiĭ, aveaŭ credinţă, că sufletele bune, luate în stĕpânire de duhurile bune ca şi sufletele rele, luate în stĕpânire de duhurile rele, la sfârşitul lumeĭ se vor aduce de aceste duhurĭ înaintea luĭ Dumnezeŭ care le va judeca, trimiţênd pe cele bune în împĕrăţia luminei şi pe cele rele în întunericul cel maĭ din afară.

La Judeĭ, asemenea întâmpinăm învĕţăturĭ lămurite despre o judecată a luĭ Dumnezeŭ la sfârşitul lumeĭ. Toţĭ patriarchiĭ din legea veche, aŭ nutrit credinţa în judecata cea de pe urmă, în care scop la tot momentul, eĭ îndemnaŭ poporul la întórcere din calea fără de legeĭ, spre a scăpa de înfricoşata pedépsă a luĭ Dumnezeŭ.

După patriarchĭ, întocmaĭ ca şi dênşiĭ, lucrând vedem pe profeţĭ; întinzêndu-se până în zilele nóstre credinţa, că la sfêrşitul lumeĭ, Dumnezeŭ va ţine o judecată asupra tuturor ómenilor, răsplătind şi pedepsind pe fie-care, după faptele sale.

Dacă păgâniĭ şi judeiĭ aŭ acéstă credinţă primită prin ómenĭ şi aŭ rĕmas într'însa, dar noĭ creştiniĭ cum de nu vom crede în ea, când însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ ne-a descoperit-o?

De frica judecaţeĭ celeĭ de pe urmă, Fraţilor, nimenea nu va scăpa. Este cu neputinţă ca să scăpăm de priveliştea amărăciuneĭ, ce ne va aduce plânsul şi strigarea cea plină de desnădejde a celor pĕcătoşĭ, după cum cu neputinţă este a trece cu gândul d'a dreptul la fericire, îndulcindu-ne de mângâerea cuvenită celor drepţĭ.

Precum tot omul trebue să móră, întru cât cetate stătătóre aicea pe pământ nu se póte să avem, tot aşa, tot omul trebue să fie supus judecăţeï celeï de pe urmă, precum ne spune Sfîntul Apostol Pavel, când zice: «*că s'a hotărât omuluĭ să móră şi după acésta urméză judecata*». (Evr. X. 47.)

Inainte de a se pune scaunele la judecată însă, lumea întrégă se va preface. Pământul va arde cu foc trimis din cer, după ce maĭ întâĭ va fi bântuit de fómete, bóle şi de rĕsbóe şi multă vĕrsare de sânge. Sfînta Evanghelie adevereşte în totul acestea, când zice: «*Veţĭ audi de rĕsbóie şi veştĭ de rĕsbóie; vedeţĭ să nu vĕ turburaţĭ, că tóte acestea trebue să fie, dar încă nu este sfârşitul. Scula-se-va popor spre popor şi împĕrăţie spre împĕrăţie şi va fi fómete şi ciumă şi cutremur pe alocurea*». (Mat. XXIV. 6)

Şi când totul se va curăţi «*precum iese fulgerul de la Rĕsărit şi se arată până la Apus, aşa va fi venirea Fiuluĭ omenesc. Trâmbiţile vor rĕsuna, îngeriĭ înainte vor sbura... şi tocmaĭ la urmă va veni Christos întru mărirea, care nu se póte spune.* (Mat. XXIV. 27).

Atunci faptele şi gândirile se vor vĕdi, cele bune şi cele rele, cele de laudă şi cele de ruşine, până şi cea maĭ mică bucăţică de pâine se va pune pe cumpăna dreptăţeï. Judecătorul va rĕspunde de a făcut dreptate năpăstuiţilor, preotul de s'a silit să mântuiască sufletele de la mórte şi stĕpânitorul de a fost drept şi îndurat cu poporul dat stĕpânireï sale.

Părinţiĭ se vor ruşina de fiĭ, fratele de frate şi soţul de soţ, când faptele fie-căruia se vor vĕdi şi pĕcatele nóstre se vor descoperi.

Ruşinea acésta, cu amărăciune şi jale adâncă se va acoperi, prin despărţirea pentru tot-d'a-una a némurilor şi cunoscuţilor, ducându-se uniĭ în împĕrăţia cea de sus şi alţiĭ în focul cel de veci.

Este amară dar sórta care ne aştéptă după pronunţarea acesteï din urmă judecăţĭ, căci în faţa pur-

tăreĭ nóstre din acéstă viaţă, nu se ştie câţĭ dintre noĭ, vor urca treptele împĕrăţieĭ celeĭ de sus.

Mulţĭ dintre ceĭ ce fac binele în acéstă lume, sînt cu totul necunoscuţĭ în viaţă, dacă nu sunt supuşĭ şi la óre-care neajunsurĭ şi suferinţe, pe când ceĭ ce lucréză tótă fără-de-legea, adesea sunt onoraţĭ cu un nume bun, cu medaliĭ pe piept şi după mórte cu busturĭ şi monumente, cu alte cuvinte, virtutea şi împlinirea legeĭ, ca şi viciul şi nedreptatea se pot cu uşurinţă ascunde de la ochiĭ noştri, fie prin modestia unora, fie prin prefăcĕtoria altora. Să nu se gândiască pĕcătoşiĭ însă, că pentru tot-d'a-una se vor ascunde faptele lor rele. Nu, Dumnezeŭ îĭ va descoperi la ziua judecăţeĭ sale celeĭ de pe urmă, în tótă goliciunea lor şi îĭ va pedepsi după cum se cuvine.

Cunoscênd tóte acestea, Fraţilor, să luăm aminte la judecata cea de pe urmă, când Fiul omuluĭ va veni şi faptele tuturor se vor vĕdi şi să lucrăm numaĭ faptele legeĭ şi ale dreptăţeĭ.

Să nutrim dragostea către Dumnezeŭ şi către aprópele nostru şi în tot timpul să sĕvârşim faptele care isvoràsc dintr'ênsa, dacă voim ca la judecată să nu ni se zică: «Duceţi-vĕ de la mine blestemaţilor în focul cel de veci, pentru că nu 'mĭ-aţĭ dat să mănânc şi să beau, şi nu m'aţĭ primit şi îmbrăcat atunci, când n'aveam şi eram strein şi gol».

Să fim dreptĭ şi milostivĭ, să ajutăm pe cel sărac, pe vĕduve şi pe orfanĭ şi tot-d'a-una numaĭ bine să facem, ca să putem fi primiţĭ în împĕrăţia cea de sus de dreptul Judecător, carele la judecata sa cea de pe urmă ne va zice: *«Veniţĭ bine-cuvêntaţiĭ Părinteluĭ meŭ de moşteniţĭ împĕrăţia, care este gătită voue de la întemeiarea lumeĭ, că am flămânzit şi 'mĭ-aţĭ dat de am mâncat, am însetat şi 'mĭ-aţĭ dat de am bĕut, strein am fost şi m'aţĭ primit, gol am fost şi m'aţĭ îmbrăcat, bolnav am fost şi m'aţĭ cercetat şi în închisóre fiind aţĭ venit la mine.»* Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica Lăsatului de brânză

«Iar când postiți, nu fiți triști ca cei fățarnici, cari 'și smolesc fețele, ca să arate omenilor că postesc». (Mat. VI 16).

Frați Creștini,

Postul este de mare folos pentru om. Prin el ne apropiem de Dumnezeŭ și ne arvunim mântuirea, după care fie-care năzuește. Cu postul ne înfrânăm, potolind pornirile corpului și mișcând puterile sufletului.

Cel ce postește, mai ușor póte să 'și înalțe sufletul la Dumnezeŭ și să fie primit în locașurile sale.

Acésta se știe aprópe de noi toți, dar este trist, că adesea noi nu facem aceea ce se cuvine. De aci grija cea mare pe care Biserica o are pentru mântuirea nóstră și silința pe care 'și-o pune prin învățăturile sale, ca să ne lumineze și să ne îndrepteze.

Mâine începem postul cel mare și pentru a nóstră pregătire în calea acestui drum al postului ne înfățișéză pe strămoșii noștri Adam și Eva, plângênd isgonirea lor din raiŭ.

«*Nu te voiŭ mai vedea, nicĭ mĕ voiŭ mai îndestula de prea dulcea şi Dumnezeiasca ta strălucire, că gol la pămênt m'am lepădat mâniind pe Făcĕtorul meŭ, o prea onorate raiŭ*», se tângueşte cu amar Adam.

Pierdĕtóre şi plină de jale cu adevĕrat a fost căderea luĭ Adam şi de aceea Biserica acum la începutul postuluĭ ne aminteşce de ea, spre a ne feri de pĕcatul neascultăreĭ de poruncile luĭ Dumnezeŭ şi a nutri în noĭ datoria pocăinţeĭ şi a postireĭ.

Să postim, ne spune sfînta Evangelie, să postim ne spun cântările Bisericeĭ şi puţinĭ sînt aceea dintre noĭ, carĭ ascultă de învĕţăturile acestea sfinte.

Mulţĭ nu vor să se supue poruncĕĭ de a posti şi mulţĭ chiar, nu ştiu ce este postul, fapt care mĕ îndémnă şi pe mine azĭ, a vorbi despre post şi despre folósele ce aduce, când se face după cum se cade.

Fraţilor,

Postul adevĕrat este atuncĭ când creştinul nu mănâncă lucrurĭ oprite, şi nicĭ nu face călcărĭ de lege. Cel d'intâiŭ post prin care ni se opreşte mâncarea de carne, grăsime, lăpteturĭ, peşte şi vin se ţine numaĭ într'un anumit timp aşedat de Biserică, în vederea unuĭ fapt însemnat şi edificator pentru viéţa nóstrĕ creştinéscă; iar cel-l'alt post prin care ni se opresce facerea de pĕcate, ni se impune pentru tot timpul.

Din acestea se vede, că oprirea de la pĕcate care se cere în tot-d'a-una, valoréză cu mult maĭ mult ca abţinerea de la bucate, care se poruncĕşte numaĭ în anumite zile. De părerea acésta este şi sfîntul Ieronim care zice; «*Ce folos este de a chinui corpul prin post, dacă inima se trufeşte? Şi ce folos este cuĭ-va de nu bea vin, dacă se ameţeşte cu mânie şi vrăjmăşie? Nu este de ajuns abţinerea pentru un timp de la mâncărĭ, ci trebue ca tot-d'a-una să ne oprim şi de la tot lucrul nedrept*».

Infrânarea ochilor de la lucruri oprite şi a limbei de la clevetire şi vorbe deşarte; oprirea mâinilor de la furtişaguri şi a picióreloru de a merge pe unde nu se cuvine, împreună cu neascultarea vorbelor de ruşine şi a celor pătimaşe rostite la adresa fratelui nostru, este o parte din postul pe care ni-l porunceşte Biserica ca să'l facem în tot-d'a-una.

Mărginirea inimei de la dorinţe, care mai târziu se schimbă în fapte şi a sufletului de la porniri pierdătóre de sine; potolirea simţirilor şi a gândirilor încordate, din cari se nasc poftele şi apoi patimile cele atât de învăpăiate ale corpului, este o altă parte a postului.

Şi amêndouĕ formézĕ postul cel adevĕrat, pe care tot creştinul este dator a'l ţine în tot-d'a-una şi pentru a cărui urmare, sfinţii Părinţi aŭ aşeḑat postul, care începe mâine şi cele-l'alte posturi, pe cari cu toţii le cunóştem şi în care, prin oprirea de la mâncări aprinḑătóre de gândiri şi simţiri trupeşti, ni se pregăteşte calea în ţinerea postului prescris nouĕ în tot timpul.

Mâine începem postul, călătoria nóstrĕ cea anevoiasă în calea mântuirei. Ne trebue dar o pregătire, căci grea este calea şi multe sunt ispitele de care ne isbim. Ne trebue toiag, traistă, merinde şi strae. Ne trebue înfrânarea şi sfinţenia vieţei, fără de care nu se póte post adevĕrat, ne trebue ajunare şi cumpănă în tóte.

Dar cum să fie postul nostru? Să ne fie spre înfrânare, spre pocăinţă şi îndreptare, rĕspunde glasul cel atât de dulce al Bisericei. «Noi nu impunem post peste fire şi o înfrânare aşa de aspră ca să strice corpului şi să'l facă bolnav. Tu să posteşti aşa, ca pofta corpului să se domolească», zice sfîntul Ieronim.

Cu începerea postului, trebue să încépă şi urmarea nóstrĕ regulată la biserică, unde fie-care din noi va lua pildă în ţinerea postului de la Domnul nostru Iisus Christos, de la sfinţii Apostoli şi de la cei-l'alţi sfinţi cari aŭ postit.

Prin post se domolesc pornirile corpului şi se luminéză îmbogăţindu-se sufletul. A te opri de la mâncări de carne şi de la băuturi, este o virtute cu care viaţa'ţi se îndreptéză şi corpul ţi se păstréză sănătos şi plin de tărie. Postul înstreinéză pe om de răutăţi, prin înfrânare de la lucrurile bune şi plăcute ale lumei. Cu postul mânia se potoleşte, apucăturile rele se îngrădesc şi mândria în smerenie se preface. Postul a îndestulat pe toţi cuvioşii şi pentru tot creştinul isvor de multă bogăţie este. Cu postul creştinii se împodobesc ca cu o porfiră scumpă şi lauda lor mare este în împărăţia cea de sus.

Postul este vistierie de multe virtuţi şi mama curăţeniei, din care răsare sănătatea corpului şi sfinţenia sufletului. Postul potolesce în om patimile şi sbuciumările trupesci şi îl pregăteşte a se înălţa cu sufletul până la Dumnezeu, de la care vine în lume bunurile ceresci, cu tótă darea cea bună şi cu tot darul desăvârşit.

Ast-fel fiind, postul este de mare folos pentru noi creştinii. Prin post, nu numai că ne oprim de la păcate nouĭ, dar încă ni se deştéptă căinţă prin recunóşterea păcatelor făcute, din care răsare îndreptarea şi printr'ènsa iertarea şi mântuirea nóstră.

«*Postul curăţeşte inima, ridică sufletul, supune carnea spiritului, face sufletul aplecat la căinţă şi la zdrobirea inimei, depărtéză răul porniréi trupeşti, potoleşte văpaia pofteĭ şi aprinde plăcerea curăţieĭ*» a zis fericitul Augustin.

Postul dar, este folositor pentru om şi este cerut nu numai ca un gardian în a ne feri de rele, dar încă şi ca un mijloc, prin care se păstréză sănătatea şi ni se prelungeşte viaţa.

Să ascultăm, Fraţilor, de cuvîntul Mântuitorului nostru, spus prin rostul sfinteĭ Evangelii, să ascultăm de poveţile şi învăţăturile Bisericeĭ şi cu toţii să postim. Să luăm pildă pe însuşi Domnul nostru Iisus Christos, care a postit 40 de zile şi 40 de nopţi; pe sfîntul profet Ilie, care asemenea a postit 40 de zile până

să ajungă la muntele Horeb, pe Daniil şi pre cei trei tineri, care asemenea aŭ postit în Babilon, fiind mai frumoşi ca cei hrăniţi în desfătări şi să postim postul de 40 de zile, pe care 'l începem mâine, ca pregătire pentru mult aşteptata zi a Invierei Domnului.

Să ne gândim la cuvintele sfintei Scripturi, prin care ni se spune : «*că cine este înfrânat îşi prelungeşte viaţa*» (Sirah 37.34) să ne transportăm cu mintea în timpurile vechi, la sfîntul Pavel cuviosul, care mânca numai o bucăţică de pâine şi nu bea de cât apă şi a trăit 113 ani, la sfinţii Antonie, Sava, Ión din Egipt şi alţii, cari aŭ trăit peste 100 de ani şi să postim postul cel adevărat.

Să nu ne înbuibăm cu mâncare şi băutură peste măsură, să ne întórcem la rugăciune şi bine cuvîntare şi de am hrănit odată în inimile nóstre pisma şi vorbirea de rĕŭ a fratelui nostru, acum să ne întórcem la dragoste, la milostivire şi la bunătate către dênsul.

De am pornit mânie în potriva cuiva, să nu întârziem de a ne întórce în aceste zile mari ale postului, împăcându-ne cu vrăjmaşii noştri şi de ne-am întinat când-va corpul cu necurăţia păcatului, acum să ne pocăim.

Acesta este postul cel adevărat şi în care tot creştinul este dator să se îmbrace ca cu o haină de mare preţ, spre a întâmpina pe Domnul la ziua învierei sale. Amin.

CUVINTARE

Pentru întâia Duminică din post, a Ortodoxiei.

«Dacă noĭ cinstim icóana cu «chipul Domnuluĭ nostru Iisus «Christos, apoĭ nu cinstim lemnul «icoaneĭ, nicĭ culórea cu care «este zugrăvit chipul, ci noĭ cin«stim pre Dumnezeŭ cel nevĕdut «carele este in sinul Tatălui, în «Duhul şi in adevĕrul». (Din vie̦ţele sfinţilor).

Fraţĭ Creştinĭ,

Periculoşĭ sunt vrăjmaşiĭ omuluĭ din afară de casa sa, dar mult maĭ periculoşĭ sunt ceĭ din casă; periculoşĭ aŭ fost judeiĭ şi păgâniĭ pentru Religiunea Creştină, dar mult maĭ periculoşĭ aŭ fost aceia dintre creştinĭ, carĭ s'aŭ format, cu trecerea timpuluĭ, în partide, nevoind să crédă în învĕţătura Bisericeĭ, aşa precum ni s'a predat de Domnul nostru Iisus Christos şi de sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ. Uniĭ ca aceştia, s'aŭ împotrivit credinţeĭ drepte şi aŭ împedicat maĭ departe a eĭ rĕspândire prin schimbările nesocotite, ce după placul lor numaĭ, aŭ voit să facă în drépta învĕţătură a Bisericeĭ.

Catalogul unor ast-fel de vrăjmaşĭ periculoşĭ este mare şi nu este cu putinţă a aminti acum de toţĭ. Mĕ voiŭ mărgini dar, a reînprospăta în mintea nóstră

cu prilejul acesta, numaĭ pe *luptătoriĭ în potriva sfintelor icóne*, de care şi Biserica ne vorbeşte azĭ, prin frumósele sale cântărĭ.

Fraţilor,

Dumineca de azĭ se numeşte Dumineca Ortodoxieĭ, pentru că serbăm într'ênsa isbânda drepteĭ credinţe şi a drept măritorilor creştinĭ, asupra încercărilor vrăjmaşilor Bisericeĭ, de a semăna în ogorul Creştinismuluĭ neghina rătăcireĭ. Şi s'a aşeḑat în cea d'ntâiŭ Duminecă a postuluĭ mare, timpul pregătireĭ nóstre sufleteştĭ, ca un îndemn la luptă pentru susţinerea credinţeĭ, pe care fie-care din noĭ, se cuvine a o ţine ca pe cel maĭ scump odor şi a o mărturisi cu dragoste atât cu cuvêntul, cât şi cu fapta.

Cum s'a format rătăcirea de a lupta în contra sfintelor icóne şi cum a luat sfârşit ea? Iată o cestiune legată strâns de sĕrbătórea de astă-zĭ şi pe care noĭ trebue să o cunóştem.

Din cele maĭ vechĭ timpurĭ ale fiinţăreĭ religiuneĭ nóstre, ca o nevoe adânc simţită, a rĕsărit din însăşĭ viéţa creştinilor, deprinderea de a se venera sfintele icóne. Prin acéstă veneraţiune, Biserica vĕḑênd că credinţa se întăresce şi că cucernicia şi moralitatea sporeşte, a lucrat cu tótă buna-voinţă la rĕspândirea eĭ printre creştinĭ. După cum însă, tot lucrul bun, nu póte să prindă rădăcinĭ fără necasurĭ şi trudă, tot aşa şi veneraţiunea icónelor, nu a putut să trécă fără inimicĭ şi fără bârfitorĭ.

La începutul secoluluĭ al VIII-lea, pe când domnea la Rĕsărit Impĕratul Leone Isaurul, s'a rĕspândit rătăcirea, că cinstirea sfintelor icóne şi sărutarea lor, ar fi o slujire idoléscă şi prin urmare trebuiesc scóse de prin biserică şi de prin casele creştinilor.

Biserica le puse în faţă acestora, învĕţătura pe care se întemeiază drépta credinţă, că venerându-se

sfintele icóne prin închinare şi sărutare, nu se face închinăciune înaintea lor, ci înaintea sfinţilor închipuiţi pre ele. Totuşi rătăcirea se întinse şi atrase la sine chiar pe numitul Impĕrat, care dete poruncă în tot cuprinsul împĕrăţiei, ca icónele să se scótă de prin tóte bisericile şi casele creştinilor, fapt care aduse după sine arderea lor în grămeḑi pe la rĕspântiele stradelor şi prigonirea acelora, carí ascultaŭ de poruncile Bisericeí şi nu voiaŭ ca să arunce icónele şi să le distrugă.

Maí mult de 100 de aní, a durat acéstă înverşunată luptă, până ce în fine adevĕrul a triumfat asupra minciuneí.

După mórtea împĕraţilor bizantinĭ Mihail al II-lea şi Teofil, urcându-se pe tron în numele fiuluí sĕŭ minor, împĕrătésa Teodora, se adună după porunca acesteia şi prin stăruinţa Patriachuluí Metodiu, un sinod care se ţinu la Constantinopol în anul 842 şi în care se întări hotărârile sinoduluí al II-lea din Nicea, adunat din porunca Impĕrăteseí Irina, prin stăruinţa Patriachuluí Tarasie, *că se cuvine sfintelor icóne venerăţiune şi închinare şi că noí venerând icónele adorăm pe Dumnezeŭ şi venerăm pe sfinţiĭ închipuiţi pre ele.*

După acéstă înaltă şi dréptă hotărâre, în Dumineca întâia din post a anuluí 842, Februarie 19, icónele cu cântărí de laudă şi cu mare pompă, faţă fiind Impĕrătésa Teodora, fiul eí şi patriachul Metodiu, se aduseră în biserică şi se aşezară fie-care pe la locurile lor.

Ast-fel a luat sfârşit rĕtăcirea luptătorilor contra sfintelor icóne, acestor protivnicí aí credinţeí celeí adevĕrate şi ast-fel s'a proclamat triumful Ortodoxieí. De atunci şi până astă-zí icónele sunt venerate, după hotărârile Sfinţilor Părinţi adunaţi la acest sinod, fie-care creştin plecându-şi în voie genunchele înaintea lor şi ridicându-se cu mintea la persónele representate pe ele, cu rugăciunea de a mijloci pentru noí

înaintea luĭ Dumnezeŭ tot binele şi împlinirea cererilor nóstre.

Icónele sunt podóba bisericeĭ nóstre, mărturia credinţeĭ şi a acele semne vĕḑute, care ne aduc numaĭ de cât în minte pe vitejiĭ credinţeĭ, închipuiţĭ pe dênsele. Ele sunt mângâierea nóstrĕ şi limanul de scăpare, către care trebue să tindem în necazurile inimilor nóstre.

Prin ele omul, ca dintr'o carte învaţă religiunea, ducêndu-se numaĭ de cât cu mintea la faptele credinţeĭ, sĕvêrşite de sfinţiĭ ceĭ bine plăcuţĭ Domnuluĭ şi la marea jertfă, cu care Mântuitorul lumeĭ ne-a scăpat de robia pĕcatuluĭ.

Pe lângă învĕţătură, icónele de multe orĭ, aŭ puterea de a ne întórce la pocăinţă şi ca convingere a nóstrĕ, să ascultăm un mic exemplu. Un tînĕr de familie bună, profitând de averea de care dispunea, a căutat să'şĭ facă tóte gusturile sale şi dintr'o plăcere s'a dedat la alta, până ce în cele din urmă, s'a lăsat a fi cuprins cu totul de pofte şi destrăbălare. Acesta intrând într'o biserică o-dată, a vĕḑut o icónă a Impĕratuluĭ David, care era zugrăvit într'o posiţiune umilită şi din ochĭ curgêndu-ĭ şiróe de lacrimĭ, pe care un Înger le prindea într'un vas de aur. De desuptul icóneĭ eraŭ scrise cuvintele fericituluĭ Augustin: «*David a pĕcătuit odată şi a plâns tot-d'a-una; iar tu pĕcatueştĭ tot-d'a-una şi nu plângĭ nicĭ odată.*» La privirea acesteĭ icóne, tînărul acela fu mişcat într'atâta, în cât căḑu în genunchĭ, îşĭ mărturisi plângênd pĕcatele sale şi de atuncĭ înainte începu o viaţă nouĕ.

Şi apoĭ, dacă noĭ ridicăm monumente fraţilor noştri, carĭ aŭ lucrat pentru binele ţĕreĭ nóstre, dacă ne împodobim pereţiĭ caselor cu chipurile rudenielor şi ale iubiţilor noştri, nu se cuvine óre, a face aşa şi pentru sfinţiĭ ceĭ bine plăcuţĭ luĭ Dumnezeŭ, carĭ şi-aŭ dat viéţa pentru drépta credinţă? Eŭ socotésc că da şi încă în mĕsură maĭ mare.

Prin urmare, Fraţilor, în acestă zi mare, în care

serbăm triumful Ortodoxieĭ şi în care Biserica ne aminteşte de bine-facerile, pe care omul le-a primit şi le primeşte de la Dumnezeŭ, prin rugăciunile sfinţilor înfăţişaţĭ pe sfintele icóne, să căutăm a ne pătrunde de veritatea religiuneĭ creştine şi a ne purta numaĭ după învĕţătura sa cea dréptă.

Să ne îndreptăm viéţa după modelele înalte ce ne staŭ înainte în persóna sfinţilor şi tot-d'auna să lucrăm virtutea.

Pilda şi învĕţătura sfinţilor, să ne fie nouĕ călăuză, în acéstă furtunósă mare a vieţeĭ şi în tóte momentele grele, să 'ì chiemăm în ajutor. Şi aşa fără întêrziere să alergăm către sfintele icóne, plecându-ne genunchele înaintea lor şi ridicându-ne cu mintea la sfinţiĭ înfăţişaţĭ pe ele, cu de-adinsul să 'ĭ rugăm, ca să mijlocéscă a nóstrĕ mântuire. Amin.

CUVINTARE

Pentru a II-a Duminică din Postul cel Mare

«Şi-a zis Iisus luĭ: Dacă poţĭ «crede, tóte sunt cu putinţă celuĭ «credincios, iar părintele copilu- «luĭ îndată, cu lacrămĭ strigând a «zis: Cred Dómne, ajută necre- «dinţeĭ mele.» (Marc. IX. 23-25).

Fraţĭ Creştinĭ,

De odată cu rĕspîndirea cuvîntuluĭ sfinteĭ Evangelii, Mântuitorul nostru vindeca bóle învechite, curăţa leproşĭ, tămăduia orbĭ şi învia pe morţi. El unia cuvîntul cu fapta, învĕţând poporul şi lucrând la arătare, în faţa tuturor, fapte în afară de legile fireĭ.

Vestea despre sine şi despre minunile sĕvârşite de dînsul se rĕspândi îndată peste tot locul, aşa că toţĭ căutaŭ a'l vedea şi a se folosi de învĕţătura şi de vindecările, pe carĭ în dar le da acelora, ce veniaŭ să i le céră.

Ca toţĭ aceştia, a fost adus în faţa sa şi paraliticul de care ne vorbeşte sînta Evangelie de azĭ şi pe care vĕdêndu-l Iisus, l'a întrebat dacă crede în puterea sa, la care tatăl sĕŭ plângênd, îndată s'a măĭ turisit strigând: «*Cred Dómne, ajută necredinţeĭ mele*».

Mare este dar puterea credinţeĭ şi mult foloseşte

creştinului, când se ţine după cum se cade. Ea este virtutea de căpetenie, la care ne obligă Biserica, şi semnul după care se cunóşte creştinul adevĕrat. Prin ea se birueşte necazurile şi suferinţele după pămînt şi se dobândeşte mântuirea şi tóte bunătăţile cele din cer.

Despre credinţă şi despre folósele ce aduce după sine, când se mărturiseşte din inimă, mĕ voiŭ încerca ca să vorbesc azĭ, spre a ne lumina deplin asupra acesteĭ virtuţĭ şi asupra feluluĭ în care omul maĭ uşor póte să se mântuiască.

Fraţilor,

In Duminica trecută Biserica ne-a pus înainte spre a nóstră învĕţătură, biruinţa dreptelĭ credinţe asupra luptătorilor contra sfintelor icóne, lucru pe care 'l face şi azĭ, aducêndu-ne aminte triumful asupra rătăcireĭ, care învĕţa că lumina ce a strălucit împrejurul Mântuitoruluĭ, la schimbarea sa la faţă pe muntele Taboruluĭ, nu a fost lumină dumnezeiască.

Acum o sĕptămână, am serbat tăria credinţeĭ pentru venerarea sfintelor icóne şi azĭ serbăm aceeaşĭ tărie de credinţă pentru susţinerea învĕţătureĭ Bisericeĭ despre lumina cea pururea fiitóre, care se află în Dumnezeŭ, lumină din lumină.

Astă-zĭ serbăm cu cântărĭ de laudă amintirea sfîntuluĭ Grigore al Tesaloniculuĭ, care cu temeiurĭ tarĭ a rĕsturnat rĕtăcirea ereticuluĭ Varlam şi a uceniculuĭ sĕŭ Achindin, întărind credinţa dréptă în adevĕrul învĕţătureĭ Bisericeĭ despre dumnezeitatea luminelĭ de pe muntele Taboruluĭ. Printr'ênsul Biserica ne pune înainte ca pildă vie în susţinerea dreptelĭ credinţe, pe unul din ceĭ maĭ sârguincioşĭ învĕţătorĭ aĭ Bisericeĭ luĭ Christos, care a strălucit în acéstă luptă grea cu faptele cele plăcute Domnuluĭ.

Amintirea despre Grigorie, luptătorul curagios, şi despre biruinţa sa asupra bîrfitorilor credinţeĭ adevĕ-

rate, sunt un îndemn pentru noĭ la luptă pentru credinţă, pe care suntem datorĭ a o susţine şi iubi cu dragoste fierbinte, ca temelie a tuturor faptelor bune.

Adevĕrul acesta se întăreşte şi de faptul scos aşa de bine la arătare din coprinsul sfinteĭ Evangheliĭ pe care am ascultat-o azĭ, în care credinţa se cere pentru mântuire şi în care pentru acelaş scop, cu căinţă, cu sdrobire de inimă şi cu ochiĭ plinĭ de lacrămĭ, credinţa se mărturiseşte.

Cred Dómne, ajută necredinţeĭ mele, a zis tatăl paraliticuluĭ şi îndată Mântuitorul, ca să arate ce putere are credinţa, 'ĭ-a tămăduit pre fiul sĕŭ, poruncind duhuluĭ care-l muncea ca să iasă dintr'însul.

Credinţa este sădită în sufletul nostru şi ne ajută a cunóşte adevĕrurile, la care ştiinţa nu póte să se întindă şi pe carĭ mintea omuluĭ nu póte să le pătrundă. Ea este ca un balsam şi ca un loc de scăpare, în care creştinul drept credincios trebue să alerge când se vede împresurat de grijĭ şi necasurĭ, când bârfitoriĭ credinţeĭ tot maĭ mult se întărâtă şi când prin teoriĭ neîntemeiate, protivniciĭ Bisericeĭ luĭ Christos, se încércă a ne răci şi îndepărta de la acele adevĕrurĭ, carĭ nu se pot pătrunde cu mintea.

Prin credinţă s'a susţinut biserica şi tot prin ea învĕţătura Dumnezeesculuĭ Mântuitor a rĕmas neatinsă de uneltirile protivnicilor sĕĭ. Lovită fără cruţare în tot momentul de uniĭ ca aceştia, Biserica tot-d'a-una cu credinţa a învins, strălucind prin faptele mucenicilor şi luminându-ne cu aceiaşĭ învĕţătură în mod neîntrerupt.

Totul în lumea acésta este o luptă. Ca să trăim trebue să luptăm, ca să ne facem o posiţiune în mijlocul fraţilor noştri, trebue să luptăm şi ca să eşim d'asupra altora la fel cu noĭ, asemenea trebue să luptăm.

Precum între noĭ, în mod vĕdut, tot aşa şi în lumea înaltă a spiritelor. De o parte stă Christos, care ne învaţă iubirea, supunerea, smerenia, pocăinţa şi înfrânarea, şi de alta stă diavolul, care ne îndémnă la

ură, la resvrătire, la mândrie şi la pofte de tot felul, până ce ajunge de ne face sclavĭ aĭ patimilor celor maĭ urâcióse.

Prin cruce Christos a mântuit omenirea şi a supus pe diavol; iar Biserica prin învĕţătura, că Christos este Dumnezeŭ, viază ca o adevĕrată împĕrăţie a sufletelor.

Că Christos este Dumnezeŭ, cine se maĭ îndoeşte astăzĭ? Cine ar fi acela care să nu fi auḑit de cele ce sfinţiĭ Apostolĭ aŭ vĕḑut şi aŭ auḑit, de cele ce Christos a făcut în mijlocul poporuluĭ şi de bunătăţile pe carĭ acesta le-a primit de la dênsul? Şi apoĭ cine nu ştie de patimile sale, de pironirea sa de pe cruce, de învierea sa din morţĭ, de arătările sale după înviere şi de înălţarea sa la cer?

Toţĭ cunóştem destul de bine aceste fapte minunate şi toţĭ urmézĕ a întreţine vie credinţa, că Christos, sĕvârşitorul lor, este Dumnezeŭ.

Acéstă credinţă este neapărat cerută pentru mântuirea nóstră.

E destul să ne amintim de cuvintele Sfinteĭ Evangeliĭ, ce ni s'a citit azĭ, prin care se cere credinţă şi după mărturisirea căreia se şi dă vindecarea, spre a ne încredinţa de puterea credinţeĭ şi de urmările eĭ mântuitóre.

Să credem în Mântuitorul nostru, să credem în învĕţăturile sale şi să fim curaţĭ cu inima în arătarea credinţeĭ nóstre, dacă voim a ne prenumĕra printre adevĕraţiĭ ostaşĭ aĭ bisericeĭ creştine.

Să fugim de aceia, carĭ cu gura mărturisesc credinţa spre a înşela pe de aprópele sĕŭ, iar în faptă arată răcélă şi nepăsare, lucrând cu totul alte fapte de cât ale credinţeĭ. Uniĭ ca aceştia spun că cred în Dumnezeŭ şi în faptă îl necinstesc, se arată susţinătorĭ aĭ sfintelor mistere şi la ocasiune se silesc a le desfiinţa.

Pe aceia carĭ se pórtă aşa, să'ĭ scótem din rândurile nóstre, înfierându-ĭ cu pecetea necinstireĭ ce li se cuvine ca unor înşelătorĭ, iar noĭ să ne îndreptăm

viaţa urmând credinţa în adevěratul Dumnezeŭ şi în înaltele învěţăturĭ ale bisericeĭ nóstre.

Credinţa să fie lucéfărul nostru conducětor către limanul mântuireĭ şi ancora de scăpare în acéstă furtunósă mare a vieţeĭ nóstre. Să ne gândim la cuvintele Mântuitoruluĭ: «*Crede, tóte sunt cu putinţă credincioslui*», şi să nu întârziem a rěspunde: «*Credem Dómne, ajută necredinţeĭ nóstre*».

Dacă credinţa nóstră va fi vie, şi dacă în calea cea atât de anevoiósă către fericire o vom lua cu noĭ ca un sprijin şi întărire, atuncĭ de sigur că vom vîna şi mântuirea.

Ca Petru dar să zicem, *Dómne ajută-ne*, şi nicĭ o dată îndoindu-ne în inimile nóstre de neţărmurita luĭ Dumnezeŭ putere; să ne înaripăm cu virtutea credinţeĭ în învěţăturile bisericeĭ despre Dumnezeŭ şi sfintele sale mistere, sburând către împěrăţia cea de sus şi primind cu bucurie porunca Părinteluĭ luminelor, care ne va zice: «*Bine slugă bună şi credincióză, peste puţine aĭ fost pusă peste multe te voiŭ pune, intră întru bucuria Domnuluĭ tĕŭ*». Amin.

CUVINTARE

Pentru a III-a Duminică din Postul cel Mare.

«Cel ce voesce să vie după «mine, să se lepede de sine, «să'şĭ ia crucea sa şi să'mĭ ur- «meze mie». (Marcu VII 31).

Fraţĭ Creştinĭ,

Omul are corp, are şi suflet. Corpul este material şi sufletul nematerial. Amândouĕ aceste părţĭ însă, sunt aşedate aşa în cât una trebue să ajute pe cea l'altă, ca ast-fel din viaţa acésta trecĕtóre a nóstrĕ, să putem ca să ne facem o luntre de trecere către viaţa cea vecĭnică şi neînbĕtrânitóre.

Viéţa viitóre urméză a ocupa gândirea nóstră şi tot-d'auna către dênsa Biserica se sileşte a ne îndrepta paşiĭ. Aci pe pământ, omul nu are o singură zi măcar în care să zică că e fericit; suferinţele nu maĭ contenesc şi când 'ĭ se pare că a dobândit lumea atuncĭ în grópă se sălăşlueşte. Are un bun însă, că trăesce acĭ cu nădejdea fericireĭ din cea-l-altă viaţă, care nu are sfîrşit, lucru care de altminteri nu se vede la aceia dintre noĭ carĭ 'şĭ caută maĭ mult de corp ca

de suflet şi care se légă strâns de patimi, fără ca să asculte de glasul cel dulce al Mântuitorului nostru, care prin învĕţăturile sale încredinţate prin Sfinţii sĕi Apostoli bisericeĭ sale, ne pune la îndemână atâtea mijlóce de îndreptare.

Ca în tot-d'a-una şi azĭ, Biserica la mijlocul postuluĭ celuĭ mare, pe de o parte, ne îndémnă a ne îngriji de suflet şi a ne lepĕda de patimile corpuluĭ; iar pe de alta, ne pune înainte crucea cea aducĕtóre de viéţă, spre închinare şi întărire. Astăzĭ crucea Domnuluĭ, altarul pe care Mântuitorul lumeĭ s'a adus jertfă pentru pĕcatele nóstre, străluceşte cu raḑe ca de foc şi toţi sărutându-o cu dragoste, o cinstim cu laude şi cu cântărĭ.

Crucea este semnul bine cuvîntăreĭ şi al daruluĭ Dumnezeesc, pecetea credinţeĭ, a dragosteĭ şi a nădejdeĭ creştine, este arma cu care învingem şi prin care cad vrăjmaşiĭ. Crucea este toiagul cu care sprijiniţĭ, putem urma în calea mânţuireĭ pe urmele trase de blândul Iisus, care ne zice: *„Cel ce voieşte să vie după mine, să se lepede de sine, să'şĭ ia crucea sa şi să'mĭ urmeze mie»*.

Crucea şi în particular acest îndemn al Mântuitoruluĭ de a urma după dênsul, curăţiţĭ de cele ale corpuluĭ şi sprijiniţi pe acest semn al biruinţeĭ, va forma obiectul cuvêntăreĭ mele de azĭ, pe care vĕ rog a o asculta după cum se cade.

Fraţilor,

Nu maĭ este mult, până la pironirea luĭ Christos pre cruce. Câte-va sĕptămânĭ, ne desparte numaĭ de ziua în care Biserica ne va chema la muntele Golgota, spre a vedea pre Fiul luĭ Dumnezeŭ, cum se urcă apăsat de greutatea cruceĭ sale. Puţin a maĭ rĕmas până la ziua în care mielul nevinovat, în durerĭ şi suferinţe amare, îşĭ va pironi mâinele şi piciórele

pentru mântuirea nóstră, pe lemnul cel de viaţă dătător al crucei.

Pilda acésta a Mântuitorului lumei, care şi-a omorât corpul sĕŭ pre cruce, ca pre noi să ne răscumpere, este un îndemn vĕdut cu care să întărésce mai mult învĕţătura sa, pe care în mod aşa de limpede ne-a adus-o din nou în minte sfânta Evanghelie de ază, când zice: «*Cel ce voeşte să vie după mine să se lepede de sine, să'şĭ ia crucea sa şi să'mĭ urmeze mie*».

După acéstă învĕţătură şi urmând înaltului exemplu, pe care însuşi Domnul ni l-a dat, se cuvine a ne lepăda de faptele nóstre cele rele, de păcate şi fără de legĭ, a ne lepăda de tóte deşĕrtăciunile lumei, de desmerdările şi plăcerile la carĭ corpul ne îndémnă şi a ne lua crucea, adică suferinţele, lipsa şi necazurile nóstre.

Multe sunt suferinţele nóstre, cu greŭ ne putem agonisi cele pentru hrană, îmbrăcăminte şi traiŭ şi mare este greutatea cu care crucea acésta apasă umerĭi noştri, în susţinerea vieţei nóstre după pământ.

Amară este bĕutura nedreptăţei, pe care fórte adesea suntem nevoiţĭ a o sorbi până la fundul vasului, cu care fratele nostru ne întâmpină şi plină de durere este viaţa, când de bóle şi suferinţe împresuraţĭ, nu putem a ne mişca corpul.

Grea este crucea acésta, şi multe sunt necazurile de care ne isbim, când o avem pe umerĭ, dar cu uşurinţă printr'ênsa se capĕtă mântuirea, fapt care ne arată folosul cel mare, care ne vine în urmă după purtarea eĭ. Prin crucea suferinţei şi a nedreptăţilor ce ni se face, ne ridicăm cu mintea din cele de jos la cele de sus, lăsăm pământul în schimbul cerului şi tot mai mult se întăreşte în noĭ nădejdea în viaţa cea viitóre. Prin acéstă cruce, în loc de résbunare ne învĕţăm iertarea şi ne pornim tot mai mult către virtute, prin care se biruesc vrăjmaşiĭ noştri.

Prin crucea necazurilor, sufletul ni se curăţeşte de păcate şi fără de legĭ, ochiĭ ni se deschid, mintea ni

se luminéză şi inima ni se trezeşte, aşa că putem cunóşte mai bine lumea cu rĕutatea ómenilor şi slăbiciunea nóstrĕ.

Cu anevoinţă se pórtă acéstă cruce de suferinţe şi de necazurĭ, dar aduce după sine mântuirea, după cum crucea Mântuitorului lumeĭ a adus după sine ridicarea întregului neam omenesc din robia pĕcatuluĭ.

El s'a născut într'o peşteră, a fost învelit în nutreţul vitelor şi încălţit cu suflarea lor, a trăit în casa unuĭ teslar sĕrac şi a murit lăsând după sine numaĭ îmbrăcămintea care s'a împărţit între ostaşĭ. Se póte óre o lipsă şi o sărăcie maĭ mare ca acésta? A suferit să fie numit domn peste spiritele necurate, însuşĭ Beelzebul, surpătorul legeĭ luĭ Moisi, s'a lăsat să fie vîndut, judecat morţeĭ, scuipat, pălmuit, încununat cu spinĭ şi răstignit. Se póte óre o suferinţă şi o nedreptate maĭ mare ca acésta?

A luat chip de rob şi în tóte până la mórte, s'a arătat ascultător Părinteluĭ ceresc. Şi pentru ce tóte acestea? Pentru ca, pe de o parte, să ne înveţe a fi răbdătorĭ în suferinţe şi necazurĭ, carĭ formézĕ crucea nóstră, arma de biruinţă şi stindardul care înspăimântă pe vrăjmaşĭ; iar pe de alta, pentru ca să împlinéscă lucrul, pentru care a fost trimis în lume mântuindu-ne de pĕcat şi împăcându-ne cu Dumnezeŭ.

El s'a dat pe sine de bună voe la judecată, la chinurĭ amare şi la rĕstignire pe cruce, pentru ca să ne înveţe cum trebue să ne purtăm în viaţa acésta trecĕtóre, ca să putem dobândi viaţa vecĭnică.

S'a lepădat de sine în tóte şi a urmat numaĭ după voinţa Tatăluĭ ceresc, biruind ast-fel lumea şi mântuind pe om.

Să ne folosim dar, Fraţilor, de acéstă jertfire pe cruce a Mieluluĭ şi a Păstoruluĭ, să luăm ca bine venite aceste zile sfinte de post în carĭ ne găsim, şi mărturisindu-ne pĕcatele nóstre, să intrăm pe calea cea atât de netedă a mântuireĭ.

Să purtăm cu răbdare şi bună-voinţă crucea lipseĭ,

a nedreptăţilor şi a suferinţelor de tot felul, fiind bine încredinţaţi, că cine suferă o zi câştigă un nenumĕrat şir de zile şi cine pătimesce în acéstă viaţă scurtă, câştigă o alta fără sfârşit şi plină de fericire.

Să ne lepădăm de faptele întunereculuĭ şi sprijiniţi pe crucea luĭ Christos să stingem văpaia gândurilor deşarte şi a patimilor aprinse. Să ne întórcem privirile de la ce nu se cuvine, şi auḑul de la vorbe de ruşine. Cu mâinile să nu răpim, cu piciórele să nu mergem prin locurĭ oprite şi cu tóte cele-l'alte membre ale nóstre, să nu lucrăm de cât cele de folos şi învoite de lege. Printr-o ast-fel de purtare ne lepădăm de sine şi urmăm cu vrednicie învĕţăturile luĭ Christos.

Maĭ departe, să nutrim în inimile nóstre credinţa dréptă, să ne rugăm luĭ Dumnezeŭ, cerêndu-ĭ ajutor în nevoile nóstre şi mulţumindu-ĭ în bucuriile care ne întâmpină în viaţă. Să ţinem post şi să facem milostenie; să iertăm celor ce ne fac nouĕ rĕŭ şi să bine-cuvîntăm pe ceĭ ce ne blestémă.

Ceĭ ce duc viaţa ast-fel, pórtă cu vrednicie crucea lor, cu care vor birui pe tot vrăjmaşul în ziua judecăţeĭ şi cu care vor deschide uşa fericireĭ de vecĭ.

Să urmăm dar învĕţăturile acestea, să nu uităm cuvîntul Mântuitoruluĭ nostru despre crucea nóstrĕ şi să veneräm lemnul cel de viaţă făcĕtor, pe care pironindu-se Christos trupesce s'a jertfit.

Şi aşa bucurându-ne, cu credinţă să ne închinăm cruceĭ luĭ Christos şi cu dragoste să rugăm pe Domnul cel ce s'a rĕstignit pe dênsa de bună voe, ca pe toţi să ne învredniciască a ajunge fără osândire şi sfînta înviere. Amin.

CUVINTARE

Tot pentru a III-a Duminică din Postul cel mare

«Ce va folosi omului de ar do-
«bândi tótă lumea şi'şĭ va pierde
«sufletul sĕŭ? Saŭ ce va da omul
«schimb pentru sufletul sĕŭ» (Mar-
«cu VIII 36—37).

Fraţi Creştinĭ,

Viaţa nóstră pe acest pământ este fórte grea şi adesea plină de nenorocirĭ. Avem însă o mângâere în chemarea pentru o altă viaţă, în care fericirea este durabilă, mult maĭ desăvêrşită şi eternă. Omul este hotărât pentru acéstă viaţă a fericireĭ vecinice; iar petrecerea sa în lume, de cele maĭ multe orĭ plină de suferinţe şi atât de scurtă, nu este de cât o pregătire către acéstă viaţă şi un mijloc, o cheĭe, cu care se deschide porţile vecinicieĭ. Avem suflet, avem şi corp. Sufletul este nematerial şi nemuritor, iar corpul material şi stricăcios. Unul fără altul însă nu póte lucra, ci amândouĕ împreună lucréză, ajutându-se pentru dobândirea vieţeĭ vecinice. Sufletul, dintre tóte făpturile luĭ Dumnezeŭ este cea maĭ alésă, fiind suflare dumnezeiască, după cum zice sfînta Scriptură: «*Şi a suflat*

Dumnezeŭ în faţa omuluĭ duh de viaţă». Insuşĭ Mântuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos, ca să arate superioritatea sufletuluĭ zice: «*Ce va folosi omuluĭ de ar dobândi tótă lumea şi'şi va pierde sufletul sĕŭ?* Din acestea se póte vedea cum că tótă lumea precum şi tóte cele dintr'ênsa nu preţueşte atât, cât preţueşte sufletul omuluĭ. Este adevĕrat că lumea, Cerul, Sórele, Luna şi stelele ca şi corpul nostru, către care avem asemenea datoriĭ de îndeplinit, sunt destul de frumóse, dar nicĭ una nu póte să întrécă sufletul omuluĭ, cel asemenea în frumuseţe cu Dumnezeŭ, creatorul tuturor fĕpturilor.

Despre suflet şi despre curăţia sa dar, se cuvine a vorbi azĭ, spre a putea cunóşte adevĕrata sa valóre şi a ne da maĭ bine séma de starea sufletéscă a omuluĭ, care este stĕpân pe sine şi a aceluia care supunêndu-se de pofte şi de patimĭ, 'şĭ-a perdut sufletul sĕŭ.

Fraţilor,

Bucuria lumeĭ aceştia este bună şi adesea folositóre, viaţa nóstră din acésta lume trecĕtóre, de multe orĭ este dulce, dar ţine aşa de puţin şi sunt aşa de înşelătóre aceste bucuriĭ, în cât cu tot dreptul ne îngrijim.

Frumuseţea sufletuluĭ, viaţa şi bucuria viitóre însă, sunt vecínice pentru cel ce le dobândeşte şi ne procură o fericire sigură şi cât se póte de trainică. Sufletul să ne fie frumos şi curat, dar ce este el? Sfînta Scriptură ne spune, că sufletul este o fire zidită, nevĕdută cu ochiĭ trupeştĭ, nematerială, nemuritóre şi după chipul luĭ Dumnezeŭ. Când a creat pe om, Dumnezeŭ a zis: «*Să facem om după chipul şi asemĕnarea nóstră şi a suflat în faţa luĭ suflare de viaţă după chipul sĕŭ, făcêndu-l pre el*». (Fac. I). Departe de noĭ, gândirea dar, că omul ar fi cu corpul asemenea luĭ Dumnezeŭ, nu, ci este după asemĕnarea luĭ Dumnezeŭ numaĭ cu sufletul sĕŭ cel nematerial şi nemu-

ritor. Pentru acésta sufletul este de mare preţ şi pierderea luĭ, saŭ maĭ bine desbrăcarea sa de darul luĭ Dumnezeŭ şi de mărirea luĭ, ne duce la sigur în osânda vecínică. Să ne amintim de primiĭ ómenĭ, strămoşiĭ noştri, care prin uneltirea deavoluluĭ în formă de şarpe, păcătuind, aŭ căḑut din starea de fericire şi a trebuit apoĭ, ca întregul neam omenesc să sufere urmările acesteĭ căderĭ până la venirea Mântuitoruluĭ lumeĭ, care a primit ucidere fără de lege pe lemnul cruceĭ, vărsându-şĭ scumpul sĕŭ sânge, spre a spăla cu el păcatul făcut de Adam în raiŭ şi a ne curăţi sufletul, icóna cea vie a Dumnezeireĭ sale.

A trebuit dar, ca însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ să'şĭ verse sângele pe cruce, pentru ca omul să scape de mórte şi să'şĭ cureţe sufletul. Omul singur cu puterile şi tóte bunurile sale lumeştĭ, n'a fost în stare ca să'şĭ câştige sufletul sĕŭ, de unde învĕţăm, că orĭ câte averĭ ar strânge omul şi orĭ câte plăcerĭ 'şĭ-ar procura, tot în deşertăciune se găseşte, dacă nu 'şĭ va păstra sufletul sĕŭ. Implinirea poftelor, cinstea şi gloria luméscă, ca şi strângerea comorilor pământeştĭ nu ţin mult, se prefac în cenuşe, se risipesc ca fumul şi pe tóte viind mórtea le stârpeşte. După mórte rĕmânem goliĭ de tóte aceste închipuite bunurĭ şi căḑem robĭ în mâna vrăjmaşuluĭ, care scrâşneşte cu dinţiĭ asupra nóstră, dacă am avut nefericirea d'a ne perde sufletul. Să ne întrebăm acum, la ce ne va folosi, averea, cinstea şi bucuriile lumeĭ, dacă ne-am pierdut sufletul? La nimic, acesta e rĕspunsul.

La ce ne va servi rĕutatea, când ştim că peste puţin, dreptul Judecător va zice muncitorilor: «aruncaţi-l pre el în munca de veci»? Cu ce ne vom rĕscumpĕra sufletul din atâta osândă? Intrebările mele se impun cu prisosinţă, căcĭ noĭ adesea ne uităm de suflet şi ne lăsăm cu totul în prada poftelor corpuluĭ. Ne legăm de patimĭ ca de ce avem maĭ scump, fără a ne maĭ gândi, saŭ a ne interesa de ceva. Cu ele ne petrecem, ziua şi nóptea şi în avêntul acesteĭ

nebunii, uităm că avem un suflet nemuritor, prin care putem ajunge la fericirea cea veşnică, care este bunul suprem şi către care urmézĕ să ne îndreptăm tótă activitatea nóstrĕ. In loc să urmăm Mântuitorului nostru, spre a vedea lumina vieţeĭ eterne, din contră şovăim din calea adevĕrului şi umblăm în întuneric, în loc să căutăm împĕrăţia cerului, ne facem robĭ aĭ faptelor din întuneric şi din umbra morţeĭ.

Suntem slabĭ, avem nevoe de sprijin şi de aceia Sfînta nóstrĕ Biserică astăzĭ la mijlocul postului, serbézĕ Sfînta Cruce, sceptrul prin care ne întărim în ostenelile şi slăbiciunea nóstrĕ. Sfînta Evangelie de azĭ ne zice: «*Cel ce voeşte să vie dupĕ mine să se lepede de sine, să'şĭ ia crucea sa şi să'mĭ urmeze mie*». Să se lepede de sine, adică să se lepede de gânduri şi de fapte rele luându-şĭ crucea, pilda cea bună, judecata dréptă şi milostenia către ceĭ sărac şi impilaţĭ, răbdarea în nevoĭ şi suferinţe şi o nemărginită dragoste către toţĭ ómenĭ, să urmeze Mântuitorului ca unul care 'şi-a păstrat sufletul curat prin sprijinul crucei, cu care s'a îngrădit.

Eĭ bine, Fraţilor, din cele zise până aci despre suflet şi despre adevĕrata fericire către care trebue să tindă omul, am vĕdut, că numaĭ luându-ne crucea şi urmând Mântuitorului pe calea preceptelor sale, vom fi cu adevĕrat părtaşĭ vieţeĭ şi fericireĭ veşnice.

Să-l urmăm dar, ferindu-ne de patimĭ şi de prietenia ómenilor căduţĭ moralmente, spre a nu aluneca împreună cu eĭ pe povârnişul prăpastieĭ în care aŭ căḑut. Să lăsăm egoismul şi mândria la o parte şi la orĭ-ce ocasiune să ajutăm pe ceĭ aflaţĭ în necasurĭ şi strâmptorărĭ, pe vĕduve şi pe orfanĭ. Să ajutăm pe bolnav cu aceia ce putem, mângâindu-l în suferinţa sa şi uşurându-ĭ durerea cu cercetarea nóstrĕ; iar călătorului strein şi obosit de cale să'ĭ dăm repaos şi adăpost.

Precum vedem, acéstă cruce, prin care se păstrézĕ sufletul şi prin care ne sprijinim urmând Mântuito-

rului nu este grea, numaĭ voinţă să avem; iată ce se cere pentru dobândirea eĭ.

Cunoscènd acestea şi urmând învĕţăturilor ascultate azĭ, cu toţiĭ să ne apropiem de sfânta cruce şi închinându-ne eĭ, să o sărutăm cu fricĕ şi cu bucurie mare, spre a putea să trecem cel-l'alt timp al postuluĭ în pace, ajungènd a vedea şi luminata zi a Învierieĭ. Amin.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru a IV-a Duminică din Postul cel Mare

«Acest soiŭ de demonĭ cu ni-
«mic nu se póte scóte, de cât
«numaĭ prin rugăciune şi prin
«post». (Marcu, IX, 29).

Fraţĭ Creştinĭ,

Acestea sunt cuvintele, cu cari Domnul nostru Iisus Christos a rĕspuns Apostolilor sĕĭ, când l'aŭ întrebat, *pentru ce eĭ nu aŭ putut să scótă demonul* din tînĕrul vindecat la porunca sa şi despre care ne vorbesce sfînta Evanghelie de astă-zĭ.

Aşa a rĕspuns Domnul ucenicilor sĕĭ şi tot aşa ni se rĕspunde şi nouĕ prin glasul cel duios şi dulce al Bisericeĭ sale, care ca o mamă bună, ne povăţuesce a ne curăţi de pĕcatele nóstre şi a face post şi rugăciune.

Postul şi rugăciunea sunt armele de căpetenie cu care sufletul se luptă împotriva corpuluĭ şi aripele care ne ajută în sborul nostru către mântuire. Postul şi rugăciunea ne vindecă de bólele nóstre trupescĭ şi sufletescĭ, ne uşuréză în necazurile vieţeĭ nóstre şi ne mângâie la întristare şi supĕrărĭ.

Prin post ne înfrânăm de la mâncări şi fapte de ruşine, ne curăţim simţirile, ne facem stăpâni pe noi şi cele ale nóstre şi ne apropiem de mântuire şi fericire, după cum prin rugăciune, găsindu-ne în faţa lui Dumnezeŭ cu care vorbim, ne suim tot mai mult către dênsul şi ne învrednicim a privi faţa sa cea plină de strălucire împreună cu toţi aleşii săi.

Despre post vorbindu-vă într'una din cuvîntările mele de mai nainte, pentru astă-zi mă voiŭ mărgini numai la rugăciune, după ce voiŭ aminti în trécăt şi despre curăţia nóstră.

Fraţilor,

Tóte sunt curate celor curaţi, iar celor necuraţi şi necredincioşi nimic nu este curat, ci din contra li s'a murdărit şi inima şi consciinţa, zice sîntul Apostol Pavel către Tit în sfătuirile ce 'i dă prin epistola sa către dînsul. De alt-fel tot ce Dumnezeŭ a făcut a fost curat şi în tot-d'a-una cu bună voinţă şi-a întins purtarea sa de grije asupra nóstră. Noi însă prin pornirile către păcate, prin neastîmpărarea şi neînfrînarea patimelor, prin viclenie şi prin profanarea darurilor dumnezeesci, ne necurăţim simţirile şi tot ce avem mai sfînt în noi şi în loc să deschidem ochii minţei şi să ne deşteptăm, nu încetăm de a ne murdări mai mult şi a duce pe acest drum de peire pe cât se póte de alţi mulţi fraţi d'ai noştri. Mai mult de cât atât, când cine-va se găsesce într'o astfel de necurăţie, judecă şi socotesce pe tótă cea-l'altă lume după sine. Dacă el este viclén, vicleni sunt şi ceî-l'alţi ómeni, dacă el este pătimaş şi intrigant, tot aşa este tótă lumea şi dacă el are sufletul şi consciinţa încărcate de păcate şi fără de lege, restul lumeî nu póte să fie în alt-fel.

Din acestea, cu uşurinţă se póte cunósce cât de multe şi mari sunt relele, cari se nasc din necurăţie

şi cât de înaltă este curăţia ca virtute de căpetenie pentru om în calea mântuireĭ.

Prin curăţie omul înfruntă tóte nenorocirile şi în noianul necazurilor şi suferinţelor sale, el nu pierde încrederea în Dumnezeŭ şi în ómeniĭ cu care trăiesce. Iubesce pe Dumnezeŭ şi cu credinţă luĭ, se rógă nutrind cu prisosinţă într'însul nădejdea în adevĕrata fericire. Iubesce pe aprópele sĕŭ, nu'l învinovăţesce pentru fapte despre care nu s'a încredinţat şi nu se pornesce cu rĕutate asupra acelora, carĭ îl urăsc şi îl vrăjmăşesc. El ştie, că ura împotriva sa pornesce din judecata greşită a aceluia şi asemenea nu se îndoesce, că se va sterge acéstă ură cu care este întâmpinat, de îndată ce se va încredinţa despre nevinovăţia sa.

Cunoscênd acestea să dăm curăţieĭ preţul ce i se cuvine şi tot-d'a-una să lucrăm aşa, în cât sufletul nostru să fie curăţit de tot lucrul rĕŭ şi de tótă patima şi fără de legea.

Când vom fi curaţĭ şi rugăciunea către Domnul ne va folosi maĭ mult, lucru pe care 'l vom vedea acum din cele ce maĭ am a vĕ vorbi.

Rugăciunea către Dumnezeŭ este fórte folositóre pentru om. Prin ea ne ridicăm cu mintea la Dumnezeŭ, gândim la bunătăţile cele cerescĭ şi intrăm în legătură apropiată cu Creatorul nostru.

Fără darul luĭ Dumnezeŭ, omul nu póte să se mântuiască şi fără rugăciune, darul acesta nu se póte dobândi.

Rugăciunea este o datorie pentru fie-care creştin şi nu este bun maĭ mare de cât dênsa. Cu ea ne mângâiem în suferinţe şi nedreptăţĭ şi fără întârdiere printr'ênsa, Dumnezeŭ ne scapă de asuprirea vrăjmaşilor mângâindu-ne. La rugăciunea nóstră, Mântuitorul lumeĭ cu belşug revarsă asupra nóstră bunătăţile sale, căcĭ mare este puterea rugăciuneĭ şi neîntrecut este folosul pe care omul îl dobândesce.

Dumnezeŭ ne-a dat viaţă, sănĕtate, avere şi posi-

ţiune frumósă în societate, ne-a întins mâna sa cea sfîntă apĕrându-ne de primejdiĭ şi nenorociriĭ şi multe alte daruriĭ a revĕrsat asupra nóstrĕ.

Pentru aceste bunuriĭ şi pentru tóte cele ce Domnul a făcut şi face cu noĭ, se cuvine a 'ĭ aduce rugăciuniĭ de mulţumire, după cum asemenea se cade a ne ruga luĭ cerêndu-ĭ, ca să ne scape de necazuriĭ şi de tótă asupréla.

Tótă suflarea să laude pre Domnul, zice psalmistul, dar facem noĭ aşa ? Iată ce trebue să ştim acum.

Pe timpul Mântuitoruluĭ eraŭ ómeniĭ, cariĭ se rugaŭ, spunêndu multe din gură, dar stând în altă parte cu cugetul, fapt care 'l-a hotărât ca să 'ĭ mustre cu cuvintele profetuluĭ care zice : «*Poporul acesta se apropie de mine cu gura şi cu buzele mĕ cinstesce, iar cu inima lor departe de mine este*». Precum atuncĭ tot aşa şi azĭ se găsesc uniĭ printre noĭ, cariĭ nu sunt pătrunşĭ de însemnătatea rugăciuneĭ şi cariĭ nu numaĭ că nu se rógă eĭ cum se cuvine, dar nicĭ pe alţiĭ nu lasă ca să se róge. Uniĭ ca aceştia la rugăciune îşĭ mişcă numaĭ buzele, fără ca să'şĭ cureţe inima de rĕutate, se rógă maşinalicesce pentru că li s'a învĕţat gura aşa şi cu o îndrăsnélă fără marginĭ, nu se sfiesc a spune altora că împlinesc o formă, care n'are nicĭ un rost, întru cât ştie Dumnezeŭ de ce are nevoe fie-care om.

Noĭ însă, Fraţilor, cugetând la porunca Domnuluĭ nostru Iisus Christos de a ne ruga pentru ceĭ ce ne asupresc şi ne fac nouĕ rĕŭ, cugetând la cuvîntul sĕŭ din sfînta Evanghelie de azĭ, prin care vindecarea nóstrĕ sufletéscă şi trupéscă este condiţionată de rugăciune, cugetând în fine la darurile cele marĭ pe cariĭ le dobêndesce creştinul prin rugăciune de la Dumnezeŭ, să ne folosim de acestea şi tot-d'a-una cu inimă curată, să ne rugăm creatoruluĭ nostru.

Să ne împăcăm cu vrăjmaşiĭ noştri ertêndu-le lor greşalele, ca să avem dreptul a cere şi noĭ ertarea greşalelor nóstre de la Dumnezeŭ. Să ne facem ru-

găciunea întru smerenie asemenea vameşuluĭ şi să fugim de mândria fariseuluĭ.

Dacă nu putem merge la biserică, să nu uităm a ne face rugăciunea în casă, mulţumind Domnuluĭ pentru tot binele ce a făcut cu noĭ şi stăruind cu cererea în necazurĭ şi supĕrărĭ.

Când ne rugăm apoĭ, încrederea în Dumnezeŭ să nu ne lipsiască şi cu răbdare să aşteptăm grabnicul sĕŭ ajutor.

Să rostim rugăciunile nóstre cu înţelepciune, cu evlavie şi cu inima smerită. Pentru toţĭ şi pentru tóte să ne rugăm, séra şi diminéţa şi la amiazĭ. Mult póte rugăciunea dreptuluĭ care se face, căcĭ tot cela ce cere primesce, cela ce caută află şi aceluia ce bate, i se va deschide.

Să nu uităm nicĭ o-dată datoria nóstrĕ de a ne ruga, să lepĕdăm necredinţa şi răcéla, care pare că a cuprins sufletul multora dintre noĭ şi tot-d'a-una, cu gândul la cuvîntul Domnuluĭ, că demonĭĭ nu es de cât prin rugăciune şi post, să ne rugăm Mântuitoruluĭ nostru cu timp şi fără timp, ca să ne scape de tot pĕcatul şi necurăţia, spre a putea ast-fel, să ne bucurăm de şederea împreună cu dreptĭĭ în împĕrăţia cea de sus. Amin.

CUVINTARE

Pentru a V-a Duminică din Postul cel Mare.

«Dă-ne nouĕ ca să şedem unul «de a drépta şi altul de a stânga «ta întru mărirea ta.» (Marcu X. 37.).

Fraţi Creştinĭ,

Poporul judeŭ, în mare parte, era stĕpânit de credinţa, că Mesia cel aşteptat va birui pe tóte cele-l-alte popóre şi va pune ast-fel temelia uneĭ împĕrăţiĭ puternice pe pământ. De acéstă credinţă nicĭ Apostolii nu rĕmăseseră streinĭ. Eĭ eraŭ bine încredinţaţĭ, că Invĕţătorul lor va întemeia împĕrăţia luĭ Israel şi când el le vorbia de sórta ce i s'a pregătit şi pe care merge la Ierusalim ca să o priméscă, socoteaŭ cu dreptul că a sosit timpul de a lua împĕrăţia, de care aşa de mult vorbise în înaltele sale învĕţăturĭ către dinşiĭ şi către popor.

Nu este de mirare dar, că douĭ dintr'ênşiĭ anume Iacob şi Ión fiiĭ luĭ Zabedeiŭ, stĕpâniţĭ de setea de a fi maĭ marĭ, vin şi'ĭ cer *ca sĕ şédă unul de-a drépta şi altul de-a stânga întru mărirea sa*, adică când el

va ajunge împĕrat. Ei socotiaŭ o stĕpânire a lui Iisus pe pământ şi în aşteptarea împlinirei acestei părerĭ a lor, îşĭ uitaŭ cu totul de împĕrăţia cea cerésca, fapt pentru care Domnul îi mustră zicêndu-le: «*Nu ştiţĭ ce cereţĭ*».

Ca acestĭ douĭ apostolĭ şi între noĭ se găsesc mulţĭ, carĭ nu ştiŭ ce cer în rugăciunile lor către Dumnezeŭ. Ei se stĕpânesc de dorinţe şi de patimĭ carĭ le întunecă mintea şi apoĭ alunecaţĭ pe calea rătăcireĭ, cer de la Dumnezeŭ lucrurĭ protivnice cu legea dumnezeiască şi cu cea morală.

Pentru paza nóstră de a cădea în aşa greşelĭ, după carĭ în loc de împlinirea cererei vine mustrarea Domnului, că nu scim ce cerem, se cuvine a vorbi astă-zi, despre modul cum trebuie să ne purtăm în rugăciunile nóstre către Dumnezeŭ.

Fraţilor,

«*Căutaţĭ maĭ întâiŭ împĕrăţia lui Dumnezeŭ şi dreptatea luĭ şi tóte cele-l-alte se vor adauge voué*» a zis Mântuitorul lumeĭ către apostolĭ şi popor, în predica sa de pe munte şi eĭ într'un timp aşa de scurt îşĭ uitară de acéstă înaltă învĕţătură şi începură a se îngriji maĭ întâiŭ de cele de pre pământ, ne maĭ voind a sci de cer şi de bunurile sale cele neperitóre.

Aşa se întâmplă adesea şi cu noĭ. Socotim pe Dumnezeŭ ca şi cum ar fi dator ca să ne împlinéscă tóte cererile nóstre, drepte saŭ nedrepte şi uităm că dênsul este stĕpânitorul dreptăţeĭ. Îi cerem ajutor spre a nimici pe vrăjmaşi şi-i pretindem ascultarea în casurĭ opuse legeĭ şi cerute numaĭ de patimile nóstre şi uităm că Dumnezeul nostru mila voesce şi nu jertfa, uităm porunca sa de a iubi şi pe vrăjmaşĭ, uităm că el este Domn al adevĕruluĭ, al misericordieĭ şi al binelui. Uităm de tóte acestea şi-i cerem lucrurĭ vătămătóre atât nouĕ cât şi aprópelui nostru.

Ne gândim numaĭ la noĭ şi la împlinirea poftelor nóstre, fără a ne gândi la dreptatea luĭ Dumnezeŭ şi la nevoile celor alţĭ ómenĭ. Cerem averĭ, cerem ranguri, semne de distincţiune şi nu ne dăm de loc sémă de greutatea şi de rĕspunderea ce fie-care dintr'ênsele aduce după sine. Cerem înfrîngerea duşmanilor, pierderea lor şi nu scim, că în loc de linişte şi mulţumire dobândim turburare mare şi adăogăm un alt şir de pĕcate la cele ce apasă încă asupra nóstră.

Nu numaĭ în acest cerc de cererĭ cu totul nedrepte şi pătimaşe, dar încă şi în cele drepte, de multe orĭ nu scim ce cerem. Aşa, unĭĭ cer ca să nu plouă, alţiĭ din contră să rógă pentru plóie, alţiĭ cer scurtarea vieţeĭ şi alţiĭ prelungirea eĭ, unĭĭ plâng dupe fiĭ şi alţiĭ îĭ blestémă şi se tânguesc de îngreuirea ce le aduc. Unĭĭ dar cer una şi alţi alta, nesciind eĭ singurĭ ce cer. Şi apoĭ când rugăciunea lor nu se împlinesce, cine este vinovat? Nimenĭ altul, după mintea lor cea întunecată, de cât Dumnezeŭ. Eĭ greşesc şi Dumnezeŭ este de vină înaintea lor şi de aci numaĭ contenesc cu vorbele necuviincióse în potriva sa.

Tot ce nouĕ ni se pare că este bun, nu tot d'auna are şi urmărĭ bune. Se întâmplă adesea, ca un lucru pe care l-am socotit de mare folos şi după care am umblat timp îndelungat să nu iasă ast-fel, ba încă să ne aducă şi ruina nóstră morală şi materială.

Dumnezeŭ scie de ce avem noĭ trebuinţă şi ca un părinte bun ce este, să îngrijesce de noĭ. Să ne rugăm să ne ajute, dar să nu ne grăbim cu cererĭ carĭ pot să ne aducă vătămare în loc de folosinţă.

Nu te grăbi cu gura şi nicĭ inima ta să nu se prea grăbéscă a cuvînta înaintea luĭ Dumnezeŭ, căcĭ Dumnezeŭ este în cerurĭ şi tu pre pământ, pentru acésta puţine fie cuvintele tale», zice Solomon în eclesiastul sĕŭ.

Biserica a stabilit şi a alcătuit diferite rugăciunĭ, pe care creştinul este dator a le cunóşte şi a le rosti în nevoile sale şi între tóte rugăciunea Domnéscă

«*Tatăl nostru*» este cea mai potrivită pentru tóte împrejurările din viaţa nóstră.

Dintr'ênsa învĕţăm de a sfinţi numele luĭ Dumnezeŭ cu faptele nóstre şi de a ne purta aşa, în cât între noĭ să fie aceiaşĭ unire şi dragoste care este între îngerĭ. Chemăm împĕrăţia sa şi ne rugăm ca să ne îndreptăm faptele dupĕ voinţa sa cea dumnezeiască. Cerem hrana de care avem trebuinţă ca să trăim şi ertarea pĕcatelor nóstre, făgăduind că şi noĭ vom ierta celor ce ne greşesc nouĕ. Şi în fine, ne rugăm luĭ Dumnezeŭ ca să ne ferescă de căderea în ispite şi de tóte cursele diavolescĭ.

Acestea ne-a învĕţat pre noĭ Mântuitorul ca să le cerem în rugăciunile nóstre către Părintele ceresc şi acestea urma să le céră fiĭ luĭ Zebedeiŭ. Dacă eĭ ar fi cerut sfinţenie, iertarea de pĕcate, pâinea de tóte zilele şi ferirea de ispite, nu s'ar fi ruşinat şi înfruntat de Domnul, care le-a spus că nu ştiŭ ce cer.

In rugăciunile nóstre dar, nu mărire şi cinste să cerem luĭ Dumnezeŭ, ci mântuire de pĕcate, căcĭ în împĕrăţia haruluĭ, cel smerit se înalţă şi cel ce slujeşte este mai mare.

Din acestea ni se arată şi modul în care trebue să ne facem rugăciunea. De alt-fel exemplele nu ne lipsesc în viaţă. Când ne înfăţişem înaintea unuĭ om mare cu o rugăciune, ştim bine că nu ne va primi, dacă nu vom fi smeriţi şi nu ne va asculta cererea, dacă nu ne vom purta respectuos către dênsul. Şi apoĭ ce exemplu ne mai trebue, când avem în faţă pe însuşĭ Mântuitorul nostru rugându-se în grădina Ghetsimani cu mâinile şi cu ochiĭ ridicaţĭ la cer şi cu smerenie supuindu-se voinţeĭ Părintelui ceresc.

Prin urmare, Fraţilor, în rugăciunile nóstre către Dumnezeŭ să fim smeriţĭ cu inima şi curaţĭ cu sufletul. Să avem credinţă tare în Dumnezeŭ, să nutrim nădejdea în bunătatea şi dreptatea sa, ridicându-ne mâinile şi ochiĭ către cer şi să'ĭ cerem cu smerenie ca să-şĭ întindă marea sa milostivire şi către noĭ pĕcătoşiĭ.

In modul acesta stând la rugăciune şi ferindu-ne de acele cereri nepotrivite, de care am vorbit, să fim deplin încredinţaţi că Domnul ne va asculta. Inimă înfrântă şi smerită iubeşte Dumnezeŭ şi în tot-d'a-una, dar mai ales la rugăciune, aşa se cuvine a ne înfăţişa. Să fugim de pofta mândriei, de care Apostolii Iacob şi Ión s'aŭ arătat a fi stăpâniţi în cererea lor către Mântuitorul lumei şi în mod credincios şi plin de respect, să ne facem rugăciunea către Dumnezeŭ în cererile nóstre.

Să căutăm mai întâi împlinirea bunurilor nóstre sufleteşti, cari ne conduc în împărăţia lui Dumnezeŭ şi tóte cele-l'alte se vor adaoge nouĕ. Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica a VI-a din Postul cel Mare, a Stâlpărilor.

„Osana Fiul luĭ David, bine este «cuvêntat cel ce vine întru nu«mele Domnuluĭ. Osana întru ceĭ «de sus». (Mat. XXI. 9).

Fraţĭ Creştinĭ,

Cu ramurĭ şi cu stâlpărĭ, poporul Iudeŭ a eşit să întâmpine pe Mântuitorul lumeĭ, când a intrat cu triumf şi cu glorie în Ierusalim. Toţĭ, bĕtrânĭ şi tinerĭ, într'un avênt de foc dumnezeiesc îşĭ aştern pe cale vestmintele lor şi cu un glas, ca un singur om, îl măresc strigând în urma luĭ: *„Osana Fiul luĭ David, bine este cuvêntat cel ce vine întru numele Domnuluĭ“.*

Iudeiĭ dar, încredinţaţĭ din învĕţătura cea plină de înţelepciune a Domnuluĭ nostru Iisus Christos, despre dumnezeirea sa şi întăriţĭ în acéstă dréptă credinţă, din faptele minunate ce sĕvârşia, n'aŭ maĭ căutat la vorbele deşarte ale cărturarilor şi fariseilor, ci cu mărire

şi strigări de *osana* 'l-aŭ întâmpinat. Eĭ aveaŭ próspĕtă în minte vederea bolnavilor tămăduiţĭ şi a morţilor înviaţĭ de dênsul, priviaŭ încă la învierea luĭ Lazăr cel mort de patru zile, săvârşită cu o zi înainte şi stĕpâniţĭ de respect şi recunoştinţă, ĭes întru întâmpinarea luĭ cu dragoste şi cu bucurie mare. Il primesc la acéstă din urmă intrare a sa în Ierusalim, cu onórea cuvenită unuĭ rege pământesc, fără ca toţĭ să pótă înţelege, că el este Regele ceresc şi Stĕpânitor peste tóte domniele cerescĭ şi pământescĭ.

Acestă intrare strălucită a luĭ Iisus în Ierusalim, o serbéză Biserica azĭ şi noĭ toţĭ am venit, ca să ĭeşim întru întâmpinarea luĭ. Cu prilegiul acesta, suntem datorĭ a cunósce însemnătatea ramurilor de finic, cu care poporul Iudeŭ l'a întâmpinat şi cu carĭ şi noĭ am éşit să-l întâmpinăm, fapte pe carĭ în legătură cu deosebirea dintre primirea sa de atuncĭ şi între cea de astă-zĭ, le voiŭ desvolta în acéstă cuvîntare.

Fraţilor,

Duminica Stêlpărilor, este sĕrbătórea intrăreĭ cu triumf a Mântuitoruluĭ lumeĭ în Ierusalim, ca *Domn al păceĭ*. El a venit în lume, spre a ne mântui prin restabilirea legăturеĭ dintre noĭ şi Dumnezeŭ. *Pace voue, pacea mea o daŭ voue* ne-a zis şi prin pironirea sa pe cruce, pacea făgăduită a venit între ómenĭ.

Domnul păceĭ viind printre noĭ, a mustrat fără de legile poporuluĭ şi pentru desăvêrşirea nóstră ne-a învĕţat dragostea, necunoscută până atuncĭ la popórele vechĭ şi la cele din timpul sĕŭ.

Cu acéstă dragoste într'armându-se poporul, la primirea sa ca Rege în Ierusalim, l-aŭ întâmpinat cu ramurĭ de finic, simbolul păceĭ, ca recunoştinţă pentru pacea dată lor.

Pacea deci, este un dar dumnezeesc, care preţuesce mai mult de cât o comóră şi care ne umple sufletul de mulţumire, prin bine cuvêntarea cerésca ce revarsă asupra nóstră.

Poporul Iudeu, cu ramure şi cu stâlpări, semnele vĕdute ale păcei, aŭ eşit întru întâmpinarea Domnului păcei. Iudeii cunosceaŭ pe Mântuitorul, ca pre cel mai mare bine-făcĕter al poporului şi cu tóte că nu eraŭ renăscuţi prin har în legea cea nouĕ, ei din dragoste şi recunoscinţă pentru bine-facerile primite de la dînsul, s'aŭ desbrăcat de haine, le-aŭ aşternut pre cale şi curăţiţi de patimi şi fără de legi, aŭ eşit întru întâmpinarea lui. Iată cum a primit poporul legei vechi pe Iisus şi iată pentru ce la intrarea lui în Ierusalim, cetatea şi împreună cu dênsa fariseii şi cărturarii s'aŭ cutremurat.

Aceştia cunosceaŭ uneltirile, pe cari ei înşişi le pusese la cale pentru prinderea şi uciderea lui şi nu puteaŭ să sufere liniscea sufletescă a Mântuitorului lumei, care blând şi şedênd pe mânzul asinei îşi face intrarea triumfală în cetate, precum şi entusiasmul cu care poporul îl primesce. Cu adevĕrat mare a fost mişcarea poporului şi adânc a străpuns inima celor rĕi şi pătimaşi strigătul de bucurie al mulţimei, care într'una rĕsuna: «*Osana, bine este cuvêntat cel ce vine întru numele Domnului. Osana întru cei de sus*».

Mare a fost strălucirea acestei primiri şi desăvêrşită a fost dragostea poporului pentru Domnul! Dar ce vom zice noi despre poporul acesta, care strigă azi *Osana* şi peste câte-va zile, tot el îi va striga *să se rĕstignéscă*? Nimic de cât că nestatornică este firea omului. Cu greŭ rĕmâne în bine şi fórte uşor alunecă la rĕŭ şi de aci la pierdare.

Aşa s'a purtat poporul Iudeŭ cu blândul Iisus şi de multe ori, aşa ne purtăm şi noi cu dînsul.

Astă-zi Biserica ne-a chemat la sĕrbare şi noi cunoscênd rostul acestei serbări, cunoscênd datoriele

nóstre creştineştĭ către Rescumpĕrătorul sufletelor nóstre am venit aci, în locaşul acesta sfînt, spre a întâmpina pe Domnul păceĭ, la intrarea sa triumfală în noul acesta Ierusalim. Noĭ scim, că dînsul a sădit în lume pacea cea adevĕrată, care covêrşeşte tótă mintea şi pare că auḑim încă glasul îngerilor, carĭ cântaŭ în cor la nascerea sa: «*Mărire întru ceĭ de sus luĭ Dumnezeŭ şi pre pământ pace, între ómenĭ bună voire*». Cunóscem sacrificiile sale pentru noĭ, spre a ne împăca cu Dumnezeŭ, avem mintea luminată prin apă şi prin duh şi ca uniĭ ce părtaşĭ împĕrăţieĭ haruluĭ ne-am făcut, am eşit întru întâmpinarea Maĭ mareluĭ peste Regĭ, cu ramure şi cu stîlpărĭ. Toţĭ purtăm în mâinĭ ramure înverḑite, simbolul păceĭ şi al împăcăreĭ nóstre cu Dumnezeŭ, toţĭ strigăm prin glasul preotuluĭ slujitor *osana*, dar nu se ştie dacă toţĭ 'şĭ-aŭ curăţit simţirile şi s'aŭ părăsit de pĕcate şi fără de legĭ.

Iată ce se maĭ cere de la noĭ, spre a fi vrednicĭ de dragostea luĭ Christos, întru a căruĭ întâmpinare am eşit şi spre a nu ne aseměna cu Iudeiĭ, carĭ l'aŭ primit cu entusiasm şi apoĭ tot eĭ aŭ strigat *să se rĕstignéscă.*

Mulţĭ se pocăiesc, merg la biserică, primesc în lăuntrul lor pe Domnul şi Mântuitorul nostru în sfânta cuminicătură şi asemenea Iudeilor, după puţine zile îl rĕstignesc din noŭ, prin faptele lor rele.

Aceştia, sunt însă cu mult maĭ vinovaţĭ ca Iudeiĭ carĭ nu s'aŭ împărtăşit de graţia haruluĭ şi cu atât maĭ mare este vina lor, cu cât se pare că voiesc prin acéstă purtare a lor, ca să înşele pe Dumnezeŭ. Eĭ sînt nedrepţĭ, sgârciţĭ, înclinaţĭ către fapte de ruşine şi stĕpâniţĭ de tot felul de alte patimĭ. Vine un timp însă, când se satură de tóte aceste porniriĭ rele şi pocăiţĭ îşĭ aştern în cale pe omul cel vechiŭ. Apucă în mâinĭ ramurile faptelor bune şi înarmaţĭ cu ele pornesc în calea mântuireĭ strigând *osana*. Primesc

pe Mântuitorul în Ierusalimul cel tainic al sufletelor lor şi în urmă încet, încet să lăsă biruiţĭ de spiritul patimilor trupeştĭ şi cad iarăşĭ în păcatele de carĭ abia se îndreptase. Uniĭ ca aceştia dar, strigă astă-zĭ *osana* şi mâine îndemnaţĭ de patimĭ şi fără de legĭ strigă *să se rĕstignéscă*, după cum poporul Iudeŭ din dragoste a primit pe Domnul cu glas de bucurie şi la câte-va zile în urmă îndemnaţi de fariseĭ şi de cărturarĭ aŭ strigat *să se rĕstignéscă*. Prin urmare, patimele şi păcatele nóstre sînt fariseiĭ şi cărturariĭ din timpul Mântuitorului lumeĭ. Ele pentru noĭ, sînt tot aşa de periculóse ca şi fariseiĭ pentru Iudeĭ, căcĭ precum aceştia prin dulcéţa cea plină de amăgire a cuvintelor lor, aŭ înstreinat poporul de la dragostea către Christos şi s'aŭ pornit cu ură în contra sa, tot aşa şi plăcerea trecĕtóre cu care patimele ne încântă, deştéptă în noĭ dorinţa de a face ce nu se cuvine şi rĕstignim ast-fel mântuirea nóstră, prin faptele oprite ce săvîrşim. Tristă judecată şi amară este viaţa ce ni se pregăteşte.

La acéstă amărăciune însă, să ne silim a pune balsamul dragosteĭ luĭ Christos. «*Intru acésta vĕ vor cunósce toţĭ, că sunteţĭ ucenicĭĭ meĭ, de veţĭ avea dragoste întru voĭ*» a zis Domnul. Porunca acésta socotindu-o cu toţiĭ, să ne iubim unĭĭ pe alţi, îndreptându-ne când alunecăm pe calea pierdăreĭ şi ferindu-ne ast-feĭ de *ispite şi de tot lucrul nesocotit şi rĕŭ*.

Să ne iubim cu iubire adevĕrat creştinéscă, dacă voim a se pogorâ la noĭ pacea luĭ Dumnezeŭ, din care vine tótă darea cea bună şi tot darul desăvêrşit.

Să nu plecăm din acest locaş sfînt cu ramurile păceĭ în mâinĭ, până nu vom goni din sufletele nóstre tótă rĕutatea şi să nu intrăm în casele nóstre, până nu ne vom împăca cu toţĭ cunoscuţiĭ noştrĭ.

Pacea luĭ Dumnezeŭ să se sălăşluéscă între noĭ şi atuncĭ totul se va face cu bine şi cu folos.

Să trăim în pace şi dragoste dar, să ne curăţim simţirile, să gonim departe de la noi pornirile spre rĕŭ, aceştĭ fariseĭ periculoşĭ din timpul nostru, şi aşa curaţĭ, cu bucurie mare să eşim întru întîmpinarea luĭ Christos şi cu un glas să'ĭ zicem: „*Osana Fiul luĭ David, bine este cuvêntat cel ce vine întru numele Domnuluĭ. Osana întru ceĭ de sus*“ Amin.

CUVINTARE

Tot pentru a VI-a Duminică din Postul cel Mare, a Stâlpărilor.

«Osana, bine este cuvîntat Impă-
«ratul luĭ Israil, cel ce vine întru
«numele Domnuluĭ». (Mat. XII).

Fraţĭ Creştinĭ,

Domnul nostru Iisus Christos, în timpul activităţeĭ sale de pe pământ străbătênd oraşele şi satele şi pretutindenea predicând învĕţătura sa cea Dumnezeiască, pentru mântuirea nóstră a făcut multe minunĭ şi multe faceri de bine omenireĭ.

După ce a înviat pe Lazăr, Iisus a trecut din Betania către Ierusalim. Vestea despre sosirea sa aci, se răspândeşte cu iuţéla fulgeruluĭ; iar poporul din tóte părţile, se întrece ca să iasă întru întâmpinarea sa. Intrarea în Ierusalim a blânduluĭ Iisus, a fost plină de triumf şi sĕrbătorită cu strigăte de osana şi bucurie mare, de către mulţimea care l'a întâmpinat. In toţĭ se deştéptă cu putere dorinţa de a 'l vedea şi poporul împreună cu pruncii alérgă, ca să audă cuvintele luĭ, spre folosul lor sufletesc şi trupesc.

Acéstă dorinţă mare, acest simţimênt, care de o dată se formézá în piepturile lor şi 'ĭ face ca cu grăbire să se adune spre a 'l asculta, acest îndemn ce 'ĭ conducea aci, era simţimêntul creştin activ, care are urmările cele maĭ folositóre pentru noĭ, era sentimentul religios. De aceia şi Mântuitorul, pentru a lor mulţumire se grăbeşte a 'ĭ învĕţa cele bune şi de folos, mustrând în acelaşĭ timp pe fariseĭ şi cărturarĭ pentru rĕutatea lor, lucru pe care ni-l înfăţişézá destul de lămurit sfînta Evangelie de azĭ.

Să vedem dar, ce este sentimentul religios şi ce urmărĭ are el pentru creştinul pătruns de dênsul.

Fraţilor,

Sentimentul religios, este focul sfînt şi Dumnezeesc care însufleţeşte pe om şi care 'ĭ îndreptézá paşiĭ către prea mărirea luĭ Dumnezeŭ, către adevĕrata luĭ cinstire şi către împlinirea a tótă fapta bună, este tovarăşul omuluĭ creştin, care ia parte la lucrările sale şi care 'i micşoréză greutăţile şi 'ĭ îndepărtézá piedicile ce 'ĭ se ridică în potriva sa, când voeşte a 'şĭ îndeplini datoriele sale religióse. El este în religiune întocmaĭ ca zelul saŭ sârguinţa, prin care dobândim tóte cele trebuincióse în viaţă şi prin mijlocirea căruia, semĕnăm la tinereţe ca să avem ce secera la bĕtrâneţe.

Aşa dar, precum zelul este condiţiunea isbutireĭ nóstre în orĭ-ce întreprindere, tot aşa sentimentul religios este viaţa saŭ sufletul, prin care se satisface orĭ-ce dorinţă în împlinirea datoriilor nóstre ca creştinĭ.

Să ne închipuim, de pildă, pe un călător care pentru diferite trebuinţe şi interese are să facă un drum îndepărtat pe mare. Pentru ca lucrările sale să iasă la un bun sfârşit, se cere maĭ întâiŭ ca el să fie înarmat şi însufleţit de cel maĭ mare zel, de cea maĭ desăvârşită dragoste pentru ajungerea la limanul către care călătoreşte.

El trebuie să privegheze ziua şi nóptea la cârmă, să observe cursul timpuluĭ, conducêndu-şĭ corabia dupĕ el şi tot-de-una să fie gata, spre a putea la timp să întâmpine orĭ şi ce pericol. El trebue să lucreze cu zel şi tragere de inimă, ca să pótă ajunge la ţărmurĭ cu bine.

In orĭ-ce întreprindere dar, spre a ajunge la resultatul dorit, se cere bună-voinţă şi zel, fără care nicĭ un lucru nu se săvêrşeşte dupĕ cum se cade.

Dumnezeŭ ne bine-cuvintéză în lucrările nóstre, el ne ajută dupĕ faptele nóstre, dar de la noĭ, de la statornicia nóstră depinde să ne câştigăm cele de trebuinţă vieţeĭ nóstre. «*Intru sudórea feţeĭ tale 'ţĭ veĭ câştiga hrana ta*», a fost cuvintele Domnuluĭ către primul om. Şi apoĭ chiar când aşteptăm a primi o bine-facere de la cine-va, nădejdea şi stăruinţa nóstră sunt condiţiunea reuşiteĭ. «*Cereţĭ şi se va da voue, căutaţĭ şi veţĭ afla, bateţĭ şi vi se va deschide*», ne spune Domnul prin cuvîntul Evangheliei sale. Cunoscênd acestea în general, să vedem acum într'un mod maĭ restrâns ce este sentimentul religios şi care este folosul pe care 'l aduce el creştinuluĭ evsevios şi cucernic.

Sentimentul religios este o taină, este un foc Dumnezeesc, care pătrunde pe creştin cu puterea sa. El îl întăreşte în lucrările sale şi 'l pregăteşte la înlăturarea piedicelor ce 'ĭ s'ar pune în cale, în îndeplinirea voeĭ luĭ Dumnezeŭ şi a preceptelor legeĭ. Numaĭ creştinul pătruns de un atare sentiment lucréză sârguincios, statornic şi cu căldură, faptele prin carĭ apoĭ se face părtaşŭ împĕrăţieĭ luĭ Dumnezeŭ.

Ca să vedem însă în chip maĭ lămurit, ce este sentimentul religios, n'avem de cât să cercetăm cu luare aminte cuprinsul sfinteĭ Evangheliĭ, ce ni s'a citit astă-zĭ. Intre alte lucrurĭ folositóre formăreĭ nóstre creştineştĭ, într'ênsa vom vedea şi acel foc sfînt, acel sentiment Dumnezeesc care cuprinsese întréga mulţime a poporuluĭ. Numaĭ prin acel sentiment sfînt, poporul a putut să înfrunte piedicile riicate de fa-

riseĭ în potriva celor ce cu grăbire alergaŭ ca să întâmpine pe Mântuitorul lumeĭ, mărindu-l.

Mântuitorul din Betania a călătorit la Betfagi, de unde călare pe asinul adus de învĕţăceiĭ sĕĭ, după cuvîntul ce le zisese lor, a pornit spre Ierusalim. Aci a intrat plin de mărire şi a fost primit de către popor cu ramurĭ de finic şi cu strigărĭ de Osana Fiul luĭ David. La vestea sosireĭ sale, inimile mulţimeĭ se înflăcăréză, toţĭ simt în eĭ arĝênd focul Dumnezeireĭ, care 'ĭ face ca să alerge, spre a vedea pe Mesia şi a'l auĝi predicând calea mântuireĭ.

Acest foc sacru, ce 'ĭ făcea să se adune din tóte părţile ca să audă pe dumnezeescul învĕţător, se deştéptă şi maĭ mult în inimile tinere ale copiilor, carĭ împreună într'un glas strigaŭ: «*Osana Fiul luĭ David, bine este cuvîntat cel ce vine întru numele Domnuluĭ*». Zelul lor nu cunoştea piedicĭ şi înainte ca pietrele să rĕsune, cuvintele de mărire ieşite din piepturile lor, aŭ umplut cu armoniósa lor vibrare aerul. Eĭ înarmaţĭ cu zel, aŭ învins şi aŭ căpĕtat bine-cuvîntarea Dumnezeuluĭ Mântuĭtor şi fericirea cea fără de sfârşit. Iată dar în scurt, urmările acestuĭ sentiment înalt, a sentimentuluĭ religios, acest foc dumnezeesc, care înflăcăréză inimile nevinovate şi le dă puterea de a învinge patimele şi a urma virtutea.

Acest zel lucrător este, care a însufleţit pe primiĭ creştinĭ şi pe străbunĭĭ noştri, în faptele marĭ ce aŭ săvêrşit pentru credinţă şi pentru naţiune. Acesta este, care 'ĭ făcea, ca să 'şĭ lase tótă grija cea lumésca şi să mérgă la biserică spre ascultarea cuvîntuluĭ luĭ Dumnezeŭ şi împlinirea faptelor legeĭ.

Şi tot el este acel foc sfînt, care învăpăia inimile strămoşilor noştri şi care 'ĭ conducea pe calea virtuţeĭ şi a bine-făcereĭ către nenorociţĭ, către vĕduve şi către orfanĭ.

Bisericile presărate pretutindenea în ţara nóstră, întru prea mărirea luĭ Dumnezeŭ, spitalele, asilurile şi alte instituţiunĭ pe care le folosim noĭ astă-zĭ, sunt

asemenea resultatul sentimentului religios, arătat în afară printr'ênsele.

Dar acum, când tóte acestea se sting privind cu ochiĭ, ce vom zice? Când prin biserică abia se mai zăreşte câte doui saŭ treĭ bătrâni, când faptele de caritate şi de bine-facere sunt aşa de rare, când văduva şi orfanul sunt lăsaţi a pieri de fóme şi când tótă virtutea şi fapta bună sunt date uitărei, ce vom răspunde? Care altul va fi cuvîntul nostru de cât, că acest sentiment dumnezeesc, acest foc de încuragiare a început a se stinge.

O, şi ce triste urmări are acéstă stingere!

Pierderea acesteĭ virtuţi, singură în stare a ne arvuni mântuirea, aduce după sine înstreinarea de Dumnezeŭ şi de fericirea vieţeĭ vecînice.

Fără acest sentiment apoĭ orĭ-ce faptă, orĭ-ce lucrare a nóstră, chiar pe calea virtuţeĭ, este rece, este o formă, 'ĭ lipseşte puterea, 'ĭ lipseşte acel foc care să o ridice la adevărata sa valóre.

Fără sentimentul religios, omuluĭ 'ĭ lipseşte puterea şi căldura care face pe adevăratul creştin. «*Împărăţia luĭ Dumnezeŭ se dă prin luptă şi luptătoriĭ o ĭaŭ pe ea*», zice sf. Scriptură şi decĭ pentru dobândirea eĭ se cere sîrguinţă şi ostenélă, calităţĭ carĭ lipsesc însă omuluĭ desbrăcat de sentimentul religios.

Cu acestea, Fraţilor, să ne luminăm mintea mai cu sémă în aceste sfinte zile ale postuluĭ mare, aşeţate de Biserică spre a ne curăţi de patimĭ şi a căpăta ĭertarea păcatelor prin pocăinţă şi mărturisire cu căinţă către Părintele ceresc.

Să ne gândim la strălucita zi a primireĭ Domnuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos în cetatea Ierusalimuluĭ şi să luăm pildă de la curagiul ce aŭ arătat copiiĭ şi poporul cu prilegiul acesta, pentru formarea simţimintelor nóstre creştineştĭ.

Să urmăm regulat la biserică în acest timp de pocăinţă şi să ascultăm cu bună-voinţă învăţăturile sale întemeiate pe patima cea de bună-voe a Mîeluluĭ

care 'şĭ-a pironit pe cruce corpul sĕŭ cel de viaţă dătător, pentru mântuirea nóstră.

Şi aşa cu grăbire ţinênd în mâinĭ stâlpările faptelor nóstre bune, să ne silim a redeştepta în inimile nóstre dorinţa către virtute şi către tot lucrul bun şi de folos.

Să aprindem în sufletele nóstre, focul dumnezeireĭ, să ne nutrim din sentimentul religios şi pe calea adevĕrateĭ mântuirĭ, să ne îndreptăm paşiĭ.

Să iubim pe Dumnezeŭ, nutrind credinţa dréptă şi lucrând faptele iubireĭ de aproapele, miluind pre vĕduve şi pe orfanĭ şi ajutând pe ceĭ lipsiţĭ şi strâmtoraţĭ.

Acestea şi alte fapte asemenea acestora, ne vor înlesni petrecerea în locaşurile cereştĭ, în apropiere de Dumnezeŭ şi ne vor asigura fericirea de vecĭ.

Cu credinţă dar şi aprinşĭ de focul dumnezeireĭ, ca şi poporul Iudeŭ să primim pe Domnul în locaşurile nóstre şi mărindu-l cu cântărĭ de laudă să'l întâmpinăm zicênd: «*Osana Fiul luĭ David, bine este cuvîntat Impĕratul luĭ Israel cel ce vine întru numele Domnuluĭ Osana îutru ceĭ de sus.*» Amin.

SECȚIUNEA A IV-A

CUPRINDÊND CUVÎNTĂRI PENTRU DUMINICILE D'INAINTEA ȘI DUPĔ INĂLȚAREA SFINTEI CRUCI, A NAȘTEREI ȘI A BOTEZULUI DOMNULUI.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pentru Duminica d'inaintea Inălţăreĭ sfinteĭ crucĭ.

«Şi precum Moisi a înălţat şér-
«pele în pustie, aşa se cade a se
«înălţa Fiul omuluĭ. Ca tot cel ce
«crede în el să nu piară, ci viaţă
«vecĭnică să aibă. (Ión III. 14.)»

Fraţĭ Creştinĭ,

Viaţa omuluĭ pe acest pământ este o cale fórte scurtă. Fie-care din noĭ călătoreşte pe dênsa şi fie care o străbate odată bucurându-se şi altă dată întristându-se. Vine timpul însă, când ajungem la sfêrşitul eĭ şi atuncia grija şi turburarea pe toţĭ ne coprinde. Când apune sórele vine întunericul, vine mórtea şi atuncea mare nelinişte se produce în cele d'inăuntru ale nóstre. De sfârşit dar, suntem datorĭ a ne îngriji şi până este ziuă, până ne găsim în viaţă, să cercăm a ne sili prin faptele nóstre bune, ca vrednicĭ să ne facem de raiŭ şi de viaţa cea fără de sfârşit, care este scutită de orĭ-ce pedépsă.

Nicodim, unul din fruntaşiĭ iudeĭ, care făcea parte din Sinedriul saŭ adunarea lor, era supus Mântuitoruluĭ lumeĭ şi asculta de cuvîntul luĭ. El în do-

rinţa de a asculta tainele dumnezeireĭ şi neputênd înţelege cum se póte naşte omul a doua óră, din inimă curată, întrébă pe Domnul nostru Iisus Christos; iar acesta, luĭ întâia óră îĭ descopere că are să fie răstignit pe cruce.

«*Precum Moisi a înălţat şérpele în pustie, aşa se cade a se înălţa Fiul omuluĭ, ca tot cel ce crede în el să nu piară, ci viaţă vecĭnică să aibă*», a zis Domnul, luminându-ne asupra cruceĭ sale, la care privind cu credinţă nu vom muri în vecĭ.

Prin şérpe în pustie, Moisi, după cuvîntul Domnuluĭ, a scăpat de la muşcarea şerpilor pe Ebreĭ; iar acum prin crucea pe care s'a spânzurat Christos, Adam s'a mântuit de păcat şi neamul omenesc întreg a trecut din mórte la viaţă. «Tot cel ce crede în Fiul omuluĭ înălţat pe cruce nu va pieri, ci viaţă vecĭnică are», este cuvîntul sfinteĭ Evangheliĭ de azĭ şi adevĕrul pe care maĭ de aprópe se cuvine a'l cunóşte.

Fraţilor,

Dumnezeŭ în tot-d'a-una a fost bun şi mĭlostiv cu noĭ ómeniĭ. El ne-a iubit aşa de mult, în cât pe Fiul sĕŭ cel unul născut, 'l-a dat rĕscumpĕrare pentru toţĭ. Mântuitorul s'a înălţat pre lemnul cel de viaţă dătător al cruceĭ şi noĭ ne-am mântuit, precum óre când poporul iudeŭ, privind la şérpele înălţat de Moisi în pustie, s'a vindecat de muşcările veninóse ale şérpeluĭ.

Acesta este faptul minunat de care ni se vorbeşte prin sfînta Evangelie de azĭ, când se zice, «*că precum Moisi a înălţat şérpele în pustie, aşa se va înălţa şi Fiul omenesc, ca tot cel ce va crede în el să nu piară ci viaţă vecĭnică să aibă*».

Dar cine este acesta Fiul omuluĭ? Şi cât de strălucită trebue să fi fost venirea luĭ pe acest pământ, ca să pótă schimba ast-fel rînduiala lumeĭ?

El este Fiul luĭ Dumnezeŭ, care a adus la viaţă

o lume întrégă prin mórtea sa şi care s'a născut în cea mai desăvêrşită lipsă şi umilinţă. Cu dênsul însă, puterea minciunei şi a sclavie'i a încetat şi în locul ei, s'a întins puterea adevĕrului şi a luminei. Pretutindenea a predicat credinţa în adevĕratul Dumnezeŭ, nădejdea în luminile vieţei vecinice şi iubirea, cu blîndeţea şi cu pietatea, mustrând pe toţi sprijinitorii neadevĕrului, aĭ neruşinărei şi aĭ tuturor faptelor oprite.

Aceia ce aţĭ socotit mare până acum, va fi mic şi aceia ce aţĭ socotit mic, va fi mare, învĕţa el poporul, căruia 'i da pildă sgârcenia celuĭ avut, despotismul celor puternicĭ şi sclavia unei însemnate părţi de ómenĭ.

A înviat lumea prin învĕţătura sa şi drept rĕsplată pentru ale sale bine făcerĭ, a primit pedépsa cea maĭ amară a omorâtorilor, restignirea pe cruce.

Inainte de a începe lucrul pentru care a fost trimis în lume de Tatăl, el a primit botezul din mâna servuluĭ sĕŭ Ión şi ast-fel s'a spălat de omul lumeĭ vechĭ şi s'a pregătit pentru viaţa cea nouĕ, în care omul trebue să fie moral şi cunoscĕtor al haruluĭ dumnezeiesc.

Şi apoĭ după ce a îmbogăţit lumea cu cuvîntul sĕŭ, care s'a păstrat în sfînta Evangelie, pentru împlinirea lucruluĭ întreg, pentru care a fost trimis, de bună voe s'a suit pe Calvar, cu crucea în spate.

Dar ce a învĕţat el? Şi pentru ce 'şĭ-a dat însuşĭ curatul sĕŭ corp şi însuşĭ scumpul sĕŭ sânge, ca rĕscumpĕrare pentru neamul omenesc întreg?

El a învĕţat pe om viaţa adevĕruluĭ, a lumineĭ şi a fericireĭ; iar prin învierea sa a întărit credinţa în *învierea morţilor* şi *viaţa veaculuĭ*.

Evangelia sa, este dreptarul vieţeĭ nóstre din acéstă lume şi mĕsura cu care Dreptul Judecător, ne va rĕsplăti saŭ pedepsi, pentru faptele nóstre bune saŭ rele. Ea este temeiul fericireĭ umane, la care tot cel ce voeşte să ajungă, urmézĕ a se adăpa din acea mare bogăţie de învĕţătură aflată într'ênsa.

Iar dacă voim a cunóşte şi faptul, pentru care Domnul

de bună voe a primit a se răstigni pe cruce pentru mântuirea omuluĭ, n'avem de cât să ascultăm maĭ departe cuprinsul sfinteĭ Evangeliĭ de azĭ şi vom cunóşte adevĕrul cu prisosinţă. «*Că aşa a iubit Dumnezeŭ lumea în cât pre Fiul sĕŭ, cel unul născut 'l-a dat, ca tot cel ce crede întru dênsul să nu piară, ci viaţa vecĭnică să aibă.*» Iată ce ne spune sfînta Evangelie şi iată pentru ce Domnul s'a dat pe sine ca răscumpĕrare pentru toţĭ. El ne-a iubit cu dragoste de Tată bun şi pentru ca să'şĭ scape fiiĭ din legăturile necuratuluĭ duh şi ale morţeĭ vecĭnice, 'şĭ-a luat crucea, s'a lepĕdat de sine şi prin învierea sa de a treia zi, pe toţĭ ne-a înviat.

Cu dragoste s'a jertfit Domnul pentru lume şi tot cu dragoste se cuvine lumeĭ a'şĭ jertfi pentru Domnul, îmboldirile corpuluĭ cu poftele şi patimile sale, făcênd voia luĭ Dumnezeŭ şi îndeplinind cuvîntul învĕţătureĭ sale din sfânta Evangelie.

Către Christos dar, în tot momentul să avem îndreptate privirile şi de la dênsul să aşteptăm împlinirea cererilor nóstre.

El ne iubesce încă şi dacă suntem bolnavĭ, ne va vindeca, dacă suferim, ne va ridica întru mulţumire şi dacă murim credincioşĭ cuvîntuluĭ sĕŭ, ne vom scula şi vom învia cu dênsul. Lumea este în prada a miĭ de neajunsurĭ, de nelinişti şi de întristărĭ. Aceia care laudă plăcerea de a trăi, ştiŭ bine că acea plăcere este grozav de încurcată şi că mórtea este cu atât maĭ durerósă, cu cât ea nimiceşte o viaţă fericită, nesocotind cele ce vor fi după mórte. Avem pildă pe bogatul nemilostiv şi Lazăr şi cunóştem dintr'ênsa, că cel fericit din lumea aceasta, adesea în viaţa viitóre suferă un chin vecĭnic, pe când cel nefericit de aci, se împărtăşeşte acolo de tóte bunătăţile dorite. Crucea luĭ Christos, lemnul de viaţă dătător, a căreĭ înălţare în curând o vom sĕrbători, să fie pururea înaintea ochilor noştri. Crucea se înalţă aci în faţa nóstră, precum óre-când Moisi a înălţat şérpele în pustie ; să

ne plecăm genuchele şi cu umilinţă din inime curate, să ne rugăm celuĭ rĕstignit pe dênsa de bună voe.

Plecându-ne înaintea crucelĭ Domnuluĭ, învĕţăm credinţa drĕptă şi cunóştem marea luĭ Dumnezeŭ milostivire către noĭ, iar sĕrutând-o, sigilăm legătura dintre cer şi dintre pământ şi cu dragoste împărtăşim durerea rĕstignirelĭ Rĕscumpĕrătoruluĭ nostru.

Păcatele nóstre sunt multe, pentru că mulţĭ sunt şi vrăjmaşiĭ carĭ se scólă în potriva nóstră. Mândria, sgârcenia, clevetirea şi tóte plăcerile corpuluĭ nostru, sunt atâtea săgeţĭ pe carĭ diavolul le îndreptéză asupra nóstră şi cu carĭ se sileşte el necuratul, ca să rupă legătura dragostelĭ dintre om şi Dumnezeŭ.

Noĭ însă, în aceste ispite să ne într'armăm cu crucea Domnuluĭ, ferindu-ne de a schimba fericirea cea vecĭnică din viaţa viitóre cea fără de sfârşit, cu plăcerile din acéstă viaţă trecĕtóre şi scurtă.

Să ridicăm semnul cel biruitor al crucelĭ pe pieptul nostru şi tot veninul cel otrăvitor al plăcerilor se va îndulci întocmaĭ ca veninul muşcărelĭ de şérpe, la vederea şérpeluĭ înălţat óre-când de Moisi în pustie.

Crucea este arma cu care învingem puterile protivnice şi altarul pe care Rĕscumpărătorul nostru s'a adus jertfă pentru mântuirea némuluĭ omenesc, este darul cel maĭ preţios pentru creştinul adevĕrat. Să privim la dênsa cu credinţă în tot-d'a-una, căcĭ ea este limanul mântuirelĭ nóstre în nevoĭ şi semnul celeĭ maĭ desăvârşite dragoste a luĭ Dumnezeŭ.

Şi aşa cinstind-o, să credem în Fiul luĭ Dumnezeŭ, cel ce s'a înălţat *pre dînsa, ca tot cel ce va crede întru dênsul, să nu piară, ci viaţa vecĭnică să aibă*». Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica după Inălțarea Sfintei Crucĭ.

«Ce va folosi omuluĭ de ar do-
«bîndi lumea tótă şi 'şĭ va pierde
«sufletul sĕŭ? Saŭ ce va da omul
«schimb pentru sufletul sĕŭ?»
(Marcu VIII. 36 şi 37).

Fraţĭ Creştinĭ,

De acéstă învĕţătură întemeindu-se mulţĭ, judecă greşit corpul şi 'l socotesc ca pe un lucru vrednic de defăimare, zicênd despre el, că nu are nimic bun pentru om.

Este adevĕrat, că corpul fără suflet e ca şi mort, dar pe cât timp sufletul nu 'l-a părăsit, este folositor omuluĭ de o potrivă ca şi sufletul.

El este locaşul sufletuluĭ şi prin el acesta cunósce lumea vĕdută şi nevĕdută. Cu ochiĭ corpuluĭ, sufletul vede pe Dumnezeŭ şi cu cele-l'alte membre ale sale, sufletul pricepe adevĕrurile cele mântuitóre.

Sufletul şi corpul sunt părţile din carĭ se compune omul şi unul pe altul se ajută, ca amândouĕ să facă fericirea omuluĭ.

Este în firea nóstră însă, ca să vedem cele bune, să le cunóscem, să le aprobăm, să îndemnăm chiar

pe alţii ca să le facă, dar noi nu le cam facem şi acésta din pricina corpului, care are patimi şi înclinări protivnice mântuirei nóstre. Acésta stare a corpului avênd-o în vedere Mântuitorul a zis: «*Ce va da omul schimb pentru sufletul sĕŭ?*» arătându-ne, ca să căutăm mai întâi cele ale sufletului şi apoi cele ale corpului.

Să căutăm dar, a ne da sémă de ce este corpul şi de ce este sufletul, ca apoi cunoscênd legătura dintre amîndouĕ şi folosul ce ne aduce fie-care, să ştim cum să ne purtăm în viaţă.

Fraţilor,

Ca să cunóscem lămurit, cele de care vĕ spuseĭ că am să vorbesc acum, urmează neapĕrat o cercetare a nóstrĕ despre noi înşine. Omul, este adevĕrat, are corp şi suflet, dar mai tot-deauna în loc să mérgă în pace aceste douĕ mari bunuri, cari fac pe om, ele se luptă şi de multe ori cu vrăjmăşie. Sufletul caută lumina şi corpul fuge de ea; sufletul ne îndémnă la înfrânare şi corpul la îndestulare. Unul ne luminéză mintea şi altul ne îndémnă la rele; unul ne deschide inima şi ne deslégă limba şi altul ne răscolesce poftele, fie-care ridicându-se şi silindu-se a scufunda tot mai mult pe om în prăpastia cumpliteĭ desnădéjduiri.

Acésta pe de o parte, iar pe de alta, fie-care şi are valórea sa pentru om. Corpul este zidire a luĭ Dumnezeŭ şi decĭ nu póte să fie rĕŭ, cunoscinţă care se întăresce şi de faptul că Mântuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos, a luaĭ corp omenesc ca să pótă rĕscumpĕra omenirea.

Corpul omuluĭ apoĭ, nu este ca al celor l'alte făpturĭ după pământ. El de şi se risipesce în ţĕrână, dar atuncĭ când se va face judecata, ósele nóstre se vor aduna de orĭ unde vor fi împrăsciate şi împreunându-se cu ţĕrîna, vor face corpul nostru care va învia, spre a servi de locaş al sufletuluĭ. Pe când cele-l'alte

făpturĭ, nu vor maĭ învia nicĭ odată şi corpurile lor risipite vor rĕmânea în vecĭ.

Cu corpul dar, omul este maĭ presus de făpturile carĭ 'l împresóră, cu sufletul însă este şi maĭ presus, darurile sufletuluĭ fiind parte alésă la om şi acelea carĭ întrec cu mult puterile corpuluĭ.

Mintea, inima şi voinţa omuluĭ sunt darurile sufletuluĭ. Cu mintea omul cugetând şi înţelegênd, vorbesce şi lucréză cu înţelepciune, cu inima simţind ce este bun şi frumos, iubesce şi face faptele dragosteĭ cele atât de lăudabile şi cu voinţa hotărându-se liber, se presintă ca un împĕrat făptureĭ.

Sufletul dar, este lumina şi puterea cu care organele corpuluĭ se luminéză şi se încălḑesc, primind viaţă şi tărie.

Sufletul ne deştéptă mintea ca să îmblânḑim fiarele sălbatice şi ne dă priceperea ca să călătorim pe mare şi pe uscat. Şi cum n'ar fi sufletul nostru ast-fel, când el este suflare Dumnezeească şi raḑa luminеĭ ce pornesce de la Dumnezeŭ, lumina cea vecĭnică şi isvorul a tótă înţelepciunea?

Acéstă învĕţătură este întărită şi de cuvintele sfinţilor Părinţi, din carĭ unul zice: «*Sufletul este icóna luĭ Dumnezeŭ după fire, după dar şi după mărire. Sufletul este o închipuire vie a Sfinteĭ Treimĭ. Asemenea Tatăluĭ cu mintea, asemenea Fiuluĭ dupĕ cuvîntul cel socotitor şi asemenea Duhuluĭ sfânt cu voia cea singură stĕpânitóre*». Numaĭ la acestea să ne gândim şi este de ajuns a înţelege, că sufletul cu frumuseţea, cu bunătatea şi cu bogăţia sa, este maĭ presus de cât corpul şi de cât tote cele-l'alte lucrurĭ, pe carĭ le vede şi le cunósce omul în afară de Dumnezeŭ.

Mântuitorul a tótă lumea, ca un Dumnezeŭ ce este, cunoscênd acestea a zis, precum ne adeverésce cuvîntul sfinteĭ Evangelĭĭ de azĭ: «*Ce va folosi omuluĭ de ar dobândi lumea tótă şi-şĭ va pierde sufletul sĕŭ? Saŭ ce va da omul schimb pentru sufletul sĕŭ?*» lăsând a înţelege superioritatea sufletuluĭ, care trebue îngrijit înainte de corp.

Pe învĕţătura Domnului întemeindu-ne dar în ce privesce însemnătatea sufletului, să căutăm a cunósce bine şi legătura dintre suflet şi corp, ca părtaşi vieţei de vecĭ să ne facem, printr'o purtare adevĕrat creştinéscă.

Să dăm desvoltare puterilor sufletului, după legătura sa cu corpul şi nicĭ odată să nu lăsăm corpul cu poftele şi înclinările sale, să trécă maĭ presus de suflet.

Cu răbdare să căutăm a birui pornirile corpului, ca darurile sufletului să se pótă desvolta, ştiindu-se acésta, că nu este cu putinţă omului ca să slujéscă sufletului făcênd fapte bune şi rămâind în voia corpului, cu înclinările şi pornirile sale cele atât de uşóre.

Să luăm crucea Domnului şi să urmăm luĭ, omorându-ne patimile trupescĭ şi făcênd faptele legeĭ. Să ne răstignim cu poftele nóstre cele trupescĭ, ca să putem via cu Christos în vecĭ. Să nu întârdiem de la ajutarea celor suferinzĭ şi de la facerea orĭ-cărui bine, de care fratele nostru are nevoe şi tot-d'a-una să zăbovim, când corpul ne îndémnă la rĕsbunare, saŭ la orĭ-ce satisfacere de plăcerĭ trecĕtóre.

Trebue să ne deschidem ochiĭ minţeĭ şi să vedem prăpastia cea mare în care cad aceia, carĭ 'şĭ îndestuléză corpul fără a se îngriji de suflet, întunecând chipul şi asemĕnarea luĭ Dumnezeŭ, prin desimea pĕcatului.

Să ne purtăm aşa, ca să nu ne pierdem sufletul, căcĭ atuncĭ împreună cu el am pierdut şi corpul şi tótă starea nóstrĕ.

Averea, cinstea, libertatea şi tóte cele-l'alte bunurĭ, asemenea acestora pierdêndu-le, se póte să le câştigăm din noŭ, pe când sufletul pierdut, rămâne pierdut pentru tot-d'a-una.

Cunoscênd acestea împreună cu datoriile ce ni se impun pentru păstrarea sufletului, să căutăm a face numaĭ faptele prin carĭ el se împodobesce şi se mântuesce, căcĭ la nimic nu ne va folosi lumea, de vom pierde sufletul şi n'avem nimic maĭ preţios cu noĭ şi împrejurul nostru, spre a da schimb pentru dênsul. Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica d'inaintea Naşterei Domnului.

«Iar naşterea luĭ Iisus Christos «aşa a fost, că logodită fiind mama «luĭ Maria cu Iosif, maĭ înainte «de a se aduna eĭ, s'a aflat având «în pîntece din Duhul Sfînt». (Mat. 118).

Fraţĭ Creştinĭ,

La plinirea timpuluĭ prezis de profeţĭ, Mîntuitorul nostru vine în lume cu chip omenesc asemenea nouĕ.

Prin om a intrat păcatul în lume şi era nevoe ca tot prin om în mod suprafiresc să se mîntuiască.

Gavriil, Arhanghelul Domnuluĭ, cu smerenie se arată Sfinteĭ Fecioare şi îĭ bine-vesteşte zicêndu-ĭ: «*Bucură-te Marie ceia ce eştĭ plină de dar, Domnul este cu tine, bine-cuvîntată eştĭ tu între femeĭ, căcĭ întru tine se va sălăşlui cel fără de început*».

Minunată arătare şi minunată veste pentru sfînta Fecióră, care îşĭ păstrase cu sfinţenie desăvârşită curăţia feciorieĭ.

Dar mult maĭ minunată în ochiĭ noştrĭ, este descoperirea Dumnezeireĭ luĭ Iisus Christos prin înger şi a nevinovăţieĭ Fecióreĭ Maria.

Dovedindu-se de unii dintre cărturari, că Maria, ce fusese închinată templului, se află având în pîntece şi bănuind pe Iosif logodnicul ei de fără de lege, i-a dus în faţa Arhiereului şi a tot soborul. Aci întrebaţi asupra păcatului, aŭ răspuns fie-care despre nevinovăţia lor. Li s'a dat apa vădirei, după care cei vinovaţi muriaŭ îndată, fără ca lor să li se întâmple ceva fiind nevinovaţi şi apoi li s'a dat drumul a merge în pace la casa lor. Iosif bucurându-se întru sine şi întărit de glasul îngerului care îi zisese: «*Nu te teme Iosife a lua pe Maria femeia ta, că ce s'a zămislit într'ênsa din Duhul Sfînt este, pentru aceasta şi Sfîntul ce se va naşte se va chiema Fiul luĭ Dumnezeŭ*», împreună cu dênsa s'a întors la casa sa.

De păcat dar s'a temut Maria, de păcat s'a înspăimântat Iosif şi de păcat amândoi fiind bănuiţi, aŭ fost judecaţi.

Despre păcat se cuvine şi noi a vorbi acum, luminându-ne mintea din cuvîntul sfinteĭ Evangeliĭ de azĭ, care ne arată tóte némurile luĭ Iisus Christos şi chipul naştereĭ sale, cel în afară de regulele fireĭ.

Fraţilor,

Biserica Creştină ca o adevĕrată mamă a nóstră, cu înaltele sale învĕţăturĭ se nevoeşte mult cu noĭ. Ea ne îndémnă la săvêrşirea faptelor bune şi la ferire de cele rele.

Să ne pocăim, dacă am greşit şi să nu maĭ păcătuim, sunt învĕţăturile de căpetenie, cu care ea adesea ne întâmpină, căcĭ două sunt căile pe care noĭ ar trebuĭ să le socotim maĭ mult.

Una este calea păcatuluĭ, care ne duce la pieire şi din care toţĭ suntem datorĭ a r[illegible]abate şi alta este calea pocăinţeĭ, care ne duce la mântuire şi pe care toţĭ trebue să umblăm, spre a ajunge la Dumnezeŭ.

Nimic nu se face maĭ uşor şi nimic nu se cunóşte

mai greŭ ca pĕcatul. Lesne pĕcătuim şi cu anevoe ne pocăim, iată urmările. Şi când ne gândim că Dumnezeŭ ne-a dat minte, cu a căreĭ putere alegem binele de rĕŭ, ne-a dat inimă, cu a căreĭ putere simţim milă şi iubim, ne-a dat voe cu a căreĭ putere ne hotărâm a face saŭ a nu face ceva; când ne gândim la acestea şi când avem înaintea nóstrĕ învĕţătura Mântuitoruluĭ nostru: «*Fă bine celuĭ ce'ţĭ face ţie rĕŭ şi iubeşte pre ceĭ ce te urăsc pre tine*» ne vine numaĭ de cât în minte rĕspunderea cea mare, pe care o avem în faţa luĭ Dumnezeŭ pentru pĕcatele nóstre.

La rĕspundere s'aŭ gândit sfînta Fecióră şi logodnicul sĕŭ Iosif, cunoscênd porunca luĭ Dumnezeŭ: «*Să nu prea curveştĭ*» şi s'aŭ înfricoşat, socotindu-se ruşinaţĭ în faţa poporuluĭ şi scoşĭ afară din adevĕrata fericire, căcĭ: «*fericiţĭ ceĭ curaţĭ cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeŭ.*» Eĭ eraŭ cu totul curaţĭ de pĕcatul pofteĭ trupeştĭ şi tot se spăimântaŭ în faţa uneĭ urmărĭ în afară de legile fireĭ, care prin puterea Duhuluĭ Sfînt se săvêrşise.

Pe când noĭ ómenii, în mare numĕr ne dedăm aprópe zilnic la urăciosul pĕcat al pofteĭ trupeştĭ, fără ca să fim cât de puţin turburaţĭ în cugetul nostru, lucru care mĕ face a stărui maĭ mult asupra acestuĭ pĕcat şi a urmărilor sale, în cuvîntarea mea de azĭ.

Pĕcatul acesta al desfrâuluĭ, este patima cu care se întină şi se necurăţeşte sufletul; iar cel ce este supus stĕpânireĭ sale, este plin de venin şi de urâciune.

Să privim la o parte din tineretul nostru de azĭ şi să ne întrebăm, pentru ce sunt galbenĭ şi slabĭ? Pentru ce s'aŭ gărbovit şi aŭ îmbătrânit de tinerĭ?

Pentru ce le lipseşte voia cea bună şi prin ce mare nenorocire să fi trecut, de nu maĭ aŭ veselia tinereţeĭ în suflet şi zîmbetul pe buze? Se înţelege de orĭ cine, fără ca eŭ să maĭ daŭ rĕspunsul, pentru ce tóte acestea. Pentru că aŭ nesocotit poruncile luĭ Dumnezeŭ, aŭ forţat puterile fireĭ, aŭ pĕcătuit trupeşte şi şi-aŭ pregătit mórtea înainte de timp.

Ce vom zice apoĭ de soţiĭ carĭ şĭ-aŭ jurat credinţă, până la mórte unul altuia în faţa luĭ Dumnezeŭ şi carĭ totuşĭ, aŭ călcat cuvîntul dat şi s'aŭ necurăţit cu păcatul pofteĭ trupeştĭ? Cum trebue să socotim pe soţia vicléna şi fătarnică, care îşĭ înşélă pe credinciosul sĕŭ tovarăş? Maĭ are ea dragoste, către casa sa şi ruşine de ómenĭ şi de Dumnezeŭ?

Nu, tóte acestea aŭ perit din sufletul sĕŭ, ea una doreşte, îndestularea pofteĭ trupeştĭ şi în colo nu vrea să ştie de nimic. Ea nu se gândeşte la ruina, la pierderea soţuluĭ amărât şi la focul Sodomeĭ şi al Gomoreĭ care o aştéptă.

Şi ce vom gândi de soţul înşelător, care îşĭ uită de poruncile luĭ Dumnezeŭ, care îşĭ sdrobeşte fericirea întregeĭ sale familiĭ şi care cu voinţă se dă destrăbălărilor de tot felul, rupênd ast-fel tóte legăturile cele sfinte dintre sine şi soţia şi copilaşiĭ sĕĭ?

Un ast-fel de soţ necredincios, adesea îşĭ lasă soţia şi copiiĭ sĕĭ fără hrană şi îmbrăcăminte, ca să aibă cu ce să'şĭ plătéscă necuviinţele sale prin casele, spre care nicĭ nu se cuvine ca să privéscă cine-va.

Cu timpul, soţul necredincios cade adesea în tot maĭ multe şi maĭ marĭ păcate.

Ţinteşte la necinstirea soţieĭ amiculuĭ sĕŭ şi ast-fel nenorocirea şi sărăcia de care e cuprinsă casa sa, o întinde şĭ în casa aprópeluĭ sĕŭ. Iată dar urmările acestuĭ păcat la tinerĭ şi la soţĭ. Uniĭ mor de timpuriu în laţurile cele atât de încurcate ale desfrîuluĭ, prin uşurătate şi puţina judecată, cu care se prind prin aţiţarea poftelor trupeştĭ şi alţiĭ atraşĭ de dorinţe, cu totul oprite îşĭ ruinéză casa, averea, sănătatea şi merg cu paşĭ repeḑĭ spre pieire, în care duc şi pe alţiĭ prin necinstirea şi necurăţia caseĭ prietenilor sĕĭ.

Cunoscênd acésta, am curagiul a vĕ spune, că mare este păcatul acesta şi triste sunt urmările luĭ în lume. Prin el se necurăţeşte aceia ce ar trebuĭ să fie maĭ curat la om şi se pierd atâtea forţe care la timpul maturităţeĭ lor, ar fi fost aşa de trebuincióse nouĕ.

Ei bine, Fraţilor, dacă păcatul acesta este aşa de rĕŭ şi are urmărĭ aşa de triste pentru noĭ, ce trebue să facem şi cum trebue să lucrăm, ca să ne ferim de dînsul şi să ducem viaţa nóstră în deplină curăţie după voia luĭ Dumnezeŭ?

Iată în scurt ce se cere de la noĭ. Părinţiĭ şi maĭ ales mama să-şĭ créscă copiiĭ în frica luĭ Dumnezeŭ şi să-ĭ obişnuiască cu păzirea poruncilor sale. Să-ĭ înveţe sfintele rugăciunĭ, şi să-ĭ deprindă cu munca, care iĭ ţine la lucru şi iĭ fereşte de gândurĭ rele. Să iĭ îndepărteze prin pilde alese de bĕuturĭ spirtóse şi să-ĭ feréscă de adunărĭ de tot felul, căcĭ copilul este ca ciara de mlădios şi ca văpaia se aprinde, fiind fórte desvoltată în el dorinţa de a cunóşte totul şi de aci până la cădere nu este de cât un pas.

Tineriĭ apoĭ, să se uite la ḑorile dimineţeĭ şi aşa să le fie viaţa. Să fugă de acest pĕcat al desfrânăreĭ care aduce după sine ruşine, nelinişte, bóle şi tot felul de nenorocirĭ şi cu nevinovăţie şi dreptate să servéscă luĭ Dumnezeŭ. Să trécă în rîndul ómenilor cu cinste şi în căminul conjugal să petrécă în curăţie cu soţia sa legiuită şi atuncea vor cunóşte cu adevĕrat ce este fericirea şi cum îmfloreşte statul cu braţe tarĭ şi minţĭ sănĕtóse.

Iar noĭ, carĭ ne-am adunat azĭ aci, în acest sfînt locaş, fie-care după vîrsta şi după starea sa, să ne împlinim datoriele la care ne îndémnă Biserica şi pe care le-am ascultat acum.

Să ne întórcem gîndirile nóstre la surpătorul pĕcatuluĭ, la Fiul luĭ Dumnezeŭ şi adevĕratul Dumnezeŭ, care a adus în lume bucuria şi pretutindenĭ a împărţit bine-cuvîntărĭ şi numaĭ în învĕţăturile luĭ să petrecem.

Şi aşa curaţĭ cu sufletul şi nepătaţĭ cu faptele nóstre, să aşteptăm ziua naştereĭ sale, în care el cu dragoste mare viind, a şters pĕcatele lumeĭ, ca să ne facem ast-fel părtaşĭ împĕrăţieĭ Părinteluĭ sĕŭ cel din cerurĭ. Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica după Naşterea Domnului.

«Scólă-te, ia pruncul şi pe muma «luĭ şi te întórce în pământul luĭ «Israil, pentru că a murit cel ce «căuta sufletul prunculuĭ». (Mat. II. 20).

Fraţĭ Creştinĭ,

De frica luĭ Irod, care în rĕutatea sa pornise ucidere contra pruncilor, Iosif urmând sfatuluĭ Ingeruluĭ, a luat pruncul şi pe mama luĭ şi aŭ fugit în Egipt. Douĭ anĭ aŭ rĕmas aci până după mórtea tiranuluĭ Irod.

După trecerea acestuĭ timp, arătându-i-se îngerul iarăşĭ, spre a se împlini cuvîntul profetuluĭ «*din Egipt am chemat pe fiul meŭ*», ’ĭ-a zis: «*Ia pruncul şi pe mama luĭ şi te întórce în pământul luĭ Israel, pentru că a murit cel ce căuta sufletul prunculuĭ*». A urmat poruncei ce i se da prin înger, şi aŭ venit în Nazaret, ca să se pliniască profeţia «*că Nazarinean se va chiema*», fugind de Betleem, unde domnia fiul luĭ Irod.

Bucuria luĭ Iosif şi a Marieĭ era fără margĭnĭ privind pruncul cel dumnezeiesc şi nesocotind întru nimic greutăţile de carĭ se loviaŭ în creşterea luĭ. Se închinaseră creşterei prunculuĭ şi se nutreaŭ cu frumuseţea şi înţelepciunea sa.

Pentru noĭ prilejul acesta, maĭ ales azĭ, când Biserica serbéză amintirea Sfîntuluĭ Iosif, este bine venit şi ne serveşte ca un îndemn, în a cunóşte maĭ de aprópe rostul părinţilor, maĭ cu sémă al mamelor nóstre, ca crescĕtorĭ aĭ fiilor lor, despre care voiŭ vorbi acum.

Fraţilor,

Născut în peşteră şi culcat în ieslă, ca corónă a celeĭ maĭ desăvêrşite smereniĭ Mântuitorul lumeĭ, n'a scăpat de rĕutatea omuluĭ, care ajunsese la venirea sa, la deplină decădere din pricina pĕcatuluĭ. Cu cruḑime Irod porunceşte ucidere fără de lege în potriva sa. Sânge mult nevinovat se varsă, miĭ de pruncĭ cad la cruda luĭ poruncă şi vaete sfâşietóre ies din piepturile părinţilor şi maĭ ales a mamelor, care cu durere 'şĭ băteaŭ piepturile lor în faţa tiranieĭ acelora, carĭ fără milă le smulgeaŭ de la sîn pe nevinovaţiĭ sĕĭ copiĭ, spre a'ĭ ucide.

Mult a maĭ suferit María, când a fost nevoită ca să fugă cu micuţul sĕŭ prunc în Egipt şi mult aŭ suferit mamele acestea ale căror odrasle în faţa lor, aŭ fost trecute sub ascuţitul săbieĭ, din rĕutatea omuluĭ Irod. Dar ce vom zice de suferinţa părinţilor din zilele nóstre, care 'şĭ sîngeréză singurĭ sufletele lor cu sabia neinteresăreĭ de creşterea fiilor lor. Ea este cu mult maĭ mare, căcĭ destrăbălarea fiilor îĭ duce la mormînt înainte de timp şi le pregăteşte o amară şi grósnică osândă.

Creştinismul rĕspândindu-se în lume, a adus cu sine multe fructe, care 'şĭ-aŭ dat rodurile sale cu îmbelşugare. El a adus mila şi facerea de bine, a desfiinţat sclavia şi a dat femeeĭ starea de respect în faţa bărbatuluĭ. Cu razele învĕţătureĭ sale a îmbunătăţit viaţa socială, a îmblânḑit firea omuluĭ şi a pus baza religiosităţeĭ şi a moralităţeĭ depline.

Acestea şi alte multe fructe aduse în lume de re-

ligiunea luĭ Christos, aŭ înlesnit mult pe părinţĭ în creşterea fiilor lor şi le-aŭ îngreuiat mult rĕspunderea.

Sfîntul Ión Gură de aur zice : «*Mamele, cărora nu le este aminte a da copiilor creştere bună, după învĕţăturile dumnezeeştĭ, sunt maĭ rele ca acelea care şi'ĭ omóră*», stăruind prin aceste cuvinte asupra însemnătăţeĭ pe care o are mama în creşterea fiilor. Pricepere, înţelepciune şi o viaţă frumósă morală se cere neapĕrat de la mama care 'şĭ iubeşte cu adevĕrat pe fiĭ sĕĭ, căcĭ eĭ îĭ sunt încredinţate nu numaĭ creşterea fiilor sĕĭ, ci şi întréga conducere a caseĭ. De la dênsa atârnă belşugul şi îndestularea caseĭ, căcĭ dênsa este sufletul familieĭ întregĭ. Dacă mama are sădit în sufletul sĕŭ sentimentul religios, dacă se teme de Dumnezeŭ ca de pedepsitorul a tótă nedreptatea şi dacă se pórtă cu respect către persónele şi lucrurile sfinte, atuncĭ totul în casa aceia va merge în ordine, cu bună cuviinţă, cu mulţumire şi tot-d'auna cu îndestulare.

Cunoscênd acestea şi dându-ne sémă de valórea uneĭ bune mame, suferinţa şi neajunsurile eĭ cu creşterea fiilor, maĭ ales când aŭ eşit bunĭ, se uită de la cea dîntâĭ mulţumire ce aŭ în viaţă după urma lor.

Este adevĕrat, multă putere pierd bietele mame în timpul sarcineĭ, multă grije duc şi multe nopţĭ şi zile petrec veghindu-şĭ de aprópe creşterea copiluluĭ, dar şi rĕsplata care le aştéptă este mare. Este scumpă mama pentru noĭ şi scump se cuvine a'ĭ plăti ostenelile cu purtarea nóstră, singura sa mulţumire fiind fericirea fiilor sĕĭ.

Părinţiĭ la fericirea fiilor gândesc şi numaĭ pentru fericirea lor lucréză. De multe orĭ greşesc neştiind cum trebue să lucreze.

Din cea maĭ fragedă a lor etate, de atuncĭ de când relele n'aŭ prins rădăcinĭ, urméză a începe creşterea lor morală. Copilul este întocmaĭ ca un pământ nelucrat şi plin de buruienĭ, el prinde şi ce este bun şi ce este rĕŭ, cu o iuţélă asemenea fulgeruluĭ.

Faptul acesta, maĭ ales azĭ, când libertatea la ceĭ

mari, ca şi la ceĭ micĭ este prea mult desvoltată, ar trebuĭ să ne îngrijéscă şi să ne cuminţiască în acelaşĭ timp.

Mamele, carĭ aŭ sub vegherea lor apropiată, pe fiiĭ lor, sunt datóre a'şĭ împlini cu sfinţenie misiunea acésta înaltă a creşterei de fiĭ.

Ele sunt datóre a le arăta calea către fericire învĕţându-ĭ să cunóscă pe Dumnezeŭ, să se supuie poruncilor sale şi să'l iubiască. Asemenea să'ĭ înveţe iubirea de părinţĭ, de fraţĭ, de Patrie şi să'ĭ deprindă cu respectul către ceĭ maĭ mari ca eĭ. Să'ĭ obicinuiască apoĭ cu practicarea şi păstrarea cu sfinţenie a datinelor nóstre religióse şi naţionale şi să'ĭ feriască de cele streine, carĭ sunt tot atât de rele pentru popor, cât sunt de bune cele dintâiŭ.

Orĭ ce mişcare a copiluluĭ trebue observată şi nicĭ o dată să nu trécă cu vederea vre-o apucătură spre rĕŭ, sub cuvênt că nu ştie ce face, pentru că maĭ târziŭ nu maĭ are ce să-ĭ facă şi atunci după cuvêntul luĭ David, eĭ singurĭ *«părinţiĭ şi-aŭ sacrificat fiiĭ şi ficele, spiritului celuĭ rĕŭ»*.

In faţa acestora, fie care din noĭ să se deştepte, să lase la o parte nepăsarea şi asemenea sfinteĭ Fecióre şi logodniculuĭ sĕŭ Iosif să fie. Să'şĭ ţină copilul pe lângă sine, să'l acopere, să'l hrăniască şi să-l păziască de tótă ispita. Aşa a făcut Iosif cu Mântuitorul nostru în pruncia sa şi aşa se cuvine a face şi noĭ.

Să ne creştem dar copiiĭ în casa nóstră, să'ĭ hrănim cu laptele mameĭ sale şi să le împodobim sufletul cu virtuţile creştineştĭ şi cu deprinderile patriotice ale neamuluĭ nostru. Să fugim de cultura, de doicele şi de crescĕtórele streine, cu care se face atâta parada azĭ prin casele nóstre, căcĭ acestea pe de o parte luminéză mintea şi pe de alta strică sufletul.

Aceste crescĕtóre ne învaţă copiiĭ şi copilele nóstre a dori mult, le desvoltă gusturĭ, le pretinde sacrificiĭ pentru ele personal şi pentru cele ale lor, le înveni-

néză inima, le abate de la adevěratele lor datorii morale şi-i perde înainte de timp.

Mama să fie crescětórea copiilor sěi, căci numaĭ ea este arděnd de dragostea lor şi de fericirea neamuluĭ sěŭ întreg.

Să primim acéstă învěţătură şi să lucrăm aşa, ca plata nóstrě să fie după faptele nóstre bune de la Părintele ceresc, căruia se cuvine cinste şi mărire în vecii vecilor. Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica d'inaintea Botezuluĭ Domnuluĭ.

«Iată eŭ trimet pe îngerul «meŭ înaintea feţeĭ tale, care «va pregăti calea ta înaintea «ta. Glasul celuĭ ce strigă în «pustie: gătiţĭ calea Domnuluĭ, «drepte faceţĭ cărările luĭ». (Marcu I. 2-3).

Fraţĭ Creştinĭ,

Sfîntul Ión Botezătorul, înger de mare sfat, în corp asemenea nouĕ, a fost trimis în lume, ca înainte mergĕtor al mieluluĭ junghiat de bună voe, pentru ridicarea pĕcatuluĭ luĭ Adam şi mântuirea lumeĭ. «*Gătiţĭ calea Domnuluĭ, drepte faceţĭ cărările luĭ*» rĕsună pustiul de glasul sĕŭ şi acea mare mulţime, care venia să se boteze de la dînsul, se pare, că se gândeşte la Domnul, dar nu cunóşte în destul de bine calea şi cum ar trebui să se gătéscă maĭ potrivit pentru primirea sa.

«*Pocăiţi-vĕ, căcĭ n'am venit pe ceĭ dreptĭ să chem, ci pe ceĭ pĕcătoşĭ la pocăinţă*, le zice sfîntul Prooroc şi Botezător Ión.

Poporul se găsia pe timpul sĕŭ în desăvîrşită rătăcire, era abătut de la lege, făcênd fără-de-legĭ şi

stĕpânit de tot felul de pĕcate, apucase calea pierdĕreĭ sale sufleteştĭ.

Acésta era starea sa, când a venit pe pământ Mesia cel promis, ca să se dea pre sine jertfă, pentru iertarea pĕcatelor poporuluĭ. Mântuirea sosise, dar omul nu da semne de îndreptare. El stăruia în rătăcire şi aştepta pe Mesia ca Impĕrat mare, biruitor al lumeĭ întregĭ, spre a se umplea de bogăţiĭ, prin care să se îndestuleze de tóte plăcerile, pe carĭ le visa în tot minutul.

Neţărmurita purtare de grije a luĭ Dumnezeŭ pentru om, ca tot-d'a-una şi pentru acéstă dată a fost mare. El a trimis pe Ión ca să cureţe cu apă tótă necurăţia şi prin pocăinţă să pregătéscă primirea Impĕratuluĭ Christos.

Să vedem dar, ce este pocăinţa?

Fraţilor,

Omul din fire este slab, se duce după frumuseţile lumeĭ, se amăgeşte de deşertăciunĭ şi încetul cu încetul se tot abate de la porunca luĭ Dumnezeŭ şi de la împlinirea faptelor legeĭ. Adesea 'şĭ sacrifică sufletul cu tóte bogăţiele sale, pentru corp şi pentru îndestularea poftelor sale. Iubeşte lumea, se face rob al duhurilor necurate şi prin îndemnul lor, lucréză tótă fapta cea fără de ruşine. Patimile cele maĭ rele cuprind fiinţa sa întrégă şi nicĭ odată nu se gândeşte la ora când are să vie mirele, ca să ştie să se pregătéscă creştineşte.

Unul urăşte pe Dumnezeŭ, care 'ĭ-a dat viaţa şi tot binele, fuge de biserică şi nu vrea să se supue poruncilor sale. Altul devine sclav al iubireĭ de argint, al desfătărilor de tot felul şi nu lucréză de cât faptele întunericuluĭ, cele pline de destrăbălare şi necurăţie.

Cu un cuvînt, ceĭ maĭ mulţĭ dintre noĭ moştenesc

rĕutatea, îşĭ robesc gândurile plăcerilor celor atât de înveninate şi înşelătóre şi adesea se tăvălesc în păcate grozave, fără să se gândéscă la căinţă şi la mântuire.

Abia fericirea raiuluĭ dacă ne maĭ întórce şi focul gheeneĭ ne maĭ înspăimântă câte odată.

Precum suntem noĭ, din pricina fireĭ nóstre şi încă în măsură maĭ mare, înainte de venirea luĭ Christos era poporul iudeŭ. Rĕutatea şi tot felul de păcate printre Iudeĭ luase o aşa de mare desvoltare, în cât însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ pe pământ s'a pogorât, om asemenea nouĕ făcêndu-se, ca pe toţĭ oamenĭĭ să-ĭ mântuiască.

Mântuitorul lumeĭ a venit la noĭ şi Ión proorocul şi mergĕtorul înainte al luĭ Mesia-Christos, tuturor propovĕdueşte pocăinţa şi întórcerea pe calea cea netedă a faptelor bune şi a mântuireĭ.

Dumnezeŭ ne iubeşte şi prin trimişiĭ sĕĭ, în tot-d'auna a conlucrat la binele şi fericirea lumeĭ.

Peste puţin timp, peste câte-va zile numaĭ, Biserica prin înaltele sale învĕţăturĭ, ne va pune înainte Dumnezeiasca arătare, în care Tatăl mărturiseşte pe Fiul ce se botéză şi Duhul Sfînt în chip de porumb se descopere. Sfînta Treime nouĕ tuturor se va arăta şi noĭ, se pare, că încă stăruim în călcarea de poruncă, fără să ne pocăim. Atuncĭ glasul luĭ Ión, care predica pocăinţa pentru dobândirea împĕrăţieĭ cerurilor a fost ascultat; iar azĭ glasul Bisericeĭ care predică aceiaşĭ pocăinţă întru iertarea păcatelor, de mulţĭ nu se ascultă. Celor necredincioşĭ, celor păcătoşĭ şi tuturor celor stĕpânĭţĭ de patimĭ şi fără de legĭ li se predică pocăinţa, adică cunóşterea rĕuluĭ la care sunt dedaţĭ şi întórcerea lor pe calea bineluĭ şi a tótă fapta bună. Prin urmare, prin pocăinţă se înţelege întórcerea nóstră din calea păcatuluĭ, mărturisirea cu căinţă şi sdrobire de inimă a tuturor faptelor rele ce am săvêrşit şi făgăduinţa că asemenea fapte nu vom maĭ săvêrşi în viaţă.

Pocăinţa este taina pregătitóre a mântuireĭ nóstre din robia pĕcatuluĭ, precum botezul este semnul vĕdut al curăţieĭ nóstre.

Fără pocăinţă omenirea cea atât de abătută, n'ar fi putut ca să se învrednicéscă de primirea Mântuitoruluĭ, după cum noĭ asemenea fără pocăinţă, nu ne putem învrednici petrecereĭ împreună cu dênsul în împărăţia ceruluĭ.

Iată dar, pentru ce Sfîntul Ión proorocul şi înainte mergĕtorul Domnuluĭ, era botezând poporul în pustie şi'l învĕţa grăind: Pocăiţi-vĕ că s'a apropiat împărăţia cerurilor. Şi iată pentru ce şi azĭ, Biserica strigă către fiiĭ sĕĭ, ca să alerge cu grăbire către botezul pocăinţeĭ, după care în dar, fie care primeşte curăţire şi iertare de pĕcate.

Precum prin botez, păgâniĭ ceĭ ce n'aŭ credinţa se nasc din noŭ în legea darului şi a adevĕruluĭ, curăţindu-se de tótă întinăciunea, tot aşa prin pocăinţă, noĭ ne renaştem pentru o nouĕ viaţă, primind printr'ênsa un noŭ botez curăţitor de pĕcate.

Să ne pocăim dar, pregătindu-ne cu bună-cuviinţă pentru primirea în cele din întru ale nóstre a Mieluluĭ şi a Păstoruluĭ Christos. Mare este puterea pocăinţeĭ şi plină de bine-cuvêntărĭ cereştĭ este întórcerea celor pĕcătoşĭ din calea patimelor şi a pierdĕreĭ.

«*Milueşte-mĕ Dumnezeule după mare mila ta şi după mulţimea îndurărilor tale, şterge fără-de-legea mea, maĭ vêrtos mĕ spală de fără-de-legea mea şi de pĕcatul meŭ mĕ curăţeşte*», s'a rugat Proorocul Împĕrat David şi Domnul 'l-a ascultat pre dênsul, iertându-l de ucidere şi de desfrânările cu care 'şĭ cheltuise viaţa. Pocăinţa Împĕraţilor Iezechie şi Manasi, asemenea aŭ întors marea luĭ Dumnezeŭ milostivire către dênşiĭ, cu care unul a câştigat 15 anĭ de viaţă şi altul a primit deslegare de pĕcatul închinăreĭ la idolĭ.

Pentru desăvêrşita nóstră luminare asupra putereĭ ceĭ marĭ a pocăinţeĭ, n'avem de cât să ne amintim de întórcerea fiuluĭ celuĭ desfrânat, care 'şĭ-a chel-

tuit tótă averea în fapte de ruşine şi care totuşĭ s'a pocăit şi cu umilinţă s'a rugat de Părintele sĕŭ. Pocăinţa, smerenia şi rugăciunea sa, aŭ încovoiat milostivirea şi dragostea Părinteluĭ sĕŭ, care 'l-a îmbrăcat în haine nouĭ şi 'ĭ-a junghiat viţelul cel îngrăşat, primindu-l cu bucurie mare, ca unul ce pierdut a fost şi s'a aflat.

Când ispitele ne staŭ în cale şi când corpul cu plăcerile sale ne îmboldesc la pĕcate, să ne aducem aminte de focul cel nestins care aşteptă pe pĕcătoşĭ şi să ne ferim de a cădea în asemenea curse.

Iar pĕcătuind, să nu stăruim mult în acéstă stare de pierdare, ci să ne întórcem pocăindu-ne. Să ne mărturisim din inimă pĕcatele nóstre, să arătăm căinţă, să ne hotărâm a nu le maĭ face şi cu smerenie, să ne rugăm Părinteluĭ ceresc pentru primirea nóstră în locaşurile cele cereştĭ. Amin.

CUVINTARE

Pentru Duminica după Botezul Domnului.

«Drepții vor străluci ca sórele «în împărăția Părinteluĭ lor». (Mat. XIII 43).

Frați Creștinĭ,

La Iordan, dumnezeiască arătare nouĕ s'a făcut. Tatăl îşĭ arată mărirea şi dragostea sa, cerurile deschidênd şi cu mare glas grăind: «*Acesta este fiul meŭ cel iubit întru carele bine am voit.*» Fiul primeşte botez din mâinele servuluĭ, *spre a împlini tótă dreptatea* şi a aşeza taina curăţieĭ nóstre de pĕcat. Şi Duhul sfînt în chip de porumb se pogóră asupra capuluĭ Dumnezeŭ-omuluĭ, care a primit să cureţe pĕcatele poporuluĭ în Iordan, spre a nutri în noĭ nădejdea şi ajutorul Mângâitoruluĭ, Duhul adevĕruluĭ, care de la Tatăl purcede.

Cu acéstă a Treimeĭ arătare, lumină desăvêrşită se revarsă în lume. Tótă suflarea se umple de strălucire cu razele sóreluĭ dreptăţeĭ, al luĭ Christos Dumnezeŭ, lumină din lumină şi odorul cu care şi de la care, némul omenesc s'a umplut de bucurie mare.

Faptul acesta minunat şi plin de strălucire ni s'a amintit de sfînta nóstră Biserică în sĕrbătórea trecută; iar azĭ în legătură cu dênsul ni se pune înainte lumina învĕţăturieĭ Mântuitoruluĭ nostru despre împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ. Atunci am vĕdut lumină pe Tatăl,

lumină pe Fiul, lumină pe Duhul Sfînt şi ază primim lumina cunoştinţeĭ, despre împĕrăţia cea de sus în care ceĭ drepţĭ vor străluci ca soarele, iar ceĭ ce fac scandale şi fără-de-legĭ, vor arde în cuptorul cel cu foc, unde va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor.

Mare bucurie se bine vesteşte pentru unĭĭ şi mare întristare pentru alţiĭ; şi de aceia nelinişte şi turburare multă pentru toţĭ, când sfârşitul ni se apropie. Acéstă stare în care fie-care din noĭ, maĭ curând saŭ maĭ târziŭ, trebue să fie, mĕ povĕţueşte a vorbi ază despre pornirile unora către nelegiuirĭ şi scandale, maĭ ales în ce priveşte credinţa şi Biserica luĭ Christos, ca apoĭ cunoscêndu-le să putem a ne feri de ele, spre a fi numĕraţĭ cu drepţiĭ în împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ.

Fraţilor,

Biserica numeşte fără de lege, tótă fapta prin care se calcă legea luĭ Dumnezeŭ şi aceea a organelor sale, cu dreptul de a aşeza regule de purtare într'ênsa. Orĭ-ce abatere de la lege şi orĭ-ce călcare a legeĭ este un pĕcat. Urmările unuĭ ast-fel de pĕcat sunt cu mult maĭ triste şi vătămătóre, când pĕcatul se face în faţa mulţimeĭ, de cât când se face într'ascuns. In acest din urmă cas, pĕcatul este vătămător numaĭ aceluia care'l săvêrşeşte, pe când altminterea, pĕcatul devine scandal şi veninul rĕutăţeĭ se propagă la toţĭ aceia carĭ îl aud şi îl vĕd făcêndu-se. Scandalul are urmărĭ fórte dăunătóre pentru popor şi maĭ ales atuncĭ, când persóna care'l face este în posiţiune deosebită şi cu óre-care greutate în societate. Faptul cu care se daŭ priveliste lumeĭ nişte ast-fel de persóne, este un îndemn, o provocare piezişe pentru alţiĭ maĭ slabĭ cu înţelegerea şi maĭ jos cu starea lor socială.

In aceştia frica de Dumnezeŭ şi de pedépsă, mustrarea conştiinţeĭ şi împlinirea datoriilor la carĭ îĭ obligă Biserica, nu maĭ lucrézĕ, maĭ ales atuncĭ când vĕd pe alţiĭ pĕcătuind, fără să sufere saŭ să li se întâmple ceva şi ast-fel încetul cu încetul devin robĭ

aĭ pĕcatuluĭ şi unelte cu carĭ şi alţiĭ cad în laţurile cele atât de încurcate ale fără de legeĭ. Acesta este motivul pentru care Mântuitorul lumeĭ biciueşte aşa de tare pĕcatul acesta, când zice: «*Vaĭ omuluĭ aceluia prin care vine smintéla, maĭ de folos ar fi luĭ să-şĭ atârne o piatră de móră de grumazĭ şi să se arunce în mare, de cât să scandaliseze pe unul din aceştĭ maĭ micĭ*». Cuvintele acestea sfinte se raportă la toţĭ aceia, carĭ nu ţin socotélă de posiţiunea lor şi carĭ îşĭ întunecă viaţa lor prin fapte oprite de lege. Se rapórtă la aceia dintre învĕţătorĭ, la aceia dintre stĕpânĭ, la aceia dintre părinţĭ şi la tot omul, care lucréză contra legeĭ şi a datorielor sale.

Dar ce vom ḑice de aceia, carĭ batjocoresc în public credinţa creştină şi insultă cu necuviinţă Biserica Domnuluĭ, locaşul de mângâiere al celor asupriţĭ şi dosădiţĭ?

Ce vom ḑice de aceia, carĭ sub cuvêntul că sunt culţĭ, despreţuesc Biserica creştină şi vorbesc de rĕŭ pe servitoriĭ altaruluĭ?

Aceştia nicĭ maĭ mult, nicĭ maĭ puţin, de sus şi până jos nu sunt de cât scandal şi smintéla cea maĭ de căpetenie, pe care a avut-o vre o-dată creştinismul în sînul sĕŭ.

Se socotesc culţĭ şi avênd înţelepciune; iar ca manifestare a acesteĭ înţelepciunĭ, batjocoresc credinţa şi sapă la temelia Bisericeĭ, fără să se gândéscă că pierd demnitatea şi speranţa mântuireĭ, asemenea animalelor făcêndu-se.

Eĭ se ţin, că sunt înţelepţĭ şi tăgăduiesc pe Dumneḑeŭ. Curată nebunie. «*Zis'a cel nebun în inima sa, că nu este Dumnezeŭ*» şi uită că nu sunt în stare a pătrunde tainele cele dumnezeescĭ. Uită că nu ştiŭ pe unde este calea luminеĭ şi nu'şĭ daŭ seamă, că Biserica luĭ Christos este ast-fel întemeiată, în cât nicĭ porţile iadului nu o vor sfărâma, cu atât maĭ puţin o minte rătăcită şi aşa de mărginită, care încércă să pătrundă nemărginitul şi a tot puternicul.

Aceştia lovesc credinţa şi se încércă a prăvăli locaşul păceĭ şi al dragosteĭ evangelice, scutul nostru de apărare şi-şĭ pregătesc osânda foculuĭ de veciĭ.

Ce vom zice de aceştia, când strămoşiĭ noştri se

sacrificaŭ pentru credinţă şi cu umilinţă îngenuchiaŭ la piciórele sfântuluĭ altar? Şi ce vom gândi de ceĭ abătuţĭ şi atât de uşorĭ la minte că nu vor să créḑă în Domnul mărireĭ şi al puteriĭ, când aŭ trecutul nostru ca o icónă vie a bunătăţilor ce am moştenit de la părinţĭ? Ce vom zice? Vom plânge sórta lor din lumea acésta, în care staŭ ca columne de rĕtăcire şi cu amărăciune vom aştepta sfârşitul cel plin de înfiorare, ce le este pregătit în cuptorul cel cu foc, unde va fi plângerea şi scrâşnirea dinţilor.

Acésta pentru eĭ, dar noĭ ce vom face? Care este datoria nóstră în faţa atâtor porniri scandalisatóre?

Datoria nóstrĕ, a celor carĭ cunóscem din cuvêntul Domnuluĭ, sfârşitul cel atât de dureros, pregătit acelora carĭ fac aşa fără de legĭ şi bucuria care aştéptă pre ceĭ drepţĭ în împĕrăţia cea de sus, datoria nóstră ḑic, mare este. Fie-care după etatea, starea şi posiţiunea ce avem în mijlocul semenilor noştri, se cuvine maĭ întâiŭ, ca să ieşim din nepăsarea, ce pare că ne-a cuprins şi să lucrăm pentru stârpirea acestuĭ rĕŭ.

Ceĭ ce stĕpânesc şi conḑuc popórele, să caute a'şĭ împlini datoriele cu înţelepciune şi dreptate, dându-se pre eĭ pilde de virtute şi credinţă în faţa poporuluĭ supus stĕpânireĭ lor.

Părinţiĭ să'şĭ créscă copiiĭ în frica Domnuluĭ, căcĭ acésta este începutul înţelepciuneĭ şi de micĭ să'ĭ obicĭnuiască cu respectul către legea sa cea sfântă.

Invĕţătoriĭ să nu uite de marea lor rĕspundere, pe care o aŭ înaintea luĭ Dumnezeŭ şi a naţiuneĭ din care fac parte şi tot-d'a-una cunoscinţele pe care le daŭ tineretuluĭ să fie însoţite şi de înaltele şi sublimele învĕţăturĭ morale ale Religiuneĭ luĭ Christos.

Şi aşa cu. toţiĭ, să lucrăm la stârpirea pĕcatuluĭ, prin care puterea luĭ Satana se sfarămă şi să păstrăm credinţa neatinsă şi poruncile luĭ Dumneḑeŭ fără abatere, ca împreună să ducem poporul la fericire şi să putem fi numĕraţĭ cu drepţiĭ în împĕrăţia luĭ Dumneḑeŭ. Amin.

PARTEA II

CUVÎNTĂRI LA SERBĂTORI
ŞI LA
DIFERITE OCASIUNI.

SECTIUNEA I-A

CUPRINDÉND CUVÎNTĂRI PENTRU SERBĂTORILE CELE MAĬ DE CĂPEIENIE DE PESTE AN.

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

La Naşterea Maicei Domnului.

«Ioachim şi Ana din defăima-
«rea nenaşterei de fiĭ, iar Adam
«şi Eva din stricăciunea morţeĭ aŭ
«scăpat Prea Curată, întru sfîntă
«naşterea ta». (Condacul Ser-
băreĭ).

Fraţi Creştinĭ,

n legea veche, ómeniĭ carĭ n'aveaŭ copiĭ în căsnicia lor, eraŭ socotiţĭ ca păcătoşĭ şi se necinstiaŭ de cunoscuţiĭ lor.

In acéstă stare se găsiaŭ şi Dumnezeeştiĭ Părinţĭ Ioachim şi Ana. Eĭ se conduceaŭ în tóte lucrările lor, numaĭ de legea Domnuluĭ şi totuşĭ, eraŭ măhniţĭ şi adesea turburaţĭ pentru nenaşterea de fiĭ. N'aveaŭ moştenitor némuluĭ lor şi se întristaŭ pentru acésta, mărindu-se tot maĭ mult nemulţumirea lor în faţa cuvintelor nechibzuite, cu carĭ li se adresa prieteniĭ şi cunoscuţiĭ lor.

In tot timpul rugăciuneĭ lor către Dumnezeŭ, Ioachim şi Ana nu făceaŭ de cât să implore mila, pentru ca legăturile nerodieĭ să se rupă şi bucuria naşterei de fiĭ să li se dăruéscă. După un îndelungat numĕr de anĭ, petrecut în rugăciunĭ şi tocmaĭ la bătrâneţile lor, Domnul milostivindu-se de dênşiĭ, putere de sus li-a trimis şi pe Prea Sfînta Fecióră aŭ născut.

La naşterea pururea Fecióreĭ Maria, îngeriĭ în cer imne de laudă aŭ cântat şi ómeniĭ pe pământ de bucurie mare fiind cuprinşĭ, aŭ mărit pre Dumnezeŭ pentru acéstă mărită minune.

Prin odorul preţios, câştigat de la Dumnezeŭ de sfinţiĭ şi dreptţiĭ Dumnezeeştĭ Părinţĭ Ioachim şi Ana, prin Născătórea de Dumnezeŭ, a căreia venire printre noĭ o serbăm astă-zĭ, mântuirea în lume s'a adus.

Cu Maica Domnuluĭ, s'a surpat păcatul strămoşesc, Eva s'a mântuit şi noĭ toţĭ am scăpat de amăgirea viclénelor duhurĭ, fiĭ aĭ lumineĭ făcêndu-ne.

Sĕrbătórea de astă-zĭ este mare şi tot de odată plină de învĕţăturĭ folositóre pentru adevĕraţiĭ creştinĭ. Să vorbim dar despre dênsa, spre a ne înbogăţi tot maĭ mult cu luminele credinţeĭ, atât de necesare fie-căruia din noĭ în calea mântuireĭ.

Fraţilor,

Cu sĕrbătórea naştereĭ Prea Sfinteĭ Fecióre, s'a pus sfîrşit sĕrbătorilor din legea veche şi s'a aşeḑat început sĕrbătorilor din legea nouĕ a luĭ Christos, Mântuitorul nostru.

Astă-zĭ solitórea mântuireĭ a tot omul credincios şi pricinuitórea Mântuitoruluĭ lumeĭ se naşte, spre desăvârşirea taineĭ, în care Dumnezeŭ se îmbracă cu firea omuluĭ şi asemenea nouĕ să face.

Astă-zĭ Fecióra se naşte şi cu lapte se hrănesce hrănitórea celuĭ ce cu a sa mână ţine şi hrănesce tótă făptura.

Precum minunată a fost naşterea sa, asemenea minunată a fost şi întrégă viaţa sa. Prea bine cuvîntată, Fecióra Maria, dupĕ cuvîntul Domnuluĭ, descoperit Părinţilor sĕĭ Ioachim şi Ana, s'a născut astă-zĭ.

Bucuria părinţilor sĕĭ a fost mare, la primirea acestuĭ minunat dar din partea luĭ Dumnezeŭ. Ióchim cu bogate prinóse s'a închinat Domnuluĭ şi a primit bine-cuvîntarea mareluĭ preot.

Maria era iubită de părinții sĕi, aşa cum se iubeşte un singur copil la părinți şi încă căpĕtat după anĭ îndelungaţĭ de rugăciunĭ, dar era iubită de eĭ încă şi pentru aceia, că avea să fie maică a luĭ Christos, după cum îngĕrul le descoperise lor.

Nu numaĭ părinții, ci şi tótă firea celor vĕdute şi nevĕdute s'a bucurat la naşterea Prea sfinteĭ Fecióre, cea împodobită cu cereştĭ darurĭ.

Corn de mântuire în casa luĭ David slugeĭ sale, a ridicat Domnul şi a miluit pre poporul sĕŭ, prin naşterea Impĕrăteseĭ Maice, care fără prihană fiind şi fără bărbat a născut pe Mântuitorul aşteptat de neamurĭ.

Ea vine în lume, pentru ca tótă zidirea să se înoiască şi să se îndrepteze. Cele neroditóre dănțuesc, feciórele se bucură, mamele bine-cuvintézĕ pe primitórea a tot harul şi tóte împreună săltând de bucurie, cu cântărĭ de laudă întâmpină pe aleasa Domnuluĭ, prin care se aduce mântuirea neamuluĭ omenesc din robia pĕcatuluĭ, pricinuit óre când de Eva strămóşa nóstrĕ.

Prin naşterea pururea Fecióreĭ, a căreĭ serbare o facem astă-zĭ, neamul luĭ David a odrăslit şi toiagul luĭ Aaron înfrunzit s'a arătat. Pârgă a fireĭ Fecióra se aduce luĭ Dumnezeŭ, Biserica se mângâie şi ca pre o mireasă, cu mărgăritarul cel prea scump al fecioriei o încununează; iar omenirea întreagă se sfinţeşte cu rodul pântecelui sĕŭ cel fecioresc.

Ea Impĕrăteasa lumeĭ, se naşte în lume şi cu dînsa Sórele dreptăţeĭ, Christos Dumnezeul nostru, lumeĭ se veştește.

Cu sfînta Fecióră dar, lumina buneĭ cinstirĭ de Dumnezeŭ se descoperă şi întunericul necunoştinţeĭ se împrăştie.

Femeia prin care pĕcatul a intrat în lume, se ridică din osînda ce 'i se dase şi din sclava bărbatuluĭ cum era, se face tovarăşa sa. Adevĕrul încolţesce iarăşĭ printre ómenĭ şi viciile se împuţinézĕ prin învĕţătura spiculuĭ nestricăciuneĭ, ieşit din prea curat pân-

tecele sĕŭ, restabilindu-se din noŭ împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ şi restatornicindu-se ast-fel legătura dintre Dumnezeŭ şi om.

Prin voinţa Tatăluĭ, Fiul a lucrat la înomenirea sa şi Duhul sfînt pogorându-se, a mărit şi a sfinţit pântecele cel fecioresc, care a zămislit pe cel născut din Tatăl. Maica Domnuluĭ a fost alésă de Dumnezeire, pentru taina cea mare a Creştinătăţeĭ, pentru întruparea Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ şi ea cu umilinţă la cuvîntul îngeruluĭ trimis rĕspunse: «*Fie mie dupĕ cuvîntul tĕŭ*».

Iată în puţine cuvinte însemnătatea serbătoreĭ de astă-zĭ, iată folósele carĭ s'aŭ revĕrsat asupra nóstră prin naşterea Maiceĭ pururea Fecióreĭ şi iată cum aŭ primit părinţiĭ sĕĭ şi poporul pre pricinuitórea mântuireĭ nóstre, căria 'ĭ-aŭ împletit cununĭ neperitóre din imne, maĭ strĕlucitóre de cât cununile împletite de pietre scumpe.

Sĕrbătórea de astă-zĭ deci, este strĕlucită în ochiĭ noştri şi plină de învĕţăturĭ înălţătóre pentru tot sufletul creştinesc.

Să ne folosim dar de dînsa, Fraţilor, şi cu toţiĭ să mulţumim luĭ Dumnezeŭ, că ne-a învrednicit a ajunge luminata zi a Naştereĭ Maiceĭ Domnuluĭ.

Să venerăm pe Prea Sfînta Fecióră, în care Fiul şi Cuvîntul luĭ Dumnezeŭ s'a sălăşluit, neîncetat să o chiemăm în rugăciunile nóstre ca mijlocitóre către Fiul sĕŭ şi Mântuitorul nostru şi cu credinţă curată în adevĕratul Dumnezeŭ, să urmăm dreptţilor dumnezeeştĭ părinţi Ióchim şi Ana, tot-dé-una cu rugăciunĭ îndreptându-ne către dînsul în necazurile inimeĭ nóstre.

Viaţa cea curată şi sfîntă a luĭ Ióchim şi Ana să ne fie nouĕ de călăuză. Eĭ iubiaŭ Biserica şi pe Dumnezeŭ, ajutaŭ pre ceĭ sĕracĭ şi din tot sufletul lucraŭ pentru împodobirea caseĭ Domnuluĭ.

Aşa se purtaŭ eĭ şi numaĭ aşa aŭ putut câştiga atât har la Dumnezeŭ. N'aveaŭ copiĭ, aŭ postit şi s'aŭ

rugat învrednicindu-se ast-fel a fi părinţi aĭ Maicei vieţeĭ, pe care aŭ închinatu-o Domnuluĭ chiar de la naşterea sa.

O pildă maĭ bună ca acésta nicĭ că se póte. Dumzeeştiĭ părinţi prin rugăciune şi printr'o viaţă curată şi sfîntă, aŭ primit cel maĭ înalt dar de la Dumnezeŭ. Să mergem dar pe calea arătată de dînşiĭ, să urmăm poruncilor Bisericeĭ şi rugându-ne din inimă, să fim bine încredinţaţĭ că vom dobândi cele de folos de la Dumnezeul mileĭ şi al îndurărilor. Cu dreptate şi cu sfinţenie să servim Domnuluĭ şi pre fratele nostru iubindu-l cu adevĕrat, să căutăm a ne duce viaţa pre acest pămînt în pace şi în unire.

Şi aşa, cu cântărĭ de laudă mărind pre Prea Sfînta de Dumnezeŭ Născĕtóre, tot-dé-una să o venerăm şi cu dea dînsul să'ĭ cerem prin rugăciunile nóstre către dînsa, ca să mijlociască înaintea Fiuluĭ sĕŭ şi Dumnezeŭ iertare pĕcatelor nóstre, spre a ne face apoĭ părtaşĭ aĭ împĕraţieĭ sale ceĭ din ceruri. Amin.

CUVINTARE

La Inălțarea Sfintei Cruci.

«Carele însuși a ridicat pĕca-
«tele nóstre cu corpul sĕŭ pre
«lemn, ca din pĕcate scăpând
«noĭ, să vieţuim cu dreptate».
(I. Petru II, 24).

Fraţi Creştinĭ,

Maĭ 'nainte de venirea Mântuitoruluĭ nostru Christos pre pămînt, lumea uitându-şĭ de Dumnezeŭ, se găsia prin căderea luĭ Adam, într'o complectă rătăcire şi în loc să se închine Dumnezeuluĭ vieţeĭ, se prosterna înaintea făpturilor de tot felul şi a lucrurilor neînsufleţite. Rătăcirea era aşa de mare, în cât pentru mântuirea sa s'a cerut sacrificiĭ, a trebuit ca însuşĭ Cuvîntul luĭ Dumnezeŭ să vie între noĭ şi cu razele strălucireĭ sale să lumineze lumea. El a mustrat înţelepciunea lumeĭ, a întărit cuvîntul profeţilor, a strâns legătura Apostolilor, a chemat plinirea Bisericeĭ şi a rĕspândit darul duhuluĭ. Maĭ mult de cât atât, a primit să fie scuipat în faţă şi pălmuit, a suferit bătăĭ cu bice pe spatele sale şi singur şi-a întins mâinile spre pironire pe lemnul cruceĭ. A gustat oţet şi fiere, a

primit burete şi trestie şi din cruce, pe care a adormit, a făcut sabie în potriva păcatului şi a morţeĭ nóstre şi ast-fel lemnul crucеĭ, pe care Domnul nostru Iisus Christos, a bine voit să guste cea maĭ ruşinósă mórte, a devenit unul din tesaurile cele maĭ preţióse pentru noĭ creştiniĭ.

Este legitimă dar adunarea nóstră în acest sfînt locaş, unde am fost chemaţĭ ca cu cântărĭ de laudă să serbăm amintirea zileĭ, în care crucea Domnuluĭ a fost găsită şi înălţată spre vederea şi venerarea eĭ de către toţĭ. Astă-zĭ când avem prilegiul bine cuvîntat de a serba înălţarea sfinteĭ Crucĭ, aflată de către fericita Elena, mama Mareluĭ Împerat Constantin, bucurându-ne în inimile nóstre, se cuvine ca să vedem ce este crucea şi cum trebue să o venerăm, spre a ne face vrednicĭ de împărăţia cerésca şi de bunurile ce 'ĭ premerg în acéstă lume.

Fraţilor,

Crucea este altarul, este locul de jertfă, pe care bunul şi blândul Iisus, ca un miel nevinovat s'a junghiat pentru ca să cureţe păcatele omeniреĭ. Ea este lumina cu care Fiul luĭ Dumnezeŭ a scos din întunericul neştiinţeĭ pe ceĭ rătăciţĭ şi 'ĭ-a condus la adevărata cunoştinţă de Dumnezeŭ. Este ramura de maslin, care a împăcat pe om cu Dumnezeŭ şi scara, veḑută óre-când de Iacob, pe care ne ridicăm de la pămînt la cer, din cele trecătóre la cele eterne şi din valea plângereĭ şi a sufeгinţeĭ la împărăţia cea de sus. Ea este corabia luĭ Noe, în care fiiĭ nedreptăţeĭ şi aĭ fără de legeĭ se mântuesc de focul gheeneĭ, este pomul la care privind cu credinţă nu vom muri în vecĭ.

Iată în scurt ce este crucea. Se cuvine acum, să vedem cuvêntul pentru care suntem datorĭ a ne închina cu veneraţiune înaintea sfinteĭ Crucĭ, isvorul mîntuireĭ nóstre.

Venerând Sfînta Cruce, suntem datorĭ a ne închipui pe începĕtorul vieţeĭ şi al credinţeĭ nostre rĕstignit pre dênsa şi printr'o viaţă sfântă şi cumpĕtată să ne rĕstignim corpul nostru împreună cu patimile şi cu poftele luĭ. «*Cei ce sunt aĭ luĭ Christos*, zice Sf. Apostol Pavel, *corpul 'şĭ-aŭ rĕstignit împreună cu patimile şi cu poftele luĭ*» (Gal. V. 24) şi chiar el, atât de gelos următor al Mântuitoruluĭ Christos, nu maĭ trăia cu viaţa sa, ci cu viaţa cea sfântă a luĭ Christos, după cum vedem din cuvintele sale: «*Eŭ îmĭ muncesc corpul meŭ şi'l supuĭ robieĭ*». (Gal. II. 20; Cor. IX. 27).

Venerând sfânta Cruce, trebue să fim pătrunşĭ până în adâncul sufletuluĭ de cea maĭ curată şi evlaviósă mulţumire către cel rĕstignit pre dênsa şi să cunóştem, că din negrăita luĭ iubire pentru noĭ, a primit acéstă amară şi ruşinósă mórte. «*Pĕcătoşĭ fiind noĭ, Christos pentru noĭ a murit*» (Rom. V. 8) «*Carele însuşĭ a ridicat pĕcatele nóstre cu corpul sĕŭ pre lemn, ca din pĕcate scăpând noĭ, să vieţuim cu dreptate*». (I Petru II. 24).

In fine, venerând Sfânta Cruce, creştinul este dator să fie adânc pătruns de cugetarea, că crucea este stindardul universal al biruinţeĭ contra inimiculuĭ mântuireĭ nóstre. Ea este arma cu care se alungă stĕpânitorii întunereculuĭ şi tóte duhurile rele de sub cer, precum fórte bine se exprimă Biserica într'una din cântările sale, când dice: «*Dómne, armă asupra diavolului, crucea ta aĭ dat nouĕ, că se scuturĕ şi se cutremurĕ, neputênd a căuta spre puterea eĭ*», fapt pentru care noĭ suntem datorĭ, ca în tóte suferinţele şi maĭ ales în ispite, să ne însemnăm cu Sfânta Cruce şi atunci provocatorul acelor suferinţe şi ispite, fuge departe de noĭ şi dispare întocmaĭ ca fulgerul ce trece repede şi ca fumul la suflarea vîntuluĭ.

Eĭ bine, Fraţilor, din cele zise până aci vedem, că Sfânta Cruce pentru noĭ creştinĭ, este mărturia legătureĭ nóstre cu Christos şi ne servesce de sceptru, prin care ne întărim şi ne păzim de tóte năvălirile inimiculuĭ mântuireĭ nóstre, diavolul.

Sfânta nóstră Biserică, pe de plin încredinţată de acéstă mare şi biruitóre putere a Cruceĭ Domnuluĭ, astă-zĭ când se serbéză cu veneraţiune înălţarea sa, pe toţĭ ne chiamă la mântuire şi ne îndémnă ca să ne înălţăm mintea nóstră la adevĕr şi dinpreună cu Mîntuitorul nostru, să ne rĕstignim corpul nostru cel iubitor de pĕcate.

Să ascultăm dar, de glasul duios al Bisericeĭ, mama nóstră a tuturor şi mulţumind celuĭ rĕstignit ca unuĭ miel fără prihană pentru pĕcatele nóstre, să primim crucea ca semn de biruinţă asupra puterilor necurate şi ca o armă a mântuireĭ nóstre.

Să păstrăm în interiorul nostru acéstă veneraţiune a Sfinteĭ Crucĭ în tótă viaţa şi atuncĭ prin puterea sa, vom ajunge din cele pământeşti la cele cereşti, de la cele vremelnice la cele vecinice şi de la patimĭ şi suferinţe la locaşul mărireĭ şi al veciniceĭ bucurĭi. Amin.

CUVINTARE

La Sfînta Cuviósă Maica nóstră Parascheva.

«Pre prea cinstita Parascheva, «a celor ce sunt în nevoi prea «sfîntă folositóre, toţi cu bună «credinţă să o lăudăm». (Condacul sfinteĭ).

Fraţi Creştinĭ,

Credinţa în Fiul luĭ Dumnezeŭ, din pricina rĕutăţeĭ ómenilor, a fost supusă adesea la grele încercărĭ.

Necredincioşiĭ s'aŭ ridicat cu ură în potriva celor credincioşĭ şi în orbirea lor n'aŭ cruţat focul, sabia, roţile şi tot felul de unelte aducĕtóre de mórte, pentru stârpirea credinţeĭ şi prin ea, pentru dărâmarea Bisericeĭ Creştine.

Grea şi anevoiósă a fost dar viaţa sfinţilor celor bine plăcuţi aĭ Domnuluĭ. Unĭĭ pentru dragostea mireluĭ Christos, aŭ rĕmas în lume mărturisind credinţa dréptă şi primind cu bucurie mórtea, cu care să încununaŭ pentru o altă viaţă; iar alţiĭ pentru păstrarea în linisce a acesteĭ credinţe se retrăgeaŭ în pustiurĭ, în pescerĭ şi prin crăpăturile munţilor, nutrind în tótă curăţia credinţa şi petrecêndu-şĭ viaţa în rugăciune şi în fapte plăcute luĭ Dumnezeŭ.

Intre aceştia din urmă, cunóscem pe Pavel de la

Teba, Antonie cel Mare, Macarie din Egipt, Atanasie de la Athon şi alţi mulţi sfinţi părinţi cuvioşi, carĭ aŭ strălucit în mijlocul pustiuluĭ ca nisce adevĕrate lucĕfere, luminând lumea în calea mântuireĭ.

Pământul ţăreĭ nóstre apoĭ, are într'însul bogăţie neîmpuţinată, învrednicindu-se bine cuvîntăreĭ Dumnezeescĭ.

In bisericile Românieĭ, móştele multor sfinţi mucenicĭ şi cuvioşĭ se păstrézà cu veneraţiune încă. Intre cuvioşĭ se póte numi sfîntul Nifon de la Episcopia de Argeş, Nicodim cel sfinţit şi Grigorie de la monastirea Bistriţa, sfîntul Dimitrie cel noŭ de la Mitropolia din Bucurescĭ şi Cuviósa Parascheva, ale căreĭ sfinte móşte se păstrézà în biserica Sfinţiĭ Treĭ Ierarhĭ din Iaşĭ şi a căreĭ pomenire o serbăm astă-zĭ.

Cu prilegiul acesta, este bine ca să cunóştem maĭ de aprópe viaţa acesteĭ sfinte cuvióse, spre a şti apoĭ şi cum trebue să lucrăm noĭ pe acest pământ, pentru a dobândi cu înlesnire viaţa viitóre şi cununile cereştĭ.

Fraţilor,

Sfînta Cuviósă Maĭca nóstră Parascheva, s'a născut cam cu o mie de anĭ după Christos, în localitatea numită Epivat din Bulgaria. De la părinţiĭ sĕĭ, carĭ eraŭ ómenĭ cu dare de mână, sfînta a învĕţat să cunóscă pe Dumnezeŭ şi puterea sa cea nemărginită. Cu aceste darurĭ şi pătrunsă de tăria dragosteĭ creştine apoĭ, ea nu a lucrat de cât virtutea, iubind pe Dumnezeŭ şi împlinind poruncile sale. Grija eĭ era mare pentru sĕracĭ, pentru bolnavĭ şi pentru orĭ-ce om lipsit de hrană şi îmbrăcăminte.

Cu un cuvînt, cuviósa Parascheva iubea pre Dumnezeŭ, ascuita de cuvîntul Domnuluĭ din sfînta Evanghelie şi nu lucra de cât binele, prin care numaĭ se póte ajunge adevĕrata fericire şi locaşurile cereştĭ. Privind la crucea Domnuluĭ, luată de dênsa pre umerĭ ca cea maĭ aleasă podóbă, mireluĭ Christos a urmat şi cu fapta pe toţĭ ne-a învĕţat a ne îngriji maĭ mult

de suflet, care este nemuritor, de cât de corp care este trecĕtor. Din inima eĭ sfînta, templu Dumnezeireĭ a făcut şi în potrivă a tótă patima viclénă şi înşelătóre a lumeĭ s'a într'armat cu dragostea, care îndelung rabdă, se milostiveşte, nu pismueşte şi nu se pórtă cu necuviinţă.

Cu dragostea luĭ Christos înbogăţindu-şĭ sufletul cuviósa Parascheva şi părăsind lumea, în adêncul pustieĭ s'a retras, unde în post şi rugăciuni s'a nevoit, tóte suferindu-le prin credinţa în Dumnezeŭ şi la tóte răbdând cu nădejdea fericireĭ de veci. De aci, îndemnată de înger după ce a trecut prin Constantinopol şi Vlaherne, s'a înapoiat în patria sa, unde a rĕmas maĭ mult timp servind luĭ Dumnezeŭ. Sosind sfîrşitul vieţeĭ sale ceĭ pămênteştĭ, cunoscut maĭ dinainte de dênsa, a fost îngropată după tótă cuviinţa.

După trecere la mijloc de maĭ mult timp, se întâmplă de móre şi un corăbier în apropiere de locul în care era îngropată sfînta, căruia începênd corpul a-i se descompune, nişte ómenĭ după rugămintea unuĭ pustnic, voind să 'ĭ sape mormêntul, aŭ dat peste corpul neputreḑit al cuvióseĭ Parascheve, împrăştiind în jurul sĕŭ mirosurĭ plăcute.

In nepriceperea lor, săpătoriĭ aŭ îngropat şi corpul corăbieruluĭ în acelaş loc cu sfînta. Peste nópte însă Cuviósa Parascheva, şeḑênd pe scaun ca o Impĕrătésă, se arată unuia dintrênşiĭ spunându-ĭ cine este şi poruncindu-ĭ ca să-i scótă corpul din acel loc, neputând suferi urâtul miros, ieşit din corpul corăbieruluĭ.

Acesta deşteptându-se, a spus Arhiereuluĭ tóte cele ce 'ĭ s'aŭ arătat luĭ în vis şi împreună cu poporul şi cu clerul, cu deosebită pompă aŭ mers şi aŭ desgropat corpul sfinteĭ de acolo şi cu multă cinste 'l-aŭ strămutat în biserica Sfinţiĭ Apostolĭ şi de aci a fost adus la Iaşi în ţara nóstră şi aşezat în biserica Sfinţiĭ Treĭ Ierarhĭ, prin stăruinţa Domnitoruluĭ Moldoveĭ, Vasile Lupu.

Iată în puţine cuvinte viaţa cea atât de evseviósă a sfinteĭ şi iată modelul vieţeĭ nóstre.

Ea a lăsat lumea cu tóte amăgirile şi deşertăciunile sale şi s'a retras în pustie, spre a petrece tainic servind luĭ Dumnezeŭ.

A suferit de fóme şi de sete, spre a se pregăti pentru cina Stĕpânuluĭ Christos şi în privigherĭ şi rugăciunĭ nevoindu-se, 'şĭ-a uşurat sufletul cu care a primit bunele cercetărĭ ale Duhuluĭ Sfînt.

Cuviósa Parascheva a fost alésă de Domnul pentru îndreptarea nóstră. Privind la viaţa eĭ cunóscem, că fie-care om póte să se mântuiască, orĭ-cât de greşit va fi, numaĭ voinţă să aibă.

Prin virtute, sfînta de îndoit dar s'a învrednicit, mărindu-se de îngerĭ şi lăudându-se de ómenĭ cu neîncetate glasurĭ de bucurie.

Corpul eĭ, odor preţios, este pentru pămêntul românesc şi pildă vie a religiosităţeĭ Domnitoruluĭ Vasile Lupu şi a némuluĭ nostru.

Prin urmare, Fraţilor, de datoria nóstră este ca să venerăm pe Sfînta Cuviósa Parascheva, mândria neamuluĭ nostru şi mărturica simţimintelor strĕmoşeştĭ, cu tótă buna cuviinţă.

Să fugim de sfatul necredincioşilor, carĭ trec nepăsătorĭ pe lângă tesaurele preţióse ale credinţeĭ părinţilor noştri şi fără nicĭ un pic de sfială lovesc adesea în tot ce avem maĭ scump şi maĭ ales ca Biserică şi naţiune.

Acelaşĭ respect şi aceiaşĭ venerăţiune pe care părinţiĭ noştri aŭ dat-o Bisericeĭ şi sfinţilor celor bine plăcuţĭ aĭ Domnuluĭ, să o dăm şi noĭ azĭ Cuvióseĭ Maiceĭ nóstre Parascheva, mărind pe Dumnezeŭ întru sfinţiĭ sĕĭ.

Lucrurile întunericuluĭ să nu le facem şi tot-deauna cu credinţă hrănindu-ne sufletul, să urmăm sfinteĭ Parascheva, iubind pe Dumnezeŭ, făcênd fapte bune şi iertând din inimă celor ce ne fac nouĕ rĕŭ.

Numaĭ când vom fi religioşĭ şi curaţĭ cu inima şi numaĭ când ne vom îndrepta viaţa după învĕţătura morală a Domnuluĭ nostru Iisus Christos, vom putea primi mântuirea şi printr'ênsa viaţa vecinică. Amin.

CUVINTARE

Pronunțată în Biserica „Amza“ în fața Profesorilor și a elevilor Gimnaziului „Cantemir“ cu ocasiunea patronului numitului Gimnaziŭ în ziua de Sfîntul Dumitru, anul 1894.

«Din rodurile lor îĭ veĭ cunóște «pre dênșiĭ. Nu cum-va culeg din «spinĭ struguriĭ, orĭ din scaeți smo- «chine? Așa tot pomul bun póme «bune face, iar pomul rĕŭ póme «rele face. Nu póte pomul bun «să facă pome rele, nicĭ pomul «rĕŭ să facă póme bune». (Mat. VII. 16-19).

Frați Creștinĭ,

Astă-zĭ Biserica nóstră Creștină Ortodoxă, serbéză amintirea sfîntuluĭ Mare Mucenic Dimitrie. Ca copil sîntul a fost cu totul supus și ascultător părinților sĕĭ, carĭ 'l-aŭ crescut creștinește și aŭ putut să facă maĭ têrziŭ din el un apĕrător zelos al creștinismuluĭ și un ostaș curagios și brav al țĕreĭ sale. Intr'ênsul vedem tărie de caracter, tărie de credință în Domnul nostru Iisus Christos; îl vedem apoĭ că lucréză conform acesteĭ credințe până la mucenie și că'șĭ iubește patria sa, făcênd tot ce'ĭ stă prin putință pentru binele și fericirea eĭ. Tóte aceste calități cuĭ credem că le datorește sfîntul, dacă nu creștereĭ și îngrijireĭ de aprópe ce 'ĭ-aŭ dat părinții și învĕțătoriĭ sĕĭ? Incredințat

deplin despre acésta, mĕ voiŭ încerca a vorbi cu prilejul acesta, despre educaţie ca causă de propăşire a uneĭ naţiuni.

Fraţilor,

Omul este o fiinţă liberă şi din întrebuinţarea acesteĭ libertăţi resultă pentru el, orĭ bine, orĭ rĕŭ, după cum voinţa nóstrĕ este luminată de raţiune, de legile moraleĭ şi ale justiţieĭ, ale bineluĭ, ale frumosuluĭ şi ale adevĕruluĭ mântuireĭ nóstre, orĭ rătăcită de întunericul raţiuneĭ şi de deprinderile cele rele ale pĕcatuluĭ şi ale minciuneĭ; de aceea omul trebue să fie luminat, trebue să fie crescut bine, pentru ca să nu facă rea întrebuinţare de libertatea sa. Maĭ cu deosebire el este obiectul creştereĭ, adică cum îl faci, cum îl deprinzi, aşa este. De se deprinde la fapte bune şi morale, el este virtuos, de se deprinde la fapte rele şi imorale, el este viţios, aşa dar deprinderile aŭ mare putere, aŭ influenţă puternică asupra minţeĭ sale, asupra caracteruluĭ şi asupra inimeĭ sale.

Drept aceea socotesc, că causa cea maĭ principală a creştereĭ şi a propăşireĭ uneĭ naţiuni este educaţia fiilor ţĕreĭ. Pe temeiul creştereĭ tinerilor stă religiunea, dreptatea, iubirea de patrie şi de lumină, cu alte cuvinte tot edificiul societăţeĭ, căcĭ unde nu este dreptate, unde nu este religiune, unde nu sunt moravurĭ nu póte fi Stat, nu póte fi viaţă politică. Istoria ne este martoră acestuĭ adevĕr.

Statele Babilonieĭ, al Asyrieĭ, al Egiptuluĭ, al Persieĭ, al Indieĭ, al Turcieĭ, al Greciei şi chiar al strămoşilor noştri Romanĭ şi maĭ multe altele din anticitate şi din evul mediu, cu măsura cu carĭ moravurile lor cele bune aŭ crescut şi ele aŭ crescut, şi cu măsura cu care moravurile lor s'aŭ stricat şi ele s'aŭ stricat, aşa în cât unele aŭ pierit pentru tot-déuna.

In Occidentul cult, în ţĕrile cilivisate din Europa apoĭ, cu ce credem că se ocupă statele maĭ mult de cât cu educaţia tineretuluĭ?

Şi apoĭ în acestă educaţie, pentru ca statele să fie fericite, nu se insuflă óre tinerilor împreună cu simţimintele de patriotism şi luminele religiuneĭ? Ba da, şi acésta este adevĕrata educaţiune, căcĭ unde lipsesc luminele morale şi învĕţăturile necesare vieţeĭ şi o religiune de dar şi de adevĕr, cum este creştinismul, acolo neapărat urmézĕ relele morale şi sociale, urmézĕ să culegem din pomĭ rĕĭ póme rele. La acestea póte însă să fiŭ întâmpinat din partea cuĭ-va, care ar zice: «Că a cheltuit mult cu creşterea fiilor sĕĭ în şcólele cele maĭ însemnate din marele oraşe ale Europeĭ şi 'ĭ-a învĕţat maĭ multe ştiinţe şi maĭ multe limbĭ şi cu tóte acestea nimic, s'aŭ prea puţin s'aŭ folosit, ba încă unii s'aŭ făcut maĭ rĕĭ de cum ar fi fost, dacă nu umblaŭ prin streinătate».

Se póte şi acésta, dar creşterea cea bună, adevĕrata educaţie, nu stă numaĭ în faptul de a plimba pe cine-va prin oraşe şi prin şcóle marĭ, saŭ a vorbi limbĭ multe. *Educaţia se face de ómenĭ formaţĭ şi când se vorbeşte despre creştere*, se întrébă maĭ întâiŭ dacă aŭ avut educatorĭ bunĭ, carĭ prin exemple să le arate că omul, trebue să adore pe Dumnezeŭ, să se supue legilor, să iubéscă cu adevĕrat pe aprópele sĕŭ, să iubéscă munca şi să urască lenea, risipa, trândăvia şi desfrâul, să se devoteze pentru patria lor şi să lucreze virtutea şi pietatea, căcĭ învĕţătura prin fapte este cu mult maĭ puternică, de cât aceia prin vorbe.

Un mare învĕţat al vechimeĭ zice în acéstă privinţă. «Că este lung drumul prin precepte, scurt şi eficace prin exemple».

Se póte însă, să fiŭ întrebat: dar carĭ sunt educatoriĭ noştri? Intrebare la care rĕspund. Omul, ca să fie folositor societăţeĭ în mijlocul căreia el trăeşte, este ţinut ca să urmeze regulat patru şcóle, aĭ căror profesorĭ trebue să fie înarmaţĭ cu multe cunoştinţe, dar şi cu multă religiositate, din care să rĕsară dragostea de a împărtăşi ştiinţa odată cu moralitatea.

Aceste şcolĭ sunt: Casa părintéscă, şcólile Statuluĭ

tóte, Biserica şi societatea. Ca să vorbesc de educatorii acestor şcolĭ şi de modul cum trebue să se facă educaţiunea, în fie-care din ele în particular, ar fi de a abusa de buna dumnévóstră voinţă şi apoĭ acésta este o temă, care nu se póte trata într'un timp aşa de scurt şi de aceia, le voiŭ privi fórte pe scurt pe tóte în general.

Fraţilor,

Casa părintéscă este prima şi cea maĭ însemnată şcólă, în care copiiĭ sunt preparaţĭ pentru şcólele Statuluĭ, pentru biserică şi pentru societate, de aceia datoria nóstră ca părinţĭ este mare şi sfântă. Să nu cruţăm nimic din ce ne va sta prin putinţă, spre a ne împlini cu sfinţenie acéstă misiune, dacă voim ca fiiĭ noştri să fie bine şi ţara nóstră mândră de dênşiĭ. Şcolile apoĭ, aŭ menirea de a conduce maĭ departe pe fiiĭ noştri şi în acésta profesoriĭ sunt ţinuţĭ, a deştepta în elevĭ dorinţa vie de a'şĭ împropia odată cu ştiinţa cea dréptă şi dragostea de aprópele, de ţara sa şi maĭ presus de tóte dragostea de Dumnezeŭ, dragostea către locurile şi lucrurile sfinte.

Acésta o zic, pentru că în aceste şcolĭ se urmăreşte maĭ mult desvoltarea inteligenţeĭ pentru cunóşterea adevĕruluĭ şi dacă se urméză cu seriositate acéstă direcţie, ea nu póte să ducă de cât la cunóşterea de Dumnezeŭ, care este adevĕrul absolut. Stimulentul cunóştereĭ adevĕruluĭ decĭ, e o trebuinţă naturală sădită în inima omuluĭ, e o datorie morală, căcĭ omul modest şi care se respectă, natural că se simte nevoit a'şĭ înavuţi inteligenţa. Dar, pentru ca acéstă înavuţire a inteligenţeĭ, pentru ca acéstă cultură intelectuală, să fie folositóre, se cere ca să aibă de basă: Mărirea luĭ Dumnezeŭ, fericirea nóstră şi a aprópeluĭ nostru. I. P. S. Mitropolit Primat D. D. Iosif, acum demisionat, într'una din valorósele cărţĭ pastorale ce ne-a dat, zice în acéstă privinţă: «Că a dori să ştim numaĭ pentru noĭ, a dori ştiinţa pentru câştig e ceva odios ; iar a

dori pentru binele aprópelui, este tot ce póte fi mai frumos». Şi apoi o ast-fel de cultură nu va veni nici odată în conflict cu credinţa. Adevĕrata cultură duce la credinţă, pe când sfiala depărtéză, după cum cultura intelectuală fără cea morală, este mai periculósă de cât ignoranţa.

Aceste adevĕruri ar trebui să ocupe un loc însemnat în mintea educatorilor şi de dênsele conducêndu-se profesorii, să se silească a preda tinerilor împreună cu ştiinţa şi moralitatea. Dacă tinerii vor fi ast-fel educaţi, Biserica la rându-i, va putea să facă din ei nişte demne modele de virtute, de moralitate şi de sfinţenie şi apoi societatea va fi o şcólă model pentru alte state vecine.

Aşa dar, Fraţilor, toţi aceia cari suntem însărcinaţi cu educarea fiilor scumpei nóstre Patrii : părinţi, profesori şi preoţi să lucrăm cu demnitate şi cu zel, dacă voim ca să progresăm şi să fim încă mult timp de aci înainte stĕpâni pe bunurile moştenite de la strămoşi. Cu toţii cu mic şi mare, să lucrăm armonic pentru binele şi înaintarea bisericei şi a ţărei nóstre. Când suntem tineri să fim supuşi şi ascultători părinţilor şi profesorilor noştri, căutând prin silinţă şi activitate continuă să formăm în viitor bucuria lor şi a ţărei nóstre. Când suntem bătrâni să fim cumpĕtaţi în tóte şi plini de fapte virtóse şi morale, ca să aibă mai micii noştri ce învĕţa în şcóla cea mare a societăţei. Acestea le zic, gândindu-mĕ la scumpa nóstră Patrie, care are un scop de ajuns şi o datorie de împlinit. Cu sfinţenie deci, să ne împlinim cea mai înaltă datorie ce avem către dênsa, să'i creştem fii aşa, ca să fie demni de dênsa, demni de glorioşii noştri strĕbuni servindu-ne de exemplu acest Sfînt şi Mare Mucenic Dimitrie, a cărui amintire, Biserica cu mare solemnitate o serbéză astă-zi.

Dea Dumnezeŭ ca aceste cuvinte slabe ale mele, pe care le-am pronunţat în acest sfînt locaş astă-zi, să rĕsune în inimile celor ce m'aŭ ascultat şi prin ei în ale tuturor Românilor şi speranţa mea într'un viitor mai fericit va fi desăvêrşită.

CUVINTARE

La Sfinții Voevoḑi Mihail și Gavril.

Frați Creștinĭ,

Dumnezeŭ, Tatăl a tot ţiitorul, Creatorul ceruluĭ și al pămêntuluĭ și al tuturor celor vĕḑute și nevĕḑute, este și creatorul îngerilor. «*Intru Christos s'aŭ zidit tóte, cele din Cer și cele de pe pămênt, cele vĕḑute și cele nevĕḑute*» zice sfîntul Apostol Pavel.

Ingerii sunt mijlocitorii între Dumnezeŭ și om și aceia carĭ prin soliele lor unesc Cerul cu pămêntul. Eĭ sunt *aleşiĭ luĭ Dumnezeŭ, carĭ vĕd faţa Tatăluĭ celuia ce este în ceruri, eĭ sunt sfinţiĭ luĭ Dumnezeŭ, carĭ fac voia luĭ, bucurându-se pururea de adevĕr.*

Printre dênşiĭ maĭ marĭ, căpeteniĭ ale celor-l-alţĭ îngerĭ sunt Sfinţiĭ Voevoḑi și Arhistratigi Mihail și Gavril. Pe aceştĭ Arhanghelĭ și tóte cele nouĕ cete îngerescĭ împreună cu dênşiĭ, Biserica 'ĭ serbézĕ astă-zĭ.

Toţĭ luminaţiĭ îngerĭ, ca păzitorĭ aĭ vieţeĭ nóstre și

ca solitorĭ în actul minunat al rescumpĕrăreĭ lumeĭ, se serbézĕ de noĭ creştinĭĭ cu multă laudă şi cu deosebite cântărĭ de bucurie.

Se cuvine dar, în acéstă mare zi a serbăreĭ lor, ca să cercetăm istoria nóstră religiósă şi să cunóscem maĭ de aprópe minunatele lor arătărĭ, atât în legea veche, cât şi în legea nouĕ, ca apoĭ, cu tótă buna cuviinţa, vĕdênd folósele ce ne-aŭ adus eĭ să'ĭ prea mărim, după cum se cade.

Fraţilor,

Noĭ ómenĭĭ cu mărire şi onóre suntem încununaţĭ de Dumnezeŭ, precum grăesce Apostolul. Işĭ póte acum închipui orĭ-cine, de ce mărire şi de ce onóre se bucură sfinţĭĭ îngerĭ înaintea luĭ Dumnezeŭ, căruia slujesc.

Noĭ ómenĭĭ, creiaţĭ de Dumnezeŭ fără de pĕcat, ne-am abătut de la adevĕrata cale a dreptăţeĭ, ne-am întunecat mintea cu patimele şi ne-am turburat voia cu deşertăciunile, pe când îngerĭĭ credincioşĭ cuvîntuluĭ Stĕpânitoruluĭ a tóte, înţeleg voia sa şi nu lucréză nimic în afară de dênsa.

Eĭ vĕd faţa Tatăluĭ Ceresc, de cât care mărire nu póte fi alta maĭ mare, şi slujesc Luĭ păzindu-ne pre noĭ, de cât care slujbă nu póte fi alta maĭ alésă.

Am zis că este bine, în acéstă mare sĕrbătóre, ca să cunóscem minunatele lor arătărĭ. Eĭ bine, să începem cu cele din Vechiul Testament şi apoĭ cu cele din Noua Lege a Mântuitoruluĭ lumeĭ, spre a ne da şi maĭ bine sémă de cinstea, pe care tot creştinul se cuvine a o da sfinţilor Ingerĭ.

Eĭ s'aŭ arătat luĭ Avraam, bine-vestindu-ĭ că va fi tată a multe némurĭ şi luĭ Lot la pustiirea şi perderea Sodomeĭ şi a Gomoreĭ, spre a'şĭ lăsa casa sa şi a părăsi cetatea. S'a arătat iarăşĭ luĭ Avraam încercându-ĭ credinţa prin jertfirea uniculuĭ sĕŭ fiŭ, a

luĭ Isaac şi oprindu-l apoĭ de a'l înjunghia. S'a arătat luĭ Iacob, când fugea de frica fratelui sĕŭ Isav şi în urmă luĭ Isus al luĭ Navi. Aŭ stat înaintea Israeliţilor când eraŭ în pribegie din robia Egiptuluĭ şi 'ĭ-aŭ povăţuit a trece Marea Roşie.

Eĭ s'aŭ arătat luĭ Daniil, când a tîlcuit visele împĕratuluĭ Meḑilor şi Perşilor şi celuĭ al Elinilor şi tot eĭ aŭ descoperit acestuĭ profet timpul când are să se nască Mântuitorul lumeĭ. Aŭ vestit femeeĭ luĭ Manoe, că are să nască pe Samson şi luĭ Ióchim şi Aneĭ, că aŭ să nască pe Născĕtórea de Dumnezeŭ.

Sfânta Scriptură ne vorbesce şi despre alte arătărĭ şi facerĭ de bine, pe carĭ îngerĭĭ le-aŭ dat némuluĭ omenesc în legea veche; pentru noĭ însă cele amintite sunt de ajuns cu prilegiul acesta.

In Noul Testament prin Sfinţiĭ îngerĭ s'a vestit Zahariei, că are să nască pe Ión Botezătorul, înainte mergĕtorul luĭ Mesia şi Născĕtóreĭ de Dumnezeŭ, că va nasce pre Fiul şi Cuvîntul luĭ Dumnezeŭ. In Betleemul Iudeeĭ, la nascerea Mântuitoruluĭ, îngerĭĭ în cor prea măreaŭ pre Dumnezeŭ cântând: «*Mărire întru ceĭ de sus luĭ Dumnezeŭ şi pre pămênt pace şi între ómenĭ bună-voire*».

Tot prin îngerĭ apoĭ, Iosif a fost povăţuit ca să ia pruncul şi pe mama luĭ şi să fugă în Egipt de frica luĭ Irod, care căuta să ucigă pruncul.

Pe tot timpul petrecerĭĭ luĭ Christos pe pămênt, îngerĭĭ nu s'aŭ maĭ arătat ómenilor. Tocmaĭ după îngroparea luĭ Iisus, vedem, din sfânta Evanghelie, că îngerĭĭ aŭ venit la mormênt bine vestind femeilor de mir purtătóre, că a înviat Domnul.

Iată pe scurt, Fraţilor, diferitele arătărĭ ale sfinţilor Ingerĭ atât în legeá veche, cât şi în legea nouĕ, maĭ ales în persóna Arhanghelilor Mihail şi Gavril, căpeteniile celor-l-alţĭ îngerĭ, pe care Biserica nóstră 'ĭ serbézĕ astă-zĭ.

Să cugetăm dar, asupra marelor bine-facerĭ ce s'aŭ adus omenireĭ printr'ênşiĭ şi luminându-ne mintea să

căutăm a pătrunde marea luĭ Dumnezeŭ iconomie către noĭ. Să ne gândim la Dumnezeŭ, care a trimes pre sfinţiĭ sĕĭ îngerĭ, păzitoriĭ vieţeĭ nóstre şi îndreptătoriĭ noştri în calea mântuireĭ, ca apoĭ făcênd faptele legeĭ, să cinstim cu tótă buna cuviinţă pe sfinţiĭ îngerĭ.

Bucurie mare se face în cer, înaintea îngerilor luĭ Dumnezeŭ pentru un pĕcătos, care se pocăesce. Prin urmare, îngeriĭ priveghiază asupra nóstră şi se bucură, când pot scăpa de la pierdare pe vre-unul din noĭ.

Datoria nóstră este, ca să ascultăm de Biserică şi de poruncile sale şi să ducem o viaţă curată şi sfîntă. Dar, asupra nóstră se ridică lumea cu amăgirile, corpul cu plăcerile şi diavolul cu rĕutatea şi viclenia sa. Ce am fi făcut noĭ dacă Dumnezeŭ nu s'ar fi milostivit cu noĭ şi nu ne-ar fi dat pe îngeriĭ sĕĭ în ajutor? Îngeriĭ ne luminézĕ, ne povăţuesc şi ne apără de întêmplare şi de tot lucrul rĕŭ.

Să 'i serbăm, dar în persóna marilor Arhanghelĭ Mihail şi Gavril, pe care cu deadinsul să 'i rugăm, a ne acoperi cu aripele lor cele protectóre şi a ne îndrepta pe calea mântuireĭ.

Să lăudăm pre Dumnezeŭ, carele a zidit pe îngerĭ, milostivindu-se spre noĭ şi tot-d'a-una cu cântărĭ de laudă să întâmpinăm pre marĭĭ Arhanghelĭ aĭ Domnuluĭ, carĭ s'aŭ arătat pre pământ ca sprijinitorĭ aĭ noştrĭ în calea mântuireĭ.

Să tindem către aceste căpeteniĭ ale celor fără de trupurĭ şi închinându-i ca pre adevĕraţiĭ noştri mijlocitorĭ în calea mântuireĭ, să petrecem acéstă mare sĕrbătóre, rugându-ne către dênşiĭ şi zicênd: *Sfinţilor Arhanghelĭ şi marilor slujitorĭ aĭ Domnuluĭ, acoperiţi-ne cu bunătatea vóstrĕ şi goniţĭ de la noĭ tótă lucrarea celuĭ rĕŭ şi neîncetat pe Dumnezeŭ rugaţi-l pentru sufletele nóstre.* Amin.

CUVINTARE

Tot la Sfinții Voivoḑi Mihail și Gavril.

«Și eŭ Ion, vĕḑênd și auḑind «acestea, am căḑut înaintea picio«relor îngerului, ce'mĭ arăta mie «acestea, ca să mĕ închin». (Apocalips XXII. 8).

Fraţĭ Creştinĭ,

Întemeindu-se pe descoperirea Dumnezeească, cuprinsă în sfînta Scriptură şi în Sfînta Tradiţiune, Biserica admite existenţa îngerilor buni şi a îngerilor rĕĭ.

Numele înger însemnéză sol Dumnezeesc, vestitor. Prin el aşa dar, se arată nu natura fiinţelor numite, ci raportul lor către Dumnezeŭ şi către lume şi în special către oamenĭ. Ingerii se împart de Biserică în 9 cete şi aceste 9 cete în 3 clase. In prima clasă se află aceĭ îngerĭ care sunt mai aprópe de Dumnezeŭ, adică: *scaunele, heruvimiĭ şi serafimiĭ*, în a doua clasă: *stĕpâniele, domniele şi puterile*; şi în a treia: *îngeriĭ, arhanghelii şi începătoriele.*

Lăsând la o parte pe Ingerii rĕĭ, carĭ împreună cu Lucifer, conducĕtorul lor, s'aŭ abătut de la porunca luĭ Dumnezeŭ, să ne ocupăm de îngerii buni, carĭ din

veac sunt întăriţi în graţia luĭ Dumnezeŭ, ca unii ce aŭ fugit de tovărăşia luĭ Lucifer. Ingerii buni fiind în totul morali şi stând în de aprópe legătură cu Dumnezeŭ şi ómenii, sunt veneraţi de noĭ şi acésta venerare a lor forméză în biserică o dogmă. Dogma acésta e fórte uşor de înţeles, căci dacă trebue să se iubéscă şi să se onoreze tóte cele ce sunt iubite şi stimate de către însuşi Dumnezeŭ, atunci trebue firesce să se venereze şi îngerii ceĭ buni, carĭ sunt fórte apropiaţi de Dumnezeŭ, cu atât mai mult, cu cât eĭ servesc omenireĭ, spre binele şi folosul eĭ spiritual.

Cum că creştinii tot-d'a-una aŭ venerat pe îngerĭ şi aŭ chemat mijlocirea lor înaintea luĭ Dumnezeŭ, pentru noĭ, se arată fórte lămurit din cărţile cele maĭ vechĭ liturgice, în care se coprind rugăciunĭ anumite, prin care se cerea scutul lor şi mijlocire la Dumnezeŭ. In urmă, Sinodul al VII ecumenic s'a rostit lămurit şi solemn, că se cuvine a onora şi a lăuda puterile cele sfinte şi îngereşti şi a cere de la ele intervenirea lor la Dumnezeŭ.

Biserica în mod deosebit astă-zĭ serbéză adunarea îngerilor în persóna Arhistratigilor Mihail şi Gavril, fapt pentru care cred folositor a vorbi despre dênşiĭ, pentru luminarea şi îndreptarea nóstră pe calea faptelor bune şi a fericireĭ vecinice.

Fraţilor,

Mihail, maĭ mare peste cetele puterilor celor fără de trupurĭ, a arătat darul evangheliei şi multe făceri de bine némuluĭ omenesc. El, vĕdênd că viclénul înger, lucifer, a căḑut când a voit să se înalţe, a strigat către îngerĭ: «*Să luăm aminte*», după cum noĭ între noĭ ar trebui să zicem fratelui nostru pornit a cădea în pĕcat: «Să luăm aminte de îngerii ce aŭ pătimit, carĭ la început aŭ fost lumină şi acum s'aŭ făcut întuneric».

La glasul luĭ, îngerii s'aŭ adunat sfătuindu-se a fi supuşĭ luĭ Dumnezeŭ şi adunarea lor i-a arătat ascultătorĭ şi uniţĭ cu glasul luĭ Mihail.

El s'a arătat luĭ Avraam şi luĭ Lot la pustiirea şi pierderea Sodomeĭ; s'a arătat luĭ Iacob când fugia de fratele sĕŭ Isaac, s'a arătat apoĭ luĭ Isus al luĭ Navi şi a zis; «Eŭ arhistratigul puterilor Domnuluĭ, acum am venit». Sunt şi alte arătărĭ şi facerĭ de bine pe care el le-a dat némuluĭ omenesc şi despre care ne spune Sfînta Scriptură; pentru noĭ însă aceste amintite sunt de ajuns cu acéstă ocasiune.

Impreună cu Sfîntul Arhanghel Mihail serbăm astă-zĭ şi pe frumosul şi îmbucurătorul Arhanghel Gavriil, care ca şi Mihail multe facerĭ de bine a sĕvêrşit pentru fericirea şi mântuirea omuluĭ.

In vechiul Testament, el s'a arătat luĭ Daniil, când a tâlcuit visele Impĕratuluĭ Mezilor şi Perşilor şi celuĭ al Elinilor. Tot el a arătat luĭ Daniil şi timpul când are să vie Mântuitorul şi despre care profeţeşte Daniil, când zice, că după 79 sĕptămânĭ de anĭ, va veni Mesia, cel aşteptat, profeţie, care s'a împlinit întocmaĭ.

El a vestit femeĭ luĭ Manoe, că are să nască pe Samson şi luĭ Ioachim şi Aneĭ, că aŭ să nască pe Dómna şi Stĕpâna de Dumnezeŭ Născĕtórea.

In Noul Testament, el a vestit Zahărieĭ că are să nască pe Ión Botezătorul, înainte mergătorul luĭ Mesia şi Născĕtóreĭ de Dumnezeŭ, că va naşte pe Fiul şi Cuvêntul luĭ Dumnezeŭ. Maĭ departe, el s'a arătat luĭ Iosif logodnicul sfinteĭ Fecióre spunêndu-ĭ să ia pe Maria şi pe pruncul eĭ şi să fugă în Egipt, şi apoĭ să nu se témă, că ce s'a zămislit într'ênsa de la Duhul Sfînt este. Deosebit de tóte acestea, cea maĭ mare parte a scriitorilor sfinţĭ din Noul Testament afirmă, că tot el a fost acela, care în vestmînt alb fiind îmbrăcat a ridicat piatra de pe mormêntul luĭ Iisus şi care apoĭ a vestit femeilor mironosiţe, că Domnul a înviat.

Din tóte acestea, Fraţilor, vedem că îngerii réi supuşi patimei mândriei, aŭ dorit să fie mai presus de cât Stĕpânul şi făcĕtorul lor şi aŭ căḑut, fiind ruşinaţi de Domnul; iar pe de altă parte, că îngerii buni, prin înfrânare, aŭ căpătat harul luĭ Dumnezeŭ fiind trimişi de dênsul în virtutea acestuĭ har în multe misiuni înalte. Ba şi părtaşi la marele act al economiei divine, la mântuirea omenirei i-a făcut Dumnezeŭ. De aci şi noĭ ómenii să luăm exemplu şi în tot ce facem să fim ascultători poruncei luĭ Dumnezeŭ şi cu cumpĕtare în tóte actele vieţei nóstre. Infrânarea este fórte mult apreciată de sfîntul Apostol Pavel. El zice: «*că ceĭ aĭ luĭ Christos, corpul 'şĭ-aŭ dat dimpreună cu patimile şi pofiele lor*». (Gal. V. 24). Numaĭ acela se póte numi creştin adevĕrat, care se pórtă dupĕ modelul faptelor Domnuluĭ nostru Iisus Christos, din timpul petrecerei sale cu noĭ. Nicĭ o dată să nu uităm că Mântuitorul lumeĭ în tot timpul vieţei sale de pe pământ, a păstrat cea mai mare înfrânare? Printre altele, el a postit 40 de zile şi 40 de nopţi. Pentru ce a făcut tóte acestea, dacă nu pentru aceia, ca să facă şi pe urmaşiĭ sĕĭ a preţui înfrânarea? Ca un a tot ştiutor, el se înţelege a ştiut tot folosul înfrânărei.

Noĭ trebue să ducem o viaţă spirituală sfîntă, la care fórte cu greŭ se póte ajunge însă din pricina firei nóstre slabe şi a vrăjmaşilor viclenĭ, neîmpĕcaţi şi puternicĭ, carĭ se ridică împotriva nóstră.

Contra nóstră se înarmézä lumea, cu tóte amăgirile eĭ, corpul cu plăcerile sale, diavolul cu rĕutatea şi viclenia sa. Prin ce să învingem noĭ aceste porniri în contra nóstră? Prin înfrânare, Fraţilor, căci ea, după cuvintele Sfîntuluĭ Efrem Sirul, serveşte de păzitor credincios sufletuluĭ şi de nepericulos împreună vieţuitor al corpuluĭ, respinge ispitele şi întăreşte în credinţă.

Ce bine ar fi, dacă noĭ am împlini acéstă obligaţiune a Bisericei, câte rele s'ar fi precurmat din mij-

locul nostru, câte fericiri nouĭ s'ar fi arătat în societatea nóstră! Noĭ n'am fi cunoscut multe din bólele ce ne bântue, n'am fi sciut ce este ruinarea şi sărăcia, n'am fi vĕḑut tineri bĕtrâni, bărbaţi suferind de neputinţele bĕtrâneţelor, ci am fi vĕḑut sănĕtatea şi tăria cea îndelungată, avere fără lux; am fi vĕḑut maĭ multe lucrări frumóse în folosul ţĕreĭ şi al Bisericeĭ, fiind că cel înfrânat e capabil de orĭ-ce sacrificiŭ pentru binele patrieĭ şi al religiuneĭ sale.

Acestea învĕţându-le să nu întârziem de a ne împlini acéstă sfîntă datorie şi apoĭ cu căldură Sfinţilor Arhanghĭ Mihail şi Gavriil să ne rugăm, ca prin ajutorul şi mijlocirea lor, să aflăm scăpare în veacul de acum şi în cel ce vine şi aşa să ne învrednicim bucurieĭ celeĭ ceresci şi împĕrăţieĭ celeĭ vecĭnice. Amin.

CUVINTARE

La Intrarea în Biserică a Prea Sfinteĭ Stĕpâneĭ nóstre, Născĕtóreĭ de Dumnezeŭ şi pururea Fecióreĭ Maria.

«Astă-zĭ în Biserica luĭ Dum-
«nezeŭ, Fecióra luminat se arată
«şi pre Christos tuturor maĭ 'na-
«inte il vestesce». (Troparul ser-
băreĭ).

Fraţĭ Creştinĭ,

colo unde voesce Dumnezeŭ, se biruesce rînduiala fireĭ, este o învĕţătură cunoscută azĭ de tot creştinul evlavios. Sĕrbătórea de astă-zĭ de alt-fel, întrunesce la un loc atâtea minunĭ, carĭ s'aŭ lucrat cu noĭ, în cât adevĕrul ce vĕ spuseĭ, se întăresce de la sine.

Dumnezeŭ a voit ca Maica sa să fie fecióră curată şi a ales pe Maria cea nefurată de nuntă şi cu dênsa bucurie în casa Dumnezeescilor părinţĭ Ioachim şi Ana s'a adus, legătura nerodireĭ deslegând.

Ca o fecióră să nască şi tot fecióră să rămâie, lucru maĭ presus de fire este, precum prea înfiinţată minune 'asemenea este, ca la bătrâneţe o femee să pótă nasce fiĭ.

Aceste minunĭ însă s'aŭ săvêrşit şi noĭ toţĭ din-

tr'ênsele am cunoscut puterea luĭ Dumnezeŭ, care a ascultat rugăciunea drepţilor părinţĭ Ioachim şi Ana, dăruindu-le pe Maria fica lor şi din care apoĭ a rĕsărit Sórele dreptăţeĭ, Christos Dumnezeul nostru.

Pe cât sunt de strălucite si de înalte aceste minunĭ în sine, pe atât este de înălţătóre în ochiĭ noştri ţinerea făgăduieleĭ părinţilor Ioachim şi Ana, carĭ aŭ închinat templuluĭ, urmând făgăduieleĭ date luĭ Dumnezeŭ, pe fica lor Maria.

Astă-zĭ Biserica serbézĕ intrarea Maiceĭ Domnuluĭ în templul din Ierusalim, dupĕ făgăduiala părinţilor sĕĭ şi cântă însemnarea buneĭ voinţe a luĭ Dumnezeŭ şi începerea predicăreĭ mântuireĭ ómenilor, căcĭ în locaşul Domnuluĭ Fecióra astă-zĭ se arată luminat şi pre Christos tuturor maĭ 'nainte îl vestesce.

Să căutăm a cunósce dar cu prilejul acesta, însemnătatea serbăreĭ la care împreună ne-am întrunit şi pregătiţĭ ast-fel, să ne dăm apoĭ maĭ bine sémă despre ce este o făgăduinţă.

Fraţilor,

Cu lacrămĭ şi cu încredere deplină în puterea cea mare a luĭ Dumnezeŭ, drepţiĭ şi dumnezeescii părinţĭ Ioachim şi Ana, neîncetat se rugaŭ Stĕpânitoruluĭ fireĭ, ca cu milă să'şĭ întórcă privirea asupra lor, deslegându-le nenascerea de fiĭ şi ródă pântecelui să le dăruiască.

Acéstă rugăciune a lor era curată şi pornită din adâncul sufletuluĭ lor. Eĭ cereaŭ fiĭ, pe de o parte pentru ca să şterge d'asupra capuluĭ lor necurăţia vorbitorilor de rĕŭ, iar pe de alta, pentru ca să închine luĭ Dumnezeŭ darul primit de la dênsul în chip aşa de minunat.

In rugăciunile lor, aŭ făgăduit acésta şi Dumnezeŭ care împlinesce voia celor ce se tem de dênsul şi ascultă rugăciunea lor, a auḍit glasul cererĕ lor şi pe Prea Curata Fecióră Maria le-a dăruit.

Impĕrătésa Maica se naşte dar şi bucurie la tótă lumea se aduce. Dumnezeeştiĭ sĕĭ părinţi cu dragoste şi cu recunoştinţă o primesc ca pe cea maĭ alésă podóbă a neamuluĭ lor şi a omenireĭ întregĭ. O cresc cu tótă buna cuviinţă şi în frica Domnuluĭ până la vêrsta de treĭ anĭ, când o aduc la templu pentru împlinirea făgăduinţeĭ.

Astă-zĭ Fecióra Maria, cămara cea de mult preţ şi vistieria mărireĭ luĭ Dumnezeŭ cea sfinţită, în casa Domnuluĭ se aduce. Ingeriĭ în cer o laudă şi ómeniĭ pe pământ vĕḑênd darul arătat şi plinit cu adevĕrat, cu prea mărite cântărĭ o întâmpină bucurându-se.

Astă-zĭ din casa părinteluĭ sĕŭ, Fecioara vine ca să intre în biserica luĭ Dumnezeŭ, iar Ióchim şi Ana din făgĕduinţă pe copila lor cea scumpă, în mânile preoţilor o încredinţézĕ. De duh sfînt apoĭ umplêndu-se servitorul Domnuluĭ Zaharia, Arhiereul anuluĭ aceluia, a grăit zicênd: «Al legeĭ lucru este cu adevĕrat şi streiu lucru cu totul a fi cunosc, vĕḑênd pre ceia ce se aduce în casa luĭ Dumnezeŭ, întrecênd cu darul cele sfinte. Mântuirea luĭ Israel s'a apropiat, fiind pricinuitórea eĭ acéstă curată fecióră, din care se va naşte Fiul luĭ Dumnezeŭ şi Mântuitorul a tótă lumea». Dumnezeŭ a descoperit minunea şi noĭ toţĭ cunóştem acum, pentru ce Fecióra cea prea curată şi maĭ sfîntă de cât toţĭ sfinţiĭ a trebuit ca prin făgăduinţă să intre în biserică şi să locuiască în locul cel prea sfînt.

Intrarea în biserică a Prea Sfinteĭ Născĕtóre de Dumnezeŭ, pe care o serbăm astă-zĭ dar, cu dreptul mântuirea ómenilor prevesteşte şi pe Christos maĭ înainte îl vesteşte. Cu intrarea în biserică a Prea Curateĭ Fecióre spre sălăşluirea împĕratuluĭ a tóte Dumnezeŭ şi Mântuitoruluĭ vieţeĭ nóstre, s'a arătat nouĕ însemnarea buneĭ voinţe a luĭ Dumnezeŭ.

Iată pricina bucurieĭ nóstre şi iată pentru ce Biserica cu cântărĭ de laudă sĕrbătoreşte astă-zĭ pe Prea Sfînta Curata, care pruncă fiind în biserică se aduce luĭ Dumnezeŭ, ca o pârgă bine primită.

Ioachim şi Ana împlinesc făgăduinţa dată luĭ Dumnezeŭ în rugăciunile lor şi drept rĕsplătire, Domnul pre acéstă umilă pruncă a lor, pe scaunul de împĕrătéssă maică o ridică şi tóte némurile o fericesc, dupĕ voinţa celuĭ Prea Inalt, care a făcut mărire cu dênsa.

Ioachim şi Ana aŭ făgăduit luĭ Dumnezeŭ închinarea odoruluĭ ce le va dărui şi astă-zĭ serbăm împlinirea aceleĭ făgăduinţe. Printr'înşiĭ dar, avem putinţa de a cunósce ce este o făgăduinţă şi cât este de mare rĕsplata primită de ceĭ ce 'şĭ ţin făgăduinţele.

Prin făgăduinţă se înţelege rostirea omuluĭ, prin care singur de bună-voe se légă înaintea luĭ Dumnezeŭ pentru împlinirea uneĭ fapte. Inaintea luĭ Dumnezeŭ nu se póte face de cât făgăduelĭ pornite după nesilita alegere a omuluĭ şi iertate de lege a se sĕvârşi. O făgăduială dată sub aceste prevederĭ apoĭ trebue să se ţie, căcĭ în alt-fel se socoteşte din partea celuĭ abătut, ca o călcare de jurământ.

Făgăduiala dreptĭlor dumnezeeştĭ Părinţĭ Ioachim şi Ana era maĭ mult de cât morală, era sfântă şi de aceia rĕsplata luĭ Dumnezeŭ, a fost aşa de mare după împlinirea făgăduinţeĭ. Nu tot aşa însă, se póte socoti făgaduinţa luĭ Irod către fata Irodiadeĭ de a tăia capul sfîntuluĭ Ión Botezătorul. Irod s'a jurat cu rĕutate ca să facă ucidere fără de lege şi după fapta sâvârşită 'şĭ-a luat plată. De cât să împlinéscă un asemenea jurământ, cu mult maĭ bine era să-l calce.

Făgăduinţele pe carĭ noĭ le facem, să fie din dragoste curată şi atuncea împlinirea lor, va fi o jertfă adusă luĭ Dumnezeŭ şi un isvor îmbelşugat de fapte morale, atât de necesar pentru desăvârşirea nóstră pe calea arătată nouĕ de Mântuitorul lumeĭ.

Da, ele vor fi un isvor de fapte bune pentru ceĭ ce urméză după noĭ, după cum a fost şi trebue să fie făgăduinţa părinţilor Ióachim şi Ana pentru némul omenesc întreg.

Eĭ aŭ făgăduit şi cu inime curate, pe prunca Maria

în Biserica Domnului a adus-o. O pildă mai vrednică de urmat pentru noi, ar fi cu greu de găsit.

Prin urmare, Fraţilor, să urmăm în acéstă viaţă cu totul după înaltele modele pe care sărbătórea de astă-zi ni le arată prin însăşi cântările de laudă, cu care biserica le măreşte şi le prea înalţă.

Pe copiii noştri de mici, chiar din pruncia lor, să'i ducem la biserică, să'i deprindem cu Domnul nostru Iisus Christos şi cu Prea Curată Maica sa şi cât se póte de des, să'i împărtăşim din Dumnezeeştile sale învĕţături.

Să-i învĕţăm a cinsti pe Dumnezeŭ, a asculta de poruncile Bisericei, a venera pe sfinţi şi a respecta persónele din cler şi pe cei mai în vêrstă de cât dînşii.

In neajunsurile vieţei aceştia după pământ, să se róge cu sdrobire de inimă Domnului şi rugăciunea lor auzită va fi, întocmai ca rugăciunea Părinţilor Maicei lui Christos Dumnezeŭ.

Şi aşa, cu toţii mărind pe Impĕrătésa lumei, a cărei intrare în Biserică o serbăm, să ne închinăm fiului sĕŭ iubit ţinênd făgăduinţa întocmai ca Ioachim şi Ana. Să lucrăm dar în acestă viaţă trecĕtóre în chip luminat, spre a păşi cu vrednicie în viaţa vecĭnică, căci Christos Impĕratul ei, astă-zi tuturor mai înainte se vesteşte. Amin.

CUVINTARE

La Sfîntul și Marele Ierarh Nicolae.

«Aduceți-vĕ aminte de maĭ «marĭĭ voștri, carĭ v'aŭ grăit vouĕ «cuvîntul luĭ Dumnezeŭ și pri- «vind la sĕvârșirea vieței lor să le «urmațĭ credința». (Ebr. XIII. 7.)

Frațĭ Creștinĭ,

Biserica Creștină încă din început întemeiată pe învĕțătura Domnuluĭ nostru Iisus Christos și a sfinților sĕĭ Apostolĭ, a venerat pe sfinți. Prin învĕțătura sa apoĭ, a întreținut vie cinstirea lor și tot-de-auna a îndemnat pe credincioșiĭ sĕĭ fiĭ la împlinirea acesteĭ datoriĭ.

Istoria Bisericeĭ creștine, scrierile sfinților Părinți, hotărîrile sfintelor Sinóde și tóte scrierile carĭ formézĕ tradițiunea sfîntă, ne încredințézĕ în destul despre veneraţiunea pe care în tot-d'auna creștiniĭ aŭ dat'o sfinților, mucenicilor și mărturisitorilor. Dintr'ênsele vedem că pe mormintele lor se ridicaŭ biserici în semn de deosebită cinste, cuvenită lor, ca unor eroĭ și viteji aĭ credinței creștine; iar chipurile lor se în-

fățișaŭ pe sfintele icóne, spre a se păstra în inimile credincioșilor respectul și veneraţiunea către dênșii. In acest scop, Sinodul al șéptelea ecumenic arată și modul cum trebue să venerăm pe sfinţii înfățișaţi prin icóne, ferindu-ne de a îndumnezei lemnul saŭ vopseaua, ci ridicându-ne cu mintea la persóna care este înfățișată, ca și cum ar fi de față împreună cu noĭ vorbind și tot de o dată ferindu-ne de a-ĭ confunda cu Dumnezeŭ, căcĭ luĭ Dumnezeŭ se cuvine adoraţiune ca uneĭ fiinţe a-tot-puternice ; iar sfinţilor veneraţiune, ca unor ómenĭ plăcuţi luĭ Dumnezeŭ și ca uniĭ ce sunt în apropiere de dênsul, rugătorĭ pentru noĭ înaintea luĭ. In virtutea acestor învĕţăturĭ și așeḑăminte, Biserica nóstră din timpurile primitive a așezat sĕrbătorĭ publice în memoria sfinţilor celor bine plăcuţi luĭ Dumnezeŭ, spre a celebra cu cântărĭ de laudă amintirea lor, și a le cere ca ajutor intervenirea lor pentru noĭ înaintea Mântuitoruluĭ nostru, cel ce va să judece pre ceĭ viĭ și pre ceĭ morţi.

Una din aceste sĕrbătorĭ este și cea de astă-zi, în care se serbéză amintirea sfintuluĭ Mareluĭ Ierarh Nicolae. Ea este însă deosebită, căcĭ prevestesce ziua Nașcereĭ Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos și ne amintesce de unul din luptătoriĭ pentru credinţă, care a arătat mult curagiŭ și s'a împotrivit cu tărie învĕţăturilor greșite ale bârfitoruluĭ Arie.

Creștinii ortodoxĭ o serbéză cu credinţă și cu respect ca următorĭ credincioșĭ aĭ învĕţătureĭ sfintuluĭ Apostol Pavel, care zice : «*Aduceţi-vĕ aminte de maĭ mariĭ voștri, carĭ v'aŭ grăit vouĕ cuvêntul luĭ Dumnezeŭ și privind la sĕvârșirea vieţeĭ lor să le urmaţĭ credinţa*».

Pentru acésta, cu prilegiul serbăreĭ sale, vom descrie în puţine cuvinte viaţa sa, ca să cunóscem dintr'ênsa dreptarul credinţeĭ nóstre și adevĕrul lucrurilor predicat de dênsul prin blândeţe și înfrânare.

Fraţilor,

Nicolae pe greceşte însemnéză învingĕtor de popóre. Viaţa şi faptele sfîntuluĭ corespund întru tóte numeluĭ ce-l pórtă; căcĭ a fost unul din fruntaşiĭ ante-luptătorĭ aĭ Bisericeĭ luĭ Christos şi de aceea amintirea luĭ se serbézĕ cu mare pietate la tóte popórele creştine. După mórtea luĭ, provinciile locuite de creştinĭ, s'aŭ întrecut secolĭ întregĭ în zelul de a sfinţi cât maĭ multe bisericĭ pe numele sfîntuluĭ Ierarh Nicolae.

El s'a născut în Asia-Mică, în oraşul Patera şi a devenit Episcop al Licieĭ cu reşedinţa în Mira. Sub Diocleţian împĕratul, cu maĭ mulţĭ creştinĭ a fost aruncat în temniţă, dar sub Marele Constantin a fost liberat şi 'şĭ-a câştigat un mare renume la Sinodul I ecumenic din anul 325 ţinut la Niceia. El a luat parte între ceĭ 318 sfinţĭ Părinţĭ, carĭ s'aŭ adunat aci, ca contrar neîmpĕcat al arienilor.

Numerósele minunĭ săvârşite de dênsul şi despre carĭ mărturiseşte Biserica, formézĕ partea cea maĭ însemnată a vieţeĭ sale. Dărnicia luĭ apoĭ, maĭ ales către săracĭi, carĭ se sfiaŭ a cerşi este cunoscută tuturor. La el în faptă n'a ştiut stânga ce face drépta. Istoria ne spune că la treĭ fete, carĭ din causa sărăcieĭ eraŭ aprópe de a se pierde, fără a se face pe sine cunoscut, le-a trimes atâţia banĭ, în cât aŭ putut scăpa de necazurĭ şi necinstire. Cu un cuvênt el a fost scăparea celor nenorociţĭ, limanul celor ce călătoresc pe mare, şi ajutorul tuturor celor lipsiţĭ de sprijin şi adăpost.

Dar virtuţile prin care el s'a făcut maĭ mult nemuritor aŭ fost credinţa, blândeţea şi înfrânarea, pe carĭ le-a predicat cu fapta şi cu cuvêntul şi pe carĭ adevĕrul lucrurilor le-a descoperit nouĕ şi la tótă turma sa.

Virtuţile acestea din recunoştinţă pentru acest sfînt şi Mare Ierarh şi ca un îndemn pentru noĭ, sunt cântate de Biserica grin cuvintele: Îndreptător credinţeĭ

şi chip blândeţilor, învĕţător înfrânăreĭ, te-a arătat pre tine turmeĭ tale, adevĕrul lucrurilor.

Din cele zise până aci vedem, că sĕrbătórea de astă-zĭ este plină de învĕţătură pentru noĭ, Fraţilor, drept măritorĭ Creştinĭ. Cât de înaltă este învĕţătura pe care fie-care din noĭ o găsesce în viaţa Sfîntuluĭ şi Marelui Ierarh Nicolae!

Dintr'ênsa vedem tărie de caracter, tărie de credinţă în sfînta Treime, vedem hotărâre nestrămutată, care nu se schimbă dupĕ orĭ-ce împrejuare, ci rĕmâne statornică. Sfântul remâne credincios pe lângă părerea formată, de îndată ce s'a convins despre sfinţenia creştinismuluĭ şi a învĕţătureĭ predicate de el. Şi care lucru credem noĭ óre, că este maĭ folositor pentru un creştin, de cât a păzi credinţa dréptă, a face fapte bune şi a se sacrifica pe sine pentru binele şi fericirea Bisericeĭ şi a neamuluĭ sĕŭ.

Iată dar dreptarul purtăreĭ nóstre viaţa sfîntuluĭ Mareluĭ Ierarh Nicolae şi întréga învĕţătură a sfinteĭ nóstre Biserici.

Şi cu tóte aceste ajutóre şi înlesniri câţĭ dintre noĭ óre, nu vieţuesc cu totul streinĭ de învĕţătura credinţeĭ nóstre creştine ortodoxe? Câţĭ nu sunt fórte departe de aceste modele sfinte? Câţĭ nu 'şĭ sacrifică credinţa, onórea, libertatea, cu un cuvênt întréga demnitate de om şi de creştin, pentru lucrurĭ trecĕtóre? Câţĭ nu 'şĭ înăbuşesc în eĭ vocea conştiinţeĭ, călcând în picióre, tot ce este sfînt, demn şi frumos?

Noĭ însă, Fraţilor, cugetând la faptele sfinţilor, cugetând că tot ce s'a scris şi s'a aşedat maĭ înainte, pentru folosul şi învĕţătura nóstrĕ s'a aşedat; cugetând în fine, că acéstă sĕrbătóre, ca şi tóte cele-l'alte sunt aşedate pentru înmulţirea pietăţeĭ creştineştĭ şi a faptelor bune dupĕ modelul ce avem astă-zĭ înainte, să ne silim a petrece viéţa dupĕ acest model şi dupĕ acéstă învĕţătură.

Lucrurile trecĕtóre să nu ne amăgiască. De faptele vătămătóre nouĕ şi aprópeluĭ nostru să fugim, iară

ce este spre folosul nostru, şi al fraţilor noştri, să căutăm a lucra fără de preget.

Ast-fel petrecând şi lucrând în viaţă, să cerem cu căldură ajutorul luĭ Dumnezeŭ prin rugăciunile Mareluĭ Ierarh Nicolae, zicênd: «Părinte sfinte Nicolae, ajută-ne cu darul tĕŭ ca să ne întărim şi să înaintăm în tótă fapta bună şi în credinţă, care aŭ fost atât de scumpe pentru tine în tot timpul vieţeĭ tale celeĭ pământeştĭ şi 'ţĭ-aŭ agonisit cununa Părinteluĭ Ceresc atât de preţiósă pentru noĭ, ajută-ne cu darul tĕŭ ca să înaintăm în credinţă şi în virtute». Amin.

Tot la Sfîntul și Marele Ierarh Nicolae.

«Pomenirea dreptuluĭ cu laude «și bine cuvênt. Domnuluĭ peste «capul luĭ.» (Prov, X. 7).

Fraţĭ Creştinĭ,

După părerea părinţilor şi învĕţătorilor sfinţĭ aĭ Bisericeĭ creştine, corabia luĭ Noe preînchipuia Biserica creştină, pentru că precum Biserica este locul de scăpare pentru ceĭ ce voesc să se mântuiască, tot aşa corabia luĭ Noe a fost limanul mântuireĭ din potop. Numaĭ câţĭ aŭ intrat în acéstă corabie aŭ putut scăpa de înnec şi numaĭ câţĭ intră şi petrec în Biserica creştină, aŭ nădejdea mântuireĭ; iar câţĭ sunt afară se cufundă în abisul rătăcireĭ şi a tótă fără-de legea. Pentru ca mântuirea nóstră din pĕcat, să se pótă face maĭ cu înlesnire, Biserica creştină, pe lângă diferitele învĕţăturĭ pe care le dă membrilor eĭ, le maĭ pune înainte din când în când şi diferite modele în persóna sfinţilor, care s'aŭ distins în sînul creştinismuluĭ prin susţinerea credinţeĭ şi prin rĕspândirea eĭ printre po-

póre. Amintirea acestor modele sfinte, se serbézĕ în mod solemn în anumite zile pentru formarea nóstrĕ religiósă şi prea mărirea luĭ Dumnezeŭ. Una din aceste zile este şi cea de astă-zĭ, în care Biserica Creştină Ortodoxă serbézĕ cu laude şi cu cântărĭ amintirea Sfîntuluĭ şi Mareluĭ Ierarch Nicolae. Pentru noĭ dar, în acéstă mare zi de sĕrbătóre, este folositóre cunóşterea vieţeĭ Sfîntuluĭ şi Mareluĭ Ierarh Nicolae, pe care o voiŭ arăta pe scurt, ca dintr'ênsa, fie care din noĭ, să pótă scóte învĕţătura necesară în calea mântuireĭ.

Fraţilor,

Viaţa Sfîntuluĭ Ierarch Nicolae, a fost aşa de curată în cât l'a ridicat la deplinătatea, în care se află omul ce se închină pe sine slujbeĭ luĭ Dumnezeŭ şi se hotărăşte a rĕmâne păstor credincios al turmeĭ luĭ Christos. Viaţa luĭ ne este icóna omuluĭ, de care ne vorbeşte înţeleptul Solomon, când zice: «*Pomenirea dreptuluĭ cu laude şi bine-cuvêntarea Domnuluĭ peste capul luĭ*» şi acésta pentru că în tótă viaţa sa, el a fost piatra de încercare, care nu s'a sdrobit de greutăţile la care este supus omul în viaţă. Nicĭ o ispită n'a putut să'l ademenescă şi la amăgirile şi rĕutăţile lumeĭ aceştia, la care adesea este supusă voia nóstrĕ cea slabă, el tot tare a rĕmas.

Sfîntul Nicolae s'a născut în Asia Mică, în oraşul Patera şi a vieţuit pe timpul Impĕraţilor Diocleţian şi Maximian, când Biserica luĭ Dumnezeŭ era crunt persecutată; iar omenirea se afla în cea maĭ tristă şi maĭ degradată stare morală. El fórte de timpuriŭ s'a deprins a petrece în frica luĭ Dumnezeŭ, cea maĭ deplină, ca începutul înţelepciuneĭ, dupĕ cuvêntul luĭ Solomon. De aceia din Mira Lichieĭ se şi rĕspândeaŭ virtuţile luĭ, ca mirosul florilor, virtuţi legănate de eroismul sĕŭ în apĕrarea credinţeĭ.

Creştinii se însufleţiaŭ şi se vindecaŭ de orĭ-ce bólă sufletéscă, prin tăria şi frumuseţea cuvintelor şi a faptelor luĭ. Ceĭ tinerĭ, se uitaŭ la viaţa luĭ şi o urmaŭ cu multă sfinţenie, iar părinţiĭ învĕţaŭ de la dênsul, cum trebue să'şĭ créscă fiiĭ pentru ca să devină temĕtorĭ de Dumnezeŭ şi cu respect către ceĭ maĭ marĭ şi maĭ bĕtrânĭ şi cum să umble cu toţiĭ în calea mântuireĭ vecinice. Inaintând în anĭ, sfîntul înainta şi în virtuţĭ. Ţinêndu-se în de aprópe de cuvintele Domnuluĭ: «*Cel ce voesce să vie dupĕ mine să se lepede de sine, să'şĭ ia crucea sa şi să'mĭ urmeze mie*». (Marcu, 8, 12) şi neputênd suferi vicleniile şi rĕutăţile lumeĭ, el îmbrăţişe viaţa cea grea a călugărieĭ, învrednicindu-se apoĭ şi de darul cel maĭ înalt al Arhipăstorieĭ în Mira Lichieĭ.

Ca stelele ceruluĭ pe un timp senin în mieḑul nopţeĭ, strălucea marea mulţime a faptelor creştineştĭ, în persóna acestuĭ sfînt şi adevĕrat arhiereŭ. Zi şi nópte petrecea învĕţând şi lăţind credinţa în Christos; iar mâinile luĭ împărţiaŭ cu dărnicie multă milă între sĕrmanĭ şi prigoniţĭ. Deci, cu tot dreptul se numesce frumuseţea Ierarhilor, lauda părinţilor, apĕrătorul credincioşilor şi turnul Creştinătăţeĭ. Credincios cuvintelor sfinteĭ Evangeliĭ, el îşĭ punea tot-d'a-una sufletul pentru turma luĭ Christos, mântuind pe ceĭ nevinovaţĭ de mórte şi apărând pe ceĭ credincioşĭ de lupiĭ răpitorĭ, ce năvăliaŭ asupra lor, ca să întunece strălucirea şi puterea Creştinismuluĭ.

Da, Iubiţilor, acest Arhiereŭ alerga ca să lupte cu defăimătoriĭ cuvîntuluĭ Dumnezeesc, maĭ mult de cum alergăm noĭ ca să dobêndim onorurĭ şi ranguri. Pentru dênsul, lanţurile şi temniţa, în care îl arunca credinţa cea tare, ce o avea în Christos, eraŭ o mângâere nespusă şi el n'ar fi schimbat întunerecul temniţeĭ nicĭ o dată cu strălucitul palat şi majestosul tron al persecutorilor împĕraţĭ Diocleţian şi Maximian.

Pentru tóte aceste marĭ fapte, sfîntul Ierarh Nicolae, a fost încununat de Domnul nostru Iisus

Christos şi Dumnezeŭ cu puterea şi darul de a face minuni. El s'a arătat în vis împĕratuluĭ Constantin şi Eparhuluĭ Avladiŭ, hotărându-ĭ a scóte mulţĭ creştinĭ nevinovaţĭ din temniţele cele fioróse. El a scăpat pe Vasile din mâinile Agarenilor necredincioşĭ şi pe Agric din mâinile luĭ Amira. Tot el a potolit marea înfuriată şi a înviat pe omul înecat în ea.

Lăsând la o parte cele despre Arie ereticul, care a fost înfruntat şi învins de veritatea susţinerilor sfîntuluĭ şi Mareluĭ Ierarh Nicolae în Sinodul de la Niceea, este de ajuns cele spuse până aci, spre a vedea cum Dumnezeŭ revarsă darurile sale în chip minunat peste toţĭ ceĭ ce cred în Fiul sĕŭ şi lucréză pentru întărirea acesteĭ credinţe.

Iată, Fraţilor, ce înalt şi frumos exemplu avem în viaţa acestuĭ sfînt şi Mare Arhiereŭ. Dar noĭ óre, ducem astă-zĭ o viaţă atât de sfîntă, saŭ ascultăm noĭ astă-zĭ de sfintele învĕţăturĭ ale acestuĭ părinte adevĕrat şi învĕţător Dumnezeesc? Şi dacă ascultăm, apoĭ unde sunt copiiĭ ceĭ evlavioşĭ şi ascultătorĭ, aşa precum a fost sfântul în copilăria sa?

Unde sunt părinţiĭ ceĭ pătrunşĭ de adevĕratul sentiment religios, ca să créscă copiĭ în virtute şi religiositate, aşa precum aŭ făcut părinţiĭ ceĭ religioşĭ aĭ sfîntuluĭ Ierarch Nicolae, care aŭ preparat pe scumpul lor fiŭ pentru viaţa sfîntă şi fără de prihană? Găsi-vom óre mulţĭ ómenĭ între creştiniĭ de astă-zĭ ca să sufere persecuţiunĭ cumplite pentru cruce şi evanghelie, să depună din prisosul avutuluĭ lor măcar o părticică pentru ceĭ lipsiţĭ, apoĭ pentru întărirea credinţeĭ şi a némuluĭ lor, aşa precum a făcut sfîntul şi Marele Ierarch Nicolae?

Dacă ne observăm bine pe noĭ şi lumea ce ne înconjóră vedem, că prea puţinĭ sunt aceia, care maĭ aŭ în inima lor scânteia dragosteĭ evangelice şi virtutea adevĕrateĭ credinţe. Să ne întórcem dar cu toţiĭ la paza legeĭ Domnuluĭ. Viaţa sfîntuluĭ, a căruia amintire o serbăm astă-zĭ, să ne fie nouĕ tuturor ca

o lumină strălucitoare şi ca un model vrednic de imitat. Să veghiem ziua şi nóptea asupra nóstră, să lăudăm pe acest sfînt mare, şi să'l venerăm ca pe tênărul cel maĭ blând, ca pe călugărul cel maĭ cuvios şi ca pe Arhipăstorul cel maĭ ales, care 'şĭ-a condus turma cu dragoste şi îngrijire părintéscă. Durerile celor bolnavĭ s'aŭ vindecat şi lacrămile văduvelor şi ale orfanelor s'aŭ şters prin grija cea mare de dênşiĭ, a sfîntuluĭ.

El a deslegat pre ceĭ legaţĭ de mórte şi cu darul sĕŭ cel sfînt, pe toţĭ ceĭ pocăiţĭ 'ĭ-a uşurat şi 'ĭ-a scăpat de sarcina cea grea a păcatelor ce apăsa asupra lor.

Decĭ dar, Fraţilor, să'l urmăm din inimă, ca uniĭ ce ne-am învrednicit a ajunge şi a serba amintirea luĭ în acéstă sfântă şi mare zi. Să urmăm cuvintele sfîntuluĭ Apostol Pavel, carele zice: «*Dupĕ sfîntul care va fi chemat pre voĭ şi voĭ să fiţĭ sfinţĭ întru tótă viaţa.*» (Petru I. 15). Cel drept să maĭ facă dreptate şi cel cuvios să se maĭ sfinţéscă; iar cel căduţ în păcate şi fără-de legĭ să se ridice dîn stricăciune, rugându-se necontenit sfîntuluĭ Nicolae, care mijloceşte pentru noĭ toţĭ înaintea A-tot-puterniculuĭ Dumnezeŭ iertare şi mântuire vecĭnică, zicêndu-ĭ: «Păzeşte-ne Sfinte cu toiagul tĕŭ cel arhipăstoresc, până la finele vieţeĭ nóstre, şi ne du către limanul vecĭnicilor bunătăţĭ.» Amin.

CUVINTARE

La Sfîntul Ierarch Spiridon al Trimitundeĭ.

«Tatăl este Dumnezeŭ, Fiul este «Dumnezeŭ, Duhul Sfînt este «Dumnezeŭ, totuşĭ nu sunt treĭ, «ci unul este Dumnezeŭ». (Simb. aşa numit Atanasian).

Fraţi Creştinĭ,

Credinţa creştină este temelia Bisericeĭ nóstre. Ea este plantată în inima creştinuluĭ de însuşĭ Dumnezeŭ, care s'a descoperit pe sine omuluĭ şi Duhul Sfânt îngrijeşte ca să se păstreze în tótă curăţia sa. Acéstă credinţă este cu mult maĭ înaltă de cât credinţa la care se póte ajunge numaĭ cu ajutoru lminţeĭ nóstre, celeĭ atât de mărginite.

O ast-fel de credinţă formată numaĭ prin cercetarea omuluĭ, adesea póte să fie greşită. Sunt lucruri la carĭ nu ne putem ridica numaĭ cu mintea şi ast-fel, se póte să credem că un lucru e bun saŭ adevĕrat, pe câtă vreme în realitate să fie din contra. Cu credinţa creştină însă, coprinsă în articoliĭ de credinţă aşezaţĭ de Biserică în adunările Ierarchilor din tótă lumea creştină pe temeiul descoperireĭ dumnezeeştĭ, lucrul nu se póte petrece ast-fel.

Aşa de pildă, în simbolul rostit zilnic în Biserică, în auḑul tuturor credincioşilor şi care este norma mărturisireĭ nóstre de credinţă, se accentuă fórte mult credinţa despre trinitatea persónelor şi despre unitatea fiinţeĭ dumnezeeştĭ saŭ învĕţătura despre Sfînta Treime. Acéstă învĕţătură, a fost atacată de necredincioşĭ şi de aceia dintre creştinĭ, carĭ în îngâmfarea lor se socotiaŭ, ca cunoscĕtorĭ aĭ tainelor dumnezeireĭ şi se sileaŭ a face din Creştinism o religiune, potrivită cu mintea lor cea mărginită. N'aŭ isbutit însă în rătăcirea lor, pentru că Dumnezeŭ din mijlocul creştinilor a ridicat bărbaţĭ cu autoritate, pe carĭ 'ĭ-a luminat asupra adevĕruluĭ pentru care se născuse vorbă şi le-a dat putere ca să biruiască pe ceĭ ce lucraŭ la surparea drepteĭ credinţe.

Unul din aceştĭ bărbaţĭ plin de dréptă credinţă este şi cel dintre Ierarchĭ, prea fericitul Spiridon al Trimitundeĭ, făcĕtorul de minunĭ, care s'a arĕtat smerit, bun, păstor adevĕrat şi înfocat apărător al credinţeĭ mărturisită de întréga Biserică creştină şi despre care se cuvine a vorbi acum.

Fraţilor,

Sfîntul şi Marele Ierarch Spiridon, a urmat Invĕţătoruluĭ sĕŭ Christos, cu bună cuviinţă, asemănându-se la blândeţe cu David, la bunătate cu Iacob şi la ospitalitate cu Avraam, împărţindu-şĭ tótă averea luĭ la sĕracĭ.

La început el a fost păstor de oĭ, îngrijindu-şĭ cu sârguinţă de casa sa. După ce 'ĭ-a murit soţia, de la care 'ĭ rămăsese o fiică Irina, s'a făcut pe sine vas al Duhuluĭ Sfânt tuturor tămăduirĭ isvorând. In timpul sĕŭ fómete mare fiind, a făcut ca sĕraciĭ să se îndestuleze din ceia ce agonisiseră bogaţiĭ, prin îndemnul ce a făcut acestora. Şi apoĭ întâmplându-se să móră fata sa Irina, o femee, priétenă a eĭ, a venit

plângênd şi spuind sfîntuluĭ, că a dat fiicеĭ sale un odor spre păstrare şi acum a rĕmas sĕracă.

Sfîntuluĭ făcêndu-i-se milă de ea şi ascultându-ĭ plângerea sa, s'a dus la mormêntul fiicеĭ sale şi a strigat-o, întrebând'o unde a pus odorul, ce i s'a încredinţat. Indată mórta a vorbit şi 'ĭ-a rĕspuns asupra odoruluĭ ce primise, după care sfîntul găsind lucrul la locul în care 'ĭ se spusese, 'l-a luat şi 'l-a dat femeieĭ.

Faptul însă, care încununéză întréga viaţă a Sfântuluĭ şi despre care istoria vorbesce ca despre o adevĕrată minune ce este, se cuprinde în proba pe care de faţă a dat-o tuturor sfinţiţilor Ierarchĭ în Sinodul ţinut la Niceea şi la care a luat parte, între ceĭ 318 sfinţĭ părinţĭ, carĭ s'aŭ adunat aci în timpul Mareluĭ Impĕrat Constantin. El spre a rĕspuude rătăcireĭ luĭ Arie şi a filosofilor din acel timp, carĭ se siléŭ a supune pe Fiul Tatăluĭ şi pe Duhul Sfînt Fiuluĭ, surpând ast-fel învĕţătura despre Sfînta Treime, a apucat o cărămidă în mână şi a zis: «*Cunóşteţĭ, o filosofilor, că Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt sunt treĭ feţe, dar un Dumnezeŭ*» şi strângênd cărămida a eşit în sus *focul*, a curs în jos *apa* şi în mână 'ĭ-a rĕmas *pămîntul*. Inţelesul acesteĭ minunĭ, pe care sfîntul a făcut-o este: Pămêntul din care a eşit focul şi apa închipueşte pe Tatăl, care este nenăscut şi din care s'a născut Fiul şi s'a purces Duhul Sfînt; apa închipueşte pe Fiul, care se naşte din Tatăl, spre a se face asemenea nouĕ şi a ne mântui; iar focul închipueşte pe Duhul Sfînt, care se purcede din Tatăl şi care s'a ridicat în sus luminând minţile ómenilor, al căror Mângâitor a fost. Cu alte cuvinte, pământul, apa şi focul sunt cele treĭ feţe Dumnezeeştĭ; iar cărămida întréga fiinţa Dumnezeiască, închipuind de minune pe Dumnezeŭ, cel unul în fiinţă şi întreit în feţe.

Decĭ, Fraţilor, ajutat de Duhul Sfînt, el ne-a învĕţat prin acest fapt minunat drépta credinţă întărind adevĕrul, că unul este Tatăl, care a facut tot ce fiinţéză în cer şi pe pămênt, unul este Fiul prin care

totul s'a făcut şi unul este Duhul Sfînt, care întăreşte credinţa şi învaţă pe om tot adevĕrul, dar nu sunt treĭ Dumnezeĭ, ci unul este Dumnezeŭ.

După ce am vĕdut viaţa acestuĭ Mare Ierarch al Bisericeĭ şi învĕţătura ce ne-a dat despre sf. Treime, nu ne rĕmâne de cât să luăm pildă viaţa sa cea atât de sfîntă şi să urmăm credinţa arătată prin faptele sale.

Să credem în Dumnezeŭ cel unul în fiinţă şi în treĭ persóne şi să primim învĕţătura Bisericeĭ despre sfînta Treime întemeiată pe descoperirea Dumnezeiască şi aşezată de Domnul nostru Iisus Christos în Sf. Scriptură şi în Sf. Tradiţiune.

Adevĕrul acesta ca şi tóte cele-l'alte învĕţăturĭ păstrate de Biserică aŭ de scop înobilarea şi conducerea nóstră pe calea virtuţeĭ şi a fapteĭ bune, pe care tot creştinul este dator a le urma. Decĭ, să ne întărim pe pétra credinţeĭ şi la tóte întâmplările vieţeĭ nóstre să alergăm în Biserică, şi aci să ne îndreptăm cu smerenie la mijlocirea sfinţilor, să năzuim pururea la rugăciunea lor cea fierbĭnte, pe care o fac înaintea luĭ Dumnezeŭ pentru noĭ, ca să ne arătăm ast-fel vrednicĭ urmaşĭ aĭ acestor modele ale credinţeĭ.

Să ne îndreptăm pururea în rugăciunile nóstre către sprijinul lor cel puternic şi onorându-ĭ după cum se cade, să nu întârziem a le cere mijlocirea lor înaintea luĭ Dumnezeŭ pentru noĭ.

Şi aşa închinându-ne Sfinteĭ Treimĭ cu credinţă, să ne rugăm Sfîntuluĭ Mareluĭ Ierarch Spiridon, a căruia amintire o serbăm astă-zĭ şi lăudându-l să'ĭ cerem cu îndrăsnélă, ca să mijlocéscă mântuirea nóstră şi să ne întărim în credinţă, zicându-ĭ: „Bunule şi Mare Ierarche, alesule al Păstoruluĭ Christos, rógă-te Stĕpânuluĭ tuturor, ca în credinţă să ne întăréscă, spre a putea fi numĕraţĭ împreună cu tine printre aleşiĭ sĕĭ şi a dobândi viaţa cea vecĭnică". Amin.

CUVINTARE

La Naşterea Domnuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos.

«Nu vĕ temeţĭ, că iată vĕ vestesc vouĕ
«bucurie mare, care va fi la tot poporul
«că s'a născut vouĕ astă-zĭ Mântuitor,
«care este Christos Domnul». (Luca II 10.)

Fraţĭ Creştinĭ,

Omul creiat de Dumnezeŭ bun şi sfânt, dacă ar fi rĕmas supus şi ascultător Creatoruluĭ sĕŭ, nicĭ o dată n'ar fi căḑut din starea de fericire în care se afla. Prin uneltirea diavoluluĭ însă, voind ca asemenea luĭ Dumnezeŭ să se facă, s'a înşelat şi a căḑut, supuindu-se morţeĭ. Maĭ mult chiar, cu curgerea timpuluĭ cunoştinţa despre Dumnezeŭ ca creator şi conducĕtor al tuturor celor vĕḑute şi al celor nevĕḑute s'a pierdut aprópe de tot, în cât ómenĭĭ în marea lor mulţime ajunsese a se închina lemnelor celor mute şi surde şi nu pricepéŭ cel puţin din fapturĭ cât de minunat este Dumnezeŭ.

Credinţa într'un singur Dumnezeŭ, prin luminile date de profeţĭ din când în când, se maĭ păstra la Iudeĭ, poporul ales şi care era în aşteptarea unuĭ rĕscumpĕrător.

Eĭ însă, socotéŭ pe Dumnezeul la care se închinaŭ ca fiind numaĭ al lor, iubitor numaĭ de Judeĭ şi rĕsbunător contra tuturor celor-l'alte popóre, iar mântuitorul aşteptat, dupĕ credinţa lor trebuia să fie un împărat puternic, în stare de a restabili vechia domnie a luĭ Israil.

Cele-l'alte popóre, în afară de Judeĭ, se închinaŭ la zeĭ. Pentru ele stelele, plantele şi animalele, natura şi tóte puterile fisice şi morale, formaŭ atâtea zeităţĭ; iar cultul lor era lipsit de moralitate şi de spiritualitate, fiind maĭ mult un mecanism de rugăciunĭ, ceremoniĭ şi jertfe, de cele maĭ multe orĭ imorale şi neomenóse.

Acésta era starea religiósă a omenireĭ, când venind plinirea timpuluĭ, Tatăl cel fără de început, a bine voit ca să trimétă în lume pre unicul sĕŭ Fiŭ, care prunc în Betleem se naşte, cu scutece se înfaşe şi în eslea animalelor primeşte a se sălăşlui.

Ca Dumnezeŭ şi om, Domnul nostru Iisus Christos a împreunat cerul cu pământul şi a împăcat pe om cu Dumnezeŭ. El a mântuit pe om, 'l-a scos din stĕpânirea morţeĭ, 'l-a curăţit de pĕcat şi 'l-a făcut vrednic pentru împĕrăţia cea de sus.

Asupra acestor marĭ daruri primite la naşterea Mântuitoruluĭ nostru dar, socotesc că este bine a stărui, cu prilegiul acesteĭ marĭ sĕrbătorĭ, pentru deplina nóstrĕ luminare.

Fraţilor,

Sunt nouĕ-spre-zece secole împlinite de când Domnul nostru Iisus Christos, ca un noŭ Adam străluceşte şi în care noĭ am cunoscut tăria puterei sale celeĭ Dumnezeeştĭ.

Sunt miĭ de anĭ la mijloc, de când Mântuitorul lumeĭ se naşte şi noĭ serbând astă-zĭ acéstă mare zi, se pare, că vedem cum rĕsare lumina întru întuneric şi auzim cum îngerĭĭ aduc ştirea cântând: *„Mărire*

întru ceĭ de sus luĭ Dumnezeŭ şi pre pământ pace, întru ómenĭ bună voire."

Cântarea aceasta îngerească, ne aduce o îndoită bucurie, pentru că printr'însa, pe de oparte, ni se arată mărirea ce se dă în cer pentru naşterea şi întruparea Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ, iar pe de alta, pentru că ne vesteşte pacea şi buna voire adusă între ómenĭ, după ce prin venirea în lumea a Mântuitoruluĭ aşteptat, s'a reînoit legătura dintre om şi Dumnezeŭ.

La naşterea Domnuluĭ, peştera Betleemuluĭ străluceşte de Dumnezeéscă frumuseţe şi résună de cereştile cântărĭ ale îngerilor.

Păstorĭĭ, aflaţĭ prin prejurul acestuĭ loc sfânt, recunosc în noŭ născutul Iisus pe Mesia cel făgăduit. Cad îngenuche înaintea ieslei unde se afla pruncul Iisus şi cu dragoste şi bucurie mare se rógă mulţumind luĭ Dumnezeŭ pentru trimeterea în lume a Fiuluĭ sĕŭ, spre rescumpărarea némuluĭ omenesc din blestemul legeĭ şi din vecĭnica osândă.

Domnul se naşte în iesle pe o mână de paie, smerindu-se pe sine, dar mărirea luĭ cea Dumnezeiască străluceşte, stéua se arată pe cer şi Magiĭ cu grăbire vin ca să se închine luĭ.

Cuvêntul Tatăluĭ se naşte gol din Fecióră curată şi sĕrac, pentru ca pe noĭ să ne îmbrace şi să ne îmbogăţéscă. El ceresc şi vecĭnic împĕrat se naşte în iesle, ca pe noĭ la cer să ne înalţe.

Magiĭ de la Rĕsărit urméză steleĭ ce s'a arătat şi găsind pe cerescul Împĕrat în iesle culcat şi cu scutece înfăşat, cu daruri se închină luĭ, aducêndu-ĭ aur, tămâie şi smirnă; iar Irod în îngâmfarea luĭ se înfricoşéză de acésta mărită şi Dumnezeéscă naştere.

Ingeriĭ apoĭ, iaŭ parte cu ómeniĭ la acéstă mare bucurie şi în cete sburând pe deasupra staululuĭ, cu glasurĭ armonióse cântă: «*Mărire întru ceĭ de sus luĭ Dumnezeŭ şi pe pământ pace întru ómenĭ bună voire*».

Da, Fraţilor, Naşterea Domnuluĭ pe lângă lumina

împărţită în calea mântuireï, a maï adus pe pământ pacea şi întru ómenï bună-voire.

Cu venirea Domnuluï în lume, cultul zeilor mincinoşï şi al natureï s'a desfiinţat, legătura pĕcatuluï care din vecï ţinea pe om s'a rupt, legea veche a încetat şi Edemul s'a deschis.

Cu naşterea luï Christos dar, a venit în lume mântuirea nóstrĕ sufletéscă şi trupéscă, ştergându-se pĕcatul şi desfiinţându-se robia, care n'a maï putut să stea la venirea Stĕpânuluï a tótă libertatea.

Iată dar o parte din urmările păceï şi ale buneï voiriï, adusă pe pământ odată cu nascerea Domnuluï.

In faţa acestor bunurï, Fraţilor şi având drept pildă pe îngerï, păstorï şi magi, astă-zï când serbăm naşterea Domnuluï, care în nemărginita sa dragoste pentru noï, s'a întrupat pentru mântuirea némuluï omenesc, se cuvine ca şi noï cu mic cu mare, tênăr şi bĕtrân, avut şi sĕrac să 'l prea mărim, închinându-ne luï şi aducêndu-ï daruri vrednice împreună cu magiï. In locul auruluï să 'ï aducem credinţă curată şi dréptă, în locul tămâieï dragoste ca unuï Dumnezeŭ şi în locul smirneï nădejde în fericirea şi viaţa vecinică.

Astă-zï când serbăm venirea mântuireï la noï, să căutăm a ne feri de fapte rele şi să ne silim a spori tot maï mult în fapte bune şi plăcute luï Dumnezeŭ, ca ast-fel cu inime curate să mergem la peştera Betleemuluï întru întâmpinarea Impĕratuluï împĕraţilor, culcat în iesle.

Să lăsăm la o parte tótă mândria şi îngâmfarea, pildă având pre Domnul, care nu se naşte în palate strălucite, ci într'o peşteră. El se înfaşe în loc de scutice cu puţine paie şi se încălţeşte cu suflarea animalelor, ca pre noï să ne înveţe cum trebue să fim în viaţă şi ca să ne întăréscă rĕbdarea în necazurï şi suferinţe.

Să gonim din sufletul nostru tótă patima şi tótă pornirea către lucrurile pământeştï, ca ast-fel să pu-

tem a ne face locaş al luĭ Iisus, al adevĕruluĭ, al dreptăţeĭ, al păceĭ şi al buneĭ-cunoştinţe.

Să ne curăţim inimile de porniriĭ şi pofte rele şi cu credinţă să ne închinăm luĭ ca unuĭ sóre al dreptăţeĭ, rĕsărit din pântecele Fecióreĭ pentru luminarea nóstrĕ, carĭ şedem în întuneric şi în umbra morţeĭ.

Să ne apropiem cu dragoste şi bună cucernicie de sfântul altar şi întocmaĭ ca păstoriĭ vom afla pe Mesia Dumnezeŭ-Mântuitorul nostru, pe care păstoriĭ şi magiĭ 'l-aŭ găsit culcat în iesle.

Iar pentru că a înoit prin naşterea sa, firea nóstrĕ cea căḑută, să 'ĭ mulţumim şi din adâncul sufletuluĭ bucurându-ne, cu o inimă şi cu o gură să 'ĭ zicem împreună cu îngeriĭ: «*Mărire întru ceĭ de sus luĭ Dumnezeŭ şi pre pământ pace întru ómenĭ bună-voire.*» Amin.

CUVINTARE

La Sfîntul Marele Mucenic și Arhidiacon Stefan.

«Ștefan fiind plin de credință «și de putere, făcea minuni și «semne mari întru popor». (Fap. Apost. VI. 8).

Frați Creștini.

Abia două zile sunt la mijloc astă-zi, de când Biserica la sărbătórea înomenirei Fiuluĭ lui Dumnezeŭ pe toți ne-a adunat. N'aŭ trecut încă bucuriele pricinuite de primirea printre noĭ a Răscumpărătoruluĭ lumeĭ și azĭ glasul sĕŭ din nou răsună și ne îndeamnă ca să serbăm cu cântărĭ de laudă pe Intâiul Mucenic și Arhidiacon Ștefan, care pentru dragostea luĭ Christos, de bună voe se desbracă de haina corpuluĭ sĕŭ, cea atât de vremelnică și trecĕtóre.

Cu două zile maĭ înainte, am serbat pe Domnul în peșteră născêndu-se pentru mântuirea și viața lumeĭ și azĭ serbăm pe Ștefan ucigându-se cu pietre și părăsind lumea cu corpul sĕŭ cuprins de mórtea cea atât de crudă.

Mărită și prea înaltă minune! Christos, sórele dreptățeĭ abia răsare în lume pentru mântuirea lumeĭ și

Ştefan credinciosul sĕŭ iubit în mormênt apune. Dumnezeŭ purtător de corp se face şi Ştefan purtător de Dumnezeŭ lumeĭ se vesteşte. Ieri cel fără de mórte cu corp muritor din Prea Curată Fecióra Maria se îmbracă şi azĭ cel supus morţeĭ ceĭ stricăcióse, prin patimĭ fără de mórte să face.

Am vĕdut pentru ce Domnul a venit în lume când am serbat naşterea sa, să vedem acum şi pentru ce credincioşiĭ sĕĭ aŭ primit de bună voe ucidere fără de lege, în care scop urméză a cunóşte cel puţin în treacăt viaţa Sfîntuluĭ Mucenic şi Archidiacon Ştefan, a căruia pomenire o serbăm acum.

Fraţilor,

In numele luĭ Iisus Christos cel rĕstignit, *Ştefan, fiind plin de credinţă şi de putere, făcea minunĭ şi semne marĭ întru popor*, fapt care nu putea să mulţumiască pe protivniciĭ credinţeĭ. Intărit apoĭ prin Duhul Sfînt şi ajutat de înţelepciunea sa, Ştefan pretutindenea printre Iudeĭ a predicat credinţa în Fiul luĭ Dumnezeŭ, mustrând în acelaş timp necredinţa şi cerbicia cu care stăruiaŭ în orbirea lor, ceĭ ce lucraseră la rĕstignirea adevĕruluĭ şi a vieţeĭ. Vĕdêndu-se ast-fel biruiţĭ, ceĭ ce se priciaŭ cu dênsul şi negăsind vină ca să pună asupra capuluĭ sĕŭ, aŭ pus pe nişte bărbaţĭ ca să spună că l'aŭ auḑit rostind cuvinte defăimătóre în potriva luĭ Moĭsi şi a luĭ Dumnezeŭ, întărâtând poporul, pe bătrânĭ şi pe cărturarĭ asupră'ĭ şi ducêndu-l la sinedriul lor spre judecată.

La părăciunile acestora, Ştefan, după ce a arătat cum Dumnezeul mărireĭ s'a descoperit pe sine părinţilor poporuluĭ, învĕţându-ĭ cum să petreacă în viitor şi după ce i-a mustrat pentru ca staŭ în potriva Duhuluĭ Sfînt uciḑênd pe profeţĭ întocmaĭ ca şi părinţiĭ lor, umplându-se de Duh Sfînt şi privind la cer, în aprinderea dragosteĭ sale pentru Christos Mi-

rele Bisericeĭ, a zis celor ce se împotriviau dreptеĭ credinţe: «*Iată văd cerurile deschise şi pre Fiul omuluĭ stând de-a drépta luĭ Dumnezeŭ*».

A fost de ajuns ca sfîntul să pronunţe aceste cuvinte, pentru ca ei să se înfurie şi toţi cu un cuget să năvăliască asupra luĭ. Afară din cetate l-aŭ scos şi întărîtând poporul, împreună cu pietre s'aŭ pornit ca să'l ucidă. Cât este de mare însă puterea luĭ Dumnezeŭ, care prin sfinţiĭ sĕĭ se prea măreşte. Ei îl ucideaŭ şi Sfântul Ştefan în genuche stând, se ruga pentru dênşiĭ grăind: «*Dómne, nu le socoti lor pĕcatul acesta*». Şi acestea zicênd a adormit.

Ast-fel şi-a sfîrşit viaţa aceasta trecĕtóre întâiul mucenic Ştefan şi ast-fel s'a făcut început muncilor celor aducĕtóre de viaţă pentru toţi sfinţiĭ bine plăcuţi aĭ Domnuluĭ.

Ştefan cu cruḑime este ucis şi Biserica la bucurie şi cântare de mărire ne îndeamnă, pentru că îl vede strălucind în ceruri. Faţa sfîntuluĭ, strălucia de mărire şi cuvêntul luĭ pe Domnul mărturisia şi inimiciĭ credinţeĭ neputând suferi lumina răspândită în jurul sĕŭ şi învĕţătura luĭ cea dréptă, cu pietre îl ucid.

Mórtea cea atât de crudă a luĭ Ştefan este aducĕtóre de viaţă pentru noĭ, pe tot omul învĕţând credinţa dréptă în Fiul luĭ Dumnezeŭ şi adevĕrată dragoste către dênsul.

Din credinţă, Sfîntul Arhidiacon Ştefan a primit cu bucurie mórtea pentru învĕţătura luĭ Christos, pe care a găsitu-o ca cea maĭ sfântă şi maĭ adevĕrată, iar din dragoste către Fiul luĭ Dumnezeŭ, nu s'a înfricoşat de mulţimea pietrelor, ci a mărturisit credinţa.

Fericit este sfântul care a predicat adevĕrul călcând mórtea şi fericiţi vor fi toţi aceia dintre noĭ, carĭ nu se vor teme de ciasul cel înfricoşat al morţeĭ, spre a lepăda dragostea luĭ Dumnezeŭ, care este în Iisus Christos, Domnul nostru.

Iată deci, Fraţilor, ce a îndemnat pe sfinţi ca să

sufere chinurĭ şi mórte şi iată care este datoria nóstră de bunĭ creştinĭ.

In potriva lor s'aŭ ridicat vrăjmaşiĭ credinţeĭ cu rĕutatea lor şi prin unĕltirea celuĭ viclén cu mórte 'ĭ-aŭ lovit, pe când azĭ pe noĭ mórtea nu ne maĭ înspăimântă.

Să nutrim dar credinţa dréptă în Mântuitorul lumeĭ, care a primit a se face om ca noĭ, numaĭ pentru ca pe noĭ să ne mântuiască.

Să luăm pildă pe întâiul mucenic al Domnuluĭ, care 'şi-a dat chiar viaţa sa pentru adevĕr şi la orĭ ce încercare să fim gata pentru apărarea Bisericeĭ în potriva inimicilor sĕĭ vĕduţĭ şi nevĕduţĭ. Să lăudăm pre Domnul păzind poruncile sale, tot-d'auna venerând pe sfinţĭ şi cu răbdare primind săgeţile cele ascuţite ale vrăjmaşilor noştri.

Să iubim pe Dumnezeŭ, să iubim pe aprópele nostru, dar nicĭ pre vrăjmaşiĭ noştriĭ să nu-ĭ urâm. Să facem bine celor ce ne fac nouĕ rĕŭ şi să bine cuvêntăm pre cĕĭ ce ne blestémă.

Aşa a făcut Domnul cu rĕstignitoriĭ sĕĭ pre cruce, aşa a făcut Intâiul Mucenic şi Arhidiacon Ştefan cu ucigătoriĭ sĕĭ şi aşa trebue să facem şi noĭ. Iartă-le lor că nu ştiu ce fac şi Dómne nu le socoti lor pĕcatul acesta, să fie cuvêntul nostru, când rĕutatea cu furie se ridică asupra nóstrĕ. Să urmăm credinţa şi faptele sfîntuluĭ Ştefan, cel ce şi-a vărsat sîngele pentru Christos, dacă vrem ca în ziua înfricoşateĭ şi dreptеĭ sale judecăţĭ să auḑim: «*Veniţĭ bine cuvîntaţiĭ Părinteluĭ meŭ de moşteniţĭ împĕrăţia, care este gătită vouĕ de la întemeierea lumeĭ*».

Şi astfel mărind pe Dumnezeŭ, cu credinţă şi cu dragoste să ne închinăm luĭ, tot dé-una acum şi pururea şi în vecĭĭ vecilor. Amin.

CUVINTARE

Pentru anul nou 1 Ianuarie.

«Căci prin mine zilele tale se vor înmulți și ți se vor adăogi ani de viață» (Prov. IX. 11).
«Temerea de Dumnezeŭ înmulțește zilele, iar anii celor nelegiuiți se scurtează.» (Prov. X. 27).

Frați Creștini,

În lume totul este trecĕtor. Bogățiele, rangurile, ómenii și timpul. Dacă totul este trecĕtor, apoi trecĕtorĭ sunt și anii. Unul se sfârșește și altul îĭ ia locul. Plécă unul cunoscut de aprópe și vine altul necunoscut nouĕ și care, cine știe ce bunurĭ saŭ ce rele ne pregătește.

Totuși la începutul unuĭ an noŭ, pe tot chipul se vede bucurie și în inima fie-căruia se simte cum încolțesc dorințele. Părinții împart noian de bine cuvêntărĭ asupra fiilor; iar aceștia cu respect și cu dragoste fiască îĭ asigură despre silința și străduința lor, în a rĕspunde așteptărilor părintești.

Prietenii cu drag se întâmpină și se felicită unii pe alții, urându-și sănĕtate și fericire. In tótă casa vedĭ bucurie și voe bună și orĭ în ce parte ne vom întórce privirile, vom găsi că gura la tótă făptura grăește din prisosința inimeĭ.

Acéstă zi cu care anul se începe este astă-zĭ. Ce

vom face noĭ creştinĭ şi cu ce cuvinte ne vom întâmpina în acéstă zi deosebită?

Iată asupra căruĭ lucru, voesc a vorbi acum.

Fraţilor,

Ziua anuluĭ noŭ are însemnătate mare în viaţa nóstră. Ea este sĕrbătorită de tótă lumea de astă-zĭ, precum a fost sĕrbătorită şi de lumea veche. La strămoşiĭ noştri Romanĭ, sĕrbătórea anuluĭ noŭ se făcea cu o pompă strălucită. De la eĭ apoĭ, prin Sfîntul Impĕrat Constantin, sĕrbătórea acésta a început a se sĕvârşi şi de creştinĭ. Aşa că azĭ, ziua anuluĭ noŭ este o zi de bucurie obştéscă pentru tot creştinul. Ea este ziua, în care creştinĭĭ se cuvine a se îmbrăţişa frăţeşte şi a'şĭ ura unii altora împlinirea dorinţelor şi dobândirea bunătăţilor celor de pre pământ şi a celor din cer.

Astă-zĭ toţĭ 'şĭ fac daruri, ceĭ micĭ şi ceĭ marĭ, fie care după puterile sale, după cum toţĭ ceĭ ce ne-am adunat în locaşul acesta sfînt, cu daruri am venit la biserica Domnuluĭ. Cântările de laudă aduse Mântuitoruluĭ lumeĭ, care se ţine împrejur a opta zi, împreună cu rugăciunile nóstre către dênsul, sunt darurile nóstre; iar bucuria ce ne zugrăveşte chipul împreună cu mulţumirea sufletéscă pe care o simţim, sunt darurile primite de noĭ prin Biserica Domnuluĭ cea sfîntă.

Nu ştim cum va fi anul care se începe, totuşĭ suntem datorĭ fie care în parte, a ne ruga luĭ Dumnezeŭ, prin care zilele nóstre se înmulţesc, ca să ne dăruiască viaţa pacínică, cu sănĕtate, belşug, îndestulare şi întru tóte bună sporire. «*Căcĭ prin mine zilele tale se vor înmulţi şi anĭ de viaţă, ţi se vor adaoge*», zice înţeleptul Solomon, gândindu-se la puterea cea mare a Domnuluĭ.

Sănĕtatea, pacea şi paza de nelinişte şi supărărĭ sunt singurele bunurĭ prin care viaţa ni se face plăcută. Omuluĭ sănĕtos, viaţa, acest scump odor, îĭ este de mare preţ, iar pacea îĭ dă linişte şi mulţumire.

Aceste douĕ daruri primite de la Dumnezeŭ, ne

mângâie, îndulcindu-ne traiul şi ne face mulţumitorĭ de tóte cele ce avem, carĭ în tot dé-una prisosesc.

Când este sănĕtate şi traiŭ bun în casă, nimica nu lipseşte, după cum când între vecinĭ este dragoste şi pace, toţĭ se vorbesc de bine, unĭĭ pe alţiĭ mângâindu-se şi unĭĭ altora folosind.

Să ne rugăm luĭ Dumnezeŭ dar, în acéstă zi de sĕrbătóre obştească, ca să trecem acest an care să începe, în pace şi cu sănĕtate deplină, spre a trăi mulţĭ anĭ, făcênd poruncile sale. Cine ascultă de Dumnezeŭ şi legea sa o păzeşte, trăeşte anĭ mulţĭ, căcĭ *«temerea de Dumnezeŭ înmulţeşte zilele, iar aniĭ celor nelegiuiţĭ se scurtează»*, ne spune înţeleptul Solomon în pildele sale şi aşa este.

Pacea adusă în lume de Mântuitorul nostru apoĭ, nădejdea celor tinerĭ şi mângâierea celor bătrânĭ este. In pace dar se cuvine a petrece toţi, neamurile şi prietenĭĭ, căcĭ numaĭ sub aripele sale, omul este mulţumit cu puţinul ce are, şi socoteşte cele de lipsă ca netrebuincióse.

Acestea tóte pentru dobândirea celor de pre pământ unĭĭ altora să ni-le uĭăm, dar nicĭ de suflet să nu ne uităm. Să ne rugăm luĭ Dumnezeŭ, ca să ne ajute a 'l împodobi cu lumină, cu frumuseţe şi cu mângâiere, ca fericirea nóstră să fie deplină.

Cu aceste învĕţăminte folositóre, la începutul acestuĭ an nou, găsesc de bine, Fraţilor, a vĕ ura la toţĭ viaţă şi sănĕtate, pace, şi îndestulare întru tóte. Casele vóstre să fie pline de tóte bunătăţile cele de pe pământ şi Dumnezeŭ în tóte să ne sprijinéscă, căcĭ numaĭ printr'însul zilele nóstre se vor înmulţi şi anĭ de viaţă se vor adaoge nouĕ.

Ceĭ căsătoriţĭ în pace şi unire să fie păziţĭ, ceĭ tinerĭ pe calea virtuţeĭ să fie îndreptaţĭ şi ceĭ bătrânĭ în linişte să petrécă.

Tuturor, Dumnezeŭ în a căruĭ mână sunt timpurile şi aniĭ, să vĕ dăruiască cele de folos, spre a trăi *la mulţĭ anĭ* cu pace şi sănĕtate şi spre a vĕ împărtăşi de bunătăţile cele cereştĭ. Amin.

CUVINTARE

La anul nou, pentru Tăerea împrejur a Domnului.

»Şi când s'aŭ plinit opt zile ca să se taie pruncul împrejur, chemat-aŭ numele luĭ Iisus». (Luca II. 21.)

Fraţĭ Creştinĭ,

N'am venit să stric, ci să plinesc a zis Domnul. Acest cuvênt al sĕŭ s'a adeverit din tóte cele ce dênsul a lucrat şi a învĕţat în lume şi maĭ ales se întăreşte cu actul însemnat din viaţa sa, pe care Biserica o serbézĕ astă-zĭ. Prin legea veche, era stabilit ca pruncii de parte bărbătéscă să se taie împrejur, în semn de păstrare a legăturei dintre Dumnezeŭ şi Avraam, servul sĕŭ. Acesteĭ prévederĭ a legeĭ, Făcĕtorul legeĭ celeĭ nouĭ, Mesia cel făgăduit şi aşteptat, se supune şi primeşte de a se tăia împrejur a opta zi, cu care prilejiŭ 'ĭ s'a dat şi numele. La opt zile dar, de la naşterea sa Mântuitorul pentru plinirea legeĭ, se supune la tăiere durerósă şi noĭ serbăm astă-zĭ cu bucurie mare actul acesta, ca pe o vĕdită pildă de supunere din partea celuĭ maĭ înalt de cât tótă stăpênirea şi domnia.

Supunerea la lege aduce fericirea poporului şi celor ce se îndeletnicesc cu paza legilor numai linişte şi pace le rĕsare în cale, legea fiind după cuvêntul psalmistului lumină în cărările nóstre. Este bine dar, ca asupra unei asemenea cestiuni să vorbim acum.

Fraţilor,

Precum naştere trupéscă şi necoprinsă de minte a luat Domnul pentru noi, tot aşa şi tăere împrejur a primit. El s'a tăiat a opta zi împrejur, pe de o parte ca să astupe gurile celor rătăciţi în credinţă, cari învĕţau că Christos s'a născut ca o nălucire fără să aibă corp omenesc şi pe de alta, să astupe gurile jidovilor neînţelegători, care 'l clevetiau, că nu păzeşte Sîmbăta şi strică legea. Pentru acésta, după opt zile de la naşterea sa din fecióră curată, Mesia cel aşteptat, bine voeşte a se aduce de Maica sa şi de Iosif la tăiere împrejur, când a luat şi numele de Iisus, arătat de Inger mai înainte ca Fecióra să ia în pântece de la Duhul Sfînt.

Mântuitorul lumei aşa dar, care a primit smerenia firei nóstre, spre a ne mântui de rĕutatea pĕcatului strămoşesc, s'a supus şi celei din urmă hotărâri a legei, numai pentru ca să ne înveţe pe noi, cum putem să ne arvunim în acéstă viaţă trecătóre fericirea vecinică.

Prin lege, ni se deschide calea unei vieţi mai regulate şi printr'ênsa, înaintăm cu paşi repeţi către fericire. Legea dar, este un bun pentru om şi cu cât va fi mai bine cumpănită, cu atât va fi mai folositóre. Un adevĕr însă, în ce priveşte puterea legei este constatat, că atunci ea are o tărie mai mare, când se întemeiază pe voinţa lui Dumnezeŭ şi nu stă în potrivă cu legile Dumnezeeşti. Prin lege prin urmare, se urmăreşte stabilirea unei ordine în lume, ca ast-fel omul să fie pregătit întru prea mărirea lui Dumne-

zeŭ, ţinta cea maĭ înaltă şi desăvêrşită către care omul trebue să tindă.

Tóte popórele 'şĭ-aŭ avut legile lor şi felurită a fost şi este forma legilor. A vorbi de dênsele dar, ar fi prea mult şi de aceia să venim la legea veche, dată poporuluĭ Judeŭ prin Moisi. Acéstă lege a avut de scop pregătirea omuluĭ pentru ca să pótă primi pe Mesia, întru cât printr'ênsa, se lăsa numaĭ a se înţelege că adevăratuluĭ Dumnezeŭ 'i se cuvine închinăciune din partea omuluĭ, care este dator în acelaşĭ timp a'i mulţumi şi a'l prea mări, fără însă ca să'ĭ hotărască şi chipul cum trebue să se pórte ca să fie fericit.

Prin acéstă lege, se ia măsurĭ ca poporul să socotéscă necurat tot ce nu este din némul sĕŭ şi îngădue pedepse aspre ca dinte pentru dinte şi ochiŭ pentru ochiŭ. Prin ea dar, nu se stabileşte acea casă cu un părinte ceresc şi atâţia fiiĭ şi fete câţĭ ómenĭ sunt şi decĭ nicĭ odată ómeniĭ nu ar fi putut ajunge la înfrăţire şi adevărata fericire, dacă ar fi rĕmas numaĭ sub puterea eĭ.

Aşa a fost legea care prescria tăierea împrejur şi căria s'a supus Făcĕtorul legeĭ celeĭ nouĭ. Să vedem acum şi ce fel este legea dată nouĕ prin Iisus Christos şi pe care noĭ suntem obligaţĭ a o urma.

Legea cea nouĕ, legea daruluĭ, cuprinde adevărata înţelepciune. Ea este uşóră şi nu este cu anevoe de îndeplinit. *„Luaţĭ jugul meŭ asupră-vĕ şi vĕ învĕţaţĭ de la mine că sunt blând şi smerit cu inima şi veţĭ afla odihnă sufletelor vóstre, că jugul meŭ este bun şi sarcina mea uşóră“*, a zis Domnul.

Viind pe pământ Mântuitorul nostru, ne-a arătat adevĕrul şi ne-a învĕţat dreptatea. El a spus puţin, dar a lăsat să se înţelégă adêncimea acestuĭ puţin din coprinsul legeĭ date. *«Precum voiţĭ să vĕ facă vouĕ ómeniĭ, faceţĭ şi voĭ lor asemenea»*, ne zice el şi este de ajuns, ca orĭ cine să înţelégă cât este de mare puterea adevĕruluĭ coprins în aceste puţine cuvinte. Pentru acésta, legea cea nouĕ sub care stăm, se numeşte

şi legea duhuluĭ, a haruluĭ, a credinţeĭ şi a libertăţeĭ. Prin acéstă lege, omul se deştéptă în calea binelui şi'şĭ înavuţeşte cunoştinţa sa morală. Ea ne obligă ca să iertăm pe ceĭ ce ne fac nouĕ rĕŭ şi cu dragoste să'ĭ îmbrăţişem. Este neschimbată pentru tóte timpurile şi obligatóre pentru toţi ómeniĭ, carĭ prin credinţă şi prin botez aŭ devenit fiĭ aĭ Bisericeĭ Creştine. «*Cerul şi pământul vor trece, dar cuvintele mele nu vor trece*» sunt zisele Domnuluĭ şi Mîntuitoruluĭ nostru, din care putem înţelege cu înlesnire adevĕrul de maĭ sus şi rĕspunderea ce avem când nu păzim legea sa cea nouĕ.

Domnul prin învĕţătura sa cea înaltă, ne-a luminat îndeajuns asupra regulelor purtăreĭ nóstre, dar prea puţinĭ sunt aceia cari s'aŭ pătruns de ele şi aŭ ţinut regula cuvenită. Ceĭ maĭ mulţĭ, cu o vĕdită pornire calcă legea şi nu se sfiesc a lucra pe faţă din potrivă cu prescrierile sale, cu tóte că Biserica s'a îngrijit ca din adevĕrurile coprinse în legea Domnuluĭ să formeze anumite regule pentru purtarea morală a omuluĭ, cunoscute nouĕ sub numele de legĭ bisericeştĭ. Mântuitorul s'a supus uneĭ legĭ aspre, tăindu-se împrejur şi noĭ nu voim a ne supune legeĭ sale celeĭ atât de uşóre şi cu urmărĭ atât de folositóre pentru noĭ şi pentru urmaşiĭ noştri. Aceasta este de neînţeles. Totuşĭ, timp pentru îndreptare maĭ este încă, voinţă numaĭ să avem.

Numele de Iisus, primit de Domnul astă-zĭ la tăerea sa împrejur, să fie limanul către care trebue să tindem în viaţa şi ancora nóstrĕ de scăpare.

Suntem la începutul anuluĭ nou, Fraţilor, să ne bucurăm în sufletele nóstre şi unĭĭ altora urându-ne la mulţĭ anĭ, să nu pierdem nădejdea fericireĭ de vecĭ, care se ajunge prin ascultarea de legea Domnuluĭ cea sfîntă.

Nimenea nu póte să mérgă la Tatăl fără ajutorul Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ, care este începutul şi sfârşitul mântuireĭ nóstre. Luĭ dar să'ĭ urmăm şi precum la

începutul anului nou Biserica începe laudele sale cu numele lui Iisus, tot aşa şi noi la începutul fie-cărei lucrări să începem cu numele său. Nouĕ ni se pare grea viaţa, dar nicí odată nu ne întrebăm asupra causelor care nasc greutatea.

Iisus ne-a arătat calea şi noi, în loc să ţinem drumul drept pe ea, alunecăm pe povêrnişul către care slăbiciunile nóstre ne silesc. Ne aprindem de mânie şi cu ură întâmpinăm pe fratele nostru. Suntem vicleni şi rĕi, ne mândrim şi tot lucrul rĕu facem. Unul altuia dorim rĕul şi unul altuia stăm cu împotrivire în calea binelui.

Iată dar unde stă greutatea. Singuri şi de bună voe să o înlaturăm dar şi legei Domnului nostru Iisus Christos cu bună-voinţă să urmăm.

Blândeţea şi iubirea să nu ne lipséscă şi cu inime curate să spunem numai adevĕrul şi să facem numai dreptatea.

Şi aşa îndreptându-ne, să nădĕjduim în fericirea vieţei de veci, pe care Domnul o va da tuturor celor ce fac voia sa şi se supun cu bună voinţă prevederilor legei sale. Amin.

CUVINTARE

La anul nou, pentru Sfîntul Ierarh Vasile cel Mare.

«Cu vestmintele arhierieĭ fiind «împodobit, bucurându-te aĭ pre«dicat evanghelia împĕrăţieĭ, is«vorând Bisericeĭ invĕţăturile Or«todoxieĭ, Vasile» .(Stih Vesp).

Fraţĭ Creştinĭ,

Frumósă sĕrbătóre avem noĭ creştiniĭ astă-zĭ. Pe feţele tuturor se vede scrisă bucuria. Astă-zĭ maĭ mult ca tot-de-una, acéstă bucurie este întreită.

Serbăm începerea anuluĭ noŭ, serbăm tăierea împrejur a dătătoruluĭ legeĭ nouĭ, serbăm pomenirea celuĭ între sfinţĭ părinteluĭ nostru, Vasile cel Mare, Arhiepiscopul Cezareĭ-Capadochieĭ. Intreită serbarea şi întreită bucurie dar.

Astă-zĭ noĭ începem un an noŭ, astă-zĭ Mântuitorul lumeĭ primeşte numele de Iisus, cu care 'şĭ începe viaţa ca om şi tot astă-zĭ Vasile părăseşte acéstă viaţă trecĕtóre pentru a începe viaţa cea vecĭnică, către care tot creştinul trebue să tindă cât trăeşte pe acest pămênt. Vasile sfeşnicul cel luminat al Creştinătăţeĭ, cu care am vĕḑut cele cereştĭ lucrurĭ, cât a

trăit pe acest pământ, s'a arătat pre sine blând ca Moisi, rîvnitor către Domnul ca Ilie şi tare în credinţă ca Petru, pretutindenea mărturisind că Christos Fiu al luĭ Dumnezeŭ este şi pretutindenea întărind cu cuvêntul sĕŭ învĕţăturile Ortodoxieĭ. Acest părinte sfînt, plin de credinţă şi apărătorul cel tare al Creştinătăţeĭ, a rĕmas neîntrecut cu înţelepciunea şi cu virtutea. Astă-zĭ chiar viaţa luĭ străluceşte, fiind idealul către care păstoriĭ bisericeĭ urmézĕ să'şĭ îndrepteze privirile. El a fost lucéfĕrul care a strălucit cu razele învĕţăturilor sale ogorul creştin şi pildă vie în calea moralităţeĭ şi a tótă virtutea.

Să luăm dar ca conducĕtor al vieţeĭ nóstre, viaţa cea frumósă şi sfântă a sa, pe care împreună în puţine cuvinte să o ascultăm acum.

Fraţilor,

Sfântul Vasile cel Mare, s'a născut în Cesarea Capadochieĭ tocmaĭ în timpul turburărilor celor marĭ, scornite de Arie şi a celor urmate după primul Sinod de a tótă lumea, ţinut la Nicea. Părinţiĭ sĕĭ eraŭ creştinĭ buniĭ, amândoĭ îngrijindu-se, dar maĭ ales mama sa Emilia, de creşterea fiilor lor. Pe lângă Vasile, eĭ aŭ maĭ avut încă 8 copiĭ, toţĭ la un loc nouĕ, dintre carĭ 4 băieţĭ şi 5 fete.

In Pont, sub supravegherea de aprópe a mătuşeĭ sale Macrina, Sfîntul Vasile primi cele dintâiŭ lumĭnĭ ale ştiinţeĭ. De aci urmă studiul filosofieĭ şi al oratorieĭ la Neocesarea şi apoĭ pe rînd la Cesarea Capadochieĭ, Constantinopol şi Atena, metropola oraşelor în ce priveşte rĕspândirea ştiinţeĭ la tineret, pentru rĕsăritul întreg.

Din şcólă, de aci de la Athena, a legat prietenie trainică cu Grigorie de Nazianz şi cu Ioan gură de aur.

Este încântătóre descrierea, pe care sfîntul Grigore o face cu privire la petrecerea sa la Athena împreună

cu Vasile şi este necesar ca să cunóştem unele părţi dintr'ênsa. «Se părea că noi amêndoui, zice sfîntul Grigore, nu formăm de cât un singur suflet, însufleţind de o dată două corpuri... Noi locuiam, ca să zic aşa, unul în altul.... Departe de a merge pe la acei colegi cu moravuri puţin măsurate şi cu obiceiuri turburătóre, noi căutam numai şi numai tovărăşia acelora, cari prin regularitatea lor şi prin înţelepciunea conduitei lor, erau mai propii a ne duce la bine. Noi ştiam în adevĕr, că viciul se prinde mai grabnic ca virtutea, precum bóla se comunică mai cu înlesnire de cât sănĕtatea. Acelaş motiv ne făcea ca să alegem dintre ştiinţe, nu pe cele mai plăcute, ci pe cele mai folositóre, căci noi cunoştém că instrucţiunea pentru tineri póte fi de o potrivă un isvor de edificare, saŭ un început de ruină dupĕ subiectele la care se aplică cine-va... Noi nu cunóştem de cât două drumuri: Unul şi acesta era principalul, acela al sfintelor nóstre biserici, cel l-alt acela al şcólelor.

Iată cum este viaţa sfîntă, iată cum este prietenia cea adevĕrată şi iată cum trebue să fie purtarea nóstrĕ cu lumea şi cu prietenii ce avem fie-care.

Totuşi nemulţumit cu laudele ce'i se aducea, sfîntul la anul 355 părăsi Athena şi pe prietenul sĕŭ Grigore şi veni la Cesarea Copadocieĭ, unde deschise o şcólă de retorică şi unde în curând se desgustă de situaţiunea distinsă pe care i-o da lumea. Sărăcia de bună voe, făcu să se nască în el dispreţul pentru gloria peritóre din lume şi'i inspiră o dorinţă arzĕtóre către perfecţiune. Impărţi săracilor mare parte din averea sa, se umplu de strălucirea luminei rĕspândită de înţelepciunea cerească şi de bună voe, din dragoste către viaţa cea singuratică, se retrase din mijlocul sgomotului lumeĭ, înbrăţişind călugăria. A înfiinţat mai multe chinovii de bărbaţi şi de femei, cărora le-a dat şi regulele după cari să se conducă.

Infrânarea luĭ apoi a întrecut orĭ ce socotinţă. Mânca o dată pe zi pâne şi ceva legume, dar aşa de puţin,

că se putea zice, că trăeşte fără să mănânce, iar în vreme de lipsă mare, cum a fost la anul 359 vîndu întreaga sa avere, spre a ajuta pre ceĭ lipsiţĭ.

Prin stăruinţa Episcopuluĭ Eusebiŭ, la anul 364 Sfîntul Vasile fu sfinţit preot şi rĕmase sprijin acestuĭ bătrân Episcop până în anul 370, când murind Eusebiŭ fu ales şi aşezat Episcop al Cesareeĭ Capadocieĭ în locul sĕŭ. Ca Episcop a fost stânca de granit, de care s'aŭ lovit necredincioşiĭ şi sprijinul cel tare al Ortodoxieĭ.

La ameninţările surpătorilor dreptеĭ credinţe, Vasile cu blândeţe le rĕspundea: «Noĭ episcopiĭ suntem ceĭ maĭ blânzĭ şi ceĭ maĭ supuşĭ tuturor ómenilor, n'avem nicĭ cea maĭ mică asprime faţă cu cel maĭ de rînd, dar încă faţă cu aceĭ ce ţin puterea. Când însă este vorba despre Religiune ne uităm numaĭ la Dumnezeŭ şi nu vedem pe nimenia altul. Focul, sabia fiarele sĕlbatice, unghiele de fier, ne fac mare plăcere. Orĭ cât mĕ veĭ ameninţa nu mĕ voiŭ clăti».

El muri la 1 Ianuarie, anul 379 în vêrstă de 50 de anĭ, plâns de toţĭ ceĭ ce 'l-aŭ cunoscut, fără deosebire de religiune.

După meritele sale, Sfîntul Vasile a fost numit mare, cinstea şi podóba Bisericeĭ, bărbat însuflat de Dumnezeŭ şi slujitorul haruluĭ, care a rĕspândit adevĕrul în tot pămêntul.

Din cele arătate până aci, Fraţilor, fie-care din noĭ póte să'şĭ dea seama bine despre creşterea deosebită, pe care sfîntul a primit-o în casa părinţilor sĕĭ maĭ întâiŭ şi apoĭ în şcólele ce a urmat, despre cumpătarea vieţeĭ sale şi despre tăria cu care el a respins pe protivniciĭ dreptеĭ credinţe.

El a luptat în potriva pĕcatuluĭ cu curăţia sufletuluĭ sĕŭ şi în potriva întunericuluĭ cu lumina învĕţăturеĭ sale. Peste tot locul a strălucit cu viaţa sa cea sfîntă şi a luptat cu bărbăţie pentru rĕspândirea cuvîntuluĭ luĭ Dumnezeŭ.

Pre sĕracĭ a miluit, pe flămânzĭ cu pâne i-a hră-

nit şi ca o albină flórea a tótă fapta bună a adunat. Prin iubire curată către Dumnezeŭ şi către aprópele sĕŭ, locaşurile cereşti a dobândit şi de acolo tuturor credincioşilor mântuire şi astă-zĭ mijloceşte înaintea Creatorului nostru.

Modelul pe care Biserica ni'l pune înainte astă-zĭ spre urmare, este vrednic de tótă lauda. Pentru îndreptarea nóstră pe calea binelui şi pentru arvunirea fericirei de vecĭ dar, suntem datorĭ a ne sili să ne purtăm în viaţă după învĕţătura şi faptele Sfîntului şi Marelui Ierarh Vasile.

Să fim cumpătaţĭ ca el şi folosindu-ne de înţelepciunea cuvîntului sĕŭ, rămas în scrierile sale cele atât de numeróse, să nutrim credinţa şi să facem numaĭ fapte plăcute luĭ Dumeezeŭ. Cine citeşte cartea sa despre Duhul Sfînt, simte în el lucrarea luĭ Dumnezeŭ şi nu se teme de adevĕr. Explicarea Sfinteĭ Scripturĭ, te face să pătrundĭ în noianul cel nestrămutat al tainelor Dumnezeeştĭ, iar laudele pe carĭ el le aduce mucenicilor te fac curagios la luptă. Din cuvîntările sale morale, fie care din noĭ învaţă apoĭ, cum să se facă maĭ cu înlesnire biserică vrednică de Dumnezeŭ.

Iată în puţine cuvinte viaţa Sfîntului Vasile şi iată folósele cele marĭ ce ne aduce, când vom urma cuvîntului învĕţăturĭ sale.

Cu anul nou ce se începe şi peste al căruia prag am păşit acum, să căutăm a începe o viaţă nouĕ. Să ne într'armăm cu credinţa, cu nădejdea şi cu iubirea, aceste treĭ marĭ virtuţĭ, prin carĭ cad vrăjmaşii şi se nimiceşte puterea pĕcatului şi a morţeĭ.

Să ne luminăm mintea cu lumina învĕţăturei sale şi în calea vieţeĭ să urmăm, mărind pe Dumnezeŭ şi venerând pomenirea Sfîntului Ierarh Vasile, căruia cu un glas să-i zicem. «Prea fericite Vasile, pre noĭ ceĭ ce săvêrşim sfinţită şi prea cinstită pomenirea ta, în altarul cel de sus sfînta liturgie săvêrşind, pe Christos Dumnezeŭ îl rógă, ca iertare de pĕcate şi mare milă lumeĭ să dăruiască». Amin.

CUVINTARE

Pentru ziua Botezului Domnului.

«Şi viind Iisus din Nazaretul Ga-
«lileĭ, s'a botezat de la Ioan în
«Iordan» (Marcu I. 9)

Fraţi Creştinĭ,

Domnul nostru Iisus Christos, în tótă viaţa sa după pământ, nu a lucrat nimic în afară de lege, ci tóte numaĭ pentru împlinirea legeĭ le-a făcut. A venit în lume atuncĭ, când profeţiile arătaŭ şi la vêrsta de 30 anĭ s'a botezat de la Ioan în Iordan după stăruinţa sa, *că aşa se cade nouĕ ca să plinim tótă dreptatea,* cu tóte că el era mântuitorul lumeĭ făcĕtorul legeĭ. Ziua de astă-zĭ dar, în care Biserica serbéză botezul Domnuluĭ, este mare şi strălucită în ochiĭ noştri. Este mare, pentru că ne aduce aminte de marea luĭ Dumnezeŭ iconomie în calea mântuireĭ nóstre, prin sfinţirea apelor cu botezul sĕŭ şi este strălucită, pentru că ne arată bunătatea cea fără marginí a luĭ Dumnezeŭ, care s'a descoperit pe sine în tótă strălucirea sa.

Dumnezeiască arătare, Fiul se botéză, Duhul Sfânt

în chip de porumb se pogóră asupra capuluĭ sĕŭ şi Tatăl 'şĭ arată mărirea sa, prin deschiderea ceruluĭ şi nemărginita sa dragoste, prin cuvintele rostite din cer: «*Acesta este fiul meŭ cel iubit, întru carele bine am voit.*»

Astă-zĭ dar, Biserica serbézĕ Dumnezeiasca arătare la Iordan, a Sfinteĭ Treimĭ şi ne pune înainte spre luminarea nóstră smerenia luĭ Iisus, care fără păcate fiind, a cerut să fie botezat de sluga sa, ca pe toţĭ să ne cureţe de păcate şi să ne înveţe a ne supune legeĭ.

El prin apa botezuluĭ a spălat şi a curăţit lumea, învĕţându-ne şi chipul după care urmând ne putem spăla de păcat şi prin care trecem în împărăţia cea de sus, în locaşurile dumnezeescĭ.

Să ne luminăm maĭ bine asupra acesteĭ învĕţăturĭ şi să vedem, dacă noĭ ceĭ de azĭ ne ţinem jurămintele pe carĭ le facem la botez că vom trăi cu Christos, fugind de satana şi de tóte lucrurile luĭ, ca apoĭ singurĭ să ne dăm séma despre fericirea saŭ nefericirea ce ne pregătim prin însăşĭ purtarea nóstră.

Fraţilor,

Prin apa botezuluĭ, ne facem membrĭ aĭ Bisericeĭ luĭ Christos, după ce declarăm în chip solemn că ne lepădăm de satana, de tóte lucrurile luĭ, de tótă trufia luĭ şi de toţĭ îngeriĭ luĭ şi că ne împreunăm cu Christos, în care credem şi căruia ne închinăm ca Impĕratuluĭ şi Dumnezeŭ. Fără acéstă făgăduială făcută în auḑul tuturor, Biserica nu ne primeşte în sânul sĕŭ, de unde reiese în chip vĕḑut însemnătatea sa, de care tot creştinul este dator a ţine socotélă în calea mântuireĭ pe care este chemat a merge.

Oare ţinut-a socotélă de acéstă făgăduială aceia dintre noĭ, carĭ cugetă rele în inima lor şi carĭ nu lucréză de cât neadevĕrul şi tot lucrul fără de legeĭ? Se maĭ gândesc unĭĭ ca aceştia la rĕspunderea ce aŭ, când lucréză fapte de ademenire, de ură, de rĕsvră-

tire, de pismă şi de trădare? Mai cugetă ei la pedépsa ce 'i aştéptă, când se dedaŭ la acte prin cari 'şi sacrifică datoriile către sine, către aprópele, către Patrie şi către Biserică?

Unii ca aceştia mai păstréză óre legătura cu Christos? Faptele acestea le mai dă lor dreptul de a spune, că cred într'însul şi că se închină lui? Să cercetăm acestea.

Inainte de a primi sfântul botez, noi creştinii ne desbrăcăm de omul cel vechiŭ şi ne îmbrăcăm cu Christos şi apoi prin afundarea în apă de trei ori în numele Sfintei Treimi, intrăm în lumea harului şi a adevěrului. Ne însemnăm cu pecetea daruluĭ Duhuluĭ Sfânt şi aşa curăţiţi şi înarmaţi cu putere de sus începem viaţa nóstră creştinéscă.

Tot creştinul dar, după botez este curăţit de păcatul strămoşilor noştri Adam şi Eva şi de acelea făcute de el până la botez. Dacă ar rěmâne în acéstă stare omul, fericirea sa deplină ar fi asigurată şi totul ar fi în lume după porunca luĭ Dumnezeŭ, dar slăbiciunea firei sale adesea îl face serv păcatuluĭ şi ce este mai trist, de multe ori, cu urmări, cari 'l împiedică d'a se pocăi.

Şi când ne gândim la legătura nóstră de la botez, de a nu umbla după plăceri şi a ne feri de patimi, ce trebue să mai zicem de necredinţă, de defăimare la adresa lucrurilor sfinte şi de acea mare mulţime de păcate înrădăcinate azi printre noi? Nimic alt, de cât că corpul este prea mult îndatorat faţă cu înclinările sale fără frâu, în loc să fie pedepsit şi răstignit împreună cu corpul luĭ Christos. Astă-zi multe corpuri aŭ ajuns să fie cu totul necurate şi prin îndemnul spiritului celuĭ rěŭ fug de pocăinţă, singura cale de îndreptare, şi se înstreinéză ast-fel de Christos cu care rupe ori-ce legătură.

Prin botez moştenim împărăţia cea de sus, intrând în Biserica luĭ Christos şi îmbrăcându-ne cu însuşi omul cel noŭ, câştigăm curăţirea şi nevinovăţia sufletuluĭ.

Precum la botezul Domnului, aşa şi la botezul nostru, cerul se deschide, Duhul Sfânt se pogóră peste noĭ, spre a ne îmbogăţi cu darul sĕŭ şi a ne lumina mintea către tot lucrul bun şi glas din cer se aude zicênd: Acesta este fiul meŭ cel iubit, având dreptul fie-care din noĭ a numi pe Dumnezeŭ Părinte.

Prin urmare, Fraţilor, sciind acestea şi cunoscênd însemnătatea cea mare a botezului, să căutăm a duce viaţa nóstră în curăţie, păstrând fără pată haina cea nouĕ, cu care ne îmbrăcăm la primirea luĭ.

Şi dacă ne abatem în urmă de la poruncile luĭ Dumnezeŭ din pricina fireĭ nóstre slabe, să căutăm a face pocăinţă, părându-ne rĕŭ de pĕcatele făcute, mărturisindu-le cu sdrobire de inimă şi făgăduind a nu le maĭ face. Pocăinţa dar, este al douilea botez cu care se spală pĕcatele făcute după botez şi prin care tot creştinul este dator a trece, spre a se mântui şi a se face părtaş vieţeĭ celeĭ vecinice.

Cercetându-ne noĭ pe noĭ înşine, să ne cutremurăm în inimile nóstre când pĕcătuim, să plângem, să ne căim şi să ne curăţim, spălându-ne cu acest al douilea botez. Să scótem vicleşugurile din sufletul nostru şi precum Christos ne-a curăţit la Iordan, aşa şi noĭ să ne botezăm prin taina pocăinţeĭ, ca nu cum-va pĕcatele nóstre să oprésca venirea daruluĭ Duhuluĭ Sfânt la noĭ.

Cu frică şi cu cutremur dar, să ne rugăm astă-zĭ Mareluĭ Dumnezeŭ, ca să trimită pe prea Sfântul sĕŭ Duh în mijlocul nostru, spre a sfinţi apele cu care apoĭ curăţindu-ne să ne facem părtaşĭ împreună cu dreptiĭ de împĕrăţia sa şi să fim păziţĭ de al treilea botez, care este focul munceĭ de vecĭ, de care mântueşte-ne Christóse Dumnezeule tot de-auna, acum şi pururea şi în vecĭĭ vecilor. Amin.

CUVINTARE

La Sfîntul Măritul Profet, înainte Mergĕtorul şi Botezătorul Ión.

«Cel ce a fost trimis înaintea «feţei Domnului şi omenilor că- «rările cele drepte a arătat, cu- «tremurându-se s'a atins de cre- «ştetul Stĕpânului şi 'l-a botezat». (Can. St. Cânt. V-a)

Fraţi Creştini,

Mântuitorul cel făgăduit, a venit în lume spre a mântui pe om. Pentru primirea sa însă, era nevoie de un pregătitor, pe care Dumnezeŭ în nemărginita sa purtare de grije pentru noi, 'l-a şi trimis în persóna Profetuluĭ Ión, fiul luĭ Zaharia şi al Elisabeteĭ. Era nevoie de un înainte mergĕtor, care să gătiască calea Domnului şi care să pregătiască pe om prin pocăinţă pentru primirea mântuireĭ, adusă în lume de Mesia cel aşteptat. «*Pocăiţi-vĕ că s'a apropiat împĕrăţia cerurilor*» şi «*Faceţĭ roduri vrednice de pocăinţă,*» este glasul celuĭ ce strigă în pustie.

Ión a căruia pomenire Biserica o serbézĕ astă-zi, cu venirea sa în lume, a strălucit cu raze ca de foc şi pre Christos, sórele dreptăţeĭ, maĭ înainte arătat tuturor bine 'l-a vestit.

Cuvêntul învĕţăturei sale a folosit ómenilor atunci, îndreptând pe mulţi pĕcătoşi, după cum póte şi acum să folosésca nouĕ, dacă vom urma calea arătată printr'ênsul.

Să căutăm dar a'l pătrunde mai bine cu cercetarea nóstrĕ, spre a fi pregătiţi după cum se cade pentru viaţa cea fericită şi care este gătită celor drepţi şi bine credincioşi.

Fraţilor,

A fi de bună credinţă şi a'ţi face datoria după cuviinţă, este tot ce póte fi mai de laudă la om. Cel căruia 'i faci binele te respectă şi'ţi mulţumeşte, iar cel ce este mai mare de cât tine, saŭ cel ce te-a trimis, când te supui luĭ şi îl asculţi, te onorézá după meritul ce'ţi aduce fapta săvêrşită.

Aşa se întâmplă cu noi în viaţa de tóte zilele şi aşa s'a întâmplat cu sfîntul Profet, înainte mergĕtor şi Botezător al Domnuluĭ Ión.

Poporul îl avea pre el că pre un om sfînt şi drept, iar Dumnezeŭ îl mărturiseşte cinstindu-l şi îl numeşte mare zicênd: *«că din ceĭ născuţi din femeĭ, nimeni nu s'a sculat mai mare ca Ión Botezătorul.»*

El a botezat pe Stĕpânul lumeĭ de al căruia creştet s'a atins şi s'a arătat ast-fel slujitor al mântuireĭ nóstre. Ca un lucéfăr înţelegĕtor, înainte mergênd a bine vestit pre sórele cel ce din Fecióră a rĕsărit şi la arătare a predicat pe Mielul cel ce a ridicat pĕcatul lumeĭ pentru iubirea de ómenĭ.

Şi apoĭ, după ce a servit luminat tainele date luĭ Dumnezeŭ, ca un miel fără de rĕutate s'a adus pre sine jertfă. Ca şi Ilie cu îndrăsnială a mustrat pre împĕraţiĭ ceĭ ce făceaŭ fără de lege şi cununa cea neveştejită a mărireĭ şi-a agonisit prin tăierea capuluĭ sĕŭ.

Viaţă pustnicească a dus, pocăinţa tuturor a predicat şi mai pre sus de cât toţi profeţiĭ fiind, a moş-

tenit Dumnezeiască cinste. Intocmaĭ cu îngerĭĭ vieţuind înaintea Domnuluĭ a mers, pentru plinirea legeĭ şi începerea daruluĭ celuĭ noŭ şi luminat. A ascultat de Domnul cel ce 'l-a trimis şi a mustrat pre Irod, care n'a voit să înţeleagă cuvêntul sĕŭ de pocăinţă şi de întórcere, ci maĭ rĕŭ făcêndu-se, capul 'i-a tăiat. O jertfă maĭ mare ca acésta a Profetuluĭ luĭ Dumnezeŭ nu se póte, după cum o rĕutate maĭ cumplită ca aceea a luĭ Irod, nu este cu putinţă a se găsi.

Dumnezeŭ prin trimisul sĕŭ îl sfătueşte şi el în loc să se îndrepteze, maĭ tare se întărîtă, se înfuriază şi ucidere fără de lege porneşte.

Tot asemenea şi pre noĭ, Dumnezeŭ prin sfinţiĭ sĕĭ ne sfătueşte şi ne îndeamnă pe calea bineluĭ şi a tot folosul nostru cel sufletesc, iar noĭ în loc să ascultăm de glasul lor şi să ne îndreptăm, tot maĭ rĕĭ ne facem.

Ión striga poporuluĭ *pocăiţi-vĕ* şi luĭ Irod *„nu se cade ţie să ţiĭ pe femeia fratelui tĕŭ“*, precum Biserica strigă azĭ către noĭ fiĭ sĕĭ, pocăiţi-vĕ şi vĕ întórceţi, roduri vrednice de împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ faceţi. Biserica fără plată voeşte să ne tămăduiască, însă mulţi din noĭ socotind amărăciunea leaculuĭ ce ni se dă, nu voesc ca să guste din el şi nu se îndreptéză. Stăruesc în fapte necurate, se lasă învinşi de patimi şi'şi bolnăvesc ast-fel sufletul şi corpul.

Prin patimi 'şi tiranisesc viaţa, se trudesc mult ca să şi-le îndestuleze şi după ce le săvêrşesc, vĕd nemernicia lumeĭ aceştia, dar nu se gândesc la munca ce aştéptă pe ticălosul lor suflet în viaţa viitóre. Pĕcatul le róde ce aŭ maĭ scump în fiinţa lor şi'ĭ înstreinează de dorul luĭ Dumnezeŭ. Urmările pĕcatuluĭ sunt grozave pentru suflet ca şi pentru corp. Fie-care pĕcătos simte aceste urmărĭ, dar în faţa plăcerilor ce le aduce îndestularea poftelor, nu este în stare ca să se împotriviască. El cunóşte rĕul, dar nu primeşte nicĭ un cuvênt de îndreptare din partea cuĭ-va, pornindu-se cu ură şi rĕutate asupra celuĭ ce'ĭ spune adevĕrul şi se sileşte ca să'l îndrepteze. Aşa a făcut

Irod cu Ión când acesta l-a sfătuit la bine şi aşa fac azi toţi aceï abătuţi cu Biserica şi cu învĕţătorii sĕï, când aud cuvintele înalte cu care 'i întâmpină pentru faptele lor oprite de lege.

Eï se turbură şi se întărâtă, se pornesc cu rĕutate în potriva Bisericeï, dar adevĕrul tot adevĕr rĕmâne. Eï se pierd dupĕ pĕcatele lor, pe când Biserica stă cu tărie pe temelia care este Christos Domnul.

Să ne gândim dar, Fraţilor, la tóte acestea, să ascultăm cuvêntul pocăinţeï, predicat de sfîntul Ión Botezătorul şi să ne curăţim de pĕcate şi de tótă rĕutatea.

Ceï buni şi cu viaţa sfîntă, să se osteniască la îndreptarea celor rĕï şi abătuţi. Să urmeze în acest scop Mântuitorului lumeï, care veni din Nazaret la Iordan, cerênd să fie botezat de Ión.

Stĕpânul cere să fie botezat de sluga sa şi se amestecă cu pĕcătoşii, el cel fără pĕcate, numaï ca să sfinţiască apele cu botezul sĕu şi să le dea puterea de a curăţi pe ómeni de pĕcatele lor.

Domnul s'a smerit pe sine şi s'a botezat de la Ión pentru că ne-a iubit pe noï, iar Ión s'a arătat supus poruncï sale botezându-l şi din datorie predicându-l ca pe cel ce va boteza poporul cu duh sfînt şi căruia nu este vrednic a'ï deslega cureaua încălţămînteï sale.

Cu smerenie decï şi noï ca cu o platoşe să ne încingem în acéstă viaţă trecĕtóre şi ca Ión Botezătorul să iubim pre Dumnezeŭ. Să ne deşteptăm din amorţirea în care pĕcatul ne pironeşte şi să ne încălḑim sufletele cu focul dumnezeireï, ce se aprinde în noï, când lucrăm dupĕ porunca luï Dumnezeŭ.

Şi aşa curăţiţi prin pocăinţă, cu bună cuviinţă să ne rugăm Sfîntului Ión Botezătorul, că să mijlociască către Rĕscumpărătorul lumeï mântuirea nóstrĕ şi primirea în locaşurile cereştï împreună cu drepţiï. Amin.

CUVINTARE

La Sfinții Trei Ierarhi Vasile, Grigore, și Ión.

«Să lăudăm treimea cea pământéscă a «Dumnezeeștilor Ierarhi, pre Vasile cel «ce pórtă numele împărăției, pre Grigorie «cel ce are numele cuvîntăreĭ de Dum«nezeŭ și pre Ión cel ce are cu adevĕrat «numele darului și adâncul înțelepciuneĭ «Duhului». (Stih. Litieĭ Sfinților).

Frați Creștinĭ.

Prin însuși Fiul luĭ Dumnezeŭ, prin Sfinții Apostoli și prin învĕțătoriĭ ceĭ înțelepți aĭ dreptеĭ credințe, s'a descoperit nouĕ tainele cele marĭ ale Dumnezeireĭ. Intre învĕțători, mariĭ dascălĭ aĭ lumeĭ și Ierarhi, Vasile cel Mare, Grigore cuvêntătorul de Dumnezeŭ și Ión gură de aur strălucesc însă, cu lumina învĕțătureĭ lor ca organe ale Darului luĭ Dumnezeŭ și ca alăute ale Duhului Sfânt.

Bine vestesc mărirea luĭ Dumnezeŭ și cu tărie apără Sfânta Treime, toți treĭ la un loc fiind stâlpiĭ ceĭ neclintiți pe care s'a sprijinit Biserica Creștină în timpiĭ de restriște și de carĭ s'a lovit sfărâmându-se, neghina învĕțăturеĭ aruncată pe holdele creștine de bârfitoriĭ dreptеĭ credințe Acești treĭ marĭ dascălĭ aĭ lumeĭ și Ierarhĭ, la înălțimea dragosteĭ luĭ Christos

suindu-se, aŭ vĕḑut tainele cele nespuse şi dumnezeeştĭ descoperindu-se şi împreună unindu-se cu dragoste, aŭ strălucit prin înţelepciunea învĕţăturei lor. La un loc câte treĭ fac o treime de Arhiereĭ asemănându-se între eĭ cu dragostea de cele înalte şi cu bărbăţie în apărarea credinţeĭ. Vasile dumnezeiască minte fiind, Grigore dumnezeescul glas şi Ión luminătorul a tótă lúmea.

In acéstă nedespărţită unire a lor se póte afla dar şi motivul pentru care am fost chemaţĭ la acéstă serbare a lor la un loc, după ce maĭ 'nainte i-am sĕrbătorit a parte pe fie-care.

Biserica îĭ serbéză astă-zĭ de-odată pe câte treĭ, pentru ca să ne arate unirea şi dragostea dintre eĭ şi pentru ca să vedem maĭ limpede folósele cele marĭ, pe carĭ le-a dobândit credinţa prin focul învĕţăturei lor.

Cu prilegiul acesta dar, când voim a cuvênta despre dênşiĭ, să ascultăm cu luare aminte cuvêntul şi să ne întărim cu urmarea faptelor lor în calea mântuireĭ.

Fraţilor,

Sfinţiĭ treĭ Ierarhĭ Vasile, Grigore şi Ión aŭ trăit în acelaş timp. Grigore s'a născut la anul 312 după Christos, Vasile la 329 şi Ión la 344 mutându-se către Domnul, Vasile la anul 379, Grigore la 391 şi Ión la 407 după Christos. Prin urmare Vasile a trăit 50 de anĭ, Ión 63 şi Grigore 79. Maĭ întâiŭ Vasile şi Grigore aŭ legat prietenie între dênşiĭ, pe când se aflaŭ la Athena şi în urmă în cercul lor de dragoste frăţéscă aŭ maĭ primit şi pe Ión, cu care s'aŭ înţeles şi s'aŭ iubit, câte treĭ lucrând ca organe ale Duhuluĭ Sfânt în calea mântuireĭ.

Vasile ca Arhiepiscop în Cesareia Capadocieĭ a avut multe de îndurat din partea arienilor şi maĭ ales din partea Imperatoruluĭ Valente şi a guvernatoruluĭ Modest, carĭ căḑuseră în acéstă rătăcire. El însă a

luptat cu bărbaţie şi a reuşit prin înţelepciunea sa ca să înfrunte pe ceĭ protivnicĭ şi să întărească învĕţătura Bisericeĭ despre Dumnezeŭ Tatăl, Fiul şi Sfântul Duh, dobândind din partea urmaşilor recunoscătorĭ supra numele de mare şi de cunoscĕtor al lucrurilor cereştĭ.

Grigore a fost sfinţit Episcop al Zasimelor de către prietenul sĕŭ Vasile, în care demnitate a strălucit ca un lucéfăr prin învĕţăturile şi prin viaţa sa.

A luptat contra rătăcireĭ luĭ Arie, şi a luptătorilor în potriva Duhuluĭ Sfânt, distingêndu-se prin tăria cuvintelor sale în Sinodul al douilea de a tótă lumea, care 'l-a şi ales ca Arhiepiscop al Bisericeĭ din Constantinopol, unde avuse loc Sinodul.

Din causa intrigilor de la curte însă, la anul 382 se retrase din acéstă înaltă demnitate bisericéscă şi să hotărăşte a 'şĭ petrece în linişte viaţa lăsând bisericeĭ o mulţime de scrierĭ în prosă şi în versurĭ. El a fost numit teologul, dupa învĕţătura sa despre unitatea fiinţeĭ divine şi despre Sfânta Treime, care se vede în tóte scrierile sale.

Ión maĭ întâiŭ presviter în Antiohia şi apoĭ Arhiepiscop al bisericeĭ din Constantinopol, a fost renumit prin cuvêntările sale.

S'a distins prin aducerea în sânul Creştinismuluĭ a închinătorilor la idolĭ, carĭ maĭ rĕmăsese pe la marginele imperiŭluĭ Roman de Rĕsărit şi prin lupta înfocată ce a dus în potriva celor ce se rĕtăciseră de la drépta credinţă. Pentru tăria cu care Sfântul se ridica în cuvîntările sale contra luxuluĭ şi a viciilor isvorâte dintr'énsul, şi-a atras asupră'ĭ ura celor de sus şi maĭ ales a împĕrăteseĭ Eudocsia, care a hotărât pe Impĕratul Arcadie ca să 'l surghiunéscă.

In al doilea surghium s'a mutat către Domnul, ca un adevĕrăt păstor, dându-şĭ sufletul sĕŭ pentru turmă şi pentru Evanghelie.

El a fost numit gură de aur, de la frumuseţea cuvintelor ce eşiaŭ din gura luĭ.

Toţi treĭ aceştĭ Marĭ Dascălĭ aĭ lumeĭ, aŭ fost nedespărţiţĭ cu duhul. De şi eraŭ treĭ cu corpul, însă cu duhul aceiaşĭ gândire aveaŭ, fie-care cugetând numaĭ la Domnul şi la Biserica sa cea sfântă. Aşa aŭ lucrat eĭ ca Episcopĭ în apărarea drepteĭ credinţe şi aşa aŭ lucrat prin nenumăratele lor scrieriĭ, cu carĭ aŭ îmbogăţit biserica şi aŭ luminat mintea celor ce s'aŭ adăpat dintr'ênsele.

Ca treĭ lucéferĭ aŭ strălucit, luminând Biserica cu raţele daruluĭ şi ca treĭ isvóre îndestulătóre şi răcoróse aŭ potolit setea celor doritorĭ de învăţătură, întărind credinţa Apostolică a Bisericeĭ şi statornicind pe temeiurĭ neperitóre şi neclătite dogmele şi urmările predate prin Sfinţiĭ Apostolĭ.

Eĭ aŭ fost cu adevĕrat Păstorĭ aĭ Bisericeĭ luĭ Christos, neîntrecuţĭ cu înţelepciunea şi cu viaţa cea arhiereascĕ, dându-se pe eĭ pildă poporuluĭ cu viaţa şi cu purtarea.

Prin urmare, Fraţilor, sĕrbătórea de astă-zĭ, este mare şi înălţătóre pentru tot creştinul cucernic şi cu frica luĭ Dumnezeŭ.

De la Sfinţiĭ Treĭ Ierarhĭ multe se pot învĕţa şi pe urmele trase de dênşiĭ umblând noĭ, cu uşurinţă putem ajunge la mântuire.

Preoţiĭ din învĕţăturile lor să se împărtăşiască şi cu tragere de inimă să cuvinteze poporuluĭ, urmând cu teologhisirea şi cu conducerea turmeĭ ce le este încredinţată după modelul Sfinţilor Treĭ Ierarhĭ, a căror pomenire vecĭnică a rĕmas.

Iar poporul, cu credinţă şi cu dragoste prea mărind pe Dumnezeŭ, să venereze neîncetat pre sfinţĭ şi cu căldură să se róge lor, ca să mijlociască mântuire vecĭnică tuturor celor ce serbează sfîntă pomenirea lor.

Şi aşa cu toţiĭ, ceĭ ce serbăm pre Ierarhiĭ luĭ Christos, cu laude şi cu cântărĭ să'ĭ întâmpinăm ca pre luminătoriĭ lumeĭ zicênd: Prea Sfinţiţĭ Învĕţătorĭ şi Marĭ Arhiereĭ, ceĭ ce sunteţĭ stîlpiĭ buneĭ credinţe şi întărirea credincioşilor, pre Christos Dumnezeŭ rugaţi-l, ca să trimiţă sufletelor nóstre mare milă şi din munca vecĭnică să ne mântuiască. Amin.

CUVINTARE

La Intâmpinarea Domnuluĭ Dumnezeuluĭ și Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos.

«Aŭ adus părinții pre Iisus prun-«cul în Ierusalim, ca să'l pună «înaintea Domnuluĭ și ca să dea «sacrificiul». (Luca II. 23—24).

Frați Creștinĭ,

Fecióra Maria, supuindu-se voinței celuĭ Prea Inalt, a primit de bună voe a se face pre sine Maică a luĭ Christos Dumnezeul nostru. Ea naște în Betleemul Iudeeĭ pe Mesia, cel așteptat, rĕmâind fecióră curată precum a fost și maĭ înainte de a naște. Totuși, cu smerenie adêncă se supune legeĭ și vine după patru-zecĭ de zile la templu împreună cu pruncul, pe de o parte, spre a'l închina înaintea luĭ Dumnezeŭ și pe de alta, spre a primi bine cuvêntarea preoților și curația sa.

Bătrênul Simeon îĭ întâmpină, ia pruncul în brațele sale și rostește rugăciunea: «*Acum liberéză pre robul tĕŭ Stĕpâne, după cuvêntul tĕŭ în pace, că vĕdură ochiĭ meĭ mântuirea ta, care aĭ gătit-o înaintea feței tuturor popórelor, lumină spre descoperirea neamurilor și mărire poporuluĭ tĕŭ Israel*».

De la acéstă întâmpinare, sĕrbătórea de astă-zĭ se numeşte *Intâmpinarea Domnuluĭ* şi pentru învĕţătura înaltă şi alésă ce cuprinde faptul serbăreĭ în sine, se ţine cu mult respect de către adevĕraţiĭ creştinĭ.

Cu prilejul acesteĭ sĕrbătorĭ marĭ, mĕ voiŭ încerca pentru a nóstrĕ luminare în calea mântuireĭ, ca să arăt dar fórte pe scurt, descoperirea care s'a făcut dreptuluĭ Simeon şi motivul de a se supune prevederilor legeĭ vechĭ, Fecióra cea prea curată împreună cu fiul sĕŭ, prin carĕ am primit legea cea nouĕ, plină de dar şi de adevĕr.

Fraţilor,

Cu opt-zecĭ de anĭ maĭ înainte de a se naşte Christos, după porunca Impĕratuluĭ Ptolomeŭ, şapte-zecĭ de învĕţaţĭ aĭ poporuluĭ Iudeŭ, între care era şi dreptul Simeon aŭ fost însărcinaţĭ ca să tălmăciască cele cincĭ cărţĭ ale luĭ Moisi din limba ebraică în cea elinească, fiind aşezaţĭ în câte o cameră deosebită, spre a nu se sfătui între dênşiĭ. Dupĕ ce aŭ isprăvit lucrul pentru care fuseseră chiemaţĭ, aceştĭ învĕţaţĭ cu învoirea împĕratuluĭ s'aŭ înapoiat iarăşĭ la Ierusalim. Pe cale aŭ început a'şĭ pune întrebărĭ unul altuia de cele ce aŭ cunoscut din scripturĭ.

Dreptul Simeon la întrebările ce i s'aŭ pus rĕspunse, eŭ am găsit la Isaia zicêndu-se : «*Iată fecióra, în pântece va lua şi va naşte fiŭ şi va chema numele luĭ Emanoel*», lucru care nu se póte crede, căcĭ este peste putinţă ca o fecióră să nască, fără să ştie de bărbat. Pe când vorbea ast-fel, este întâmpinat de un glas rostit de o persónă nevĕdută, care'ĭ zice: «*Nu veĭ vedea mórtea pênă ce nu veĭ lua în braţe şi nu veĭ vedea pe Christos Domnul*». Cuvêntul acesta s'a împlinit întocmaĭ întru cât viaţa dreptuluĭ Simeon s'a prelungit cu mulţĭ anĭ după măsura vieţeĭ omeneştĭ, aşteptând tot-d'-una în biserică împlinirea celor zise luĭ de Domnul şi întru

cât s'a învrednicit de a lua în braţe pe Emanoil, născut din fecióră prea curată şi mai sfîntă de cât toţi sfinţii. Astă-zi dreptul Simeon primeşte în braţe pe pruncul Iisus şi îndată mintea 'i se luminézá, cunóşte sfîrşitul vieţei sale pe care 'l profeţeşte şi se închină Stĕpânului a tótă făptura, precum îi da lui Duhul a vorbi. Il numeşte mântuirea lumei, aşteptarea némurilor şi se rógă pentru ca să fie scăpat de greutatea anilor acestei vieţi şi să fie chemat la viaţa cea neîmbătrânitóre.

Cunóşte într'ênsul pe Mesia şi zice: «*Acesta va fi pentru căderea şi scularea a multora*», numind pe Christos piatra cea din capul unghiului ca întărire a celor credincioşi şi ca stâncă de care se vor sfărâma toţi cei necredincioşi şi abătuţi de la legea sa cea sfîntă.

Acesta este faptul, care a dat naştere acestei sĕrbători mari, numită *Intâmpinarea Domnului*, de la primirea Mîntuitorului lumei în braţele dreptului Simeon şi de la cuvintele profetice cu care acesta îl întâmpină.

Să vedem acum şi pentru ce Fiul lui Dumnezeŭ a primit a se aduce în biserică, spre a se închina slujbei părintelui ceresc, cum şi pentru ce sfînta Fecióră s'a supus legei şi a venit la biserică pentru curăţire, când ea a rĕmas tot aşa de curată după naştere ca şi înainte de a naşte.

Sfînta Prea Curată Fecióra Maria, precum îi spusese îngerul, ştia că fiul sĕŭ este Mîntuitorul lumei şi totuşi 'l-a adus la biserică ca să'l închine lui Dumnezeŭ împreună cu darul cuvenit supuindu-se legei, spre a se da pe sine pildă şi a ne arăta că toţi suntem datori a ne supune şi a împlini legea şi tóte datinele predate prin părinţii noştri de la strămoşi. Asemenea tot pentru plinirea legei, sfînta Fecióră, la 40 de zile după ce a născut pre Domnul, a mers la biserică pentru curăţirea hotărâtă prin legĕ a se face, cu tóte că ea, înainte ca şi după naştere era tot aşa de curată. Prin urmare Prea Sfânta Născătóre de Dum-

nezeŭ s'a supus legeĭ numaĭ pentru ca noĭ să ne silim a duce viaţa nóstră dupĕ făgăduinţa legeĭ, prin împlinirea căreia se dobândeşte mântuirea.

De alt-fel, tot-d'a-una faptul ducereĭ pruncului Isus la biserică de către mama sa, aşa a fost cunoscut de către toţĭ sfinţiĭ Părinţi şi de aceia Biserica a primit hotărârile legeĭ luĭ Moisi privitóre la acest fapt, obligând pe femeĭ ca la 40 de zile după naştere să vie la biserică, spre a se curăţi pre ele şi a înbiserici pruncul, închinându-l luĭ Dumnezeŭ.

Datina acésta este de laudă şi aduce folóse marĭ pentru mamele care o observă cu sfinţenie. Prin împlinirea acesteĭ datine, mama pe de o parte mulţumeşte luĭ Dumnezeŭ pentru că 'ĭ-a dăruit un prunc şi pentru că a scăpatu-o sănĕtósă; iar pe de alta, primeşte pentru sine prin rugăciunile preotuluĭ curăţirea de orĭ-ce întinăciune şi pentru pruncul noŭ născut, bine-cuvêntarea luĭ Dumnezeŭ.

Sunt cunoscute împrejurările cele grele care premerg momentuluĭ aşteptat, precum cunoscute sunt grijile şi turburarea care coprinde pe toţĭ aĭ caseĭ, dar maĭ ales pe mame, în asemenea casurĭ periculóse. Ele se luptă cu mórtea şi scăpênd de pericol, datoria le impune ca să vie la biserică şi să mulţuméscă luĭ Dumnezeŭ, care este stĕpân peste viaţă ca şi peste mórte.

Inaltă este dar învĕţătura pe care o dobândeşte creştinul din faptul întâmpinăreĭ Domnuluĭ de către bătrânul Simeon şi din acela al împlinireĭ legeĭ de către dătătorul legeĭ celeĭ nouĭ şi de către Prea Curată Maica sa. Să ne folosim dar de dênsa, Fraţilor, şi cu toţĭ să mergem la Biserica Domnuluĭ, spre a ne închina luĭ cu credinţă şi cu dragoste. Legea Domnuluĭ să o ţinem şi faptele cuprinse într'ênsa să le facem. Prin religiune să ne îmbogăţim sufletul, prin biserică să ne deşteptăm simţirile şi prin rugăciune să mulţumim luĭ Dumnezeŭ pentru tóte facerile sale de bine către noĭ. Pre sĕracĭ pururea să'ĭ avem cu noĭ şi să'ĭ miluim; iar pre ceĭ ce se abat de la lege şi

de la virtute să'ĭ sfătuim ca să se îndrepte, dându-le pildă pe însăşĭ Maica luĭ Dumnezeŭ, care s'a supus legeĭ şi a venit la biserică spre a se curăţi, cu tóte că era afară de orĭ-ce păcat.

De la Maica şi Fecióra prea curată, câte nu pot învĕţa femeile nóstre. Ea ştia că Fiul sĕŭ este prea Inalt şi l'a dat cu tóte acestea în braţele dreptuluĭ Simeon, spre a-l închina în biserică ca pe toţĭ ceĭ-l'alţĭ pruncĭ de seama sa. Să ştie dar şi mamele din ziua de azĭ, că smerenia, creşterea sănĕtósă şi jertfirea de sine sunt plăcute luĭ Dumnezeŭ şi în ele sunt datóre a'şĭ deprinde pe fiiĭ lor. Şi aşa cu toţiĭ să umblăm pe calea cea netedă pregătită nouĕ de Mîntuitorul nostru şi de Prea Curata sa Maică. Pildele lor să le urmăm şi din cuvêntul Evangelieĭ sale, ca dintr'un limpede şi rece isvor să ne adăpăm, luminându-ne mintea către bine şi fericire. Printr'o ast-fel de purtare vom arăta că suntem pătrunşĭ de adevĕrul învĕţătureĭ adusă în lume de însuşĭ Fiul luĭ Dumnezeŭ şi rĕspândită printre popóre de sfinţiĭ apostolĭ şi de dumnezeeştiĭ părinţĭ.

Iată decĭ ce se cere de la noĭ, spre a ne mântui şi iată cum trebue să lucrăm în viaţă, spre a ne pătrunde de lumina cea dumnezeiască şi a grăi cu linişte Domnuluĭ în vremea trecereĭ nóstre din viaţa de pe pământ: «*Acum liberéză pre robul tĕŭ Stĕpâne, după cuvêntul tĕŭ în pace, că vĕdură ochiĭ meĭ mântuirea ta.*» Amin.

CUVINTARE

La Buna-Vestire.

«Şi intrând ingerul la dênsa a «zis': Bucură-te ceea ce eşti plină «de dar, Domnul este cu tine» (Luca I. 28).

Fraţi Creştini,

Buna-Vestire, la noi la creştini, este ziua în care serbăm vestea cea bună, adusă de Sfîntul Marele Archanghel Gavriil despre mântuirea neamului omenesc şi ne amintesce actul prin care Fiul lui Dumnezeŭ întrupându-se din Prea Curata Fecióră, vine în lume şi o luminéză cu lumina adevĕrului, pregătindu-i calea către viaţa cea fericită. Este ziua, în care cu toţii suntem datorí a ne întórce privirile asupra trecutului omenirei, spre a descoperi tainele vecĭniciei şi a pătrunde adâncimea cea nepătrunsă a Dumnezeirei, care în chip minunat s'a descoperit ómenilor. Este ziua, în care bucuria nóstră sufletéscă se arată deplină şi în care Dumnezeŭ, împreunându-se cu noí, ne aduce mângâerea prieteniei şi ne asigură moştenirea fiéscă şi dobândirea tuturor bunătăţilor şi a fericirei vecinice.

Multe semne şi înfricoşate minuni de demult, Dumnezeŭ a arătat pentru îndreptarea nóstră a ómenilor, dar minune ca acésta, prin care blestemul legeĭ şi osânda păcatuluĭ aŭ căḑut şi prin care noĭ cu adevĕrat ne-am mântuit, nu s'a arătat. Semnul minunat, prezis de Isaia Proorocul, că se va arăta pe cer şi pe pământ, acuma s'a împlinit. Cu vestmênt ceresc se îmbracă pururea Fecióra primind pe Dumnezeŭ; iar acesta om asemenea nouĕ făcêndu-se dintr'însa, cu vestmênt pământesc primesce a se îmbrăca.

Astă-zĭ, cu adevĕrat, se împlinesce cuvêntul luĭ David care zice: *„Adevĕrul din pământ a rĕsărit şi dreptatea din cer a privit“*, numind pe Prea Sfînta Fecióra pentru fecioria eĭ cea adevĕrată şi pe Dumnezeescul sĕŭ Fiiŭ întrupat dintr'însa.

Cugetând asupra acestora şi gândindu-ne la bucuria negrăită, pe care ne-o aduce sĕrbătórea de astă-zĭ prin bună-vestirea Archanghelului Gavriil, se cuvine ca să vedem cum s'a împlinit acéstă bună-vestire şi carĭ aŭ fost folósele ce aŭ decurs de aci pentru némul omenesc.

Fraţilor,

In Nazaretul Iudeiĭ, Mântuitorul lumeĭ, se pogóră între noĭ, asemenea nouĕ făcêndu-se, pretutindenea învĕţând şi cu minunile sale luminând lumea către adevĕr şi fericire neperitóre.

El întemeiază Biserica Creştină, isvorul mântuireĭ nóstre şi limanul de scăpare către care tot creştinul tot-d'auna trebue să tindă. Dumnezeŭ Cuvêntul se întrupéză şi viind în lume, pe basa Evangheliei cuprinsă în învĕţătura sa, întemeiază o împĕrăţie nouĕ şi răsare celor din întuneric adevĕrata lumină cu care numaĭ, se póte umbla pe calea cea dréptă, care duce la fericire. Pe basa acesteĭ lumine eşite din învĕţătura Mântuitorului, s'a desvoltat apoĭ credinţa creştină

despre Dumnezeŭ şi lume; iar noĭ cu dênsa nutriţĭ fiind, serbăm astă-zĭ zămislirea cea după trup a acestuĭ Mântuitor. Pe baza acesteĭ lumine, omenirea s'a regenerat, înobilându-şĭ viaţa şi întărindu-şĭ virtuţile, după care am dobândit o viaţă curată, roditóre în fapte bune şi înlesnirea de a ajunge la fericirea cea neperitóre.

Dumnezeŭ singur, de a sa bună voie a primit a se face om şi a rĕscumpĕra omenirea prin patima sa cea mântuitóre.

El 'şi-a arătat puterea, când a săvârşit măreţul şi şi extra ordinarul act al întrupării sale, la care mintea omenéscă nicĭ nu póte ca să se ridice. Şi-a arătat dreptatea când a primit a se face om, spre a mântui pe om, numaĭ ca să nu aibă diavolul motiv, să zică, că a fost învins de Dumnezeŭ. Şi în fine, 'şi-a arătat înţelepciunea, de vreme ce tóte cu înţelepciune le-a făcut. La început, Adam şi Eva şi azĭ Iisus Christos şi Născĕtórea de Dumnezeŭ. Adam a pĕcătuit şi noul Adam, Iisus Christos, l-a ridicat, Eva a uneltit zămislirea pĕcatuluĭ şi Născĕtórea de Dumnezeŭ, p'a mântuireĭ. Atuncĭ şarpele şi acum Arhanghelul Gavriil, în Edem s'a călcat porunca şi în Nazaret s'a născut Mântuitorul.

Atuncĭ, Eva a auḑit: «*Intru scârbă veĭ nasce fiĭ*» şi azĭ Născĕtórea de Dumnezeŭ aude: «*Bucură-te cea plină de dar, Domnul e cu tine*».

Din tóte acestea, se vede destul de lămurit, că prin buna-vestire a îngeruluĭ, pe care biserica o serbéză astă-zĭ, se face începătura mântuireĭ nóstre şi se găteşte împĕrăţia cerurilor pentru sufletele celor dreptĭ.

Astă-zĭ taina cea din veac ascunsă lumeĭ se arată, Gavriil slujesce şi Fecióra cea curată pre cel ce ţine tóte primeşte.

Astă-zĭ Gavriil trimis de Dumnezeŭ în Nazaret vine şi Fecióreĭ bine-vestesce zicênd: «*Nu te teme Marie, că aĭ aflat har de la Dumnezeŭ*», nu te teme zic şi te bucură cu bucurie mare, că după Dumnezeŭ tu eştĭ maĭ mare

şi mai înaltă de cât toţi. Dumnezeŭ cel fără de început te-a ales pre tine din tóte némurile curată şi fără de prihană, pentru aceia ca pre o dómnă şi împărătésă va să te îmbrace cu Sórele cel prea strălucit, cu Fiul sĕŭ cel unul născut. Aceste cuvinte tainice s'aŭ părut neînţelese Sfinteĭ Fecióre, dar gândindu-se la căderea Eveĭ în raiŭ s'a minunat şi cutremurându-se a zis către dînsul: Cum te voiŭ numi? om saŭ înger? Să te numesc om? Cuvintele tale sunt cereşti. Să te numesc înger? Te vĕd ca pre un om şi mĕ tem de înşelăciune, căcĭ Dumnezeŭ, Impĕratul şi Stĕpânul a tóte, neîncăput fiind, nu va putea să se sălăşluiască întru mine. Intâmpinare, la care îngerul rĕspunde: *„Nu te teme, Marie, nicĭ te minuna de închinăciunea mea, că mare dar aĭ aflat de la Dumnezeŭ“* şi unde voeşte Dumnezeŭ să biruesc rinduiala fireĭ. Adu-ţĭ aminte cum din piatră a isvorît apă, cum toiagul luĭ Aaron uscat fiind înfloresce, şi cum rugul ne apris fiind arde şi nu uita pe Sara, pe Anna şi pe Elisabeta, care fiind bătrâne aŭ luat în pântece şi aŭ născut. Atuncĭ Fecióra a rĕspuns: «*Iată róba Domnuluĭ fie mie după cuvêntul tĕŭ*» după care îngerul 'ĭ-a descoperit Dumnezeiasca taină, zicêndu-ĭ: «*Duhul Sfînt peste tine se va pogorî şi puterea celuĭ prea Inalt te va umbri,*» cuvinte cu carĭ a şi luat în pântece de la Duhul Sfânt, iar îngerul s'a dus de la ea tot cu trup precum 'ĭ se arătase.

Iată în scurt cele urmate între înger şi Sfînta Fecióră, iată semnul extra-ordinar cu care 'şi ia fiinţa cel prea înfiinţat, iată pentru ce Prea Curata Fecióră are trecere înaintea Domnuluĭ vieţeĭ şi mijlocesce mântuire tuturor celor ce se rógă cu credinţă, iată în fine pentru ce cu buna vestire se pune început mântuireĭ nóstre.

Cunoscênd acestea, noĭ creştiniĭ moştenitorĭ aĭ descoperireĭ Dumnezeescĭ şi păzitorĭ aĭ tainelor sale, se cuvine a ne arăta în tot-d'auna mulţumitorĭ luĭ Dumnezeŭ, cinstind şi prăznuind acéstă sfîntă şi mare zi,

păzindu-ne de tótă necurăţia şi înălţând din inimi curate, cântări de laudă către Făcătorul a tóte.

Să păzim taina bunei credinţe într'un suflet curat şi într'o viaţă fără prihană, ca să putem primi milostivirea cea mare, pe care Domnul şi Mântuitorul nostru Iisus Christos o revarsă asupra nóstră.

Cu toţii dar astă-zi, să ne apropiem de Sórele Christos Dumnezeŭ, care tot-d'auna strălucesce, îndepărtând cu razele sale ura, tótă patima şi tótă rĕutatea şi să'l rugăm ca să ne aducă pace, îndestulare şi bine cuvîntare în tóte întreprinderile nóstre; iar Născătórei de Dumnezeŭ, cinstind-o ca pre adevĕrata maică a mântuirei nóstre, să'i zicem: Bucură-te Impĕrătésă, ceia ce eşti mai înaltă de cât cerurile şi ajutătórea, nóstră a tuturor; nu te mânia pre noi, ci caută cu milostivire spre poporul cel atât de îngreuiat cu păcatele şi'l mântuesce; Bucură-te cea plină de dar, Domnul e cu tine, şi nu ne uita pre noi. Amin.

CUVINTARE

La Sfîntul şi Marele Mucenic Gheorghe.

«De Impĕratul Christos, cel ce şi-a «pus sufletul sĕŭ pentru viĕţa «lumeĭ, dorind ostaşul, s'a grăbit «să moră pentru dênsul.» (Icosul «Sfîntuluĭ).

Fraţĭ Creştinĭ.

Odată cu primă-vara cea încântătóre, plină de viaţă şi aducĕtóre de florĭ mirositóre, pentru noĭ creştinii a rĕsărit şi primă-vara daruluĭ. Erĭ învierea luĭ Christos nouĕ tuturor ne-a strălucit şi azĭ toţĭ cu raţele purtătoruluĭ de chinurĭ Gheorghe luminându-ne, cu florĭ împodobim biserica şi casele nóstre. In calea vitejilor în tot-d'a-una cu florĭ aŭ eşit popórele şi tot cu florĭ şi ramure înverdite am eşit şi noĭ astă-zĭ întru întâmpinarea vitézuluĭ mare mucenic Gheorghe. El pre sĕracĭ a miluit, neputincioşilor a fost doctor şi împĕraţilor ajutător.

A iubit pe Stĕpânul lumeĭ cu dragoste fierbinte, mărturisind în privelişte pe Christos şi cu bărbăţie surpând idolii înşelăciuneĭ, ne-a arătat calea mântuireĭ.

A semĕnat cu osârdie sĕmânţa Dumnezeeştilor porunci, agonisindu-şĭ mărirea cea de sus şi prin lupte şi munci înfricoşate s'a făcut părtaş patimeĭ celuĭ fără patimă, după care s'a împărtăşit sculăreĭ şi împărăţieĭ sale.

Pe acest prieten preţios al Dumnezeuluĭ nostru, Biserica îl serbézĕ azĭ cu laude şi cu cântărĭ. Iar noĭ cu veneraţiune adâncă pentru acest ales ostaş al luĭ Christos, care 'şĭ-a pus viéţa pentru dênsul, ne-am adunat în acest locaş Dumnezeesc ca să 'l mărim după cum se cade şi împreună să cinstim amintirea luĭ.

Pentru a nóstră deplină mulţumire dar şi pentru îndreptarea vieţeĭ nóstre către bine şi către tot ce este de folos în calea mântuireĭ se cuvine a cunósce viéţa sfântuluĭ mare mucenic Gheorghe, ca apoĭ să ştim şi cum trebue să ne purtăm noĭ aci pe pamênt spre a dobândi viéţa cea vecinică şi neîmbătrînitóre.

Fraţilor,

Marele mucenic Gheorghe s'a născut în Capadocia din părinţĭ de ném bun şi cu frica luĭ Dumnezeŭ. Plăcêndu-ĭ viéţa de ostaş, el îmbrăţişe cariera militară, în care s'a distins prin curagiul şi bravura sa, merite carĭ aŭ adus după sine ridicarea sa la demnitatea de tribun al unuĭ întreg corp de armată. In rĕsbóe apoĭ s'a luptat cu vitejie, făcêndu-se ast-fel iubit de Impĕratul Diocleţian, care-l făcu comite şi comandant şef al armateĭ.

Dar pe cât era de credincios şi de supus împĕratuluĭ sĕŭ, tot pe atât de credincios şi de supus era şi Impĕratuluĭ Christos. Eroismul şi bravura sa militară eraŭ aceleaşĭ şi în mărturisirea dreptеĭ credinţe.

In adunarea ţinută de Impĕrat, spre a se plănui cum să se muncéscă maĭ rĕŭ creştinĭ, el s'a opus la tóte părerile Impĕratuluĭ, mărturisind vitejeşte că este creştin. Şi la întrebarea luĭ Magnentie antipatul, pentru

ce vorbeşte cu atâta îndrăsnélă, el a rĕspuns, *pentru că spune adevĕrul.* La cuvintele măgulitóre ale Impĕratuluĭ, el a rĕmas tot aşa de statornic în credinţa luĭ Christos, ca şi cum se arătase în adunarea de care am vorbit.

Faptul acesta a întărâtat pe Diocleţian întru atât, în cât a poruncit ca sfîntul să fie aruncat pe dată în temniţă şi supus la muncĭ grozave. I s'a pus o piatră mare pe piept şi apoĭ sdrobit aprópe cu totul a fost adus din nou în faţa Impĕratuluĭ căruia abia vorbind, i-a mărturisit iarăşĭ că este creştin. A fost dat apoĭ din noŭ muncitorilor, carĭ legându-l de o rótă cu dinţĭ ascuţiţĭ l-aŭ făcut să sufere chinurĭ amare, la carĭ el nicĭ nu suspina, ci răbda ca un adevĕrat ostaş vitéz al luĭ Christos.

Impĕratul socotind că sfîntul şi-a dat sfîrşitul s'a dus în templu luĭ Apolo, ca să 'ĭ mulţuméscă că l-a scăpat de sfântul Gheorghe.

Ce înşelăciune amară şi cât de nesocotit este omul. El gândesce într'un fel şi Dumnezeŭ face aceia ce voeşte el. Sfântul nu numaĭ că nu murise, dar încă îmbărbătat de înger, se arătă muncitorilor sĕĭ cu totul nevătămat, în cât toţĭ se minunară de acéstă mărită minune.

Insăşĭ împărătésa Alexandra cunoscênd adevĕrul pentru care sfântul a fost muncit a primit credinţa mărturisită de dênsul.

Numaĭ Impĕratul nu se potoli. El porunci să fie îngropat până la gât într'o grópă, în care s'a stins var spre a 'l arde. Sfântul însă a rĕmas nevătămat. A fost încălţat cu încălţăminte de fier cu piróne lungĭ şi gonit până ce i s'a sfâşiat carnea dupĕ picióre. Şi de aceste rănĭ însă s'a vindecat îndată.

A fost pus să jertféscă idolilor, dar n'a voit. A fost bătut şi forţat să bea otravă, şi în loc să móră el, pe un mort a înviat, dupe care minune chiar vrăjitorul Atanasie a primit credinţa mărturisită de dênsul.

La rugăciunea sa, idoliĭ din templul luĭ Apolo aŭ

căḑut la pământ. Diocleţian atunci întĕrâtat a poruncit ca atât sfântului Gheorghe, cât şi soţiei sale Alexandra să li se tae capul.

Alexandra târâtă de ostaşi a murit pe cale; iar sfântului 'i s'a tăiat capul în ḑiua de 23 Aprilie, primind ast-fel cununa cea neveştejită a mărireĭ din mâna Mireluĭ Christos.

O! cât este de strălucită şi de minunată viaţa acestuĭ sfânt şi mare mucenic al Domnuluĭ. El iubeşte pe Dumnezeŭ, crede într'ênsul şi nădĕjdueşte că va petrece cu aleşiĭ sĕĭ.

Pentru dragostea luĭ Christos, se lipseşte de averile şi de rangurile sale din lume, pentru credinţa cea dréptă 'şi dă corpul sĕŭ la muncĭ cumplite şi pentru viaţa cea vecínică 'şĭ jertfeşte viaţa cea trecĕtóre.

Dar în ce se deosibeşte sfântul? Şi cu ce se pare nouĕ, că s'a ridicat la viaţa cea desăvârşită marele mucenic Gheorghe? El a fost ostaşul cel maĭ vitéz, fapt cunoscut astă-zĭ în tóte ţĕrile creştine şi maĭ ales în ţara nóstrĕ. Pe timpul luĭ Ştefan-cel-Mare, domnul Moldoveĭ, care în nenumĕrate rânduri a înfrânt puterea duşmanilor ţĕreĭ în carĭ băgase gróza, stégul Mareluĭ Mucenic Gheorghe se purta în fruntea armatelor, carĭ în tot-d'a-una aŭ eşit biruitóre. Stégul acesta şi azĭ se păstrézĕ în Monastirea Zogravu zidită de Ştefan-cel-Mare în Sf. Munte. De alt-fel patronul oştireĭ româneştĭ până în ziua de astă-zĭ tot Sf. M. M. Gheorghe a rĕmas, ceia-ce arată cât de multă veneraţiune dăm noĭ acestuĭ iubit prieten al luĭ Christos.

El a fost întocmaĭ ca lucéfărul plin de lumină şi de strălucire mare, învĕţând lumea cunóscerea adevĕruluĭ şi gonind cu ranele sale întunericul înşelăciuneĭ.

A împărţit averea sa la sĕracĭ şi 'şĭ-a agonisit bogăţie în cer, a răbdat muncĭ şi a ruşinat pe împĕratul cel fără de ruşine.

Corpul sĕŭ, şi l-a semănat luĭ Dumnezeŭ; iară muncitoriĭ din porunca luĭ Diocleţian arându-l cu suliţe şi

cu sabie, plin de florile cele bine mirositóre, ale virtuţilor creştineşti, în vistierile cereşti l-aŭ pus.

Strălucitóre prin lumina care se revarsă asupra nóstră şi plină de învĕţăturĭ înalte este pentru noĭ viaţa sfântuluĭ şi mareluĭ mucenic Gheorghe.

Să luăm dar pildă de la dênsul şi să iubim pe Dumnezeŭ, să iubim pe aprópele nostru şi ţara în care ne-am născut şi am crescut.

Să îndreptăm slăbiciunile fraţilor noştri şi să 'ĭ ajutăm. Ceĭ cu avere dintre noĭ să se gândéscă, că sunt puşĭ de Dumnezeŭ numaĭ ca nişte economĭ şi chivernisitorĭ aĭ aceleĭ averĭ, din care se cuvine a da şi celor ce n'aŭ cu ce să trăéscă.

Ceĭ ce se află în necazurĭ şi supărărĭ să rabde, dacă vor ca să se mântuiască şi aşa cu toţiĭ să ne silim printr'o viaţă asemenea cu a sfântuluĭ pe carĭ îl serbăm astă-zĭ, ca să dobândim fericirea în care dênsul se află.

Să ne îmbrăcăm cu zaua credinţeĭ şi cu suliţa cruceĭ să ne într'armăm, ca ast-fel să putem ajunge primă-vara cea aducĕtóre de florĭ cuvêntătóre şi cununa măririeĭ să dobândim.

Viaţa Sfântuluĭ M. M. Gheorghe, pe care am ascultat-o azĭ, să ne fie ca un dreptar al vieţeĭ nóstre, ca să putem trece cu bine la primă-vara adevĕruluĭ, care înoéşte tótă făptura şi pe noĭ ne hrăneşte cu dragostea luĭ Christos, Dumnezeul nostru. Amin.

CUVINTARE

La Inălțarea la cer a Domnuluĭ nostru Iisus Christos.

«Plinind rânduiala cea pentru noĭ şi «cele de pe pământ unindu-le cu cele ce- «reştĭ, te-aĭ înălțat întru mărire Christóse «Dumnezeul nostru.» (Condacul Serbăreĭ).

Fraţĭ Creştinĭ,

Mare este dragostea luĭ Dumnezeŭ către noĭ şi nepătrunsă taina iconomieĭ sale pentru mântuirea némuluĭ omenesc.

Adam a greşit şi Fiul luĭ Dumnezeŭ pre sine jertfă s'a adus. Ca un miel nevinovat Stĕpânul singur la junghiere a mers şi apoĭ cu a luĭ putere din morţĭ a înviat. Douĕ fapte dar, deopotrivă de minunate în ochiĭ noştrĭ, precum minunată este întréga viaţă a Mântuitoruluĭ nostru. Acolo unde voeşte Dumnezeŭ se birueşte rânduiala fireĭ. Pe muntele Maslinilor înainte cu puţin de înfricoşata oră a morţeĭ sale, am vĕdut pre Domnul în cea maĭ desăvârşită umilinţă cu genuchile plecate şi cu faţa la pământ, rugându-se Părinteluĭ Ceresc, ca să trécă, de este cu putinţă paharul, sorbit maĭ în urmă până la fund şi azĭ tot pe muntele acesta, am venit ca să ve-

dem, împreună cu Sfinţii Apostoli, pe Domnul înălţându-se la cer.

Pe muntele Maslinilor, adunaţi fiind Apostolii, i-a bine-cuvêntat pe dênşii Domnul, ne spune Sfînta Evanghelie *şi a fost când 'i-a bine-cuvêntat pe ei, că s'a depărtat de la dênşii şi s'a înălţat la cer.*

Cine mai póte să se îndoéscă acum de puterea cea mare a lui Christos Dumnezeŭ ? Şi cine póte dintre noi ca să nu laude azi împreună cu îngerii mărită Înălţarea Domnului la cer ?

Pornirile celor protivnici se vor isbi de mărturiele Sfinţilor Apostoli şi ale Mironosiţelor femei, cari aŭ vĕḑut pre Domnul după învierea sa, înălţându-se la cer, se vor înfrânge de mărturia munteluĭ cel sfânt al Maslinilor, care a fost faţă la înălţarea sa şi se vor sdrobi de bucuria care s'a făcut în cer pentru încoronarea biruinţeĭ sale prin înălţarea sa de la cele pământeşti la cele cereşti, pe care Biserica o serbéză astă-zi.

Fraţilor,

Prin înălţarea Domnuluĭ, să nu credem, că purtarea de grije a luĭ Dumnezeŭ s'a luat de la noi. Nu fraţii mei. Domnul s'a înălţat la cer şi a trimes în lume pe Mângâitorul, Duhul adevĕruluĭ, care de la Tatăl purcede. El însă aşa se cuvenea ca să se întórcă la mărirea avută mai 'nainte până a fi lumea.

Cerurile aŭ gătit scaunul luĭ, norii suirea luĭ şi îngerii s'aŭ minunat vĕḑându-l în chip de om mai presus de fire. Tatăl aştepta pe acela pe care îl are în sânuri d'a pururea şi Duhul Sfînt îngerilor a poruncit ca să deschidă porţile şi ómenilor ca să laude pe Christos, cel ce s'a suit la locul avut mai înainte de a veni în lume.

Pretutindenea bucurie mare, pretutindenea pregătire. In cer şi pe pământ toţi îngerii şi ómenii de o potrivă se împărtăşesc de bucuria biruinţeĭ luĭ Chris-

tos. El a eşit învingĕtor asupra morţeĭ, a condus pe Apostolĭ cu însuşĭ cuvêntul învĕţăturĕĭ sale în calea cea plină de greutăţĭ a înalteĭ lor chemărĭ şi încoronat cu triumf de Părintele Ceresc pentru folosul ce a adus omenireĭ mântuind-o, se întórce în locaşurile sale.

Dar ce a dobândit el şi în ce stă mântuirea nóstrĕ? Vor întreba unĭĭ. Nu este rĕŭ ca să cunóştem acésta.

Prin patimile cele înfricoşate şi prin pironirea sa pe cruce, el a dobândit némul omenesc întreg, mântuind lumea de pĕcat şi împăcând-o cu Dumnezeŭ. A suferit ca să ne mântuiască pe noĭ şi acum biruitor şi plin de mărire se înalţă la cer. Toţĭ ne bucurăm de isbânda luĭ şi toţĭ cu un glas uniţĭ în gândurĭ mărim pe Dumnezeŭ care s'a milostivit către noĭ prin fiul sĕŭ cel iubitor de ómenĭ. Christos-Dumnezeŭ, tot-de-auna mărit cu Dumnezeirea se înalţă astă-zĭ la cer, ca să ne arate că omul Iisus cel atât de răbdător în suferinţe, cu puterea sa cea nemărginită a învins iadul şi calea cĕtre cerurĭ tuturor ca un Dumnezeŭ a tot puternic a deschis. El a intrat biruitor în cer şi cu dênsul împreună némul omenesc întreg. Iată ce a dobândit el, şi iată în ce stă mântuirea nóstrĕ.

Mântuitorul lumeĭ putea să se înalţe la cer şi fără ca să fie de faţă sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ, însă nevoie era ca aceştia să fie martorĭ aĭ desăvârşiteĭ sale biruinţe asupra întunericuluĭ, după cum asemenea nevoie era ca aceştia să cunóscă tot adevĕrul cu care sprijiniţĭ să pótă conduce maĭ în urmă pe credincioşĭ în calea mântuireĭ.

Învĕţătorul, până în cel din urmă minut, n'a încetat ca să îndemne pe ucenicĭĭ sĕĭ la împlinirea chemăreĭ lor, luându-ĭ martorĭ, chiar la încoronarea victorieĭ sale depline.

Acestea a făcut Domnul nostru Iisus Christos pentru némul omenesc, înlesnindu-ĭ ast-fel bunul traiŭ din lumea acésta şi pregătindu-ne fericirea din lumea ceal'altă.

Dar noĭ ce trebue să facem, pentru ca să fim vrednicĭ de împĕrăţia cea de sus, după sacrificiul Mântuitoruluĭ nostru?

Să căutăm maĭ întâiŭ a pătrunde datoriele la carĭ suntem însărcinaţĭ de legea morală, spre a ne asigura cu uşurinţă graţia luĭ Dumnezeŭ. Lumea şi tóte bucuriele ce ne înlesneşte ea nu este comóra bunătăţilor la care noĭ ne aşteptăm şi decĭ în altă parte să ne întórcem privirele, pentru ajungerea la mântuire.

Domnul nostru Iisus Christos s'a înălţat la cer în faţa Apostolilor sĕĭ, spre a le arăta că cerul este locul către care tot creştinul se cuvine ca să tindă în faptele sale după pământ, spre a se mântui.

Prin urmare, către cer să ne îndreptăm privirile şi avênd în faţă tot-de-una pe Sfinţiĭ Apostolĭ cu sacrificiele lor cele prea marĭ pentru împlinirea slujbeĭ luĭ Christos, să ne îmbărbătăm de la dênşiĭ, urmând calea ce ne-aŭ arătat. Să deschidem şi să citim cu bagare de sémă cărţile şi ne vom încredinţa, că cu puterea luĭ Christos în împlinirea a tot cuvêntul sĕŭ de către Sfinţiĭ Apostolĭ şi ucenicĭĭ lor, s'a întărit credinţa şi s'a recunoscut libertatea Bisericeĭ creştine, aşa de cumplit gonită la început.

Chreştiniĭ atunci se iubiaŭ cu adevĕrata dragoste a luĭ Christos, unĭĭ altora ajutând şi unĭĭ pe alţiĭ sprijinindu-se. Eĭ formaŭ o singură familie avênd de Părinte pe însuşĭ Dumnezeŭ şi se îngrijiaŭ maĭ mult de suflet, hrănindu-l cu cele de trebuinţă, spre a'l pregăti pentru viaţa cea vecĭnică. Bine cuvêntarea Domnuluĭ, cu adevĕrat era asupra lor.

Maĭ înalt exemplu pentru noĭ în împlinirea cuvêntuluĭ luĭ Dumnezeŭ, ca viaţa creştinilor din cele d'întâiŭ timpurĭ, nu póte să fie. Eĭ trăiaŭ cu credinţa dréptă în Dumnezeŭ şi sufereaŭ cu răbdare tóte muncile amare, umilindu-se până la mórte îngrozitóre, ca óre când Stĕpânul pe lemnul cruceĭ şi s'aŭ înălţat după faptele lor la cer împreună cu biruitorul morţeĭ prin bine cuvêntarea sa.

Să ne fie spre folosire acéstă pildă a lor şi prin faptele nóstre bune, să ne silim a păstra bine cuvîntarea, cu care Domnul ne-a rĕsplătit prin Sfinţii Apostolĭ în ziua înălţărĭ sale la cer.

Şi ast-fel în acéstă zi mare a Chreştinătăţeĭ, pătrunşĭ de tóte cele ce Domnul a făcut pentru noĭ şi de cele ce noĭ se cuvine a împlini după porunca sa, să ne arătăm recunoştinţa nóstrĕ către dênsul şi cu dréptă credinţă să-l rugăm zicênd: Dómne Iisuse Christóse, cela ce nedespărţit de Tatăl pre pământ aĭ petrecut şi pe muntele Maslinilor întru mărire te-aĭ înălţat, umplênd de bucurie nemărginită pe ucenicĭĭ tĕĭ, învrednicĕşte-ne şi pe noĭ bucurieĭ aleşilor tĕĭ, cu rugăciunile lor, pentru mare mila ta. Amin.

CUVINTARE

La Sfinții Impĕrați și întocmaĭ cu Apostolii Constantin și Elena.

«Constantin împreună cu maica sa «Elena prin cruce a stricat înșelă-«ciunea idolĕscă și în lume credința «Ortodoxă a întărit» (Exapostilaria sfinților).

Frați Creștinĭ,

Creștinismul, acest mare arbore, ce ne adăpostește sub ramurile sale mântuitóre, a rĕsărit prin cuvêntul Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ care 'l-a sădit. Sfinții Apostolĭ 'l-aŭ udat și îngrijit, iar urmașiĭ lor, sfinții ceĭ bine plăcuțĭ Domnuluĭ, 'l-aŭ curățit de tóte încercările rele ale rătăciților, carĭ căutaŭ să împedice creșterea și desvoltarea sa.

Până să ajungă aci însă, multă durere aŭ fost nevoiți să sufere sfinții și părinții bisericeĭ.

Este adevĕrat, că prin ostenéla sfinților Apostolĭ și ajutată de mărturisirile celor ce aŭ vĕdut învierea Domnuluĭ, Religiunea Creștină s'a lățit pretutindenea cu repedĭciune. Este adevĕrat că dênsa în fața nevoilor reli-

gióse ale timpuluĭ, cu puterea adevĕruluĭ a biruit pe ceĭ protivnicĭ şi prin legătura dragosteĭ predicată de Domnul a adus lumea la înfrăţire. Dar nu este maĭ puţin adevĕrat, că alăturea cu Apostoliĭ la curăţirea ogoruluĭ creştin de spiniĭ rĕutăţeĭ omeneştĭ, a lucrat cu mult foc şi vĕdită bărbăţie Marele Impĕrat Constantin. In timpul celor treĭ sute de anĭ până la dênsul, Apostoliĭ şi mulţĭ sfinţĭ amare chinurĭ aŭ suferit şi cu cruḑime se lovia Biserica luĭ Christos. Cărţile sfinte se ardeaŭ, adunările la rugăciune se opriaŭ, averile creştinilor se luaŭ de la dênşiĭ, bisericile se dărâmaŭ şi se ardeaŭ; iar păstoriĭ turmeĭ luĭ Christos eraŭ bătuţĭ şi închişĭ prin temniţe, schingiuiţĭ şi ucişĭ de sabie, de foc, şi apă.

Mulţime mare de creştinĭ jertfă s'a adus în acest timp de restrişte şi de suferinţe, dar Biserica luĭ Christos a biruit.

Numele Mîntuitoruluĭ lumeĭ, pretutindenea era predicat şi chiar în casele împĕraţilôr, carĭ gonéŭ din împĕrăţia lor mântuirea adusă în lume prin Christos, ómeniĭ curţeĭ şi chiar împĕrătesele şi fiicele lor eraŭ creştine, purtând vie înlăuntrul lor icóna Dumnezeireĭ blânduluĭ Iisus.

Printre ast-fel de împărătese este şi fericita Elena al căruĭ soţ era păgân. Ea fórte de timpuriŭ a sădit în inima fiuluĭ sĕŭ Constantin adevĕrul predicat de Domnul nostru Iisus Christos şi de Sfinţiĭ sĕĭ Apostoliĭ, din care a rĕsărit apoĭ lumina cruceĭ şi biruinţa Religiuneĭ Creştine.

Mare şi strălucită dar este pentru noĭ sĕrbătórea de astă-zĭ, căcĭ ne aminteşte de întocmaĭ cu Apostoliĭ Impĕraţĭ Constantin şi maica sa Elena, carĭ aŭ lucrat la înrădăcinarea şi laţirea Creştinismuluĭ.

Să vedem acum şi învĕţătura ce isvorăşte pentru noĭ creştiniĭ din victoria cea strălucită a Bisericeĭ Creştine asupra păgânismuluĭ, de care se face amintire azĭ odată cu Sfinţiĭ Impĕraţĭ Constantin şi Elena.

Fraţilor,

Marele Impĕrat Constantin, a fost chemat de Domnul la slujba de Apostol, întocmaĭ ca şi Pavel în mod miraculos. Amândouĭ cu glas din cer aŭ fost strigaţĭ. Pavel întâmpinat pe cale cu cuvintele. «*De ce mĕ goneştĭ?*» şi Constantin cu semnul cruceĭ şi cu cuvintele scrise cu stele în jurul eĭ «*Intru acesta învingĭ*».

Dumnezeŭ, în purtarea sa de grije pentru noĭ, a ales organe vrednice şi iscusite în rĕspândirea învĕţăturiĭ Fiuluĭ sĕŭ şi în lăţirea Bisericeĭ sale, de la un capĕt al lumeĭ la altul.

Călătoriile luĭ Pavel, cuvêntările sale şi cărţile pastorale trimise de el adunărilor religióse în numele luĭ Christos, înfiinţate de el şi de ucenicii sĕĭ, sunt de mare preţ şi d'a dreptul se lucrézĕ printr'ênsele la întărirea şi lăţirea adevĕruluĭ, adus în lume de Mîntuitorul nostru şi încredinţat spre păstrare Bisericeĭ sale.

Tot aşa, proclamarea libertăţeĭ religiuneĭ creştine şi recunóşterea eĭ ca religiune de Stat de către Constantin, precum şi adunarea celor 318 sfinţĭ Părinţĭ la Niceia, spre a stabili adevĕrul faţă cu rătăcirea luĭ Arie, sunt acte prin care Chreştinismul a câştigat mult, socotită acéstă activitate prin darul luĭ Dumnezeŭ, care se află în Biserică prin Domnul nostru Iisus Christos.

Marele Impĕrat Constantin dar, a fost alesul Domnuluĭ în rĕspândirea religiuneĭ sale şi acela care a adus mult bine omenireĭ.

El a pus temelia iubireĭ de Dumnezeŭ şi în locul întunericuluĭ a rĕspândit lumina. Faţa lumeĭ întregi în totul se schimbă. Sclavia se desfiinţézĕ şi se dă loc libertăţeĭ celeĭ maĭ întinse, ómenii se fac maĭ familiarĭ şi din faptele lor se vĕdeşte înobilarea inimeĭ şi îmblânzirea, fructe ale Religiuneĭ luĭ Christos.

Căsătoria pornită din iubire reciprocă se declară sfîntă şi soţiĭ de o potrivă datorĭ în a se iubi şi respecta unul pe altul. Nu se maĭ presintă bărbatul

ca un tiran şi femeia ca o sclavă, ci amêndoĭ tovarăşĭ de viaţă împărţindu-şĭ între dênşiĭ bucuriele şi întristările.

Părinţiĭ se îngrijesc maĭ mult de fiiĭ lor şi aceştia îĭ respectă după cuviinţă atât pe dênşiĭ cât şi pre alţĭ ómenĭ maĭ în vêrstă de cât eĭ. Iubirea de semeniĭ noştrĭ asemenea se desvoltă în linişte. Asilurile pentru bătrânĭ, vĕduve şi orfanĭ, spitalele şi alte aşezĕminte de bine facere, predicate de Chreştinism ca isvorâte din dragostea către noĭ şi către aprópele nostru, tot din timpul Mareluĭ Constantin aŭ început să înflorească şi să crească maĭ mult.

Tot atât de folositóre pentru Biserica Chreştină aŭ fost şi hotărârile Sinoduluĭ adunat la Niceia din porunca sa, prin care se alcătueşte învĕţătura Bisericeĭ despre Tatăl şi despre Fiul luĭ Dumnezeŭ, curăţindu-se credinţa de rĕutatea învĕţătureĭ luĭ Arie, se stabileşte când trebue să se serbeze Paştele şi cum se cuvine a se ţine Dumineca şi sĕrbătorile.

In tot timpul împĕrăţieĭ sale de peste 40 de anĭ, Constantin fără încetare a lucrat la întărirea şi maĭ departe lăţirea Bisericeĭ creştine.

A zidit biserici înzestrându-le cu odórele trebuincióse şi a dat legĭ prin care s'a asigurat pacea şi liniştea poporuluĭ sĕŭ.

Ca şi dînsul, mama sa Elena a lucrat mult în via Domnuluĭ. A călătorit la Ierusalim unde a găsit crucea pe care Mântuitorul lumeĭ a ridicat pĕcatele neamuluĭ omenesc întreg şi d'asupra mormêntuluĭ sĕŭ a ridicat un măreţ şi frumos locaş Dumnezeesc. Pe muntele Maslinilor, la Betleem şi în alte localităţĭ asemenea a ridicat biserici, spre a rĕmâne cu turnurile lor înalte vestitóre în viitor despre biruinţa Chreştinismuluĭ şi despre slujba apostoliei cu care dînsa împreună cu fiul sĕŭ Constantin s'aŭ ostenit pentru dragostea Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ.

Amândoĭ dar, Constantin şi Elena, unşĭ cu untul de-lemn al bucurieĭ, aŭ urît înşelăciunea şi aŭ iubit

adevĕrul învrednicindu-se cu voinţa Impĕratului împĕraţilor şi împĕrăţiei celei cereşti.

Mai înalt exemplu ca acesta în calea mântuirei pentru noi nu póte să fie altul. Să cugetăm dar la focul Dumnezeesc cu care Sfinţii Impĕraţi Constantin şi Elena aŭ slujit pe Domnul şi să căutăm a ne împlini cu sîrguinţă datoriele nóstre creştineşti.

Să ne ferim de mrejile cele atât de încurcate ale lumei cu plăcerile sale şi să alergăm cu dragoste către sfintele luĭ Dumnezeŭ biserică.

Să ne într'armăm cu semnul biruinţei nóstre, cu crucea Domnuluĭ şi tóte ispitele se vor alunga de la noĭ şi ca cu o cheie cu dînsa uşa împĕrăţiei cereştĭ ni se va deschide, căci ea este semnul întru care creştinul învinge.

Şi aşa cu cuget curat şi cu iubire fiiască să ne rugăm Domnuluĭ şi Mântuitoruluĭ nostru zicêndu-ĭ: „Impĕrate al împĕraţilor şi Dumnezeule al nostru, cela ce cu bogate daruri împodobeştĭ pre ceĭ vrednicĭ şi aĭ vênat din cer prin semnul crucei pe Constantin, zicêndu-ĭ întru acesta birueştĭ, milostiveşte-te către noĭ poporul tĕŭ şi ne mântueşte de mânia cea viitóre pre noĭ pe toţĭ, carĭ săvârşim cu dréptă credinţă amintirea Sfinţilor Impĕraţi şi întocmai cu Apostolii Constantin şi Elena, cu ale cărora rugăciuni învrednicesţe-ne pre noĭ vecĭniceĭ tale împĕrăţiĭ.“ Amin.

CUVINTARE

La Nascerea Sfîntuluĭ Ión Botezătorul.

«Bucură-te Zahario şi te veseleşte Elisabeto, că profet aţĭ născut pe pământ, astă-zĭ din făgăduinţă, pre Mergĕtorul înainte cel de Dumnezeŭ chiemat.» (Stih. d. Polieleu).

Fraţĭ Creştinĭ,

Nóptea nedumnezeireĭ, întru nascerea Mergĕtoruluĭ înainte se risipeşte şi razele darului până la marginele lumeĭ străbat pretutindenea, vestindu-se sórele cel neapus Christos.

Astă-zĭ Ión Botezătorul se nasce şi cu dênsul omenirea se deştéptă din somnul cel greŭ al pĕcatuluĭ, pocăinţa prin el se predică şi pentru primirea lumineĭ pregătire mare se face.

«*Şi tu pruncule, profet celuĭ Prea Inalt te veĭ chiema, că veĭ merge înaintea feţeĭ Domnuluĭ, spre a'ĭ pregăti calea*», ne spune sfânta Evangelie şi aşa este. (Luca I. 76).

Pentru ce chipul minunat în care Sfîntul Ión Botezătorul vine în lume şi pentru ce atâtea alte fapte minunate se légă cu acésta, dacă nu pentru ca lumea să pótă cunósce pe Inainte Mergĕtorul Domnuluĭ, tri-

mis anume pentru a găti calea celuĭ ce vine să mântuiască pe om.

Prevestitóre de marĭ daruri este pentru noĭ nașterea Sfântuluĭ Ión, şi decĭ sĕrbătórea de astă-zĭ aducĕtóre de multă ródă duhovnicéscă este. Să căutăm dar, a ne folosi de acest prilegiu, spre a ne îmbogăţi sufletele cu lumina învĕţăturei ce ne aduce.

Fraţilor,

Zaharia şi femeia sa Elisabeta, ómenĭ drepţĭ şi temătorĭ de Dumnezeŭ, eraŭ bătrânĭ şi lipsiţĭ de mângâierea de a avea copiĭ. Orĭ cine dintre noĭ póte să înţelégă cât de amară era durerea lor şi cât de umiliţĭ eraŭ eĭ din acéstă pricină în faţa poporuluĭ. Intr'o sĕrbătóre însă, pe când Zaharia era în templu îmbrăcat în vestmintele sacerdotale, tămâind sfînta sfintelor, de odată Arhanghelul Gavriil 'i se arată şi 'i bine vesteşte zicêndu-i: «*Elisabeta soția ta 'ţĭ va nasce fiŭ şi veĭ chiema numele luĭ Ión. Veĭ avea o mare bucurie şi mulţĭ se vor bucura de nașterea luĭ, căcĭ el va fi mare înaintea luĭ Dumnezeŭ*». Zaharia însă, judecând după legile firei şi gândindu-se la vêrsta înaintată a socieĭ sale, nu a voit să crédă cuvintelor rostite de înger, care 'i-a dat semn de adeverire a vestireĭ sale, zicêndu-i: «*Să fiĭ mut până se vor umplea tóte acestea*».

Minunea îndată s'a arătat, Zaharia ne maĭ putênd vorbi din minutul acela şi a premers astfel minuneĭ bine vestită de înger, că Elisabeta va nasce fiŭ, în amânduĕ cu voia luĭ Dumnezeŭ, biruindu-se rînduiala firei.

După zămislire, Elisabeta cunoscênd puterea care se lucréză într'ênsa, se umple de bucurie mare şi cu recunoscinţă zice: «*Așa 'mi-a făcut mie Domnul în zilele în care a căutat să ridice necinstirea mea dintre ómenĭ*». In legea veche, ceĭ ce n'aveaŭ copiĭ eraŭ socotiţĭ ca rĕĭ în faţa luĭ Dumnezeŭ şi priviţĭ cu dispreţ de că-

tre cunoscuţĭ. Maĭ mult, nicĭ darurile lor nu eraŭ primite la templu şi ast-fel se înţelege bucuria de care era cuprinsă sfînta Elisabeta, când a simţit dovada împlinireĭ cuvîntuluĭ zis prin înger.

Precum minunată a fost amuţirea de îndată a luĭ Zaharia şi zămislirea Elisabeteĭ, asemenea minunată a fost şi săltarea prunculuĭ în pântecele mameĭ când Sfînta Fecióră, care asemenea luase în pântece de la Duhul Sfînt, a venit să vadă pe Sfînta Elisabeta.

Dupĕ trecerea timpuluĭ hotărât, aşa precum îngerul vestise, Elisabeta naşte pe Ión Botezătorul şi Mergĕtorul înainte al Domnuluĭ. Amuţirea părinteluĭ sĕŭ se deslégă odată cu însemnarea numeluĭ ce urma să 'ĭ dea, dupĕ cuvîntul Arhanghelului Gavril şi lumea cu bucurie mare primeşte pe acest fiŭ al bine cuvîntareĭ.

Zaharia de îndată ce a căpătat graiul, se umple de Duh Sfînt şi rosteşte o rugăciune înaltă, prin care mulţumeşte luĭ Dumnezeŭ pentru că a bine voit cu casa luĭ şi a rĕscumpĕrat poporul sĕŭ dupĕ făgăduinţa dată luĭ Avraam şi apoĭ profeţeşte sórta fiuluĭ sĕŭ ca înainte Mergĕtor, spre a pregăti calea luĭ Mesia, Domnul şi Mântuitorul lumeĭ.

Aşa a fost nascerea Profetuluĭ Ión, pe care Biserica o serbéză astă-zĭ şi cu ast-fel de minunĭ a însoţit-o Dumnezeŭ.

S'a arătat chiar de la nascere, că Dumnezeŭ 'l-a ales a fi maĭ mare între ceĭ născuţĭ din femeĭ şi s'a putut cunósce de toţĭ că trimis pentru pregătirea primireĭ celuĭ Prea înalt este.

Dar nu numaĭ nascerea, ci şi viaţa sa a fost întărind acestea. Statornic în susţinerea adevĕruluĭ, nu s'a ademenit de linguşitorĭ şi nicĭ nu s'a înfricoşat de puternicĭ şi de rĕŭ voitorĭ. A fost creḑut de mulţĭ că este Mesia şi cu smerenie veniaŭ a se închina şi a se mărturisi luĭ. El însă le arăta pe adevĕratul Mesia, căruia se numia slugă şi aşa de mic faţă de dênsul, în cât nicĭ cureaua încălţămintelor luĭ nu era vrednic ca să 'ĭ deslege şi pe toţĭ îĭ învĕţa botezul pocăinţeĭ.

El a fost cel mai înalt model în supunerea corpului cu patimile şi cu poftele sale. Mânca acride şi miere sălbatică şi se îmbrăca în piei de cămilă, predicând ast-fel pocăinţa nu numai cu cuvîntul, ci şi cu fapta.

Sfîntul Ión Botezătorul pentru mustrarea care a făcut-o lui Irod, că a luat pe femeia fratelui său, prin îndemnul Irodiadei şi după cererea ficei sale, a fost ucis tăindu-i-se capul. El dar este cel dintâiu mucenic al Bisericei înfiinţată de Domnul nostru Iisus Christos şi semnul de hotar prin care legea veche se desparte de cea nouă a darului şi a adevărului.

Ce înaltă este pilda pe care noi creştinii o găsim în persóna Sfântului Ión şi cât de uşóră este calea celor ce vor să o urmeze în dorinţa de a se mântui.

Să ne gândim dar, Fraţilor, la faptele minunate săvârşite de Dumnezeu, să ne pătrundem de puterea cea mare a pocăinţei, prin care se capătă misericordia lui Dumnezeu şi să ne întórcem din calea rătăcirei. Suntem în post, avem cu noi încă resunând glasul lui Ión, care ne îndémnă la pocăinţă şi ascultăm chiemarea Domnului, care ne zice : *„Intórceţi-vĕ către mine şi mĕ voiu întórce şi eu către voi“*. Ce trebue să facem dar?

Dăcă ascultăm ne mântuim şi dacă nu ascultăm ne pierdem. Prin urmare, să ascultăm şi cu vitejie să lepădăm lucrurile întunericului şi pe cele ale luminei să le primim.

Să ne întărim sufletul cu credinţă, să 'l împodobim cu dragostea şi să 'l mângâiem cu nădejdea.

Intăriţi aşa apoi, să ne silim a face roduri vrednice de pocăinţă, mărind pe Dumnezeu întru sfinţii săi şi părăsindu-ne de urmările cele rele, prin care duhul cel necurat ne birueşte. Să fugim de cei ce ne fac nouă rĕu vĕduţi şi nevĕduţi vrăjmaşi şi cu postul îngrădindu-ne, să ne pocăim şi cu un glas pe pământescul înger rugându-l, să'i zicem : *«Botezătorule al Mântuitorului şi Inainte mergĕtorule, ca cela ce ai îndrăznire întru cinstită naşterea ta, rógă pe Christos, Dumnezeul nostru, să dăruiască pace lumei şi sufletelor nóstre mare milă.»* Amin.

CUVINTARE

La Sfinții Apostoli Petru și Pavel.

«In tot pământul a eșit vestirea lor și la marginile lumeĭ cuvintele lor».

Frați Creștinĭ,

Acum nouĕ-spre-ḑece secole, Mântuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos, viind în lume, spre a aduce la îndeplinire opera sa mântuitóre și a ridica némul omenesc la fericirea cea vecínică, 'și-a ales dintre ómeniĭ de rând 12 ucenicĭ, pe carĭ îĭ face Apostoli și botezându-se de Ión îșĭ începe activitatea sa mesianică la etatea de 30 anĭ.

Petrece 3 anĭ și jumătate pe pĕmênt însoțit pretutindenea de Apostoliĭ sĕĭ, este persecutat de nemulțămitoriĭ jidovĭ, se dă spre judecată, este rĕstignit, se îngrópă și a treia zi învieză din morți, arĕtându-se ucenicilor sĕĭ și încredințând chiar și pe Toma, că el este Christos, Domnul și Invĕțătorul sĕŭ.

După 40 de zile, se înalță la cer în fața ucenicilor sĕĭ și le făgăduesce trimiterea Mângâitoruluĭ, a Du-

huluĭ adevĕruluĭ, care după 10 zile de la înălţare se pogóră asupra lor şi le dă puterea de a vorbi în limbĭ şi de a face minunĭ.

Cât de înaltă a fost misiunea ce li s'a încredinţat şi cât de zelósă a fost activitatea lor, se póte cu înlesnire vedea din rĕspândirea Creştinismuluĭ în tóte părţile lumeĭ şi din fructele sale atât de salutare. Succesul şi meritele lor sunt cu atât maĭ marĭ, cu cât aŭ fost nevoiţĭ ca să sufere insulte, bătăĭ, temniţe, muncĭ şi chiar mórte şi acestea ni se înfăţişează ca într'o icónă vie, maĭ ales în ce privesce viaţa sfinţilor Apostolĭ Petru şi Pavel, pe care Biserica nóstră Creştină Ortodoxă, cu mare solemnitate îĭ serbézĕ astă-zĭ.

Este bine dar, ca azĭ, când serbăm amintirea acestor distinşĭ aleşĭ aĭ Domnuluĭ în continuarea opereĭ sale mântuitóre, să cunóscem în mod cât se póte de scurt viaţa lor şi lăudându-ĭ să căutăm a ne conforma cu sublimele modele ce ni se înfăţişézĕ de Biserică în persóna lor.

Fraţilor,

Sfântul Apostol Petru, înainte de a fi chiemat la apostolat, se numea Simon şi era pescar la lacul Tiberiadeĭ. El era un statornic şi credincios ucenic al Domnuluĭ şi acela dintre eĭ, care ca maĭ bătrân, a mărturisit în numele lor, înaintea Invĕţătoruluĭ, credinţa, *cum că el este Christos, Fiul luĭ Dumnezeŭ, celuĭ viŭ*, credinţă pe care se întemeiază Biserica creştină şi pe care nicĭ porţile iaduluĭ nu o vor sfărâma.

A predicat în Ierusalim, unde a fost închis de două orĭ şi a continuat maĭ departe predicarea cuvêntuluĭ luĭ Dumnezeŭ, în diferitele părţĭ din Palestina şi în Samaria, unde a împărtăşit Duhul Sfînt celor ce trecusĕră de curând la Creştinism şi unde a înfruntat pe Simon Magul.

A călĕtorit apoĭ în Cezarea, unde a botezat pe Cornelie sutaşul şi înapoindu-se la Ierusalim, a fost prins din ordinul luĭ Irod Agripa şi aruncat în închisóre, de unde în chip minunat a scăpat în urmă. El a luat parte la sinodul din Ierusalim, a trecut apoĭ în Antiohia, a călĕtorit maĭ departe în Asia mică şi a ajuns cu predica până la Babilon, unde a fost rĕstignit pre cruce ca şi Domnul şi Stĕpânul sĕŭ şi al neamuluĭ omenesc întreg.

Cunoscênd acestea, să trecem maĭ departe şi să vedem iarăşĭ cât se póte de scurt viaţa celuĭ de al doilea mare Apostol Pavel, pe care Biserica împreună cu Petru îl serbézĕ astă-zĭ. El era Iudeu din neamul luĭ Veniamin şi din ţinutul Tarsuluĭ Ciliciеĭ. Timpul naşterеĭ sale nu se póte şti cu siguranţă.

Tatăl sĕŭ, un fariseŭ fanatic îl crescu în principiile fariseismuluĭ şi îl încuviinţă conducerеĭ învĕţatuluĭ Gamaleil-la şcóla sa din Ierusalim. Aci a luat parte la uciderea cu pietre a Arhidiaconuluĭ Ştefan şi a lucrat în mod activ la persecutarea creştinilor. In calea către Damasc, unde pornise, spre a prinde pe creştinĭ şi a'ĭ aduce la Ierusalim este convertit şi din persecutor fanatic, cum era, devine cel maĭ zelos apărător al Creştinismuluĭ. El însoţit şi de alţĭ Apostolĭ întreprinde maĭ multe călĕtoriĭ misionare şi pretutindenea convertesce la creştinism şi înfiinţézĕ biserici. Activitatea luĭ este neîntrecută şi epistolele sale adresate diferitelor biserici înfiinţate de el, sunt ca un monument măreţ, care ne vorbesce despre chiemarea la apostolatul Domnuluĭ nostru Iisus Christos a acestuĭ mare şi neîntrecut Apostol, distins maĭ ales prin priceperea şi zelul cu care lucrează, spre desăvârşirea operеĭ mântuitóre ce i s'a încredinţat. După maĭ multe prigoniri şi temniţe şi după ce paharul suferinţelor se umple, el móre la Roma, tăindu-i-se capul. In afară de acestea, în decursul vieţеĭ lor, aceştĭ douĭ sfinţĭ Apostolĭ, aŭ fost pildă mucenicilor în răbdare, acoperământul celor slabĭ şi neputincioşĭ, lima-

nul şi zidul de scăpare al celor înviforaţi şi organele Duhului. Ei aŭ fost primitorii cheilor împĕrăţiei cerurilor şi în puterea lor aŭ dat deslegare de pĕcate, tămăduind bolnavii şi înviind morţii.

Ei bine, Fraţilor, din cele zise până aci, vedem că amândoui aceşti sfinţi Apostoli sunt ca două lucefere strĕlucitóre în predicarea şi rĕspândirea creştinismului. Umbra lui Petru tămăduea bólele şi măhrama lui Pavel le gonea. Petru înviéză pe Tavita mórtă fiind şi Paul pe Eutih tênĕrul, care căduse din al treilea rând al unei case. Ast-fel a fost viaţa lor şi pentru aceia, Biserica îi laudă şi Domnul îi încununéză cu cununa dreptăţei pre care dreptul judecător o va da tuturor celor ce l'aŭ iubit.

Se cuvine dar, ştiind acestea, ca şi noi să ne purtăm asemenea lor, spre a putea cu siguranţă ca să învingem neajunsurile din viaţa acésta şi a ajunge la fericirea cea vecínică prin virtutea şi tăria apostolică pe calea cea netedă a adevĕrului şi a dreptăţei.

Să ne ferim de rătăcire şi tot-dé-una, în momentele de bucurie ca şi în cele de întristare, să urmăm credinţa lui Christos, desfăşurată cu atâta ostenélă de aceşti Sfinţi mari Apostoli şi să lăsăm grăunţul de muştar ca să créscă în inimile nóstre. Cu aceste învĕţături astă-zi, când serbăm amintirea marilor Apostoli ai Domnului, să ne unim la serbare şi împreună lăudându-i să le urmăm viaţa împodobindu-ne cu virtutea credinţei, a dragostei şi a curăţiei vieţei, spre a primi resplata pregătită celor buni şi drepţi. Amin.

CUVINTARE

La Sfîntul Marele Profet Ilie.

«Fraţilor, ascultaţi pre maï mariï voştri «căcï eï priveghiază pentru sufletele vó- «stre.» (Ebreï XIII 17.)

Fraţï Creştinï,

Pătrunşï de acéstă sfîntă şi înaltă povaţă a Sfîntuluï Apostol Pavel, prăsnuim astă-zï amintirea sfîntuluï şi mareluï profet Ilie, pe care Biserica nóstră Creştină Ortodoxă pentru tăria cu care el a apărat credinţa, susţinênd cu sârguinţă adevĕrata ideïe despre Dumnezeŭ în faţa bârfitorilor Iudeï, carï înlocuiaŭ pe Dumnezeŭ cu idoliï luï Baal şi cu viţeiï de aur, 'l-a încununat cu numirea de stâlp şi apărător al dreptelï credinţe.

Aducerea aminte de luptătoriï pentru adevĕr, de mărturisitoriï dreptelï credinţe, de adevĕraţiï slujitorï aï luï Dumnezeŭ; aducerea aminte de viaţa şi credinţa lor ne daŭ cele maï frumóse învĕţăturï şi ne arată calea cea dréptă, pe care umblând ajungem la adevĕrata fericire.

Pentru acésta, cu ocasiunea sĕrbătoriï de astă-zï şi urmând cuvintelor Sfîntuluï Apostol Pavel, care ne

zice: «*Ascultaţi pre maĭ mari voştri, căci eĭ priveghiază pentru sufletele vóstre*», mĕ voiŭ încerca ca să arăt viaţa acestuĭ sfînt profet, din care luând pildă de drépta credinţă, să putem merge pe urmele sale, spre a dobândi apoĭ viaţa cea fericită şi nemuritóre a împĕrăţieĭ celeĭ de sus.

Fraţilor,

Inainte de a descrie viaţa acestuĭ bărbat mare înaintea ómenilor şi a luĭ Dumnezeŭ, mare căcĭ a mustrat împĕraţi şi a fost ascultat de Dumnezeŭ în rugăciunile sale, este bine ca să rechiemăm în minte istoria poporuluĭ Ebreŭ din 'naintea sa.

După mórtea luĭ Solomon, poporul nemulţumit cu domnia luĭ Roboam fiul acestuia, care n'a voit să micşoreze dările puse asupra sa, se rĕscólă şi proclamă alt împĕrat în persóna luĭ Ieroboam.

Acesta atrase de partea sa zece seminţiĭ din cele doŭĕ-spre-zece carĭ compuneaŭ imperiul şi formă regatul luĭ Israel, cu reşedinţa în Samaria, rĕmâind Roboam numaĭ cu doŭĕ seminţiĭ, din carĭ se formă regatul luĭ Iuda cu reşedinţa la Ierusalim.

Ieroboam, pentru ca să împedice poporul de a merge să se închine la Ierusalim, făcu douĭ viţeĭ de aur şi'ĭ aşeză la marginea imperiuluĭ, zicênd poporuluĭ: «*Aceştia sunt Dumnezeiĭ tĕĭ Israele, carĭ te-aŭ scos din pământul Egiptuluĭ*»...

In acest fel, regatul luĭ Israel, aprópe întreg se depărtă de adevĕratul Dumnezeŭ şi începu să se închine idolilor făcuţi de mâinĭ omenescĭ, prin stăruinţa luĭ Ieroboam şi a urmaşilor sĕĭ pe scaunul împĕrătesc.

Cu tóte acestea Dumnezeŭ, care în tot-dé-una a avut milă de făptura mâinilor sale, nu a părăsit cu totul pe Israeliţi, ci a îngrijit de eĭ şi a ridicat în anumite timpurĭ profeţi, bărbaţi plinĭ de virtute, de curaj şi de Duh sfînt, carĭ le arăta rătăcirea lor şi'ĭ po-

văţuia să se întórcă la Dumnezeŭ şi să păzéscă legea sa.

Unul din aceştĭ profeţĭ fu şi Ilie care cu zelul, cu curagiul şi cu sfinţenia sa întrecu pe toţĭ ceĭ-l'alţĭ profeţĭ.

El a fost fiul luĭ Sovac din Tesvi, din ţinutul Arabieĭ şi din némul luĭ Aron. La nascerea sa, tatăl sĕŭ 'l-a vĕḑut în vis dând mâna cu nisce bărbaţĭ îmbrăcaţĭ în haine albe, carĭ 'l înfăşeaŭ în haine de foc şi îĭ daŭ să mănânce pară de foc.

Sfîntul Ilie se arătă în Israel în ḑilele Impĕratuluĭ Ahab şi ale soţieĭ sale Isabela, deci dar atuncĭ când poporul ajunsese culmea rătăcireĭ prin îndemnul luĭ Ahab şi al Isabeleĭ, carĭ covârşise în fără de legĭ pe toţĭ împĕraţiĭ ce domniseră înaintea lor; prin urmare trebuia un profet ca Ilie, care să'ĭ mustre şi să'ĭ pedepséscă. Sfîntul Ilie, plin de Duhul Sfînt se înfăţişéză înaintea luĭ Ahab, îl dojenesce cu asprime şi'ĭ hotărăsce pedépsa ce va cădea asupra sa şi asupra poporuluĭ zicênd: «*Viŭ este Domnul căruia slujesc, că nu va fi pre pământ ploe saŭ rouă treĭ anĭ şi lunĭ şése, de cît numaĭ prin rostul guri mele*» fapt care se împlini întocmaĭ şi din care pricină poporul suferi de fóme şi de sete în timpul prezis de profetul luĭ Dumnezeŭ.

Ahab însă, pe lîngă păgânătatea sa, maĭ făcea şi alte nelegiuirĭ, jefuind şi uciḑênd pe mulţĭ din popor. El omorî pe dreptul Navute şi'ĭ răpi via părintească, crimă pentru care profetul Ilie 'i se înfăţişă de a doua óră şi mustrându-l îĭ zise: «*Acolo unde câiniĭ aŭ lins sîngele luĭ Navute, vor linge şi pe al tĕŭ şi pe al femeeĭ tale Isabela*» profeţie care de asemenea s'a împlinit întocmaĭ maĭ în urmă.

Când fómetea şi seceta 'şĭ ajunse culmea şi când poporul din acéstă pricină era amenințat cu peirea, Ahab trimite solĭ în căutarea luĭ Ilie, care se îndreptase deja spre Israel condus de Dumnezeŭ, care 'i se arătase şi'ĭ zisese ca să mérgă şi să se arate luĭ Ahab.

Acest nelegiuit Impĕrat însă, după o pedépsă atât de aspră, în loc să se pocăiască şi să se plece înaintea Dumnezeuluĭ celuĭ viŭ, din potrivă sta tare în

împetrirea inimeĭ sale, căcĭ vĕdênd pre Ilie, în loc să se smeréscă, îl întrébă amenințător: «*Tu eștĭ care rĕsvrăteștĭ pe Israel*» ?

La acestea profetul, cu mult curagiŭ îĭ rĕspunse: «*Nu rĕsvrătesc eŭ pe Israel, ci tu și casa tatăluĭ tĕŭ*». După aceia îndreptându-se către popor îĭ zise: «*O popor îndărătnic și tare la cerbice, până când veĭ merge șchiopătând și abătându-te din calea Domnuluĭ? De este Baal Dumnezeŭ, o Israeliță, mergeță pe căile luĭ; iar de este Domnul Dumnezeŭ, de ce nu păziță legea luĭ?*». Ceru să se aducă douĭ viței de jertfă și dete unul popilor luĭ Baal și opri unul pentru dênsul. Apoĭ zise, să aaducă popiĭ luĭ Baal jertfă și să aduc și eŭ și peste care se va pogorî foc din cer, acea jertfă este primită și acel Dumnezeŭ este adevĕrat.

Popiĭ luĭ Baal se rugară de diminéță și până la amiadĭ Dumnezeuluĭ lor fără nicĭ un folos și Ilie îĭ batjocoria zicênd: «Strigațĭ maĭ tare, căcĭ Dumnezeul vostru póte dórme, saŭ este la masă și are nevoie de mult sgomot ca să vĕ audă».

Vĕdênd Ilie zadarnica lor trudă, îĭ opri ca să se maĭ róge și începu și el a se ruga Dumnezeuluĭ sĕŭ, luĭ Iehova, Domnul mărireĭ. El porunci apoĭ, să se sape o grópă peste care puse 12 pietre, dupĕ numĕrul celor 12 seminții ale luĭ Israel, în chip de altar, junghie vițelul, 'l puse d'asupra altaruluĭ și porunci ca să se tórne de treĭ orĭ apă peste jertfă, ast-fel în cât jertfa s'a acoperit cu apă peste tot. Ridicându-și în urmă mâinile și ochiĭ către cer se rugă zicênd: «*Dómne Dumnezeul luĭ Avraam și al luĭ Isaac și al luĭ Iacob, audi-mĕ pe mine Dómne și trimite foc din cer ca să mistuéscă jertfa acésta și să cunóscă acest popor împietrit, că numaĭ tu escĭ Dumnezeŭ în cer și pe pământ, iar aĭ păgânilor sunt lemne și pietre, lucruri de mâinĭ omenescĭ.*» După acéstă rugăciune, de odată căḑu o flacără din cer care mistui jertfa, pietrile, apa și țĕrâna din prejurul altaruluĭ.

La vederea acesteĭ înfricoșate minunĭ, tot poporul înmărmuri de gróză și strigă: «*Domnul este Dumneḑeŭ*

şi nu este altul afară de el» şi sărind asupra celor 400 de popĭ aĭ luĭ Baal îĭ prinse şi'ĭ uciseră.

După aceia profetul rugându-se Domnuluĭ, se deschise cerul cel încuiat şi dete ploĭe mare, în cât se udă tot pământul şi începu a înverdi.

Cu tóte acestea, Ahab şi Isabela petrecéŭ tot în împetrire şi în loc să se întórcă împreună cu poporul, porunciră ca să prindă pe Ilie. Auḑind Ilie de acésta s'a temut şi sculându-se de diminéţă, a trecut prin Bersabia şi de aci în pustie şi s'a rugat pentru luarea sa din lume zicênd: «*Destul 'mĭ este mie Dómne, ia sufletul meŭ de la mine, că nu sunt eŭ maĭ bun de cât părinţiĭ meĭ*» şi zicênd acestea a adormit şi iată îngerul Domnuluĭ s'a atins de el şi i'a zis: Scólă de mănâncă şi bea. Şi căutând Ilie vede o azimă de orz şi un ulcior cu apă şi sculându-se a mâncat şi a bĕut şi întorcêndu-se a adormit iarăşĭ. După care îngerul Domnuluĭ a venit a doua óră şi 'i-a zis: Scólă de mănâncă şi bea, că departe'ţĭ este calea şi s'a sculat şi a mâncat şi a mers întru tăria acesteĭ mâncărĭ 40 de zile şi 40 de nopţĭ.

Ajungênd la muntele Horeb a intrat într'o pesceră, de undè a fost trimis ca să ungă de profet în locul sĕŭ pe Eliseu fiul luĭ Safat. Acesta a fost martor la mutarea sa şi'l rugă cu prilegiul acesta, ca să'ĭ dea puterea de a face minunĭ. Amândoĭ trecênd Iordanul, de odată s'a făcut vîrtejiŭ mare cu cutremur şi într'un car de foc cu caĭ de foc Ilie a fost răpit la cer, iar Eliseiu apucând o parte din haina sa, a făcut cu ea în urmă acelĕşĭ minunĭ ca şi Ilie.

Marele Profet Ilie a profetisat 25 de anĭ şi a trăit cu 817 anĭ înainte de Mântuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos.

Acesta este Ilie, care a pogorît de treĭ orĭ foc din cer, care a oprit ploĭa cu cuvêntul sĕŭ, a ucis pe popiĭ luĭ Baal, a vĕḑut pe Dumnezeŭ în muntele Horeb, a desfăcut Iordanul, a stat înaintea luĭ Christos la Schimbarea la Faţă şi care iarăşĭ va veni împreună cu Enoh

în lume, ca să pregătéscă omenirea pentru a doua venire a luĭ Christos.

Din cele zise până aci, vedem cât de minunată a fost tăria duhuluĭ cu care Ilie Tesviténul a învĕţat poporul şi cât de strălucită a fost viaţa sa. Cu sfinţenia vieţeĭ sale s'a făcut iubit de Dumnezeŭ ; iar cu puterea minunilor sale a biruit lumea.

Prin curăţia sufletuluĭ, asemenea îngerilor s'a arătat şi prin rîvnă către Dumnezeŭ, căruĭa a servit cu supunere şi cu mare dragoste, pe mulţĭ a întrecut.

Iată dar, pentru ce Dumnezeŭ 'l-a încununat cu mărire şi iată iar, pentru ce rugăciunea luĭ a fost îmbrăcată tot-d'a-una cu multă putere.

Ilie s'a rugat şi Dumnezeŭ a închis şi a deschis isvórele ceruluĭ, el s'a rugat şi Ţiitorul lumeĭ a aprins şi a stins văpaia foculuĭ.

Să luăm pildă de la dênsul, Fraţilor, să ne curăţim simţirile, să ne potolim pornirile patimilor şi apoĭ în necasurile inimeĭ şi în suferinţele nóstre, să ne rugăm luĭ Dumnezeŭ pentru uşurarea şi mângâierea nóstră.

Indurat este Stĕpânitorul lumeĭ şi plin de milă este el, către fiiĭ sĕĭ. Să mergem pe urmele luĭ Ilie Tesviténul, răbdând în suferinţe şi rugându-ne Părinteluĭ nostru cu inimă curată şi şi cu înţelepciune, ca să ne întăréscă în fapte bune, spre a fi răpiţĭ împreună cu Ilie în locaşurile cereşcĭ. Amin.

CUVINTARE

Tot la Sfîntul și Marele Profet Ilie.

«De dragostea Domnului fiind «aprins profetul, apele Iordanului «cu cojocul le-a tăiat și hrană ne- «lucrată tuturor a isvorât.» (Stih laudelor sfîntului).

Frați Creștini,

Încă de la întemeierea lumei, Dumnezeŭ s'a descoperit pe sine ómenilor și în chip minunat le-a împărtășit lór adevěrurile religióse. Sfîntul și Marele Apostol Pavel, cu tăria convingerei sale întărește adevěrul acesta, când zice: *„De multe orĭ și în multe felurĭ a grăit Dumnezeŭ de demult părinților noștrĭ prin profeți; iar în zilele cele după urmă, a grăit nouĕ prin însuși Fiul sĕŭ.“ (Ebr. 1. 1).*

Pe acéstă descoperire a luĭ Dumnezeŭ se sprijinește tótă învěțătura despre sine și despre om și se stabilește legătura religiósă a omuluĭ cu Dumnezeŭ.

Dintr'ênsa a putut omul că să cunóscă pre Dumnezeŭ și să crédă într'ênsul. Și tot dintr'ênsa a putut să pătrundă adevěrurile puse la temelia religiunei sale.

Un bine mai mare ca acesta și o înlesnire mai bine voitóre ca descoperirea luĭ Dumnezeŭ în calea mântuireĭ omuluĭ nicĭ că se putea.

Dar precum în alte împrejurări, tot aşa şi în ce priveşte ideia despre adevĕratul Dumnezeŭ, omul a fost slab cu firea. S'a abătut din calea adevĕrului, a părăsit pe Dumnezeŭ şi a început să se închine la zei închipuiţi de dênsul şi lucraţi în ateliere de mâini omeneşti.

Mila Stĕpânitorului a tóte însă, a ales dintre popóre pe Israeliţi şi ca o pregătire pentru descoperirea din nóu a luĭ Dumnezeŭ în persóna fiului sĕŭ, la anumite timpuri a ridicat în mijlocul lor bărbaţi sfinţi, cari să aducă poporul iarăşi la adevĕrata cunoştinţă de Dumnezeŭ.

Între aceşti bărbaţi sfinţi, aleşi de Domnul şi trimişi în lume spre a aduce poporul pe calea cea dréptă a cunóşterei de Dumnezeŭ, este şi Sfîntul şi Marele Profet Ilie a cărei amintire, Biserica cu imne şi cântări de laudă îl serbézĕ astă-zi.

Dragostea cu care Sfîntul Profet Ilie a lucrat în via Domnului şi curagiul fără margini, de care a dat dovedi în timpul luptelor sale pentru drépta credinţă, este un îndemn pentru tot creştinul doritor de locaşurile cereşti către cari sfîntul în căruţă de foc a fost răpit. Rĕmâne numaĭ, ca să cunóştem chipul în care trebue să umblăm în acéstă lume trecĕtóre, spre a dobândi viaţa cea neperitóre şi despre care mĕ voiŭ încerca a vĕ vorbi acum.

Fraţilor,

Sfîntul şi Marele Profet Ilie Tesviténul, în căruţă de foc de pre pământ la cer a fost mutat şi luminat cu sufletul, de vederea Domnului s'a învrednicit.

El, ca un sfeşnic cu lumini nestinse, de dragostea luĭ Dumnezeŭ aprinzêndu-se a încuiat numaĭ cu cuvêntul sĕŭ cerul şi n'a dat Domnul plóie pe pământ trei ani şi luni şése.

Pe popii cei de ruşine ai luĭ Baal cu sabia i-a junghiat şi apa cu foc o a ars. Cu puţin unt-de-lemn şi grâŭ, pe vĕduva din Sarepta Sidonului o a hrănit

şi pe fiul eĭ, prin rugăciune fierbinte către Dumnezeŭ a tot ţiitorul, l-a înviat.

De corbĭ a fost hrănit şi pe necredinciosul împĕrat Ahab de faţă l-a mustrat. Cu cojocul, apa Iordanuluĭ în douĕ o a desfăcut şi printrênsa cu piciórele neudate împreună cu Eliseŭ a trecut; şi când în căruţă de foc la cer s'a înălţat, acestuia îndoit dar i-a dat.

Minunată a fost petrecerea luĭ Ilie în acéstă lume, precum minunată a fost şi răpirea sa la cer. O pildă maĭ înaltă despre puterea credinţeĭ, ca în viaţa sfîntuluĭ şi mareluĭ Profet Ilie, cu greŭ se póte găsi în altă parte şi de acea Biserica cu dreptul îl numeşte în cântările sale: *Ilie cel cu nume mare, pămêntescule înger şi omule ceresc.*

Poporul Iudeŭ, pe timpul luĭ Ilie era abătut de la credinţa în adevĕratul Dumnezeŭ, dar s'a întors îndată când a auĝit cuvêntul luĭ şi a vĕĝut faptele minunate sĕvêrşite de acest înger în corp, temeiŭ al profeţilor şi înainte mergĕtor al venireĭ luĭ Christos.

Pe când azĭ, cu tótă învĕţătura sfinţilor celor aleşĭ de Domnul şi trimişĭ în lume, cu tot cuvêntul Mântuitoruluĭ lumeĭ şi cu tótă a luĭ nespusă şi înfricoşată jertfă, noĭ creştinii, ceĭ renăscuţĭ în legea daruluĭ, adesea stăruim în calea rătăcireĭ şi a tótă fără de legea.

Cunóştem credinţa, că Iisus Christos este Fiul luĭ Dumnezeŭ şi ştim că lucrul, pentru care a fost trimis în lume de Tatăl, cu prisosinţă l-a săvêrşit.

Avem mărturie a tot adevĕrul pe sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ şi pe toţĭ mucenicĭĭ şi mărturisitoriĭ, carĭ prin viaţa lor cea sfîntă, se împotriviaŭ aşezămintelor idoleştĭ şi cu tărie primiaŭ mórtea cumplită, mărturisind credinţa dréptă în Fiul luĭ Dumnezeŭ şi îndemnând lumea ca să lucreze faptele iubireĭ către Dumnezeŭ şi către aprópele.

Dumnezeŭ dar, ne-a a dat pilde în sfinţiĭ ceĭ plăcuţĭ aĭ luĭ, ne-a dat minte ca să judecăm binele de rĕŭ şi neîncetat ne chémă către mântuire.

Noĭ însă greşind fugim de Domnul, ca şi cum dênsul

ar voi mórtea păcătosuluĭ, iar nu ca să ne întórcem la calea cea dréptă şi să viem. Mare este dar rĕutatea nóstrĕ şi pieire ne aştéptă, dacă vom maĭ stărui într'ênsa.

Prin urmare, Fraţilor, prin credinţă dréptă şi prin fapte curat creştinescĭ luĭ Ilie asemănându-ne, să ne întórcem către Domnul şi scuturându-ne de greutăţile ce vin asupra capuluĭ nostru în acéstă lume plină de încercărĭ, să ne pregătim calea către cer.

Omul cel d'întâiŭ, Adam, cu călcarea porunceĭ îngreuindu-se, mórte a pregătit némuluĭ omenesc întreg, pe când Ilie uşurat cu împlinirea porunceĭ, la cer s'a înălţat şi ne-a învĕţat ast-fel calea, pe care tot creştinul la fericirea cea de vecĭ póte maĭ uşor ca să ajungă.

Singura luĭ avere un cojoc a fost şi 'l-a dat şi pe acela luĭ Eliseu, ca şi cum ar fi voit să ne zică, ceĭ ce aveţĭ bogăţie daţĭ dintr'ênsa la ceĭ săracĭ şi lipsiţĭ, ca să vĕ uşuraţĭ căcĭ bogăţia pe pământ este povară şi multă grije aduce celuĭ ce o are.

Ilie a postit patru-zecĭ de zile şi 40 de nopţĭ, a fost hrănit de corbĭ şi 'şĭ-a potolit fómea cu puţinul ce 'i s'a dat de vĕduva din Sarepta Sidonuluĭ, spre a ne învĕţa pe noĭ cumpătarea şi a ne îndemna ca să fugim de lăcomie.

Vorbirea de rĕŭ, umblarea prin locurĭ oprite, răpirea saŭ înstreinarea bunurilor altuia, poftirea după aceia ce altul are, îngâmfarea şi alte multe patimĭ de acestea, cu cari necuratul duh se încércă a ne îngreuia să nu ne amăgiască. Să chiemăm în ajutor darul bunuluĭ şi a tot Puterniculuĭ Dumnezeŭ, să ne ducem viaţa după sfiinţiĭ ceĭ bine plăcuţĭ aĭ Domnuluĭ şi cu credinţă pe Sfîntul şi Marele Profet Ilie să 'l chiemăm în ajutor zicêndu-ĭ: *„Luminătorule strălucit şi vĕdĕtorule al tainelor celor negrăite, Ilie cel cu nume mare, precum óre când jertfa o aĭ mistuit cu focul rugăciuneĭ tale, aşa şi acum pre bunul Dumnezeŭ îl rógă, ca cărbunii ceĭ aprinşi aĭ patimilor şi aĭ necazurilor nóstre degrab să se stingă şi către fericirea cea neînbătrênitóre paşiĭ noştri să se îndrepteze.»* Amin.

CUVINTARE

La Schimbarea la Față a Domnului.

«De față cu Petru, cu Iacob,
«cu Ion și mărturisit de Tatăl fi-
«ind în muntele Taboruluĭ, te-aĭ
«schimbat la față». (Stih. Vesp.)

Frați Creștinĭ,

Fără o milostivire a luĭ Dumnezeŭ către noĭ ómenĭ, tainele dumnezeireĭ ar rămânea nepătrunse.

Nimenĭ nu ar fi putut să cunóscă pe Fiul, dacă n'ar fi fost trimis în lume de Tatăl. Și iarăși nimenĭ n'ar fi putut pătrunde cu mintea lumina cea strălucitóre cu raze ca de foc a Sfinteĭ Treimĭ, dacă Dumnezeŭ nu s'ar fi descoperit pe sine ómenilor.

Da, fraților, acolo unde vrea Dumnezeŭ se biruește rânduiala fireĭ. El singur de bună-voe, a venit în lume în persóna Fiuluĭ sĕŭ, ca pe noĭ să ne mântuiască. A învĕțat lumea, a făcut semne și minunĭ și însuși corpul sĕŭ pe cruce și-a jertfit, ca rĕscumpărare pentru toți.

Maĭ 'nainte însă de patimile și răstignirea sa, știm

că a întrebat pe Apostolii sĕĭ, ca să'ĭ spună cine-ĭ zic ómenii a fi.

Şi fie care a rĕspuns aceia ce audise, că este Ioan, Ilie, Ieremia, saŭ unul din profeţi. Şi când i-a întrebat, dar voĭ cine 'mĭ ziceţĭ că sunt?

Aŭ rĕspuns prin Sfîntul Apostol Petru, care era maĭ bătrân, *că tu eştĭ Christos Fiul luĭ Dumnezeŭ celuĭ viu.*

Mărturisirea aceasta a fost făcută cu convingere deplină, pe temeiul învĕţăturei şi al faptelor minunate pe care Fiul luĭ Dumnezeŭ le săvârşise. Era nevoe însă să se descopere pre sine şi cu mărirea avută maĭ înainte de a fi lumea, strălucind cu raze de foc, mult maĭ luminóse ca sórele.

Faptul acesta minunat, Biserica îl serbézĕ astă-zĭ, din datorie pentru multa luĭ Dumnezeŭ milostivire către noĭ ómenii.

Cu prilegiul acesteĭ sĕrbătorĭ marĭ, ce alt ar putea să ne foloséscă nouĕ maĭ mult ca învĕţătura, care reese din descrierea acestuĭ fapt minunat şi cu ce am putea noĭ să ne îmbogăţim sufletul maĭ bine, ca cu lumina necesară în calea mântuireĭ.

Pentru aceasta, cred potrivit a vorbi despre minunea schimbăreĭ la faţă a Mântuitoruluĭ lumeĭ, ca ast-fel cu toţiĭ să ne putem da maĭ bine sémă, despre purtarea de grije a luĭ Dumnezeŭ faţă de noĭ ómenii.

Fraţilor,

După ce Domnul nostru Iisus Christos a ascultat mărturisirea sfinţilor sĕĭ Apostoli despre dênsul, *cum că el este fiul luĭ Dumnezeŭ*, spre a-ĭ încredinţa deplin despre dumnezeirea sa şi a întări credinţa mărturisită de eĭ, a luat cu sine pe Petru ca cel maĭ bătrân şi care-ĭ arătase multă dragoste, pe Ioan cel atât de mult iubit de dênsul, pentru înţelepciunea şi curăţia gândurilor sale şi pe Iacob, care făgăduise că are să bea paharul suferinţelor sale şi împreună s'aŭ suit în muntele Ta-

boruluĭ. Aci, Domnul înaintea lor s'a schimbat la faţă, strălucind chipul luĭ maĭ mult ca soarele şi hainele sale fiindu-ĭ maĭ albe ca zăpada.

Cât de mare şi de strălucită a fost lumina pe care o răspândea corpul luĭ Iisus, să vede de acolo, că ceĭ treĭ Apostolĭ aŭ căḑut cu feţele la pământ, neputênd răbda tăria eĭ.

Impreună cu Invĕţătorul lor, eĭ aŭ maĭ vĕḑut pe Moisi şi pe Ilie, vorbind cu dênsul, precum Biserica prin cântările sale ne învaţă zicênd: *Pre ceĭ maĭ marĭ din proorocĭ, pre Moisi şi pre Ilie i-a adus să mărturiséscă fără împotrivire Dumnezeirea luĭ.» (Stih. lit.)*

Şi ce anume vorbiaŭ? Moisi mulţumea Domnuluĭ pentru primirea tablelor legeĭ şi pentru că a hrănit cu mană patru-zecĭ de anĭ poporul în pustie; iar Ilie cu glas mare mărturisia tăria puterei sale, cu care el Iordanul în douĕ l-a desfăcut, cerul a încuiat treĭ anĭ şi lunĭ şése şi după pământ la cer cu căruţa a fost ridicat.

La vederea lor, Petru cel atât de îngrijat de cuvîntul Domnuluĭ, că fiul omuluĭ se va da în mâinele ómenilor pĕcătoşĭ spre judecată şi moarte, prinde curaj şi ĭ zice: «*Bine este de veĭ vrea, ca să facem aicea treĭ colibe, una ţie, una luĭ Moisi şi alta luĭ Ilie*», socotind că aşa va putea să scape de uneltirile vrăjmaşuluĭ, maĭ ales zicea acestea, gândindu-se la puterea luĭ Moisi şi a luĭ Ilie, care multe fapte minunate aŭ săvârşit în timpul trecereĭ lor de pe pământ.

N'a terminat bine cuvîntul, când din norul vĕḑut de dênşiĭ glas a auḑit zicênd: *Acesta este pre care l'am născut fără stricăciune din pântece maĭ 'nainte de lucéfăr, Fiul meŭ cel iubit pe carele l-am trimis să mântuiască pe ceĭ ce se botează în Tatăl, în Fiul şi în Duhul Sfînt şi mărturisesc cu credinţă, că nedespărţită este o stĕpânire a Dumnezeireĭ, pre acesta să-l ascultaţĭ.* (Stih. Litieĭ). O, ce mare minune! Sfânta Treime în muntele Taboruluĭ s'a arătat. Fiul s'a schimbat la faţă, Duhul Sfânt în chipul norului umbrind şi Tatăl pe Fiul sĕŭ mărturisind.

Din acestea cunóscem Schimbarea la Faţă a Domnuluĭ nostru Iisus Christos în tótă strălucirea sa. Rĕmâne a şti acum, pentru ce Domnul n'a luat cu sine pe toţĭ Apostolĭĭ sĕĭ pe muntele Taboruluĭ şi pentru ce împreună cu dênsul s'a arătat Moisi şi Ilie?

Rĕspunsul acesta ne va lumina mult asupra învĕţătureĭ de care avem nevoe în calea mântuireĭ şi ne va face ca să cunóscem şi marea luĭ Dumnezeŭ purtare de grije pentru némul omenesc.

Mântuitorul n'a luat pe toţĭ Apostolĭĭ pe munte, pentru că atuncĭ ar fi trebuit să ia împreună cu dênşiĭ şi pe Iuda vînd̨ĕtorul, care nu era vrednic ca să vadă lumina cea strălucitóre a Dumnezeireĭ sale; iar de ar fi luat numaĭ pe ceĭ-l'alţĭ în afară de dênsul, acesta atuncĭ ar fi găsit pricina vênd̨ăreĭ sale, tocmaĭ în faptul că nu a cunoscut pe Domnul.

Dar, pentru ce s'a arătat împreună cu dênsul Moisi şi Ilie?

S'a arătat Moisi, pentru ca să cunóscă poporul că Christos este plinitorul legeĭ şi nu stricătorul eĭ, precum Ilie s'a arătat asemenea, pentru ca poporul să cunóscă, că el este *Christos, Fiul Dumnezeuluĭ celuĭ viŭ* şi nu Ilie, Iremia, saŭ altul din proorocĭ.

Iar amândoĭ s'aŭ arătat întru atâta cinste înaltă, pentru ca Apostolĭĭ sĕĭ să ia pildă de la eĭ de blândeţe şi credinţă dréptă şi să tindă prin sîrguinţa lor, a fi asemenea acestor aleşĭ şi a se bucura în urmă de îndoită cinste.

Maĭ mult chiar, Domnul prin arătarea acestor doĭ profeţĭ în momentul strălucireĭ sale, s'a proclamat Domn şi Stĕpânitor al vieţeĭ şi al morţeĭ, întru cât a adus de faţă pe unul dintre morţĭ: pe Moisi, şi pe altul dintre viĭ: pe Ilie.

Strălucită minune şi nespusă înţelepciune. Dumnezeŭ întăreşte Dumnezeirea sa prezisă de proorocĭ, încredinţéză pe Apostolĭ despre rostul venireĭ sale în lume şi apucă calea cruceĭ, spre săvârşirea lucruluĭ întreg, pentru care a fost trimis.

Un sacrificiŭ mai mare ca acesta nici că se póte şi o învĕţătură mai folositóre ca acésta pentru lume, nu póte să fie alta.

Să luăm pildă dar, Fraţilor, de la tóte ce Domnul a făcut pentru noi. Să lucrăm în viaţă aşa ca prin faptele nóstre să ne arătăm vrednici de împreună şedere cu Stĕpânul.

Ca Petru să iubim pe Domnul, ca Iacob să ne închinăm luĭ viaţa şi ca Ión sufletul curat să ne păstrăm.

Să fugim de gândurile viclene ale vînzĕtoruluĭ Iuda, spre a nu fi lipsiţi de dragostea Domnuluĭ şi a nu cădea în osânda pe care de bună voe acesta singur şi-a datu-o.

Să ascultăm de cuvêntul Mântuitoruluĭ lumeĭ întocmaĭ cum aŭ ascultat Moisi şi Ilie, carĭ s'aŭ supus pe eĭ la cumplite şi îndelungate suferinţe în lumea acésta, conducêndu poporul ales şi susţinând credinţa dréptă în adevĕratul Dumnezeŭ şi s'aŭ învrednicit astfel de strălucirea luminei ceĭ Dumnezeescĭ şi de împreună petrecere în locaşurile ceresci pentru vecie.

Pământul preţuesce mai puţin de cât cerul, precum corpul preţuesce mai puţin de cât sufletul şi de aceia să ne gândim la cer, înavuţindu-ne sufletul.

Aşa s'aŭ purtat Moisi şi Ilie, aşa s'aŭ purtat sfinţiĭ Apostolĭ şi tot aşa să ne purtăm şi noĭ, dacă voim a fi împreună cu dênşiĭ în apropierea Stĕpânuluĭ şi a nu suferi pedépsa luĭ Iuda, care se lipise cu sufletul de pungă, de bunurile pământeştĭ şi a fost scos afară şi aruncat în focul cel nestins.

Cu inimă curată dar, cu credinţă şi cu dragoste să ne apropiem de Domnul şi cu smerenie rugându-ne să'ĭ zicem: «*Christóse Dumnezeul nostru, cel ce te-aĭ schimbat la faţă în muntele Taboruluĭ, arătând ucenicilor tĕĭ mărirea ta pe cât li se putea, străluceşte-ne şi nouĕ pĕcătoşilor lumina ta cea pururea viitóre, pentru rugăciunile Născĕtóreĭ de Dumnezeŭ, dătătorule de lumină mărire ţie.*» Amin.

CUVINTARE

La Adormirea Prea Sfinteĭ Născătóre de Dumnezeŭ şi pururea Fecióreĭ Maria.

«Ingerii adormirea Fecióreĭ vĕ-«dênd s'aŭ spăimântat, cum Fe-«cióra de pre pământ se înalță «la cele de sus». (Stih. Cârn. IX).

Fraţĭ Creştinĭ,

La viaţă astă-zĭ Maica vieţeĭ se mută şi sufletul sĕŭ cel prea curat, înaintea făcătorului a toate şi Dumnezeŭ se pune. Neamurile toate o fericesc pre dênsa şi îngerii cu spaimă fiind coprinşĭ, înainte mergênd în chip nevĕdut, mai marilor peste cete strigaŭ : Iată Impĕrăteasa tuturor, Dumnezeiasca fiică a venit. Printr'ênsa s'a făcut mântuire némului omenesc întreg şi mărirea eĭ covârşeşte toată mintea. Totuşĭ Biserica cu cântărĭ de laudă întâmpină Adormirea Maiceĭ Domnuluĭ şi pământul cu bună podóbă se înfrumuseţează. Ingerii se împreună în ceată cu Apostolii şi cu frică privind la intrarea celia ce a născut pre începĕtorul vieţeĭ o măresc şi pe toţĭ ne îndémnă a o lăuda cu cântărĭ duhovniceştĭ.

Maica Domnuluĭ se mută azĭ din cele de pre pă-

mênt la cele din cer, părăseşte lacrămile şi durerea amintirei de fiul sĕŭ şi la bucurie se duce, încredinţându-şĭ prea curat sufletul sĕŭ în mâinele fiuluĭ sĕŭ iubit şi Dumnezeŭ.

Să ne hrănim duhovniceşte dar şi împreună să ne folosim de frumósele învĕţăturĭ, pe carĭ sĕrbătórea de astă-zĭ ni le înlesneşte, spre a ne forma ast-fel pentru împĕrăţia cea de sus, la care Fecioara Prea Sfîntă s'a înălţat.

Fraţilor,

Ingerĭĭ în cer şi ómenĭĭ pre pământ, deopotrivă se bucură şi cu un glas măresc mutarea din ceste de aicea a Prea Sfinteĭ Născĕtoare de Dumnezeŭ. Ridicaţĭ porţile vóstre, zic îngerĭĭ unĭĭ cătrĕ alţĭĭ şi pregătiţi-vĕ, spre a primi pe împĕrătésa ceruluĭ şi a pământuluĭ, care vine să locuiască aci ca una ce a împăcat cerul cu pământul şi a restabilit legătura dintre om şi Dumnezeŭ.

Bucuria celor drepţĭ şi nădejdea celor pĕcătoşĭ Maica Domnuluĭ pentru noĭ este, zic oamenĭĭ şi decĭ tóte neamurile fericindu-o, cu imne şi cu bucurie mare, să mărim mutarea eĭ către Domnul, pe lîngă care mijlocitóre şi caldă rugătóre pentru noĭ este.

Ea, Impĕrătésa lumeĭ s'a umilit pe sine cum nu se póte spune şi a răbdat sĕrăcie, bârfire şi maĭ pre sus de tóte rĕstignirea fiuluĭ sĕŭ. Acum însă pentru virtuţile sale cele prea înalte, la Impĕratul a tótă făptura se înalţă prin mutarea sa dându-şĭ sufletul în mâinile Fiiuluĭ sĕu şi Dumnezeŭ.

Viaţa Prea Sfinteĭ Fecióre, într'un cuvînt a fost odrăslirea strălucireĭ în ogorul umilinţelor celor maĭ amare şi al durerilor celor maĭ crude şi este modelul virtuţeĭ desăvêrşite pentru tot creştinul doritor de locaşurile cereştĭ.

Curăţia feciorieĭ, puterea credinţeĭ şi focul dragosteĭ aŭ strălucit în tóte momentele grele şi de încercare

pentru dênsa. Precum îĭ bine vestise îngerul, dênsa ştia că este alésă a fi mamă a Mântuitorului omenirei şi nu era streină de laudele ce i-se aduceaŭ din tóte părţile, totuşĭ s'a umilit pre sine şi încă aşa de mult, că a primit ca să nască pre Impĕratul Christos într'o peşteră, în ieslea animalelor şi în cea maĭ cumplită sĕrăcie. Ca cunună a îndelungeĭ sale rĕbdărĭ însă, putem socoti momentul când la piciórele crucei privia sfîşiată de durere pironirea Fiuluĭ sĕŭ iubit, împungerea în cóstă cu suliţa şi adăparea cu oţet. Ea pe acest pământ s'a încununat cu cununa de spinĭ purtată de Rĕscumpĕrătorul lumeĭ, peutru ca azĭ să se încununeze cu cununa mărireĭ şi a vieţeĭ de veci, în împĕrăţia Fiuluĭ sĕu.

Ce plină de amărăciune a fost viaţa eĭ după rĕstignirea luĭ Christos şi cât de doritóre era ea, de a'şĭ vedea fiul şi a petrece împreună cu el. A suferit mult, a dorit mult şi s'a supus mult la cele ce Domnul a orânduit. Iată virtutea, iată biruinţa desăvêrşită.

După asemenea cumplite încercărĭ şi după nişte ast-fel de încredinţărĭ de răbdare din partea sa, Prea Sfînta de Dumnezeŭ Născĕtórea móre. Indată Biserica o pomenesce, ca pre sfînta cea maĭ sfîntă de cât toţĭ sfinţiĭ şi tótă lumea o veneréză, ca pre maica Domnezeuluĭ vieţeĭ. După moarte, nenumĕrate biserici se ridică în amintirea eĭ, popoarele o chiamă grabnică ajutătoare şi împĕraţiĭ către dênsa se îndréptă în timpurĭ de nelinişte şi turburărĭ.

Iată dar modul vieţeĭ noastre şi iată iarăşĭ rĕsplata ce le este gătită celor credincioşĭ şi carĭ cu răbdare împlinesc voia luĭ Dumnezeŭ.

Prin urmare, Fraţilor, cu toţiĭ să ne ridicăm privirile de la cele de jos la cele înalte şi de la suferinţile Prea Sfinteĭ Născĕtóre de Dumnezeŭ să ne învĕţăm răbdarea. Ceĭ prigoniţĭ, ceĭ ce 'şĭ pierd părinţiĭ, fiiĭ saŭ fraţiĭ şi toţĭ ceĭ ce 'şĭ duc viaţa pe acest pĕmânt cu tristeţe şi amărăciune, să se mângâie cu prea Curată Fecióră Maria, care s'a jertfit pe sine pentru

noĭ şi a vĕrsat atâtea lacrime la rĕstignirea Fiuluĭ sĕŭ, în cât aŭ secat isvórele lăcrimelor nóstre.

Ea este anghiră tare şi ţelul către care se cuvine a ne îndrepta nădejdea. Precum prin norĭ a adunat pre Sfinţiĭ Apostolĭ la îngropăciunea sa, aşa prin bunătatea sa, va aduna gândurile nóstre cele împrăştiate, dacă vom urma căilor sale şi dacă cu credinţă ne vom închina Fiuluĭ sĕŭ şi Dumnezeuluĭ nostru.

Să urmăm decĭ, după învĕţătura Sfinteĭ Evangheliĭ a Domnuluĭ nostru Iisus Christos, pe calea bătătorită de Prea curata sa maică smerindu-ne şi răbdând, cunoscut fiindu-ne adevĕrul, că acela se va înălţa care se va smeri şi acela se va mântui, care va răbda pînă în sfârşit.

Şi aşa, astă-zĭ la adormirea cu trupul a Născătóreĭ de Dumnezeŭ, cu cântărĭ de laudă împreună cu Gavriil pe Fecióra Maică să o lăudăm şi cu smerenie venerând-o să ĭ zicem: Bucură-te cea plină de dar Marie şi nu ne lăsa pe noĭ păcătoşiĭ, ci ca o bună pre Fiul tĕŭ şi Dumnezeul nostru rógă, ca să mântuiască sufletele nóstre. Amin.

SECȚIUNEA A II-A

CUPRINDÊND CUVÎNTĂRI LA DIFERITE OCASIUNI

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

La Botez.

«De nu se va naşte cine-va din apă şi din Duh nu va putea să intre în împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ» (Ión III. 5).

Fraţĭ Creştinĭ,

Vistierie de marĭ bogăţiĭ este pentru om taina botezuluĭ. Printr'însa cel ce se botéză se împărtăşeşte de darurile mântuireĭ şi se face părtaş al Bisericeĭ luĭ Christos.

Pruncul prin afundarea sa de treĭ orĭ în apă curată şi prin cuvintele rostite de preot în numele Sfinteĭ Treimĭ, 'şĭ începe viaţa cea dohovnicéscă născêndu-se de la Duhul Sfînt în apa botezuluĭ şi luminându-se întru cunóşterea împĕrăţieĭ celeĭ pline de dar şi de adevĕr.

De mare însemnătate este deci pentru orĭ-ce creştin cunoştinţa folóselor dobândite prin botez şi a îndatoririlor la carĭ se supune cel ce primeşte botezul şi de aceia cu prilegiul creştinăreĭ la care cu toţiĭ am luat parte, socotesc că este bine a rosti cuvîntul învĕţătureĭ mele, cu privire la aceste folóse şi îndatoriri.

Fraţilor,

Botezul în Biserica Creştină este obligator pentru ceĭ ce vor să pórte numele Mântuitoruluĭ lumeĭ. Fără să fie botezat cine-va deci, nu póte să se numéscă cre-

ştin şi nicĭ nu se póte împărtăşi de mântuirea vecinică, afară numaĭ dacă este martirisat pentru credinţă.

Precum omul este format din două părţi, suflet şi corp, aşa şi curăţirea este îndoită, nematerială pentru suflet şi materială pentru corp, adică apa curăţeşte pe acesta şi Duhul Sfînt sigiléză pe cel-l'alt, ca să putem merge la Dumnezeŭ cu sufletul spălat cu apă curată, zice sfîntul Ciril al Ierusalimuluĭ.

De alt-fel, însuşĭ Domnul prin botezul sĕŭ de la Ión, a spălat şi a curăţit lumea şi pre sine s'a dat pildă, învĕţându-ne cum trebue să urmăm în calea mântuireĭ.

Prin botez dar, intrăm în împĕrăţia haruluĭ Dumnezeesc care lucréză în mod nevĕdut în noĭ.

Cel ce se botéză, se naşte din noŭ în viaţa spirituală pentru ca să pótă intra în împĕrăţia luĭ Dumnezeŭ, se curăţeşte de tot pĕcatul, se îndreptéză şi se sfinţeşte. Adevĕrul acesta se arată lămurit din cuvintele Sfîntuluĭ Apostol Pavel, prin care botezul se numeşte spălare de apă în cuvînt. *Iisus Christos a iubit Biserica şi s'a dat pe sine pentru ea, ca să o sfinţéscă, curăţind-o prin spălare de apă în cuvînt, ca să o pue înainte sieşĭ mărită biserică ne avênd întinăciune, nicĭ prihană saŭ alt-ceva de acest fel, ci să fie sfântă şi fără prihană*", învaţă el în deplină armonie cu Sf. Apostol Petru, care zice: «*Botezul care ne mântueşte, nu se mărginesce a curăţi corpul de întinăciunea sa, ci îndeamnă conştiinţa a se păzi curată pentru Dumnezeŭ.*" (I Petru III 21).

Asemenea cel ce se botéză, fiŭ al luĭ Dumnezeŭ devine şi membru al corpuluĭ luĭ Christos, se mântueşte de osânda vecinică şi moştén al vieţeĭ fără de sfârşit se face. «*Voĭ toţĭ*, zice Apostolul Pavel către creştinĭ, *sunteţĭ fiĭ aĭ luĭ Dumnezeŭ prin credinţa în Iisus Christos, căcĭ câţĭ în Christos v'aţĭ botezat în Christos v'aţĭ şi înbrăcat*.. Şi «*Cel ce va crede şi se va boteza se va mântui, iar cel ce nu va crede se va osândi*», ne zice Domnul, pentru ca pe toţĭ să ne facă a cunóşte folósele cele marĭ, pe carĭ în dar le primeşte cel ce se botéză.

Iată în puţine cuvinte folósele cele mari pe cari le dobândeşte omul prin botez. Să vedem acum şi îndatoririle la care trebue să se supue cel ce vine către botez, pentru cunoştinţa nóstră ca creştini şi fii ai aceluiaşi Părinte Dumnezeŭ.

Din cele mai vechi timpuri, de la aceĭ ce veneŭ către luminare prin botez, li se cerea *credinţă* în adevěrurile coprinse în religiunea creştină, pe care trebuia să o mărturiséscă în auḑul tuturor.

Acelaş lucru se cere şi azi şi în vederea acesteĭ îndatoriri cel ce se botéză, saŭ dacă acesta este prunc, naşul sěŭ trebue să rostéscă simbolul credinţeĭ dupě ce mai întâiŭ a arătat căinţă şi a declarat în public că se lépădă de satana şi de tóte lucrurile luĭ, adică de tóte pěcatele în care a petrecut până în timpul acela.

Fără aceste îndatoriri, Biserica nu ne primeşte în sânul sěŭ şi noĭ nu putem a ne împreuna cu Christos, în care trebue să credem mai întâiŭ închinându-ne luĭ ca Impěratuluĭ şi Dumnezeŭ.

Pentru aceste puţine şi uşóre îndatoriri dar, cel ce se botéză dobândeşte acele mari folóse sufleteşti, ca curăţirea de pěcate şi împreună petrecerea cu Domnul în împěrăţia cerurilor.

Iată pentru ce feţele nóstre ale tuturor în momentele acestea strălucesc de nespusă bucurie. Şi iată pentru ce glasul miculuĭ prunc răsună dulce întocmai ca acela al îngerilor. El ne grăeşte de mântuire şi ne spune marea luĭ Dumnezeŭ milostivire pentru om.

Să luăm aminte deci, Fraţilor, asupra acestora şi să ne silim în viaţă a ne păstra curată şi fără pată haina cea nouě, pe care o primim la botez.

Şi aşa mărind pe Dumnezeŭ, cu toţii să ne rugăm luĭ cu credinţă ca pe acest prunc să'l créscă cu sănětate, în credinţa ortodoxă să'l întăréscă şi în curăţie să'l păzéscă; iar pre noĭ de cel rěŭ şi de măiestriele luĭ să ne ferésca, ca în tot lucrul şi cuvîntul bine plăcênd Domnuluĭ, să ne putem face fiĭ şi moşteni aĭ împěrăţieĭ cereşti. Amin.

CUVINTARE

La Cununie.

«Pentru acésta va lăsa omul «pre tatăl sĕŭ şi pre mama sa şi «se va lipi de femeia sa şi vor fi «amîndoĭ un corp». (Efes. V. 31)

Fraţi Creştinĭ,

Nu este bine să fie omul singur pe pămînt, a zis Dumnezeŭ după ce a făcut pe Adam şi luând una din cóstele luĭ 'ĭ-a format femeie. Din aceste cuvinte şi din imediata lucrare a luĭ Dumnezeŭ, se póte vedea, că omul singur fără ajutorul femeieĭ, nu ar fi răspuns cu deplinătate scopuluĭ pentru care a fost creat.

Pentru ajungerea acestuĭ scop dar, s'aŭ aşeḑat căsătoriele în carĭ pe temeiul dragosteĭ reciproce, se consfinţeşte unirea pe viaţă a bărbatuluĭ cu femeia.

Cine nu se gândeşte decĭ cu maturitate şi cine nu face pasul acesta cu adevĕrată dragoste, bărbat saŭ femeie, greşeşte şi nu meritĕ bine cuvîntările Bisericeĭ şi locul de onóre în care se înfige, numaĭ pentru satisfacerea dorinţelor sale, de cele maĭ multe orĭ neîngăduite.

In faţa acestora, 'mĭ veţĭ da voie, ca să arăt cu acéstă ocasiune, ce este căsătoria şi în urmă încredinţaţĭ de însemnătatea eĭ pentru tinerĭ şi pentru societate, să facem urărĭ de bine după cum se cade, tinerilor căsătoriţĭ în presenţa nóstră.

Fraţilor,

Greŭ se trăeşte azĭ în lume şi multe sunt necazurile de carĭ ne isbim în viaţă. Aceste greutăţĭ şi aceste necazurĭ însă se îndulcesc, când omul are un însoţitor, care să'l mângâie şi să'l încurajeze în suferinţe şi care cu dragoste şi cu devotament să'l ajute în neputinţele sale. Pentru acésta se cere de la ceĭ ce se căsătoresc hotărîre nestrămutată de a-'şĭ împărtăşi unul altuia bucuriile ca şi întristările, luând de o potrivă parte la cele bune ca şi la cele rele ale vieţeĭ. O asemenea însoţire este un liman de scăpare şi stânca de care se vor sparge tóte valurile cele spumóse ale lumeĭ.

Este adevĕrata unire pe viaţă a două persóne care se iubesc, este căsătoria ridicată de Creştinism la înaltă tréptă de mister pentru sfinţenia actuluĭ ce se săvîrşeşte.

Prin căsătorie dar, se înţelege unirea a două persóne prin legătura cea sfîntă a iubireĭ şi cu îndatorirea pentru fie-care dintr'însele de a se ajuta şi a se respecta de o potrivă şi reciproc.

Acéstă unire ca să fie trainică şi sfîntă, precum se cere, trebue însă să fie întărită prin bine cuvîntarea bisericeĭ.

In căsătorie dar, bărbatul nu se maĭ presintă ca un tiran şi femeia ca o sclavă, precum eraŭ socotiţĭ de legea veche şi de popórele păgâne, ci amândoĭ sunt tovarăşĭ de viaţă împărţindu-şĭ între dînşiĭ bucuriele şi întristările.

Casătoria azĭ, are dulcéţa sa pentru tineriĭ. Ea staviléşte pasiunile tinereţeĭ celor căsătoriţĭ, le reguléză traiul şi le arată fericirea prin moralitate şi sfinţenie pusă la temelia sa de însuşĭ Mântuitorul lumeĭ.

In vederea acestora, se cere de la ceĭ ce intră în căsătorie maĭ întâiŭ iubire şi înţelepciune şi apoĭ conştiinţă curată şi o ţinută cuviinciósă în tóte actele ce premerg şi urméză săvîrşireĭ misteruluĭ acesta al nunţeĭ.

Numaĭ când tineriĭ vor fi ast-fel pregătiţĭ, bine cu-

vêntarea Domnului se va pogorî peste dênşii şi vor putea să se aştepte la viaţă pacinică şi fericită, care este gătită celor ce iubesc numele Domnului şi păzesc poruncile sale.

Cu aceste puţine arătări despre însemnătatea cea mare a misterului nunţei şi cu încredinţarea că miriî de azî, sunt pătrunşi de aceste înalte şi nobile simţiminte, ca părinte sufletesc al poporului din acéstă parohie, mĕ adresez către voi tinerî cu cuvîntul meŭ.

In numele Domnului nostru Iisus Christos şi al Bisericeî sale aţi făgăduit solemn astă-zî, că veţi trăi cu iubire în pace şi unire pânĕ la sfârşitul vieţeî vóstre. Aţi făgăduit acestea înaintea Sfântului Altar şi bine-cuvîntarea cerésca s'a pogorât asupra capului vostru odată cu cununiele ce aŭ împodobit capetele vóstre. Aţi sigilat cuvintele vóstre cu atingerea mâineî de evangelie pe care aţi sărutat'o şi noî toţi am primit mărturisirea ce aţi făcut ca o garanţie de a vóstrĕ fericire pentru viitor.

V'aţi dat cuvêntul şi Biserica v'a dat bine-cuvêntarea cerută. Căutaţi decî a vĕ ţine legătura cu care v'aţi legat în faţa Domnului pentru binele şi fericirea vóstrĕ.

Iubiţi-vĕ de o potrivă unul cu altul şi vĕ purtaţi cu demnitate slăbiciunile unul altuia.

Ca bărbat fiî protectorul şi sprijinitorul soţieî ce 'ţi-aî ales. Fiî serios şi cu multă înţelepciune în casă şi în societate, tot-d'auna cu bine şi cu bună voinţă administrând cele ale caseî, al căruî şef eştî de azî înainte.

Iar tu mireasă, respectă pe bărbatul tĕŭ, şi te supune luî. Fiî blândă cu dênsul şi credinciósă. Să te bucurî şi să te întristezî cu dênsul şi tot-d'auna cu înţelepciune să lucrezî ca ispitele şi necazurile de tot felul din casa vóstrĕ să se alunge.

Şi aşa să încheiaţi lăgătura vóstrĕ pentru eternitate şi Dumnezeŭ de la care vine tótă darea cea bună şi tot darul desĕvârşit, să reverse din cer cu îmbelşugare asupra capuluî vostru bine-cuvêntarea sa, pentru întărirea şi înaintarea vóstrĕ. Amin.

CUVINTARE

La Instalare de paroh.

«Aşa să ne socotiască fie-care «ca pre nişte servĭ aĭ luĭ Christos «şi administratorĭ aĭ misterelor luĭ «Dumnezeŭ». (I Corint. IV 1).

Venerabile Părinte şi

Iubiţĭ Fiĭ duhovniceştĭ,

Frumósă şi înaltă este misiunea preoţiască, dar multe şi marĭ sunt îndatoririle la care se supune cel ce o primeşte.

Eŭ personal însă, abia acum în urmă m'am gândit la greutăţile ce viu odată cu preoţia pentru care m'am format şi d'abia azĭ mĕ simt pătruns de grija pentru viitor, în urma cuvintelor pline de învĕţătură ale Inalt Prea Sfinţituluĭ nostru Stĕpân şi ale Prea Onoratuluĭ meŭ Părinte Protoereŭ care este de faţă.

In mine simt că s'a produs o mare schimbare, la care a conlucrat de sigur, sfaturile înţelepte ce am primit azĭ şi buna-voinţă de care mĕ vĕd împresurat de tóte părţile din partea poporuluĭ drept credincios din acéstă parochie, la a căruia păstorire cu darul Prea Sfintuluĭ Duh am fost chiemat.

Ziua de astă-zĭ decĭ, este însemnată pentru mine

nu numaĭ prin faptul că este început al activităţeĭ mele în voia Domnuluĭ, dar şi pentr u că a deşteptat în mine grija de datorie şi silinţa de a lucra după îndatoririle ce am primit odată cu preoţia.

Precum fórte bine s'a rostit Venerabilul Părinte Protoereŭ, datoriele mele ca paroh sunt multe şi marĭ, precum asemenea mare este şi răspunderea mea înaintea ómenilor şi a luĭ Dumnezeŭ.

Preotul este servul luĭ Christos şi chivernisitorul tainelor luĭ Dumnezeŭ precum scrie Sf. Apostol Pavel, este înger în corp, ales de Domnul, spre a păzi turma sa de tótă uneltirea cea rea a vrăjmaşuluĭ.

El aduce pentru popor jertfa cea fără de sânge în sfînta cuminecătură şi se osteneşte zi şi nópte pentru ca păstoriţiĭ sĕĭ să dobândéscă darurile cereştĭ de la Părintele luminilor şi tóte cererile trebuitóre în calea mântuireĭ. Preotul vesteşte cuvêntul învĕţăturеĭ Mântuitoruluĭ lumeĭ prin care la viaţa nouĕ omenirea a ajuns şi ca un strejar neadormit priveghiază asupra dreptеĭ credinţe şi să osteneşte întărind poporul în ţinerea legeĭ Domnuluĭ.

Iată o parte din datoriile mele, carĭ se pot socoti de o potrivă obligatóre pentru mine ca şi acele multe îndatoririĭ asupra cărora mi s'a atras luarea aminte azĭ de către Prea Onoratul Părinte Protoiereŭ.

In faţa acestora, mĕ cred dator ca paroh al bisericelor din acéstă comună, a vĕ asigura despre sârguinţa mea în a corespunde înalteĭ chemărĭ a preoţieĭ.

Voiŭ răspândi, după puterile mele, sămânţa cuvîntuluĭ dumnezeiesc în ogorul creştin din acéstă parochie şi mĕ voiŭ sili ast-fel ca să luminez în calea fericireĭ de vecĭ pe ceĭ întunecaţĭ cu ochiĭ minţeĭ.

Pre ceĭ ce suferă îĭ voiŭ mângâia şi la pace şi bună învoire pe toţĭ îĭ voiŭ îndemna.

Cunosc pe alocurea unele scăderĭ la poporul nostru în ce privesce părăsirea căeĭ Domnuluĭ şi preschimbarea frumóselor obiceiurĭ naţionale şi dacă cum-va le voiŭ întâmpina şi pe aci, de la început vĕ fac cunoscut,

că nu voiŭ da înapoĭ de la combaterea lor cu tótă autoritatea, la care 'mĭ dă dreptul posiţiunea mea de serv al luĭ Christos şi chivernisitor al tainelor luĭ Dumnezeŭ.

Cu aceste cuvinte pornite din dragoste părintéscă pentru voĭ fiĭ meĭ şi rostite maĭ mult pentru împlinirea cu demnitate a chiemăreĭ mele ceĭ atât de anevoiósă, 'mĭ unesc dorinţa de a primi din parte-vĕ deplină încredere în persóna smereniei mele.

Mulţumesc cu recunoscinţă Inalt Prea Sfinţituluĭ Mitropolit Primat, care a dispus chirotonia mea şi m'a ridicat la trépta de păstor duhovnicesc al vostru, mulţumesc Prea Venerabiluluĭ Părinte Protoiereŭ, care a luat ostenelă pentru mine, spre a mĕ recomanda D-vóstrĕ tuturor şi asemenea mulţumesc întregului popor ortodox din părţile acestea, care a luat parte la instalarea mea de paroh.

Iar Ţie Dómne a tot Puternice şi Părinte al îndurărilor, care m'aĭ învrednicit pre mine a fi servul sfîntuluĭ tĕŭ jertfelnic, cu umilinţă mĕ rog în ora acésta: *Trimete mâna din sfântul tĕŭ locaş şi mĕ întăreşte ca să pot sta cu vrednicie în serviciul la care sunt chemat; iar pe drept credinciosul popor din parohia acésta şi din tótă lumea-ta îl bine-cuvintéză şi 'l păzeşte cu darul tĕŭ cel sfânt, ca împreună să prea mărim numele tĕŭ cel sfânt, căruia se cuvine a ne închina cu duhul şi cu adevĕrul, tot-d'auna acum şi pururea şi în veciĭ vecilor.* Amin.

CUVINTARE

La Instalarea mea ca Protoiereu al județului Prahova, pronunțată în ziua de 15 Decembrie 1895 în Biserica catedrală Sf. Ión din Ploești.

Prea Cucernice Părinte și

Iubiți Frați,

Atunci când nici nu mĕ gândiam, Bunul şi Prea Inaltul nostru Arhiepiscop şi Mitropolit Primat al României a bine-voit, ca să mĕ alégă de representant al I. P. S. Sale în acest însemnat judeţ, onóre pe care de altmintrelea, providenţa dumnezeiască a hotărât ca s'o am, aprópe chiar contra voinţeĭ mele.

Supuindu-mĕ însă voinţeĭ prea înalte a Şefuluĭ meŭ şi urmând respectuluĭ şi devotamentuluĭ pe care totde-auna 'l-am arătat superiorilor meĭ, am primit şi astă-zĭ ĭaŭ asupră-mĭ, dar cu multă sfială, serviciul acesta aşa de greŭ pentru mine. Zic că este greŭ, pentru că ştiŭ bine cât de marĭ sunt datoriele pe carĭ am să le împlinesc şi cunosc însemnătatea serviciuluĭ pe care 'l primesc astă-zĭ.

Tot aşa sunt încredinţat, cum că numaĭ de la îm-

plinirea consciinciósă a acesteĭ încrederĭ ce 'mĭ s'a dat, depinde binele nostru al tuturor şi în parte şi al Bisericeĭ nóstre Ortodoxe Române, pentru care bunul nostru Arhipăstor a făcut şi face multe şi marĭ sacrificiĭ.

Prea Onoratul Părinte Revisor, a avut bunătatea ca să mĕ recomande Sfinţielor Vóstre şi să insiste mult asupra unor puncte de distincţiune pentru mine, cum şi asupra îndatorirelor la care mĕ obligă demnitatea în care mĕ introduce, înlesnindu-mĭ ast-fel calea şi scutindu-mĕ de a maĭ vorbi asupra acesteĭ din urmă materiĭ, pe carĭ 'mĭ propusesem ca să o desvolt înaintea Sfinţielor Vóstre.

Totuşĭ sunt dator a spune, că în faţa greutăţilor de carĭ amintiĭ în trécăt şi carĭ se ridică în acéstă nouĕ viaţă socială a mea la care sunt chemat, nu 'mĭ rĕmâne acum, de cât pe de o parte, ca să cer concursul Sf. Vóstre, rugându-vĕ, să aveţĭ în mine încrederea, pe care cine-va o are în prietenul sĕŭ adevĕrat; iar pe de alta, nu 'mĭ rĕmâne de cât, ca să mĕ îndreptez către Dumnezeŭ rugându-l, să 'mĭ dăruiască înţelepciunea şi puterea cu care a înzestrat pe Sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ atunci, când a trimes asupra lor pe Duhul Sfânt, care a făcut din eĭ vestitorĭ viteji aĭ sfinteĭ credinţe şi biruitorĭ aĭ vrăjmaşilor eĭ. Şi aşa cu încredere în ajutorul Păstoruluĭ celuĭ Prea Inalt, a Domnuluĭ nostru Iisus Christos şi în concursul pe care Sfinţiile Vóstre printr'o purtare exemplară 'mĭ-l veţĭ da, nădĕjduesc că voiŭ putea lucra cu spor în acéstă demnitate, spre înmulţirea faptelor bune şi dobândirea onorurilor cuvenite nouĕ, ca unor adevĕraţĭ representanţĭ aĭ pioşilor creştinĭ, carĭ ne onoréză cu încrederea lor, ca mijlocitorĭ şi rugătorĭ pentru dênşiĭ înaintea luĭ Dumnezeŭ.

Decĭ dar, cu o ast-fel de purtare fiind împodobiţĭ, să lucrăm împreună cu puterĭ unite, spre a face din poporul acestuĭ judeţ un popor model, înzestrat cu tóte virtuţile şi frumuseţile sufleteştĭ, un popor, care

să fie onorat înaintea ómenilor şi bine plăcut înaintea lui Dumnezeŭ.

Numaĭ când vom lucra aşa şi numaĭ când ne vom împlini cu sfinţenie datoriele nóstre, vom putea ajunge cu ajutorul luĭ Dumnezeŭ la ţinta dorirelor nóstre, dobândind pacea şi liniştea cugetuluĭ nostru, mulţumirea sufletéscă şi bine-cuvêntarea Şefuluĭ nostru legitim, care se gândeşte la noĭ şi care lucréză neîncetat pentru binele nostru şi al Bisericeĭ nóstre Ortodoxe Române.

Cu aceste frumóse sentimente şi tot-de-auna supuşĭ stĕpânirilor celor maĭ înalte, să propăşim tot maĭ mult în virtute şi fapte bune şi să căutăm a ne manifesta cât maĭ des în acest sens, în faţa poporuluĭ încredinţat conducereĭ nostre spirituale şi aşa cu căldură în acéstă zĭ solemnă, cu un glas împreună să strigăm : Trăiască Bunul şi Prea Inaltul nostru Arhipăstor. Trăiască M. M. L. L. Regele şi Regina Românieĭ cu întréga dinastie domnitóre. Trăiască clerul şi poporul Român.

CUVINTARE

La Sfinţirea Biserice Amza din Capitală.

«Una am cerut de la Domnul, a-«césta voiŭ căuta, ca să locuesc în «casa Domnuluĭ în tóte zilele vieţeĭ «mele, să vĕd frumuseţea slujbeĭ Dom-«nuluĭ şi să cercetez Biserica sa cea «sfîntă.» (Psalm XXVI. 7)

Fraţi Creştinĭ,

Din fire, maĭ tot Românul, este bun creştin şi patriot devĕvârşit. Işĭ iubeşte némul şi religiunea în care s'a născut şi tot-d'a-una este gata a 'şĭ pune chiar viaţa pentru dênsele.

Istoria patrieĭ nóstre şi maĭ ales bisericile presărate pretutindenĭ în mult iubita nóstrĕ ţară adeveresc acestea şi ne vorbesc, prin inscripţiunile lor, în mod viŭ despre religiositatea şi patriotismul poporuluĭ Român.

Cu prilegiul acesteĭ marĭ sĕrbătorĭ încă găsim un model vrednic de imitat pe calea religiosităţeĭ desăvârşite în persóna fraţilor Nicolae şi Dimitrie Dărăscu, carĭ cu o deplină dragoste şi cu o pornire adevĕrat creştinéscă aŭ ridicat pe lângă Biserica Sf. Ión Moldovenĭ şi acéstă casă a Domnuluĭ sfinţită azĭ.

Biserica Amza a fost construită la anul 1810 prin mijlocirea boierului Amza, de la care 'şi-a luat numele, din fondul într'adins lăsat de vrednicii de amintire creştinii numiţi, a ars în anul 1846 când s'a restaurat, după care dată, s'a mai reparat în anul 1875.

Cu aceste îmbunătăţiri a putut dura până în anul 1898, când cu avisul întregei enorii s'a început reconstruirea ei după planurile întocmite de d. architect Al. Săvulescu şi graţie stăruinţei depuse de Epitropie s'a terminat, aşa că azi ne-am învrednicit a lua parte şi la înoirea ei cea sfîntă.

Cu acestă ocasiune, a sfinţirei locaşului acesta dumnezeesc, socotesc că este potrivit a şti ce este Biserica şi cari sunt folósele pe care le dobândeşte creştinul, care locueşte în casa Domnului în tóte zilele vieţii sale şi o cercetéză, ca să vadă frumuseţea slujbei Domnului, despre care voiŭ vorbi acum.

Fraţilor,

Biserica Domnului aşedată de însuşi Mântuitorul lumei pentru cultivarea vieţei nóstre sufleteşti, este limanul mântuirei nóstre şi locul în care tronéză în mod nevĕdut Dumnezeŭ. Ea deschide uşile sale celor drepţi şi celor pĕcătoşi, mângâind pre unii şi pregătind pe alţii prin pocăinţă, pentru viaţa cea fericită. Toţi până şi cei mai pĕcătoşi avem voie a intra în biserică, dar se cere ca cel ce intră cu nevrednicie să se întórcă pocăit, îndreptat şi vrednic de numele ce 'l pórtă ca creştin şi fiŭ al bisericei nóstre.

In Biserică legătura dintre noi şi Dumnezeŭ se întăreşte tot mai mult şi legea cea nouĕ dată de Mântuitorul nostru se păstréză cu sfinţenie. Vălul cu care în legea veche se acoperia sfânta sfintelor s'a ridicat în noua Biserică, pecetluită cu scumpul sînge al Mielului şi Păstorului. Păretele cel din mijloc al vrajbei

s'a surpat şi toţi prin cuvîntul iubirei predicat de Domnul ne înfrăţim.

Biserica este locul în care ni se vesteşte cuvîntul luĭ Dumnezeŭ, din care isvorăşte lumina şi viaţa, mângâierea şi îndestularea nóstră.

Este locul în care din cer, Domnul, ascultă poporul şi are milă cu el pentru pĕcatele sale. Aci ochiĭ Dumnezeuluĭ nostru vor fi deschişĭ şi urechile sale treze la rugăciunea celuĭ ce se va ruga în locaşul acesta sfinţit de el, pentru ca să fie aicĭ numele sĕŭ în vecĭ şi ochiĭ sĕĭ şi inima sa, să petrécă aicĭ în tóte zilele vieţeĭ nóstre.

Prin apa cea vie a cuvîntuluĭ dar, în biserică tina pĕcatuluĭ se spală şi focul cel pătrunzĕtor de minte se potoleşte.

Biserica este corabia, stâlpul cel de foc şi lumină, este locul în care scăpăm de necredinţă şi deşertăciune, de ispite şi de tótă viclenia. Este casa nóstră de rugăciune, în care noĭ cu umilinţă şi cu sdrobire de inimă ne rugăm pentru pĕcatele poporuluĭ.

Intr'ênsa aducem laudă şi mărire luĭ Dumnezeŭ, de la care vine tótă darea cea bună şi tot darul desăvârşit, mijlocind mântuirea némuluĭ nostru. Ne rugăm pentru tămăduirea bólelor şi iertarea pĕcatelor poporuluĭ şi primim cu bucurie pe tot creştinul care vine într'însa cu gândul smerit şi cu ochiĭ plinĭ de lacrămĭ, mărturisindu-şĭ pĕcatele sale.

In Biserică, tot creştinul fără deosebire de stare, intră şi de o potrivă primeşte de la Dumnezeŭ darul şi milostivirea sa. Aci fie-care se află faţă în faţă cu Dumnezeŭ, care nu caută la bogăţia, rangul şi celel'alte lucrurĭ trecĕtóre ale nóstre, ci ascultă tânguirea şi căinţa nóstră, priveşte lacrămile nóstre şi dă fiecăruia după faptele sale, iar nu după poziţia sa.

Toţi mâncăm dintr'o pâine şi bem dintr'un pahar, toţi primim pe Mântuitorul în inimile nóstre şi toţi dar, se cuvine a veni la Biserică, unde cu iubire frăţéscă să aducem prinosul ostenelelor nóstre sufleteştĭ.

«Una am cerut de la Domnul, acésta, voiŭ căuta ca să locuiesc în casa Domnuluĭ în tóte zilele vieţeĭ mele, să vĕd frumuseţea slujbeĭ Domnuluĭ şi să cercetez Biserica sa cea sfîntă». Acésta să fie rugăciunea nóstră în tóte zilele vieţeĭ nóstre şi urmând poruncilor Bisericeĭ să intrăm în acéstă sfîntă casă curaţi cu mintea şi cu inima, spre a ne agonisi adevĕrata mântuire.

Să priveghem ziua şi nóptea dar, ca locaşul acesta ridicat numaĭ din avutul seŭ, cu multe jertfe de către Epitropie, să nu se necurăţéscă de gurile şi pornirile cele atât de rele ale necredincioşilor.

Să mergem pe urmele strĕmoşilor noştrĭ, carĭ s'aŭ jertfit pentru drépta credinţă şi să iubim Biserica, sacrificându-ne chiar viaţa pentru dênsa.

Să nutrim pietatea şi religiositatea şi când ne vom apropia de sfintele luĭ Dumnezeŭ locaşurĭ, să fim curaţĭ cu inima, căcĭ nimenĭ nu se póte sui în Muntele Domnuluĭ şi să stea în locul cel sfânt al luĭ, dacă nu va fi nevinovat cu mâinile şi curat cu inima.

Cu aceste sfinte şi creştineştĭ învĕţăturĭ se încredinţéză voue iubiţĭ creştinĭ din parohia acésta, locaşul acesta dumnezeesc, sfinţit, îmbrăcat în haine de sĕrbătóre şi plin de mărirea celuĭ maĭ presus de cerurĭ.

Căutaţĭ dar cu mic cu mare, tînĕr şi bĕtrân a veni într'însul orĭ de câte orĭ sunetul clopotelor vĕ va chema la rugăciune, la căinţă şi mântuire.

Şi ast-fel, sub scutul Sf. Ierarh Nicolae, patronul acesteĭ sfinte biserică, să petreceţĭ până la sfârşitul vieţeĭ vóstre apĕraţĭ de tótă primejdia. Amin.

CUVINTARE

La Serbarea Patronilor Societăţeĭ Clerulŭĭ Român „Ajutorul“.

«Din fructele lor, îĭ veţĭ cunósce «pre dinşiĭ». (Mat. VII. 16).

Fraţĭ Creştinĭ,

Omul care nu se cunósce pe sine rătăcesce. Se crede maĭ pre sus de semeniĭ sĕĭ şi se supune cu timpul singur şi de bună voe, la neînlăturate pericole. El nu se gândesce la viitor, nu cunósce mijlocul prin care ar putea maĭ cu înlesnire ca să se abată de la rĕŭ şi să urmeze binele şi nicĭ nu se silesce a'şĭ împlini datoriile ce are către Dumnezeŭ, către sine şi către aprópele sĕŭ.

Pe când acela care se cunósce pe sine 'şĭ dă fructele virtuţeĭ pe calea păceĭ şi a iubireĭ şi se judecă tot'd'a-una după faptele şi simţimintele sale, nelăsându-se amăgit de lume şi de podóbele sale, aşa de strĕlucitóre în aparenţă.

Mântuitorul lumeĭ şi sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ, al căror sobor Biserica îl serbézĕ astă-zĭ, prin viaţa şi prin învĕţătura dată némuluĭ omenesc întreg, ne-aŭ arătat calea şi ne-aŭ luminat cu prisosinţă asupra purtăreĭ nóstre.

Domnul ne-a învĕţat pacea, egalitatea, dreptatea şi iubirea, sigilând cuvîntul sĕŭ cu fapte şi dându-şi trupul sĕŭ rescumpĕrare pentru toţĭ; iar sfinţiĭ sĕĭ Apostolĭ propovĕduesc pretutindenea fructele iubireĭ de aprópele odată cu credinţa în adevĕratul Dumnezeŭ.

Eĭ vestesc de faţă, că toţĭ ómeniĭ una sunt, fiĭ aĭ aceluiaşĭ Părinte-Dumnezeŭ şi deci fraţĭ între dînşiĭ. Prin înseşĭ faptele lor îndémnă popórele la iubire frăţiască, miluind pe ceĭ sĕracĭ şi ajutând pe ceĭ lipsiţĭ. Se iubesc eĭ maĭ întâiŭ, atrăgênd ast-fel admiraţiunea tuturor şi dându-se pildă vie omenireĭ întregĭ.

Ast-fel s'aŭ purtat Sfinţiĭ Apostolĭ şi de aceia fructele Creştinismuluĭ, ca asociaţiunile de bine facere, spitalurile, asilurile şi alte instituţiunĭ s'aŭ înmulţit şi aŭ schimbat faţa lumeĭ prin binele revĕrsat asupra sa.

Cu dreptul dar, se cuvine laudă acelora dintre noĭ, carĭ urmând exemplul Sfinţilor Apostolĭ, s'aŭ strâns la un loc şi din iubire curată către aprópele, aŭ lucrat şi aŭ susţinut cu însuşĭ avutul lor formarea unor instituţiunĭ ca cele amintite.

Aceste fructe pe carĭ tot creştinul este dator a le face, unite cu însemnĕtatea serbĕtóreĭ de astă-zĭ, mĕ îndémnă a vorbi, numaĭ în trécăt însă, despre folosul pe care Societatea Cleruluĭ Român «*Ajutorul*» îl aduce ca prinos pe altarul Patrieĭ, precum şi despre modul cum trebue ca să lucrăm noĭ în acéstă viaţă, întrebuinţând bine timpul şi urmând învĕţăturilor blânduluĭ Iisus şi a Sfinţilor sĕĭ Apostolĭ.

Fraţilor,

Acum 25 de anĭ în urmă, maĭ mulţĭ fraţĭ preoţĭ, animaţĭ de focul sfînt al iubireĭ de neam şi de fraţĭ, aŭ fondat Societatea Cleruluĭ Român «Ajutorul», pe care unĭĭ dintr'ênşiĭ aŭ avut fericirea să o susţină cu demnitate şi aŭ mângâierea şi mulţumirea sufletéscă, că o vĕd şi azĭ progresând cu paşĭ gigantici în ajungerea scopuluĭ pentru care a fost înfiinţată.

In acest timp, peste 100.000 leĭ s'a împărţit ca ajutóre pentru vĕduve, orfanĭ şi imfirmĭ, fapt care ne arată destul de lămurit cât este de frumos scopul pe care societatea nóstră îl urmăresce. Şi dacă la acestea se maĭ adaogă ajutórele care se maĭ daŭ pentru înmormântarea membrilor decedaţĭ, precum şi pornirea nóstră de a se înfiinţa un azil pentru vĕduve şi orfanĭ, orĭ şi cine póte să vadă cât este de mare folosul pe care 'l aduce poporuluĭ român prin fiinţarea sa.

Scopul acesta înalt şi frumos al eĭ, a făcut pe mulţĭ Românĭ, bunĭ patrioţĭ şi iubitorĭ de fraţĭ, ca să contribue cu obolul lor la mărirea fonduluĭ sĕŭ, asigurându-şĭ locul fericireĭ de vecĭ şi pomenirea lor de-a pururea, după trecerea lor din acéstă viaţă, în fruntea membrilor decedaţĭ, datorie pe care Societatea în fiecare an 'şĭ-o împlinesce cu sfinţenie.

Fapta celor ce aŭ înfiinţat Societatea «Ajutorul» şi a celor ce o sprijinesc şi o ajută, este fruct al vieţeĭ morale a creştinuluĭ adevĕrat. Ea este plămădită din dragoste şi pietate, virtuţĭ carĭ isvorăsc din inimă şi aduce pentru ceĭ ce o fac bine cuvîntare şi resplată din partea luĭ Dumnezeŭ, care vede şi cercetéză ascunsurile inimelor nóstre.

Credinţa, acest tesaur preţios pentru fie-care creştin, dacă nu este însoţită de fapte, este mórtă, este un chimbal rĕsunător şi amar de ceĭ ce zic că cred în Dumnezeŭ şi din faptele lor arată, că urăsc pe fraţiĭ sĕĭ. Uniĭ ca aceştia cu gura grăiesc aceia ce se cuvine şi cu fapta lucréză aceia ce nu se cuvine. Eĭ nu se supun cuvîntuluĭ Sf. Evangheliĭ şi n'aŭ parte în împĕrăţia ceruluĭ, împreună cu Mântuitorul.

Credinţa în Fiul luĭ Dumnezeŭ, nu scutesce pe adevĕratul creştin de la împlinirea preceptelor sale, ştiut fiind faptul, că numaĭ acela va fi părtaş fericireĭ de vecĭ, care ascultă cuvîntul luĭ Dumnezeŭ şi cu credinţă face aceia ce printr'ênsul se poruncesce.

Credinţa şi tótă fapta bună care isvorăsce din dragostea către Dumnezeŭ şi către aprópele nostru este

dar condiţiunea mântuireĭ nóstre. Dorinţele şi tóte înclinările nóstre către bunurile pământescĭ decĭ, să le lăsăm maĭ pe urmă, şi să căutăm maĭ întâiŭ a ne apropia cu stăruinţă de Dumnezeŭ prin faptele iubireĭ de aprópele.

Pildă vie avem pe Sf. Apostolĭ, a căror pomenire Biserica cu imne şi cântărĭ de laudă o serbéză astăzĭ. Eĭ 'şĭ-aŭ dat sufletele lor pentru numele Domnuluĭ nostru Iisus Christos şi în tot locul învĕţând credinţa şi lucrând faptele legeĭ, aŭ suferit defăimărĭ, persecuţiunĭ şi mucenie.

Precum atuncĭ, tot aşa şi astă-zĭ, fapta bună isvorâtă din dragoste către semeniĭ noştrĭ, adesea ne aduce pe acest pământ nemulţumirĭ şi suferinţe. Meritul însă, cu atât este maĭ mare şi resplata pregătită de către dreptul judecător, cu atât este maĭ alésă, cu cât cel ce face binele stăruesce într'ênsul şi nu se dă învins de multele ispite ce vin asupra capuluĭ sĕŭ.

Cunoscênd acestea, cunóscem calea cea dréptă a fericireĭ de vecĭ şi ştim cum trebue să lucrăm în viaţă rescumpĕrând bine timpul, căcĭ zilele rele sunt.

Să ne folosim dar, Fraţilor, de aceste sfinte învĕţăturĭ şi urmând Sf. Apostolĭ, Patroniĭ Societăţeĭ nóstre, să iubim pe semeniĭ noştrĭ, mângâindu-ĭ în necazurile şi suferinţele lor.

Să ne strângem în jurul acesteĭ societăţĭ atât de alésă prin scopul înalt ce urmăresce, *ajutarea vĕduvelor şi a orfanilor*, şi cu toţiĭ după puterĭ, să lucrăm cu fapta, ca lacrimile suferinţeĭ să se ştérgă de la tótă faţa şi prin virtute pe mulţĭ rătăciţĭ la viaţă din pieire să 'ĭ aducem.

Cu din avutul nostru, să înlesnim mărirea fondului societăţiĭ, ajutând prin dărnicia nóstră pre însuşĭ Domnul care ne va zice: *„Intru cât aţĭ făcut unuia din aceştĭ maĭ micĭ aĭ meĭ, mie aţĭ făcut»*.

Să facem daniĭ acesteĭ societăţĭ, dacă în adevĕr iubim pe aprópele nostru şi dacă cu inimă curată urmăm poruncele luĭ Dumnezeŭ, căcĭ numaĭ aşa se

agonisesce bogăţia care rĕmâne în vecĭ şi pe care nicĭ furiĭ nu pot să o sape şi să o fure şi nicĭ moliile şi rugina să o strice.

Ajutorul, pe care societatea acéstă îl dă atâtor vĕduve şi atâtor orfanĭ, să fie ca un îndemn pentru toţĭ aceia dintre noĭ carĭ voiesc să fie adevĕraţĭ prietenĭ aĭ luĭ Christos.

Şi aşa, să facem cu bună voinţă fructele dragosteĭ către aprópele, asigurându-ne viaţa de vecĭ prin rugăciunile atâtor nenorociţĭ şi prin mijlocirea Sf. Apostolĭ către Făcĕtorul şi judecătorul nostru. Amin.

BCU IAŞI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

CUVINTARE

Pronunțată în ziua de Inălțare în Biserica Tabacu din București.

«Și a fost când i-a bine-cu-
«vîntat pre eĭ, s'a depărtat de la
«dênșiĭ și s'a înălțat la cer».
(Luca XXIV 36).

Frațĭ Creștinĭ,

Astă-zĭ Biserica nóstră Creştină Ortodoxă, serbéză ziua în care Răscumpărătorul lumeĭ reintră în casa Părinteluĭ sĕŭ, spre a primi coróna victorieĭ şi a sta de-a drépta sa plin de mărire.

Astă-zĭ tot ce este creştin serbéză şi tresaltă şi între cântările de laudă îşĭ aminteşte cu bucurie de momentul când stindardul Sfinteĭ Crucĭ se înfige pe înălţimea Sionuluĭ ceresc şi când se pune basa speranţeĭ nóstre, că vom putea ajunge la fericirea cea adevĕrată.

Pentru acésta, cu ocasiunea acesteĭ marĭ sĕrbătorĭ crestinescĭ, voiŭ arăta pe scurt însemnĕtatea zileĭ şi vom vedea, că adunarea nóstră sub aceste bolte sfinte, are de scop nu numaĭ de a celebra cu cântărĭ de laudă actul Inălţăreĭ Mântuitoruluĭ nostru la cer, dar

încă de a dobândi învĕţăturĭ necesare nouĕ ca creştinĭ şi vrednicĭ urmaşĭ aĭ strĕmoşilor noştri, ale căror acte caritabile ne staŭ faţă şi vorbesc generaţiunilor viitóre de mărinimia şi dărnicia poporuluĭ român.

Fraţilor,

Mântuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos, maĭ 'nainte de vecĭ născut din Tatăl pentru aducerea la îndeplinire a mântuireĭ nóstre, vine în mijlocul nostru, trăesce ca noĭ, se bucură şi plânge împreună cu noĭ şi faţă către faţă ne învaţă tot adevĕrul. Cu el vine în lume binele şi fructele creştinismuluĭ, ca: dragostea pentru aprópele, ajutarea celuĭ neputincios şi bolnav, îngrijirea de vĕduve şi de orfanĭ, de la el îşĭ ia începutul şi cu el încolţind 'şĭ dă ródele cu îmbelşugare în diferitele instituţiunĭ filantropice şi de bine-facere ca spitalele, asilurile pentru bĕtrânĭ şi neputincioşĭ, orfelinatele pentru crescerea şi îngrijirea copiilor găsiţĭ, asociaţiunile pentru crescerea copiilor familielor sĕrace şi alte instituţiunĭ de felul acestora.

Pentru îndeplinirea opereĭ sale mântuitóre, el suferă insulte, batjocurĭ şi bătăĭ, se răstignesce, móre, este îngropat şi a treia zi învĭază din morţĭ. Petrece după învierea sa 40 de zile pe pământ şi merge împreună cu Apostolĭĭ sĕĭ pe muntele Maslinilor, de unde se înalţă la cer, spre a şedea de-a drépta Tatăluĭ plin de mărirea avută maĭ 'nainte de a fi lumea.

Astă-zĭ dar, după 40 de zile de la înviere, Sf. nóstră Biserică serbéză Înălţarea Mântuitoruluĭ nostru la cer, serbéză actul despărţireĭ sale de noĭ şi ne învaţă a ne bucura în sufletele nóstre de succesul Mântuitoruluĭ nostru, în calea mântuireĭ şi de triumful sĕŭ încununat de atâta glorie.

Astă-zĭ Sfînta nóstră Biserică serbéză victoria desĕvîrşită a Fiuluĭ luĭ Dumnezeŭ şi Mântuitoruluĭ nostru, serbéză curăţirea nóstră de pĕcat şi scăparea de urmările sale.

Cu adevĕrat este mare la noĭ la creştinĭ acéstă sĕrbătóre, pentru că ne amintesce momentul cu care Bunul Iisus 'şĭ termină opera sa mântuitóre şi ne face să înţelegem, că urmând poruncilor sale vom ajunge la fericirea cea deplină.

Eĭ bine, Fraţilor, din cele zise până aci, vedem că Domnul nostru Iisus Christos, din dragostea sa pentru noĭ, a suferit crucificare şi mórte, spre a ne mântui, a înviat din morţĭ a treia zi, s'a arĕtat Sfinţilor sĕĭ Apostolĭ şi femeilor după înviere şi în fine în faţa ucenicilor sĕĭ s'a înălţat la cer, recomandându-le ca să se iubéscă între eĭ şi să continue maĭ departe opera mântuitóre începută de el şi sigilată cu scumpul sĕŭ sînge.

Noĭ Românĭĭ, în mare parte, am fost şi suntem încă bunĭ Românĭ şi bunĭ creştinĭ, gata de a ne apăra Ţara şi Religiunea părinţilor şi a ne manifesta cât se póte de des sentimentele nóstre creştinescĭ prin înfiinţarea şi susţinerea a cât se póte de multe instituţiunĭ în carĭ se oglindesce ca într'o icónă vie dragostea de aprópele nostru şi ajutarea celor neputincioşĭ şi strâmtoraţĭ.

De curând s'aŭ înfiinţat, din dragostea creştinéscă a D-nelor române, 2 societăţĭ cu scopul de a ajuta şi cresce pe copiĭ familiilor sĕrace, spre a scuti pe nenorociţĭ de suferinţe şi spre a da Românieĭ fiĭ viguroşĭ şi vrednicĭ de numele ce'l pórtă.

Aceste societăţĭ se numesc Légănul şi Sfînta Ecaterina. Iniţiatórele şi membrele conducĕtóre ale acestor societăţĭ meritĕ laudă şi recunoscinţă din partea tuturor Românilor, carĭ sunt datorĭ la fie-ce ocasiune a le da concursul bine-voitor în sarcina grea ce şiaŭ impus, în crescerea şi desvoltarea micilor odrasle a Românilor de mâine.

Astă-zĭ când serbăm Inălţarea Mântuitoruluĭ nostru la cer, să ne înălţăm inimile, spre a bine merita de la Părintele ceresc şi să lucrăm în faptă aceea ce adesea expunem în precepte. In mijlocul nostru se

află 2 distinse Dómne din societatea nóstră, Dómna Pélide şi Vlasto, delegate din sînul societăţilor numite împreună cu Domnişóra Antachi, spre a face o colectă în folosul acestor societăţi.

Cu toţii dar, să ne arătăm în faptă că suntem buni creştini, să fim mărinimoşi şi darnici şi fără reserve să contribuim la înaintarea şi desvoltarea pe base mai solide a societăţilor Légănul şi Sfînta Ecaterina, dând fie-care din noi la colecta ce se va face azi, cel puţin atâta cât a dat vĕduva din Sfînta Evanghelie, spre a dobândi împĕrăţia cerésca, înălţându-ne cu Mântuitorul nostru prin împlinirea datoriilor nóstre către Dumnezeŭ, către Religiunea luĭ cea sfîntă, către ţară şi către fiĭ sĕĭ. Amin.

CUVINTARE

Pronunțată ca Protoiereŭ în biserica Catedrală Sf. Ión din Ploești, în ziua de 10 Maiŭ 1900.

«Dómne întru puterea ta se «va veseli Regele și de mântui«rea ta se va bucura fórte. Pofta «inimeĭ 'ĭ-aĭ dat și de voia buze«lor luĭ, nu 'l-aĭ lipsit pe dîn«sul. Că l'aĭ întâmpinat cu bine«cuvîntările bunătăteĭ, pus'aĭ «pe capul luĭ cunună de pietre «scumpe».

(Ps. XX).

Frațĭ Românĭ,

Scumpa și iubita nóstră țară, România de la un capĕt al sĕŭ la altul, serbéză astă-zĭ a XIX-a aniversare a încoronăreĭ Augușților noștri Suveranĭ.

Pentru némul românesc în general și pentru clerul Bisericeĭ Ortodoxe naționale în particular, ea presintă un interes deosebit, căcĭ întrupéză în sine și stă în legătură strânsă cu tóte faptele istorice marĭ, căcĭ aŭ făcut România modernă și biserica românéscă independentă.

Toți bărbații marĭ aĭ némuluĭ nostru, carĭ aŭ viețuit în acéstă epocă s'aŭ ostenit și aŭ lucrat cu spor ca soldați credincioși și harnicĭ aĭ unuĭ vitéz și prea cuminte General, care a știut să se facă iubit de supușiĭ sĕĭ și să asigure Românieĭ un viitor înflorit și de cinste în rândul popórelor civilisate.

Pentru acésta, ca Român şi preot, îmĭ fac o datorie de conştiinţă, ca să arăt cu prilejul acesteĭ serbărĭ, după puterile mele şi cât se póte de scurt, însemnătatea zileĭ, pe care România întrégă o sĕrbătoreşte cu mare solemnitate astă-zĭ.

Fraţĭ Românĭ,

Sĕrbătórea de astă-zĭ este mare pentru noĭ Româniĭ, este cununa tuturor sĕrbătorilor cu caracter naţional, pentru că ne aminteşte gloria strĕbună şi bărbăţia némuluĭ nostru. Este mare pentru că ne aminteşte zilele de fericire, în care fraţiĭ şi părinţiĭ noştri, ca vrednicĭ strĕnepoţĭ aĭ eroilor de la Călugărenĭ, de la Rahova şi Valea-Albă s'aŭ luptat cu vitejie sub vegherea Proniel divine şi aŭ asigurat Românieĭ şi stindarduluĭ eĭ laurĭ neperitorĭ.

Ea este mare, pentru că ne aminteşte momentul cel maĭ însemnat din viaţa poporuluĭ Român, când Marele Căpitan şi conducĕtorul eroŭ al armatelor române, după victoriĭ strĕlucite, repurtate pe câmpiele streine, vine şi împreună cu Mama răniţilor vitejĭ în faţa altaruluĭ şi înaintea Dumnezeuluĭ vieţeĭ se încununéză cu simbolul aureoleĭ cereştĭ şi cu recunoştinţa întreguluĭ popor român.

Este mare, căcĭ ne aminteşte momentul, când întréga Românie sub stindardul tricolor, jură în mod solemn că va păzi credinţa şi unirea română şi când Biserica prin representanţiĭ sĕĭ, bine-cuvintéză drapelul uneĭ ast-fel de credinţe şi al uneĭ ast-fel de uniri.

Credinţa naţiuneĭ române, nu a fost, nu este şi nu va fi de cât unirea tuturor Românilor.

Cu toţiĭ dar, Fraţilor, prin credinţa naţiuneĭ române, să fim credincioşĭ drapeluluĭ sĕŭ şi vom fi tot atât de folositorĭ pentru Patrie, ca şi Biserica, şi sfinţiĭ, pentru Dumnezeŭ şi pentru Evanghelie.

Să trăim în unire şi dragoste frăţéscă dar. Să ne

sârguim în practicarea virtuţilor patriotice, să sacrificăm totul în faţa datoriilor către Dumnezeŭ, către Religiunea luĭ cea sfînfă, către Patrie şi către Rege.

Să fim credincioşĭ Regeluĭ nostru, să fim credincioşĭ Ţăreĭ nóstre, dar să fim credincioşĭ şi Religiuneĭ părinţilor noştri, să o iubim şi să o apărăm ca şi ostaşiĭ luĭ Ştefan-cel-Mare, aĭ luĭ Mircea şi aĭ luĭ Mihaiŭ Vitézul.

Când vom fi strînşĭ cu legăturile credinţeĭ şi ale frăţieĭ, când ne vom iubi, când ne vom ajuta noĭ între noĭ, viaţa nóstră va fi liniştită şi fericirea deplină cu adevĕrat. Cu aceste sfinte şi creştineştĭ învĕţăturĭ într'armându-ne, cu toţiĭ să ne rugăm Dumnezeuluĭ nostru şi Stĕpânitoruluĭ a tóte zicêndu-ĭ: Păzeşte Dómne întru zile îndelungate şi pace neturburată pe prea Inălţatul nostru rege Carol I, pe soţia Sa Dómna şi Regina Elisabeta şi pe întréga Sa Augustă familie, ca întru liniştea şi pacea lor, să putem şi noĭ toţĭ duce viaţă lină şi pacinică. Amin.

CUVINTARE[1])

Pronunțată ca Protoiereu, în Biserica Catedrală Sf. Ion din Ploești, în ziua de Înălțare, când s'a serbat și a XX-a aniversare de la Incoronare, 10 Maĭ 1901

«Și a fost când 'i-a bine-cu-«vêntat pre eĭ, s'a depărtat de «la dênșiĭ și s'a înălțat la cer» (Luca XXIV. 36).

«Că l-aĭ întâmpinat cu bine-«cuvêntările bunătățeĭ, pus-aĭ pe «capul luĭ cunună de pietre scum-«pe». (Ps. XX).

Frațiĭ Românĭ și Iubițiĭ Creștinĭ,

România și Biserica Creștină Ortodoxă Națională Română, sunt azĭ în sĕrbătóre; iar noĭ Româniĭ ascultând de glasul lor am venit la Biserică, spre a ne împărtăși din nectarul bucurielor ce ne aduc ca unor fiĭ credincioși și buniĭ patrioțiĭ.

Astă-zĭ Biserica serbéză ziua, în care Rĕscumpĕrătorul lumiĭ reintră în casa Părinteluĭ sĕŭ, spre a primi coróna victorieĭ și a sta de-a drépta sa, plin de mărire.

Astă-zĭ tot ce este creștin serbéză și tresaltă și printre cântările de laudă îșĭ amintește cu bucurie de momentul când stindardul Sfinteĭ Cruci se înfige pe înălțimea Sionuluĭ ceresc și când se pune basa speranțeĭ nóstre, că vom putea ajunge la fericirea cea adevĕrată.

1) Compusă din cele două cuvêntărĭ precedente.

Acésta pe de o parte, iar pe de alta, Naţiunea serbéză azĭ a XX-a aniversare a încoronărĭ Auguştilor noştrĭ Suveranĭ.

Pentru némul românesc, acéstă serbare presintă un interes deosebit, căcĭ întrupéză în sine şi stă în legătură strânsă cu tóte faptele istorice marĭ, carĭ aŭ făcut România modernă şi Biserica românéscă independentă.

Pentru acésta, ca român şi preot, îmĭ fac o datorie de conştiinţă către Dumnezeŭ, către Religiunea luĭ cea sfântă şi către Naţiune, ca să arăt cu prilegiul acesteĭ îndoite sĕrbătorĭ, faptul înălţăreĭ la cer a Mântuitorului nostru şi însemnĕtatea actuluĭ încoronăreĭ, amêndouĕ sĕrbĕtorite azĭ cu mare solemnitate de întregul popor român, drept măritor creştin ortodox.

Fraţĭ Românĭ şi Iubiţĭ Creştinĭ,

Mântuitorul lumeĭ, Domnul nostru Iisus Christos, cel maĭ înainte de vecĭ născut din Tatăl, pentru aducerea la îndeplinire a mântuireĭ nóstre, vine în mijlocul nostru, trăieşte ca noĭ, se bucură şi plânge împreună cu noĭ şi faţă către faţă ne învaţă tot adevĕrul.

Cu el vine în lume binele şi fructele creştinismuluĭ ca: dragostea pentru apópele, ajutarea celuĭ neputincios şi bolnav, îngrijirea de vĕduve şi de orfanĭ de la el îşĭ ia începutul şi cu el încolţind îşĭ dă ródele cu îmbelşugare în diferitele instituţiunĭ filantropice şi de bine facere ca spitatele, asilurile pentru bĕtrânĭ şi neputincioşĭ, orfelinatele pentru creşterea copiilor familielor sĕrace şi alte instituţiunĭ de felul acestora.

Pentru îndeplinirea opereĭ sale mântuitóre, el suferă insulte, batjocorĭ şi bătăĭ, se răstigneşte, móre, este îngropat şi a treia zi înviază din morţĭ. Petrece după învierea sa 40 de zile pre pământ şi merge împreună

cu Apostolii sĕi pe muntele Maslinilor, de unde se înalţă la cer, spre a şedea de-a drépta Tatălui plin de mărirea avută mai înainte de a fi lumea.

Astă-zi dar, după 40 de zile de la înviere, Sf. nóstră Biserică serbéză înălţarea Mântuitorului nostru la cer, serbéză actul despărţirei sale de noi şi ne învaţă a ne bucura în sufletul nostru de succesul Mântuitorului nostru în calea mântuirei şi de triumful sĕŭ încununat de atâta glorie.

Astă-zi sfînta nóstră Biserică serbéză victoria desĕvârşită a Fiului lui Dumnezeŭ şi Mântuitorului nostru, serbéză curăţirea nóstră de pĕcat şi scăparea de urmările sale.

O dată cu acéstă mare sĕrbătóre bisericéscă, în anul acesta avem şi o altă sĕrbătóre şi cea mai însemnată între sĕrbătorile némului nostru. Cu Înălţarea Mântuitorului nostru la cer, serbăm azi şi înălţarea Statului nostru la demnitatea de Regat.

Acéstă sĕrbătóre este mare pentru noi Românii, pentru că ne aminteşte gloria strĕbună şi bărbăţia némului nostru şi ne face să cugetăm la momentul cel mai însemnat din viaţa poporului Român, când Marele Căpitan şi conducĕtorul eroŭ al armatelor Române, după victorii strălucite, repurtate pe câmpiile streine, vine şi împreună cu mama răniţilor viteji, în faţa altarului şi înaintea Dumnezeului vieţei se încununéză cu simbolul aureolei cereşti şi cu recunoştinţa întregului popor Român. Ea este mare, căci ne aminteşte momentul când întréga Românie sub drapelul tricolor, jură, în mod solemn, că va păzi credinţa şi unirea română şi când Biserica prin representanţii sĕi, bine cuvintéză drapelul unei ast-fel de credinţe şi al unei ast-fel de uniri.

Ei bine, Fraţilor, din cele zise până aci cu toţii înţelegem însemnĕtatea sĕrbătorilor de azi şi cu toţii iarăşi putem cunóşte folosul ce ne aduce venirea lor ca unor creştini adevĕraţi şi buni patrioţi.

La înălţarea Domnului să ne aducem aminte de

dragostea sa cea mare pentru noi şi împreună bucurându-ne să ne înălţăm inimele, spre a bine merita de la dênsul fericirea cea neîmbătrînitóre ; iar cu Înălţarea nóstră la starea de deplină independenţă şi regalitate, să ne întărim în credinţa naţiunei române sacrificându-ne chiar viaţa pentru binele ţĕrei şi fericirea Patriei nóstre.

Să trăim în unire şi dragoste frăţéscă dar, să ne silim a fi folositori Bisericei şi Ţĕrei, să sacrificăm totul în faţa datorielor către Dumnezeŭ, către Religiunea luĭ cea sfântă, către Patrie şi către Rege.

Să fim credincioşi Regelui nostru, să fim credincioşi Ţĕrei nóstre, dar să fim credincioşi şi Religiunei părinţilor noştri, să o iubim şi să o apărăm ca şi ostaşiĭ luĭ Ştefan cel Mare, aĭ luĭ Mircea şi aĭ luĭ Mihai Vitézul.

Când vom fi strînşi cu legăturile credinţeĭ şi ale fraţieĭ, când ne vom iubi, când ne vom ajuta noĭ între noi, viaţa nóstră va fi liniştită şi fericirea deplină cu adevĕrat.

Cu aceste sfinte şi creştineşti învĕţături într'armându-ne, să lucrăm numaĭ faptele legeĭ, spre a dobândi împĕrăţia cerésca, înalţându-ne cu Mântuitorul nostru, prin împlinirea datorielor nóstre către Dumnezeŭ, către Religiunea luĭ cea sfîntă, către Ţară şi fiĭ sĕĭ, ca împreună să putem duce viaţă lină şi pacinică. Amin.

CUVINTARE

Funebră la înmormântarea Economului Ión Rusescu, paroh al bisericeĭ Precupeţiĭ-Nouĭ din Capitală

«Ochiĭ meĭ s'aŭ stins întru mân-
«tuirea ta şi întru cuvîntul drep-
«tăţeĭ tale». (Ps. CS. 27).

Triştĭ Auditorĭ,

Cuprinşi de întristare şi cu inima sdrobită de durere, ne-am adunat aci, ca să plângem pe fratele nostru iubit, care până ieri, cu vrednicie s'a ostenit, păstorind turma cuvêntătóre a acestuĭ sfînt şi dumnezeiesc locaş.

El s'a stins ca o candelă întru cuvêntul dreptăţeĭ Domnuluĭ, al căruia servitor credincios până la sfârşit a fost.

Din acéstă lume plină de necazurĭ şi de amărăciunĭ, el a trecut în lumea veciniciel.

In flórea vârsteĭ, fratele nostru îşĭ închide ochiĭ întru mântuirea Domnuluĭ. Firul vieţeĭ sale se curmă tocmaĭ atunci, când ca servitor al altaruluĭ putea maĭ cu înlesnire ca să mângâie, şi să întăriască în calea fericireĭ de veci pe credincioşiĭ păstoriţi de dên-

sul. El ne părăseşte pe neaşteptate şi tocmaĭ în timpul când ar fi putut să facă maĭ mult pentru biserică şi când copilaşiĭ sĕĭ iubiţĭ avĕŭ maĭ multă nevoe de sprijinul şi de adăpostul sĕŭ ocrotitor.

Trecerea luĭ peste pragul acesteĭ vieţĭ este o îndoită lovitură crudă pentru iubiţiĭ sĕĭ. El a fost fiul ascultător şi supus al părinţilor sĕĭ, soţul model care 'şĭ-a iubit cu credinţă sfîntă pe soţia sa, tatăl tot-de-una cu gândul la fiiĭ sĕĭ şi la formarea lor pentru o stare maĭ bună în viitor şi prietenul cu inima curată şi deschisă, tot-de-una zâmbitor şi tot-de-una bine voitor până şi faţă cu vrăjmaşii sĕĭ.

A fost fiŭ, soţ, părinte şi prieten model, dar a fost şi părinte duhovnicesc, povăţuitor şi sfătuitor înţelept, cu inima plină de iubire şi vecinic rugător către Domnul milelor pentru iertarea pĕcatelor poporuluĭ şi mântuirea sa.

Iată pentru ce bĕtrâna sa mamă îl plânge cu durere, iată pentru ce nemângâiata sa soţie, împreună cu copilaşiĭ sĕĭ iubiţĭ se tânguesc cu amar şi iată pentru ce toţĭ fraţiĭ sĕĭ preoţĭ se alipesc la durerea, pe care atât de mult o simte poporul acesteĭ parohiĭ.

Nu este om care să 'l cunoscă şi să nu plângă, când priveşte corpul sĕŭ rece şi când se gândeşte la bunătatea inimeĭ sale.

Aşa este omul slab. Se duce maĭ mult după inima sa, de cât după economia înţelepciuneĭ luĭ Dumnezeŭ. El uită că viaţa şi mórtea sunt în mâna luĭ Dumnezeŭ, fără a cărui voinţă nicĭ un fir de pĕr din capul nostru nu se clăteşte. Uită că înţelepciunea şi puterea sunt ale Domnuluĭ, care dă înţelepţilor înţelepciune şi celor cu pricepere ştiinţă.

Când Domnul pune capĕt vieţeĭ nóstre şi când fiiĭ şi fraţiĭ noştri iubiţĭ se despart de noĭ, pentru ce dar ne întristăm şi pentru ce plângem cu lacrămĭ de durere mutarea lor de la noĭ?

«*Deşertăciunea deşertăciunilor, tóte sunt deşertăciunĭ*» să fie cugetarea nóstră în tóte momentele triste şi

«*Domnul a dat, Domnul a luat, fie numele Domnului bine-cuvêntat*» să fie strigarea nóstră în chinurile de durere, cari ne lovesc în viaţă.

Pilda pe care răposatul nostru frate de preoţie, a datu-o însă în tot timpul vieţei sale, este o bună călăuză pentru viitori şi de acea să cuvine ca să ştim mai de aprópe viaţa sa, stinsă aşa de timpuriu, *întru mântuirea Domnului şi întru cuvêntul dreptăţei sale.*

Economul Ión Rusescu, parohul acestei biserici, pe care 'l vedem zăcênd fără suflare înaintea nóstră, s'a născut în Capitală în anul 1861 Octombrie. Singur la părinţi, cari dispuneau de óre-care avere şi cu porniri firesti către studii, a urmat Seminarul Central din Bucureşti, absolvind cursul a şépte clase în anul 1882. In anul viitor 1883, luna August se căsătoreşte. Duce o viaţă ticnită, mulţumit de sârguinţa, devotamentul şi dragostea cu care soţia sa îl împresóră şi amândoi 'şi încordéză forţele, spre a duce la fericire pe cei şése copii cu care Dumnezeu 'i-a dăruit.

Curând după căsătoria sa, în anul 1884, fu chirotonit preot la biserica Mavroghení din Capitală, unde cu vrednicie stă până în anul 1891, când după a sa cerere şi după dorinţa enoriaşilor se mută la acéstă sfîntă biserică, pe care o iubeşte întocmai ca şi pe sine şi o păstoreşte cu demnitate până în ziua de durere, 17 August acest an, când Domnul 'l-a chemat întru ale sale.

Distins între fraţii săi prin atâtea calităţi întrunite într'însul ca într'un buchet şi bucurându-se de încrederea Inaltului nostru Stăpân, a fost chemat şi la cel mai înalt post bisericesc, la care póte ajunge un preot, a fost ridicat la demnitatea de Protoiereu al Capitalei, în care funcţiune a stat mai mulţi ani şi a dat probe de inteligenţă şi pricepere, cum şi de o neîntrecută nobleţă de caracter, fiind frate, iar nu şef al preoţilor supuşi administraţiunei sale.

De la 26 Martie 1898, răsposatul nostru frate a

fost ales şi casier al Societăţeĭ Clerului «Ajutorul» post ocupat până la mórtea sa şi în care şi-a căpătat simpatiele tuturor fraţilor sĕĭ, cu care a venit în atingere, prin familiaritatea şi buna voinţă cu care întâmpina pe toţĭ.

Iată în scurt viaţa fratelui nostru iubit, care ne părăsesce aşa de pe neaşteptate. Dar, dacă voim a'l cunósce maĭ de apópe n'avem de cât să ne uităm la locaşul acesta sfînt, la podóbele dintr'însul şi la construcţiunile ce'l împresóră. Acestea vestesc de faţă marea iubire a răposatuluĭ către casa Stĕpânitoruluĭ vieţeĭ şi ne încredinţéză cu prisosinţă despre vrednicia sa ca părinte al poporuluĭ şi servitor credincios al altaruluĭ Domnuluĭ.

Despre dênsul ca om, să spue mama sa cum a fost, să spue iubita şi nemângâiata sa soţie, să spue copilaşiĭ sĕĭ, rĕmaşĭ fără sprijin tocmaĭ când aveaŭ maĭ multă nevoe de el, să spunem noĭ fraţiĭ luĭ de aceiaşĭ chiemare cu dênsul, să spue fiiĭ sĕĭ duhovnicescĭ şi tot poporul păstorit de dênsul cu cuvêntul Domnuluĭ.

El a fost fiul ascultător şi supus, soţul model de credinţă şi virtute, părintele bun, prietenul cu inima deschisă şi păstorul tot-de-una lucrător în via încredinţată păstorieĭ sale.

Incununat cu atâtea frumóse podóbe, Economul Ión Rusescu ne părăsesce, dându-şĭ sufletul sĕŭ nobil în mâna luĭ Dumnezeŭ, înainte de timp, dar împăcat în consciinţa sa că a slujit Domnuluĭ cu bună cuviinţă.

«*Lupta bună m'am luptat, curgerea am plinit, credinţa am păzit, iar ce este maĭ mult 'mĭ s'a ales cununa dreptăţeĭ, pe care o va da mie Domnul în ziua aceia, dreptul Judecător*» sunt cuvintele cu care răposatul a părăsit viaţa, ca şi cum ar fi voit să spue iubiţilor sĕĭ, eŭ mi-am făcut datoria, voĭ să nu plângeţĭ, nicĭ să vĕ întristaţĭ, căcĭ mĕ duc la viaţa cea neinbătrânitóre, spre a primi rĕsplata gătită mie de Părintele ceresc.

Da, întristată Adunare, răposatul a fost povățuitorul, poporului în cele sufletesci, mântuind suflete de la mórte și pe toți îndreptând în calea mântuirei. Mulți din ceĭ adunați aci, de la el aŭ primit botezul și s'aŭ făcut fiĭ aĭ Bisericeĭ Creștine. Prin sfintele taine ale legeĭ ceĭ nouĕ și prin predicarea cuvêntuluĭ Dumnezeesc apoĭ, pe câți din ceĭ ce staŭ aci de față nu i-a povățuit pe calea adevĕruluĭ și a dreptățeĭ?

El cu blândețe ca un adevĕrat părinte pe toți fiiĭ sĕĭ sufletesci, i-a învĕțat prea mărirea luĭ Dumnezeŭ și la tot momentul i-a sfătuit ca să caute maĭ întâiŭ fericirea și viața cea fără sfîrșit, unde nu este nicĭ durere, nicĭ suspin și apoĭ să se îngrijiască de acéstă viață trecĕtóre, pe care o părăsesce acum.

Așa a lucrat iubitul nostru frate în viață și pentru acestea a fost chemat de Domnul la înalta tréptă a preoției.

Iar acum, după atâtea griji și după atâta ostenélă ne părăsesce și merge la Părintele luminilor ca să'și dea sémă de cele ce a făcut în viață și a primi rĕsplata cuvenită.

Cu trupul sĕŭ este în nesimțire, iar cu sufletul veghiază și vorbesce către noĭ zicêndu-ne: «Astă-zi, eŭ părăsesc pământul și mâine cine știe care dintre voĭ; 'mĭ las soția și copilașiĭ orfani de mine și 'ĭ sfătuesc ca în tóte nevoile să se róge luĭ Dumnezeŭ, Părintele întregului ném omenesc. Zilele vieței mele aŭ apus și împreună cu ele aniĭ întru care eram în putere și lucram în via Domnuluĭ. Totul așa de repede a trecut, în cât se pare că nicĭ n'am fost pe pământul, care abia aștéptă să mĕ înghită acum.

Priviți'mĭ corpul rece și cunósceți că și voĭ așa veți fi, pregătindu-vĕ în acéstă viață trecĕtóre pentru viața cea vecinică».

Acesta este cuvêntul sĕŭ de despărțire către noĭ.

Să ascultăm dar de dênsul și toți să ne ridicăm cu mintea până la Tatăl nostru cel ceresc, rugându-l ca să ne mântuim printr'însul de orĭ-ce fel de ispite și încunjurărĭ.

Şi aşa, încă o dată ascultând cuvêntul de despărţire cu care iubitul nostru frate şi împreună slujitor până erĭ la masa Domnuluĭ, ne întâmpină acum, să facem cele bine plăcute Domnuluĭ.

Iată cum ne vorbesce el: «Mĕ despart de voĭ cu durere, pentru că mult v'am iubit, şi pe toţĭ vĕ rog să mĕ iertaţĭ. Rămâneţĭ cu bine. Tu mamă, care aĭ vĕrsat atâtea lacrimĭ din pruncia mea şi până azĭ, nu maĭ plânge, Dumnezeŭ să te mângâe şi să te întăriască.

Dar, tu buna şi iubita mea soţie unde eştĭ? Vino de mĕ mângâe pentru cea din urmă óră. Amândoĭ ne-am împărtăşit din bucuriile şi necazurile acesteĭ vieţĭ scurte şi am fost mulţumit de tine. Tu mĭ-aĭ fost tovarăşa vieţeĭ mele, tu mângâerea şi iubirea mea. Nădĕjduiam, că am să mĕ bucur mult de tine, dar iată care a fost hotărârea luĭ Dumnezeŭ. Iţĭ mulţumesc pentru truda, pentru neodihna şi pentru suferinţele ce aĭ îndurat în timpul bóleĭ mele. Dumnezeŭ să te bucure de acum şi să te întăriască.

Dar copilaşiĭ meĭ, scumpele şi preţiósele mele odóre unde sunt? Veniţĭ şi voĭ de mĕ mângâiaţĭ. Numaĭ plângeţĭ, căcĭ eŭ merg acolo unde toţĭ muritoriĭ merg. Dumnezeŭ să vĕ povăţuiască, să vĕ mângâe şi să vĕ bine cuvinteze. Ascultaţĭ de sfatul înţelept al mameĭ vóstre şi veţĭ fi fericiţĭ.

Iar voĭ fraţiĭ meĭ de preoţie, cu carĭ am lucrat în via Domnuluĭ, să vĕ aduceţĭ aminte de mine în rugăciunile vóstre către Domnul, rugându-l pentru iertarea pĕcatelor mele. Asemenea şi pe voĭ fiiĭ meĭ sufletescĭ, vĕ rog, ca să mĕ iertaţĭ şi Dumnezeŭ pe totĭ să vĕ ierte».

Să ascultăm dar de cuvêntul sĕŭ, să luăm pildă vieţiĭ nóstre purtarea sa din lume şi cu toţiĭ într'un glas, să ne rugăm Părinteluĭ ceresc pentru iertarea pĕcatelor sale zicênd: Dumnezeŭ să'l ierte şi vecĭnică să fie pomenirea luĭ în ném şi în ném. Amin.

CUVINTARE

Funebră pronunțată în fața Bisericeĭ Amza la mórtea Arhitectuluĭ numiteĭ biserică.

«Puțin și mĕ vețĭ vedea și ia-
«rășĭ puțin și nu mĕ vețĭ vedea».
(Ion XVI. 16).

Trișteĭ Auditorĭ,

Dilele omuluĭ se scurg una dupĕ alta, aprópe fără ca el să bage de sémă. Și de multe orĭ, atuncĭ când el face maĭ multe proiecte pentru viitor, se pomenesce cu neașteptata apunere a sóreluĭ vieței sale.

Cine dintre noĭ ar fi crecut, că așa de curând și fără de veste Al. Săvulescu, arhitectul maestru al acestuĭ sfînt locaș ca și al altor multe clădirĭ din țară, va trece așa de repede peste pragul acesteĭ vieți părăsindu-și familia, copilele sale iubite, prieteniĭ și bucuria reputației de om al științeĭ, căpĕtată cu atâta mare anevoință?

Așa este viața nóstrĕ, maĭ multă durere și jale de cât mulțumire și bucurie.

La mórtea arhitectuluĭ Al. Săvulescu, Epitropia acesteĭ biserică este plină de întristare și deplânge îm-

preună cu toţi prietenii pe omul de valóre, care şi-a făcut în viaţă multe cetăţi vorbitóre de numele sĕŭ.

El dórme în linişte, chemat de Domnul care a rânduit în sfaturile sale cele nepătrunse odihnirea sa. Ca creştin, el 'şi-a iubit legea şi credinţa şi ca om al ştiinţeĭ, a lăsat ţĕreĭ multe monumente, între care se póte prenumĕra cu dreptul şi biserica nóstrĕ.

Să ne rugăm dar pentru dênsul şi vecĭnică să 'i fie amintirea. Amin.

CUVINTARE

Funebră pronunțată în Biserica Amza, cu ocasiunea amintireĭ pióse de treĭ luni a Arhitectului Alexandru Săvulescu.

«Nu voesc să nu sciți voĭ pentru ceĭ
«ce aŭ adormit, ca să nu vĕ întristați ca
«și ceĭ-l-alțĭ ce n'aŭ nădejde....
«Dumnezeŭ pre ceĭ adormițĭ întru
«Iisus aduce 'I-va împreună cu el».
(I. Tes. III. 13—14).

Frați Creștinĭ,

Natura, spre a produce un lucru, lucrézĕ încet și cu o rânduială óre-care, iar ca să 'l piardă lucrézĕ iute și pe neașteptate. O pădure, de pildă, ca să se facă trebue să trécă la mijloc un îndelungat timp de anĭ și într'un minut se preface în cenușe. Un munte înalt, vechiŭ de anĭ, se prăvălește într'o secundă.

Așa este firea lucrurilor din natură. Așa este și omul. Câțĭ anĭ nu trec pânĕ ce el să 'șĭ facă copilăria, adolescența, etatea de mijloc și când a ajuns pe punctul cel maĭ înalt, când toțĭ aștéptă de la el tot maĭ mult, când a eșit désupra necazuluĭ, cum zicem noĭ, atunci de odată nemilósa mórte îl răpește dintre noĭ și o tristeță se întinde în urma lui la toțĭ aceia carĭ 'l-aŭ cunoscut și iubit în viață. Așa se întâmplă cu toțĭ ómeniĭ, așa se va întâmpla cu noĭ și

aşa s'a întâmplat cu prietenul nostru *Alexandru Săvulescu*, arhitectul distins, a căruĭ amintire piósă o facem azĭ.

El 'şĭ-a început viéţa cu greutăţĭ şi a întâmpinat multe necazurĭ. Dumnezeŭ însă 'í-a ajutat şi le-a învins în cele din urmă. Dar ce folos ? Căcĭ tocmaĭ atuncĭ când în tótă ţara numele sĕŭ ajunsese cunoscut prin operile sale de valóre, tocmaĭ atuncĭ când dupĕ o muncă titanică pe calea cea atât de anevoiósă şi grea a arteĭ şi a ştiinţeĭ se pregătea ca să privéscă în linişte mărturiile trecutuluĭ sĕŭ atât de încercat, tocmaĭ atuncĭ când maĭ mult nutrea nădejdea că odată va fi satisfăcut, primind recunoştiinţa nóstrĕ cărora ne-a dat prilegiul de a constata că şi Româniĭ sunt capabilĭ şi întreprinzĕtorĭ, tocmaĭ atuncea zic, fără de veste şi pe neaşteptate ne părăseşte pe noĭ cunoscuţĭ şi prietenĭ sĕĭ, 'şĭ părăseşte familia şi copilele sale iubite, încredinţézĕ viitoruluĭ operilor sale măreţe de care numele sĕŭ 'í este legat pentru mulţĭ anĭ în urmă şi fără ca să spue un cuvênt măcar, plécă singur numaĭ cu mulţumirea, că şi-a făcut datoria în tot timpul vieţeĭ sale.

El a părăsit lumea, dar noĭ aceştia din lume, pe cât vom trăi şi noĭ nu 'l vom uita. De-apururea va fi cu noĭ şi pomenirea luĭ înném şi în ném. El este adormit numaĭ şi Domnul pre ceĭ adormiţĭ întru Iisus aduce 'í-va împreună cu dênsul. Să privim la celel-alte corpurĭ carĭ ne împresóră. Luna şi Sórele apun ca să rĕsară iar şi când luminéză sórele, stelele dispar. Sĕmânţa se aruncă în pământ, móre, putreţeşte şi apoĭ învíază iarbă saŭ plantă. Pomiĭ, se scutură tómna, o negură se întinde preste eĭ şi învíază primă-vara când înverdesc şi natura întrégă se umple de veselie.

Dar omul, acéstă făptură creată dupĕ chipul şi asemĕnarea luĭ Dumnezeŭ, va fi óre maĭ pre jos ca sĕmînţa? O, nu, Fraţilor. Toţĭ ceĭ din mormênturĭ se vor scula şi fie-care va primi rĕsplata saŭ pedépsa

cuvenită după faptele sale bune saŭ rele; mórtea nóstră din acésta lume fiind începutul uneĭ vieţĭ maĭ fericite, care nu se va sfîrşi nicĭ odată.

Cunoscênd acestea şi cu nădejdea în viaţa cea de vecĭ nutrindu-ne, să ne mângâem potolindu-ne tristeţea sufletuluĭ nostru, adusă prin trecerea din mórte la viaţă a luĭ Alexandru Săvulescu şi tot-d'a-una să facem amintire numeluĭ luĭ, rugându-ne pentru ĭertarea păcatelor sale.

Dumnezeŭ să 'l ierte şi eternă să 'ĭ fie amintirea. Amin.

CUVINTARE

Funebră la mormântul Dómneĭ Anna Z. Ionescu.

«Sufletele drepţilor sunt în mâna «luĭ Dumnezeŭ şi munca nu se «va atinge de ele.» (Înţelep. luĭ Solomon. III. 1).

Intristată Adunare,

Sunetul cel trist al clopotelor a încetat şi noĭ am ajuns la locul acesta. Cu acest sunet însă durerea nóstră n'a încetat, ci maĭ mult s'a mărit. Prietena nóstră de îndată va apune în mormântul întunecos, ce stă deschis în faţa nóstră şi se va ascunde de la noĭ ceĭ ce am rĕmas încă pe acest pământ.

Momentul de durere pentru toţĭ ceĭ ce am cunoscut'o maĭ de aprópe acuma este. Dar durerea soţuluĭ sĕu rĕmas singur este mare, pentru că a perdut pe cea maĭ intimă prietenă a sa, a pierdut pe scumpa şi iubita sa soţie. El împreună cu femeia sa, — acum rece înaintea nóstră — aŭ fost uniţĭ cu legătura dragostel adevĕrate, unul altuia împĕrtăşindu-şĭ bunurile vieţeĭ şi amândouĭ împreună bucurându-se de cele bune şi suferind cu tărie pe cele rele.

Cine a cunoscut-o şi n'a fost martor la devotatele sale îngrijiri pentru casa şi pentru soţul eĭ? Când tovarăşul vieţeĭ sale venea acasă supărat saŭ obosit de întâmplările zileĭ, ea, soţie bună, prin a sa purtare sârguinciósă şi plină de iubire însenina fruntea soţuluĭ sĕŭ şi 'l înveselea. Dar în casurile de bólă, cine îngrijea cu atâta răbdare şi bună-voinţă pe soţ şi pe copiĭ, dacă nu ea soţia şi muma cea bună şi adevĕrată?

Ea veghia ziua şi nóptea la capul lor, ea 'i purta pe braţe şi 'i apăra ca pe lumina ochilor sĕĭ. Iată dar pentru ce fie-care din noĭ se întrébă acum cine va purta grije de copiiĭ sĕĭ de aci 'nainte, dacă ea muma cea dulce îĭ părăseşte? Şi cine le va fi lor mamă, precum le-a fost mama lor, care 'ĭ-a născut şi 'ĭ-a crescut?

Trişti Auditorĭ,

Cine a fost fiinţa acésta adormită?

Ea a fost femeia virtuasă, soţia credinciósă şi mama închinată cu totul la creşterea drăgălaşilor eĭ copiĭ. Iar dacă voiţĭ a o cunóşte maĭ de aprópe să întrebăm pe rudele şi cunoscuţiĭ sĕĭ despre dênsa.

Cine a fost ea? Să spue mama eĭ, care a născut-o şi crescut-o, căci ea a fost o fică supusă, blândă şi cu inima nobilă. Cine a fost ea? Să spue soţul eĭ, care a iubit-o cu adevĕrată iubire şi care cu sdrobire de inimă plânge părăsirea sa aşa de timpurie. Să spue casa eĭ, care este plină de lucruri, făcute de mâna eĭ dibace şi sârguitóre. Cine a fost ea? Să spue toţi ceĭ ce aŭ cunoscutu-o. Ea a fost femeia model, necunoscênd vicleşugurile şi căile cele pline de pierdare ale lumeĭ aceştia.

Dar ce amară durere! Prietena nóstră cea atât de bună şi nobilă, plină de iubire creştinésca şi pătrunsă de frica luĭ Dumnezeŭ pe neaşteptate ne părăseşte.

Ea mângăierea şi iubirea soţuluĭ sĕŭ, muma cea adevĕrată a fiilor eĭ, económa cea muncitóre a caseĭ, creştina cea cucernică a bisericeĭ, nu se maĭ află vie între noĭ, ci a adormit în Domnul. Ea a adormit.... iar noĭ ne-am adunat aci, ca împreună cu servitoriĭ ceĭ sfinţiţĭ aĭ altaruluĭ, carĭ se rógă pentru dênsa, să 'ĭ punem trupul eĭ în mormênt.

O mormênturĭ! Pre voĭ nu vĕ mişcă glasul cel jalnic, nicĭ lacrămile fierbinţi ale soţilor şi soţiilor rĕmase, ale fiilor orfanĭ şi ale părinţilor fără de fiĭ. Nu, voĭ sunteţĭ recĭ şi fără simţire, voĭ ţineţĭ strânsă prada vóstrĕ şi nu căutaţi la lacrămile şi la durerea celor ce plîng şi se tênguesc d'asupra vóstrĕ.

Va veni timpul însă, Triştĭ Auditorĭ, când aceste mormênturĭ recĭ şi fără de glas vor auĝi glasul celuĭ puternic şi vor prinde a vorbi. Va veni nu un om, nu un împĕrat pĕmêntesc, ci împĕratul ceresc şi a tot puternic, care nu se va ruga, ci va porunci şi ele se vor deschide şi vor da în viaţă tóte trupurile, pe carĭ acum le ţine amorţite şi putreĝite în sînul lor.

Sîntul Ión Evangelistul, întăreşte adevĕrul acesta prin însĕşĭ cuvintele Domnuluĭ nostru Iisus Christos, care zice: «*Amin, amin, zic vouĕ, cel ce ascultă cuvîntul meŭ şi crede celuĭ ce m'a trimes pre mine, are viaţa vecilor şi la judecată nu va veni, ci va trece din mórte în viaţă*».

Ascultând aceste adevĕrurĭ întemeiate pe cuvîntul dreptel credinţe, întristarea se preface în mêngâiere, orĭ ce frică piere, orĭ-ce temere se împrăştie. In inima nóstrĕ se aşeaĝă pacea şi nădejdea cea întăritóre.

Să ne mângâiem dar, privind la acest întunecos mormênt, căcĭ îngerul cel bun, carele a condus pe acéstă sóţă iubită şi credinciósă în întréga sa viaţă până la uşa acestuĭ mormênt, nu o va părăsi nicĭ dincolo de el. Omenĭ suntem însă, şi nu putem ca să nu plîngem pe ceĭ adormiţĭ, maĭ ales şi pentru aceea, că ne vedem aci pe pĕmênt, părăsiţĭ şi despărţiţĭ de eĭ, pentru tot-déuna. La acéstă tânguire

ne îndémnă apoĭ şi iubirea, pentru că dorim ca în veci să fim lângă aceia pe care 'i iubim şi ne iubesc.

Pentru acésta noĭ suntem neliniştiţĭ şi îngrijiţĭ chiar când unul din iubiţiĭ noştri ne părăseşte numaĭ pentru puţin timp în vre-o călătorie şi ne întristăm nespus de mult, când întârziază peste ziua hotărâtă a se înapoia.

Durerea, întristarea şi tânguirea nóstră dar, cât de mare trebue să fie, în casul de faţă.

Mórtea a despărţit pe soţ, pe copiĭ, pe mamă, pe soră şi pe toţĭ cunoscuţiĭ de acéstă sóţă, mamă, soră şi bună prietenă, care merge în călătoria cea îndelungată, de unde nu are să se maĭ întórcă pe acest pământ. Ea s'a strămutat la locul de odihnă, de unde nu este durere, nicĭ întristare, nicĭ suspin, ci viaţă fără sfîrşit. A părăsit pământul şi cu el pe toţĭ cunoscuţiĭ sĕĭ din lumea acésta.

Intr'o ast-fel de stare durerósă mereŭ tânguindu-ne s'ar stinge viaţa nóstră dacă Dumnezeŭ, cel prea îndurat nu ar vĕrsa în inimile nóstre rănite, mângăĭerea credinţeĭ creştine, din care cunóştem că va veni timpul — la a doua înviere — când iarăşĭ vom vedea pe aceia de care prin mórte ne despărţim şi carĭ atunci vor învia.

Cu aceste adevĕruri ale credinţeĭ nóstre îmbogăţindu-ne sufletul, să ne rugăm Mântuitoruluĭ nostru Iisus Christos, care ne-a iubit pre noĭ şi ne-a dat mângâierea vieţeĭ fără de sfârşit şi nădejdea fericireĭ de veci, ca să mângâie inimele nóstre şi rĕposateĭ să-ĭ dea odihnă. Amin.

INDREPTAREA

GREŞELILOR STRECURATE IN CUPRINSUL CĂRŢEI

					in loc de	să se citească
Pag.	9	Rândul	4	de jos	*Da !*	*Ua !*
»	28	»	1	» »	*şi în vecïi vecilor*	*în vecïi vecilor.*
»	41	»	4	» »	*n*	*în*
»	230	»	4	de sus	*a acele*	*acele*
»	249	»	6	» »	*luĭ, se rógă*	*se rógă luĭ.*
»	252	»	3	» jos	*Zabedeiŭ*	*Zebedeiŭ.*
»	265	»	1	de »	*riicate*	*ridicate.*
»	336	»	3	de sus	*pană*	*pânĕ.*
»	338	»	3	» »	*cuvênt*	*cuvêntarea.*
»	343	»	11	de jos	*ajutoru lmînţeĭ*	*ajutorul mînţeĭ.*
»	351	»	6	de sus	*şedeîn*	*şedeam.*
»	419	»	3	de jos	*şi şi*	*şi.*
»	420	»	6	» »	*că să*	*ca să.*
»	421	»	16	de sus	*îl*	*o.*
»	425	»	1	» »	*înterbat*	*întrebat.*
»	431	»	12	» »	*peutru*	*pentru.*
»	432	»	2	de jos	*rógăl*	*rógă-l.*
»	442	»	2	de sus	*voia*	*via.*

NOTĂ. — In afară de aceste greşelï se póte să se fi strecurat şi altele, in care cas rog pe cititorï ca să ţină sémă de multele greutăţï ce se ivesc in cale la tipărirea unei cărţï şi să indrepteze cu bună voinţă greşelile ce vor mai găsi.

BCU IASI CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

LISTA

De persónele, carĭ s'aŭ abonat la acéstă carte de „*Cuvêntărĭ Bisericeștĭ*“ și aŭ înlesnit prin buna-voință arătată tipărirea eĭ.

In Bucurescĭ și jud. Ilfov.

1. Păr. Econ. Ștefan Călinescu, protoiereŭ în Capitală și profesor. 25 exemplare.
2. P. S. Arhiereŭ Calist. I. Botoșeneanu, profesor. 2 exemplare.
3. Păr. Econ. Nicolae Cezărescu, președinte al Sp. Consistoriu și paroh al bis. Domnița Bălașa. 1 exemplar.
4. Păr. Econ. Nicolae-Ștef. Nicoreanu, profesor și paroh bis. sf. Spiridon Noŭ. 1 exemplar.
5. Păr. Econ. Ion Oprescu, profesor, stenograf și preot, bis. sf. Spiridon Noŭ. 1 exemplar.
6. Păr. Econ. Gh. FlorU. membru în Consist., profesor și paroh al bis. Crețulescu. 1 exemplar.
7. Păr. I. Dobrescu, bis. Crețulescu. 1 exemplar.
8. Păr. Econ. Ioan Iordăchescu, profesor și paroh al bis. Lucacĭ. 1 exemplar.
9. Păr. Ioan Lăcureanu, paroh bis. Tabacu. 2 exemplare.
10. Păr. Econ. Vasile Pocitan, profesor și paroh bis. sf. Voivozĭ. 1 exemplar.
11. Păr. Econ. Al. Mărăcineanu, bis. Amza. 1 exemplar.
12. Păr. Ioan Vlădescu, bis. sf. Ionică Moldovenĭ. 1 ex.
13. Păr. Econ. Radu Iliescu, paroh bis. Manea Brutaru. 2 ex.
14. Păr. Econ. Vasile Marian paroh bis. sf. Vasile. 1 ex.
15. Păr. Dobre C. Măldărescu, paroh bis. Mavrogheni. 1 ex.
16. Păr. Dumitru Popescu Moșoaia, paroh bis. Cotrocenĭ. 1 ex.
17. Păr. Econ. Ștefan Tănăsescu, paroh bis. sf. Ștefan. 1 ex.
18. Păr. Econ. Mih. Popescu, institutor, bis. sf. Gheorghe vechĭ. 1 exmplar.
19. Păr. Econ. Dem. Georgescu, paroh bis. Dușumea. 1 ex.
20. Păr. N. Popian, paroh bis. Precupeții Vechĭ. 2 ex.
21. Păr. Șt. Georgescu, bis. sf. Dumitru. 1 ex.
22. Păr. Econ. Mina Bungețianu, paroh bis. Batiște. 1 ex.
23. Păr. Econ. Vasile Constantinescu, bis. Mântuleasa. 1 ex.
24. Păr. Dumitru Ioneanu, paroh bis. Spirea Veche. 1 ex.
25. Păr. Econ. Radu Răsvănescu, profesor și paroh bis. Cuțitu de Argint. 1 ex.
26. Păr. Econ. Chiriac Bidoianu, protoiereu al jud. Ilfov. 1 ex.
27. D-l Mariŭ Gh. FlorU. 1 ex.
28. » Gh. M. Ionescu, profesor și funcționar la minst. de culte. 1 ex.
29. D-l dr. Eleuterescu, profesor. 1 ex.
30. Păr. Ieromonach Mina Panaitescu, Schitu Icoana. 1 ex.

31. Păr. Monah Lazăr, Schitu Icoana. 1 exemplar.
32. Onor. Biblioteca Schit. Icoana. 1 exemplar.
33. Păr. Christache Iliescu, paroh, Colentina. 1 ex.
34. Păr. Achim. Evghenie Humulescu. licențiat în teologie, sf. Mitropolie. 1 ex.
35. Păr. Iosif Teodorescu, sf. Mitropolie. 1 ex.
36. Păr. Ioan Dumitrescu, paroh bis. sf. Ioan Moși. 1 ex.
37. Părintele Toma Ionescu, bis. sf. Ioan Moși. 1 ex.
38. D-l G. Georgescu, stud. teolog. 1 exemplar.
39. Onor. Epitropia Parohiei Silvestru. 1 exemplar.
40. Păr. Ec. Ovid Musceleanu, profesor și paroh, Mihaiŭ-Vodă. 1 ex.
41. Păr. Diacon Paraschiv Popescu, bis. sf. Vinerĭ. 1 ex.
42. Păr. Diacon Paraschiv Georgescu, bis. Prund. 1 ex.
43. Păr. Diacon St. Georgescu, bis. Zlătarĭ. 1 ex.
44. Păr. Diacon Ión Gheorghiu, bis. sf. Spiridon. 1 ex.
45. D-l. Petre Fărcășeanu. 1 ex.
46. « Ión Popescu. 1 ex.
47. « Dem. Popescu. 1 ex.
48. « Andreiŭ Constantinescu. 1 ex.

In Ploești

49. Păr. Econ. Nicolae Ioachimescu. protoiereu și paroh bis. sf. Vasile. 1 exemplar.
50. Păr. Gh. Dumitrescu, sub-protoiereu, bis. sf. Gheorghe Vechiŭ. 1 exemplar.
51. Păr. econ. Iosif Georgescu, paroh bis. sf. Ecaterina. 2. ex.
52. Păr. Sachel. Const. Apostolescu, bis. sf. Ecaterina. 1 ex.
53. Păr. Sachel. Const. Ionescu, paroh, bis. sf. Ștefan. 1 ex.
54. Păr. Ioan Nicolaŭ, licențiat în teologie, paroh bis. sf. Gh. Noŭ, 1 exemplar.
55. Păr. Econ. Ath. Georgescu, paroh bis. sf. Treime. 1 ex.
56. Onor. Epitropiĭ a bis. sf. Împĕrați. 1 exemplar.
57. D-l Dumitru Gh. Moțoiu, comer. 1 exemplar.
58. » Tudorică Ionescu. 1 ex.
59. » Const. Petrescu, autorul calendarului bisericesc. 1 ex.
60. D-l C. Gheorghiu Văleanu. 1 ex.
61. » Al. Z. Dumitrescu. 1 exem.
62. » Al. N. Ciulinaru. 1 »
63. » I. Luceanu. 1 »
64. » Ștef. C. Simion. 1 »
65. Păr. Ec. Ruse Mateescu, paroh, sf. Gh. vechiŭ. 1 ex.
66. » Alecu Ștefănescu. 1 exem.
67. » Nicolae Milescu. 1 »
68. » Ioan I. Stăncescu. 1 »
69. » Ioan Drăgănescu. 1 »
70. » Vasile Teodorescu. 1 »
71. » Em. Popescu, funcționar-cantor, sf. Ștefan. 1 ex.
72. Const. Chesculescu, paracliser, bis. sf. Ștefan. 1 ex.
73. D-l Marin T. Mateescu. 1 ex.
74. » Nicolae Popescu, func.-can. sf. Treime. 1 ex.
75. D-l Rafail Anton, paracliser. 1 ex.

In județul Prahova

76. Păr. Arhim. Nifon, superior Monastirei Sinaia. 2 ex.
77. Păr. Arhim. Dionisie, super. Monastirei Predeal. 2 ex.
78. Păr. Arhim. Iason superior Monastirei Ghighiu. 1 ex.
79. Păr. Arhim. Visarion, super. Monastirei Cheia. 1 ex.
80. Păr. Sachel. N. Popescu, proistos și paroh, bis. sf. Treime Cămpina. 1 ex.
81. Păr. Sachel. Nicolae Stoicescu, paroh și proistos Cioranii de sus. 1 exemplar.
82. Păr. Ioan D. Mihaiŭ, paroh, Adâncata. 1 ex.

83. Păr. Gh. Popescu, paroh, Cioranii de jos. 1 ex.
84. Păr. N. Tătărescu, Cioranii de jos. 1 exemplar.
85. Păr. A. Damian, paroh Tomșani. 1 ex.
86. » N. Popescu, preot, Lolo-ésca. 1 ex.
87. Păr. Teodor Anastase, paroh, Fântânelele. 1 ex.
88. Păr. Mateiu Nicolescu, Fântânelele. 1 ex.
89. Păr. Al. Mateescu, paroh, Vadu-Săpat. 1 ex.
90. Păr. Gh. Jalbă, paroh, Conduratu. 1 ex.
91. Păr. N. Stefănescu, paroh, Inoteștĭ. 1 ex.
92. Păr. Andreiu Popescu, paroh, Colceag. 1 ex.
93. Păr. T. Hristodorescu, paroh, Parepa. 1 ex.
94. Păr. Const. Grigorescu, paroh, Magula. 1 ex.
95. Păr. N. Nicolescu, paroh, Fulga de jos. 1 ex.
96. Păr. I. Ionescu, paroh, Fulga de sus. 1 ex.
97. Păr. Petre Nicolescu, paroh, Sălciile. 1 ex.
98. Păr. Gh. P. Gherghiceanu, Baraitaru. 1 ex.
99. Păr. Vasile Nicolescu, Adâncata. 1 ex.
100. Păr. Vasile Popescu, paroh, Drăgănești. 2 ex.
101. Păr. Toma Georgescu, proistos și paroh, bis. Monastirea Vâleni. 1 ex.
102. Păr. Ion Apostoleanu, paroh, bis. Sf. Ion, Vâleni. 1 ex.
103. Păr. Sachelarie Mih. Răpeanu, paroh, Starchiojd. 1 ex.
104. Păr. Sachelarie Dem. Medianu paroh. Drajna de jos. 1 ex.
105. Păr. Ec. Stefan Popescu, paroh, Isvórele. 1 ex.
106. Păr. Dem. Moisescu, paroh. Măneciu Pământeni. 1 ex.
107. Păr. Ion D. Moisescu, licențiat în teologie, M-rea Suzana. 1 ex.
108. Păr. Andreiu Stănescu, paroh. Gornetu Cuib. 1 ex.
109. Păr. N. Popescu, paroh, Crivina. 1 ex.
110. Păr. Radu I. Poenaru, Poenari Apostoli. 1 ex.
111. Păr. Pavel Rădulescu, paroh, Valea Călugărească, 1 ex.
112. Păr. C. P. Grigorescu, proist. și paroh, Pietroșani. 1 ex.
113. Păr. Al. Popescu, paroh, Măgureni. 1 ex.
114. Păr. Ion Niculescu, Măgureni. 1 ex.
115 Păr. Ion Duhovnicu, paroh, Tarlești. 1 ex.
116. Păr. Ștefan Vasilescu, paroh, Slon. 1 ex.
117. Păr. Ion Vlaiculescu, paroh, Opăriți. 1 ex.
118. Păr. N. Dumitrescu, paroh Stefești. 1 ex.
119. Păr. Dem. Vlădeseu, Blejoi, 1 ex.
120. Păr. Apostol Măinescu, paroh, Poenari-Rali. 1 ex.
121. Păr. Gh. Stefănescu, proist. și paroh, Bughile, 1 ex.
122. Păr. Ieromonah Juvenalie, Gageni, 1 ex.
123. Diacon Const. C. Apostolescu, M-rea Zamfira. 1 ex.
124. Diacon Dumitru Athanasiu, Mănăstirea Suzana. 1 ex
125. Păr. Ion Stănculescu, paroh, Livadea. 1 ex.
126. Păr. N. Preoțescu, proes paroh, Mănești. 1 ex.
127. Păr. Ion Alexandrescu, paroh. Șirna, 1 ex.
128. Păr. Gh. Negoescu. paroh, Mislea. 1 ex.
129. Păr. Ion Voiculescu, paroh, Comarnic. 1 ex.
130. Păr. Ion Voiculescu, paroh, Băneștĭ. 1 ex.
131. Păr. Gh. Istrătescu, paroh. Bertea. 1 ex.
132. Păr. Dem. Franculescu, Bertea. 1 ex.
133. Păr. Anton Ionescu, paroh, Nedelea. 1 ex.

134. Păr. Vasile Niculescu, paroh, Brebu. 1 ex.
135. Păr. Ión Rădulescu, paroh, Albeștĭ Paleologu. 1 ex.
136. Păr. Nicolae Mihaiŭ, Vadu Pĕruluĭ. 1 ex.
137. Păr. Al. Popescu, paroh, Homoriciŭ. 1 ex.
138. Păr. Stefan Popescu, paroh, Buna-Vestire Telega. 1 ex.
139. Onor. Epitropia Parohiei Adâncata, 1 ex.
140. D-l Demetriu Zaharescu Pietroșanĭ. 1 ex.
141. D-l Const A. Năescu, Seminarist. Opărițĭ. 1 ex.

In jud. Roman

142. Ic. Th. Theodorescu protoiereu, Roman. 1 ex.
143. Preot. Ștefan Popa, Chiliile. 1 ex.
144. Preotul Const. Stratulat, Elisab. Dómna. 1 ex.
145. Ic. C. Eftimie, Roman. 1 ex.
146. Păr. M. Mârza, Roman. 1 ex.
147. Păr. Ath. Vasilescu, Doljeștĭ. 1 ex.

In jud. Putna

148. Păr. Ic. Climent Bontea protoiereŭ, Focșanĭ. 1 ex.
149. Păr. Diac. N. Ariton, sub.-prot., Focșanĭ.
150. Păr. Mateiŭ I. Marosin, Focșanĭ. 1 ex.
151. Păr. Toma Petrescu, Focșanĭ. 1 ex.
152. » Gh. Ralescu, Focșanĭ. 1 ex.
153. » N. Fuică, » 1 ex.
154. » N. Gerea, » 1 ex.
155. » I. Dumitrescu, » 1 ex.
156. » I. Hărțescu, » 1 ex.
157. » Al. Rălescu, » 1 ex.
158. » C. Ionescu, » 1 ex.
159. Gh Roman paroh, Valea-Seacă, Putna. 1 ex.

In jud. Argeș

160. Păr. Ec. Vasile Predénu, Revisor Eclesiastic, Curtea de Argeș. 1 ex.
161. Păr. Ec. Dem. Lascar, protoiereu, Piteștĭ. 1 ex.
162. Păr. Ioan Becescu, Piteștĭ. 1 ex.
163. » I. Gh. Arsenescu, paroh, Cocu-Popeștĭ. 1 ex.
164. Păr. D. Marinescu, paroh, Ciomăgeștĭ. 1 ex.
165. Păr. C. Boștinescu, paroh, Vitomir Trept. 1 ex.

In jud. Tutova

166. Econ. I. Antonovicĭ, Bârlad. 1 ex.
167. Sachelar N. Iacomi, Popescĭ. 1 ex.
168. Const. Buiuc, preot, Grivița 1 ex.
169. Gh. Negrea, preot, Unțeștĭ. 1 ex.
170. Igescu M., preot, Bârlad. 1 ex.
171. Gh. Popovicĭ, preot, Sârbĭ. 1 ex.
172. Spiridonescu I., preot, Hălăcești. 1 ex.
173. Sirian T., econom, Adam. 1 ex.
174. Niță Ioan, preot, Pogoneștĭ. 1 ex.
175. Nechita Nistor, preot, Obirșenĭ. 1 ex.

In jud. Olt

176. Pr. Ec. Dobre Popescu, protoereŭ, Slatina. 1 ex.
177. Pr. I. Stănculescu, Potcóva. 1 ex.
178. » paroh I. Turiescu, Turia. 1 ex.
179. Păr. G. Roșiulescu, Slatina. 1 ex.
180. Econom. C. Micloveanu, Slatina. 1 ex.
181. Pr. Stoica Stochicescu, Coteana. 1 ex.
182. Păr. Th. Paladianu, Drăgăneștĭ. 1 ex.
183. Păr. N. Birci, Bircĭ. 1 ex.
184. » M. Părvulescu, Priseaca. 1 ex.
185. » Anastase Ionescu, Crăciuneĭ. 1 ex.
186. Păr. I. Niculescu, Cucueți. 1 ex.
187. » Ión Bercan, Casa Veche. 1 ex.
188. » Ión Popescu, Buzeștĭ. 1 ex.
189. » Ión Barbilian, Alimăneștĭ. 1 ex.
190. Păr. I. Costăchescu, Vața. 1 ex.
191. » Pavel Constantinescu, Isvoru. 1 ex.

192. Pr. Dumitru Popescu, Negreni. 1 ex.
193. Păr. Carp Popescu, Titulești. 1 ex.
194. » Gh. Popescu, Bârsești. 1 ex.
195. » N. Măicăneanu, Bălteni. 1 ex.
196. » Anastase Marinescu, Potcoava. 1 ex.
197. Pr. Anas. Donescu, Oporel. 1 ex.
198. » Ion Pretorian, Tesluiu. 1 ex.
199. » Radu Negoescu, Dobrotinul. 1 ex.
200. Păr. Const. Cristescu, Vlaici. 1 ex.

In Galați și jud. Covurluiŭ

201. P. S. Episcop al Dunăreĭ de jos D. D. Dr. Pimen Georgescu. 20 ex.
202. Ec. St. Virgolicĭ, Protoiereŭ, Galați. 2 ex.
203. Preot A. Virtosu, Galați. 1 ex.
204. Econ. Al. Tihană, Sf. Ioan, Galați. 1 ex.
205. Preot. Th. Alexandrescu, Sf. Spiridon, Galați. 1 ex.
206. Econ. M. Țigău, Buna-Vestire, Galați. 1 ex.
207. Preot S. Borisu, Parohia Sipa, Sf. Gheorghe. 1 ex.
208. Econ. St. Ștefănescu, Sf. Voivozi, (Metoc). 1 ex.
209. Preot Gh. Cojocaru, Scânteesci, Sf. Gheorghe. 1 ex.
210. Econom. Gabriel Stăncescu Sf. Haralambie, Galați. 1 ex.
211. Econ. Ion Filiuță, Lupești, Prut-Horince. 1 ex.
212. Preot N. Zugravu, Folteștĭ, Prut-Horince. 1 ex.
213. Econ. I. Gherghisan, Galați Sf. Modest. 1 ex.
214. Sach. Const. Ionescu, Independența, Adorm. M.-Domn. 1 ex.
215. Econ. Dim. Popescu, Galați, Sf. Vineri. 1 ex.
216. Sach. G. Dobroveanu, Galați, N. M.-Domn. 1 ex.
217. Econ. C. Popescu, Galați, N. M.-Domn. 1 ex.
218. Econ. M. Crihana, Galați, S-ții, Împărați. 1 ex.
219. Sach. I. Grigoriu, Galați, Buna-Vestire. 1 ex.
220. Preot I. Butiman, Smulți Sf. Gheorghe. 1 ex.
221. Preot Gh. Podăscu, Mastacani, Sf. Voivozi. 1 ex.
222. Preot I. Lungulescu, Cudalbi Sf. Paraschiva. 1 ex.
223. Preot C. Ilionescu, Iliona. Sf Nicolai. 1 ex.
224. Econ. St. Bogatu, Beresci, Sf. Voivozi. 1 ex.
225. Sachelar T. Manoliu, Târgu Bârseĭ, Sf. M. Gheorghe. 1 ex.
226. Sachelar I. Iorga, Gănești, Sf. Nicolae. 1 ex.
227. Preot Gh. Gâdeiŭ, Gănescĭ, Sf. Gheorghe. 1 ex.
228. Sach. D. Ganea, Oncea, Adormirea M.-Domn. 1 ex.
229. Preot Th. Marica, Mastacani, Sf. Voivozi. 1 ex.
230. Preot T. Dobra. Chirilescĭ, Sf. Spiridon. 1 ex.
231. Preot Gg. Sârbu, Braniștea, Sf. Voivozi. 1 ex.
232. Sachel. Gh. Lazăr, Puțuchióia, Sf. M. Gheorghe. 1 ex.
233. Econ. D. Cheba Cudalbi, Adormirea Maicii-Domn. 1 ex.
234. Sachel. I. Tașcă, Tg. Drăgășani, Sf. Ion. 1 ex.
235. Preot D. Ionescu, Smârdan, Înălțarea Domnuluĭ. 1 ex.
236. Preot C. Popovicĭ, Slob. Conachi, Pogorirea Sf. Duh. 1 ex.
237. Pr. C. Popovicĭ, Mânjina, Sf. Apostoli. 1 ex.
238. Sachel. Temistocli Virgolicĭ, Vârlești, Adormirea M.-Domn. 1 ex.
239. Preot V. Gh. Vârgolicĭ, Virlești, Sf. Ion. 1 ex.
240. Sachel. Ch. Savin, Iorășcĭ, Sf. Împărați. 1 ex.
241. Preot C. Beldie, Iorășcĭ, Sf. Împărați. 1 ex.
242. Preot Al. Dobrea, Crăescĭ, Sf. Nicolae. 1 ex.
243. Preot Ion Stratulat, Sivița. Adormirea M.-Domnuluĭ. 1 ex.

244. Preot Ion Corcodel, Cavadineşti, Sf. Gheorghe. 1 ex.
245. Preot V. Bujanita, Cavadineşti, Adormirea Maici-Domn. 1 ex.
246. Preot D. Bejan, Cuca, Sf. Voivozi. 1 ex.
247. Preot P. Muscă, Ósele Sf. Voivozi. 1 ex.
248. Preot I. Bejan, Mosen, Sf. Voivozi. 1 ex.
249. Sachel. P. Muscă, Pise, Adormirea Maici-Domn. 1 ex.
250. Sachel. Petru Istrate, Fărtăneşti, Adormirea M.-Dom. 1 ex.
251. Preot Christea Goga, Bălenĭ, Sf. Voivozi. 1 ex.
252. Preot D. Mihăilescu, Bălenĭ, Sf. Voivozi. 1 ex.
253. Preot Th. Patrice, Prodăneşti, Sf. Dimitrie. 1 ex.
254. Sachel D. Ripă, Smulţi, Sf. Voivozi. 1 ex.
255. Econ. C. Stefănescu, Sardar, Sf. Voivozi. 1 ex.
256. Sach. V. N. Virgolicĭ, Verlediĭ Sf. Voivozi. 1 ex.

In jud. Brăila

257. Păr. Radu Cerviş, Scorţaru-V., sf. M. M. Gheorghe. 1 ex.
158. Păr. Oprea Scarlat, Latinu, sf. Ier. Vasile. 1 ex.
259. Păr. N. Costăchescu, Gurgueţi, s-ţiĭ Apostolĭ. 1 ex.
260. Păr. Dim. Daniilescu, Scorţaru-Nou, s-ţiĭ Impĕraţi, Cot. Sihlénu. 1 ex.
261. Păr. Păun Anastase, Romanu, s-ţiĭ Voivodĭ. 1 ex.
262. Păr. C. M. Nisipeanu, proistos, Tudor-Vladimirescu, s-ţiĭ Treĭ Ierarchĭ. 1 ex.
263. Păr. C. Vintilescu, Naziru, sf. Ier. Nicolae. 1 ex.
264. Păr. econ. Radu Ionescu, Brăila, sf. Ioan Botezătorul. 1 ex,
265. Păr. Ion Ştefănescu, Jugureanu, Duminica tuturor sfinţilor. 1 ex.
266. Păr. Ion Vasilescu, Ulmu, sf. Nicolae. 1 ex.
267. Păr. Ilie Bărbulescu, Fleaşca, s-ţiĭ Apostolĭ. 1 ex.
268. Păr. S. Voiculescu, Dudescu, sf. Nicolae. 1 ex.
269. Păr. Ioan Todescu, Filipescĭ, sf. Ier. Nicolae. 1 ex.
270. Păr. Th. Mihălcescu, Ianca, sf. Ioan Botezătorul. 1 ex.
271. Păr. econ. Math. Vişănescu, Perişoru, s-ţiĭ Voivodĭ. 1 ex.
272. Păr. Nicolae Bucur, Bordeiu-Verde, şt. Dumitru. 1 ex.
273. Păr. Drăghicĭ Nistorescu, Silistraru, Ador. M. Domnuluĭ. 1 ex.
274. Păr. Stan Apostol, M. Mirescĭ, Duminica tuturor sfinţilor. 1 ex.
275. Păr. Stroe Oprişănescu, Traian, Cuv. Paraschiva. 1 ex.
276. Păr. Dobre Simionescu, Cazacu, s-ţiĭ Voivodĭ. 1 ex.
277. Păr. Gheorghe Mihalcea, Filiu, s-ţiĭ Impĕraţi. 1 ex.
278. Păr. Badin Vizireanu, Dedulescĭ, Tuturor-sfinţilor. 1 ex.
279. Păr. Sotir Vasilescu, Surd. Găiseanca, s-ţiĭ Impĕraţi. 1 ex.
280. Păr. Iorgu Trifănescu, Surd-Grecĭ, s-ţiĭ Treĭ Ierarchĭ. 1 ex.
281. Păr. Econ. I. Didicescu, protoiereŭ, Brăila, Adormirea. 1 ex.

In jud. Constanţa

282. Păr. Sachelar Nicolae V. Paveliu, sub-protoiereŭ, Constanţa. 1 ex.
283. Păr. Const. Vasilescu, Cusgun. 1 ex.
284. Păr. Nicolae Popescu, Mărleanu. 1 ex.
285. Păr. Paraschiv Popescu, Alimanu 1 ex.
286. Păr. econ. Dumitru Dobrescu, Cochirleni. 1 ex.
287. Păr. Sachelar Bănică Roşescu, Rasova. 1 ex.
288. Păr. econ. Anghel Teodorescu, Oltina. 1 ex.
289. Păr. G. Vasilescu, Prăjóia. 1 ex.

290. » Ion Ştefănescu, Satu-Nou. 1 ex.
291. Păr. N. Ştefănescu, Coslugea. 1 ex.
292. Păr. Ioan Popescu, Caulia. 1 ex.
293. » Radu Dimoff, Gârliţa. 1 ex.
294. » C. Georgianu, Esechioiu. 1 ex.
295. Păr. econ. Teodor Georgescu, Ostrov. 1 ex.
296. Păr. Ştefan Popescu, Ostrov. 1 sx.
297. » Christu Ilieff, Cuiugiuc. 1 ex.
298. » Gheorghe Nedelcovici Asarlâc. 1 ex.
299. Păr. Theodor Georgescu, Pazarlia. 1 ex.
300. Păr. Sachelar Stancu Georgescu, Dulgheru. 1 ex.
301. Păr. econ. Christache Georgescu, Medjidia. 1 ex.
302. Păr. Sachelar Radu Bănică, Carol I. 1 ex.
403. Păr. Gheorghe Drăgan, Cazilmurat. 1 ex.
304. Păr. Nicolae Iconomoff, Caulia. 1 ex.
305. Păr. Petre Politronescu, Beilic.
306. » Niţă Trandafirescu, Osmanfacâ. 1 ex.
307. Păr. Gheorghe Popescu, Gargalâc. 1 ex.
308. Păr. econ. Gheorghe Aiteanu, Caramurat. 1 ex.
309. Păr. Chiriac Căpraru, Tusla. 1 ex.
310. » Schelar I. Săndulescu, Gherengic. 1 ex.
311. Păr. N. Pufulescu, Caraacicula. 1 ex.
312. Păr. Ioan Ştefănescu, Topraisari. 1 ex.
313. Păr. Stan Marinescu, Peletlia. 1 ex.
314. » econ. Anton Popescu, Carthalu. 1 ex.
315. Păr. Sachelar Constantin Cernescu, Saraiu. 1 ex.
316. Păr. I. Tătulescu, Boascic. 1 ex.
317. » Dima Petculescu, Seimenii-Mari. 1 ex.
318. Păr. Theodor Butuligă, Satischioiu. 1 ex.
319. Păr. Epaminonda Mih., Ostrov. 1 ex.
320. Păr. Niculae Vasilescu, Tichileşti. 1 ex.
321. » Vasile Ionescu, Corugea. 1 ex.
322. » econ. D. Dobăngeac, Hârşova. 1 ex.
323. Păr. Ilie Popescu, Rahmann. 1 ex.
324. » Sachelar Athanasie Popescu, Topologu. 1 ex.
325. Păr. Ioan Popoiu, Făgăraş. 1 ex.
326. » Sachelar Ioan Popescu, Dorobanţu. 1 ex.
327. » econ. Alexe Rădulescu, Saragea. 1 ex.
328. Păr. Radu Balaban, Panteleimon. 1 ex.
329. Păr. Marin Mărculescu, Chiorcişmea. 1 ex.
330. Păr. Constantin Bostan, Saraiu. 1 ex.
331. Păr. Dumitru Bogheanu, Topalu. 1 ex.
332. » Petre Lăpuşneanu Aigar-Amet. 1 ex.
333. Păr. Gh. Stănescu, Tortmanu. 1 ex.
334. » Sac. Radu Ionescu, Dăeni. 1 ex.
335. Păr. M. Parocescu, Grópa Ciobanului. 1 ex.
336. Păr. Ioan Rădulescu, Dueran. 1 ex.
337. » Econ. Gheorghe V. Niculescu, protoiereu j. Constanţa. 1 ex.
338. Păr. Sachelar Th. Martinescu, Docuzol. 1 ex.
339. Păr. Ioan Claru, Mangalia. 1 ex.

In jud. Tulcea

340. Econ. Ioan Grigorescu, protoiereu, Tulcea. 1 ex.
341. Econ. Z. Popescu, Tulcea, adj.-protoiereu. 4 ex.
342. Econ. Z. Livovschi, Tulcea, bis. Catedrală. 1 ex.
343. Diac. M. Vasilescu, Tulcea. 1 ex.
344. Păr. I.V. Catanoi, Calaloi. 1 ex.
345. » Lazăr Brânză, Chilia-Veche, Sf. Voevod. 1 ex.
346. Păr. Vasile Iliescu, Isaccea, Sf. Voivodi. 1 ex.

347. Păr. Petre Crăciunescu, Isaceia, Sf. Gheorghe. 1 ex.
348. Păr. Paul Popescu, Neculițel, Paraschiva. 1 ex.
349. Păr. Marin Popescu, Teleța, Nașterea. 1 ex.
350. Păr. Gh. Dumitriu, Cocoș, Nașterea. 1 ex.
351. Păr. Romancian, Hagilov, Adormirea. 1 ex.
352. Păr. St. Nicolescu, Nalant, Sf. Haralamb. 1 ex.
353. Păr. N. Provincian, Baschioi, Adormirea. 1 ex.
354. G. Iordăchescu, Ortăchioi, Babadag. 1 ex.
355. Păr. Eftim. Popescu, Bălăban, Măcin. 1 ex.
356. Econ. Gh. Tasi, Picineaga, Măcin. 1 ex.
357. Păr. A. Popescu, Satu-Nou, Măcin. 1 ex.
358. Păr. Gheorghe Ciorpee, Cerna, Măcin. 1 ex.
359. Păr. Radu Stăiculescu, Sariurt, Babadag. 1 ex.
360. Păr. Belizarie Popescu, Potur, Babadag. 1 ex.
361. Păr. Gheorghe Dimitrescu, Ciamu de jos, Babadag. 1 ex.
362. Păr. Ioan Popescu, Camena, Babadag. 1 ex.
363. Păr. Toma Țurcanu, Eschiboba, Babadag. 1 ex.
364. Păr. Neculai Stănescu, Armuflia, Babadag. 1 ex.
365. Păr. Constantin Christea, Agighial, Tulcea. 1 ex.
366. Păr. Petre Ianculescu, Calica, Tulcea. 1 ex.
367. Arhimandrit Dosofta Crihana, Sulina, Tulcea. 1 ex.
368. Păr. Radu Constantinescu, Luncavița, Măcin. 1 ex.
369. Păr. Ioan Manta Grecî, Măcin. 1 ex.
370. » Mihail Vasiliu, Alorman, Măcin. 1 ex.
371. Păr. Ioan Constantinescu, Inancione, Babadag. 1 ex.
372. Păr. Marin Comănescu, Acpunar, Tulcea. 1 ex.
373. Păr. Radu C. Ionescu, din Donovut de sus. 1 ex.
374. Păr. Dimitrie Bibinschy, Caramanchia. 1 ex.
375. Păr. Dobre Chiorpec, paroh, Babadag. 1 ex.

In diferite localități

376. Păr. Ieromonah Teodosie Sorocianu, superior comunității fraților români, Sf. Ioan Teologu, Provata, din Sf. Munte Atos. 5 ex.
377. Păr. Ec. Ioan Andreescu, protoereu, Tecuci. 1 ex.
378. Păr. Ilie Călugăreanu, Tecuci, Movileni. 1 ex.
379. Păr. Constantin Eftimie, Tecuci. Nicorești. 1 ex.
380. Păr. Ștef. G. Lungu, Tecuci, Bucești. 1 ex.
381. Păr. Diac. N. Popescu, bis. Catedrală, licențiat în teologie, Tîrgoviște. 1 ex.
382. Păr. Al. Radu, paroh, Ghergani, Dâmbovița. 1 ex.
383. Păr. Ec. Ioan A. Grigoriu profesor, bis. Sf. Ioan, Vasluiu. 1 ex.
384. Păr. C. Ulea, Tăngujeî, Vasluî. 1 ex.
385. Păr. Ec. Ioan Teodorescu, protoiereu, Buzău. 2 ex.
386. Păr. Sachelar D. Popescu, Buzău, Cislău. 1 ex.
387. Păr. Ec. N. Damian, protoiereu, Râmnicu-Sărat. 1 ex.
388. Păr. Ec. Haralambie Constantinescu, protoiereu, T.-Măgurele. 1 ex.
389. Păr. Diac. Al. Popescu, biserica Catedrală, T.-Măgurele. 1 ex.
390. Păr. Ilie N. Constantineseu, Teleorman, Pielea. 1 ex.
391. Păr. Ec. D. Nicolaescu, T.-Măgurele. 1 ex.
392. D. Ion Apostolescu, învățător, Teleorman, Albești. 1 ex.

393. Păr. Teodor Popescu, paroh, Vlașca, Arsachi. 1 ex.
394. Păr. Gh. Mihălcescu, biser. Madona. Dudu, Graiova. 1 ex.
395. Păr. Gh. Vasile Hanganu, biser. Frumósă, Iași. 1 ex.
396. Păr. Ec. Ión Mălăescu, licențiat în teologie, T.-Jiu. 2 ex.
397. Păr. Miron Constantinescu, Gorj, Poenari. 1 ex.
398. Păr. Ec. Meletie Răut, protoiereŭ, R.-Vâlcea. 10 ex.
399. Păr. Ec. Dem. Goliciu, protoiereŭ, Severin. 1 ex.

BIBLIOTECA UNIVERSITĂȚII IAȘI

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

DE ACELAŞ AUTOR

1) Judecata Bisericească.
2) Un gol în procedura de judecată bisericească.
3) Amvónele aŭ nevoie de predicatorì.
4) Preotul Român şi misiunea sa.
5) Femeia ca educatóre.

In curênd va începe tipărirea cărţeĭ „Cele şépte mistere“, *cuprinḑênd doue părţĭ în treĭ volume de peste 40 cóle de tipar fie-care volum.*

Misterele vor fi tratate istoric, canonic, dogmatic, moral şi simbolic.

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

BCU IASI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY

IAȘI
- 7 NOEM. 19

BCU IAȘI/CENTRAL UNIVERSITY LIBRARY